
Serapio de Simplicibus

3° flor ungheri

839

N. Inv.
839.

2 flor

Mgri Andree Ezmela vendit p 3bus flor ad min. vel sedm exigentia tpis

[illegible] cum [illegible] et distill [illegible]

[illegible] et [illegible] distill [illegible]

333

Serapio de simplicibus.

839

Iste est tractatus contra venenosorum morsum

Inquit moyses cordubensis filius servi dei palam factum est modernis quibus in isto climate et multis aliis regionibus dominum meum. Die autem ista nonagesima quinta anni quingentesimi arabum dixit dux suorum suorum nunc inquit cogitavi cogitatum nocte preterita possibile esse venenum in corpore eius dispergatur qui momordit aliquod animal venenosum et antequam ad eum medicus accesserit tyriacam acceperit moriatur et ipsum si de nocte eum invaserit cum nequeat usque mane invenire tyriacam. Rursus inquit has duas questiones adeo ad componendum distinctiones in casibus levibus ut fatalibus non est bonum ut potum in morsu scorpionis et araneae in quibus dyamoron ex minori sufficienter offeratur quam vino alia plurima preter ista. Tunc iniungo tibi ut tractatum in quantitate parvum et brevem verbis seu compendiosum debeas compilare in quo referas a quo regimine illo qui morsus fuerit debeat inchoari et facias in eodem memoriam medicinarum et ciborum operum et inanitum afferentium que ibidem enumeratos tyriacarum aliquarum exceptis magnis et generalibus conferentium tibi dominus [illegible] sed quod sine ipsis non valeat revelari. Non autem dubito novisse dominum meum quod omnes medici moderni et antiqui compilaverunt super libros multos et sermones longos etiam protulerunt. Oblatum erat plurimum eius quod dixerunt in venenis ipsius et honorari cum libros invenit medicine et verax eius intendo [illegible] dies domini continuet et prolonget ad colligendum ~~levius~~ levius et utilius eius quod dixerunt quantum fatalis sit facilius et memorie commendari et ut sit pluribus manifestum. Incepi ergo iussionem eius et quod iussit ad veniret alacriter adimplere. Compilavi tractatum istum quem tractatum nobilem nolui intitulari non est intendo vero in ipso non scripta et audita recitare. Et intendo ponere in eo pauca unius et utilibus plurimis relevare. Nam cum sciam hic medicinas simplices non omnes earum scitu est relatio ab antiquis medicorum traditur. Hoc enim evenit totaliter fugiendum ex hoc quia medicinarum multitudo cogit et [illegible] ne ad medicoriam reducant hominem quia ~~indurant~~ indurant seu pigrum faciunt ne desperant a libro tempore oportuno et eius eorum compendium et brevitas humilitatem ut quis eorum de fatali recordetur. Intendo in philonium scribere fortiores magis que in hac regione faciles ad inveniendum. Cum est medici necessarium meorum aliquis simplicis nec assistentes eam protegere hominem ab aliqua medicina corrosiva ut venenosa et eius modi compatris et dolorum eius non exprimant confidentes de medico opus excusa quem decent facere vel canones artis sue. Huius quidam est quod istud posui sufficienter in hoc loco ita sed cum ipsa nequaquam medici instantiam exigat et in hac est faciam mentionem quarundam medicinarum compositarum scilicet magis conferentium in hoc casu et potissime earum que de facili componuntur.

Fiunt huius tractatus partes due. Prima est de regimine et cura eorum qui mordentur ab animalibus

venenosis. Pars 2a erit de re
gimine et cura eorum que venenum
per os intus assumpserunt. Partis
prime erunt vi capitula.
Capitulum primum erit de regimine
eius qui mordetur in generali.
Capitulum 2m de medicinis sim
plicibus et compositis specialibus
loco morsure. Capitulum 3m
Apponendis de medicinis si
mplicibus et usu earum conferentibus
in morsuris omnium venenosorum.
Capitulum 4m de tyriaca et medicinis
compositis conferentibus et liberantibus
a venenis attendis. Capitulum
vm de medicina speciali propria ei quod
momordit aliquod animal venenosum.
Capitulum vim de relacione ciborum
convenientium eis qui mordentur
in generali et speciali unum de quibusdam
proprietatibus convenientibus in hoc casu.
Partis vero 2e erunt quasi capitula.
Capitulum primum erit de certificacione
et custodia seu preservacione a ve
nenis necantibus. Capitulum 2m de
regimine eius qui sumpsit vel ti
met assumpsisse in generali. Capitulum
3m de medicinis simplicibus et compositis
conferentibus ei qui sumpsit aliquod
venenum in generali. Capitulum 4m
de regimine eius de quantitate speciem
veneni assumpti in speciali.
Capitulum partis prime de regimine
eius qui mordetur in generali.
Decet igitur quod cum quis mordetur
ab aliquo animali venenoso ut im
mediate locus ligetur bene super
morsuram extra si possibile fuerit
ut ne venenum per corpus diffun
gatur et tunc scarificetur locus
morsus et fiat scarificacione
sugat scarificatum quanto plus
poterit ore proprio loco morso de

inde quod sugit spuat. Decet autem
quod ante suctionem predictam solum o
leum commune ut cum vino mixtum
gargarizet et cum olo vigilans si
possit hoc ut in defectu eius oleo
quo labia propria liniat seu intin
gat et consequenter sugat sicut dixi.
Caveat autem sibi sicut debens
sugere ledentem corrosivum ut
corruptum ut aliquem ex morbis
oris patiatur. Quidam asserunt
quod non decet sit sugentem esse ieiunum
sed potius comedat prius aliquantu
lum et postea sugat. Michi autem videtur
quod ille qui mordetur consequetur
amplius iuvamentum si sugens
fuerit ieiunus. Sic tamen sugens
maiori periculo exponetur et econtra
quam si sugens comedit minus peri
clitabitur et morsus eius cercius
tamen sanabitur. Saliva enim
ieiuni melius est pluribus morsuris
venenatis unum nisi fissuris
et ragadiis et multis. Quod si ad
fuerit qui sic sugant supponant
ventose cum igne sive igne
tamen utiliores sunt cum igne et ma
gis efficaces. Et postea hec pro
vocetur vomitus ad reiectionem
ut ad reiciendum quod hic in stomacho voi
tum levi ut facile si possibile fuerit.
Si tamen cum difficultate quoniam
provocetur in eo cum oleo et bu
tiro. Caveat tamen ne ad laboris
sine vomitu provocetur et consequenter
sumat de tyriaca ut aliqua ex
nobilibus confectionibus generalibus
protegentibus a veneno. Ergo tamen
refectam quam sugerent ipsa ca
se ponat morsure aliqua ex
medicinis simplicibus ut compositis
conferentibus in hoc casu et postea ho autem
venam attendat diligenter de

accidentibus patientis a [illegible] mi-
tigetur dolor eius et postquam ero-
boretur et color ipsius naturalis iam
incipiat reparari sufficit ut amplius
faciendum nisi quod sit morsus quan-
tum potest sompnum. Cum enim
dormitet calor naturalis ex fluxu
et reditu suo ad interiora faceret u-
tique venenum in profundum corporis
pervenire quod si tunc ad membra
principalia pertingeret interficeret
procul dubio patientem pro quo docu-
mento inquiratur attendatur ne dor-
miat qui sic morsus est et oppressus.
Attendatur et ne claudantur va-
gadie ut fissure ut scissure nec
in eis cicatrices fieri permittantur
sed dimittantur aperte quousque humiditas
nociva fluat inde et hec donec
morsus securus fuit a nocumento
veneni illius. Si esset violentia
ligature molestetur dilatetur et
amplietur aliquantulum et postquam modicum ab
eius statu exierit et opus fuerit per-
ficiat. Ad hec autem exigentur ad
viii horas reficiatur patiens cibis
congruis in proposito. Verumtamen si do-
lor patientis augetur et fortifica-
retur prius quam comedat medicamenta
morsure super posita celeriter et
colubrum immediate postquam eius mi-
tium proventum fissus prope morsure
superponatur et quam cito patiens ca-
lorem columbi appositi sentiat
ut tepescere precipit tollatur et
alius eodem modo paratur supponatur et
continuetur talium columborum appo-
sitio donec dolor mitigetur. Quod si non
veniant proponatur vice corporum pulli
vel gallinacei iuvenes ut antiqui
vel galline iuvenes non modicum
iuvant. Nam ex his trahitur
venenum ad exterius et dolor eius

mitigatur. Unde quidam medicorum
proponunt apponendum acetum post dictarum
applicationem medicinarum vel illud in hoc
casu. Si vero prefate aves non pos-
sunt inveniri infundatur acetum
super morsuram aut impleatur ad
farinam cum oleo commixta.
Hec enim sunt ex eis que dolorem
mitigant. Ad dem vero si dolor
est acuta postquam hec non remittantur
sed potius intendantur et augeantur
restat quidem horum regimen non
debet in hoc libello reserari. Unde et
exigitur et necessarium est prudens medicus
qui regat secundum complexionem ipsius
et alia particularia canonibus
in magnis libris magne artis
memoratis.
Causa secunda tractatus eiusdem de
medicinis simplicibus ut composite spali-
bus et ipsis loco morsure appone-
dis. Ex medicinis hiis simplicibus
que venenum a corpore trahentibus
cum super morsuram venenatam
apponuntur sunt metrastrum stercus
columbi et anetus sulphur et
asefe sal gemme et alia et lapis
indaicus quemquam cum cristis pro
inveniatur bene tritum cum melle
incorporetur et post sinapi cum
ore stomachi aut acetum cum vetere
loco morsure more emplastri ap-
ponatur. Linimentum ex felle bo-
vis fortiter trahit abinde conve-
niens venenum. Semen etiam pomi
citri dulcis vel acetosi si teratur et
morsure super positum liberat a mor-
te patientem quippe cum ipsum
obviet veneno omnium proprietate
mirabili in eodem existenti.
Ex compositis autem medicinis eidem con-
ferentibus sunt ut allium et sal gemme

et semis columbi equis ponderibus
simmantur simul et ita more empla-
stri morsure superponatur. ¶ Aliud: se-
men aloe recens cum succus eius et illud
et cum oleo et aceto mixtum
morsure superponatur. ¶ Aliud ve-
hementis attractionis: sinapis spica
frumenti viridis costi et gipsus
recens equis ponderibus assump-
ta in corpore cum alkitran
et velociter super morsuram ponantur
ante prius quam venenum per corpus dis-
pergatur. ¶ Aliud: sal et salnitrum
cinis ficus cum [illegible] equaliter sump-
ta et cum aceto et felle bovis simul
mixta superponantur. ¶ Aliud cuius
rememorationem fecit rasis asserens
illud esse expertum et mitigatione
doloris cuiuslibet morsure et ex-
tractum veneni ab eadem. ¶ Recipe fa-
rine castoreum et calamenti ana partem
i. terantur et cum oleo antiquo di-
ligenter incorporentur et morsure super-
ponantur et cum calamentum non po-
test inveniri ponatur loco eius ci-
namomum electum. ¶ Ex hiis que
consueverunt in posite est [illegible] metastrum
in aceto bullitum et coctum more
emplastri super morsuram apponatur. ¶
Hec etiam communia huius et inveniri de
facili possent et cum protilia sunt
in hoc casu.

Capitulum 37

¶ Capitulum 3m de medicinis simplicibus et usu
earum conferentibus in morsuris omnium
venenosorum.

¶ Iam autem medici voluerunt in-
ter medicinas que in tali casu assumuntur
asserentes quamlibet ex eis conferre
morsui animalis venenosi sufficienter
in dicta familia tamen accentus si-
ngulam earum et in venit fere omnes
casas non enim inveniri aliquas de co-
ferentibus morsibus cum dicto sit exper-
ta radice mandragore non tamen
enim possibile et absconditum quantum
medicina sua quam certa possit
prodesse veneno certo ex actu sue
existentia nam apud harum medicinarum
cyrurgicum seu a venenis liberationum
non est per qualitates seu virtutes earum
primas sed potius a tota specie earum
seu ab earum proprietate per hoc autem ac-
cedentibus declarare ipsud dixerunt
cas hic has opiniones ab scientia
seu a tota specia earum hanc harum vero
medicinarum quarum medici re-
memorationem fecerunt sunt quidem quas
miscuerunt sive in potu cum vino et
quedam cum aqua et quedam cum
lacte. Ego autem dico quod cum quis
fuerit morsus ab aliquo animali ve-
nenoso quod ignoraverit oportet ut atten-
datur dispositio suorum accidentium
diligenter. Si igitur calorem patiatur
vehementer intensum sicut con-
tingit in eo qui mordetur a tiro
seu basilisco erit quidem melius
quod eligatur ex predictis medicinis
illa que cum lacte aut aceto pro-
pinatur. ¶ Si vero frigus vehementer
patiatur sicut convenit in eo
quem scorpio pupungit contingit ut
momordit eligatur illa ex predictis
medicinis que cum vino miscentur
cum vero non premisserit sumere bonum
sumatur cum decoctione aneti. ¶ Co-
cordati enim omnes sunt medici quod
anetum confert fere omnibus venenis
animalium venenosorum. ¶ Post hec
autem preambula referam meliores
ex simplicibus medicinis apud
nos repertis maioris quam in manu
in proposito quarum quidem experientia
est a pluribus approbata. ¶ Ex hiis
primo est semen porri tamen ipsum enim
resistit efficaciter omnibus vene-
nis humanum corpus nocentibus

sine offendat corpus sedm ex
morsum animal venenosi aut que
intus assumat. Constant modus
comparacionis ipsius ut ex eo trito
et a cortice suo mundato sumantur
ʒ ij cum vino tamen aqua frigida nec
differt utrum sit pomum eius dulcis
vel acetosi. Et huius est etiam si-
maragdus ex quo eligatur ille
qui vehementis viroris erit et dya-
fanitatis et sumatur ex eo. Unde
ito pondus ix granorum ordei ad
aqua frigida ut cum vino de quo
inquit avenzoar indubitanter ex-
pertum esse de obviacione et resistencia
ipsius omnibus venenis expellendo
ea cum vomitu sicut terra sigillata
Unde pomum vite ipsius id est come-
stione continuate cum non recipiet.
Et huius quidem in meo tempore fecit
lapidis bezaar talis et est si-
milis glandi in figura et color
eius est valde viridis efficiatur autem
ut generatur paulatim ingrossan-
do et inspissando et ob hoc vel
in eo cortex super corticem. Asse-
runt quidem quod generatur in angulis
oculorum arietum versus oriens ex-
istencium. Alii autem dixerunt quod
in sacculo fellis predictorum animalium
generatur quod quidem dicimus esse verum
Verum bezahar minerale lapis
est in terra egypti et rapibus eius
reperitur plurimum diversorum colorum
de quo posteriores retulerunt
in libris suis mira multa nisi tamen
ex eis est per experienciam approbatum
Est autem pluribus expertus fui-
mus species lapidum universaliter e-
minentis et satis apud nos reperitur
in morsibus scorpionum et nisi pre-
sens perfuit. Secundum vero de besahar
minerali est relatum per experienciam
plures approbatum. Modo autem
comparacionis et administracionis ipsius

est quod sebel i. ex eo sufficienti oleo
dissolutum liquescunt in patella et
coquatur donec pars octava ipsius
sit consumpta et sorbeat totum qui
morsus fuit et si ex eodem morsu non
liniet evadet et eandem auxilio dei
Harum autem inceptum cum est experimento
videtur approbatum in omnibus ve-
nenis tam animalium quam vegetabi-
lium quam et mineralium et sic iste sicut sem-
per ponit terra smaragdi et besahar
Et retulerunt certificatum esse ex-
perimento cum multa fide radicis
cuiusdam herbe reperte ita do-
mum secum ... et quidam dicunt sit
tormentilla. Sumatur quoque pocianatus
ex ea terra ab una ʒ usque ad iij
cum vino ut aqua frigida et liberabit
seu evadet non cum attingit hoc
virtutem seu secundum pomum smaragdi vel
non pomum besahar animal predicto
dez quibus potens habere habeat et te-
neat ea parata secum continuo
Retulit cum in quidam cognitor
herbarum quod radix predicta est bone
regie rursus si sumatur a medietate
vini ʒ usque ad sebel i. Expertis ad
sentibus ad hoc est vero misahel
id est spice romane cum vino distem-
perate predicto eciam et hoc si medietas
vini sebel sumatur ex electo bal-
samo cum lacte pecorum mulso.
Item ʒ vi xilobalsami coquantur
in lb i aque donec eius tria partes
sint consumpta et actu calida in po-
tu offeratur. Concordati sunt etiam
ad hoc omnes medici, sed alii quod lo-
co tyriache maioris offerantur
ad resistendum omnibus venenis sive
consimilibus eciam venenis calidis.
Modus comparacionis et operacionis est
quod excedentibus eorum fortitatis
et cassatis ut etiam offeratur ad
glutiendum ab una sebel usque

ad ij. Item sumatur ex ʒʒ codito ʒ.
ij. cum calli. ¶ Est etiam ex consen-
tibus ad hec si sumatur ʒ. ij. radic
mandragore et ebulate cum ʒ. iiij
in corpore ¶ Et auripigmenti duo se-
bel ex pulvere datur semen citri cum
suc ¶ Et auripigmenti i. sebel ex costo
amaro pulverizato cum vino h(ic)
ex iiij et eodem pondere offeratur
aristologia longa vel ipse ut agaricus Item
offeratur ʒ. ij. cum vino et aceto
radicis yreos aut pulvis apii aut
auripigmenti ʒ. iij. in vino ut aq-
cittrini ut aut aut offeratur de cor-
tice cancrorum fluvialium ¶ Et hec
quidem omnia inveniuntur de facili reperi-
untur excepto balsamo quod non
de facili reperitur in egipto ¶
¶ Et nec quam quod iam recepta sunt ante-
dantur qualitate illico post relatum
vomitum assumatur ¶ Confert autem
in tiriaca morso ab animali ve-
nenoso si ʒ. iij. mellis rati cum
ʒ. i. olei rosis in potu assumpserit
¶ Hec autem omnes quantitates re-
late attendende sunt eis qui assueti
sunt eas sumere seu dispositi ad
assumptionem earundem sicut hiis. xx.
annos ut amplius ¶ In hiis tribus
autem x. usque ad xx. sunt men-
surande predicte quantitates secundum numerum
annorum ipsorum ¶ Unde quanto anni
eorum amplius minuuntur tanto
quantitates predictarum medicinarum amplius
diminuentur ¶ Nunquam autem visum fuit
quod si in hiis etc. quam unus accidet
puncturis ut morsure venenosorum
quod liberaretur seu evaderet ab
eisdem ¶ Decem vero hominum quod sumerent
quartam partem predictarum quantitatum
ex predictis medicinis simplicibus
et a quarta parte unius ʒ usque ad quar-
tam partem unius sebel ex tyriaca vero
mitridatis et hic breviter quod
medico peritus videbitur expedire

Quod est ut patientes competenter atten-
datur et tempus pus
¶ Tamen quoniam tractatus eiusdem de tyri-
acis et medicinis compositis conferentibus
et liberantibus a venenis audacibus
Nobilibus autem ex istis est tyriaca
magna ex qua offeratur a quarta
parte unius ʒ. usque ad sebel i. et
post ipsam est metridatum ex quo
offenditur a quarta parte unius sebel.
usque ad sebel i. ¶ Et post hec dya-
tesseron seu ex iiij. or medicinis quod tum
potest autem dari ex ea a ʒ. i. us-
que ad iiij. or ¶ Unius compositio est ut sumatur
ponderibus equis ex mirra et sere-
lauri aristolo et genciana quibus
conveniunt illis in corporentur
cum triplicato pondere omnium earum
mellis dispumati ¶ Alnuch autem
ex predictis medicinis est tyriaca co-
ferens et liberans ab omnibus veneris
per quanto predicta confecta fuit per maiz-
pores compossunt contra omnia ve-
nena in generali ¶ Et conferentibus
etiam est tyriaca ex asa fe. unius
memoratam fecit rasis asserens
eam conferens ut prodesse contra omnia
venena propter quod decet ut in promptu
habeatur cuius compositio est hic ¶ Recipe
foliorum rute silvestre virentis sumit
siccate mirre piperis nigri pi(pe)retri
gariofili ex ana ʒ i. ase fe. ʒ i. et s. et
liquefacta asa fetida in vino et aliis
illis et cribellatis incorporentur omnia
simul cum melle dispumato et bene
ad ignem inspissato et sumatur ex ea
in regionibus calidis ab i. ʒ. usque
ad ij. sed in regionibus frigidis a ʒ. ij.
usque ad iiij. ¶ Tyriaca est ex
multibus composita est solempnis
et insignis valde in prompto propter quod
decet ne parata habeatur Nam ultimum
venenum operatur in eo qui sunt cal-
idi tibum et compositionibus frigidibus.

inanibus sale et ruta. Et 69 quod de
meritis est quantitate cuiuslibet
ex predictis dicens quod sumatur foliorum
rute pars i nucleorum nucum et
ficuum siccarum ana partes equales salis
pars quarta quibus convenienter contritis
incorporentur simul. Rasis
tamen dicit quod nuces sumantur
sicce absque cortice mundate pars
i salis grosse foliorum rute sicce
ana sextam partem unius at ad fi-
quantitatem qua possint omnia
simul incorporari et fiant inde partes
ad quantitatem nucis valde parve
ex quibus sumatur una tempore optimo.
Et anezoar quidem cyriace quan-
dam ex albis quod ponite assiens eius
sanitatem esse apud eum per experie-
tiam ipsius inanimati contra mor-
suram animalis cuiuslibet venenosi cuius
compositio est hec. Recipe alliorum sconatorum
℥ iiii foliorum vetatis parem simul
i pentafilon et est herba quedam
oculos gentianae cum cimini pi-
peris ℥℥ ʒ i agarici femici sticha-
dos in arabia est ciemin ana ʒ s
opii ʒ ii opium in simul datur et molli-
ficetur in homine vino et tritis aliis
solidis medicinis incorporentur omnia sit
super ignem cum convenienter melle
dispositionis et postea decoctam inspissato
cuius dosis est a ʒ i usque ad iii.
Cynicaria est ex quatuor componitur
contra morsuram proprie scorpionis
ex qua dandum est a ʒ i usque
ad iii. Et 69 quidem retulit silem
aliam quam prodesse asserunt contra
morsuram scorpionis et punctura
rutele cuius compositio est hec. Recipe can-
stot lon sebel iiii opii sebel pi-
retri sebel iii piperis sebel ii opii
sebel i mellis quod sufficit in
corporentur et fiat inde pillule compresse

ad quantitatem fabe egyptiace ex
quibus sumitur due cum ʒ iii vini
piter. Audivi a quibusdam de
demotanis sive vallis darayn
qui est in arabia quod fungus abietis
appellatur matapilite et forte hic est
quod veritatis partem sum sed tamen quia
dicit foliorum videtur esse aliud
fungus abietis sive agaricus quod
ubi sit medicine ut prius dictum est.
Non decet enim quod aliqua ex hiis
medicinis simplicibus competitis contra
morsuram scorpionis ordinatis
nisi cum vino ponatur et forte hic
namque venenum est adeo frigi-
dum quod sua frigiditate interficiat. Tamen
tamen si potus vini non permittatur
sumatur vice de tonto metisilud
sicut dixi et de expertis est ut
sebel i thiriace et tiber lati sumatur
cum lb i vini puri. Et quod experie-
tia potiorum est approbatum ut
fungus fleus columbinus viridis
coloris et teritur et tritus valde sub-
tili et denso cribro et cum butiro vac-
cino et melle incorporentur et propinet
duo sebel ex eo ei qui momordit
seu perpungit scorpio nam miti-
gat illico dolorem et curatur
patiens. Aut gallus Johannis quod ex
albiterium al complectitur locus mor-
sus quod immediate dolor eius
mitigatur. Inquit compilator quoddam
animal venenosum cuius recordator
ferunt sapientes in libris libris
huius artis quod nominatur celeriter
currens est quidam una ex speciebus
scorpionis huius corpus parvum ve-
rum tenet caudam erectam super
caput suum sicut facit scorpio
verus et quod celeriter currit sicut
dictum est ideo nominatur eum scor-
pionem celeriter currentem. Ceteras autem
species scorpionum invenitur in regio-
nibus

orientalibus fertur cum quo de reperitur
quidam ex eis apud nos et breviter
quidam competit punctuus et mor-
sus aliorum et istis et ptela quidem
est animal quod de pluribus dicitur et sunt quod
quod sunt .vi. species earum et quidam quod
.iiij. Et harum quidem specierum vitelle
seu arranee. Una autem est illa que
reperitur in egypto sunt tamen ex
eis due species valde male que
in pluribus domibus et regionibus
reperiuntur quarum una parva corpore to-
gos pedes habens et hec seu non
texit filos longos et nigros et
telam magnam et nigram. Alia
autem corporis magni et habet et pedes
breves et hec seu non texit telam
al cristallinam panno sotili qui
dicitur bombicinum simillima. Eos
autem curiate cum vino ut deco-
quitur aneti ut predixi sunt simi-
de et dosis earum inter maiores et
minores medie existentes vaian (?)
de sunt penes etatem pacientis
et intentionem et remissionem
et penes regiones et tempora autem
Nam tempore in regione fortis prout
accipe medicinas fortes non autem in
calidis. Et autem quidem retulit
confectionem quandam morsure ut puncture
animalis cuiuslibet conferentem cuius
confectio eius. Recipe cimoi cimini
acute ana ʒ iij gentiane aris-
tolochie ro ana ʒ i et s piperis albi
ana quartam s. i. corpo-
rentur omnia simul cum melle
dispumando cuius dosis est ʒ s.
hec est fecit rememorationem me-
dicine conferentis omnibus venenatis
et pervicosis animalibus et suffocationi
matris et est hec. Recipe iusquiami se-
bel .iiij. apii castorei albi nitre
costi ana sebel .i. et ebelliace (?)
infundantur ʒ in vini dulcis et que
ponatur ad solem donec inspissetur

et fiant inde trocisci ad quantitatem
fabe magne et primetur in tempore
oportuno cum ʒ .ii. vini
dulcis. Super copulator eius quidem
collegi ex dictis antiquorum et pos-
sumus hinc medicinas competentes
contra predicta venenis conferentes
que quidem faciliores sunt et
tutiores magisque conferentes quarum
efficacia est experimento sensibili ap-
probata unde sumuntur que magis
placent
Capitulum quintum de curis punctionis de-
morsionis super predictis et a ei quam momor-
dit aliquod de animalibus determinate
In morsura quidem scorpionis in
thocx ab eo quod dictum est capitulo
primo de regimine istorum i. qualiter
s. alligantur et scarificationibus
et suctionibus et appone emplastrum
super morsuram et quantum simulatur
quemque recepta sunt primo contra
ex simplicibus medicinis specialibus
et proprius contra morsuram scorpionis
quarum rememorationem faciam in
hoc loco. Cymatur ʒ iij foliorum
mellisse in potu et fricetur locus
morsure ex eis. Competit etiam
in potu ut ʒ ii semine pomi
citri prematur in potu. Et radix
quidem coloquintide est per-
utilis medicina contra morsuram scorpi-
onis et dosis est eius ʒ ii.
Expedit etiam ut ipsi cum more
empti morsure supponatur re-
cente. Tormentum autem tu
specierum satis non est magnum. Quod
medicum sentit seu percipit quid
de nocte punctuam ipsarum et me-
dicum non sed mane sequenti inve-
latus morsure tumidus et rubeus
et tunc in hoc casu ʒ i panis de
tribus masticati aut fame et
salis in oleo de corte si ponatur

z dissolvatur z rubor eadem
die alie aut spes aranee in ve
niunt in locis solitarijs z retule
runt q quedam ex eis hnt can
das sicut illa que in egipto mo
sarsa arabice nominatur puncturam
tura aut hor omni sperp pducunt
scorpionis similitudine hnt pro
pinq Unde quis cofert ead
puncture aranee Refert nicholaus
quasdam mes spales z ppas q
puncturam aranee exquibus c
insita n z v radicis sparagi in
vi z vini simant in potu Ex
pedit ect in pposito si simat ex
folijs mellisse in potu cu vino
a z i usq ad iiij z pderit si ex
ipis locus morsus expletur
Confert ect ad hoc si suma
tamarisci z ij usq ad vj Ex
qferentibus in pposito est ut suma
tur in potu z x ex suco foliorum
morarum hec autem nomis me gum
vino ut decoq an dent sui ni
chilorum sebel i   iti pt
in pposito cum aqua frigida mistu
Et deliniunt sent emplis in p
posito convenientibus linimentum
cum vino z ex suco cum te fing
Confert ect in pposito linimentum
seu emplm post scarificatione
z suctione supdictorum ex latte et
suco ex tersia fiunt De qferen
tibus puncture apium z vesparum c
ut z v s altee bulliant cum
lb s aque z z i vini suma i potu
Itt suma in potu ij sebel foliorum
balsamite cu z ij mellis Itt
semis coriandri z ute an sebel
i z cu aqua frigida distemperet z in
potu suma Ex qferentibus i ppo
sito est esus herbarum frigidarum ut potu
rorum porcini portulate lattuce

z ect antimo prodeunt ect ad h
est succus malignanti ut vue
acerbe assumptus in potu cu
aqua trita Ex qferentibus
emplis sup morsuram vesparum
z apum apponendis est bolus
armenus aut lentigo aque cum
aceto dissoluta si ponatur more
empli z confert z ad h si bitheus
in aceto z aqua rosacea ij infus
ponatur sup locum an fiat em
plum ex malvis spinia z cori
andro aut cum iuelle sale et
aceto Retulerunt aut nichil me
lius esse tyriaca maiori i ve
nenis z morsibus animalium no
civorum expulsione generatorum z ect mor
sue tyri Antiqui enim phi z me
dici fuerunt vehementer atenti in h
cum pp vehementiam qrict z no
cumenti ipius ad hominem Unde
non cessaverunt multiplicationis collige
experientias in hoc facto ita q tota
tyriacham maiorem spalr elege
runt   desm sumat crocispi
quo qpo c h   kp andachore fert
ce spes tfolij aristol totum ru
te silvestris phaine orobi an
ptem i incorporent simul lin ad
aceto z deinde pmtrocisti fiunt
ex quibus sebel i cu z i vini pi
vetustissimi seu antiqui pp inct
   ipas pdce loco tyriace
maioris z q tyri morsura pquanto
decent ut in punctu heatur Di
xerunt ect z q vinum decoqm castro
ral bu i capillis ne tuetur hoiez
a tyri morsura Essent ect q vi m
decoc z vi radicis vict al suma
in potu q protegit hominem ano
cumentis morsure animal pdcor Et
concordati fuerunt q agaricus sit
tyriacha spalis in pposito Unde
suma ex eo tto i tubato sebel

i. cum lb. scilicet vini predicti antiqui
predicit contra morsuram predictam
¶ Ex hiis autem que conferunt
morsure predicte cum sit ponitur ut
scarificationem et suctionem predictam
suctus ex spissus et cum vino
mixtus de sir linia. Retulit
etiam Gy. liminitud conferens contra
morsuram canis quod probatum est hic. Rx
balsami semen apii asse fe. op-
popanacis ana sebel i. alkanne
sulphuris vini ana sebel ii. terris
tendis et gummi in eleto vino
liquefactis in corpore cum bullitionem sunt
donec spissitudinem habeant ungenti
et fiant inde sir morsuram lini-
enta et sir ponatur solum sicut ut
vertice.
¶ Signa canis rabidi quorum re-
memorationem fecerunt mediti sunt
plura que omnia sunt vera. Vel
licet predicte simone sir memora-
torum. ¶ Constat autem tum quos vi-
derit enim fugit et elongatur ubi obviat
ab eodem sicut a morsura tyri ut
scorpionis. ¶ Canes isti etiam
fugiunt ab homine et propter visus est
solis canis istis incedit per lo-
ca in via et parietibus coniungit neque
latrat. Non est dubium quoniam ex qua
homines percipiunt eius furiam
conantur enim inficere posse suo
illico. ¶ Contingit interdum inch-
oamus ut mordeat aliquem per quam
ipsius furia perpendatur. ¶ Contingit
etiam hominem interdum mordere in loco
obscuro et sic ignoratur an fuerit ra-
bidus venenosus. Dicitur autem ex hiis
que relata sunt prodesse quod morsuram
canis rabidi persentit nisi prius pa-
tiens moriatur. ¶ Nunquam enim visum
est vel quis evadet postquam ab ea
turbatur. Morsus autem canis ra-
bido vero recipit maiorem dolorem
cum morsus et ab eo quam morsura
cuiuslibet alterius canis. Verum pro-
cessa accidentia ipsum esse precedentia
apparent per multitudinem vel plus per
dies viii. interdum cum non ap-
parent nisi post tempus longum
propter quod decet ut quotiens morsus fuit
a cane rabido vel ignoto quod re-
gatur secundum quorum rememorationem
fecimus capitulo primo de regimine
huius universali scilicet ligando ipsum
scarificando suggendo et aleto
morsu cum ventosis compressionum
sanguinis provocando vomitum
etiam provocando et in potu tyri-
acam propinando. ¶ Regula est etiam
conveniens cum medicinis que mor-
suram canis rabidi propinandis
quarum rememorationem faciam in hoc
loco simul dando intus ut extinus
supponendo. ¶ Ex hiis autem non
omni die sumat sebel iiii. ex-
licio cum aqua frigida dissoluto
aut sumat singulis diebus sebel
i. simoi triti et cribati cum fari-
na dissipati aut omni die
ex gentiana trita et cribata
sebel i. cum aqua frigida. Laudabi-
lius autem predictis omnibus et uti-
lius in proposito sunt cancri fluvi-
ales convenienter propinati. ¶ Una
ergo ex pulvere eorum ustorum et tritorum
pondere minus 3. singulis diebus.
¶ Ex conpositis autem melius convenien-
tibus in hoc casu quo quidem inmani-
tum verificatum est per experientiam
a G. et aliis ab eo sequentibus tyria-
cha cuius compositio est hec. ¶ Rx thus
gentiane ana partes. v. pulvis can-
crorum fluvialium ustorum partes x. vi-
tantur et in pulverem redigantur ex
quo sumat prima die 3. ii. cum
frigida et augeatur dosis predicta omni die
3. s. ita quod nona die ad 3. vi.

Nota

pveniunt. Alia autem medicina compo-
sita cuius est iuuamentum est per experi-
entiam approbatum. Recipe genciane mi-
tre an. ʒ i. pulueris cancrorum fluuia-
lium ustorum ʒ ii. fiat puluis ex
quo sumatur singulis diebus cum
sera. Ex medicinis autem morsure
canis rabidi sunt ponendis particula-
les operatores. Est iste farina o-
rdei cum vino imbibita et malaxa-
ta supponatur morsure. Predicte autem
amigdale amare trite cum melle
incorporentur donec sufficientem
habeant spissitudinem et supponatur. Vin-
ceantur folia mente cum sale
super morsuram applicentur. Dissol-
uatur asa fe(tida) in vino et inde mor-
sure concauitas impleatur. Aut su-
matur nuclei nucum cepe sal equa-
les partes et cum melle incorporentur
ita quod habeant unguenti formam et super-
ponatur loco morsure. Oportet autem ut
totius patiens superponere quodcumque
istorum sub numero ... quod sit mor-
sus contineat saltim x diebus
usu amplastri et potius propter hoc
ne permittatur morsura claudi
ante diem x. Si autem ante predic-
tum acceleratur seu clausioni
appropinquabit quod amplastris et medicinis
et hoc compilatis apiatur. Hac est
dilatata necesse est possibile quod infra di-
es accidant varia accidentia
patientibus et hoc secundum dispositio-
nes corporum ipsorum et complexiones
ipsa et similibus. Dare autem artem
quo non est de intentione huius
libri. Non enim intendimus in loco
isti prius dare artificiale operis
in hoc casu sed quod possit patienti
sufficere donec videant sufficientem
medicum potentem et huiusmodi dif-
ficilia et ardua vigilare. Ex mor-
sura autem canum domesticorum et hominum

non est aliorum animalium venenosorum
non habentium sufficit si locus mor-
sus vicissim cum oleo calido fo-
mentetur donec dolor patientis
mitigetur et etiam faba cruda
tam diu in ore masticata quod sit
unguenti vel amplastri habeat
locum morsure approximatur. Aut
frumentum masticatum et si mas-
ticatus sit ieiunus et iuuenis
et predictorum masticacio in primo diei se-
culi inmaduerit quanto amplius
medicina superdicta. Ex confecti-
bus etiam adhuc est ut cepa tri-
ta cum melle incorporata supponatur
aut mica panis frumenti masti-
cata. Et est sciendum quod de dictis
morsuris est mordentes ieiunio
et sicut hoc contingit quod mordens
fuit male complexionis in specie
sua aut ... fuit famelicus tunc
idem morsure cuius est propinqua
in malicia morsuris venenosorum
et precipue si mordens fuit lecto-
cus et eius humores lauda...
et membrum debile quod mordetur
possibile enim est ut ipsum corrumpatur
et ... patiens audiat predicta autem
medicina est preter intentionem nostram
in hoc libro viii quod in medicinis contra
calibus h dixi et retuli quod
morsuram et puncturas animalium
contingentes frequenter in minutis
et castris est quid sufficiens in
auxilio dei biuda. Omnes dili-
gentes accidencia et constanter docta
sapientum in libris suis de dispositione
que est in morsuram canis rabidi
et non rabidi. Retulerunt michi plures
ex antiquis oraculo viue vocis
quod ab hiis plurimi perierunt. Si igitur
constiterit quod canis qui mordit
aliquem non fuit rabidus curetur
sicut dixi et claudatur per ea uelut

eius. Est autem periculum magnum u-
bi ipsa signa incitando hec autem an
sunt rabidus non. Venia quidem ex an-
tiquis famosis medicis retulit
mihi quod ipse vidit quendam iuvenem
textorem quem momordit quidam ca-
nis non potuit scire medici ex ac-
cidentibus eius quod fuisset rabidus
aut non propter quod opinati sunt ipsum
esse domesticum et sanum et propter hoc permi-
serunt ut paro plus claudi sunt
vulneris eius et tamquam perfecte curatus
exivit longo tempore opera sanorum ta-
dem tamen apparuit in eo accidentia eius
qui mordetur a cane et morte ex-
titit mortuus fuit propter quod dicimus quod oportet ha-
bere sollicitudinem in hoc casu malicia
venenosorum ultra alia operabilis est.

Contra vero morsus eiusdem tractatus de electu-
ariorum convenientium eius qui morde-
tur generali et in speciali uno de electuarijs
expectatum quodam conveniendi. Hic
tamen. Cum igitur morsus fuerit ab
aliquo animali venenoso aut etiam in ve-
nenoso potu assumpsit mica panis
cum oleo et butiro et sumat et in potu
lac recens mixtum comedat etiam
frequenter siccas nuces avellanas
pistatias et capas cum tyriaca et alea contum-
at quoniam usum istorum sunt conpositorum
ut aliquis ex eis perfecte sumpti quo-
usque primum in venit ex eis. Et e-
vitat omnes carnes tam animalium
quam volatilium nam sanguis ex car-
nibus generatus est dispositus super
corruptionem ex ventositate seu
a vapore venenoso delicto in sanguine
eius quo morsus est ab aliquo
venenoso aut qui venenum assumpsit
Unde corrumpetur totus sanguis
eius et venenosa accidentia unde pa-
tietur. Vitetur etiam multo sale in ab-
sinthis ipsum namque irritat venenum
et dissipat competit etiam in composito usus
mellis et maxime cum butiro.
Alio autem tam et tam humidi quam

quod famosum est apud vulgus ne
aliquis morsus comedat nisi pa-
nem asinino seminatum non est i-
veni testimonium sed hic aliquis sa-
piens. Convenit etiam ut qui cito
potest vinum bibat et quod est im-
senatum et prohibitum ab eo qui morsus
a scorpione erit aquam et vinum
quidem in cibus est eis conveniens.
Si etiam morsus a scorpione repletur
et infrictetur unctionibus frictionibus alle-
is et cepis pista et vino forti mi-
tigabitur illi dolor eius non alio
regimine indiget. Hoc autem re-
gimine convenit tamen morso cu-
ius accidentia frigus forte aut ca-
lor non fortis seu non violentus.
Cum signis morsus fuerit a veneno
sicut ille qui venenum assumpsit
sunt inflamatus et multam aquam
bibere petierit comedat panem me-
diocriter fermentatum perfecte aut cum
modico butiro et sugat poma
acria et malagranata (acet) acce-
tosa et sirupum eorum bibat et si fuerit
vehementer inflamatus comedat
herbas frigidas sicut rostrum porcinum
endiviam lactucas et ...
et sufficiat ei sumere in potu aquam
mixtam cum modico vino non
tamen dicimus obmittere dico usum vini
et ficum ... ex eis parum regulando
per ... violentia caloris quam pa-
tiens patietur. Et quod confert ...
ei qui momordit canis rabidus
quibus quidem de cibis seu in cibis
in hoc loco solo dempto potest quod modi-
cum est exponendum de eo in
cibis ut ferculis eius et de con-
ferentibus ex proprietate est sunt in
potu brodium pullorum et ... gal-
linaceorum et laudabilium animalium sicut
... perdicum et starnorum vitet hi-
rudines quia sunt illi illaudabiles
et nocivi utentur in cibis suis

nam conferunt ex proprieta
te contra morsum canis rabidi ¶
Expedit etiam ut frequenter in cibis
sumas cepas et allea cruda ut coc
ta comedat Iudicium tamen non con
tinget pisces salsas Caro etiam
cancrorum fluvialium inest decoctis
ipsorum conferunt ei amplius ceteris ab
omnibus Unde sunt ei cibus et fe
lix medicina ¶ Conferunt etiam contra
venenosos morsus ex proprietate sua de
conferentibus etiam sua proprietate et
experientia probata sunt cerebra
gallinarum assata ipsa enim nedum
conferunt morsibus venenosis sed eis
qui venenum aliquod assumpserunt
et cum hoc saniorum rectificant intel
lectum sic etiam ... tempore Hoc enim ...
ex sua proprietate celeriter depat
mittam ¶ Cortex etiam limonis confert
ex sua proprietate contra omnia venena
Idem etiam operatur decoctio foliorum
ipsius in potu sumpta ¶ Concor
dati sunt ad hoc omnes medici quod
suffumigium factum ex cornu cervino fugat
omnia animalia venenosa et maxime
viperas et serpentes ¶ Retulerunt
quod suffumigium factum ex quolibet sequentium
scilicet ungulas caprarum sinapi aut sul
phure ... apio aut capillis
fugat omnia animalia venenosa ¶ Fu
mus et resolutio a plumbus scor
pionibus combustis fugat omnes
strepites abinde quod fugiunt
loca ex partibus in quibus opinabatur
esse aliquod animal venenosum nam
electio ex huiusmodi suffusione direc
talis beat hominem seu protegit
a plumbus eisdem ... qui contingen
tibus et obviantibus nocumentis constat
de tali protectione nisi quibus ado
tum hoc et protegitur qui sit in solo
[illegible] ¶ Hec autem dicta exinit

inchoamus tractatum secundum libri huius
¶ Capitulum primum secundum de custodia et
servatione a venenis necatibus
Requirit compilator decet quidem hic
tempore in memoratione cuiusdam a
[illegible] animalibus non medi
licet ... relatione fecit ipsius in
parte qua predictum pamblin conpheditur
ipse tamen locutus est in eo secundum opinio
nem artificum medicorum Unde nos de
clamus pamblium ad hoc ... tamen
... in memoratione facimus ¶ Est
igitur sciendum quod hec corpora mixta
sed ex elementis composita variantur
inter se coloribus saporibus et co
loribus et odoribus et hec quidem pro
culdubio omnia sunt accidentia nec
idem iudicium de coloribus et sapo
ribus et odoribus predictorum Nam
sicut color est unum accidens in sic
etiam et quod percipit aquosum ex illo
accidenti est unum non variis sed di
versum ... non sequitur congre
gationem nisi ex colore nigro
aliquod in dividuum ut in aliqua specie
alienum animalis effectum egrediens
secundum cogitationem visus et in alia effectum
albedo secundum disgregata visum ...
est unum effectus eius in specie apud
quod videmus non est autem sic de
sapore et odore uno quidem est
unus sapor et unus odor delecta
biles in ultimo apud aliquam speci
alium et in ultimo abhominationis
et displicentie apud aliam hoc e
quod placebit valde uni speciei gu
stui eius et hic effectus dulcis sa
poris et alia plurimum displicebit
quod ex amaro sapore et pontico et
stiptico contingit in radicibus
ut plurimum naturalibus est ... ¶ Non est
omnibus ultimitas malicie ama
ritudinis coloquintidarum apud nos
et carum delectationem seu amicabilitas

aput porcos ex conatu corporis ex
esu sine comestione carnis. Sic
ecc contingit in odoribus odora
bilium unum et idem erit delectabilis sa
poris et odoris aliter spei animalium et
per quos cibus et nutrimentum eorum
corrumpatur cum fine ipsius et alii
eorum et inde quod quedam vegetabilia
sunt cibus et nutrimentum quorundam
quarundam speciei animalium et alii vene
nectivus et horum exempla reddit
Et propter hoc per ambitum dictum ex
vegetalibus et carnibus animalium
fuit honor delectabile vel laudabilis
odoris saporis dulce quod illud erit
eidem cibus et nutrimentum corrumpens
pro tanto quanto potest ex eo come
de cum omni securitate. Verumtamen non
decet ut comedantur exhibentibus
sapores alios puta amarum a
cutum et acetosum et alios ab istis
ut etiam exhibentibus colorem illau
dabilem donec constat cuius sensus quod
fuit speciem. Creditur de quodam
2do vegetabili acutum saporem
habenti quod sit raphanus agrestis
et tamen est quedam species nocivum
Est etiam quidem fungus boletus
similis virens adinvicem quedam
et tamen est de specie venenorum propter quod
dicitur sapores varii et diversi existunt
et omnia sapores illaudabiles ha
ria quorum operibus et effectus
occultabitur. Item est ut ferru
la colorata apud nos asneta
spissitudine habeat continens sicut
ferculum ex brodio piscium compositum
ex pipere et costa cum succo limo
nis et varios et diversos colores ha
nia qualia sunt ferula quarum
corporum ingreditur similias aut fuc
tus malorum granatorum aut
Dicitur etiam illud magis sapor
acetosus simplicius deinde aut
valde dulcia aut illaudabilem
saporem habeat et quecumque alleis
et cepis condiuntur ut simulantur cibaria
nisi de manu decoquentis preparatione
et oblatione confidentiam habeat
non quod sic forensis sed familiaris
pocius. Unde nota. Non quod
potest quis machinari contra te pos
sit nisi per venenis obesse nisi tibi
perditio tibi et hoc quia sapor
et odor color veneni potest in eis
occultari. Non potest sit in aqua
decoctionis cancrorum et ambu
lantium et volatilium machinari
dolus dicitur nam cum utrumque mo
dicum additis in mutat statum
ipsius et colorem et odorem et saporem.
In aquis autem limpidis et claris
nequit committi talis dolus et
nichilominus est cavendum neque aqua
dispositione in potum assumatur
nam medium bibunt in eis ani
malia venenosa. Unde cum quis bi
bit ex eo moritur per tamen accidit
que inde suthomatia et accin
cia periculosa sicut frequenter vidi
et audivi. Et autem opinatur
quod magis in tempore agat propter
quod odorem horribilem habeat
in saporem ut caput vespertilionis
in mixtum dulcibus non
de occultabitur sapore et propter
quod non mutet colorem et speciem
pro tempore cum in fundo per eis pro
sint primitus et quod nichilominus inficiet
talis quidem est ignarum non
medicus in hac arte ut quod dicitur
hunc aliquid nisi ystius et ydiota
Constat autem quod omne quod in
fertur sibi ex proprietate obest a
cui animali cuiuscumque speciei est mali
odoris et saporis enim tantum

calorem z odorem illius i quo
effundit. ¶ Est aut cautela p
cipua in omnib ut sumat cibos
z potus de man eius in quo fi
ducia in vio aut pt de facili
gmitti fraus ista p dcti ipm
em est ad h valde ydoneum
eo q color z sapor z odor ve
nem possunt in eod de facili
occultari ipm em inuenit ad
hoc ut venenu possit ad cor
de facili penetrare p quto qui
sumat ipm tum eo pdit i me
contra diate e aut longinquu apunt
me z impossibile ut in pane ma
chinat pt dolus deus ¶ Ver
mehn longus ut times g no sumat
cibos n potus nisi de manu
illius de quo fiduciam h3 ultima
tam ¶ Ve t3 e impossibile p fidu
dolosum pone venenu sumpx
ut gpositum in ci eo q come
ditur z impotu sumitur z licet
non inficiat assumente no
t3 modicum ob est ei p quto no
gstat de euasione z securita
te talium nisi a dno deo tuea
¶ Cz go ut quiqz sumpsit cibu
veneo imbutu a qui credit
assumpsisse p mat pmo celeri
vomitu z vicem cibi sumpti
sumendo in potu aqu decoctis
ancti in uis quti te oli aut
undisite stoq eius quo sto
bibat quitr lac recens mulsu
z p cica vomat se itat ipm
deinde moctur alequtulum
z p9 sumat butiro z eol lima
corp e ppetas magna p mundi
ficatom venem sumpti p voi
tum pp q ut .z .y. ex eis cu
aqua calida suma z qut voi
tum p uetur deinde comedt
panem cmq butio z cu hoc

cibq sunt in sto suo p una hom
vomitq pvocetur ¶ Oriem
q cepa olus pinguedines
z hanc colunt malina
z sup aut z eminenti loco venena
assumpti ¶ Cum h ex imponat
se ut in bra z venenu assup
tum post h aut omia sumat
ex cibis simplicib ut gpositis
p tegantib z libeantib aue
nenis sumat q in mediate q
cumqz p9s in venit de pdcis z p9
q venenu exierit a sto z aliqs
hos inducant p dom sunt i tc
tato corp qui morden a venenis
ad cibos quorp rlaco fca e 6o
cco hmi libri z b e regat re
gimine sup dco z phibeat somp
nus don cibus sit ei digestq
z si tnt cnus opacoes salue z
laudables in pemant dormire
z quiescit dm letatur z cibis
meorat duob dieb ut trib
nutriat z p9 hoc detur eis
aliq ex me tyriacis seu libe
ram simplicib ut gpositis s
q magis videbit expedire
quiqz ab eis sto exeit cum pul
lis gallinaceis nutriat don
ad pstina redierit sanitate ¶
P9 h omia cotingunt p accidit
accidencia mala sicut dolores z
torsiones in sto z vene vo itq
aut fluxq tnc quid emet nota
multi canones aut longi in
tuacione z regimine accidentiu
pdcorp de quib tractare nunc
intendimq in hoc loco

Nequit compilator meus quidem protegentes et facientes evadere
a venenis in quibus tam simplices quam composite dicuntur tyriaces
et bezaartice et bezar est nomen
persicum et protegit q protector id est
hac omnes medicine composite
liberantes ab omnibus venenis
nocentibus et tyriaca magna
et post ipsam metridatum et post ipsum
dyatesseron. ¶ Ex simplicibus
quoque melior est smaragdus
ipse enim est tyriaca que omne venenum
tam per os sumptum quam ad
singula animalis venenosi et habet etiam
proprietatem confortandi cor hominis
si solum ore teneatur et appensum
super stomachum extinus confert dolori ipsius
sicut asserunt avenzoar. ¶ Hic
autem fuit potens et inter omnes experimentatores
ipse enim diversis aliis
medicinis et actione experimentorum laboravit
et potuit hoc adipisci
et quia nullus dives fuit et summa
probabilis huius artis etiam veritatem.
¶ Unde retulerunt michi
omnes familiares scolares et
socii eius quod inquisivit in scrinio seu
vase argenteo smaragdum
et tyriacam magnam electam continente
ex hoc quia ipse timebat
plurimum de venenis. ¶ Ex hiis
simplicibus post smaragdum bezahar
animal et post ipsum semen poma citri
quod omnium iam primis sumptum venenorum
racionem ut relatum est a doses et versus
sus corporis. ¶ Ex hiis etiam que
conterit ipsi ut sunt ut quicumque
sumpserit venenum ignotum sumat
ʒ ii terre sigillate cum vino aut
sebel i. in vino et sepe mixte domestice
ut agrestis aut bibat
ʒ i. alterius seu utriusque ex
speciebus mentastri vel recentis in sole scilicet
vini et sumat in potu aut succi

ʒ iii ex eodem mentastro sicco et
pulverizato cum vino. ¶ Bene
coagulum et signum leporis et de
confentibus supposito sumatur
ex aliquo corpore a ʒ ii usque ad ʒ i
et ß cum aliquantulo seu modico
aceti nostro quibus ex eis curatur
et resistit multum veneno et quidam
omnia sunt per utilia in posito
putasse fere ubique de facili
reperiri

Non autem intendo hic veneni
singulis facere mentionem sed solum
eorum que putamus clandestine
ut accultate preteri scilicet quod corporum
natura consertat autem etiam illorum quibus
possunt aliquis de facili defraudari
non credens ea esse venenosa
tamen tamen sicut. ¶ Ex hiis
autem ipsum enim est unum
de venenis quo quis celeriter
defraudatur et presertim si in cibis
spissitudine habentibus aut omnis
agitatur ad eo agitacionem
usque in sartagine de coctis
unaque in carnibus sine assumatur
perquisito in quis opinabitur sepius
assumpsisse precipitur prius cito vero
tamen ipsius provocandum cum coagulo
et aceto in quo aliquantulum de
coquatur coagulum deinde precipiatur
in eo adhuc vomitus cum ʒ ii salis
nitri bulliti in ʒ i vini. ¶ Quod
sumatur sequentem pulverem cum
aceto. ¶ Recipe seris canelle ʒ ii
asa fetida salis nitri ana ʒ i quo
sumpto si reiecerit erit bonum si
etiam ad intestina descenderit
laudabile erit ipsum quare apericio
purgetur nichilominus cum agarico
et yera pigra sicut quod medico
magis videbitur. ¶ De

inde sumat aliquis ex talibus libe-
rantibus a venenis et tyriacalibus
quorum feci mencionem sermone
in capitulo precedenti ¶ Cum autem me-
dicus laudabilis et boni ingenii
intelligit dispositionem venenorum de
necessitate nectantur et qualiter decipi-
unt quos per eum seu defraudan-
tur nonnumquam attulit menti eius
quanta sit difficultas in custodia
et protectione seu preservatione a
pigmento et consimilibus non percipiatur
odor cum miscetur cum cibis nec
sapor eorum immutat manifes-
te magnam cibi quantitatem et eius
quantitas necnon est magna
¶ Sunt etiam quedam ex vegeta-
bilibus que licet non emittent cibi co-
lorem emittunt nichilominus ut
de ipsius odorem ¶ Quedam sunt
que emittant et colorem et o-
dorem sicut lac tytimallorum
et mel anacardorum ¶ Quibus parva
quantitas eorum emittat vel de-
dit saporem et ex hac tibi dif-
ficultate intelligendi et cogno-
scendi venena apud medicos
contingit plurimos per eorum reges
decepantur in cibis qui uno die
vel duobus postquam moriuntur aut de-
mum morte patiuntur ut potentem
lepram ulcerosam ¶ Vidi autem
quod plures in pluribus ex villis
et civitatibus quibus fui quibus in de-
predicta sinthomata contingunt
quod autem ab aliis ante habuere
detrimentis valde quam dici potest et
refri ¶ Retulerunt michi quidam
medicorum quod ipsi invenerunt cum
magno scrutinio et labore
tam a se ipsis quam a suis antecessoribus
quod quidem meretrices de-
ceperunt sic plures maxime sunt
hec id quod fefellimus de
sanguinis menstruus et inde

passus est cruciatus maximus ille
autem numquam inveni scriptum in libris
medicorum quorum feci ad huc in die
legi et intellexi in uno tractatu
seu tractatum specialem de regimine
et cura ipsius ¶ Retulerunt michi
multi medici prefati quod ipsi li-
beraverunt plures languidos
primo cum regimine in generali et
superdicto assumentes quod corpus eorum sit
si sumat predictas medicinas per
se ut sunt mixtas sive coagulum
salmacorum semen cantaridum et cinis
ligni seu fructus arboris
mori ¶ Recipiant quoque per se ut sunt
mixtum secundum exigentiam temporis
presentis et etatis ¶ Tamen multam
habet experientiam de re nichilominus
non expedit ut refugiat ea quibus
alii ante possint consequi suma-
mentum vel cooperatur quibus pro-
denus et pluries ea secundum quod tibi vi-
debitur expedire ¶ Et iam quidam
viri expire vel cibus de manu
coqui nisi prius ipse comederit
ex eo et in magna quantitate
sicut faciunt coqui quorundam
regum quos ego vidi ¶ Et ex hiis
et quibus pertinet defacili de-
cipi sunt ambe species insaniam ¶
Cum quoque contingit percuciatur vomitus
primo in aceto decoctionis ar-
boris mori et bibat post sequela mag-
nus sicut dictum est in capitulo de re-
gimine totius in generali ¶ Bebel
est unum quandam speciem hermo-
dactillorum que appellatur nux vomi-
ca ut avellana in se facit hoc et
magis ea avellana indica fru-
fertur cum quod eadem die interfici-
at provocando sudorem cum a fo-
ritudo et consimilium vitii vapores
¶ Nec sumitur autem ex ea in ma-
gna quantitate et defacili nimis

pt ex ea quelibet pura et ocul-
ta propter quod aliquis opinetur et perci-
piet se eam assumpsisse prava
et contra vomitum cum aliqua cata-
olo et sale mitt et quantum comedat
butiri in magna quantitate de-
inde mulsam aut aquam cum qua cocta
fuit plurimus cinamomi et piperis in
potu sumat. ¶ Sunt et quedam que
sugguntur fructum mandragore
preter quod vir absit eis semen
tum et cortex ipsius efficit cum
magna nocumenta. Unde vidi
mulieres quasdam et pueros qui
ignorantes naturam comederunt
et consecutum est inde nocumenta
mala et illaudabilia scilicet rubedinem
et tumorem cum pruritu et alia pes-
sima accidentia. Horum autem cura est
eadem cum cura eorum qui anella-
na indica assumpserunt. ¶ Est
colloquinada et de illis quibus
potest homo de facili defraudari
et cum ex ipsa sentiuntur ulcerationem
vesice et victum sanguinis et est
ex producentibus estraciones
vehementes et tortiones. Unde
biduo aut triduo post sumptionem
ipsius cum omnibus hiis interficit
¶ Cura ipsius est quod celeriter vo-
mitus provocetur sicut retulimus in se-
cundo huius partis. Deinde sorbeat
sitarcos fiant decoctionem et postea
bibat aquam cum mustillagine
psillii post infusionem ipsius in coch
et aquam seu succum pomorum citrinorum
nec cessat ab hac donec
cessat inflamatio dicta et regatur
cum lacte sale et butiro veluti
diximus in sexto capitulo prime partis. ¶
Sunt et fungi aut venosi et necan-
tes cum corpus propter naturam ignoratur
et sunt eorum due species venenose
et illaudabiles et comedunt eos
habitantes ~~in occidentalibus~~

in regionibus occidentalibus et orien-
talibus. ¶ Vitantes autem in specie
in qualibet sunt nigri aut viridis colo-
ris et mali et illaudabilis odoris
mali magis. ¶ Minus autem mali
ex eis sunt generantes squinanciam
ad mortem producentem cum forti
colica et angustia quod in corpore usus
continuat. ¶ Videtur autem in eo qui
comedit ex ipsis debeat come-
dere nitrum piperis cum multo sale et
generaliter super bibat vinum purum mit-
tum vero qui ex valde nequitibus
comedit sumat celeriter sicut in
cho antibus mat attantibus ʒ. y.
salis Indi cum ʒ. v aque ordei
et postea quantum in stomacho dum stetit vomitum
provocet. Deinde sumat in potu
oximel cum succo foliorum raphani
et provocetur vomitus iterato et
deinde bibat vinum purum palatie
¶ Est nunc referam quod contingat
ex solatro errore ignorantis
et fatui eo quod nos ponamus eius
succum in medicinis pro observandis in-
initiis morborum corporis extrinsecorum
¶ Dico ergo quod est quedam species ipsius
fructus granum nigrum quod colligatur
prius quod nigredo appareat granum eius
et sumat in potu succum ut de-
coctionem ipsius venenosam in se
provocant squinanciam et singultum
et sanguinis vomitum. ¶ Cura provo-
cetur primus vomitus cum quali
vomitum audio et quantum sedetur
vomitus cum aqua et melle et aqua
in magna quantitate bibat et continuat
potum aque mellis per diem et no-
cte ita tandem liberetur et confirmatur
sollicitis assuetis. ¶ Hec ergo videntur
sufficere huius qui sumus super hac
in mandatis sufficienter que mihi dedit
adiuvante deo qui est exaltetur
Amen.

Explicit liber rabi moysi translatus a magistro blasio montis pessulani in honore sanctissimi in christo patris domini Clementis quinti summi pontificis anno 2o.

Incipiunt recepte magistri Iohannis Iacobi ... Cancellarii. Recipe acetosi ... rebarbari ... thamarindorum ana ... semis ... et dentur de mane ... in aqua tepida. Recipe ... succi limonum ... aque endivie ... aque acetose ... aque nenufaris ... vini malorum granatorum ... zuccari ... fiat iulep mixte decoctionis ... aque distillate habentis odorem ... Recipe ... endivie ... portulace lactuce dulcis scariole ... sandali ... ana ... semina ... vini malorum granatorum ... zuccari albi ... fiat syrupus ad quantitatem ... et administretur. Recipe ... spodii sandali albi et rubei ... sumach succi ... ana ... cum succo citri ... cum ... Item ... rosarum ... semis lactuce citrulli spodii ana ... fiat pulvis ... cum aqua rosarum ... et tollit ... Syrupus ... syrupus nenufaris ... syrupus violatus ... syrupus rosarum ... syrupus ... de cucurbita cocta in pasta et de illa aqua cum ... zuccari fiat syrupus. Recipe ... zuccari et melle ... Iusquiamus ... semina ... flores buglosse borraginis ... fortiter et ... coclear ... aqua ... facit ... ablatia.

Clisterium. Recipe malve bis malve branceursine violis ... ana ... furfuris ... pinguium ... zuccari ... Recipe ... rosarum ... cassie fistule ... pinguis ... fiat clistere ad quantitatem ... Electuarium de succo rosarum ... violarum ... rosarum. Recipe florum violarum borraginis buglosse ana ... aque endivie ... thamarindorum ... reubarbari electi ... spice nardi ... fiat decoctio in qua dissolvatur ... fiat potus ad quantitatem ... Item ... florum borraginis et buglosse ana ... reubarbari ... spice nardi ... fiat decoctio ... dissolvatur cassie fistule ... fiat potus ad quantitatem ... reubarbari ... thamarindorum ... in ... Item ... patientes ita delicati ... recipe ... unum bonum pomum et divido ... et grano et ... scamonee pulverizate ... deinde ... pomi ... et cooperio de pasta et decoquatur in furno ... et extracta scamonea de pomo ad comedendum ... sine molestia. Recipe ... flores violarum borraginis et buglosse ana ... aque endivie ... rose ... passularum ... ana ... corticis mirabolanorum ... in decoctione ... de mane et coletur et colature addatur cassie fistule ... fiat potus ad quantitatem ... delicate ... Recipe aque calide ... syrupi simplicis rosarum ... reubarbari ... pulverizati ... semina ... parum ...

Item aliud idem potest ita completa
super stomachum et yppetendia plus ... anch
tollit se dyascold. Item ad idem Recipe
succi lactuce lb. i. aq. ros. ʒ. x. ...
sandali ... ʒ. i. farine ordei ʒ. ij.
aceti al. qr. ß. pannus in istis in-
tinctus ponatur super cor et ... fre-
quenter renovando. Item isto utor ... illo
a° impediente. Recipe aq. ros. aq. ace-
tose an. qr. i. aq. endiuie lb. ß. succi
lactuce ʒ. i. aceti al. ʒ. ß. sandali
al. et rub. an. ʒ. ij. ros. rub. ʒ. ß.
pulverizentur misce omnia et fiat
tepidum et spongia loco in infusa et ali-
quantulum expressa epati et cordi
apponatur. Item cere al. leve diliquetur
ʒ. i. olei ros. olei anp... an. ʒ. iij.
aq. acetose succi lactuce an. ʒ. i.
aceto al. ʒ. ß. duo albumina ovorum
agitentur fortiter in mortario et omnia
incorporentur et panni intincti epati
et cordi apponantur tepidum et mutetur
sepe et intabiliter. Item si esset ... nocha
padimirtoz fiat sic Recipe radices
brusti spargi ... effoliati ra-
dicis apii an. qr. ß. endiuie scariole
ros. porta capilli ve re. sum. ...
lupuli an. an. i. iiij. se. frorum ...
an. an. ʒ. i. pilorum spice nardi ʒ. ß.
liquiritie rase. uvarum passarum ... R.
an. ʒ. ß. aceti al. qr. ß. panis
zucare et fiat syrupus ad lb. i. perfecte
clarificatus. Item si esset partico de-
licatus Recipe aque ros. petroselini aque
radicis brusti spargi an. qr. ß. aq.
endiuie lb. ß. aq. de capilli ve. qr. i.
aceti al. qr. ß. zucare al. ʒ. v. fiat
julep delicate. Item ... Recipe syr.
endiuie lb. ß. syr. acetosi de capilli ve.
an. qr. i. et omnia misceantur. Item si esset
nocha eo quod colera esset adusta
... dz pani fumiterre scabiosa
et scolopendria. Recipe radices brusti spargi
... an. qr. ß. endiuie scariole an.
an. i. borragis cum toto buglossi cum toto

an. qr. i. succi fumiterre succi scabio-
se an. qr. ß. iiij. se. frorum ...
an. ʒ. i. aceti al. qr. ß. liquiritie rase
uvarum passarum R. an. ʒ. ß. zucare
lb. i. fiat syrupus ad qr. v. Item Recipe
syr. endiuie lb. ß. syr. de fumo terre sco-
lopendrie an. qr. i. misceantur in simul.
Item syrupus acetosus vz ... in ...
... pane. Item ... quibus
utor si esset nocha ex flegmate Recipe
flores viol. borragis buglossi an.
ʒ. ß. an. ʒ. i. liquiritie rase uvarum pas-
sarum R. an. ʒ. ß. agarici elc. ʒ. i.
ʒ. al. ... i. corticis mirabolanorum ... ke-
blorum an. ʒ. ß. infusorum per nocte
in decoctione predictorum fricen... de
mane et colentur et colature addatur
cassie fistule ... ʒ. vi. fiat ad
qr. i. delicate et ... valz
Item ad idem ... Recipe ... de succo
ros. ʒ. ij. dyacartami ʒ. ij. et ß. co-
ssue viol. ʒ. ß. fiat conditum cum ...
zucare ros. Item si autem esset nocha quod
colera esset adusta Recipe flores viol.
borragis et buglossi an. ʒ. ß. an. ʒ. i.
liquiritie rase uvarum passarum an. ʒ.
ß. succi fumiterre ʒ. i. foliorum sene
subtiliter pulverizatorum ʒ. iij. reub. elc.
ʒ. i. pilorum spice nardi ... i. fiat
decoctio in aqua dissolvatur cassie
fistule ... ʒ. i. et fiat potus ad
qr. i. Item ad idem Recipe dyasene ... in
de succo ros. an. ʒ. ij. fiat unus
bolus cum syr. viol. et detur in mane

... cottidie.

... digestivum in primo Recipe Ca-
pilli ve. sum. ... lupuli an. ij. ß.
mente sicce ysopi an. ʒ. i. calamenti
origani endiuie an. an. i. aceti al. qr.
ß. mell. ros. zucare an. qr. v. fiat
syrupus ad qr. ... Item ... appetit aq.
... digestionis Recipe corticis radicis petro-
radicis brusti spargi ... an. qr.
ß. mente sicce ʒ. ß. garioflate

enpatory · capilli ve · scolopend
asse regye endi scalole añ · m · i ·
añ ameos añ ʒ · ii · se brusti se-
sparagi añ ʒ · ß · iiii · se feniculi añ
ʒ · ß · pilosz spice nardi ss siminati
añ ʒ · ii · liquir rase uvarum passarum
añ ʒ · ß · aceti al · quart ß · mell
res · ʒ · iiii · zuccari al · ʒ · viii · fiat syru
ad quart · v · de quib sufficiat ociac
q poita pt addi se de capilli ve
ut absinthio si no vtor licet
modice valeat ppt abhominacoz
Laxatiua sit multa · i · ta se · p
fiat clistere dum superius · aut e q
sequitur ℞ ysopi centaurie minoris
intmat branche [struck] vers · ma
lue bismalue añ · m · i · añ ameos
añ ʒ · ß · agarici electi ʒ · iii · seminis
p · i · prunorum bn pinguium x · v · mino
mellis rosis · olei ʒ · i · sandal añ quart ß
sal gemme ʒ · ß · yerapigr gal ʒ · ß
cassie bn pinguis ʒ · i · ß · fiat
clistere ad quart · v · istud laxatiuum in
angusto quarte de vocatur adpari-tes
Cpp q sic digomo appenit pnt
fieri pillule · si parum vtor in se · ℞
℞ agarici albissimi bn fragibl
non antiqui turbith bn gummosi
mundi intus et extus añ ʒ · i · yera
pigr gal ʒ · i · esule rpsse 9 · i · ma
stic 9 · ii · fiant pillule cu sir de
absinthio et involuantur in pulue
liquir cu cera ut zucco ut in pelle
uvarum Alr ℞ dyaturbith
sto laxanti añ ʒ · ii · fiat bolus
cum sir viol et d in amo · ut ad
dyatartamo · vel ut mixto cum
dyaturbith Cpulu ℞ turbith bn
gummosi mundi intus et extus · ʒ · i ·
esule rpsse ʒʒ al · añ 9 · i · mastic
9 · ii · zucc · ʒ · ii · fiat pulvis cu modico
aq tepide et in tabulis valet turbith si
no vtor no reperitur bo Colat
℞ flor viol borrag buglossi añ

añ ʒ · i · añ ʒ · i · et ß · agarici elect ʒ ·
· i · ʒʒ al · 9 · i · liquir ras uvarum
passarum et añ ʒ · ß · corticis mira
bolorum kebolorum in infusorum per nocte ·
decoctione predictorum ʒ · i · fient de
mane et colentur et colate addatur
dyacartami ʒ · iii · et fiat potus
ad quart · i · delicatus Cpu lax
facto sit ℞ flor viol borrag
et buglossi añ ʒ · ß · añ ʒ · ii · liquir
rasis uvarum passarum añ ʒ · ß · a
garici electi ʒ · ii · ʒʒ al · ʒ · ii · turbith
bn gummosi mundi intus et extus
quart ß · corticis mirabolorum bn gummo
sorum in infusorum per nocte in decoctione
predictorum ʒ · i · fient de mane et cole
et colatura sirupizetur cu quart · i · mell
et zuccare quart · i · et ß · et parum coquatur
clar et parum clarificetur et fiant ʒ · x ·
de sir et in eo dissoluatur dyagridii
9 · i · pro uno limen sirupi recipe ʒ · iii ·
dari pnt ʒ · ii · tepide Oe de una
Ad sciendum autem quartana quartane
unam · oz sicut et quartana pt
fieri ex intra prima ut ex adustione
aliorum humorum Et primo dicamus de
una quartane que fit ex putrefactione
cole aduste et primo dicas digestiua
continua ℞ sir de fumo terre sir sco
lopend añ quart · i · oxiacre q poite
lb ß · sir oximell squillicia ʒ · i · mi
sceatur iste syrupus misceatur cu decoc
tione radicis buglosse Cse adiciens
℞ borragis cu ro buglossi ra
dicis radicis gummi brusti sparagi añ
quart ß · endi scariole veniss epatis
fumatarie lupuli añ · m · ß · liquir
ras uvarum passarum mundi abarill
añ ʒ · ß · aceti al · ʒ · i · se basiliconis
ʒ · ii · panis zucc lb · i · fiat syrupus ad
quart · v · Claxatiua istius sit ℞ flor
viol borrag et buglossi añ ʒ · ß · v
uvarum passarum et ʒ · ß · añ ʒ · i · epi
thimi sollepadii quartum añ quart ß · cor
ticis mirabolorum acenorum mundi ℞ infu
sorum per nocte in decoctione predictorum añ

ʒ. ß. fricentur de mane et colentur et colate
addatur cassie lingue pinguis ʒ. i. succi
fumi terre ʒ. ß. fiat potus ad quantitatem i.
ista colatura est bona pro quibus apparent
signa digestionis ut possit laxari et hoc
in principio. ℞. dyasene ʒ. iij. electuarii
de succo rosarum ʒ. i. et ß. misceantur ad modum
et ut calefiant. ¶ In cura quartane cum opilationi-
bus ℞. oximel compositi libra ß. oximell
diuretici succi de fumo terre ana quantitatem
misceantur. ¶ Item adiciendo ℞ corticis radicis
petroselini brusci sparagi graminis apii ana quantitatem
ß. macerentur yssopi sanamunde
scolopendrie capilli veneris endivie ana m. i. an-
marat asari ana ʒ. ij. iiij. semen scariole
endivie ana ʒ. i. aceti squilliticci
ʒ. i. mellis rosarum quantitatem iij. partibus et
libra i. fiat syrupus ad libram i. et ß. decoctionis
¶ Laxativum istius ℞ scoriti la-
xativi dyacatholicon ana ʒ. ij. fiat co-
ditum ad medium et misceatur cum mo-
dico succi fumi terre ¶ Item adiciendo ℞
florum violarum borraginis et buglosse ana
ʒ. ß. ʒʒ. al. ʒ. ß. polipodii quercini ʒ. ß.
fricentur de mane et colentur et colate
addatur cassie lingue pinguis ʒ. iij.
fiat potus ad quantitatem i. et mane bibatur vel
¶ In cura quartane antique ℞ corticis
radicis petroselini radicis brusci sparagi
graminis ana quantitatem ß. radicis apii ʒ. i.
corticis capparis i. media corticis
thamarisci fraxini et sebesten ana
quantitatem ß. ysopi capilli veneris calamenti
scolopendrie gramedrie endivie scariole ana
m. i. tetherac politrici adyanthos
ana m. ß. ana. asari ana ʒ. iij. iiij. se-
minum endivie ana ʒ. i. spinachi pilorum
spicenardi ana ʒ. ij. uvarum passarum
mundarum liquiricie rase ana ʒ. i. aceti in quo
steterunt cortices et radices predicte ʒ. i.
mellis rosarum quantitatem iij. et misceatur libra ß. fiat si-
rupus ad quantitatem v. ¶ Laxativum ℞ yera
ruffini ʒ. ij. lapidis lazuli quinquies
abluti et cribrati ʒ. ß. misce digitis in-
unctis cum syrupo de scolopendria et
fiant pillule ad quantitatem ciceris et dentur
ut prius dixi ¶ Et sic ℞ florum vio-
larum borraginis et buglossis ana ʒ. ß. ana
ʒ. ij. liquiricie rase uvarum passarum et
ana ʒ. ß. florum thamarisci ʒ. ß. poli-
podii quercini thimi epithimi ℞ foli-
orum sene ana ʒ. i. mirabolanorum citrinorum
preparatorum in decoctione p
drum p ʒ. i. fricentur de mane
et colentur et fiat potus ad quantitatem i. ¶
post signa digestionis et evacuatione conveniente
que sequitur si ungatur patiens cum stoe-
cati tollit quartanam. Item rynaca
data ante accessionem per ij. horas cum
succo menthe petroselini evacuate vel curat
quartanam. Item dyaton piperion ut
asa fetida de qua dicit Galienus quod est pro-
batissima ʒ. ß. cum vino limph-
ato succi pentaphiton foliorum
data cum ydromelle et modico piperis
tollit quartanam. Item iiij.or radices
lingue arietine date cum ʒ. iiij.
vini limphati removent quartanam
Item vinum decoctionis liberat bene tollit
quartanam. Item semen ypericon datum cum
vino ante accessionem curat quartanam
¶ Avicenna multum valet ℞ opii bdel-
lii veteris ʒ. ij. castorei spice ana
ʒ. iiij. ita prius novi galbani mirre
ana ʒ. iiij. mellis despumati quantum sufficit ad
incorporandum dosis sit ad modum fabe
cum aqua tepida facit mirabilia
Item ℞ castorei assa garioffilorum cina-
momi nigelle mirre ana ʒ. iij. opii
ruthe siccate piperis ana ʒ. i. storacis
liquide ʒ. iij. mellis quantum sufficit dosis est ante
et hanc dosim non sumet homo est qui
recedit quartana ¶ Horripilatione veniente
removere primo si patiens intret balneum
aque dulcis calide. Et non est melius
artificiale plus eum vel in fine
predicto ¶ Item adiciendo ℞ olei camomille
quantitatem i. tele aranee ʒ. i. bulliant
simul. Et quando incipiat horripilatio
cum illa tella fricentur spondilia pa-
tientis et sic oleum illud calidum sicut potest

fistule. Item adid sol. ebe. ℞ oli
camomille q̄s. i. mastic pul. ʒ ß
bulliant simul et cum illo fricetur
spina pa. Item adid ℞ oli lauri
ʒ i. piperis ʒ i. bulliant simul et de
illo oleo inungatur spina patientis et
extremitates. Item aqua decoctionis ser
pilli potata per aliquos dies tollit hor
ripilationes et aliqui dant eam pacienti et
stropheat caput cum decoctione. Item
adid ℞ succi matricarie ʒ i. oli ca
momille q̄s. ß coleatur simul et spina
inungatur. Item argentum vivum similiter
coctum cum oleo si fricetur spina pa
tollit horripilationem sive frigiditates
facit cessare paroxismi horripilationes similiter
inunctio cum balsamo. Nota quod
sinthomata dicta mali accidentis impedientis
quemcumque modum operandi inter quae est vomitus
malus fluxus dyarrea et dico quod sin
thomata et non accidentis quia idem non dicitur ut
api. Nota quod omnia que provocant soporem
faciunt cessare fluxum quia motus
et virtutes incitant humores. Unguentum
pro somno ℞ oli populeon al. oli ros
ʒ i. cassialignee ʒ i. ʒ ß unguenti
populeon ʒ ii. aceti modicum a
gitentur omnia incorporando. Item ad
confortandum stomachum ℞ mastic spice
nardi pul. ana ʒ ii. et inungatur stomachus
ʒ ii. in tabule aloes emplastrum
approximatum cum decoctione epithimi remo
stomachum sanat secundum Avicennam languidum
Item ad unguentum ℞ succi mente suc
ci absinthii seu residui ana ʒ ii.
succi citoniorum ʒ iii. oli mastic
q̄s. ß bulliant simul cum succis tan
dem et addatur cere modicum et fiat
unguentum liquidum. Item ad unguentum ad
confortandum stomachum ℞ lapidis diamargariton pu. s
simi mastic q̄s. ß ana q̄s. ß ga
lange zedoarii ana ʒ i. cubebe
ʒ ß pul. pulverizentur confice confectum
misce omnia cum pistrio malaxando

cum oleo domestico et fiat emplastrum
admodum scuti et extendatur super albi
tam et cooperiatur velo serico. Item
adid ℞ oli absinthii oli nardini
ana ʒ i. misce. Item ℞ ad idem ʒ i. ß
mastic pul. et stomachus cum predicto oleo
et sinapizetur cum pulvere isto. Item si
topi qui provenit ex fluxu ut sua
in attone fiat quod sequitur ℞ succi
citoniorum aceto sex q̄r i. omnia
~~simul coquantur~~ seu residui vini ado
sori ʒ i. et ß zucare al ʒ i. omnia
simul coquantur admodum julep deinde
℞ ligni aloes ʒ iii. mastic ʒ ii.
musci ℈ i. terantur et ligentur in pa
no lineo subtili et bulliant in predictis
a principio usque ad finem et in ultimo
panni expellatur et julep usum infirme
vel in actu sincopis et ante ut pro
datur cum vitello ovorum in actu se
instaurare vires. Explicit de eo genus
pomum ambre ℞ lapidis diamargariton pu. s
ʒ i. ligni aloes storacis calamite
ana ʒ i. et ß nucis cypressi muscum sp.
mastic olibani ana ʒ i. gariofili
ambre electe ana ℈ i. pulverizanda pul.
misce omnia malaxando et fiat pomum
in medio perforatum. Item aliud pomum
in febre pro dolore capitis ℞ florum viol.
florum nenufaris et saliaris ana ʒ i. ros
rub. ʒ ß camphore grana ii. cere al.
q. s. ad incorporandum pulverizanda pul
verizentur fiat pomum perforatum in medio
ut removeatur cera et dicitur pulverizanda pul
verizentur et ponantur in panniculo subtili
et fiat pelota admodum pomi et as
pergatur aqua ros. clara. Nota quod
menta et camforata ut celidonia et
portulaca super cum infusionem capitis prodest
sanguinem mittere ℞

Expliciunt regule de febribus

Opleta ut pu'fit ex vasa z
tunc faciet z. ita ut polata z
ut ut vasa z tunc dim ut s
veis ppinqs cordi z tunc faciet cau
sonem ut in vmotis z tunc z. ma s
stinam Iesaty pu'fit sola colea
aty comixta cu aq porcode stat
z s hot aut du'sas morbos febr
Ith' sciendu q du'sifica' 7. dis p'mo
ex pte me qua aty gssa aty sbat
2o ex pte tpis qua aty in hyeme
aty i estate z sb h. sphendit
rgio. 3o ex pte oplexiois q
aty est in homie colico aty in
inlico ut flco. 4o ex pte etatis
qua aty in sinibte aty i iuve. te
5o ex pte doctrie qua aty itesa
aty iunissa Unde si fe colica
sit cum covenientia pstarand oi in
i iunctute no suspitat. ita fort
ta sicut si eet cum discovenie a
ut pz in fine .i. de ingenio Et in
digestioe me tn non dz poi duo
altay me z nbn ofortin s epat
z ppale d. in hac fe cum in ea plg
quetur de colea qi deat Cum te
pore aliq aplicari ofortui cor si
nate fuer zno oz ponere ulta for
tiat picisima ut sunt radices z io
in illa cor. sic feb. te fiat rx sirp
Rx end nouelle non lote sca
viole utrusqz epatice lactuce dul
cis an. 3 i. in se firop mud an
3 i. sandl al z rub an 3 i. flor
viol flor nenuff an 3 i. vini
malor gra. 3 iii. panis zucte
q s. in fiat sirop psic coctus et
clarificatus ad lb. i. Rx ponic sir
end scalola epatice fit zsic zio
vomic fint pone q distissima ca
tam si vomic fiet ofortitur epar
lactuca dulcis pot ad infrigidum sto
z ad tpandu sicut aliorum qua est
humida Et qr d. end no lote ut
heat maiore vtute qua plocoi
amitterit vtutem qualem hi i sup

sedm ancus 2o Et an. sc' in se sirop
intellige de maioribus que sunt
cucurbite melones citruli z cu
cumeris z sc' fria z humida excepto
sc' citruli q est magis sic Unde
si veling mag humectac porg
ita ge sc' mud si si veling magis
abstrgere pong no mudt sequi
sandl z poni adg fortiudu Apar
tum al q rub aty cu no poni
tur qua aty redditur sic. h uiuus
rub sc' flor viol z pom ad in
fraudu lemeda z mollicedu z cor
ad ofortandu sc' flor nenuf
z poni ad i frunid cor. z Et p z ora
memb. prica. sc' vini malor q
ponu admadeladu z auffidi sitis
sc' panis zuccre pom ad tpandu
sitis dom dcorp z addulcorandu
z q ex ipis rsultat quod forma
q simplicia no ht. sc' psic coct
qua mag ofringit z sic melius
smectatc cum alijs rebus ultra
sc' psic clarificatis q p h' i rmoc
tie sttreyrus hbar Et est sciend
q si veling mag laxare no tm
decoqua z si mag in fri' te adde
mag fri dd ut sunt h sppus ut sc eig
Si aut no eet gvemen cum p
tclandu ut q eet iunenis z i hye
me z hret 3 in It eet de colea
admixta cu flat z io ponent
radices iste Rx radic brusti ppa
gii gamus scolopu capilli ve Et
si mag eet discovenien ptcta
rand ut q eet senex z i hyeme
z rgio fri addent radices ad h
mag cute z in tesinu ut Rx radices
fen pet gamus scolopu capilli
ve. liquir. ro. uvar passar
mud Si aut velis cito facere si
exptac no pt eg ut eet p anp
fut istu sir. Rx sc end lb s
sir acetosi sir viol an q s
i misce aut / z si hret tussim

ut haec
lapiow

ut haberet lesionem in partibus pectoralibus
non ponas sirupum acetosum. Si vero
si habuit fluxum ventris. non ponas
sirupum viol. Sed si habuit sitim pone sirupum
de psillio / et si velles quod dormiret pone
sirupum de papavere. Et si esset homo qui non
vellet sumere sirupum dicas ei vos ad
minus sumetis unum de aqua clara
munda pulcra quam faciam vobis sicut
et illa ponentur de vitibus illorum herbarum
que ponuntur in sirupo sic. Recipe aque erud
lb. i. vini malorum granatorum ℥ iii. panis
zucare lb. i. fiat sirupus clarificatus
ad modum julep. Et si haberet sitim lo-
co vini malorum granatorum ponatur vinum ma-
lorum granatorum citrinorum ut dulcium.
Sequitur de laxativis. Sciendum quod ista
coleratiua que sequitur datur super pri-
mo sine digestione propter duo primo ut
de opilet venas miseraycas quod
est ibi repletio magna / quia si au-
ferretur digestionem humores dissoluerentur
et occuparent maiorem locum quam prius
et plus opilarent eas / secundo ut minus mo-
retur / et naturam non aggravat potentior super
residuum materie. Et ideo sequitur colatiua que
talis est. Recipe florum viol. borraginis ℥ s.
prunorum x. fiat colatura usque ad quartam
i. et post colatiue viole recentes
evacuant leniendo sed magis dissol-
vendo quia non habent tantum de humi-
ditate. borraginis ponitur quia leniunt et mun-
dificant. prunella quia leniunt cassiafistula
leniendo preparat eo. Et intelligas quod
si velles dare colatiuam addere ad-
des de electuario de succo rosarum ℥ ii.
sic vidi de facto et fiunt fusio vini e
quod si esset constipatus sic quod non assellaret
per ii dies / tunc propter hoc non debet dari
medicina nisi prius procederet clistere
ut primum evacuaretur stercora et in-
testina. Laxatiuum vero quod sequitur
est fortius et ideo dicitur preparatiuum ut procede
de digestionem materie. Recipe florum borraginis
laxatiuum ut viol. buglosse ana ℥ i.
x. mo fortius quam corticis mirabolanorum

cit. ℥ i. frigerent et colerent et antecedit co-
latiue addatur cassiafistula mundate ℥ i. electuarium
de succo rosarum ℥ s. fiat colatura ad quartam
i. et s. Recipe autem colatiue predicte bor-
raginis ponitur quia mundificant et la-
xant cortex mirabolanorum citrinorum quia eva-
cuant coleram et dico bene scilicet ut subtili-
orum bene intrat mediante seu cola-
tiuam quia res est sicca. Electuarium
de succo rosarum quia evacuat coleram
primo dico ultimo vero ad quartam i. et s. et
intellige plus si materia requirit ut minus
requirit de ea. viº expone sicut in precedenti
colatiua. Et intelligas quod si non velles
ponere electuarium de succo rosarum eo quod aliquantum
est violenta medicina loco eius pone
reubarbari ℥ i. spice nardi ℥ s. quia reubarbarum
evacuat sine co et spica nardi est eius
corrigens. Et est sciendum quod ista colatura
solum evacuat coleram sed si illa parti-
cula discordaverit facit pacientes esse
in fine et in hyeme pacientur nam si
esset ibi aliquid porcionis flegmatis ideo potest poni
loco corticis mirabolanorum bellirici a-
garici ℥ ii. ut turbith et corticis
mirabolanorum simul evacuat eo et ad
flegma plus. Et si esset homo pauper ut non
possit bene expendere ut non vellet ac-
cipere colataturam tunc da ei i. dragmam electuarium quod scilicet
valde bonum est contra dyarriam ℥ s. et
quantum evacuat v. ut quinque vicibus. Si
vero paciens esset multum debilis da ei
℥ iii. ut per iii. plus de dicto electuario. Si
vero velles colatiuam magis debilem
delicatam et quod cito esset facta da ei quod
sequitur. Recipe sirupi viol. quartam i. et s. electuarii de
succo rosarum ℥ s. et si velles evacuare
flegma in parte. Recipe medietatem de electuario de
succo rosarum et adde medietatem benedicte / et si
velles magis simplicem loco electuarii
de succo rosarum pone reubarbarum et spica nardi
ut dictum est. Est etiam intelligendum quod
medicina datur in colatura dicitur sim-
plicitas / ut quod est medicina rara et non
non multum laborat natura ad dissolvendum
eam. Sed si in electuario datur in matutinis

quia magis in solida fecit et post per
ste dormiat si sit in pillulis datur in
principio noctis ut lis . titulo la. quia ad hoc
est insolidior sta **De re de sexto stnu**

Sciendum est quod dicebatur in se co[n]
similiter in stata pro dimissificati
ex parte . 1 . primo ex parte materie vel quia
putrescit sta puro quod dicitur naturale ut dicitur
sta admixtum est et similiter quia ut est
colera et dicitur sta salsum ut cum unda
et dicitur acetosum vel sta ponticum
ut cum sanguine et tunc dicitur sta dulce
licet sta naturale sit aliquid dulce | Et ex
parte conditionum materie quia ut est grossum
ut subtile / 2o dimissificatur ex parte temporis
ut regionis et sicut dicebatur de colera
ita dicitur de omnibus aliis . Si autem sta
sit puro in hyeme et homine sene
sit et alia particulariter conveniat fiat
syrupus ut sequitur . ℞ cortices radicum feni
peti radices 5 generum ana m. i. mente si
ce ysopi scolopendrie capilli veneris endivie
scariole ana m. i. ana marrubii rose
florum viol borraginis
ragis et buglosse ana ℥ i. aceti an
℥ iii . spice nardi squinanti ana ℥ ii li
quiritie mundi uvarum passarum mundi ana
℥ i. mellis rosis panis zucare ana lb ß
ponentur radices in aceto per noctem et si
autem sit per se tocti et clarificati lb i.
℞ Ex parte sunt cortices illarum radicum
ponitur ad incidendum et de opilandum
menta sicca ysopus scolopendria capilli
veneris ad incidendum et endivia scariola
ponitur quasi dissipata ad corrigendum calorem
radicum ana [illegible] ponitur ad confortandum
et reprimendum et expellendum ventositatem
se sita mundi ponitur ad alterandum et reprimendum
dum calorem sicitatem pro dicto spica nardi
et squinanti ponitur ad confortandum . Spica
liquiritie uvarum passarum ad mundificandum
candum et confortandum partes pectorales
et reprimendum sicitatem pro dicto acetum autem ponitur
ad penetrandum quia magis penetrat
quam vinum malorum granatorum et dicitur ut ponentur ra
dices in aceto ut earum calidus reprimatur

et remaneat incisio radicum de aliis
ut si | Intelligendum tamen quod in qualibet sequitur oportet
facere tria in syrupo sit primo materiam dige
rere grossam subtiliare et subtilem ingrossare et
viscosam mediocriter incidere et vias
aperire seu deopilare tertio dissipata
alterare secundo membra confortare et io
in syrupo contra materiam sta calidi dentur pom
materia et deopilativa et altuncia
et stomachum confortantia eo quod sta magis peccat
in stomacho verum est tamen quod si quis dicit confortare ex
eo quod est fons omnium humorum et omnia
ista ponitur in syrupo dicto | Intelligendum tamen
quod si intentum velles incide pro pon
mellis lb i et non mel rosis nec zucaram ab
ire abhominationis ponitur ista | Intelligendum
tamen quod si materia non esset ita grossa ut non
conveniret pro naturalis loco illarum radicum pro
ponitur alia non tamen talia | De radicibus bru
sci sparagi generum 2o | Si aut velles ma
gis acutum syrupum quos in apothecis invenies
℞ oxymel compositum lb i intellige si in
non sit minus grossa ut dissoveniat
particularia aliquid vel alter | ℞ oximel com
posite ex mundificatum diureticum ana lb ß misc
eantur | Et intellige si velles magis
incide | Si aut esset mixta sta cum co
lera item syrupus ℞ oximel compositum sir
endivie ana lb ß ana lb ß misceantur
| De re de laxativis in principio morbi sine
digestione administrandum materiam | Et pro dari
laxativum | ℞ florum viol borraginis bug
lossis ana ℥ ß prunorum x turbith ℥ ii
℥ i fiat decoctio in qua dissolvatur
cassie ℥ ß fiat colatura ad quantitatem i . ℞
| Ex parte pro dicto colatura turbith ponitur
quia evacuat sta grossum quia est rep
sum turbith evacuat sta subtile
et cum sta grossa de aliis dicas ut
sunt ℞ post vero digestionem materie datur ex
materia laxativa | ℞ florum violarum
borraginis buglosse ana ℥ i agarici
electi ℥ ß ℥ i cortices mirabolanorum
bellericorum ℥ i fiet et colentur et colaturae
addatur cassie mundi ℥ i turbith ℥ i ℥
℥ i fiat colatura ut loco turbith pro
ponitur diagridii ℥ ii et de electuario de succo

ros an ʒ. i. et si vellemus magis
evacuare de ipsa tollerea ut ar. ciciq
Rx sir. acetosi g. ʒ. s. sir. viol g. i.
bu dee ʒ. s. ut turbith ʒ. i. et s. ʒʒ
ʒ. s. Sequitur de se. aprice ·f
Sciendum circa istas se. quod se. intrice
intercetas interim dissificatur
expte inc. quia ut sit intra nati
putrefacta / ut sit in aliis humoribus
adusti nam de qualibus hoc pt fieri
intra in naturalis paradustionem. Si igitur
de intra natura putrefacta et si alia
pticularia convenientis s. quod quo sit me
lancolica et prius antiqui et te materia est
multum grossa et io indiget fortibus inci
sivis et deopilativis et o sciendum quod i h.
se. oz. c. considerare ut faciat primo
materia subtiliare et incidere cum sit multum
hec se. debilitata quo oz. in frate re
se. vero sanguinem mundificare eo quod
in fra recte intrice que est fex sanguinis
et aliorum humorum et io oz ponere i sirupis
medicinas facientes i ta ¶ In hac se. in
sir. dicatur Rx radicis corticis feni
petroselini radicis brusci sparagi an. m. i.
radicis apii raphani an. m. s. me
diani corticis thamarisci fraxini et
geneste an. ʒ. i. scolopendrie m. ij. ca
medreos camepheteos capilli ve
neris cetrac polipodii endivie scariole
le an. m. i. an marrubii m. se. fricto
nund se portant an ʒ. i. aceti al. ʒ.
iij. mellis ros. panis zuccare an lb
s. ponentur radices et cortices in aceto
fortissimo per nocte et fiat sir. perfecte
coctus et clarificatus ad q. i. ¶ Ex
posito sir. Cortex feni petroselini sunt multum
apitive quam in quibus membris et multum
calide radices brusci sparagi lig non
in tantum aperiunt non incidunt tamen sunt
magis temperate et appropriate splenis ad
splenem si ponuntur in parva quantitate ne fa
ciant abhominacionem medicine cortices
fraxini thamarisci et geneste sunt multum
conveniunt splenem in tantum quod splenetici propter
comedere in scutella istorum lignorum
radicis apii raphani sunt multum appropriate splenis
scolopendrie ca medreos camphiteos
capilli ve. cetrac polipodii omnes iste
herbe ponuntur quia sunt appropriate splenis
quia incidunt dividunt et aperiunt endivie scari
ola sunt contra se. et ad confortandum Rx
quia patitur hoc cum in ipso humores
generentur ad temperandum caliditatem radicis
marrubii autem ponitur ad consumandum et
dissolvendum ventositatem m. se. fricto
ad in frigidandum se portant est quod temperat
magis quam alia se. minorum liquoris et se
pt poni ad temperandum siccitatem corticis
vel passe ad incidendum eradicandum
mollificandum flores borraginis et bug
losse ad mundificandum sanguinem et non
ponuntur flores viol. / quia magis quam co.
tum si ponantur non est vis acetum al
ponitur ad multum incidendum eo quod ibi
materia est multum grossa mel ros adiu
advandum et abstergendum sed medietas
zuccare propter abhominacionem mell. Unde
si esset fortis se. ut abhominatio tum deberet
fieri de zuccara sed si velimus multum
aperire et non esset se. ita fortis co.
quantitas pt poni cum melle ros. nisi
esset abhominatio ¶ Et do. bis quod temperentur
radices et cortices propter duo primo ut in
frigidentur secundo ubi magis incidunt de aliis
pz ta in pte. de quantitate autem sit
3o sciendum quod quamvis tamen fieri de sir. quando
ponitur de zuccara et de melle ut de
ambobus sunt nisi esset magna quantitas
herbarum ut radicum quia tunc oz plus
facere de sir. ut in pdcta recepta vel
de sir. summatur v. q. et sit fit quando
¶ Si autem se. sunt intrica de adus
tione aliorum humorum hic sit temperetur quia
de colera sanguine ut flate ut de colera
adusta / si de eo adusta tunc materia
non est grossa ratione adustionis io non
oz ponere tot incisiva quare non oz
ponere radices feni petroselini radicis apii
et raphani cum ibi non sit tamen / in parte / perum
sed expe magis eo in sunt calida / sed pt
poni radices brusci sparagi que sunt

tpate magis ut si vis cortic thamari
sci fraxini z geneste vs tur non oz
ponere acetum cum no i digeam
tanta ~~operacione~~ aptone sz sufficiat
vinum malorum q q e q maz co et
addant herbe pp dcp s epatica
end scariola quia ibi e pt i ltpe
Si vo sit de adustione flacio
tue pnt pati omni i ta intisma qr
ma e q ffa z addant aliqua con
fortanc sto ut ysopy metta z s
Si vo sit de adustione sang
tue pmo fiat flora sedm q vene
pticlam z ps ea fiat syrup fiant
in ma coleita z addat in lad de
flor vnndificatio sanguinez fiant
flor viol boraij fon in ma co ut
sanguica bom pone flor viole
llez non qpetat in mta nale si fa
cilius vis face z mta sic nalis
z alia pticlaia co venat fiat elcm
sirm Oxiacce q ponte oximell
diureticum au lb s misceant Cte
poco exiac q poteta pani adi
ridendum ~~si eet sine~~ se z vtre se sz ori
mel solum admiraendu si eet sine
se z velles mtam made posses
tm pone de oximelle diureticum
q z si eet ma colica loco oximell
diureticum pt poni sirm end z si vel
les face magis delicatis facias
istum sir aqu se Aque scolopen
drij aque boraij ut end qs i
aceti al z m mell ros pamo zur
ce au lb i fiant sir lb i Oe de
laxatiuis in pn moi sn digone
pt dari ex colatura inoratiua ut
flor boraij ve buglossi au z
i sene epitimi polipodij qrta au
z s au z i fiat decotto m dissol
uatur cassie mund z i z s fiat
colatura vsq ad q i z s z m
tret in aurora pg digom m
dat ex colatura si sit de mta ale
ex flor boraij z buglossi au z i
sene epitimi polipodij qrti au
z s au z i cortic mirablorum

in dorz z i fiat decotto i aqua
dissolua cassie mund z i lapidis
lazuli vomes abluti z i fiat
colatura vsq ad q i z s Ex
poco colature poni in pma co
latura poni sene quia euacuat
mtiam atota z est q ame vian
plenius epitimi polipodij eua
cuat humores grossos Sz ad dis
soluendum ventosi au poi de a is
visis est in alius recepte In 2a co
latura poi cortic mirablorum i dorz
quia euacuat mtiam lapid la
zuli pom p eodm z dz abluti ad
reodm maliciam z abhoiatom
Si aut eet decto adusta loco
mirablorum in dorz posses p one
citrinos qui euacuant mtiam co
lerice de stte adusto pt pone be
blorum p aut velles vmone lapidis
lazuli eo q e fra adustio co
z est fra mta co loco eius pt
poni reub ut turbich Est sciedu
q m pnc qrtane no dz pani for
te digm quia eet timendu no
resolueret subtile z vmaneret q
est recepte si debet digei p mo
debitu ut solu m cidat z p q ca
aliud euacuet Ce de fe ethi
ca
Sciendum q fe ethica ut
est sola ut quinc au putrida
si sola et no i digemq digis n
euacuatois qz no prat in Vla
ethica e mala quinc sn m s
et m digemq ibus pn s altu
tiuis z frigi nis z humitatiuis
2o i digemq q fortatus eo q sp
st debiles z resoluti z eo debili
z vsumptis eo q mbra corpis
sct q sumpta ista aut pnt fieri
p dieta ut p me vam si p diete
dico q m duna tnt magis vz
lac mulieris p q ca asine p q ca

capte sspar si eet ptisis eo quia
lac abstergit 2 9solidat 2 sim tri
pdcu cum h. nutriunt 2 in frane
tpate ibi cum no indiget nimia
refrigeracone ne spus magis
debilitent^z vz eet ordeatu 2 ame
natum 2 similia licz no tm nut
ant cibus qm multu nutrit est
in h. cum est gallina 2 spar alba 2
coquat cum ordeo donec veniat
ad 9sumpcoz 2 put pom in vent
cius se frat 2 postea reant pulpe
albe galline 2 terant cu illo brodo
donec veniat ad 9sumpcoz 2 fiat co
latura 2 est modicu in sumptum
2 no multum calefit ut aq cur
m cetera nutt ut reitatur o. a.
de ingenio p mear pt su p ellu
vel vngm ut sur. In fino aut no
dent pom digestiua ut dcm est
nec multum absrsiua sz altana 2
fiat syru ..o ℞ m. se. sroy a.
2 b. nud se. citoniorp se malue
se bombacis nud an ℥ s. dragaganti gumi arti in fus an ℥ ij.
liquiris nud vuarp passis nud
pirorp nud amigd. dulciu extor
ticatarp an ℥ i. ordei nud grs i.
florf vel florf nenuph an ℥ i.
pamis 2 uac lb. i. 2s fiat syru ad
lb. ij. ℭ Expoico sur. m. se. frat pom
qua ver vue siat hnt virtus str
tius 2 io ista se st ad apiendum
2 in frandum 2 humictandum 2 d^z nud
ut remonea nimia absrsio qua
non in digerens hic Oz se. ciaiorp
se malue se bombaci i. tu. se.
in frant 2 humectant 2 impinguat
rone viscosi dragaganti gumi
arti pt id pom 2 9fortant pt
2 cum d^z infrsorp nutrit in aqua
dulci calida liqrs humictat 2 vue
passis purit amigd humectat 2 i
pinguat 2 cu vue passi heat
caliditate tprant p alia 2 9tpant

heat caliditate ne fiat maig nocu
ptibus pectoralibz 2 spualibus
vte sri ordinum nud in sriat 2 humi
tat 2 9fortat Et si eet diues
2 velletur cu magl impinguat
multum 2 fit p hunc modum coquat
i aqua calida 2 p9ea extorticen
2 panat 2 cum bulliat multum qousqz
veniant ad 9sumpcoz 2 p9ea la
terant 2 pom i sur. ℭu e qp e magl
spissum 2 magl abhoiable sz tn
multu nutrit 2 est multum ar
tificiale Et si eet ethica cu ptisi
vte vlceracois pulmonis oz po
ne magis abstrsiua 2 9solidatiua
2 io pt addi in sur capilli ve ut
posseng ei dare lac caprinu quia
spat ht ista fate nam vte scosi
abstergit 2 vte friat seu stre sue ca
sealis 9solidat Si vo ethica eet
cum putreda tc si eet de eo p oma
end sur vel capillis ve ve an a.
2 st de flat mcte sur ysopi sco
pn Et si in eet multu ut multu
9ssa pt pom a^e radicas 2 tunc pa
ciens pt 2 dent pgari cu me na
laxatiua ut lenitiua pt qd ord sz
p ethym sic ℭ Ethym curatiuu ℞ m. se.
srorp maiorp 2 minorp nud sem
malue se. bombacis nud se citro
niorp 2 minorp an ℥ s. ʒʒ al. ℥ s
candi liquoris nud an ℥ i. draga
ganti gm arti an ℥ ij. pendiarp
℥ i. vuarp passarp nud amigd
dulciu storacis an ℥ s testitudinum
nemoralium tn pp auarp lb s pams
z notc qq fiat ethym ℭ Expoico
elendarij muori se. sru pom qua
vte supinus in sur sz pom ʒʒ quis
sit calidu ad dulcorandu 2 saporandu
2 cu hoc ad 9fortandu spus ne
stras aliorp eis nocceat nec cali
corp pt noie quia est me r.
fruit a^p Et p vngtu pt sicl

sic si habet tussim ut nimia desic
cacionem in partibus pectoralibus quo in
ungatur etiam pectus unguento sic facto
~~gallinee butiri~~ ℞ axungie galline
butiri sine sale et si esset sal lauetur
bene an. ʒ i. mussillaginis dyadragantum gum
arabici mussillaginis seminis psillii an. ʒ ii. olei
violarum ʒ iii. olei de citrinis ʒ i. cere al
bi quod sufficiat. Et si volumus facere magis
delicatum electuarium que panis in electuario
potest panum incedatur et quod teneatur de
nocte super pectus et est valde proprium
pro magnis dominis et nobilibus Sequitur

Febris pestilencialis. De febre pestilenciali
pestilencialis causatur ex mala
disposicione aeris. Aer autem corrumpitur
et alterari in substancia et putrescit ut
a causa superiori celesti scilicet ab aliqua con
stellacione ut a causa inferiori ut
a stagno magis vapores elevantur
corrumpentes aerem aliquando autem aer cor
rumpitur in suis qualitatibus scilicet quia nimis
est calidus quia tunc resolvit spiritus a
corde ut nimis frigidus et tunc morti
ficat eos et contra hoc dulcificatione
cura. Deinde in hac febre quod est de se non
indigemus laxativis nec digestivis
nisi sit humor corrupcionem seda febre et tunc ista
per vias evacuantur et digeruntur ut supra
dictum est. Ideo indigemus in hac febre in pri
mis mundificacione spiritus cordis quia
pacientis sunt infecti. Secundo eorum reparacione
quia multi sunt deperditi. Tercio confor
tacione cordis quia multum leditur in ista
febre. Primo quarto infrigidativis calore febris. Unde
est quod reparatur spiritus potest comprehendi
sub confortantibus. Et ideo reparacio
fit per cibos et potus convenientes ut
est collacio gallinee ut pulle cum
acetosa sint cocta in ventre eius
ova sorbilia aqua carnis vinum
citrinum bonum et clarum odoriferum lympha
tum et de aquis et omnia alia sine pi
mentis. Ideo si febris sit causata ex putrefactione
aeris fiat ex siro. ℞ succi buglo
ssis succi pomorum dulcium ut ace

tosorum purgatorum ubi sit factum residuum
an. quartas ii. aque acetose succi citri
an. quartam i. aque rosarum quartas ii. sandali
albi et rubei an. ʒ ii. camphore ℈ i.
florum nenufaris ʒ i. aceti albi ʒ iii.
panis zuccare lb. i. fiat sirupus. Ex
posicio huius sirupi succus buglossi mediante confortat
cor, succus pomorum et citri
infrigidant et confortant et nutriunt. Aqua
acetose et succus citri a toto propter elacionem
et in hac febre aqua rosarum confortat et
mundificat sandali confortant in
frigidant. Camphora et nenufar idem
acetum preservat a putrefactione hac
dicunt auctores quod proprie propter dominum per
sirupum hoc dicit dominus magister qui celum confortatum
et mundificatum et spiritus reparatum
et calore febris infrigidandum. Ad hoc potest fieri
electuarium. Electuarium confeccione rosarum confeccione bug
lossis an. ʒ i. margaritarum et non per
foratarum fragmentorum an. ʒ ß. auri
meri argenti puri ℈ i. pomorum
auri et argenti an. ʒ viii. panis zuc
ʒ x. pulverisanda pulverizentur miscenda mi
sceantur omnia ad modum zuccare rosarum fiat
electuarium. Exposicio electuarium confeccione illa
confortant et mundificant cor et ideo fa
ciunt scilicet que sequuntur confortant cor a
tota proprietate. Modo tamen si vero artifici
operari proponit in electuario in
dictum autem plus de zuccara quod de confeccionibus
ut patet in primo nisi ibi essent pulveres secundum
pulveres dyadragaganti sicut ut casus ... quia
zuccara ponitur ad contemperandum liquidi
confeccionum et pulveres iam hic desinit
non ideo tamen de zuccara. Et si esset homo
pauper possemus removere aurum et argentum
et augmentare alia dosis in aliis. Si autem
esset febris ex calore aeris sine putrefactione
in substancia tunc indigemus confortantibus
cor et reparantibus spiritus et infrigidantibus. Ideo
in electuario loco buglossi ponitur confeccione
nenufaris et cetera sicut sequuntur. Si possent
coralli et sandali sic cum camphora
sic acetose an. ℈ i. excepto quod de ca

phora tria vel .e. q̄ua quia ē levis
in pauco tpe est q̄ntitas magna
et in hac re dz pcede sic qui sc̄
Rx suci pomoꝝ acetosoꝝ citoꝝ
depuratoꝝ aque acetose aque ros
añ q̄s .i. cum sandaloꝝ ʒ .ij. vini
maloꝝ g̃natoꝝ ʒ .iij. panis zuc̄
lb .i. fiat sirup ⁊ detur cum aqua frīd
si eet pestilē ex fri͠te aeris vt est
sine fe. Et tunc indigemus calefacīb
⁊ confortantib cor ⁊ spūs mortificatos
io fiat tl sirup Rx suci mellisse
depurati lb .i. ligni aloes ʒ .i. mus
ti ambre .g. i. panis zuc̄ lb .i. fi
at sirup cū q̄ et si eet pauꝝ recone
musti ⁊ ambre ⁊ augeant doses alioꝝ
Et tunc fiat ele q̄ ponat q̄sue bo
rragi ⁊ buglosse excepto aroco
q̄ s̄c est ⁊ pt addi ben al ⁊ rub
de croma rōni amb͡c musti Et nō
q̄ in hac mā oz multa facere alia
vt pone sup cor cū panis madidis
in aliquib sucis p dcīs intinctis
⁊ iā q̄ b videbit ⁊ tt oz facere odorifa
ut pomum amb͡c cū musto ⁊ similib
⁊ iā q̄ oporteb͡t ponē celtū cū frm
Et no dz tñ q̄ q̄n dat sirup fiat q̄ñ
fieri potest q̄ stomachs sit vacuus
quia aliter nō pt ipum depone ad ac
tum reducere dum est impedibus ab
hiis ⁊ dz iungi dieta tenuis mag
q̄m p̄mo teneba Et vis hre ho
norem quia tt nā magis digeret
similet io est de se sup s̄ro facit ma
gnum iuuamen Unde inq̄tumq cū
tudie repletionali est bonum dietare
subtilius solito aliis tñ nō ipedie
tibus ut dissolucionibus subtilire
virtute egri Explicit de solo de fc̄
Q De clisterē ⁊ suppositoriis ꝙ. brilius
drue quia clistere dat i liq̄da
sba Et suppoūm in dura Unde supp
oīm fit in tl modis alii fit cum
micalis tincto in sale alii de sa
pone alii de radicibus sicle alii cum
carnibus pinguibus salsis alii cum
melle cocto cū pulue sticados musc
⁊ pt aliani cū puluē dyag̃dy ut
ezule alii fit cū candela ⁊ sale ⁊c
de aliis Et clisterē fit in liquida sba
pannum missa cū quadā bursa ⁊ dz
pac͡ns stare cū facie inclinatus deorsu
tram capite basso ⁊ anchis elevatis
Et in pacientibus dolore renum sūpto
clisteri pac͡ns statim dz stare supinus
ut medicina vadat ad renes Et datur
aut clisterē q̄ñ ē depurati viij decimus
quia modum solū ad mollificandum
ut q̄n feces sentitur indurate ⁊ in
testina restricta in loco ⁊ tt fit sic
Rx malue bis malue brance
ursine melliloti añ .m. i. pomoꝝ
acrium .xvj. furfuris p .i. olei viol
vel butiri vel sangis recentis ʒ .ij. cassie
med ʒ .i. fiat clisterē ad q̄s .o. intellige
cū q̄ in h̄ ca in clisteri nō ponitur mictat
vel sal n̄ sicla quia q̄n volumus molli
ficare ⁊ mordificare nō dnt poni
illa Et 2o fit ad mordicandum ⁊ tt ponitur
mordicatiua ut suci sicle ⁊ mittat
⁊ sal ⁊ similia q̄ mordicatido faciunt
feces exire Et 3o fit clisterē ad dis
soluendum ventositates ut in colica
inqua tūc ventositates fundunt inter
intestinoꝝ ⁊ inde fit magnus dolor
⁊ tt dent poni dissolutiua ventosita
⁊ sepius sic Rx abrotani absinthij
calamenti mictat añ .m. i. suci sicle
ʒ .ij. mittat sc añ se ruce añ ʒ .i.
spūs .p. i. mell ole lauriui añ ʒ .ij.
fiat clisterē ad lb .i. Et 4o fit clisterē
ad mundificandum intestina ut p q
dissintheriaz q̄n vlcera in testinoꝝ
remanens saniosa oz mundare sanie
aliter sanies magis vlcerant ⁊ tt fiat
clisterē mundificatiuum sic Rx ordi no
mund q̄s .i. fiat decocto inqua dis
solua mellis ʒ .iij. fiat clisterē ad q̄s
iij Et 5o fit ad consolidandum vlcera
i testinoꝝ excoriatoꝝ ⁊ i͡d dent fieri
post mundificatum dem ⁊ fit p hunc

modi clistere consolidatiuum Recipe succi plan
taginis et virge pastoris quarta .i. boli ar
menici ʒ .iij. vitelli ouorum coctorum ʒ .ij.
sepi hyrcini vrini caprarum quarta .i. fiat
clistere usque ad quarta .iij. Exposicio
clisteris nota quod ista cura dicitur coquina
patella non quod induretur sed solum
quod superfluitas euaporetur Sepum porci
sepum / quia sit lorica defendens
intestina / ne stercus excoriet ea
ne mordicet et hoc fit cum subtile et vel
sepum caprarum vel sepum porcinum Vij fit ad
restringendum sicut fit post fluxum ventris
et tunc ponuntur stiptica et restrinctiua et fit per
huiusmodi Recipe foliorum mirte foliorum
mespilarum pirorum sorbarum ana m .i.
fumi terre capillorum glandium ana ʒ .ij. a
cassia ypoquistidos ana ʒ .ij. aque rosarum
quarta .i. fiat clistere cum aqua pluuiali
vel per adquarta iij. Viij fit ad attrahendum
humorem a partibus longinquis et tunc fiat
primum clistere et solum addantur attractiua
ita quod si vellemus attrahere a capite cen
taurea anchusa betonica ysopus et
similia / si a renibus ponatur bethonica
abrotanum et buglossa si ab epate etiam de
succo rosarum Viiij fit ad nutriendum
quando patiens est multum debilis et consumptus
quod non potest per os attrahere et tunc ponitur per clistere
de lacte caprarum lb .i. et colatiuum et in
mittatur Si autem fit ab homine qui non sit
ausus sumere medicinam vel clistere vel aliquam
colatiuam potest ita lauari et ideo potest si
quando feces sunt in loco in duricie quod non
possunt exire vel per clistere vel per medicinam
Recipe fistule malue bismalue quarta .i. ʒ .
et coquantur post minuti pistentur et misceantur
aliquantum de oleo amigdalarum dulcium ad modum
emplastri et ventrem apponatur et illud
laxat ventrem et mollificat ideo non lenitiuum
Expliciunt opusculum quoddam medicinarum anti
quorum Amen :.

Circa
Incipiunt regule de vrinis
ampulla quinque in ebeta spumaque
pinguedo chimus humor sanguis arena
pilus spuma cinoydes squame posita
arenose / spuma cinis sedimentum postea
alta petens Et primo est de capiendo
circulo quia primo ponitur in ordine hic
tunc de ipso circulo apparente in vrina
datur x regule ab ipso exordio quarum prima
est Circulus grossus et spissus in substantia
remissus et rubeus in colore sicut admodum
coloris sanguinis posteriorem capitis
esse lesam ex humoribus flegmaticis vel vitio
significat Secunda regula Circulus spissus
in substantia spumosus in colore primam partem
capitis esse oppressam ex habundanti san
guinis .i. ex humoribus sanguineis vitio
significat pallidus Tertia regula Circulus
tenuis in substantia in colore sicut admodum
plumbi sinistram partem capitis ex
vitio humoris melancolici oppressam significat
Quarta regula Circulus tenuis in substantia
rubeus in colore ex vitio humoris
colerici dextram partem capitis flagel
lari significat Quinta regula Circulus plumbeus
in colore grossus et subtilis in substantia
epilentiam et apoplexiam et mortificationis
plagarum significat Vj regula
Circulus apparens in acuta egritudine lividus
si postea incipiat colorari cerebri nature
lenamentum seu vigorem talis circulus significat
Vij regula Circulus viridis in colore
subtilis in substantia in processu febre acute
que est grata apparens et cum adu
stione et frenesim freneticum significat ita
postmodum talis circulus fuit vrina remis
sa aquea in colore quod processit vrina
remissa vrina infusa quia significat
raptum mentis ad celum Viij regula
Circulus apparens tremulus in vrina per
medicinam non agitata dolorem in spina
dorsi et per pectus palsum in aliquibus
significat Ix regula Circulus niger per de
linedine in circulo ut in vrina mor
tificationem caloris naturalis significat in cerebro
ex frigiditate Decima regula Circulus niger si an
tecessit circulus viridis in vrina ad
vstionem sicci in compositione cerebri a
calore significat naturaliter significat Sequitur

de ampulla · et primo de magna de qua
dantur · 7 regule · prima est am
pula magna presencians in urina
intrans huius ad sententiam · circu
lo urine et latibus ipsius urinalis
tunc significat ampulla apparens in aliquo
morbo significat debilitatem et viscositatem
materie peccantis et per consequens medici perplexita
tem · 2a regula ampulla magna ap
parens in urina vagans et declinans
se ad locum ad quem urinale plicatur
tunc significat materiam ampulla mediocrem visco
sitatem significat · 3a regula ampulla magna
apparens in urina cum ruptura et generacione
nacione sto voluta et fluxu vento
a materia viscosa humida et frigida significat
· 4a regula ampulla predicta apparens
in urina in dolore lumborum tunc in
quam urina nefresim · i · dolorem renum
significat ex humore frigido grosso vis
coso · 5a regula ampulla magna ap
parens cum magna adherencia in rotundo
circulo urine dolorem capitis ex vento
sitate et viscositate materie significat · 6a regula
et equalis quod ampulla magna ap
parens in urina ventositatem vis
cositate materie significat in predictis membris
de spacio stomacho et intestino · Et significat
distinctum est quam ampulla tunc vaga
est et non fixa et declinans ad locum
ad quod urina plicatur seu movetur
De equali de gemulis que gemula duo
ampulle mediocres de quibus dantur
7 regule · prima regula gemula in quacumque
parte seu regione urine appareat semper
remnio et colore significat · 2a regula gemula
apparens in urina fixo in circulo superiori
urine / et mota statim ibidem ad cir
culum versa caput in tribus generat reu
mate significat · 3a regula gemula apparens
in urina medium depressa sub circulo
lentitudinem significat · 4a regula gemula apparens
in urina in loco depressa scilicet versus
regionem spiritualium que est 3a regio
tunc magnum gemula in 2a regione
urine apparens catharrum significat ·
Et nota quod causa quare ponit gemidinis

quare regula dicit huius · Causa reuma descendens
a capite quod fluit ad membra ut
membra debiliora ideo causa hoc dicitur
quod reuma est sicut omnium egritudinum
quam si fluat ad guttur generat squina
nciam · si ad uvulam generat apostema in
volua · si ad pectus generat pasim
asmam dispneam · si ad costas ple
uresim et ideo causa quod membra sunt
debilia petit medicari hoc ut illud
ut declaratum est / De equali de nube
nubilosa que dicitur nubecula apparente
in urina que est quedam vaporo
sa spissitas accione caloris prepter
naturam generatur per tempus obscuritate tunc
ideo apparet nubilosa de qua dantur 2e regule
prima regula nubecula nubilosa cum
quadam liuidine urine in parte super
iori urine apparens admodum putrefacti
ut tele aranee dispersa materie
b[illegible] spiritualium a calore extraneo significat
et per consequens plurimum ethice significat · 2a regula
nubecula nubilosa cum spuma albea
ut rubea cum quadam viditate apparens
sub circulo · ut in[illegible] caleficationem epatis
significat et tunc urina sepius apparet in ictericia
et significat ictericiam · De equali de spuma de
qua dantur 7 regule · prima est spuma
grossa in substancia et multa valde di
missa in colore apparens ut in urina
cruda et grossa in digestionem et ventositatem
significat et ideo ponitur significatum distinctum et
est gemidinis ponit · 2a regula spuma
tenuis in substancia et continua ponens sumas
partes et colorata / ut in crisa in
colore tunc in quod spuma in urina
sibi similem colorem in crisim et
spacia in spiritualibus significat · 3a regula spuma
in crisa non continua apparens cum quant
minutissimis sub circulo erumpentibus tunc semper
apparens in brevi debilia forti et quam
vero gravi significat et quartam reuma
significat · 4a regula spuma incrisa apparens

nigre in colore ycteritiam magnam si-
gnificat / ita et quando apparet urina talis in
colore significat yctericiam ¶ V regula spuma
intricata viridis in colore apparens in
urina sibi simili ytericiam viridem
significat ¶ VI regula spuma intricata citrina
in colore apparens cum urina sibi simili
ac si esset tincta croco epatis cale-
factionem ut adustionem significat ¶ De quibusdam
de sanie apparente in urina de qua
dam est regula ¶ prima est sanies in urina
in quantitate sancta apparens dolorem existentem
in partibus renum ut in partibus rena-
libus apostema et ruptum ut ulceribus
renum significat ¶ 2a regula sanies multa
in quantitate apparens in urina cum gravi
et forti odore dolorem tum existente in
pectine apostema ut ulceribus vesice significant
¶ 3a regula sanies bene famosa et cor-
rupta apparens in urina cum pondere
et pulsatione in dextro ypocondrio
apostema epatis ut lacerationem eius et rup-
tum significat ¶ De quibusdam de pinguedine
apparente in urina de qua dantur 6 regule
prima regula pinguedo apparens in urina
celata in superficie in ad modum tele
aranee. apparens autem cum febre primam
speciem ethice significat quam significat primam
dissolucionis pinguedinis carnis
corporis ¶ 2a regula pinguedo apparens
in urina ita quod sit toto continua in
superficie urine talis magis apparens cum febre 2am
speciem ethice significat fortiorem dissolucionem
pinguedinis [illegible] febre ¶ 3a regula ping-
uedo apparens per totam corpus urine
cum febre vico 3am speciem ethice
et ea est quando pinguedo significat
per totum corpus urine significat ultimatam
dissolucionem cum non solum urinas [illegible]
membrorum radicalium ¶ 4a regula pinguedo
apparens in urina sine febre [illegible] et multa
in quantitate et subito urina post in tusa
in corpore dissolucionem lumborum et renum
significat si ¶ De quibusdam de superfluitate humorum

crudorum in urina apparentium de qua
dantur 3 regule prima regula humorum crudorum
ut superfluitatis humorum crudorum in parte
superiori urine apparens que est sub
circulo statim post circulum vocatam
pectoris et membrorum spiritualium et
compressionem dyafragmatis et per quod diffi-
cultate hanhelitus significat ut asma
dispnea orthomia ¶ 2a regula
humor crudus in media regione
apparens urine vocatam stomachi et membrorum
nutritivorum et per quod replecionem stomachi
ventris corrosionem ventris et quasi
thenasmone significat ¶ 3a regula humor
crudus in infima regione apparens
renum dolorem et renum et vesice et membrorum
generationis vocatam significat ¶ Nota quod signorum
distinctum quod est humor crudus ut
quod est sedimentum quia urina agitatur
sed si sedimentum statim redit ad suum
situm ut locum pristinum Si autem sit
humor crudus non est sedimentum immo manet
superfluitas post agitationem talis humor di-
volutus et non revertitur ad suum
situm ut locum pristinum ¶ De de
sanguine apparente in urina de quo
dantur 6 regule ¶ prima est sanguis apparens
in urina trumbosus ut conglobatus
quem habens odorem ut fetidum
spissus ut gutta sanguinis talis autem
sanguis in fundo residens cum dol-
ore partium a vesica fluere significat
¶ 2a regula sanguis in urina apparens non
trumbosus nec conglobatus sed magis
residens in fundo urine prius ma-
nens cum punctura et dolorem renum ab
ipsis renibus fluere significat ¶ 3a regula san-
guis autem prius apparens in urina
ac si expulsus expelletur ut
tum mixtus cum substantia urine cum dol-
ore spondilium mediarum dorsi
a fractura vene bilis fluere significat
¶ 4a regula sanguis purissimus ex nu-
cum urina cum dolore et punctura

dextri ypocondrii vel lateris ab epo-
patica fluxu significat et per quod dispen-
thiam epaticam significat. ¶ De quinque
de arenulis apparentibus in urina
de quibus dantur quinque regule. Quarum prima
talis est. Arenule in colore albe
in substantia sine febris vicio tales urine quando a-
renule sunt post apparitionem separate in
principio lapides continue minimantur
ita quod non appareant cum dolore
renum lapidum confirmacionem in renibus
significant. 2a regula. Arenule rubee in
colore et in dure in substantia sine fe-
bris vicio tales urine quando arenule sunt post quam
incipiunt apparere in processu lapidis
parvi in quantitate et continue multi-
plicantur cum alleviatione doloris re-
num vel lumborum dissolucionem lapidis
arenulis fieri significat. 3a regula. Arenule
in colore et dure in substantia sine febris vicio
tales arenule sunt post apparitionem separate
in principio lapidis continue diminuuntur
ita quod non appareant dolore in per-
tinente lapidis confirmationem in ve-
sica significant. 4a regula. Arenule albe in co-
lore dure in substantia sine febris vicio tales urine quando
arenule sunt post apparitionem separate in pro-
cessu lapidis parvi in quantitate appare-
ant et continue multiplicantur in tali
processu lapidis vesice cum alleviatione
doloris penitus dissolucionem lapidis
ab ipsa vesica fieri significat et per quod
signum bonum est. 5a regula. Arenule ru-
bee in colore molles in substantia cum febris vi-
cio apparentes in fine febris adustionem
humorum significat et per quod interpolatam vel
continuam vel in aliis fucatam post-
ea febrem generari vel erraticam significat.
¶ De quinque de pilis apparentibus
in urina de quibus dantur tres regule. Prima
pili apparentes in urina in substantia soli-
di urina cum existente pingui tales
urine quando apparentes sine febris vicio dissolu-
cionem membrorum et renum significat. 2a regula.
pili apparentes in urina aliquantulum

grossi in substantia recta quasi sint quasi per manum e-
navesceret tales urine quando pili apparentes
sine febris vicio opilacionem ab humoribus
grossis viscosis fieri significat. 3a regula.
pili apparentes in urina in substantia so-
lidi cum urina pingui et oleaginosa
si tales apparentes cum febris vicio disso-
lucionem totius sui significat et per quod ethi-
cam. ¶ De quinque de squamis appa-
rentibus in urina de quibus dantur due regule. Prima
regula. squame apparentes in urina cum
digestione urine tales urine quando squame
sine febris vicio scabiem debilem in
vesica et per quod ipsam vesicam sco-
riari et corrodi significat. 2a regula. Squame
apparentes in urina sine digestione
urine tales urine quando squame apparentes cum
febris vicio primam speciem ethice fieri significat
et per quod ipsam ethicam fieri significat. ¶
De quinque de furfureis resolucionibus
apparentibus in urina de quibus dantur
due regule. ¶ Prima regula. Furfura apparencia
in urina cum digestione urine talia
urine quando furfura apparencia in urine sine
febris vicio scabiem forte et ulceracionem
in vesica significat. 2a regula. Furfura appa-
rencia sine digestione urine talia urine quando furfura
apparencia cum febre ipsam ethicam et
per quod 2am speciem ethice fieri significat.
¶ De quinque de resolucionibus apparentibus
in urina que crinoydes appellantur de
quibus dantur 3 regule. Prima regula. ¶ Crinoy-
des rotunde apparentes in urina al-
iquantulum grosse in substantia tales apparentes
in modum dencium partibus tritici male
moliti vel etiam ethica et per quod 3am
speciem ethice fieri significat. 2a regula. Crinoy-
des rubee in colore vel sanguinee appa-
rentes in urina in acuta febre tales urine quando
desiccacionem vel dissolucionem totius corporis
significat et per quod mortem proximam significat.
¶ De quinque de athomis apparentibus
in urina de quibus dantur sex regule. Prima
regula. athomi apparentes in urina in fundo
urine residentes membrorum consumptionem

z in fūdo ur̄ ut geminu pedu
cum dolor illorum in brevi guttina z
dolor guttosum s' signat / 2a ṽa athomi
apparentes in urina in media regione
urine seducentes cum dolor presencium
tes guttam in brevi membrorum ut
stomachi spat... si signat / 3a ṽa athomi
apparentes in urina in suprema vel su-
periori regione urine que est circuli sub
circulo guttam in brevi spiritualibus
signat / 4a ṽa athomi ubi z per totam
urinam apparentes per omnia membra
corporis per totum corpus guttam esse signat
ita quod paciens dolor per totum corpus z non
potest se movere de loco suo hec signat
/ 5a ṽa athomi apparentes in urina
in fundo residentes conglobati ad
modum tota corporis mati al carmati
particulares athomi ~~apparentes in urina in fundo~~
~~residentes~~ sine progressus invicem
in uteribus concepisse signat / 6a ṽa
et ... 3o ... fen 2 ... de signis
impregnacionis urina pura in substancia z
bene lucida / si quod est aliud consi-
mile in brevi z spissa quod in parva urina
signa ut athomi ascendentes z descen-
dentia z quasi conglobata in fundo
appareant in pregnacione ut conceptum
significat ¶ Sequitur de spumate
apparente in urina de quo dantur 3es
ṽae / 1a ṽa spuma diminutam bene per urina
bene incorporatum cum urina vel cum
substancia urine sub multitudine totum per
cessisse signat / 2a ṽa spuma apparens
in urina conglobata tumbosum
diminutum per grossa fenestra / si non con-
tingit frequens abstinencia coy-
tus z per quas constipacionem coytum per
nocturnam pollucionem signat i. sompnis
/ 3a ṽa spuma apparens in urina fre-
quenter z multis vicibus gomorream
z aquam palesum in genitalibus signat
¶ Sequitur de resolucionibus tunicis
apparentibus in urina de quibus dantur quinque

ṽae / prima ṽa resolucionis tunicalis
ut sombingis in eo subtiles z molles
in substancia separate z bene presse per urinam
ut in fundo urine consolidatam
z acies signat / 2a ṽa resolucionis
tunicalis ut sombing in eo subtiles
z molles in substancia z adherentes et
conglobate inde apparentes ut in
fundo urine residentes intestinorum
mestorum in interioribus signat / 3a ṽa
resoluciones tunicales ut sombinge
in eo grosse z molles in substancia sepa-
rate per totum fundum urine ut uri-
nalis emorroydes fluere ut flu-
xum ... signat / 4a ṽa resoluciones
tunicales ut sombinge in eo grosse z
molles in substancia adherentes ad
vicem in fundo urine splenis cum
pati ut apostema splenis signat / 5a ṽa
si videris resoluciones tunicas
ut sombingis in eo molles in substancia
tales in quibus apparentes in fine febris fle-
gmatice ... adustum ut ... si-
gnat ¶ Sequitur de sedimine appa-
rente et primo de laudabili quod ypostasis
nuncupatur de quo datur una ṽa / se-
dimen apparens in urina album in eo
in substancia sua ut per omnes partes suas
continuet per meatum in forma ut figura
sua z quod resideat in fundo et est magis
sedimen perseverans coadunatum in
processu egritudinis ... z per quas
bonitatem ... signat z salutem
¶ Sequitur de sedimine illaudabili
de quo dantur viij ṽae / prima ṽa se-
dimen ut ypostasis ... ut sombingis
in eo apparens in urina longitudinem ex-
tendinem signat / 2a ṽa sedimen lividum
in eo apparens in urina mortificacionem
... malis z ... signat / 3a ṽa se-
dimen magis in eo apparens in urina
adustionem z mortificacionem ... adustiones
quod processit vide mortificacionem
quod processit lividum / 4a ṽa sedimen
divisum in substancia ut ... apparens

in urina ventositate in cor[de] sig[nificat] / v[ii]. u[rin]a sedim[en]tu[m] non pineatu[m] in ordina tom[?] ut in fu[n]do sig[nificat] / vi[ii]. u[rin]a enorisma ut sedime[n] in me[di]a r[egi]one urine appus ventositatem sig[nificat] / vii[i]. u[rin]a nephilus ut sedime[n] in suprema regione urine appus maiorem ventositate[m] sig[nificat]. Item q[uo]nt[um]q[ue] sedime[n] fuit si no[n] fuit p[er]seuerans ita q[uod] una die appeat alia non / Item nig[rum] sedime[n] in urina appus ne[n]t u[ir]tutem debilitate[m] sig[nificat] et de s[?] et sic est finitus tractatus de r[egimine] urine et in tractatu Egidii in suo libello Expliciunt regule. i.f.

Urina al[ba] ut aqua p[er]missima lactea ut ser[um] karopos ut pilus cameli. Glaucus ut corpus lucidu[m] ... s[ignificant] frigidi[tatem] in uechis et epe.

Urina subpallida ut l[?]d... seme[n]... carnis pallida ut color palee ordi. Subcitrina ut citr[um] p[allidum] colo[r]atum. Citrina ut pomu[m] citrinu[m] coloratum que significat equalitate[m] cal[oris] n[atur]alis in epe et nutriti[?] et bona[m] digestio[n]em et c[om]petentem.

Urina subrufa ut aur[um] hyspanie. Rufa ut aur[um] orientale. Subrubea ut deus[?] ... Rubea ut c[r]ocus verus. Subrubicunda ut sangu[is] aquosus. Rubicunda ut sangu[is] p[ur]us p[er] excessum cal[oris] significant. Inopos ut flagmat[?] sal[?] in epe et venis et nutritiuus.

Urina inopes ut vinum nigru[m] ... kyanos ut sanguis ... adustion[em] in epate et venibus ut p[ro]gnacom[?] ... ut ... de san[?] ... decoctionib[us] ... sang[?] ... p[u]trefacti ut venas ... p[u]trefici ... in epe et venis sig[nificat] ~~urina venas~~ et alii sanguinea[?] et ulceracionem vesice.

Urina livida ut plumbum cal[oris] n[atur]alis debilitatem in epe et venis s[ignificat] et corrupcionem cum putrefactione que in epe et venis et viis urinalibus s[ignificat] ... strangulariam et apteiam[?] vene ut rupturam in viis in vesice vel ulceracione et se[?] ... et ydropisim ... alchitem s[ignificat].

Urina p[er]fecti ... n[atur]alis e[st] grossa et mi[n]us e[st] subtilis. Ite[m] urina bona d[icitu]r in fundo ... alba lenis et in forma ut pinea et s[ignificat] digestionem bonam et sanitatem.

Urina viridis ut sucus caulis adustionem in epe et venis sig[nificat] et ycteriam viridem et emtricem[?] et spasmum de inanitione et morte p[er] viam adustionis s[ignificat].

Urina nigra ut cornu nigr[um] si fuit multe q[ua]ntitatis solucione[m] ... et ... et ycteriam nigram ... multe humore ... p[er] viam adustionis in epe et venis et viis urinalibus et ruptura[m] vene in locis illis s[ignificat] ... et ... et emorroydes / et ... in epe et parte ex dimo / Item urina autem si fuit multe q[ua]ntitatis et mi[nus] spissa et pauca in q[ua]ntitate p[er]fectam adustionem s[ignificat] et morte[m] in se continens significat.

ut aqua	ut serum	ut corpa lucide
Albus	Lacteus	Glaucus
ut pil[us] cameli	ut palea ordi	ut caro no[n] cocta
Karopos	Pallidus	Subpallidus
ut color limonis	ut color citri	ut co[lor] mandrapiti
Subcitrinus	Citrinus	Subrufus
ut flamma ignis sole ...	ut flamma ignea ...	
Rubicundus	Subrubicundus	
ut crocus orientalis	ut ... crocus	ut color vini ...
Rubeus	Subrubeus	Inopos
ut color epatis	ut cornu nigr[um]	
Kyanos	Niger	Viridis lividus

Nota q[uod] qua[tu]or sunt qualitates p[er] quos rem et virum[?] iudicandi hec[?] urine q[uo]ad colorem q[uare] due s[unt] active s[cilicet] cal[idi]tas et frig[idi]tas et due pa[ssi]ve s[cilicet] siccitas et humiditas. Item de r[ati]one calid[itatis] e[st] colorare de r[ati]one frig[idi]t[at]is e[st] discolorare

V
de ratione sitis est ad remanere de ratione
humidi est in grossare. Unde existis
tres vero ut probaui. Et sit prima via. ¶ Est
Urina rubea in colore grossa in substantia
dominium sanguinis significat. Secunda vero: Urina al. i.
colore grossa in substantia dominium flegmatis significat.
Tertia vero: Urina nigra in colore ut subcitrina
tenuis in substantia dominium colere significat. Quarta vero:
Urina discolorata in colore vergens ad
colorem aque sine colore lucidi tenuis
in substantia dominium colere significat. Ultimus vero quia
tu dubitans an ille febricitaverit vel non
urina portatur ad dominum debes interrogare
portitorem modum et debes attendere ad quantitatem
urine utrum multum biberit et si dicat
quod sic dicit ei pro tanto dico vobis quod du-
bito an febricitaverit vel non. ¶ In casu quod urina
sit multa in quantitate. Et si dicat quod non
febricitat fac de iudicium iste patitur
moreditationem in stomacho tenebrositates o-
culorum et stat cum tristicia et melancolia
usque ad incidiem vel dicat quod patitur
se et urina est intensa in quantitate in se
continua morte significat. ¶ Si febricitat et sit mul-
ta in quantitate fac de iudicium urina
multa in quantitate alba in colore et tenuis in substantia
in se opilacionem significat. ¶ Est vero quod predi-
cti albi usque ad colorem citrinum ex-
clusive sunt a calore remisso. ¶ Color ci-
trinus fit a calore temperato omnes alii sunt
a calore intenso. ¶ Et   put hic dicti colores
prosequta de unoquoque istorum colorum quidam significant
digestionem quidam significant indigestionem ut illi qui sunt
in primo gradu albi usque ad p. ¶ Et quidam
significant principium digestionis ut illi qui sunt in secundo
gradu a p. usque ad c. ¶ Et quidam significant tem-
perantiam ut citrinus solus quidam significant ex-
cessum digestionis ut rubicundus subru-
bicundus rubens et subrubeus ¶ Et quidam
significant adustionem et mortem ut color
viridis ¶ Vero quod color niger quandoque significat
adustionem solum quandoque adustionem et mor-
tem significat distinguntur habens per vias. ¶ Ad huius
signa distinctiva nigra in colore qui significat solum
quartane et qui mortem et qui adustionem
¶ Vero iii vias prima via: Urina nigra
in colore multa in quantitate ille apparens quartana
solucionem quartane significat. ¶ Secunda via: Urina nigra

in colore pauca in quantitate quasi cali-
gine circumfusa calore limido preter te
extinctam caloris naturalis et per quas
morte significat. ¶ Tertia vero sit quod urina nigra
in calore pauca in quantitate lucida in
modum cornu preterite vidi ultimam ad-
ustionem significat. ¶ Sequitur tractatus agyri co[ntra]
                                    vomitus
Conclusum est in arte
quod causa materialis arenularum
et lapillorum est materia grossa aliquantulum
viscosa adherens in concavitatibus
renum que diu in ipso retardita exsi-
catur et a calore ipsorum inmoratur
et sit in arenulas et lapillos quantitate
¶ Ea potissima causa est et sperciomis (?) est
inmoderata ad eos est largitas viarum
¶ Et pacis ad ipsos ad quod facit debili-
tas ad ipsos ad quod facit debilitas
stomachi ut est explicatum in expositione
tercii de mictionibus et quinti de iuvamentis
¶ Cum perseveratione igitur grossa sunt vitan-
da in dyeta ut caro bovina recens
et salita substantia leguminum panis podero-
sus male coctus ut male fermentatus
panis azimus ut fugatie lactuce
crude ¶ Amigdola pira hyemalia po-
ma cruda. castanee cruste papillarum
¶ Nam per indigestionem grossum humorem
generant. ¶ Similiter vitanda sunt in perse-
veratione viscosa ut caro porcina recens
nisi fuerit de exercitantibus nam cum aceto
et parum pectore ca sapore possunt concedi car-
nes animalium degentium in aquis ut an-
seris anates folcarum et sitim caseus pin-
guis et recens carnes silvestres na-
tura earum grossitie resistente digestione
stomachi habent aliqualem viscositatem ¶ Opti-
ma et portare illas intemperatas ad renes
in superfluitatem similiter sunt vitanda ¶ Nam
tria faciunt magis renes passibiles
et receptores ista sunt quod plurima ut cito
potare in prandio coyre post prandium e-
quitare post cibum maxime fortis et
violenter ¶ Et si necessitas ad hoc ur-
geat equitat spatiose et tunc sufficit
bis pauca refectio ad hoc in prandio
receptio apud ex hoc maxime sunt

vitanda nisi rarissime et pro intervalla
ut paroxismus affuerit. Coma sive talia pons-
sime al' sive comma sunt vitanda quia
etiam ratione sue et qualitatis aperiunt magis
vias et materias illuc portant. Item quia
experientia et ratione videmus quod in
tibus terris in quibus fit usus horum
quod magis sentiunt in renibus et calculo-
si thaeniculosi fiunt. Idem dico de
cervisia ratione eius subtilitatis ideo etiam
vitentur in preservatione. Quidam autem
concedunt ista pro intervalla una vice
in x vel in xv diebus ut quod in quanto
excedenti in corporibus fuit aggregatum
ratione largitatis viarum et malicia renis
expellatur debiles in arte faciunt
de indiscreta utentium tamen exercitati
locuti sunt sic hoc. Et sequaces avicenna-
ti dubitant quia sicut est eius [illegible] in secta-
to in expositione b. de preservationibus 2o ca-
pitulo similiter concedantur vos balnea pa-
[illegible] ter vel quater in anno
De mane stomacho ieiuno quia rela-
xando poros materias congregatas ex-
pellunt. Et plures non concedunt
quia relaxando poros illas vias ma-
gis [struck] habiles ad hoc et recep-
tivas. Item quia concedimus vias in paroxismo
sicut alia aperitiva ut materia illa ex-
pellatur et non concedimus etiam nisi
ex toto expulsa. Balnea naturalia
conceduntur vicensia non conceduntur nisi
purgata ex toto et non ante / quia
materias illas magis lapidificarent
et etiam poros illas restringunt et faciunt in-
habiles ad recipiendum. Similiter reparat-
[illegible] quia parum confert in [illegible] passione
in madando [illegible] chilositates [illegible]
das. Item quia est summum in preservatione
provocare vomitum in ponendo digitum
in ore stomacho ieiuno ut patet [illegible]
semel in mense et in hoc concordati
sunt omnes antiqui. Dico postea [illegible]
concordia antiquorum sive balneo [illegible]
calculosis. Nunc et plures alii prima
fronte videntur dissonare in hoc
vidi plures [illegible] sunt [illegible]

modo [illegible] pedes [illegible]. In preservatione vero
artificiali semel in x vel xv diebus
una al' potio apud concedantur dun-
taxat. Et intelligo quod de mane ante
in prandio una die etiam sumantur
in [illegible] qualiter. Similiter potio
semel in mense concedatur balnea
que modo dicto similiter concedantur. Vtatur
[illegible] vino [illegible] grosso rubeo et quod in
prandio nullo modo potet nisi comederit
[illegible]. Carnes sue sint gal-
line capones pulli columbi iuvenes
perdices capti vituli lactantes [illegible]
[illegible] ex[illegible]
porci et pedes vituli. De [illegible]
[illegible] dulcibus [illegible]
domesticis [illegible]
in [illegible] caseo [illegible] modi-
ca quantitate [illegible] evitando
vinas [illegible] et ficus. Et si [illegible]
[illegible] uti ficus numquam [illegible] uve
quia numquam [illegible] materias ad renes
avellane amigdale concedantur sed ra-
ro et in modica quantitate [struck]
raphano potest uti pro intervalla et raro
et in modica quantitate [illegible]
quia portat materias sordidas ad [illegible]
renes. Et si quis supradicta observa-
verit erit in multo preservatus. Unde si
accidat venire paroxismus dolor in
renibus hoc erit per materias congregatas
ibidem [illegible] arenulas et
lapillos [illegible] concomitante ali-
quali ventositate. Primo fiat
clistere si dolor in renibus affuerit bis
et ter in die. Recipe mercurialis [illegible]
malve [illegible] penthafilon
ana m. i. [illegible] 3 i [illegible] 3 iii fiat
decoctio [illegible] dissoluta [illegible]
3 ii mell 3 i [illegible] 3 v.
salis [illegible] 3 ii fiat clistere. Con-
silio quod petet tibi [illegible] medium
[illegible] aque raphani silvestris
ut [illegible] decoctionis [illegible]
[illegible] penthafilon sufficiat [illegible]

ebullic una ebullitione et tunc qre
dapur vinu al apud pec balneu
et alia apitina ut sumat loco corp
si et mane medium coclear put se
qui(n)tum vino al sotilissimus ¶ Ep
sicasse ccrnoitiole maine an ʒ
i intu sot ʒ i an ʒ ii et si panis
zuate ʒ ß fiat put sotilissimus
pona in sacto de alula ¶ Expliat
regimen preservativum in calculosis
magistri Johannis cornuuiu

Quia calculus frequenter accidit
personis nobilibus et cura est dif
ficilis nisi aliqua bona adinventio
tem meorum hic recitabo ¶ Et primo
ponam causas que plures q tangunt
/ 2º ponam ~~tales que plures~~ s. ii q
sicto ca sit / 3º ponam curam in quo
poto breviter ¶ De primo sciendum
q sunt tibi generantes grossi sanguinem
ut sunt fabe antique casens carnes
bovine panis azimus aves degen
tes magnis pisces bestiales et sp
squamis vinum novum aqua turbida
et indigesto crapula humorum redditus
vel cpatis debilitatis ¶ Ca autem
magis ... in qua materia grossa visco
sa sicut fla grossis ut sanguis grossus et
viscosus et item sunt cat males ¶ Cir
ca effectivus est calor excessivus renum
ut vesice et corporis mala compositio ut est
strictura meatuum et latitudo renis
contrario ex quo materia grossa ad hec
calor resolvit sotile et grossa induratur
et lapidificatur et est morbus hereditarius
sicut arthetica quia hic videmus q fre
quenter filius patri assimilatur in facie
ex patre assimilatur in renibus ut vesica
et in compositione partium predictarum signa satis
sunt clara / ut est dolor in illis partibus
venit costitatus nausea cum mouere
fi...tus nigundi sine sanguinia
dolor in pectine et emunctoriis cum gravi
tate et opilatione sic q videtur ad esse
suspensum eis qui urina prius spissa
cum arenis emittitur et subito clari

ficatur cum dolore istarum partium sed si sicca
generatur et post urina sunt spissa cum
multis arenulis lapidosis solummodo
designatur frigidus alii patiuntur in
lumbis frequentius generatur lapis re
num in senibus et pinguibus propter debi
litatem ~~expulsivam~~ virtutis expul
sive in iuvenibus autem plus generatur fre
quenter in vesica / quia longius di
tus corporis expulsiva sic expellere
Differt vero lapis renum a lapide vesi
ce / quia in rene est minor et vergit
ad rubedinem et est minus durus lapis
vero vesice est maior et durior et
vergit ad albedinem ¶ Diversi vero sunt
lapides in figuris quia quidam sunt
oblongi quidam tam... alii quadran
gulares alii rotundi alii huius fo
rmma ¶ Sciendum q afflictiones
lapidis imparantur sed non hunc or
dine determinabo ¶ Sed secundum diversitatem
regiminis breviant et prolongantur ¶ Sig
na a lapidis vesice sunt quia virga
frequenter erigitur et tangat virgam
et pectine fiunt cum manu cum dif
ficultate post exitum et cum dolore et e do
lor in pectine et perineon et quandoque ... cum
longatione frequens appetitus mingere et
appetitus assellandi et albedo urine et
subtilitas et ... in urina varia se di
vina excluduntur et frequenter frusta soli
da et quandoque sanguinolenta ¶ Cura ca
veat a grossis cibis et viscosis et a som
no longo super dorsum et forti strictura
cinguli et lato cingulo et a multa co
itatione et coitu ... et a amaris
et a magna calefactione dorsi qui est
in mensa ~~forte~~ fiunt vitat vomi
tum comestionem ut post per unam horam
vitat bis in mense mediantis humidi
ficantibus renes mutatione
aeris et regionis et innuant exercicia
moderata / ieiunio balnea quandoque
persunt dyeta dicta ex sotilis et facit
digestionis quandoque persunt ~~dyeta~~ / Clisteria
tempore naturaliter bene valent sed medicine
laxatine per os sumantur de raro

nisi fuerit alia intentio in tempore quo motor
et deinde detur clistere mollificativum
post tantum aque dulcis in qua
bullierint malva, parietaria, camo/
milla, bulbus tritus et similia.
Et post Raz(is) stet quia quando est cautus
dolor quod oportet eum in balneo ponere
dari medicina alia aqua de floribus
camom(ille) et aqua al(ke)kakengi an(a) ʒ
i et ʒ ss. post quod exierit balneum potest
ei dari tyriaca vel ut iste potus. Rx
san(guinis) hirci preparati ut decet ʒ i. vost(e)
ossis ... ʒ ss. crete marine ʒ i
et ʒ ss. fiat pulvis detur ʒ pro dosi cum
vino al(bo) in vnguat etiam regio renum et
pectinis et pectoris cum isto vnguento.
Rx oleum scorpionis, oleum zizanii
an(a) ʒ ii. musti, lac ferr(um), ʒ ss.
san(guinis) hirci ʒ i. tere modicum fiat
unguentum liquidum. post quod precipiatur egro
quod comitet si potest ut descendat de
gradu in gradum et appodiat se
quandoque super unum pedem et quandoque super
alium donec egrediatur lapis et si fit
bonum est. si non dentur medicine fran/
gentes lapidem ut dicetur. Cum autem
vero lenes medicine non fregerint detur
in potu cassiafistola cum oleo a/
migdalarum dulcium et semine melonum vel
in brodio sparagi cum petroselino et oleo
amigdalarum dulcium et tunc dentur post
fortiora frangentia lapidem. et si exeat
lapis sine sanguine bonum est. si autem
multus sanguis exeat et non lapis
malum est signum. et si lapis exeat
et multus sanguis fiat flebotomia si paciens
possit tollerare. Et detur ei in potu
aqua cinoglosse cum semine melonum
et in quarta eius parte alkakengis
ut per viii dies solidetur et per viii mundifi
cetur ne sanguis coagulatur quia
tunc sequitur stranguria. Si vero lapis
venerit ad collum vesice et non potest
inpelli per argaleam intromittatur et lapis
expelletur ad fundum vesice si autem
collum vesice intrat ponatur virga
in aqua calida de decoctione mal/
varum et intret virgam per argaleam
intromittatur quod scilicet post oleum violarum
oleum scorpionis an(a) ʒ i. et sic tepidum
et virga suaviter intromittatur ut amili(?)
persona sugatur. si autem exire non
potest necesse est ut virga in fundo fun/
datur et extrahatur et post loco co
solidetur. Cum sciendum quod in vrina
est cum multis arenulis de colari
et arenule ex siccatis et si tenuia
vel leves fuerint species est de lapidibus co
...atoe cum medicinis convenie(n)
datis si autem solide inveniantur et
leves aut non habetur bona species.
Medicine que a toto specie valent in
frangendo lapidem quia magis operantur
et minus ledunt sua qualitate ut est
sanguis hirci ... sed habeantur hirci
iuniores ut v annorum non castrati et
antea eius de collectione nutriatur
herbis in siti cum bethonica sa/
xifraga feniculo petroselino brusco spa/
rago millefolio ordeo et similibus quia
proprietas innatam per qualitatem ... siti
... et post diebus caniculari(bu)s
quando vue incipiunt maturari de colle/
ctione hircus et primus san(guis) et ultimus san(guis)
dimittatur sed medius accipiatur
et desiccetur et in puro aere et in umbra
et ipso desiccato per frusta alia ad modum
... dividatur et bene desiccatur
et in pulverem redigetur et detur in
aqua appropriata ut in vino albo
ut quemquam modo voluerit vel circa li/
... et aqua raphani
in annis regia que prima est et decimo can/
da tremula ... colorem citri
... alba ... et in mone/
... garrit et apud piscinas
in venerit potest dari ... assata

pastilla ut siccata et pulverizata cum
plumis ut sunt vel ex cinis lepo-
ris combusti cinis scorpionis lapis
spongie lapis iudaycus cinis tes-
tarum ovorum a quibus pulli exiverunt
omnia predicta valent per se et per mix-
ta et ex vero post posse cypre et stercus
passerum ¶ Item mitigando dolore
potest fieri emplastrum super locum dolorosum
ex cantaridibus dactilorum pinguium
uvarum passarum mundatarum ab acinis ana
ana ʒ i malve bismalve seminis altee
seminis lini ana ʒ i butiri recentis q. s.
fiat emplastrum sic ¶ Item olei scorpionum
olei amigdalarum dulcium seminum cucumeris ana
ʒ ii cere modicum fiat unguentum liquidum
et ungatur locus dolorosus cum ma-
teria suffusionis assellacium em-
broccationes ¶ Item valent in frangendo
spera lapidis ¶ Item valeriane asari
seminis petrosilli bethamice piperis ana ʒ i
fiat pulvis et in corpore tenui quolibet ad-
libus et quolibet mane accipiat coclear
unum cum aqua radicis petrosilli ut in
aqua decoctionis mane ut supra ¶ Item cine-
res carum non transplantati cineres
ovorum a quibus pulli exiverunt ana
ʒ iii piperis dauci lapidis spongie lapidis
iudaici ana ʒ i seminis altee gummi a-
rabici seminis saxifrage milii solis
carpobalsami xilobalsami ana ʒ
ß iiii seminis siseleos ana ʒ ß cinis scor-
pionis ʒ i sanguinis hirci preparati ʒ ß omnia
pulverisentur et conficiantur cum ʒ iiii mellis
clari et detur ad quantitatem castanee
cum decoctione saxifrage ¶ Item unguen-
tum applicatum ab extra ut ab intra
frangendum provocandum est in [illegible]
efficacie ¶ Item recipe aristologie rotun-
de genciane cyperi corticis radicis
capparis ana ʒ i fiat pulvis ut tenuis
fortius et ponatur in lb. i olei amigdalarum
amararum ponatur ad solem per octo
dies coletur et exprimatur et isti
oleo addantur vivi scorpiones et vas
bene claudatur et stet in sole per x
dies deinde coletur et usui

reservetur cinis scorpionum hoc modo conficitur
Accipiantur scorpiones et in olla
nova bene obturata ponantur super
craticulam et intromittatur in furno
in quo non est calor intensus fuerit et
stet ibi per v horas deinde olla ex-
trahatur et scorpiones pulverizentur et usui re-
serventur ¶ Item si lapis sit in vesica et
predicta vel per usum ciborum [illegible] eadem
tamen non potest frangi vel expelli potest scindi
in parte sinistra et in collo vesice
per hominem expertum qui prius est
et digitis intromissis per anum deorsum
tenet lapidem qui desuper scinditur et
post expulsionem statim consolidetur
et custodiatur quibus potest ut urina
exeat per virgam et non impediat
consolidacionem vulneris et illud
claretum est multum bonum ¶ Item le-
contripon philantropos claretum
ducis desiccativum quod augmentum istorum vel
recepte ponantur in antidotario
ad. di et dentur de mane cum decoc-
tione saxifrage et alii apponunt ca-
bum assata et est lapis inventus in
arteriis galli antiqui et lapis re-
ntus in vesica novelle porcelle
et decocto radicis [illegible]
omnia predicta magistri qui venerunt a
monstrant de mane stomaco vacuo
et in balneo et in exitu de balneo
Calculosi dent tunc ventrem
laxatum cum clisteribus si natura non sit
obediens et uti balneo [illegible]
et sub tali dieta et sic remanent

¶ Contra lapidem et retentionem urine
Experimentum probatum quod [illegible] lapidem
et arenulas ¶ Item flores genestre
[illegible] que in [illegible] nasci ana
[illegible] ponantur in cucurbita et suppo-
sito alembico distillentur aqua ad modum
aque rosarum de qua bibat paciens omni
mane ieiuno stomaco per x dies et li-
berabitur ¶ Item succus radicis ebuli

cum vino datus lapidem frangit et
urinam provocat. Item quidam medicus
dixit michi quod quam plures vidit la-
pide patiebatur illorum. s. cepit leporem
pregnantem et filios suos de corpore
extrahebat et in testa ipsorum
filiorum leporis eiciebat deinde
implebat eos de sanguine matris
et in pignato novo eos ponebat et
in furno eos comburebat et deinde
de eo pulverem faciebat ut bis in die ad
quantitatem unius coclearis cum vino de-
cocto dabat et sic in brevi pa. lapide
in frustris minutis per virgam emitte-
bat. Item sicut ipse hoc probavit accipe
perdicem put. et ipsum cum aqua et
vino distempera et pone in eo
ipsum lapidem et videbis frangere probatum
est. Item sanguis cum omnibusque leporis
et pellis eius cum pilis suis combu-
sta in pignato novo et pulvis eius datus
ad quantitatem unius coclearis ieiuno
stomacho cito lapidem frangit. Item quidam
expertus dixit michi quod probavit. Rece-
pit sanguinem qui exit cum urina pacien-
tium ut filium et exsiccavit ipsum
in umbra et ipsum pulverizatum misit
per siringam in virgam cum aqua calida
et statim lapis exivit frustratim.
Contra stranguriam. Item ad faciendum
quod homo statim mingat et si debeat
mori laventur cortices limaciarum
et exsiccentur et subito terantur et de
pulvere illo cum aqua ut aqua calida
detur in potu ʒ. i. quia statim urinam
provocat. Item si terantur ii. ut iii. limacie
cum corticibus suis et in panno lineo
subtili involvantur et ipsum inungantur
in capite virge virilis in orificio vol-
ve ponantur statim provocant urinam.
Item succus foliorum ebuli et radicis ipsius
portulace senationis et morsus gal-
line pistata et in sacculo posita et in vino
vel oleo posita et pectini calidum quantum pati po-
terit emplastra patentur urinam provocat. Item
sepe apparatur emplastrum et sit bene calidum.
Item quidam urinam non potat et

secretat pluribus dies cum quidam sacer-
dos fecit decoqui pullam et in pectore
ʒ. iii. saxifrage pulverizate ibi ap-
posuit et decocta est pulla donec
dissolveretur caro ab ossibus et dedit
in potu colaturam et statim incepit
et multos lapides per virgam emisit.
Item experimentum bonum bulliant in
vino optimo al. ii. ut iii. capita
alliorum mundata et per tyriace ut
medietas cum illo vino misceatur
et cyatus plenus ipso detur in po-
tu quia statim provocat urinam. Item
succus feniculi exsiccato ebene addito
succo reubbarbaro pulverizato in potu
datus urinam provocat. Item emplastrum fac-
tum ex ... alliorum ex pentafilo et sena-
tionibus in vino coctis pectini ap-
plicatum mirabile est ad hoc. Item fur-
fur cum lana bene ... et iuniperis omnia
trita et in sacculo posita cum ii. ut iii.
capitibus alliorum in vino bullita
et pectini applicata provocat urinam.
Item secretorum ... asc. ʒ. ß.
misceantur cum lacte asinio in quo
decoctum fuit ... calidum de-
tur in potu ut per siringam immittatur
urina provocat. Item ad probatum quod urina
provocet et secessum fiat suppositorium
in ano de sale gemme ut de alio
sale cum alleo duro et in modum
digiti quod probatum est inungatur
saltem oleo ut facilius intret. Item
allium terram in modum salse et ponatur
super caput virge vel in loco unde exit
urina et in mulieribus in labiis vulve
statim provocat urinam. Item cum ad non pe-
... abscinthii apii ... milii
solis saxifrage ana fiat sactus et po-
natur in aqua calida et exprimatur et do-
lori calide applicetur ad mitigandum
dolorem pacientis calculum dicit Arnaldus
cum dolor fuit maximus et non tollea-
batur mitigabatur si accipiatur
i. ut iii. cepe minuta que ...
et super tegula ... fortiter calefi-
ant deinde cum vino al. ... aspergatur
... ut pectinem emplastrum

Vlo ad frangendum lapidem radix et
folia virgeaureae cum omnibus et sanna
cocte et date in scutella ut carey a
ann ipa herba et radice saxifrage
et cinamomo et zuccaro ut in electuariis ut
et in simplicibus in aliis est ad frangendum
lapidem ~~radix et folia~~ in renibus ut
vesica probatum est Item pulvis cuiusdam
avis quam candam trelulam vocamus
cum pennis suis combuste ʒ ii in potum
datus ut expiringam in missis cum v
grannis piperis et ʒ i folii cum aqua vel
vino decoctionis saxifrage vel mira
bilis Item frondes herbe virgeaureae
supposita bis in die mane et sero ipsis
vulneribus sanat tamen recentia quam
vetera vulnera valde cito Item quidam di
xit mihi quod fecit decoqui ii lb esule
in vi lb aque consumptam ad 3am partem dg
et addit zuccarum et fecit siropum de quo
dedit cuidam patienti lapidem in vesica
et in brevi tempore liberatus est et lapis in pluribus
frustis per urinam emisit Item ad miti
gandum dolorem ex lapide provenientem
impleatur saculus vinis expressis
et furfure triticeo et sic bulliatur in aqua
et aqua expressa saculus iste sepe et
sepius pectini applicetur Si lapis
fuerit in vesica Si in renibus tunc renibus
apponatur mitigat cum in aliis Item ista
experta contra vicia lapidem renum per
~~magistrum bla~~ Recipe se quatuor frigidorum maiorum se
lactuce portulace al ana ʒ iii se mirabilis mi
al ʒ ii se malve bismal nunc ana ʒ
i liquiricie ʒ i zuccari ad pondus omnium
detur ʒ ss cum ~~zucc~~ ʒ i syrupi violarum et cum
aqua citri nigri vel rubri in mane Item
pulvis vitri datus cum aqua decoctionis
saxifrage penthafilon et in radiad
quinque vel ter in potum datus in die
lapidem frangit Item pulvis factus ex radice
saxafrage granorum solis se saxafrage
se eiusdem petroselini et lapidem lincis ana
cum vino decoctionis penthafilon
et olio pulegio lapidem frangit ad
ultimum Item plus pulvis cruciud crepe
dulum grilli datus cum dicto vino frangit

lapidem Ista sunt experimenta m arnal
de nova villa ut asseritur Contra
Carbunculum per ordinem ista fiunt primo
consolida vel duos lapides contrita
pecia accipiatur super qua ponitur
fortiter ponitur vitellum ovi et super eo
modicum de sale et totum super loco consoli
da modo imponitur taliter quod sal sit de
ductus super actum et quinquies vel septi
es fiat hoc inde per iii vel iiii dies
tamdiu donec putrefactio non appareat
post vero accipiatur totum et intinctum
in lacte mulieris vel butiro recenti
et locus putrefactus cum eo lavetur et de
super eo ponitur et sic totum ponitur de consoli
da sepius Et desuper de emplastro facto
de galbano Post autem remota re pu
trefacta concavitas apparet que cum dicto
lacte aut butiro linatur et carpo
silo cum melle impleatur donec cavi
tas repleata fuit et curetur Digni ho
mulieris fuit oxiacre contra poite lb ss
quam recipiebat mane et sero cum aqua
decoctionis citri vel rub 2o post digni
data fuit ei ʒ ss de dyach detatum con
duxit eam in bona quantitate quatenus post
ea sanus fuit ei istud emplastrum pro stomaco
Recipe mastic quarta 1 galange zeduarii
amcos ana ʒ ss mente sicce absin
thii ana 9 ii ani maratri ana 9 i te
rantur ʒ iii puida pulverizentur con
quassentur in mistura cum malaxando
cum oleo nardino et fiat emplastrum ex
tensum super abitam admodum scuti
applicatur calidum super stomachum interposito
uno velo de serico multum gracili
Post ea sanus fuit iste pulvis quo ute
batur in omnibus viaticis suis Recipe cori
andri preparati mtioris cinamomi ela
ana ʒ ss tamen trium piperis galange
gariofili ʒʒ al macis cardamomi ana
ʒ i et ss ani maratri ana ʒ i mus
cata et fiat pulvis subtilis et ponitur in sacto
de aluca Pulvis dyagalangi fit ʒ i
cimini ticomorum ʒ iiii ʒʒ al ʒ vi se

tartari ʒ ii dyagridii ʒ viii turbith
boni gnosi ʒ i ʒ ß mane conatere
mellis rosati ana q[uantum] s[ufficit] panis ʒ unc
lb i fiat electuarium fiat electuarium in bot
aliqui duplicant receptam ¶ Rec[ipe]
masticis gallie corticis malorum granatorum
acetosorum et aliquantum piperis puluerizata
postea pone in aceto forti et per octo
dies dimitte ad solem siccari et iterum
pulueriza et detur frica ¶ Rec[ipe] aqu[am] ste
rec[ipe] aquam stam mixta placitud et ad
lb viii aque pone lb ii salis coquatur
ad ignem usque ad consumptionem tercie partis
et remaneat viii et moueat
spuma et sordes donec sit clara depo
natur ab igne et residat ponatur
in amphora et cum opus obtinuerit sed ut
melius custodiatur parum aceti antiqui
et mell clari post decoctionem addatur
ut fine melle et aceto fiat decoctione
addatur modicum gariofili cardamomi
masticis gallie ligni aloes cardi
spice nardi et similia ¶ Salsa ca
melina Rec[ipe] crustam panis sicci in
aceto al[iquantum] quantum sufficit deinde pistetur
cum aceto predicto distemperetur et
coletur deinde accipe cinamomi
electum in tali quantitate et tanta ut color
sit camelinus et addatur ʒ ʒ piperis
longi cardamomi et modicum nucis
muscate macis ant partes equales et
modicum spice et omnia in vase po[n]i
multotiens apponentur et usui conuenient
prouocat appetitum et confortat stomachum
etc.

Primo autem videndum quod
quomodo lineantur linee
absque uno coniunguntur
partes eorum ueluti eo quod
remaneat figure ix
deinde continuatur et complentur et finiuntur
et concluduntur et illud fit quod dicit et scia
cas ueritas ad id quod verum est et
inspiciatur de eo quod est in anima
et in currentibus in cursum visionis
anime quoniam percussio fit in arena unda
et puluere et fama et in causto et lapi
dibus quod possibile dicit Et signantur
figure // Quoniam enim arena et in causto
et lapidibus est nulla bonitas ut prec
tum satis in eis et propter illud fiunt in
nocte venatores quam in die Et
scias quod occupatio anime est in eo
de quo quid plus intra et eius inti
matio fiunt vehementior et est magis
exposita et manifestior et cetera Et
scias quod non formantur in eis si id
quod dicit fine de eo quid querens an
non queat sicut forma in visibile
// Et propter illud dicit in eis et omne
rerum Et qui homo intendit verum cuius
esse perfit non formantur in eis Non
enim formantur in eis nisi quod dicit et cuius
casus et cetera // Aspectus namque
impressio non est impossibile in possibili si
non absolute nec quia pars impedi
sic ptolomeus Dicit sapiens duabus
aspectis Dicit et ptolomeus media dicit non
possibile et nec in impressione // Cum
enim celum sit agens et dirigens in
sphera sed quidam lineationem in ma
teriam agit et que suscipit actionem
in puncto lineationis sicut visibile
sed linea visibile in puncto imprimit
formam suam visui et est per hoc sit
secundum quod Dicit celum agit per lucem
in sphera sicut visibile non est sine
luce Et quia diuersis actionibus na
libus et naturis passiuis sed diuersitate

subiectis debet diversa luna et alia
principia secundum proportionem agentis et pa
cientis ex notitia quo termino determinato in ce
lo et puncto suo secundum longitudinem latitudinem
et profunditatem in inferioribus correspondet
longitudini latitudini et profunditati et pnctu
aliter puncto celi et questionem actionem
celi consequentur tempus quia non agit sine
tempore // Similiter quod est motus mutans
suus et possibilis in motu ipsa enim
non mutante nec successio temporis et
motus animadverti poterit sicut acci
dit hiis qui in sacro dormiunt ap
plicans ceteris 10 et 2 actionem temporis a supra
libus notato secundum animam mutante suc
cessionem prioris et posterioris sine computo
determinato in ipsa in principio forma
de eo quod erit Iudicio etc. et 10 addicio
celi attendamus Circulus sive zodia
cus dividitur in 12 signa ex quibus
4 vocantur anguli scilicet signum ascendens
et 4um et 7um et 10um Et hec signa sunt
velut anguli celi quia sicut omne quod
prius sunt ex rebus in principio et fortitudine
in vim etc. Et eos insequentes vocantur suc
cedentes sive sequentia angulorum i. as
cendentes post eos que sunt scilicet hec 2 et 5 et 8 et 11
hec signa quod sequuntur et quod sunt et quod succedentes
ex rebus Reliqua vero dicuntur cadentes
ab angulis quia cadunt ab angulis
scilicet hec 3um 6um 9um et 12um hec signa contingit
dicuntur ex rebus fortiori bus
locus est ascendens et hoc
signum dignius est omnibus signis et pla
neta qui in eo tunc fuerit est fortior
omnibus aliis planetis et maxime si
fuerit ibi planeta in domo sua vel
exaltatione aut triplicitate aut in
facie sua deinde succedit
angulus celi quod est signum 10um Deinde
angulus orientalis quod est signum 4um ab
ascendente deinde succedit angulus terre
quod est signum ab ascendente in fortitudine
et hunc succedit decimum 5um scilicet deinde 11
Et hec 7 loca laudabilia et fortia
sunt et 9 loco fortioris 2o 3o et 29 3 9
melior est et sic ultimo de aliis cadentibus

est 11 et eligunt prius ex signis hec quod
bona sunt signum 3um ab ascendente
eo quod est locus gaudii lune // De
inde locus 29 ab ascendente eo quod
ascendit post ascendens in 8 aut
signo ab ascendente est in fortuna
maxima quia est domus mortis et non aspicit
ascendentem residua quod signa videlicet
6 et 12 sunt peiora atque deteriora
omnibus locis et dicens planeta qui in eis
fuerit nullus est prosperus quia signum
6um ab ascendente locus est infirmitatis et ortus morborum
morborum inseparabilium et separabilium et est
cadens ab ascendente non aspiciens id
et est locus gaudii mortis et 12 ab as
cendente est locus laboris atque tristicie
et est cadens ab ascendente non aspiciens illud
et est locus gaudii nam saturnus gau
det de laudatione planctus et tribu
latione post distinctionem signorum etc.

Nō aspectus :

Iam aspectus non est signum ad signum
planete ad planetam sextilis est
aspectus a 3o ad 9um 6 gradus qui plane
ta qui est in ariete aspicit enim quod
est in capite geminorum ante se et enim
qui est in capite aquarii post se qui est etc.
Et aspectus trinus est a quarto 29 60
gradus planeta que sunt mutato arietis
aspicit enim qui est in leone et ante se
et enim qui est in sagittario post se 99
3 et est aspectus amicitie perfecte trinitas
et sextilitas amicitie mediocris // Nō quod
aspectus eius est a quarto 29o 60 gradus plane
ta que est mutato aspicit enim qui est in cancro
ante se et enim qui est in capricorno post se
qui 10um et est ille aspectus inimicitie et in
inimicitie mediocris Et non quarto non est
aspectus significat tamen amicissimus
et oppositum est a 7o signo et est inimi
citie manifeste // Aspectus continet
quantam partem zodiaci scilicet sexaginta gradus
29 2 partem partem trinus scilicet 3am partem
zodiaci post distinctionem signorum
Videamus distinctionem domorum et
significationem eorum

Prima domus eius in iniun-
ctione ut ascendit in oriente
ut oriente hora interroga-
tionis significat vitam et mortem quia
est ascendens vitellinus quia puer
cum eius vita eius domum exiret
de ventre matris eius // Ascendit
enim hoc signum ab inferiori parte terre
ad superiora illius et a tenebris
ad lumen et exiunt similiter natus
de tenebris veniens ad lumen hu-
ius et ascendens interrogatoris in-
terrogationem suam ex secreto cordis
sui et patefacta est que prius erant occul-
ta significat vero corpora et omne initium
et motum corporis et quicquid ab isto
accidere venit et inceptionem rei
inchoatam sive eventum et mobile
omne // Secunda domus est cadens
ab ascendente et est aspiciens ascendens
significat substanciam conservationem sive continu-
ationem vite et esse futurum et accep-
tationem et donatores // Tercia domus
non ex toto est cadens ab ascendente
et significat germanos atque germanas pro-
pinquos et parentela quoque et
consimilia fidei et religionis contectiones
in secretis epistolas et legatos ac
legationes consuetudines et sompnia //
Quarta domus dicitur angulus terre et significat
patres et corpus origine et radice parente-
lam carceres terram et turrim et villas
civitates et omne edificium et conci-
liatur absconditum sive thesauros
absconditos et mortem et quod sit futurum
post mortem et quod accidit mortuo et
sepulturam utrum effodeatur mortuus
aut teneatur ut ponatur in patibulo aut
eiciatur in aliqua loca et cetera que
accidunt mortuis et significat res fine
et domos ac terras hereditates et omne
quod sepultum est sub terra // Quinta
domus succedit angulo terre et est
locus amoris quia est acceptabilis atque
gaudii ascendentis et significat filios et
omne in quo est fiducia legatores
et donationes honorem et percepciones

sunt mulieres amicas atque amicos
emittant et omne bonum et status
hereditatis // Sexta domus est
cadens ab ascendente non aspicit eum
et est locus malignus et significat infir-
mitates tam separabiles quam insepara-
biles et ex causis infirmitatis servos
et ancillas et iniusticias et de loco
ad locum permutationes // Septima
est angulus occidentalis et significat
nuptias et res earum plura et conten-
tiones et contrarietates et conventores
que sunt inter duos sive inter illum qui querit
et fugiens et latro et amissio rerum et hiis
similia possessiones et rerum amissiones
et hoc signum est initium ascendentis
et dominus planeta qui in eo fuerit op-
ponitur ascendenti // Octava domus
est angulus orientalis et significat mortem
et occasionem et venena letalia et me-
tum et quicquid hereditatur a mortuis
et omne quod inefficit et laborem et tri-
sticia bella quoque et contentiones
et pedisequos sive auxiliatores adver-
sarios et contentiones rerum commoda in
que redimuntur confirmanda // Nona domus
est cadens ab ascendente et significat peregrina-
tiones et ditatis cultum et omnis de-
os religionis prophetiam providentiam omnium
rerum sapientiam astrorum et divinationes
epistolas et legatos legationes sermo-
nes sompniorum fidei et sapientiam divinam
servitatem religionem et transi-
tes peritas atque recte et vix ab
honore sine opere suo depositum et
res futura sibi providentia futurorum
Decima domus dicitur angulus celi
et significat regem seu regnum exalta-
tionem et imperium gloriam et memoria seu
laudis vocem mirus quo et substan-
tiam atque ablatam iudices
principes et prelatos opus et omne
magisterium // Undecima domus
sunt angulus celi et significat ami-
cos fiduciam et fortunam substan-

occidentales

oriens

regis atque eius redditus tributa
et eius milites et pedisequos et virorum
qui regi succedit et puerorum primum significat
laudationem et filias // Duodecima
domus est cadens ab sexte in aspic-
ciuum et significat inimicos et labores et la-
mentationes et dolositates et tristi-
cias suspirationes et dolositates et in-
vidia calliditates malivolencias
peregrinationes et malicia laboris carceres
atque bestias // Et scias quod signa
aspiciencia signorum ex trino aut sextili
tunc ipse aspectus est amicitie et ipse
sextilis aspectus est in domo 3 et 11
Et triplicitas est in 5 et 9 et unitates
similiter et aspectus inimicitie est et aspic-
signorum quod est oppositio et ex 10 et 8
et quadratura et 4 et est vehementis quia
inimicitie est opposita prime et eo ti-
moratio est inimicitia vehementior Et
aspectus eorum continuatione eorum et
perditionem et mortem significat Et 12 et 6 et 12
sunt putei tenebrosi et quando in eis est si-
gnum fortunata significat fortunam Et si
in eis est signum infortunata significat
in eis infortunium maximum et quod non con-
pletur et sunt meliores omnibus domi-
bus Et trinitas et sextilitas sunt
aspectus amicitie Et scias quod luna
instrumentum quorundam signorum et plus quam no-
cumentum quorundam domorum et plus quam
nocumentum signorum 8 et 10 et 4 sunt
vehementis inimicitie et plus quam putei
tenebrosi et signorum propinquiores luminan-
ti sunt que sese aspiciunt ex sextili
3 et 11 et 1 Deinde 5 et 9 et sunt ma-
gis sinantes perfectum quam 3 et 11 //
Domus autem que timet mortem sunt
domus 1 et 7 et 6 et 4 que est opposita
8 que est mortis que est 8 retrorsum
et 12 que est retrorsum et laboriosior
fortuna est in ipsa 12 et quando nata
est ex 8 et 10 et trinitas 5 et 9 et
oppositio ex 4 et maior aspectus duarum
domorum est oppositio et paritas
et est vehementior timoris et in-

Iudicium

Inimicitie domus

Domus mortis

inimicitie et ipse aspectus significat publicos
inimicos et nocumentum et pugna Et
aspectu quadrature est medius ab op-
positione simpliciter inimicus Et aspec-
tus sextilis et est fortior quadratura
1 et trinitas et est fortior trinitate
1 et ipse aspectus nominatur continua-
illa que se non aspiciunt neque signe
sunt 2 6 8 7 12 que autem sunt pre-
ter eas quasi sunt se aspicientes // Quot
quomodo inter 12 domus zodiaci 12 signa
12 est stella a qua separatur luna
1 7 est finis eius 10 ad quam applicat
cam luna 17 est finis eius Et vos
aspicite denique ad prima signorum et
ad eas que bis ut ter similibus
et diligenter adiungite significationem domus in
significatione signa Et enim ptolo-
meus in libro qui arbore intitu-
latur assignat astrorum disciplina
exterius et illas construit Et nos istas
12 signis videmus 12 signa com-
prehensio // concordia signorum
in 12 signis

Ariete continet thaurus
ferunt minorem.

Auxilium fortis.
Et barbati tene
Bos mundus facie tenet
tauri candidi dum
leo via
leo via
Virgo lune intus
Et coniunctionem libra
imberbe scorpio tristicia
et quod gaudet propter hec fortis
tenet sagittarius lucem ex
Capricornus
aqua
rius auxilium intus fert maiorem

Pisces quartum autem rem̄z

Coniunctio pz insignia qua quere ecia sine libri. Et nō q signum cum planete videt per hos versus / Tristesceris clausis lenis acquisicio videos / Bella rubeus mars fortuna sit ut vēz solis / Dampnum puella venus quem mon̄ albus / Lune via plus caput utile pessima cauda / Caput draconis est q̄ ponitur ne ex nāonis r nā venus Cauda draconis oposita est ex nā mars saturni

Exposicio de gaudiis planetarum

fit x modis // Primum gaudium est exemplo quia mercurius gaudet in asce^te^ luna in^o^ ab ascē^te^ Venus i v^o^ ab eod. mars in [illegible] sol i ix iupiter i xi saturnus in xii ab eod. // Secundum gaudium eorum est qd habet ex fortitudine sua in domibus suis // Nam saturnus gaudet in aquario Iupiter in sagittario Mars i scorpione Sol in leone Venus in thauro Mercurius in virgine // Tercium gaudium est eorum qui pte diurni gaudent cum sunt in oriente hoc est quando oriuntur mane Et pte nocturni gaudent cum apparent in occidente vespertinali hunc Et x gaudium quia saturnus iupiter r mars pp similitudinem cum sunt in pte circuli vsq; i ascens r a signo x^o^ vsq; in signum septimum // luna vero r venus gaudent cum sunt in pte femina et a vsq; ad medium celi ut angulum r ab ascen^te^ vsq; ad angulum terre qd est signum x mercurius aut gaudet i vtrisq; ptibus s. masculino r femina // Et nō saturnus est sibi incidens r mortificans r c

 Iupiter benivolus et vivificans mars

 fferuens r occidens

 sol vidians r omnia detegens r pspicuus / Venus

 benivolus mercurius / luna

 elox queos fuch

De sic^u^ribus signorum

Effigiemus signorum in ser̄ps et domibus suis r primo in se quid signifit / r primo vero que est ignea i que aerea r que aquea r que terrea p istos versus Cauda rubeus honor carcer amissio flame Coniunct acer feretro puer acquisicio videns Et mundus facie plus via candida vnde Terrea sunt caput eques honor tristicia carcer // Et nō qd h figurarum queda signifit sup pns tempus / queda sup futurum / queda ad pteritum / h signt pns sine pncia

plus via amissio / quando minor fort Hec signt futura / Acquisicio caput draconis carcer leticia r tristicia maior fort / Hec signt pterita rubeus puella / pu- ma fort r cauda drac // Et scias figurarum qd sunt fortunate in pluribus disposicionibus r cis sunt fortes r ex pmixte r q̄ s̄uatate ad fortum r in fortunium ffigurarum aut fortunate sunt hee ffortuna maior et minor acquisicio caput drac et leticia r ipa leticia fortunata

Letitia est nisi in pauc[itat]e pluvie et i[n] eleva
cione p[er]i[culum] se[m]p[er] sig[nifica]t e[ni]m paucas
pluvias et caristiam bladi et est
fortunator signo eius s[ecundu]m se[cu]n[di]
tatem ab o[mn]i malo et sup[er] co[m]p[re]hensio[n]em
fortuna l[ev]ior lucror[um] // Et fortuna maior est fort[un]a
cor[po]r[is] eius sup[er] ap[er]icie et s[ecundu]m motus
fortuna [maior] et in cau[s]is et in similib[us] eis // Et fortuna
caput dra[conis] maior fuerit eius // Caput drac[onis]
aut est in s[er]ie ip[s]am parvu[s] et causa
et duello // Acquisicio est fortuna
acquisicio et fort[is] in sig[nifica]t[ion]e motus eius acceptio
puella et co[m]p[re]hensio sp[er]atur // Puella
est fortuna et se[m]i[n]alite et res res
veras et est fortuna in s[er]ie figuras
Albus p[ro]ditas // Albus est mixtus et fort[un]a
Coniunctio est in ip[s]o plus q[uam] i[n]fortuniu[m] // Con
iunctio est p[er]mixta q[uia] fortis testio[n]u[m]
figura[rum] p[atet] p[er] ex dime mu[n]di
Figure in fortune figure in fortunate figure
in fortunitate sig[nifica]tio[n]is sunt h[ec] figura[rum]
Cauda et abhomina
bilium // P[ri]ma cauda drac[onis] et fortor
ca[rcer] est et illo et par[s] sig[nifica]t bon[um]
amissio et se[cun]da i[n] i[ps]o eam amissio et no[n] est i[n] ip[s]o
bonum nisi q[uod] sp[er]atur alonge aut
tristicia sin exitu // Et tristicia que i[n] fort[una]
sig[nifica]t difficultate in re[bu]s et i[n] volu[n]tat[e]
in s[er]io[rum] hom[inum] in quibus no[n] est lex
Venit[ur] t[ri]sticia et appellacione sig[nifica]t
adventu[m] eius q[uod] sp[er]atur et co[m]p[re]he
sionem eius s[ed] p[ost] difficultatem ve
Rubeus hemente et desp[er]acione[m] // Et rubeus
est p[er]mixtus et est a[d] in fortuniu[m] p[ro]
p[ro]pinquior et in plurib[us] disp[os]icionib[us]
sig[nifica]t angustia[m] t[ri]sticia[m] et morte
et q[ui] in[ven]itur cu[m] figuris horribi
libus sig[nifica]t p[ro]ffusionem menstruor[um] et
sanguines malos et s[i] co[n]iu[n]git[ur] figur[is]
fortunatis que vinciet ea aut nas
cunt[ur] ex eis forte fiet aur[um] aut
sanguinem flebotomie aut pannos
coloratos aut rem coloratam
Carcer // Et i[n] carcer in fortunium in plurib[us]
disposicionib[us] sig[nifica]t t[ri]sticia[m] carcere[m]
timores et sepultura[m] et fortasse si
gnat bonum in quibusdam // qui inv[e]n[itur]
figuris fortunatis a[n]nascit[ur] ex eis
ut ea [con]iungit legittima[m] ca
vas co[m]p[re]hendens aliq[ui]d in q[u]o est
Puer co[n]iu[n]ctione // Et puer convixit ad
fortuniu[m] et infortuniu[m] s[ed] ad infortuniu[m]
p[ro]pinquior nisi ei qui desiderat
adulteriu[m] et est no[n] tunc signo fort[is]
et p[ro]p[ter] q[uod] inv[e]n[itur] cu[m] puella aut
cauda drac[onis] aut t[ri]sticia // Acquisicio
Acquisicio fit a Cuy[us] p[ro]ffessio longa no[n] sig[nifica]t
que i[n]ve[n]itur est fortio[r] sig[nifica]cio[n]is
et s[c]ias q[uod] plus figura i[n]venitur e
fortio[r] sig[nifica]cio[n]is et p[ro]p[ter] q[uod] si est
ex fortibus figuris p[ro]ditis aut
fortuniu[m] ex eis // Loca forcia s[unt]
cardinos v[idelicet] 1 4 7 10 et 9 // Et sci
as q[uod] signu[m] q[uod] forma[tu]m in re sig[nifica]t
fort[iter] qui dominus fortuniu[m] // Et
scias q[uod] omnib[us] figuris forcio[r]is
sig[nifica]cio[n]is est que formatur fine que
est 15 // Et qui testimoniu[m] figura[rum]
convenies 15 tunc absolute d[icit]
ille q[uo]d sig[nifica]t linea erit et si testi
ficant figure esse rei aut acquisi
tionem eius et testifica[n]t in 15 p[ro]hi
bico eius aut fugam eius fugiet
post co[m]p[re]hensionem suam // Et si testi
ficant figure p[ro]hibicionem rei et te
stificabit[ur] in 15 co[m]p[re]hensio ip[s]ius
co[m]p[re]hende[tur] p[ost] desp[er]acionem suam et q[ui]
i[n]ve[n]itur aliqua figura[rum] sustentet
sup[er] s[ci]a[m] // Cum ig[itur] i[n]venit[ur] figure
abhominabiles i[n]v[e]n[i]atur // et ea[rum]
abhominate

et q[ui] i[n]ve[n]iuntur figure fortunii i[n]ve[n]iu[n]tur ea[rum] fortuniu[m]

Et q[ui] s[unt] figure fortune
domib[us] fortunatis faciunt
accedere gaude[re] i[n]p[e]n[d]e[re] et co[m]
plementum boni et acquisicionem
necessitatem et adventum omnis rei
que sp[er]atur et desideratur et si figure
in fortune in domib[us] inimicicie
et in fortuniu[m] faciunt accedere malu[m]

et corruptionem fletum et nocumentum et
fugam et [illegible] omnis cuius [illegible]
[illegible]. Et si sit figure fortune
domibus in fortibus in inimic [illegible]
filium et odium [illegible] suum. Et acquisi-
tionem eius et quod nil comprehendi. Et
si sit figure in fert in domibus fortunam
significat [illegible] et [illegible] sed liberabi-
tur auxilio dei. Et scias quod figuras
singulares est prima figura quesita
in sorte et est locus intencionis questi
in genere rei quam vult et quere figuram
similem figure generate a prima et [illegible]
illius cui est locus intencionis. Et
scias quod rubeus in ea que est domus
mortis significat sanguinem et dampnum ma-
lum et tristicia in 12 significat perses-
sionem

Et [illegible] figura et que testificat
sorti de aliqua re que erit [illegible]
sit aut significat ipsum. Et volueris scire quod
significat illud quod erit tamen in illo [illegible] per-
mitte i figuram [illegible] et ex [illegible]
ex eius figuram quod si videris eam
fore in linea tunc scias quod [illegible] erit
quam sit illa figura que fortuna in
linea aut illa domus ubi fortuna
figura et si non inveneris eam in linea
tunc scias [illegible] erit que non putatur. Con-
sidera autem punctum quod est in ca-
pite [illegible] figure aut in inferiori eius
et illud est [illegible] sequitur ipsum [illegible] nasci-
tur dominus super figuram primam ex
qua nata est ipsa cum figura est
fortis significat super domum et [illegible] domi-
nibus. Considera in qua domo
sua que sit super eam et considera quod
figura formet in domo illa et
indica [illegible] et non obliviscaris testium
in figure ipsa cum indicat super
sortem de domibus et nota et [illegible] scire
illud quod significat [illegible] ubi in [illegible]
quo in domo sua et primi scire [illegible]
[illegible] super [illegible]
Si vis scire rei veritatem vide
ex quot punctis composita [illegible]

[illegible] figura de [illegible] [illegible] aliorum
et quot in ea inveneris tot do-
mus [illegible] incipiens a prima et ubi
finitur ipsam figuram [illegible] et [illegible]
ea [illegible] figuras que puncta tot
domus [illegible] sic domus [illegible]
in [illegible] figuram si in revolutione
illius non [illegible] figuram aqua
[illegible] ex qua [illegible] illius [illegible]
[illegible]. Nota ex hoc
ubi [illegible] sit aspice figuram re-
manentem in [illegible] quam sit et
considera si [illegible] in illa aliqua puncta
[illegible] sicut ut in [illegible]
sit albus aut [illegible] sicut ac-
[illegible] ut [illegible] maior ut via
[illegible] vide [illegible] figuras a dextra
[illegible] unde [illegible] et a-
scendit ad [illegible] ut [illegible] ut [illegible]
ut [illegible] et [illegible] steterit punctum
in qua figura in matribus in ipsa figura
est [illegible] et si ascendit ad sinistram
partem [illegible] ad [illegible] ut filiorum ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] ut mortis [illegible]
steterit in filiabus ut in qua figura [illegible]
[illegible] indica [illegible] et non [illegible]
[illegible] super hunc [illegible] [illegible]
[illegible] cum puncto quod [illegible]
[illegible] indica [illegible] figura [illegible] boni-
tatem ut maliciam. Cum a [illegible]
tum ascendit ad sinistram partem
[illegible] ad [illegible] filiorum [illegible] [illegible]
de figuris matrum usque ad figuram
in qua steterit in matribus volvendo
omnes figuras puntando et [illegible]
duo puncta remanente in [illegible]
[illegible] fac sicut [illegible] a dextra et
sinistra ut et ascendit [illegible] steterit
in [illegible] ut filias dimitte eas et
si ascendit illa [illegible] puncta a sinistra
parte ea quod a dextra [illegible] ascende
[illegible] in duas figuras
[illegible] eas unde surgunt de
[illegible] et [illegible] super [illegible]

q° q° est q̄n̄ d̄ispsa in dampno suo
Et si ascendeūt ad sinistrum dextr
ad dextrā 2 apperuit se sr̄ sequendo
cum ipsis indicab[illegible] tuam // s
exiit bona bo 2 c 9°
Ut quit albuzao q̄n p̄nit linea
et cōputeu 2 fatigat te intencō
// Tunc accipe puncti // Vnum q̄
fabricatur in signis a supiori si
gn̄a 2 sb̄ ea accepit cōmixtone
non eni ingrediuntur punctū in capo
nisi in capitulo pūncti solū 2 no
accipit nisi illud q̄ est supius a
in sc̄ius eiū // Deinde cōputa
numerū earū 2 ūsifica rem earū a d
// Cū vo cōplebuntur nūs piece cos
sup domus singlaliter usqz do vs
que 12 // Et qn̄ remanet hodie
ipm̄ sup· 1 do· cōpleat nūs tuus
Vbi g nūs fuit ut finiet tibi e· 1
tencō in do· aut signa 2 ut effu
giet te aliqūs nūs in eius aliq
// Et si fuit cōputacō tua in pre
queūt· tunc qo est de eo ad ipm̄
Et si fuit in pte eius de quo q̄s
tunc qo e de quo queritur s· qd est ap
aliu 2 no apuit se 2 nūs est illic
a signa aute nūs sut ut q̄s fuit p
nūs q° intencō e i do 2 signa sta
tur sup e° q̄ dixi tibi de pūncto se
signatū 2 sb̄ ea s q nos pūng in
capite puncti

Accipe aliud q̄n formatur figure
in forte 2 accipis nūm̄ earū
2 picio ipm̄ sup domus 2 stati pro
iectione in do· aut figura tunc est
intencō ipa 2 non facit te errare
un̄ in dignitatia sim̄ nūs sr̄ dicis
// Non intellige q° q̄ s sup est
dubio neqz intellig[illegible] 2 accidet totū
/ tunc accipe nūm̄ sr̄ incipias stati 2
fac ipm̄ ambulare sup domus si
fuit 1 in nobis tunc veni ad 1 2 ad q
2 ad 8 // Deinde ad 9 2 ad 10 2 ad
12 no recedendo apte cōcius / 2 si

fuit in sillabis incipias a 7 // p 9
accepto nūs punctorum signe 2 in
cipias a 7 2 a 6 2 ad 6 a· 8· 11· 12
2 14· ita sic no sepes te apte eius
de quo q̄s ubicunqz fuit nūs signe
tunc signe p° sup prima vi q̄ // Si
stat piector in 8· 2 caue 3· 6· pun
ctorum tunc piece ad 1· 2 stab in 10 in
ueni formatuqz nūs 3· 6· punctorum
tunc piece ipm̄ a 1· 2 redibit ad 1·
tunc est sig° in ipa 2 ex puncto eius
// Et ex° aliis quia stat piecto
a 9· 2 9 pplus est punctorum g° 1 7
2 6 2 a 2 8 2 11· 2 12 2 14· 2 redit
ad 7 2 sic cōplet nūs tuus 1 7
2 est 6· punctorum redt° q° ad
do· 7 laboris tempori g° et
opus ad inuicem q̄ stat ex eo sup
iudice eius ex hac radice sig bit
sup no 2 fortunā 2 occultū 2 oms
s alterū intencōes 2 absenciū p
cum exe the // Vltimus scito q̄n stat
cōputator in ascendente tunc quere
de se ipo 2 si stat nūs in 2° tunc quere
de censu suo 2 si stat in 3° tunc quere
de fratribus 2 amicis 2 si in 4° tunc quere
de cumbus 2 si in 7· de filiis 2 si in 6·
de sinib 2 egritu 2 si in a de lecto 2
si in 8 de morte 2 si in 9 de itinere
2 si in 10 de rege aut de regno 2 si
11 de fortuna 2 si in 12 de labore et
timore

Quando videris in 4° 2 8· 2 i ma°
signatum exeunte et egredietur
de manu eius in quo est intencō
Et si fuit i a 2 8· due figure i tertes
i alicuius figura intrans tunc illud· 1·
7 quo in prima domo figura exiens
tunc quo est exies ab eo istius si
egressus signarum in ette 2 indica p
illud q̄ venerit ex signis // Et q̄n
intrap beant signa nos e pun
ctum tunc qo est de illis q̄ tu g° i ea
signatum cum sit puncto exiens sit
signo dice in nūs sicut dixim

Et accipe quod aggregat ex eis et respice
numerum quod ubicumque steterit et in signo
tua. Itaque partis percussionem tuam
et completur usque ad finem suum tunc ac-
cipe numerum omnium signorum partium et in-
partem et respice eum ab octo ac 8
proiice illud a prima super domos do-
nec compleatur numerus eius et scias
finitam. Item exponet ibi illud quod
ignorabas domum. Istos super radicem

Ex tertio huius artis quidam indi-
cant si prima et 7 domum et signum
qua prima est initium et 2 2
matris matris et 7 est initium filiorum
Alii indicant si 1 et e qua prima
est esse initium et e est finis verus
dum iudex est testimoniis 13 9
Si aliquis quereret de sanitate
corporis sui. Si inveneris in prima
domo album ut aliam figuram bonam
habes primum testimonium bonum. Item intellige
si inveneris in 1 et 6 domo malam
figuram habes duo testimonia mala
Istis duobus testimoniis adde te-
stimonium iudicis 1 fi 29 fi. Et si iste
le sig ut figure sunt bone perfectam
pronunciabunt sanitatem. Si vero
pars signorum sunt bona et pars ma-
la per maiorem partem indica. Et si
equalia sunt tunc multum sanabitur
nec tamen infirmabitur. Et nota in omni
iudicio. Si mala signa est in
prima domo malum erit. Si vero
bona signa in mediocri do 3 mina
malum. Et si mala domo signa liba-
bitur a pavore et tiore. Et nota
si prima signa que e ascendens sunt
ignea que est de spiritu. Si terrea
quod est de plantis. Si aerea quod e
de forma hominis. Si aquea quod est
de terra. Item nota quod ille fi 1 7 e 9
10 et 13 pertinet ad questionem alie sunt
respice fite 13 est iudex fortis item ee
bonum ex bonis fratribus nullus dubi-
tat et ut si ex leticia et pro nascatur

leticia. Si vero iudex bonus ex pre-
intentionis signate et expone partem bo-
nis nascatur. Iudicium partium nullus
dubitat bona si ex fortuna minori et
pro bonis forma nascatur. Si vero signum
iudice ex partibus malum signatis nas-
ci enemat requirant iudicium utrum
tendat ad bonum vel ad malum. Si
tunc ad bonum tunc intelligitur bonum signum
de malo similiter ut ex pro plus na-
scatur. Amplius quod si in signum
iudice 1 ex partibus intentionem sign-
tibus nascitur enamat intentionem
modis omnibus de signo ut si ex tarte
plus nascatur. Si vero iudice intentionem
tamen signate coniungat requirat iudi-
cium signis et si ad bonum tendit re-
tentionem bona modis omnibus designa
ut ex ma et commixtione tarte nascatur
Si autem signum iudicem intentionem
signate coniungat requirere super iudicium
si non tendit ad bonum tunc excludit
bonum hoc si leticia et tristicia a nascatur
tarte. Narratio vir qui fuit
expertus huius artis quod si nunciantur
ad cognoscendum intellectum ex quibus
est illud quod narrabo tibi 2 3 nec
aspicias figuram 17 et aspicias quod
super caput eius est sive sit par sive
impar. Deinde vadas ad 13 et
est illa que est addex tum suam et
facias cum ea similiter. Deinde
ad 9 et ad 1 et intra quo aggregatur
in punctis et quod sunt sua illud De-
inde in accipe numerum ubi quod venit
computacio tua. Et accipe quod si caput
est omnium figurarum sive par sive im-
par. Summatim et proiice ex eis figuram
deinde considera quod est in manum et intra
figuram ad quam pervenit computacio
tua et tunc quod est caput et caput tunc
si sunt in una figura prima iam est
illud quod voluisti et si non est pertinet
ex lineis quibus complicatur figura quod
significet due figure proiecta ex eis

signum sub modo interrogacionis nam sic ca
erit intencio tua si deus voluerit

Non aliud capitulum ad cognoscendum
intencionem Cum perveneris per ista ad terminum scilicet
ad finem omnium signorum tuorum accipe numerum
omnium signorum pares vel pares et proi
ice eum ~~a prima sive domos~~ per 28
et quod remanserit aut 28 et proice eum
a prima super domos quousque compleatur numerus
tuus Et scias ubi finitur numerus ipse
dicet tibi ex 1 et 2 forma si cum
et ex quarta et 10 aliam et exitu 1 et 1
videbis signum quia ibi est in
tencio // Istis vero iste sunt figure
femine nocturne frigide sicce melan
colice occidentales Carcer tristicia
maior fortuna et caput draconis
Iste vero sunt ignee masculine me
ridionales calide sicce colerice et
dine Rubeus amissio fortuna maior fortuna minor cau
da draconis Iste sunt aque femine
septemtrionales frigide et humide flegmatice
nocturne via puella albus et populus
Iste sunt sic aeree masculine calide
et humide diurne acquisicio coniunctio
puer et leticia Iste figure signant
addicionem albus puella acquisicio
caput draconis tristicia et maior
fortuna Iste signant diminucionem
amissio cauda draconis puer populus
coniunctio et ma Iste due sic dant et
non accipiunt carcer et fortuna minor et carcer //
Sed populus accipit et non dat Ista
signa dant minus et reddit ipsum scilicet leticia
Et scias quod 1 7 et 13 te faciunt scire
quod est in corde in quo interrogamus
non dicat tibi // Et nondum quomodo
scire nomine aliquorum signorum quousque
domus et prima signa ascendens est
prima tunc ipsius nominis et quarta est secunda
et 4 et 10 est medium Vero quod signa
illaudabiles laudabilior est et cetera
// Et scias quod ex 2 lapidibus et pro
cedentibus laudabit fortuna completa
sit

Aer musticum

Iste dant et non accipiunt

Iusticia

Carcer aquam

et ex duabus laudabilibus
et precedens illaudabilis est
infortuna completa sit
Et que sunt fortunate
super dexteram tuam est
fortuna ... et tercia
que sunt fortunate for
tunatus super sinistram
et erit fortuna vehe
mens futura Et scias quod nates
sunt in eo quod preterit et filie in
disposicione quam tenes et nepotes
et reliqua sunt in futuro // De
figuris malis et mobilibus Figure
male et mobiles et excuntes sunt
scilicet cauda draconis amissio puer et ru
beus Nota per se trahentes ad bo
num leticia minor fortuna per se tra
hentes ad malum sunt hee scilicet
via carcer Trahentes ad bonum et
ad malum sunt hee populus coniunctio
Intus ad malum est scilicet tristicia
Iste sunt grues et mediocres et bi
corporee carcer coniunctio populus cau
da draconis Iste sunt male ... fine
amissio tristicia puer rubeus
et cauda draconis // Iste sunt ex eis
que sunt forte maior et minor fortuna
leticia caput albus puella acquisicio
Iste sunt abhominabiles tristicia rubeus
amissus cauda draconis Iste sunt car
cer coniuncte populus que via carcer
Iste sunt masculine caput leticia acquisi
rubeus ~~fortuna iste sunt femine~~ maior puer
cauda draconis que amissus et rubeus
et fortuna Iste sunt femine albus
carcer populus via albus puella ca
put draconis et tristicia Iste sunt ex eis que
signant fortuna hominum et signant ad
amicos leticia tristicia puella
et puer Iste sunt que signant bestias
carcer fortuna minor fortuna carcer et que
Iste sunt signa malos que via
acquisicio Iste signant ponderata et que pre
hensio ... et amissio Ista sunt
mobilia via cauda draconis puella

minor fortuna leticia puer et rubeus ex-
eunt et mo[bi]les intus et fixe Ista sunt
in p[ro]vincia s[ecun]da acquisitio maior fortuna
albus caput draconis puella tristicia
Ista sunt quia qui intus plus minor fortuna
et leticia viii vero ex eis [et] in minimis in suis
punctos tenet agitat intrat
exit et exit que plus tenet in fig[ur]is
Item post lineam pone que sunt
dextrum manum sunt sequenti et que ad
sinistram sunt de eo de quo queritur
et in est index figurarum quod est mi-
et maximum earum Et dixerunt quidam
quod 13. 3. querentis et 12 eius de quo
queritur et in est inter Nota quod o-
mnes fortune figure et infortune
et sunt proprietate loco aspectu patrimonio
et societate exemplis // Et tibi
careret leticia in qua plurime
in forbitis tempus proprietate domus
loco ut si occurrerit figura in locis te-
nebrosis que non apparent Asce-
dente aspectu ut qui aspicit in suo
aspectu scilicet opposito ut est Associa-
tur ut si bona figura magna et mala
in et patrimonio ut qui bona amat
nasci figura In domo figure ut si figura
fortuna maior venit in 10 acquisitio-
ne et leticia in 5 via in 3 questio
in 6 tristicia in 8 carcer in 12 Et
non obliviscaris quid sit translatio
campi quando mutatio translatio
est quando una figura differt dispositionem
ab una significatione in alteram Si-
gnificationes dum querens et consistum
campo ut si querens in domo re-
quisite se mutet Commutatio est
quando signator se mutet in conversionem
significatione ut consistit in conversionem querens
// Conversio figure est quando utrumque signa-
torum mutat se ex propriis locis //
Nota de tribus modis querentis // Sci-
as quod iudicium est semper quod est tribus
modis quorum primus est ut scias

que est rerum primus omnis et querentis
est causa eius // Secundus est ut
scias de qua re querit querens // Ter-
tius est ut scias ad quod vertitur finis
processus eius // Et scias quod problema
domorum est 1. et 8 in quo non est bonum
et 2a que inter primam et prima est conve-
niencia et motor domorum que se-
cuntur ordines est nona // Deci-
de est postea deinde 4. et non est bo-
na neque 12 et deus scit quod eius si-
gnum vestimenta et indumenta et mo-
bilia et decorationes et amicos
spe gaudium et amorem censum
et firmitates eius // Nota breviter
proprietate domorum prima domus est
vite et est querentis Secunda domus
sive 3a amicorum fratrum et parentum
eorum 4 patrimonium et signat mansio-
nes et omnia abscondita sub terra
et filiorum maior vester 6 egri-
tudinum servorum et pueriorum animalium
7 inimicorum et mulierum progenitum
8 mortis et eorum que hereditantur
a mortuis 9 peregrinacionum et sciarum
10 regum et principatuum eius fortune
12 proprie et adversa 11 decaritate inimicorum
susurronum timorum et talium

Fortuna maior Leticia Puella

Nota signa cum signis eorum Aries
tharus geminus et sic de aliis in
figura magna rotunda

Nota quod sunt signa in plagis
terre quatuor et que sunt masculina
et feminea et complexiones eorum et
quod in dictis continentur accipitur et est
signa martis orientis masculina
calida et aerea a hoc via in leone
solis orientis feminea aquea //
Cauda in sagittario continetur in omnibus
orientis magis ignea leticia calida
et sicca fortuna maior 3. thauro venus
meridionalis magis ignea leticia

in terciano venus meridionalis masculina aerea
conuertitur in virginem mercurii occid-
masculus aerea. Caput in virgine meridi-
onalis femina terrea figura populus tauro
in capricorno saturni meridionalis
femina aquea et figura Candidus
in cancro lune septentrionalis
femina aquea. Et figura amissio in t
scorpione conuertitur martis septentrio
masculina ignea vel tristicia vel
diminutio in scorpione conuertitur sep-
tentrionalis femina terrea. puella in
geminis conuertitur meridionalis occide-
ntalis femina aquea. Figura
rubeus in geminis occidens martis
masculus igneus. puer in lib-
bra occidentalis masculus aeree
figura fortuna maior in aquario co-
nuertitur saturni occidens masculus aerea. Sig-
Occidens figura — nificato quod significat figura in hominibus et dic-
fortuna maior — earum quod figura eas in hominibus. maior
fortuna minor — fortuna est in diuisione magnorum
Tristicia — hominum et maior fortuna est ex diui-
Leticia — sione militum castrorum. Et ista
est ex diuisione malorum homi-
num et mercatorum et leticia ex di-
uisione pictorum indecorum et amorum
et decorum et ethiopum. et puella
puella — ex diuisione mulierum et mulierum et
puer — adulterarum et prouinciarum custodiarum et fornicacionum
Albus — et plagarum. et albus ex diuisione
aquarum est et fluminum et nudmarum et
Rubeus — ceterorum et colorum alborum. et rubeus ex
diuisione auri et ignis et colorum ru-
Caput draconis — beorum et sanguinum. Et caput draconis ex
diuisione domorum et bestiarum et
Cauda draconis — camatorum et feminarum. Et cauda
draconis ex diuisione mali et fugere figura
et malam dispositionem et infortunium
et paupertatem et non est fortuna
Carcer — in ea. Et carcer est ex diuisione
terrarum et manet et quod in carcerato
aut in terram aut mortuum aut
populus — fixum quod non soluitur. et populus est
plus omnibus figuris

non ingreditur et soluitur quia in-
greditur signis gaudium et alacritas
Coniunctio — et conuenit cum hominibus et est permixto
bonum signis et malum cum testi-
Via — monibus. et via est prohibens exitus
non fixa sed remanet signis accep-
tum vie et vias et deambulacio-
nes et laborem et motum et peregrinacionem
. Et in vestigacionem in bono et
malo et est permixta cum testibus
et desiderare desideria et non completur
per eam desiderium nisi in itinere
et permutacione. Nota de diuisione
membrorum per figuras. prima figura quesita
in sorte habet significare in humano corpore
caput et faciem. secunda oculos et guttur
. tertia duos humeros et duo adiu-
tola et duas scapulas. quarta pectus
et mamillas costas et splen et pulmo-
nem et stomachum et omne quod accidit
in recto extremitate et abhomina-
cio i. loca occulta pectoris et stomachum
et cor et neruos latus et lumbos
et dorsum. sexta ventrem et intestina
grossa et dyafragma. septima in fe-
riori ventre et sinum et que sunt
in sinu et pudenda et anchas et ca-
pilla et testiculos mulieris. octaua vi-
rilia membra et testiculos et anum et
vesicam et nates et vuluam mulierum
. nona terras et addicionem in membris
additis et cum in locis aliis et
nocumenta auditus et dissolucionem
et abscisionem. 10 duo genua
et amos et ventres eorum duos pe-
des et capita eorum et egritudines
eorum et dolores podagre et similia
illis. 11 de suis 12 circa os
quod ad talamos ventris et egritu-
dine corporis. Et nota quod 12 sunt figure
numerus 12 domos zodiaci 13 est
stella aqua separatur luna 14
ad quam applicatur luna 15 proce-
dens. Primum qui veniunt in linea

// prima pars fortune et illud est quod
egreditur fortuna in 1 domo et
iteratur in 7 aut in nona aut in
11 aut in 12 tunc est pars fortune
et est signum fortune quod non tenet
perturbacio // Et si iteratur in 6
et est ex una et 11 et si est in 11 et
6 completur fortuna ex omni modo et
est assidua et continua tempore esse nati/
to hic autem est melior partibus omnibus
et si fuerint in istis locis sicut in fortu/ne
erit eciam in omni quod diximus autem // Et
si planete steterint secundum quantitatem permixtionis
indicant // Et tamen in annis stabi/
in nativitate heredo in permutatione si/
gnorum et si non iteratur in prima et
incipit iteratio in quacumque domo fuerit
tunc considera domum in qua stetit
iteratio // et intra puncta que sunt
sicut capita signa ex signa prima
usque ad 3 et quod agregatur ex eo su/
a 1 deinde incipe numerare 1 do/
morum que est ascendens et ubi fuerit
computatio ibi est illa pars ubi compu/
tus // Aspice ergo in signorum partem
ex qua incipit computacio partitorum
dominumque eius considera cum incipit
numerare eam ex 1 // Et scias has
tres domos et virtutem earum et de/
bilitatem ipsorum et ex eis cognosces
illud super quod significat pars ex omnibus suis
disposicionibus // Et si iteratur in do/
mibus multiplicacionis secundum continuacionem
// Sed incipiemus in signa et ad 3am
partium secundum continuacionem sicut fecimus
an et considerabimus quod fit ex eo et
faciemus super quod processum ex prima et
media et complemento et fortissimo eius
numerus in 7 ex quo est in receptione numeri pri/
mi // Sed si fuerit res ita tunc res
est fixa in loco suo sic et ex qua
processum ipsum et non permutata ex ipsa re/
ditio eius ad ipsam numerus ex ass/
considera ergo ex ea et continuacione ipsius
et ex ea cognosces illud super quod significat pars

et ubique iteratur nobis iterabimus operacionem
secundum condicionem donec compleatur tota linea
secundum continuacionem nostram in operacione
eius et omnes domus cum fuerit ex 1a
que incipit signorum et non procedit in
domibus cum ipsam et iteratur est pars et
proporcio eius ex domibus omnibus Sed si est
ex prima aut ex 2a aut 3a secundum continuacionem
donec compleantur domus omnes secundum hanc
condicionem que processit scilicet si incipit ex
prima nona meam partem fortune
ascendet et si incipit ex 2 eam par/
tem tenebimus et non est pars nisi in
receptione sua in quocumque loco sit in recep/
cione et iterum post et si incipit in 7 est
pars filiorum et extremorum et si incipit
a 6 est pars infirmitatis et fugitivorum et si
in 7 est pars mulierum et continuacionis
et contrarietatis et ex 8 pars mortis et
hereditatum ex mortuis et ex 9 pars i/
tinerum et ex 10 pars regni et regis et ex
11 pars spei et fiducie ex 12 pars laborum
et inimicorum ex 13 pars fortitudinis ad fortitudi/
nem signorum que sunt super ipsam et
in ea sunt // Et si egrediatur in
11 signa que non processit cum tunc fit a
successionis eius in eo magno fuerit
bonum vel malum secundum quantitatem sicut que
fortune in ea et similiter omnes signe
in partibus omnibus sed aspice partem
ex qua incipit pars ultima super que
est numerus et cum est ascendens ad ipsam
et cognosce signorum fortune 1 prima
et ultima et media et ex eis cognosces
disposicionem partis in omnibus disposicionibus
suis et in fortuna sua et religna et sic
erunt omnes partes secundum hunc terminum et per
hanc narracionem quod narravimus tibi
in omnibus disposicionibus suis proba ergo
secundum quod diximus et invenies si deus
voluerit // Et ego abbreviabo tibi capi/
tulum unum secundum quod hec omnia capitula
exemplar hoc est // Et si egrediatur
nobis in aliquo ex signis et iteratur in
sex que est domus egritudinis tunc

si est signum fortunata signis i[n]tucendi
dicto q[uod] est p[ro]fectum p[er] suos aut ex
re que iam fuit in fi[r]ma et ex debit[orum]
et non est. Unum sunt q[uod] et qua
lescit et acquirit[ur] et si est sic in fortuna
dictis q[uod] custodo ingredit[ur] aut timor et [in]
alio loco mutabit[ur] ex 6 inqua itac
usq[ue] ad locum itaco[n]is et capta figura
fortunata q[uia] et p[er]itinus eam asp[ectu] et v
ceridit q[uod] sideamus eam i[n] domum ad
ipam p[er]uemetites p[er] media mo
cedit si nunc intelliges q[uod] et p[ro]ba illud
to[rum] q[uod] itatur in loc[is] multis et c[etera]

Acquisitio

Et acquisitio fortuna in exitu
argentis in auri [dot figure] et inp[er] ac
quisiti in aliete cotidie i[d] est signum
aereum masculinum callida et humida for
tunata in omni re cuius acceptio et q[ui]p
hensio sperat[ur] et est mutualis et sig[nifica]t pon
dus et est fortuna solis et sig[nifica]t in e
mediocris statura et s[unt] ita[r] scapularum
et rotund[um] et bone voluntatis et inta
tio[n]em et sig[nifica]t mulier[em] virgine aut ca
stam et amabile in omnib[us] tri[bus] q[uesti]onib[us]
in quib[us] exitus speratur sig[nifica]t recessio
Unde mala in morte color e[ius]dem
n[on] albus n[on] niger s[ed] int[er] utr[umque] in
itinere sig[nifica]t salute. Et in laboe et si
g[nifica]t locum bestiar[um] ac ignis comprehen[dit]
intrus sine acquisitio in p[ri]ma do[mo]

7 domus
ista

comprehensio[n]em e[ius] q[uod] sperat[ur] absq[ue] me
sura in 2 utiliter p[ro]fectum et lucru[m] in
censu et inventione sup[er] fortuna
bon[um] p[er] res et p[ro]pinquos et firma et va
et bona in 3 intit[ur] sup[er] t[er]tiam alias
p[ro]fectum de hereditat[e] et augmentu[m] in ce
su in 5 immanitus in fi[lio] et exe[ndi] q[uod] sp[er]
atur et bona fama in 6 custodie
assidua et cri[mi]natorum in 7 cingulu
bo[rum] et q[ui]etus et p[ro]fectum in eo et sup[er]ator
et sup[er] inimicos et i[n]imicitie
in 8 comprehensio[n]em debiti et in fine ma
la in 9 p[ro]fectum i[n] itinerib[us] s[ed] e q[uin]te
in 10 exaltatio[n]es et p[ro]fectum et exige

et arte in 11 fortuna et amicos et
lucrum in intrato et in q[ua]litatem in
eo q[uod] speratur in 12 captivitatem
pau[pertatem] p[er] laborem et timorem in 13
p[ro]fectum p[er] itinera et p[er] reges aut m[agnos]
in 14 comprehensio[n]em in qua e[st] diffi
cultas et in voluto // Et bo[ni] erit
successio in 15 bo[na] succes[sio] in omni
eo q[uod] speratur et desideratur // Sol bi[s]
leo via est in leone to[n]inet[ur] et est
signum aquea frigida et humida sexta
puncta et sig[nifica]t virum ut mulierem long[um]
aut subtilem de corpore facie et longu[m]
castam multum aut corruptam ra
ros dentes citrinu[m] colorem et est in
fortunata in[ter] omnib[us] in quib[us]
comprehensio speratur sig[nifica]t fugam et ex
itum et p[er]ditionem in hiis in quibus
fuga et exitus sperat[ur] petit[um] est p[ro]ce[dere]
quod si in q[uesti]one exiti in 6 aut in
11 ceciderit exitu mutabit[ur] a
advitam aut ad mortem s[ed] q[uod] 8
i[d est] 7 indicaverit et sig[nifica]t locum ignis //
Via in i domo sig[nifica]t iter et viam
et p[er]mutatio[n]em de loco ad locum et salute
exitus et est in eo laud[abi]lis i[d est] p[ro]fi
cua ex mutatio[n]e in 2 amissio[n]em
census aut rei q[ua]m aq[ui]ditur ex
manu s[ed] q[uin]ta teste testior[um] signum
illud in 3 motu[m] et exitum in itine
p[ro]pinquor[um] et corp[or]um sem[per] alias
acquisitionem et desiderate i[d est] 2 disco
operatio[n]em p[er]cavere s[ed] s[ecundu]m civitate ultimam
aquam in 4 applicatione occulti et pa
bulationem bullar[um] et motu[m] illius
cuius speratur intentio et in anno
pauc[a] te[n]s[us] in 5 paucos filios
et rudes et nuncios et cartas que
eunt in 6 de custodi[a] exitum et
vitam aut ad mortem s[ed] q[uin]ti te
testior[um] fugam suor[um] in 7 q[ui]e
tate s[er]vi i[d est] lecti ut q[ue]r[e]l[a] et fugam
et malicia mulier[um] et uxorem et si sit
c[on]iugio non complebit[ur] alias morte

qui(n)q(ue) inc(ur)rere(m) p(er)ve(r)sam f(ac)tura(m)
latronu(m) In 8 infectio(n)e(m) (et) morte(m)
(et) sanguine(m) In 9 itinera (et) vias et
circuitus (et) invide(n)ciam (?) venie(n)te(m) In
10 iter .i. regnu(m) (et) exitu(m) rei q(ue)
possidet .i. amissio(n)e(m) eius v(e)l In
11 iter laudabile m(agis) (con)sequit(ur) tri
p(er)ditu(m) In 12 iter malu(m) (et) morte(m)
cu(m) testio(n)ib(us) (et) evasio(n)e(m) in car
cerati aut captivi In 13 iterato(n)e
vie (et) via(m) ad rege(m) (et) itinera p(ro)
p(ro)cerorum (et) corrupcio(n)e(m) itineris p(ro) eo
cu(m) testio d(omi)narum figurarum ex quib(us)
nascitur (et) declinat ad magis
venie(n)te(m) In 14 in ti(m)o(rem) p(er)sonam (?)
(et) fortune aut laborem (et) est ei (con)
testificat(ur) // Oz ill(u)d sig(nifica)t iter laud(abi)le
q(uod) est testis q(uod) testificat(ur) ad i(d) fortu(nium)
est ei In 15 itinera (et) aquas (et) salu
tem in viis inter bona mu(ta)c(i)o(n)e(m)
In 16 al(ter)a mu(ta)c(i)o(n)e(m) addu(n)t p(ro) alio
domo · [red geomantic figure] ·

Vp(er) sagittarius cauda draco(nis) in
sagitta co(n)tinu(atur) (et) est figura ig
nea calida sicca masculina stellea
tissima (et) est in fortu(n)i(is) capitis draco(nis)
(et) sig(nifica)t viru(m) mediocris statur(a)e rotu(n)
d(a)e faciei p(ar)ve capitis calvu(m) magne
barbe (et) sig(nifica)t re(m) ornata(m) (et) mulie(rem)
corrupta(m) in omnib(us) in quib(us)
argue(n)te desideratur lucru(m) (et) in
titus (et) (com)p(re)hensio sig(nifica)t fuga(m) et
petit fortuna parvit(er) s(ed) in decem
sig(nifica)t 12 loca altiora m(e)l(ius) inicos de
bilitat (et) in ascendete app(ar)ent //
Ordine(m) quosda(m) non i(n)venias q(uo)z
nisi q(uod) fuit de exitu aut de c(on)t(ra)
q(uo)q(ue) si de c(on)t(ra) dictus ei q(ue) g(ener)a
sciu(n)t eius maxima machina(tio)
est p(ar)vita

me exiens sine cauda draco(nis)
in 1 domo sig(nifica)t iter (et) exitu(m)

(et) fuga(m) o(mn)ib(us) rei que sp(er)atur si ali
quos non i(n)venit q(ue)m In (secun)da p(ro)p(ri)a(m)
censu(s) q(ue) egreditur // ex malum fuga
fortunam (et) estatem (et) captivu(m) tuto(?)
In 3 discordiam p(ro)pinquo(rum) sua(rum) fra(trum)
In 4 destructio domor(um) (et) fuga(m) a
locis (et) capcio(n)e(m) eius q(uod) est occulta
In 5 corrupcio(n)e(m) filior(um) .i. malos
filios (et) obediencia(m) filior(um) alias
additur amissio(n)e(m) fructu(u)m (et) s(er)vor(um)
// In 6o morte(m) in (ser)vo si testam(en)t(um)
alie sig(nifica)t(ionis) est non erit exitus
eius p(er)dicio(n)e(m) in quadru(pedibus) p(ar)vis i(d est) bes
tiis In 4 destructio(n)e(m) eius (et) corrup(ti)o(nem)
(con)iu(n)ctio(n)is at q(ui)nq(ue) dimissio .i.
mala(m) societ(at)e(m) In 8 morte(m) et
amissio(n)e(m) censu(s) In 9 it(er) (et) exitu(m)
(et) evacuacio(n)e(m) domor(um) (et) p(er)egrinacio(n)e(m)
ultra longinq(u)a (et) visio(n)e(m) stabi(lem)
In 10 fuga(m) p(ro)p(ter) rege(m) (et) rege(m)
disposito(s) a loco suo In absciscio(n)e(m)
p(re)ci (et) p(ro)fectum eius de quo q(ua)erit(ur) alte
rius q(uod) sp(er)at in vencio(n)e(m) de a(d)ve(r)
s(is) inimicos denu(n)ciat In 11 fuga(m)
p(ro)p(ter) debita (et) da(m)pnu(m) mu(ta)c(i)o(n)is
vel viatoris (et) morte(m) (et) in fine (et) q(ui)
(con)greditur est difficilis i(n)cursio(n)is
In 12 (et) inimicicia (et) amicus (et) p(ar)vitate
adventus In eo q(uod) sp(er)atur [red geomantic figure]
In 13 malu(m) fine(m) ascendens
ve(ro) extra(?) tutela exitus

Iucth(?) aug(ens) (con)tinet(ur) figura mas
cula ignea calida (et) sicca for
tunata sig(nifica)t nobilitate(m) (et) honore(m)
(et) cordis altitudi(nem) (et) hono(rem) (et) est
collerica (et) sig(nifica)t res co(mm)e(n)datas (et) mu
liere(m) casta(m) l(ic)et corrupta(m) et
corde alta(m) (et) nobile(m) (et) est in
fort(una) solis (et) sig(nifica)t mediocre(m) statu
ra(m) rotu(n)da facie magna(m) i(n)
(et) sup(er)bu(m) (et) magnu(m) nasu(m) h(ab)ente(m)
oculos in t(o)tis nigros (et) nares et
s(er)vien(tem) o(mn)ib(us) (et) sig(nifica)t acquisi(tionem) om
niu(m) que n(on) ad p(ro)p(r)ius s(ed) receptis popula(ribus)

tutela exitus fortuna ?(bo)r

⁊ signat pnacionem vel occultarum in
bono ⁊ signa fortun incedis et du-
ello ⁊ bonum fine minuit quecumque
aut p ipm apphendunt honorifice
post fidem affirmat in fine pmittit
salutem ⁊ viatore sectatur In hys
aut que ad prius qrunt quentem
postulat morum tumido aqlibus pieto
solvit // ffortuna maior sine tutela
eriens de pa domo signat reges dig-
nitates ⁊ sublime formosas comi-
tas res nobiles ⁊ bestiam ⁊ vitam
In 2 bonitate dispositionis ⁊ acqui-
sitione vendicionem ⁊ emptionem et
fortunam ⁊ familiarum fine eam In 3
domo sororem sapiente ⁊ cognati-
tas et illos qui in lege sunt maio-
res sciam ⁊ inquisitionem veritatum
In 4 patres ⁊ hereditates immobiles
⁊ fabricam ⁊ apicem eius quod occulta
⁊ sedes sublimes In 5 altitudines horum
⁊ honores vulgi ⁊ gladium extrema
⁊ filia ⁊ viam In 6 ancillas ⁊ am-
bulant ⁊ servos ⁊ comparationem et
hortationem In 7 coniugium sublime et
sponsalia per reges ⁊ nobiles et
communitatem ⁊ generatatem qua pa
est gratia In 8 itinera ⁊ illud cum e
virtus ⁊ memoria ⁊ fama ⁊ morte ⁊
infectionem In 9 itinera pnunctacionem
⁊ timorem dei ⁊ inmeoriacionem anglorum
⁊ res celestes In 10 sublimationem re-
ges ⁊ principatus ⁊ dignitates ⁊ co-
ronato cum regibus ⁊ preceptum
⁊ phibicionem ⁊ ingressus ⁊ in- ⁊ iudices
In 11 gaudium ⁊ tripudium amicos ⁊ fa-
milias ⁊ fines eos ⁊ fortunat itinerum
⁊ pspatur In 12 de coacionem cum regibus
⁊ amissionem gloriae principatus ⁊ timorem
extremas ⁊ in inferioribus hominibus
⁊ servus ⁊ liberationem captivorum i solutos
carcerati ⁊ bestias ⁊ equos fortes
⁊ ancillas et sublimes qui est dominus
comatorum // In 12 viam ad regem
aut per regem ⁊ inimicum ⁊ cognita-
tem ⁊ acquisitionem In 2 inimicorum

⁊ fortuna de ea que spatur successione
In 12 successus bonos sublimita-
tem ⁊ gloriam

Vpr letitia tham rubeus in
thauro coniunctus ⁊ est signa masculina
aerea sanguinea calida ⁊ humida i
omnibus fortunata nisi in signo pau-
citatis pluviarum ⁊ in elevacione
prima senium honestatem ⁊ vitam dat
pecuniam tumidum solvit ⁊ in fine
viatorem letificat in quacumque
quitur in i et 6 appunt letitiam
post finem pmittit ⁊ signat completam
staturam rotundam faciem mag-
norum oculorum pulcrorum timidum bonis
moribus ad ornatum honorum iucti-
orum ⁊ signat hominem religiosum i
legibus poli aut fori delectantem
⁊ timentem deum in omnibus // letitia
in prima domo signat reges ⁊ sacerdo-
tes ⁊ sublimes homines ⁊ iudices
⁊ sponsionem veritatis bonam societate
In 2 nativitate eius sine pecunia
⁊ bonitatem ⁊ dispositionibus et
acquisitionem omnis eius qua spat
in bono ⁊ ex venditione ⁊ bestiis in
3 bonam fortunam sapientiam boni-
tatem sanitate ⁊ dilectionem // In 4
pficuum ex hereditatibus ⁊ acquisitionem
eius quod spatur ex eo quod est unum occul-
tum ⁊ sepultum In 5 incrementum
ex filio ⁊ ex eo honorem ⁊ longitudinem
vite ⁊ gaudium ⁊ tripudium in eo quod
spatur ex motu alibi de eo re in 6
subditos suos ⁊ infirmitatem per
eas aut ex invidia ⁊ successionem
totam In 7 coniugium bonum ⁊ victo-
riam in disceptionibus ⁊ super in-
imicos ⁊ pficuum in communicatione
i societate // In 8 pficuum hereditatis
ex mortua ⁊ acquisitionem In 9
itinera ad sanctos ⁊ sanam fidem ⁊ con-
silium ⁊ visionem quemetem In 10

indicat et sacerdotes et prelatos et gloriam
In ii gloriam et gaudium et dignitate In
iii exitum a labore et seruitute et ca
ptiuitate et motu longinquo post tempus In
iiii possessionem exitimentibus per plateas
et additionem in eo quod consequitur In x
inimicitiam per amicos et vnicuique comoda
ex bono initio de re desperata et
longa vita In xii complexionem bonam

Albus albuginem cum et stomachum lune
et impastus sunt et fac ... in pite
primodum licet in specialem est Deinde
Clauiculam ... et dicit hanc
orationem tribus vicibus cum deuota oratione
Domine ihesu christe qui fecisti virum indicari
per manus ... Iosue in Ciuitate
Jericho de furtu achir qui contra
tuum mandatum regulam sub traxit
auream fac si sit hic penes me
ut in quocumque loco sit qui hoc furtum
tum perpetrauit ut eciam cum tangit
putrum ut eius dexter oculus lat
inetur et nomini tuo gloria detur per christum dominum
Amen Et tribus vicibus orationem dicet
hoc recitando cum clamo et punctum
et orationibus ... punctum faciendo

rachab
hely
hely
rachab

Carcer ... conuertio ... vir
ginem ... et est filia acca
masculina tarda et habet sanguinem ... ea
puncta et significat virum ... colore
longum facie corpus extenuati
longum nasum magnos dentes
... barbam
et significat hominem amabilem et ...
lem et affirmat amorem et ...
ei ... Et ... quomodo
... labore ... absente ... colonne
... in acquisicione in conueniencia In primo
... et ... et ... morte ...

significat res commotas et est significator ...
et significat breue tempus // Nam significat sua
in bonis ... in precedenciis figurationibus signum
laudat quare sic in cum precedencium
figurarum signum corrumpit sed se ipsam
cum significatione sua eorum confirmationem
commendat // Coniunctio in prima domo
significat scienciam et eloquenciam bonam et
conuenienciam et castitate In ii pre
cium in censu et in mercatura In iii ag
gregacionem in domibus orationem et sua ...
In iiii cogitationem in eo quod pertinet ad
bonam pensationem hostem super aqua
... per personam de hereditate In v ad
ventum cartarum et rumorum In vi
egritudine ... In vii aggregacionem
super coniugium et ... in ...
... platea ut guerra alibi ...
... bonam in viii aggregacionem ...
mortuorum aut condemnationem penitencie
propagatione de mortuo aut ... rem
que iam abiit ... mortuorum
In ix sapientiam et doctrinam et ...
in itinere In x ... regum scripto
res et iudices In xi aggregacionem cum
leticia In xii aggregacionem in ... et
carcerem in deceptionem et deceptores
et fraudulentes In xiii aggregacionem co
veniunt super gaudium et doctrina
et ... absentis ... veniunt et super
... regum In xv res ambiguas
suggestionem aduentus et gaudia
et leticia In xvi successus figurarum

... in virgine
... et est ... et ueneris
et est figura terrea frigida et sicca femina
melancolica preter fortunata et significat
res commotas et hominem mediocris
stature rotunda facie longi nasi
... dentium ... ca
pillorum acquisicionem ... In ...
... pretendit et ... non
virgine in quacumque domo formetur
... in ... // ... sex
... cum ...
... in ... appellat viatorem

prospera facit aut in itinere vel egredi
exitum de sideribus in pendit
In tertio 2 duello certus prevaleb-
it luna intus sine caput draconis in prima
domo significat adventum viri 2 bonitate
operis 2 capitate 2 adventum omnis
quod speratur In 2 adventum tercii 2 in
tertio In 3 fortuna ex fratribus 2 firmat
veram apertos prater sapientum In 4 prospe-
ritatem apentibus in eo quod speratur in-
ventus fe emptor alicuius hereditatis
ut profert ex hereditate patris In 5
bonitate filii 2 amorem eorum 2 bonos
filios 2 adventum nuncii ut optas cum
omni amato exeundo In 6 infirmitatem
futuram 2 in inferius moram in infirmitate
2 prosperitate in quadrupedibus ut bestiis
In 7 conjugium bonum 2 uxorem castam
2 bonam in lite 2 visionem futurorum
alis bonum in generacione In 8 visionem
omnis rei que fuit esse ipsi 2 ven-
tionem forti 2 finis successus In 9 ob-
livio ab itinere 2 absens venit 2 co-
gitacionem suarum ut de una terra ad
aliam visionem formas manere sa-
pientum 2 visiones bonas In 10 alti-
tudine acquisicionem inter personas ex-
altacionem prosperitatem eius quod desiderat
2 gloriam in omnibus In 11 fortuna et
adventum totius quod speratur 2 firma bonam
leticia amicos ut suos bonos In
12 servitute 2 laborem 2 moram in carcere
2 in lite bonum desperatio ut bestiis
In 13 fortuna in tutem Et in qua
est tarditas 2 adventus eius quod
speratur In 14 bonum ventum in futurum
2 longam tamen aliquam tarditatem 2 ad-
ventus eius quod desiderat In 15 bonum
finem

Draco nascitur caput orientis in capitulo
quarti est figura aquea feminea
fria cum flem. 2 significat virorum complete
stature magnum pectoris 2 corporis 2 ro-
tunde faciei qui habet hoias aut vlcera
que non separantur ab eo 2 significat hominem
instabilem 2 multarum cogitacionum
2 uxorem corruptam in acquisicione
2 comprehensione veri prosperitatem generat
signum ipse cum exitum prosperitatem significat
tamen quia non convertibilis est convertit
naturam ad significationem earum quibus perceptur
2 earum laudat affirmacionem In ambabus
domibus multis designat egressio In
2 aut subsequentibus non silencii vo-
ces fletum testatur in 2 Et pro-
cedit a quarto ecclesia a carcere aut
alias mortem in nunc In absente
in 9 adventus ipsius adventum et
citum per eam visionem deo significat 2 et
nocturnum ex indicare personas In
cuius quoniam index ascenderit significat
multum dilinos quia de tempore de
designat sive sint fortunati sive in-
fortunati plus in primo domo significat acquisi-
tionem nocturnam at volumus plan-
tum permutacionem de loco ad locum
2 multum itinerum 2 tractos viarum
multos gentes 2 multas equas In 2
domo significat multitudinem census 2 mercatum
2 pecuniam In 3a multiplicat prosperos
fratres alias multas parentes pla-
cita In 4 mancias terras et
cursus aquarum 2 ambulacione in
nocte 2 apricom eme quod est arcul-
tum In 5 libro In 4 heredes aquas
laborem de hereditate sine multos
fructus In 7 multitudinem felicitatis et
unitates exeundi quantum petunt cum
leticia multos fructus In 6 egritu-
dines 2 infirmitates quod reponent
2 tradunt In 7 petit agregacionem pro
alia re sunt proposte placitorum
sine nuptiis In 8 agregationem super
morte aut expedicione 2 fuga
2 eius agregatio ex viris 2 mulieribus
ut per exercito In 9 agregatum itineribus
2 lectiones illorum 2 agregant fran
delentorum aut super nigromanciam
ac divinacionem Et alis plus ricia
multas mutaciones filios In 10
agregacionem regnum de ex artifici-
bus 2 operibus alis hostem regem

gentes placitum facientes aut iu-
dicia In ii bonam ventatem mul-
tos amicos suos filios In iii psiam
ex itineribus et rege et inicijs reg
ultos uicos multas bestias et
finas piclm In iiij laborem et mul
titudinem inimicorum alios in iiij psiam
demutacione et psiam sermonis et car
tas ut uinctos In v agitacionem p
mixta timentem ex bono et malo
et agnos et uictos et iter longinqu
alios pplm coadunatem ad bonum fi
nem ad malum In vi. Si bonorum
filius bonus. Si malorum filius
aut pptus est malus id mixtus

Septimus luna cum candidus
intrauit coniunctus et est signa a
quea feminea frigida et humida et sign aquas
et pluuias et flumina et vidaria et vestes
albas et maxime argentum et sign
vicarium album et mediocris stature
longum magnum caput qui vero
oculorum carent in potius initium vero
sign et retencionem et aduentum re de
siderate per eam excusto magis lacrimas et
fletum portent et permixta est q
plures socios aut a fortuna nascit
ut ex ea predictum. Bonus filius.
magna quantitate sign acquisicionem
q si q in sorte apparuit tunc ab eo p
narriton quoniam genitrix que lucra
designabat in rebus vacillantibus
signatur et signat uterum casta
et benigna et hutem lac et corde
volubilem. Si aut in domo iti
neris In ix occurrit mala aut plu
uiam inuenitur a via lunari lu-
lentam et si in viii non sine placi
do lucro rediet. Candidus in i
domo sign acquisicionem nouam
regalium et vidaria et aquas et sepul
tas et lac et uterum que nutrit
In ii intratum recensat complexionem
duorum et bonum inequitate In iii
bonitate sui In iiii corpus fluminis
et uteras aquas In v filium bonum

et caritas vernetas et egritudinem In vi
vehemenciam egritudinis et fletum
In vii uterum castam et abstinentem
et psiam ex ea et lac hutem In viii
fletum sui mortuum et pluuias In ix
lucrum in itineribus et visiones bonas
In x bonum in oculis re In xi feminam et
amicos et bonum assensum p laicitate
et acquisicione eius quod separatur In
xii stato rerum quorum malicia imminet
et bonum quod egreditur ex quadrupedibus
et incarceratus In xiii inuencio
amicorum et salutacionem exit difficile
In xiii psiam uincentis pp suos et ve
getis et caritas In xv inuentum ami
corum et salutacionem ex inicio et gau
dia in eo quo quis separatur In xvi bo
num finem.

Aries scorpio tristiam diminuit
in scorpione coniunctus et est signum
terrea frigida et sicca feminea infortuna
et sign hominem nobilem sine lege de nocte
plurima futura. Si de aeris
motu queratur et sign vilitatem
precij fructuum si sic ea fiet quod et sign cor
ruptum longum frigidum magnorum de
cem et sedam formam et sign diffici
tatem et voluntatem in ferendo homini
In omnibus in quibus comprehensio que
situr in aduentu eorum cum difficulta
te et pena post desperacionem et sign
uterum non castam diligentem
suum ut homini exueniunt si inde fiat
quod. Et sign res magnas et veteres et
domos et terras. Et si in i domo
cecciderit non ascendas navem quod
sign submersionem et si de inimico queratur
in 12 et 13 sign possessionem in fine
aut in 8 et 13 mortem tenet et in
11 reconciliacione. Tristicia in i
domo angustiam et tristiciam et laborem
in victu et mala vitam et multam
cogitacionem debitam pecuniam
debitam occupacionem in ea quod agit
et occupat In ii difficultate in acqui
sicione victus et paupertate et ege
statem et paucitatem lucri et

incasto In 3. adulterium cum mulieribus ad
uxoribus propinquior et cognatam cor-
ruptam In 4. obedientiam filiorum ma-
tres et corruptionem plantarum et ani-
malium contra civitatem et aversionem in filiorum
animabus suis et in acquisitionem de rebus
occultis In 5. corruptionem filii et pau-
citatem lucri in eo quod separatur et car-
tas flas et gravias et corporum sanitatem
In 6. angustiam estimatam et infirmitatem
longam In 7. corporum mulierum et
ingenii corruptionem et diminutionem ex omnibus
ex quibus non est bonum et inimicos et
fures In 8. mortis timorem et angusti-
am et desperationem et senyorem i. de-
mentiam In 9. itinere paucorum profi-
cuorum et moram in eis In 10. dimi-
nutionem regis et elevationem inferiorum
In 11. diversitatem amicorum et paucitatem
fortune in eo quod separatur inanitatem
In 12. inimicitias inimicorum et angustias
et timorem sedium et perditionem in eo quod
ex bestiis et animalibus et fimis In 13. inven-
tionem in itinere et normam contra propter re-
ges et prepositos et iudicatores In 14. pau-
citatem fortune et perditionem et laborem
et diminutionem in eo quod separatur propter fures
et reges et nocumentum inimicorum et aliud
prius in feminarum In 15. sine malum

Conphusio extra scorpionem amissio
in scorpione coniungitur daphnaga
puella venus et est figura masculina grata
et significat colonicam in fortuna et in fortunium
Saturnus significat nigrum colorem caput
amplas scapulas rotundam faciem
tumidos oculos plenos et fortem
et significat mulierem corruptam et venerem
appetentem et filios pertinentes et significat
amissionis et exitum et fugam dum non quod
acquisitum comprehensio separatur In his
aut in quibus exitus et fuga quibus
petitur velud itinere et in exitu
infirmitatis ut carceris ut debiti
Conphusio extra fine amissio in
domo significat comprehensionem que egreditur
ex manu et in omnibus malum preter

itinere et carcerato In 2. amissionem census
acq quo fruitur et dampnum in incasto
In 3. inimicitiam et rixam et infestos In 4.
amissionem radicum et detentionem secre-
torum et destructionem domorum et bestiarum
In 5. corruptionem filiorum et sterilitatem
In 6. exitum infirmitatis ac vite sed
subsequens significat In 7. disceptionem
propter mulieres et destructionem eius quod est
in manu In 8. exitum hereditatis In 9.
exitum in itineribus et longitudine more
et pugnant ut ex evenient In 10. perdi-
tionem in eo quod possidet homo et agressus
regis de regno suo et est ideo in eo quod
se parent tristis in carcere labitur
Et penitus que amissio egreditur in do-
minibus fortuna et est abhorribilis
In 11. inimicitiam amicorum et infortunium
in incasto In 12. mortem malum et dimi-
nutionem prius et laborem ... perditionem
bestie malam mutationem et evasionem
debiti sine timore ablationem et de-
bito et carcerem et captivitatem In 13.
dampnum propter iter et reges In 14. in-
imicitias amicorum et laborem magnum
in aliquo quod separatur In 15. successionem
bona et fugam eius exiunt
et exitum est ex comprehendete
Vpie pisces trahe in piscibus
coniungitur et est figura feminea
terrea et significat melancoliam i. fortunatum
virum brevem et humidum corpus mediocris
stature hirsutum dentes tornatos et
bona brachia et fuscum colorem et e-
in fortunium statum et significat mulierem virginem
aut castam et significat infortunium et
detentionem mali non ignorandi est quod
si malo completur facto erit a mal-
oritur ut ab ipso fortunium ponatur
sepud tibi significat estimatam et infortunium
carcerem et timorem // Sepulturam et
mortuum et rem subtractam et mala
sine // Si accidat ipsum habere bonum
secundum aut bonis partibus perire aut
fortunata ex illis tunc significat ligatam
terram aut vas vetus comprehendens
aliquid in quo est inmanitate aut fovea
in qua aliud bonum latet In fine

aut in 8 et 11 et 7 humiliatur et in carce-
ratum in eius domibus efficiet
hominem ubique perditum tamen
qui secreta sua nemini revelat unde
cor suum forte non declaratur // Et si
cauda iudex assistit non ignores
ipsum si ab omnibus nascitur rem desi-
deratam signis mediis in fide rei
possidere quod si debilibus et exitu princi-
pis signum signum quiete non pau-
ca constrictione et retente sine ac-
quisitione rei desiderate affligitur

Caput in 1 domo significat exaltationem
et comparationem mentis et in 2 scio-
res et habitos et rem incarceratam
et ille sic est custodia et pregnantes et
navem et celaria et aulas virginum
et archam et omnem structuram
et fixionem in rebus et tamen rem
positam absconse in 3 et augmentationem
pecunie in domo hominis qui hoc
timet amittere in 4 et convenientiam
cum propinquis aut amore propter
perfectionem corporis timorem dei in 5 per-
fectionem ex radicibus et thesauris et
rebus sotianeis in 7 perfectionem pro
filio aut nuncio in 6 exercitum et
pregnantes ex mulieribus aut car-
cerem malos homines mulierem pre-
gnantem carcerem in 7 coniugium et
impregnatos et mulieres castas con-
iugatas aut adulterium in 6 in 8
domo mortuos et sepulturam corporis co-
turas aut mortem et hereditatem
mortui in 9 mortem et pregnationem
et difficultatem itineris et difficultate
in eo in quo est conatus et cartas vi-
netes in 10 fixionem regis et stationem
eius bonam venturam fortitudinem
et dignitatem in 11 perfectionem amicis et ad-
ventum eius quod speratur et in eo cer-
tum voluntatem et census regis primum perfectionem
de domo in 12 carceres malos homines
et incarceratos et deceptoria et foveas
et sepulcra angusta et mortem
et infideles homines in 13 perfectionem
exitum et ex rege et sermone fratris

ex. Cauda in 1 laborem et carcerem et rem
incarceratam. Sed in 12 pensationem
carcerem in 11 fixionem successionis
et stationem eius si quod processit ex bono
vel ex malo

videns in cuius gemini
puella in geminis coniungitur
et est signum aqueum et femininum fri-
gidum flegmaticum fortunata et significat hominem
longum collum magnum caput
rotundum facie plena et amplas
scapulas bonum forte pulcrum ventre
assiantem et mulierem virginem // Et
in quo fuit
significat ex talibus iuventute
possessionibus aurum et argentum et
vestes anulos et baltheos et alia
ornamenta que ad mundi delectationem
pertinent et maxime mulierum et significat
acta et desideria iuvenilia copu-
lationem hominum et mulierum fortunarum
et maxime cantum concordat multum
letum reducit in finem generat in quaque
domo ipsam videre enim quod significat le-
tari de hiis que propinqua sunt signo
proferas et si in 1 apparuit quiete
perfice talis se letari non exeuns
mundus faciem puella in 1 domo
significat tripudia et bonum finem appetens
et desiderium coitum et infantes parvos
in 2 perfectionem in terra propter multos et pro
et omni quod dat homo in 3
delectationem habent fratres parvos in 4 perfectionem
propter patres et consultationem secreti aut
perfectionem artificium et hereditatem in 5
gaudium et nuncios et cartas lau-
dabiles filios bonos in 6 servi-tem
servos et ancillas et multos amore
propter constitutus aut multos mer-
ces et fornicacionem in 7 gaudium et
coniugium propter multos et congruentiam aut
mortem mulierum hominum hereditatem
mortuorum in 8 mortem mulierum
et ensem in magna repositum in
9 perfectionem cum ... et prophetiam
bonam in 10 gaudium et perfectionem propter re-
ges et duos et mercatum ex omni quod
speratur eius in 11 gaudium

z minuitum z pfitum ex i fimis et
9ḡitatem in om̄i re In xi i iustitia
in rbo9 z fraudes z minuitum ex
q̄drupe9 z fmis In 13 pfitum ex
itineribz z regibz In 14 fortunam
z pfitum in eo q est labor z pena
s tam 9ḡitate succedit In xi tpa
ta omnia

Rubeus in geomancia 9ta
netur z est fi̾a ignea mas
culina z scelleratissima tali z sic
z signt viros fedi coloris z faciei multe
asp̄r̄ rube z male ominationis
male lingue contrarius loquens
timorosi aspectus z signt uterem cor
ruptam z mali cu z in pluribus di
spositionibz signt angustia z deppa 9
z volu̾a z sangwines ma̾ os pp̄ z pub
licam z hor qn a fortuna libeat
quod si bono coniungitur aut ca
bitur ut eo bonum prrect fortas
se signt bonum sicut aliq z sanguez
flebotomie aut pannos coleatos
aut rem coleatam In 4 ff signt
sanguine dm malum z si in il
cant in 16 occurrit p̄ssimas tur
de fine rei sue q̄uam // Rubeus
in i do̾ signt occupacionem z timorem
z rem tribilem z rixam z tur q fa
cit de in q̄titudine ex rebz horn lis
In 2 furtum z accusationem z p̄ vim
z paupertate i amissionem pecunie p
vices In 3 inimicicias z rixas
frm ut 9 sanguinei pugnorum
z flebotomiam z decollationem ex
collatorum in coniugijs In 4 effusion
sanguinis z 9 bustionem ignis et
ariditatem vehementem z pancte
fectam z tram arillam In 5 corpo
filij z vapp z de collationem ex co
natorum in coniugijs In 6 egritudinem
sanguinem z colerem febrem acutam
z tristiciam expedit In 7 pugnam
z advocatum caus 2 9 in 9 iunctorum
corpo z adventum ad adolesmum
In 8 effusionem sanguinis z fedam
famam In 9 iter non laudable
pp timorem z sanguinem z abscisionem
vie z volu̾a z violenciam publicam
z potationem vini z summa tribulacio z
absconsionem in specie In 10 pub
licam violencia principis In 11 a
micorum inimicicia z occupationem in
vitatis In 12 do labborem z mit
titu̾em inimicorum z fuga eius q ff a
z desem in vitate In 13 perditionem
ff uimea aut pp regem z odium
nobilium In 14 laborem z pancite
fortune z sttam in victu z odium
in feriorum In xi finem malum

Cauda libra pu z lib
coniunctur z est figura d'ca
masculina ca z hu sanguinem
in fortuna z signt collum longum
corpus pm capit paucam barbam
facie oblonga z extenuatam
uterem signt corruptam z vene
ram // In omnibz ob qrp desideria
in tituus z ad opus negat adve
tum ptgo in copulatione adulte
rii copulatur singulibz aut exitum
qn piciat pecuniam pagit ics co
medat Incestu affirmat si pi
tunc fiat quo z si in groc rube
z hui a filiu rube ⁿ aut tristicia
gladium ex vagina qntentem
cade signt at uisi ab exitu 13 z
il libertus // In vbis puer in i
domo signt gaudium in omni coniunctio
spatur fmiantum z pfitum in
merato z in om̄i z amplitu̾em victum
In in 3 rixas int fres z fmia fla
i leticia fris pitam In 4 appari
tonem eius q e occultum z ensem
erectum z in stancia in rebus
bellum z no in ventionem in rbus
In 5 filios bonos z gaui ⁿ i tuos
z inuitos vemctres z in quisitione
de rusoribz In 6 fnos z ancillas
z miles fetas qn plus est eqdo
z pmt masclos aut sanguinem
coagulatum aut mulieres mctras
In 7 quocumque illicitum in quo

est in titulis et mulieres et meretrices
et verba turpia et paucitatem comple
menti In 8 intromissis de rebus
horribilibus et deceptionem // Si qui
catum rubeo sicut ensem extr
tum In 9 introitum viarum et pont
ium et visis stans alis de una t
ra ad aliam ~~ponentium~~ In
10 appositionem cum aut sim
ium eius et firmum sanitatem alis
sinem quod sit cum duo ho evenit
quod cupit In 11 gaudium et amicos quod
non attinet deo i in pecto leticiam
amicos In 12 augmentatus exinias et
fraudes alis non evenit quod vult
superationem inimici et malos homines
In 13 gaudium propter iter ut exarta
aut ex inimico aut absente quod expe
tatur In 14 constantia in rebus
et succedent convenientia et gaudium
apprime et comestiones et ingressum
inhabitatorum et adorationem
Atinus aquarius fortuna
maior In aquario contine et e
figura fortuna masculina et cal. et hu
sanguinea et sicut hominem medio ins
tatus bone obviationis multe
verecundie rotunde faciei subtilis
et extenuati corporis et sicut mulierem
et virginem castam benivolam In omni
bus inquibus fortuna et introitus peti
fortuna sine mensura designat re
sinem iuste quenti tribuit In sum
tamen quid et assumeratum testionis
sit quod medat tanta esse honoratur
fortuna quod quibus prie in sitim ta
piat petentibus tamen exitum et si no
ad prius faciet Si vero index aste
non pauca fortuna finis tamen ro
boratur Si tamen in quene introitus
petitur et 10 et in 16 loco fortuna
sunt quentem pro fortunata coniungat
fortuna a' tutela in tuus in le
domo sicut castitate et bonam societate
et bonam opinationem doctrinam et in
telligentiam et bonam dispositionem in
ore et introitus cognitionem subtiles
et in scientia et optios et illos de lege

In 2 domo fortuna tenses et riso
et dispositionem bonitatis et victoriam to
tius quod speratur ex causis mulierum
et bestiarum In 3 fortunam et gaudium
fres et sorores et propinquos et ex omni
quod speratur et bona dispositionem et
scientiam et sententia bona et vera proficuum
ex mulie et exitum propinquo In 4
proficuum ex terris et hereditatibus mobilibus
et adventum homini convenies et acqui
sitionem in bono quod speratur in futuris
rebus In 5 famam pulchram et gaudium in
cum filio et nuntios et litteras de omni
quod desideat et firmamentum ex omnibus
et litteris In 6 sanitatem corporis ex
actionibus et proficuum ex servo et ancillas
et animalibus et sunt mento de nutritu
que est estitudo in eis In 7 coniugium
bonum et proficuum ex eo et amplitudines
tritici et quietem et ordinem ex quinta 9e
et ori re et suspicionem inimicorum In 8 profi
cuum et hereditatibus
et se
parationem timoris et servitutem et va
sionem malorum ut mali quod timebatur
In 9 proficuum per itinera et tranquillitatem
et quietem sicut et legem et orationem et
peregrinationem et scientiam prognosticationis
super visiones bonas In 10
exercitibus et gloriam et nobilitatem
et proficuum ex regibus matribus et acqui
sitionem eius quod speratur ex dominibus
regibus et platis In 11 fortunam et
bonam societatem et gloriam et ac
quisitionem nativitatis et gaudium in eo
quod speratur et proficuum ex familiis et
fide et filio et obtinentem ex regibus
In 12 servitutem a timore et emissionem
angustia et sanitatem et superationem inimicorum
et proficuum ex bestiis et ancillis In 13
proficuum per regem et itinera et externa
proficuum ex operationibus In 14 fortitudinem
et longitudinem vite et proficuum inceo quod speratur
et futurorum est exitum In 15 decente
successionem ut proficuum in itinera ex
eo quod sperant vel eo quod sequitur in introitus
addotta sicut iste maior et fortuna ac
quisitus eius dicitur albus puella et alis
legi conuento vel eo habet sunt exeuntes

sic in textis
exeuntes

in bonum unum fortuna et via et le-
titia. Nam quia iste sit exeuntes et in
malum cauda dicitur, propter quod qui-
sitis vero et eveniunt in secundis
punctos et augeat incidit perdit
et exit que plus et in secundis et non
quia 7 et 13 te facit sic quod est in
corde interrogantis quod unus tibi non
dicat // Cum ergo inveneris signa
et laudabiles et eorum proprietates com-
pletas et mas et femi et aquas ve-
getabiles inanimabiles et aereas et ven-
tosas et terrestres et diversas eas
et stellas tunc comprehendet tibi
lucrum 29 questionis stram et loca uti (vel)
et in acquisitione medicorum et testorum
et signa eorum // Zodiacus est firmamen-
ti circulus planetarum via stellis
fixis signorum distinctio // Est autem
distinctio eius zodiaci partes 12
ab astronomis distincta // Gradus
quod est 30 signum partes // Unde si
in quo gradu signum intelligitur sit solis
scire. Unum dierum mensis presentium ad-
de 11 et resultent tibi 30 ut inve-
nies in tali gradu signum advenien-
tem est sol // Saturnus comple-
tum suum 30 annis Jupiter 12 a-
nnis Mars 2 annis // Sol vero 30-
5 6 diebus et quadrante vinus dici //
Venus 30 annis 4 8 diebus
Mercurius 39 diebus 28 horis
Nota quod unusquisque planetarum habet
suas horas et quibus planeta ascendit
omni die. Nam prima hora diei domi-
nica est solis // Et veneris est mercurii
// 4 lune / 5 saturni / 6 jovis / 7
martis / 8 illius etc. prima scilicet so-
lis / 9 veneris etc. et secunda 10 mercurii
et 11 lune etc. 24 / 12 saturni
etc. 25 / 13 jovis 14 martis / 15
solis 16 veneris / 17 mercurii / 18 lune
/ 19 saturni / 20 jovis 21 martis / 22
solis / 23 veneris 24 mercurii 25 termina-
tur dies dominica. Deinde prima
hora secunde secunda lune est ascendens

secunda hora saturni 3 jupiter / 4 mars
5 sol / 6 venus / 7 mercurius / 8 lune
/ 9 saturni 10 jovis / 11 martis 12
solis 13 veneris / 14 mercurii 15 lune
/ 16 saturni 17 jovis / 18 martis
19 solis / 20 veneris / 21 mercurii / 22 lu-
ne 23 saturni / 24 jovis // Feria tertia
prima hora diei est mars et sol
3 venus 4 mercurius et luna 6 saturnus
7 jupiter 8 mars 9 sol 10 venus
11 mercurius 12 luna 13 saturnus 14
jupiter 15 mars 16 sol 17 venus
18 mercurius 19 luna 20 saturnus
21 jupiter 22 mars 23 sol 24 venus
// Feria quarta prima hora ascendit mer-
curius et luna 3 saturnus 4 jupiter 5
mars 6 sol 7 venus 8 mercurius 9
luna 10 saturnus 11 jupiter 12 mars 13
sol 14 venus 15 mercurius 16 luna
17 saturnus 18 jupiter 19 mars 20 sol
21 venus 22 mercurius 23 luna 24 saturnus
// Feria quinta prima hora dicatur jupiter et
mars 3 sol 4 venus 5 mercurius 6 luna
7 saturnus 8 jupiter 9 mars 10 sol 11
venus 12 mercurius 13 luna 14 saturnus
15 jupiter 16 mars 17 sol 18 venus
19 mercurius 20 luna 21 saturnus 22 jupiter
23 mars 24 sol // Feria 6 prima ascen-
dens 1 hora est venus 2 mercurius
3 luna 4 saturnus 5 jupiter 6 mars 7
sol 8 venus 9 mercurius 10 luna 11
saturnus 12 jovis 13 martis 14 sol 15
venus 16 mercurius 17 luna 18 saturnus
19 jovis 20 martis 21 sol 22 venus
23 mercurius 24 lune // Sabbato
prima hora ascendit saturnus 2 jupiter
3 mars 4 sol et venus 6 mercurius
7 luna 8 saturnus jupiter 10 mars
11 sol 12 venus 13 mercurius 14 luna 15
saturnus 16 jupiter 17 mars 18 sol 19
venus 20 mercurius 21 luna 22 saturnus 23
jupiter 24 // Et sic patet dominium plane-
tarum cum horis suis quorum quidam
sunt vidua. Sol venus jupiter celi-
stia ut saturnus mars mercurius et
luna. Nota quod saturnus est masculus

malus diurnus et significat frigus et sic-
citatem super fortunatus et masculus
diurnus et operatur calliditatem et
humiditatem temperatam aeream sangui-
neam // Mars est masculus noc-
turnus et malus et operatur calorem
et siccitatem // Sol est passiuus for-
tunatus et in aliis permutatiuus corporale
in aliis per commutationem in eo signo et est
masculus diurnus et operatur calorem
et siccitatem // Venus fortuna femi-
nina et operatur frigus et humiditatem
temperatam // Mercurius mixtus mas-
culus diurnus in climate nullum facit
ad eum cum complectitur ex planetis
et signis Luna fortuna et est femi-
nina et operatur frigus et humiditatem
// Jupiter atque Venus bona sunt
mars saturnusque mali // Sol et mer-
curius luna sunt mediocres // Cognosce
quomodo signa significant cum planeta suo et
indicant gaudia que habent in locis
abscondita et in domibus et in parte cae-
li et in orbe et occasu ipsorum // Cap.
de puncto preterito et futuro qui vincet posses-
sionem tuam accipe numerum signatorum
matrum et partire ipsum per 12 et quod rema-
net in ... ut quod partire illud super nu-
merum ... ut in ... quod super quod numerus
et ubi defecerit scribe id rem quam sum-
iam // Et accipe numerum filiarum et fac
cum illo ut quod fecisti cum numeris ubi fini-
mus scribe illam rem in parte et scribe
rem oppositam illi que opponitur // Et
accipe numerum quod et 16 ii et 12 et fac
illud in parte et scribe super illud rem
que erit deinde accipe numerum 13 et 14
et 11 et fac ex eo quod fecisti ex aliis
et fac ex eo quod fecisti ex aliis et in-
cipe cum numero quod 13 et 14 et 11 et ubi
finitur numerus de signa id in parte et
scribe super illud ad quod vertitur suc-
cessio et consideratio quod signatis has
res ubi est inventio tua deinde
accipe numerum quod matrum atque aggrega-
tum eius et partire illud super domos
per 9 et quod remanet partire illud super

domos et ubi stant ibi est supplementum
domus et considera illud et considera
et indicia per illud quod significat signa
// Via coniunctio habet de lineis 7 et de
numero 32 et est significatum suum de coloribus
accidentem de coloribus crocem vi-
dem et amplius sed via habet de coloribus
viridem de locis orientem Sapo-
rem acidum et dicitur odorem mo-
dicum saporem dulcem et salsum
anhelitum bonum et habet de lineis 8
et de numero 30 et medietate unius
// Carcer habet de locis medietate
occidentis in meridiem sapor eius a-
cidus anhelitum fetidus color
niger et albus de numero habet 30 et 3 de
lineis // Maior fortuna habet de coloribus
album cum rubeo de locis oriente
saporem dulcem de lineis accipe 3
de numero 22 Minor fortuna habet de
coloribus rossum album de locis
meridiem orientis sapor eius amarum
anhelitum eius bonum de lineis a a
et 8 de numero 13 et cetera
Amissio sapor est
acidus color albus
cum rubeo et niger in
pectus habet et cetera

Optimum	oo / o / o / o	o / o / o / oo	pessima	tabula quarum bona	Tabule quorum colores mixtas et le- nitas
valde bona	oo / oo / o / o	o / o / oo / oo	commixta	masculi et femine	
bona	oo / o / oo / o	o / oo / o / oo	mala	absolute et legitime	
Bona	o / oo / o / o	o / o / oo / o	commixta	masculum et legitimum	Celestis cum quantitate
Bona	o / oo / oo / oo	oo / oo / oo / o	mala	femininum absolutum	albus niger et spiritus
Bona	oo / oo / o / oo	oo / o / oo / oo	mala	masculum absolutum	leuis et ... niger colore
Bona ut maior	oo / oo / oo / oo	o / o / o / o	commixta	femininum absolutum	viridis niger et subtilis
Bona	oo / o / o / oo	oo / o / oo / o	mala	femininum legitimum	Sanguineus cum siccitate et iocunditate

Leo

Aries · Sagittarius · Taurus · Virgo · Capricornus · Gemini · Libra · Aquarius · Cancer · Scorpius · Piscis

Solis domus

Ignee masculine diurne colerice meridionales

Terree melancolice femine nocturne

Istarum quidem figurarum 8 sunt parium de qui habe(n)t figura una pro alteram et 2 singule a punctorum 2 vero figure singule 6 punctorum et 2 figure 2 unius punctorum

Ignee · Colerice · Masculine · Diurne · Meridionales · Estivales

Aeree · Sanguinee · Masculine · Diurne · Orientales · Vernales

Cauda · fortuna maior · acquisitio · Caput? · Laeticia · Caput? ...

Amissio · albus · coniunctio · puer

Aquee · flegmatice · femine nocturne · yemales · occidentales?

Terree melancolice · femine nocturne · occidentales · autumpnales

Via · populus · caput draconis · fortuna minor

Puella · albus? · conjunctio? · carcer

De locis orientem de tribus e 2 de minutis 31 // Amissio habet dolorem orientem et occidentem // Sapor eius amarus anhelitus fetidus de coloribus ut citrinum nigrum et album de tribus h 29 de minutis 31 // Leticia habet colorem album de locis orientem saporem dulcem anhelitum bonum de tribus b 25 de minutis 22 // Tristicia habet de locis orientem et partem occidentem de coloribus nigro saporem acidum anhelitum fetidum de tribus x 3 de minutis // Rubeus habet de coloribus rubeum et nigrum de locis orientem saporem eius non totum dulcem nec totum acidum anhelitus eius non est fortis habet de tribus c 29 de minutis decem // Albus habet de coloribus album videlicet et rubeum saporem dulcem anhelitum bonum de locis ubi sol occidit habet de tribus x 23 de minutis 9 // Puella inde facie de locis orientem color albus rubeus atque croceus sapor amarus anhelitus bonus de tribus c 26 de minutis 20 // Puer in urbis habet de locis occidentem colorem rubeum et un pallido sapor dulcis et salsus anhelitus odiosus de minutis 18 de tribus q 26 // Caput draconis habet de locis contra medium orientis et caput occidentis saporem dulcem et sapidum anhelitum bonum colorem album et croceum de tribus d 2 f de minutis 2a et medium // Cauda draconis habet de locis contra medium occidentis saporem fetidum anhelitum odiosum colorem nigrum mixtum cum modico albo de tribus m 20.

z de m̃o 28 // Nõ eodẽ aput eap^m
qui mo sc̃e no^m aliam ꝑ istius
lr̃as tñc ꝙ pone figuras comes
p̃ma figura ascendens est p̃ma
lr̃a p̃mus numerus 2ª est sc̃ius ei
z ã z 10 est medium iste ꝙ sunt
m l k i h g f e d c b a k v sunt
ꝑ pon scc lr̃e sunt s x y z da
mus aliam z aliam et :

ꝙ pestilẽciam

Rx iunipi ʒ ij z ss garsmac mcl
mg. zedoarij añ ʒ ij . venssp an
ꝑ ot radicis gencian tarmtill radices
ẜbe ennlcẽamp^e añ ʒ i . z ss salme
cũs balsamus polomcon añ ʒ i .
baccas lauri deronici cũ se acetos
se . cũ ozimi masticis olibani boli
ar cũ signill spodij oss de cordi cru
rũ eboris margarita smaragdoris
saphiri corallii ru . lig̃ aloes
sandali ru . añ ʒ ss ꝙs ros ꝙs bug
loss ꝙs ncuss tyriac a. co añ ʒ
i . z ꝑt lb iij . fiat electm cũ aqua
scabiose z rose cum modicis camphore
z fiat in modum tyriac Experima dorp

Rx mirr electe aloe epatici spicnardi
sang̃s drac. tuus oppo
pat̃s bdellij carpobalsami cũ masticis
gumi arab sto. cru añ ʒ ij . z ss te
ben^m ad pondus omn^m misce omnia
pulu̾^{ta} cum terben ʒ iij . alembici
ingeciose distill admodum olei iunip ore
z liqr̃ distillatur sẜp in vase vi
tro z custodiatur bal^{mo} z pt eẜ addi
tẜ oris castoris z salnia Expm dors
z ꝙtra podagram ꝙ podagr

Rx polpe pomorum assatorum lb ss pol
pe dactilorum quit̃ i . iunbe ʒ i . flo
ris boragi z bugloss añ ʒ ss cori
andri crũ ẜ eboris añ ʒ ij oss de
cordi cru margaritarum ventris o
zimi ben al z ru . nenuff ros ru
añ ʒ i . sem crudi z bu loti magna
margarit deronici ʒʒ al . anchos
granssẜ cũ añ ʒ ss sandal al ambre
cortice in tiorum tradi ligaloes añ

ʒ i . ꝑ pan zucar lb ij . fiat elec^m . s̃ fiat
in dũte ad ꝑtum . adicij

Rx ʒʒ al ʒ i . gariss galangl in tiorum
cinnamomi añ ʒ i . zedoarum piperis
coriandi ꝑpati añ ʒ i . opp at gen
ciam carda cũ stec liquid añ ʒ i .
card amcos danci spicnardi cor
diad mastic añ ʒ v . ꝙs ros ꝙs viol
z neuss añ ʒ ss sucti cupatorij sucti
lenistici añ ʒ ss gum ar . amygdl dulc
añ ʒ i . cortilis cũ conditi ʒ ss liqr
rũ ʒ ij cand ʒ v . vnam pmis
vom passe ʒ ss aq ros dacassẜ quit
ss pan zucar mell dispu^{ti} añ lb ss
fiat elec^m z vtatur in dicte ss z vesp
z medio sẜ bibatur z c

Incipit ars medicine secundum magi
strum Raymundum lullij de theorica et
practica in simul etc.

Ars ista hac intencione
compilata est ut
medicus sub com
pendiosa specula
cione sciam medicine
artificialiter possit adquirere et ip
in tempore edocere et ut medicus mor
bos et que sunt causa eorum proprietates
elementorum et medicinarum in quibus
ipa elementa mixta sunt possit
artificialiter invenire et medicinam
ad sanitatem disponere et hoc secundum modum
et doctrinam artis demonstrative
ex qua hic derivata et extracta est
nam per illum modum per quem conclusio
et veritas in illa artificialiter inquiritur
eciam in ista medicus ponit mor
bum et que sunt causa eorum et eius in
firmitatis et sanitatis inquirere et spe
cialiter et accidentaliter. Ars ista est
de universalibus ex quibus sciatur fieri
descensus ad particularia et quia parti
cularia causancia morborum et
quibus indiget medicus ad inducendum
sanitatem sunt quasi infinita, ideo ars
ista inventa est ut medicus arti
ficialiter sciat in principiis universalibus
invenire particularia et de particularibus
ad universalia ascendere et universalia
de particularibus constituere secundum quibus
dabimus doctrinam in hac arte in
modo per quem tractamus ipsam. Ars
ista in duas partes dividitur. Prima est
de figuris. Secunda de questionibus. Figure in
hac arte posite sunt ad hoc ut
medicus in ipsis terminos universales
speculetur et in ipsis terminis particula
ria tali modo inquirat quod univer
salia non destruant et eciam ut me
dicus medicinam sceptam possit et
sciat intelligere, et ad theoricam reducere
et doctrinam quam de ipsa habet spectari

in quibus figuris et in modo per quem tra
dite sunt consistit theorica medicine.
Questiones autem ideo posite sunt ut
in ipsis medicus exemplum et figuram
habeat practicandi, ita quod secundum modum
et doctrinam datam in x questionibus
sequentibus intelligatur de quibus
tam aliis questionibus medicine quia earum
conclusionibus reductis ad figuras
et ad modum per quem per dictas x questiones ter
minantur sunt solubiles per hanc ar
tem etc.

De figuris medicine etc.

Figure medicine sunt vi prima est
circularis secunda triangularis tercia
est de quadrangulis quarta de triangulis
quinta de gradibus, sexta de horis.
Prima figura est divisa in octo
terminos qui sunt a.b.c.d.e.f.g.h. per
a intelligimus aerem per b ignem per c
terram per d aquam per e humidum
et calidum et sic per f calidum et siccum per g
siccum et frigidum per h frigidum et humidum.
Dividitur autem ista figura in viii
quadrantes, primus est de a.b. secundus
de b.c.d. quartus de d.a. quintus de
h.e. sextus de e.f. septimus de f.g.
octavus de g.h. est eciam divisus
circulus in viii regiones. Prima
est de a.e. secunda de e.b. tercia de b.f.
et sic successive de aliis. Signi
ficamus eciam per a orientem per b meri
diem per c occidentem per d septe
trionem et racio huius est quia sol
oritur in oriente et habet in calefacere
maiorem virtutem in meridie et quia
a.c. sunt in opposito et quia in d in
cedit sol minus de caliditate. Hec
figura hac intencione posita est in
hac arte ut medicus in ipsa spe
culetur et inquirat omnia que de ipsa
diximus, et quod ad ipsam alias figuras
reducat et quod videat modum
motus naturalis est circularis successive per quod
quia secundum illum se habet in mixto per alias
per ipsas productas. De figura triangulari et de t

Triangularis figura est de T et
est composita de tribus trian-
gulis scilicet viridi / rubeo / et croceo viridis
compositus est de differentia concordantia
et contrarietate sensuali et intellectuali
qui triangulus hanc intentionem in
hac arte positus est ut medicus
hic triangulo posito super alias figuras
inquirat eas quo ad totum differen-
tie concordantie et contrarietatis sensua-
lis intellectualis et hoc intendendo
deinde triangulum ad super dictas ~~figuras~~
triangulum ac super dictas figuras per to-
tum triangulum rubeum et croceum
et quod per eum modum videat quid ex porti-
cione et mixtione dicti trianguli sibi
singuli fiat de hoc quod inquirit
Triangulus rubeus compositus est
de principio / medio et fine Cuius
principium continet tempus et quantitas
per que denotantur accidentia rerum
et ea per que denotatur efficiens for-
malis et finis Cuius medium con-
tinetur contrarium mensuratio et extremitas
per generationem intelligimus quod medium sit
quod res est principium et finis se con-
iungunt per mensurationem et extremita-
tes denotantur quod medicus debet men-
surare res societatis medicinales
et materiales quantitate per omnes ex-
tremitates suas / super fine continetur
terminatio finatio causa finalis per
que significatur quod medicus debet
inquirere res universales et proprietates earum
quo ad totum eas finis et terminationis
et quo ad ea que in eis finata sunt
et ad ea que finando se habent / ut videlicet
de eis sanat medicare et agere. Secundo
In triangulo croceo est maioritas
equalitas minoritas et hec sensualis
et intellectualis et significatur quod per nomen
in figuris artis huius debet inquiri
maioritas / equalitas / minoritas
inter speciem et speciem inter speciem et actus
inter actus / et actus / et hoc per totum
triangulum viridem et rubeum etiam
quod inquiratur maioritas per equalitatem
et minoritatem et ecc. ut medicus cogno-
scere possit in maioritate universa-
li minoritatem particularem et sic de a-
liis / Et notandum quod medicus intellectum
indiget speculari istum triangulum
per omnes alios triangulos / et figuras
augmentando naturalem sanitatem et
diminuendo morbum et eo capiendo par-
tes / Propterea figura hanc intentionem
posita est in hac arte ut medicus
discurrendo per alias figuras quid sit in uno
triangulo quid in alio / et quid in uno
angulo quid cum alio / et quid in
omnibus invicem adinvicem inquirat
in aliis figuris / nam ista est instrumentum est
investigationis et cum eis aliis
figuris secundum in quo mediante ista
quiritur particulare in universali et vo-
co universale medium triangulorum / et
particulare item differentiam sed differentia abso-
luta et talem concordantiam sed con-
cordia et sic de aliis quod particulare in-
venitur quod fit medio de triangulis
in aliis figuris Unde in differentia que
est inter a b et sic de aliis applicate
terminos. t. ut illa medio ad tale
speciale reducatur tali modo quod u-
niversale salvetur et quod non destruatur
particulare / ita quod sic in solutione par-
ticularia destruetur universale quod te-
neatur negativa et ecce. Et sciendum
quod primus figura in hac sciencia et cetera
quibuscumque aliis intellectum est ...
et ecce oportuna

De figura quadrangulari

Quadrangularis figura composita est de dec-
camerts seu quadrangulis extractis
de circulari figura prima camera est
de a. b. c. d. secunda de e. f. g. h. tercia de
a. e. b. f. et sic de aliis ut in tabula
per octo camere multiplicate et
diminuate sunt de duabus primis ut

pz. In camera de a b c d ponitur
triangulus viridis isto modo. Differentia est inter
a b c d existente a humido b calido
c sicco d frigido concordia autem inter a b
quo ad terminum caliditatis tamen a sit calidum
et b concordantia habet terminum a ipso a
humefaciente aquam quia b per a transit
ad mortificandum aquam replente humi
ditate caliditatem et contrarietas est inter
a b quia b quantum ad terminum siccitatis est
contra a et a contradicit b quo ad terminum con
cordantie quem habet cum d et quemadmodum
posuimus triangulum viridem inter a
b ita poni potest inter b c et sic de a
liis etc. Differentia est inter a b c d quia
a b c sunt unus triangulus et b c d sunt
alius et sic in camera illa sunt
duo trianguli et sic de aliis came
ris de aliis tamen existentibus in qualibet
camera quadrangulari duobus triangulis
In camera de a b c d ponitur
triangulus i. u. isto modo b est primum a
quo ad terminum caliditatis tamen a sit cali
dum per accidens et non b c autem est primum de
b quo ad terminum siccitatis existente b. sicco
ratione c d autem primum frigiditatis de c
existente tamen frigido humiditas autem
de a primum est humiditatis de d existente
d humido per accidens finis autem caliditatis
a est caliditas b et finis siccitatis
b est siccitas c et finis frigiditatis
c est frigiditas d et sic de humiditate
d per que media se coniungunt in mixto
In camera de a b c d ponitur
triangulus croceus quia b est maius
a cum a tamen sit propter b est autem c
maius b quia b siccitatem recipit
a c et sic de maioritate d et a quia
maioritas et g b equalis autem est quo
ad contrariarum qualitatum et minori
tas accidentalis est quantum ad contrarias qualitates
e f g h equalis autem est quantum ad
~~contrarias qualitates~~ contrariarum quali
tatum quo ad elementa existentia in

mixto equalitas autem corporis est
in hoc quod quanto b maius est a tanto
a maius est d et quanto d maius est c
tanto c maius est b et hoc sciatur
quo ad cameram e f g h. Sicut
patet quod posuimus triangulos in camera de a b
c d potest accipi doctrina per quem modum
triangulus poni possit in aliis came
ris huius figure. Triangulum autem in hac ca
mera de a b c d hac intentione
posuimus ut medicus sciat cognoscere
quomodo elementa consistunt in elementato
et etiam in homine in differendo concordan
do et contrariando et sic de triangulo ru
beo et croceo et per talem cognitionem
sciat componere et miscere scientiam de concor
dantia et contrarietate tamen principio autem con
cordanti contra hec scientia est intentum
nostrum in arte medicine. De figura que dicitur triangularis

Quarta figura
Q est de triangulis existentibus in
de quadrangulari figura et ipsa est figura
in duas partes ut in se patet et continet
xvi cameras sive triangulos. Hec
autem figura hac intentione posita
est in arte ut medicus sciat videre
quomodo elementa et qualitates corporis se
habent in mixto et homine et quomodo situata
sunt triangulariter mediantibus
triangulis et hac doctrina sciat tri
plicare in augmentando et diminu
endo coequando concordando etc.
ut natura disponatur ad sanitatem
Prima camera huius figure existit
de a b c secunda de b c d et sic de aliis
In camera de a b c ponitur trian
gulus viridis isto modo. Differentia est inter a b
c a b autem et b c concordantia et con
trarietate habent ut etiam dictum est in
alia figura et idem est de triangulo
rubeo et croceo et ideo si modum quem
in tertia et in alia figura applica in
trare in ista. Inter cameram de a
b c et cameram de b c d ponitur
isto modo nam ipse camere differunt

rone a d cum in prima non sit d et in
secunda non sit a concordant autem quo ad
b c et contrariantur cum a d existente a contra
c et d contra b ipsis a d concordantibus
et demandantibus utriusque dictum est. In
camera de a b c et de b c d ponitur
triangulus rubeus istorum b maior est
in prima camera quam in secunda ratione d
quod in secunda c et ratione c quod est in prima
camera est principium b quod est in secunda et
per quod b quod est in prima est finis
b quod est in secunda medium autem sunt a c
d et hoc quod est dictum de b b potest dici
suo modo de c c. Unde sicut positus est
triangulus rubeus in duabus cameris
quo ad rationem b b potest poni suo mo-
do in tria camera et in quarta. In camera
de a b c et de b c d potest poni triangulus
virens humido in prima camera est ma-
ior b quam in secunda utriusque dictum est et secunda
maior est quo ad rationem c quam prima
et hoc idem sequitur de a equalitas autem
camerarum assistit in hoc quod a tantum contrariatur
c in prima quam b contradicit d in secunda. In ca-
mera de e f g intrat triangulus
viridis istorum inter e f g est dictum inter
existente e humido et calido f et contra et sic et
g sicco et frigido concordat autem e f quo
ad rationem caliditatis et contrariantur quo ad
rationem humiditatis et siccitatis et sic de f g
suo modo. In predicta camera f est principium et
finis ipsius e quo ad rationem caliditatis
et g ipsius f quo ad rationem siccitatis humi-
ditas autem e et siccitas g sunt medium
per quod principium s. f tendit tendit ad finem
et finis est contra principium. f maius
est quo ad e ratione caliditatis quam quo
ad g ratione siccitatis et sic est f maius
in e quam in g per quod e maius est ratione
f quam sit g et sic f maius est quam sit
e et quod sit g equalitas autem est in hoc
quod g ita magnum est in f ratione sic-
citatis sicut f in e ratione caliditatis
sed maior inimicitas ipsius g quo
ad siccitatem est in f quam ipsius e quo
ad humiditatem s. aut quod in premissa

camera et positum est potest poni in
camera de f g h et cetera. In camera
de a b e dicitur et concordat a b e
quo ad humiditatem et caliditatem et
contrariantur quo ad humiditatem inter
tantum cum siccitate. In a e b est
ipsius e principium b quo ad caliditatem et a
quo ad humiditatem et sic a ad se attra-
hit ad se b mediante e et b attrahit
ad se a mediante e s. quia est
maius ratione a quam ratione b et a finis
b in e fortiori ratione humiditatis. Et quo
ad rationem caliditatis est in opposito
~~est ratione caliditatis~~. Et maius est
b in e quo ad rationem humiditatis b in
opposito est ratione caliditatis equali-
tatem autem habent a b in e non simpli-
citer sed proportionabiliter secundum iusticiam cum
a sit calidum propter b et non econverso. Eodem
modo autem per quid possumus et in ca-
mera predicta potest poni in ceteris ca-
meris suo modo et ista scientia est multum
utile mediis in speculando et prac-
ticando propter quam utilitatem nos doc-
trinam dedimus ut dictum est. De figura
In intentione ista habet elementorum
figura posita est in hac arte ut per
ipsam in qua denotatur modus secundum
quem elementa assimilata sunt contra datu
in mixto secundum quem quas habent ipsum
mixtum et specie quam s. elementa
mediantibus habeat scientiam per quam sciat
contradare de compositione sic et aliorum
que pertinet ad supponendum naturam sa-
nitati. Unde positum et in predicta
figura autem traditur doctrina huius
figure ut nos exemplificabimus.
Dividitur autem ista figura in x ca-
meras prima est de a b secunda de a
c et sic de aliis et ut in ipsa figura
patet. In prima camera a significat una
planta in qua e est in gradu contradu
humiditatis et g in secundo siccitatis et in primo
siccitatis et hoc est quia e g se habent
per oppositum ut in tabulari figura apparet.
In eadem camera b significat unda

plantam in qua f est in quarto gradu
caliditatis et in tertio siccitatis et h in secundo
humiditatis et in prima frigiditatis. Quilibet
gradus dividitur in viginti partes expressas
et quilibet in quatuor diminutas et sic de
secundo et eadem divisio est de tertio qui
dividitur in 40 expressas et 40 diminu-
tas et sic de secundo et primo gradu. Unde
in camera de a b ponere voluimus
et ad dandum doctrinam quomodo maior gradus
attrahit ad se alium et in sua natura
convertit et de ipso vivit sicut in decoctione
de duabus plantis superius datis in decoctione
etc. Notandum quod figure algoris-
mi existentes duplicate in linea de-
scendente altitudine vero multiplicate
numerum secundum naturam dictarum figurarum. Et significant
quomodo maior gradus attrahit
ad se minorem ita quod quartus de a
in camera de a b cum secundo sibi addito
in latere vero valet nisi sex et sic de
aliis. In plantis mixtis in decoc-
tione inter quartum gradum de a et quartum
de b est diversitas ratione dicte que est
inter e f et est concordantia que ad
tertium et contrarietas in f quia siccitas
et in g quia opponitur e et in h quia
oppositum f. Quartus gradus de a
est principalis secundus de b quo ad tertium
humiditatis. Unde in eo quod finis de b
cancellatus cum linea rubea significat
quod quartus de a est finis ad quod tendit
finis de b in decoctione quia maior
attrahit ad se minorem et minor ap-
petit finem meliorem qui est de sua
specie mediante g quod finis de b transit
ad quartum de a sicut e g quo ad tertium
concordantia contrahendum et est e h
concordantia contrarium. Et maius quam
b in secundo et primo gradu ipsius b et quod h
a b attrahit finem et primum gradum ipsius b
et b minus est quam a in tertio et primo gradu
ipsius a et sic attrahit b tertium et primum
tertium de a et tertius de b attrahit b
primum de a ut in tabula apparet et sic

h vincit a in maioritate duorum
punctorum habente b xi puncta et a
ix ut in figuris algorismi apparet
equalitas corporum est in proportionata
iustitia ita quod in decoctione sicut
b vincit de a existente b fortiori et a minori
et sicut et positum in prima camera
ita poni potest secundo in secunda tertia et sic de
aliis ut patet in tabula. Unde item
posuimus et in septima camera de
a b. In septima camera a significat
unam plantam in quarto gradu humida
in tertio calida in secundo frigida et in primo
sicca et b significat aliam plantam
in tertio gradu calidam in secundo siccam
in primo humidam et in siccitate de gradu
datam habente in d tria puncta
et sic diversum est quo a b dicit in
decoctione duarum plantarum per dictarum
ipsius a b humidum concordantia quo
ad e et contrarietate quo ad f g h
per ut in premissis se opponunt. In
eadem camera est a principium b c a
sit in quarto gradu humiditatis et b in primo
quarto atrahente sibi primum et finem
secundo de a atrahente b tria puncta
de b et sic a cum finis primi gradus
et tum puncta de b mediate quarto
et secundo de a. Unde b quo ad tertium
gradum sibi equale est principium a quo
ad tertium ipsi a attinet et b atrahe-
re attinet et b quod ad finem secundum gradum
attrahit sibi primum de a et sic b habet
ix gradus et a unum minus una parte
et sic b absolute est principium et finis
ipsius a in illa decoctione et tria
fortior vincit de a et de eius partibus
mediante f g h. In eadem decoc-
tione a quo ad tertium est simpliciter ma-
ius est b et b quo ad tertium f maius
quam a ut iam dictum est et sic maioritas
a et minoritas b sunt in contrarietate sub
diversis rationibus duarum maioritatum
equalitas autem corporum consistit in propor-
tionata contrarietate et concordia quo
ad principium primum et finem et quomodo se habent

a b in decoctione ¶ In octava camera
de a b significatur per a una planta
humida in quarto gradu, calida in tribus
fracta in 2o. siccata in primo et per b una
alia calida in 3o. siccata in primo hu-
da in tribus punctis frigida in duobus
ut in camera apparet. Unde facta inc-
tione de predictis plantis in decoctione
patet quod triangulus viridis intrat i-
psis, nam differunt quo ad gradus
excessibus pluribus gradibus quo ad a
quam quo ad b concordancia habent ab
in e sed b contradicit a quo ad terminum secundum
et a contradicit b quo ad terminum h ¶ In
eadem camera quartus gradus de a est
primus terminus punctum de b et per quod
finis et terminus de a est primus et finis
secundus de b nam terminus de a licet sit
sibi attractat per maioritatem quam
habet et proporcionem quam humidum et calidum habent
in e mediantibus e h quod terminus
de a attrahit sibi secundum principium b finis
et principium a primum et finis siccitatis
que est in linea a cum qua siccitate
b actualiter resistit a in decoctione
¶ Secundum quod in predicta camera tri-
angulus viridis et rubens positi
sunt manifestatur quod triangulus citrinus
in eadem camera assignatus est ita
quod a maior est a parva ~~linea~~ ut
iam significatum est in illa autem
decoctione inter ipsa est equalitas
proporcionata debito. secundum iusticia
Ex premissis declaratum est, ut potest
in octava camera et in pluribus aliis
que possibiles sunt fieri de gradibus secundum quod
a potest esse in una planta ad primum gradum
existens in quarto gradu humiditatis et in alia
in tercio et in alia in 3o. et in alio in 2o.
et sic potest esse predictus in quarto diversitatibus
in graduacionibus humiditatis et hoc idem sequitur
de b c d secundum eorum complexiones et sic sunt
xvi. diversitates in graduacionibus in plantis
seu corporibus sensatis secundum quod quodlibet ele-
mentum stare potest sub quatuor diversi-
tatibus in graduacionibus. Unde in omnibus
premissis in graduacionibus ut potest patet secundum
modum quem dedimus ¶ In nona ca-
mera de a b significatur per a una
planta humida in quarto gradu et sic de
aliis ut primus datum est, per b signifi-
catur alia calida in primo gradu
siccata in tres partes unius gradus in de-
coctione istarum plantarum primus de b
reducitur ad terminum de a et dimidius ad
quartum de a et una pars unius gradus
siccitatis de b ad secundum terminum de a et primus
de a ad tres partes unius de b sicut quod
patet in figura ¶ Ideo quando a indicatur
in primo gradu siccitatis qui est in quarto
humiditatis est magna contrarietas que
est inter ipsa et racio quare indicatur calidus
in tercio et frigidus in 3o. est quia a ipse
indicatur humidus et calidus et sic ma-
iorem concordanciam habet cum calidi-
tate quam cum frigiditate et hoc idem dici potest
de b c d suo modo ¶ Secundum quod datum est
ab prima intelligitur de a c ~~facta de-~~
~~coctione~~ Et de a c facta decoctione
existente a in quarto gradu humiditatis et e
in quarto siccitatis efficitur equalitas
istorum in illa decoctione a c b in conce-
ordantur quo ad suum quartum gradum
racione contrarietatis e c et quartus de a
attrahit sibi primum de c et eius et tercius
de c attrahit sibi secundum de a et eius et sic
sunt equales et sunt in maioritate
et minoritate mutue quia terminus de
a maior est quam secundus de c et terminus
de c maior est quam secundus de a et hoc
quia in illa decoctione per actus
secundus de a reductus est ad terminum de
c et eius ut iam dictum est et sic de-
claratur per quem modum a c agunt ad
invicem et sunt unus ad alterum principium
et medium et finis b sit in decoctione
in equalitate quantitatis et virtutis et in c h idem
sequitur de b d quod dictum est de a c
et de c d quod dictum est de a b et idem est
de b c posita in decoctione una

planta in qua a sit in quarto gradu
humiditatis et alia in qua b sit in quarto
caliditatis et una alia in qua c sit
in quarto siccitatis in illa decoctione c
est a predominio et ratio huius est quia b vincit
a attrahendo tres gradus caliditatis
existentes in b et sic ~~vincit~~ b media-
nte hoc quod c vincit b ut dictum est
quia c vincit a cum plures gradus
habeat de siccitate quam a de humiditate
et sic illa decoctione tendit ad quartum gradum
et ita quod c est siccum et est prius in ipsa
et licet c in illa decoctione non habeat
nisi octo gradus siccitatis et b habeat ex
caliditatis tamen quia tres gradus existentes
sub c attrahunt tres gradus de a et primus
de b ideo c per accidens mediantibus illis
sex gradibus siccitatis existentibus sub sua
quarta vincit b et sic remanet a predominio
in illa decoctione hoc idem sequitur
secundo in decoctione facta de a c d
quia a vincit d ratione humiditatis
et d vincit c ratione siccitatis et sic a vi-
ncit c mediante d. ¶ Si efficiatur
decoctio de quatuor plantis existente una
humida in quarto gradu et alia calida
in eodem et alia sicca in eodem atque
alia frigida in eodem in tali decoctione
efficitur quo concepto et imaginatum
circulum b vincit a et c vincit b et
d c et a d et sic est de circulo circularis
sed maioritas predominii medium est tria-
ngulus viridis stant in medio in
decoctione illarum plantarum attrahe-
tem una quae alia ut in tabula
significatum est et sic talis decoctio
quo ad se confusa est et sine fine abso-
lute tamen periclitantur sunt in ipsa
quare quae pugnante quoad finem suum et
in ipsa sunt absolute per comparationem
ad corpus recipiens nam sicut quod per
corpus plus habet ad unam quam quod ad
aliam et per comparationem ad media per quod
decoctio transit in sua confectione sicut
ad aquam ad zuccarum ad ignem in carbo-
nibus ad horas diei et sic de aliis
accidentibus et hoc sufficit pulsis speculi
latorum

ad perscrutandum et ad cognoscendum in quantum
quae est magis communis particula secundum quod de
coequatione supra dicta gradus dictum est
intelligendum de coequatione tamen con-
trario et sic de secundo et primo idest secundum cum secundo primum
cum primo ¶ per illa quae in discre-
to tamen dicta sunt de gradibus sciri potest ~~ma~~
quo unus gradus est in quarto intensive scilicet
quo ad maioritatem primo et princi-
pii extensive scilicet quarto ad equalitatem
in extensitate et sic de diversitate et con-
cordantia et contrarietate et ceteris quae
unus praediximus ut substantia quantitas et
sic de aliis est in quarto et sicut in e f
g h et idem de subtilis corporis et quo quarto
gradus est in tertio secundo et primo et cetera et hec
sciri potest philosophice et discurren-
te tamen in figuris supra data de hac do-
ctrinam cum per artem sciri facile
est sine arte absolute difficile

Haec figura ~~de figura~~ de horis
dividitur in duas partes scilicet in
diem et noctem quarum parte continente
xii horas triangulus de a b c facit
diem et de c d a facit noctem
trianguli autem a f g c et d e h a e
sunt media inter diem et noctem
sunt enim sex menses in triangulo de
a b c scilicet aprilis et sic de aliis
successive et alii sex in triangulo
de c d a scilicet october et sic de aliis
successive figuram circularem suc-
cessive ¶ Ver autem in triangulo de h
a e g tempus in triangulo de g
d h ¶ hoc dici naturalis convenit
successive figuram circularem ratione
motus celi et tum serviunt per camera
circuli quadrangularis triangularis et
circularis et quaelibet hora est predo-
minans quo ad suam regionem
habet enim quaelibet hora sua virtute in quolibet
quadrangulo circuli ita quod in quadrato
in quo d est habet sex puncta inte-
ntione et in aliis xviii extensive
ut in toto sit xxiiii sicut sunt xx-
iiii horae. hoc dici naturalis ratione mo-
tus celi et proprietatis circuli et tabule

eius recipientibus cameris influencia
ab homine existentibus partibus horarum vna
in alia successiue ut vna hora
sit in alia et vna tercia in alia ¶
¶ Quare quelibet hora sit littere quadrangularis
et triangularis quadrangularis quia
quatuor sunt littere denotantes in qua
camera sit hora triangularis quia
quodlibet quadrangulum continet in se duos
triangulos ut dictum est ita quod in camera
quadrangulari quelibet hora in vno
triangulo habet tria puncta et in alio alia
tria ¶ Hec figura in ista arte ac
intencione posita est ut medicus
sciat cognoscere quo homo se habet secundum
f g h et cetera ut per hoc cognoscat
in qua hora debeat dare suam
medicinam forcius et alia huiusmodi et in qua
hora recipit paroxismum et in qua debet
consumi et sic ut physicus sciat pronosticare
et huiusmodi et hoc in discernendo
cum et per istam figuram et per alias
¶ Ars ista dat sextam figuram discernentem
et per quintam figuram in credo
quo quantum genus magis fortificatur
in sua hora quam in alia sicut quantitas
qualitas de e qui magis fortificatur
in tercia hora quam in prima secunda et tercia
quarta et cetera et sic de a magis remittitur
in quinta decima hora quam in alia est
tunc hore sit appropriata magis quam
alia ut in circulo apparet ¶ Horarum autem
vna maior est alia secundum quod sol moratur
plus in vna regione quam
in alia et racio huius est quia secundum quod sol
in regione in qua est plus elongatur
a centro circuli existente specie et plus
appropinquat ipsi circulo tanto maius
spacium habet in illa regione et sic quanto
sol alcior secundum comparacionem ad aliquam
regionem tanto amplius moratur
in illa regione de b f in qua alcior
est in estate quam in yeme quo ad regionem
in qua sumus ¶ Prima hora diei
est quando sol oritur et hec hora est de a
et est in quadrangulo de d h a e hac racione
videlicet quia in d fuit in potencia
quo ad naturam et in h in habitu quo ad
formam et existit in actu in regione
de a e ista hora est extensiue
in quadrangulo antedicto et sunt puncta in
primo triangulo scilicet d h a quod in secundo scilicet h a
e in quo secundo triangulo est intensiue
quo ad a e et extensiue quo ad d h
et istam ordinacionem extensitatis
et intensitatis secundum quadrangulos et triangulos
et est transmutacionis de vno
triangulo in alio et per quos potencie
habitus et actus habent omnes hore alie
¶ Secunda hora est in regione
a e et est in quadrangulo de h a e b
et racio quare est in isto quadrangulo est
quia dimittit d quod in prima est hora
et transit ad b ista hora diuisa est
in quatuor partes prima pars est de h
secunda de a tercia de e quarta de b hora
habet inequales partes sex puncta ut quelibet
hora habeat xxiiii puncta ex quibus
constituta est et quod dictum est
de ista idem est de aliis secundum ordinem
per istas quatuor partes quadranguli
diuiditur in duos triangulos ita quod prima
pars hore est in primo triangulo et secunda
in secundo et istam eandem regulam habent
successiue omnes hore ¶ Tercia
hora est in quadrangulo de a e b f
et est in regione de a e hac racione
est autem in dicto quadrangulo videlicet
ut a cum h transeundo ad f remaneat
mortificatum cum tercia hora sit humida
et calida ista hora est magis
intensa quo ad b quam fuit prima aut
secunda hoc in fine ...
est in aliis horis secundum earum qualitates
quia hee tres hore indicantur in eo
quod a habet eas in die et non in nocte
racione caloris influxe a sole ¶ Quarta
hora est de e b et est in regione
e b et est in quadrangulo de h a e b
et racio quare est in isto quadrangulo est h

scilicet ut f ratione siccitatis mortificet a in h c quarta hora sit calida et sicca et causa est quia hora in hoc quadrangulo quia magis appropinquat ad d frigiendo siccitatem f in isto quadrangulo quam in primo, secundo et tertio et hoc quia b d opponuntur et ista hora est calida et sicca intensive ratione b licet sit humida et calida extensive ratione regionis e b et ista regula conveniens est omnibus aliis horis secundum regiones in quibus sunt. ¶ Quinta hora est in regione e b et est in quadrangulo de a e b f et ratio quare est in hoc quadrangulo quia ista hora magis appropinquat f quam quarta et hec regula generalis est ad omnes alias horas secundum regiones in quibus sunt. ¶ Sexta hora est in regione e b et est in quadrangulo de e b f c et ratio quare est in isto quadrangulo est quia fortius est in e in meridie quam in qualibet alia hora diei et ista regula generalis est omnibus horis suis. ¶ Septima hora est in regione b f et e d b et est in quadrangulo de a e b f et est hac ratione in hoc quadrangulo quia in hac hora b vero est ita propinqua ad h sicut in quadrangulo ~~quia in hac hora~~ b de e b f c in ista hora b est fortius quam in aliquibus aliis et hoc est quia indicatur quo ad f in quo e concordat plus cum c quam in e cum a in qualibet hora et ista regula generalis est ad a d c secundum regiones in quibus sunt. ¶ Octava hora est in regione de b f et est in quadrangulo de b e f c et hoc est quia in ista hora b magis est intensum in f quo ad c quam in septima et hec regula generalis est ad omnes alias horas suas. ¶ Nona hora est in regione de b f et est in quadrangulo de b f c g et ratio huius est quia b non concordat tamen h c f in isto quadrangulo sicut in quadrangulo de b f c. ¶ Decima hora est de c et est in quadrangulo de b f c et in regione de f c et est in dicto quadrangulo hac ratione videlicet quia in successione horarum diei b est augmentum c et ista regula generalis est ad alias horas. ¶ Undecima hora est in regione de f c et est in quadrangulo de b f c g et ratio huius est quia ista hora plus intensa est in triangulo de b f c quam octava hora et ista regula generalis est ad alias horas secundum quod patet per totum discursive. ¶ Duodecima hora est in regione f c et est in quadrangulo de f c g d et ratio huius est quia propinquior est triangulo de c d h quam undecima hora et ista hora est occasus solis in triangulo de f c g et maxime in c et ista hora est opposita triangulo de h a e in quo deficit nox et maxime in a. ¶ Tertia decima hora est in regione c g et est de c et est in quadrangulo de b f c g et huius ratio est quia incipit nox et maxime in recessu f et ista hora opposita est triangulo de a e b in quo incipit dies et maxime in a. ¶ Quarta decima hora est in regione de c g et est in quadrangulo de f c g d et ratio huius est quia iste quadrangulus oppositus quadrangulo de h a e b. ¶ Quinta decima hora est in regione de c g et est in quadrangulo de c g d a et ratio quare est in isto quadrangulo est quia opposita quadrangulo de a e h f sicut in circulo apparet. ¶ Sexta decima hora est de d et est in regione g d et est in quadrangulo de f c g d et est in isto quadrangulo quia in quantum iste quadrangulus participat triangulum de c d g per eundem triangulum plus opponitur triangulo de a e b in quadrangulo de h a e b quam triangulo de h a e b quia triangulo de f c g. ¶ Septima decima hora est in regione de g d et in quadrangulo de c g d h et hac ratione videlicet quia in circulo g precedit d. ¶ Decima octava hora est in regione de g d et est in quadrangulo

de g d h a et hoc ista ratione scilicet quia
in isto quadrangulo d cessat habere
horas suas in regione de g d et in-
cipit eas habere in regione de d h
¶ Decima nona hora est de d h
et in quadrangulo c g d h ista ratione
videlicet quia d in ista hora incipit tras-
mutare horas suas de regione
g d in regione d h cum sit alia con-
ditio horarum c in circulo precedat g et ideo in
ista hora d sit fortius quam in
aliis ¶ Vicesima hora est in regione
d h et est in quadrangulo g d h a et est
ista hora in regione d h quia ista
regio opponitur regioni de b f et ista
regula generalis est ad omnes regiones
horarum suarum ¶ Vicesima prima hora
est in regione d h et in quadrangulo d
h a e et h ista ratione videlicet quia ista
hora et nona equaliter se opponunt
et ista oppositio est universalis ad
omnes alias horas suas ¶ Vicesima
secunda hora est de a et est in regione
de h a et in quadrangulo g d h a et est
in hoc quadrangulo hac ratione quia
in ipso g precedit d et quia in isto a
incipit habere primam horam quam habet in
nocte ¶ Vicesima tertia hora est
in regione h a et in quadrangulo d h
a e et hoc ista ratione videlicet quia ista
hora et undecima equantur sibi in
regione cum c horas quas habet in die habeat
qua ad f et horas quas a habet in nocte
habeat quo ad h cum pariter horas quas
habent b c quo ad f est talis dicta
quia quas se habent quo ad b in diametro
tale et regula generalis est ad alias lineas
f g h e ¶ Vicesima quarta hora est
in regione h a et in quadrangulo h
a e b et ratio huius est quia h hora e
fortior quam a habeat in nocte et hoc
quia in ista hora a magis apponitur
c que ad duodecimam horam in qua
c est fortius quam in aliis quas habet
in die ¶ Dictum est de xxiiii or horis
et de earum casibus in aliquibus in partibus
horarum ponemus tamen ut demus doctrinam
et exemplum quo in aliis procedat

Docet applicare figuram de t. :

In prima hora est dicendum quo ad lineas
ex quibus ipsa in suo quadrangulo con-
stituta est quia illa virtus que a
corporibus supercelestibus ipsi homini influitur
primo quodammodo recipitur in una linea et post
alium in alia concordantia autem habent in
ipsa hora quo ad se et complexiones
denotatas per lineas quietas autem e
in ipsa hora quo ad lineas cum d
a sit contraria quo ad rationem e h in calidi-
tate et frigiditate et sic in ista d h modo
contrario recipiunt influentiam a
superioribus. In prima hora regio de
a e est principium et finis regioni et de h
et de b a ratione successionis hore
in tempore cum ista hora tendat ad
medium et potentiam in regione d h
et ad finem quo ad rationem huius in re-
gione h a et ad eam in regione
a e medium autem per quem primum tendit
ad finem cum regio h a ¶ Prima
hora maior est in a quam in d et in
e quam in h et hoc est quia maior
de d ad a et de h ad e et sic maior
in intensione in triangulo de h a e quam
de d h a equalitas autem eius est
in hoc quod extensive est per totum tran-
gulum. Sunt prima et secundam horam
ponit triangulus videlicet istorum nam
prima hora differunt secunda cum po-
sit de cameam d h a e et secunda de ca-
meam h a e b concordant autem habent
in eandem regionem et quia c ponitur quo
vicesima tertiam et vicesima quarta
horarum ¶ Prima hora est materiali
principio [illegible] et secunda formali principio per me
et sic secunda est finis per me medium
autem in quo coniungitur est regio de
e b sicut in regione d h distinguitur
¶ Prima hora est maior secunda quo
ad rationem noctis secunda autem maior pri-
ma quo ad rationem diei et prima hora
maior est quo ad rationem h et secunda ma-
ior prima quo ad rationem e et hoc idem

sequitur ad maioritatem earum ratione
solis que fortior est in una hora
quam in alia. Equalitas autem earum
est in hoc quod prima tamen contradicit tercie
decime sicut secunda quartedecime ut in
figura patet. Et prima hora et tercia
decima est contrarietas quia
in opposito se habent ut in circulo sive
in sexta figura apparet exceptis b g
d et h quarum f et a quarum c et e quarum g contraria.
Cum autem habent in hoc quod in prima est
e quod continet de b et in terciadecima
g quod continet de d. Prima hora est
in principio diei et terciadecima principium
noctis. Medium autem est quod est
inter primam horam et terciamdecimam.
Finis autem earum est in contrario exceptis
die scilicet prime hore et nocte terciedecime.
Prima hora extensissima est
maior est in nocte quam terciadecima
cum prima extensive sit in nocte
quo ad regiones de d h et de h a
et terciadecima non sit in nocte nisi
quo ad unam regionem scilicet c g et in die
duas habeat scilicet regionem b f et f c
et eodem modo terciadecima maior est
in die extensive quam prima. Equalitas
autem earum est in hoc quod tantum continet
terciadecima in die sicut prima in
nocte et econverso. Deinde est in prima
parte huius artis que est de figuris
de theorica huius artis et de regulis
et condicionibus medicine. Modo dicendum est de
secunda parte que est de questionibus, autem se habent
ad practicam et que [illegible] sunt utiles
ad inquirendum [illegible] veritatem de
aliis questionibus. De questionibus medicine

Questiones medicine multe
sunt sed nos de x questionibus
volumus exemplificare in hac arte
ponendo in ipsis figuram de t et secundum
doctrinam quam in solvendo [illegible] ipsas
dabimus poterit artista solvere alias
questiones per hanc artem tenendo modum
quod artificiatur tenemus in istis.

Quomodo medicus debet inquirere infirmitatem
ut de ipsa habeat noticiam.

In principio medicus debet inquirere
infirmitatem cum triangulo viridi in fi
guris et primo in circulari deinde
in cameris quadrangulorum et triangulorum
colorum et horarum secundum tantam doctrinam
ponendo triangulum viridem in ipsis.
Deinde medicus speculando et
ymaginando modum per quod triangulus
situatus est in aliis figuris cum modo
figurarum sub eodem modo inquirat ipsum
triangulum in subiecto infirmitatis quia
per eundem modum situatus est in subiecto
infirmitatis per quod in figuris cum modo
figurarum sit universale a quo descen
dit et regulatur particulare in subiecto in
firmitatis et intelligimus per particulare dictam
concordanciam et contrarietatem in corpore [illegible]
infirmi influxum ab universali con
cordancia [illegible] figurarum. Principium
infirmitatis consistit in rebus se habenti
bus contra naturam [illegible] conditionem [illegible] sicut
est quod non recipit proporcionatam in
fluenciam ab a b c d et de aliis.
Unde secundum [illegible] principium contrarium medium
et finem in infirmitate [illegible] quo ad [illegible]
infirmitatis [illegible] infirmum est quia non
recipit naturalem influenciam et finis particula
ris universalibus ipso est per agentis et
tamen particulare determinato sub ordina
cione sui principii universalis et sic
medicus investigando infirmitatem
debet inquirere [illegible] particulare cum magis con
dicat universale ita quod [illegible]
plus distat ab infirmitate quam e f
g et e plus a sanitate quam f g [illegible]
a e principium infirmitatis et b est me
dium ipsius et d [illegible] finem ipsius
a. Medicus vero in vestigando debet
maioritatem equalitatem et minoritatem
infirmitatis et complexiones media
tibus figuris scilicet urina pulsu [illegible]
sicione et huius artis naturam principiis
infirmitatis secundum triangulum viridem [illegible]
in figuris quarum maioritas apparebit
magis in una regione circuli quam
in alia et sic de aliis cameris figurarum

habeant aut maioritatem per quam equales
res materie in sanitatis ad minoritatem sanitatis se habent et est significabilis
modus inquirendi principiis. Per quam
aut medicus inquisivit infirmitatem
cum quibus per se tetragonorum principiorum
triangulorum et descensu facit ad particulares
triangulos in suo infirmi. Et
Similiter inquirere infirmitatem ut
omnibus triangulis unum in alio spectando
eorum mixtionem in figuris et ex illa
intentione universali descendendo
ad intentionem particularem in suo infirmi
et videndo quomodo et in suo triangulo
se habent unus cum alio conculcant
quadrangulariter et ascendendo
maiori gradu in una hora quam
in alia et si hoc apparebit per signa infirmitas
est maior in regione de b et c quam
in regione de b f sanitas erit in
maioritate concordantie principii
medii et finis sui unius in regione
de d h quam in regione de g d. Data
est doctrina quomodo triangulari et per omnes
per ordinem unius per alium et in secundi
in fine modo in sequentibus quomodo non
tenebimus illum modum. Et sequitur
triangula quomodo per unum triangulum quoque
alium quoque non loquimur de aliquo triangulo
sed intelligi potest. Capitulum de potentia
appetitiva digestiva retentiva expulsiva

Hic notitia de potentiis. Audiens quomodo assignata
est in figura est necessarium medico
ut administret eius materiam in subiecto
sed quod ipse potentie se habent in figura
et in subiecto. Unde ad quod videmus
isto. Sicut in circulo apparet appetitus
est propter hoc quia a appetit
b et c et d appetit a in h et d in g et b
c in f et hoc est ut a vincat de b et
d de a et c de d et b de c quia quod
necesse est vincit de hoc provenit ab in
ferro sicut homo vivit de cibo et lumen
de oleo et sic appetitus est ut vincat
unus quadratus de alio et una
regio de alia et appetitus est ut
elementa habeant actum et ut unus

reducat aliud ad suam similitudinem
sicut b appetit intrare in a ut
agat in ipso et ipsum ad similitudinem
reducat recipiete a suam calitatem
me et idem est de a c d.
In figura que est de quadrangulis in tantum
est de a b quantum de b appetit
tantum de a et tantum de a appetit
quantum de b quia convenientiam
habent et sic quantum attrahit tantum et sic
de c de b quia appetit primum
de a et quantum de a quam appetit sed de
b unde similiter est de appetitu similiter
quod appetit quod ex premissis significatum
est ut vincat et hoc per modum
concordantie. Per modum contrarietatis
appetitus est per alium modum sicut in
tute b in a intrat tantum et sic
patitur a in h et f et quod est in a
appetit multiplicari ut f de vincat
h et sic est appetitus est quod a
et similiter b in suis appetit suum contrarium
multo et sicut significatum est unde
in suo habite appetitu medicus debet
spectare quomodo in figura hoc quod appetit
complexionatum et graduatum est
et tantum quia homo magis convenit
et quod triangulo et regione et indicare
potest utrum talis appetitus
se habeat ad sanitatem aut ad infirmitatem.
Potentia retentiva
in figura assignata est isto modo in
tute b a retinet de b et tali
et ad hoc ut g non devincat e
necesse f h et quantum tantum quod de a venit
ad quantum de b et similis de b
venit ad quantum de a tunc quod retinet
suum similem ut propter ultimationem
virtute et idem est de subiecto et ideo
medicus debet attendere quomodo
retentiva se habet in figura quia per
eundem modum se habet in subiecto. Unde
quia in infirmitatis excedit sanitatem
tunc illa regio que patitur sub alia
retinet suum contrarium ut ipsum devincat
sicut quando tirannia regnat et retinet
de g et f de h ut e vincat g et
f h. Digestiva est in figura et per

quo in subito in figura est quia a di
gerit in e h[oc] q[uod] recipit de b 2 co[n]u[er]tit
in c[om]plexione e de d i[dest] h ut tempa
ret fiat de se 2 b in e ita q[uod] a e
uacuado se in h implet se de b i[dest]
e 2 idem est de aliis ut in figura
de q[ua]dr[an]g[u]lis app[ar]et s[ed] q[uod] in camera de b
digerit s[ecundu]m 2 p[ri]mu[m] de c ut ex ipsis
vincat 2 q[ua]rtus 2 t[er]cius de c dige
runt t[er]ciu[m] 2 p[ri]mu[m] de b Vn[de] s[ed] q[uod] n[on]
digerit in figura d[icitu]r medicus p[re]parare
n[aturam] ad dig[estione]m 2 h[oc] q[uod] c[on]g[r]u[e]o s[unt]
p[ar]t[es] in q[ua]d[rangulis] tangunt 2 homo Vn[de] in
q[ua] in finitas est nimis in tensa
tunc efficit dig[esti]o in q[ua]rtu[m] sicut in
camera de a b app[ar]et in q[ua] a b i[dest]
flamat in q[ua]rtum q[ua]dr[angulum] de a q[uod]
tertius 2 p[ri]mus de a non h[abe]t s[ub]iectum
in a q[uod] ad p[ro]portione[m] excute[n]tem n[atu]re
ipsos 2 a qu[ae] semp[er] existit a p[ri]mo
2 tunc medicus d[icitu]r r[e]p[ri]m[er]e illam q[uam]
dig[estione]m 2 q[u]a[n]te in q[uadrangulis] q[ua]dr[angulis] singulis
2 hois administ[ran]do ne tales co
mestiones q[uae] quo ad sua[m] 2 s[ecundu]m
sit indigestibles in e 2 in f p[ro]pt[er] in
tem calidi 2 h[umi]di ut s[ecundu]m no asi
mat[ur] / Expulsiua est f q[uod] a ex
pellit in 2 ab ipso e id de b q[uod]
in intrimento no vincit q[uod] ipsum a
r[e]tinere non p[otes]t eo q[uod] plenu[m] sit 2 a
expellit de b ut nimis recipie
do c non sicut a p[ri]mo in ipso in
f in h in h in e Vnde aut b ca
u[s]ando i[dest] s[ecundu]m initatem nimis forte
existit tunc cogit a 2 f q[uod] expel
lunt h e de a ut de s[ecundu]m natur[a] a 2
ad hoc medicus d[icitu]r dare remediu[m]
subito ingrerendo ipsum remediu[m] p[er]
cameras figurarum p[ro]p[or]c[i]o[n]alis 2 p[ro]p[ter] hoc
s[ecundu]m dispositione[m] figurarum 2 doctrina
datam de regulis p[re]parat[ionis] Ca[pitulu]m t[er]c[ium]
de intrimento 2 augmentatione

In dispositione s[e]c[un]de declarat[ur]
modus p[er] q[uo]d medicus d[icitu]r disponere
n[atur]am ut n[atur]am imitat in subito
2 hoc ipso a forcius est in q[ua]dra
g[u]lo de d h a e q[uam] in quadrangulo
de a e b f cu[m] in p[ri]mo q[ua]dran
g[u]lo sit plus remotum a c q[uam] i[n] s[ecund]o
2 a forcius est in q[uar]to gradu
in camera de a d q[uam] in camera de
a b 2 h[oc] id[em] sequit[ur] de triangulo f a
e b in q[ua]d[r]ang[u]lo a e b f in quo a
forcius est q[uam] in triangulo de c b
f 2 a fortis est quo ad h in p[ri]ma
hora q[uam] in s[ecund]a 2 in s[ecund]a q[uam] in t[er]tia 2
sic medicus d[icitu]r p[re]parare n[atur]am in co
ningno a forcius est d tum a ma
gis indigeat intrimento in subito
quam b c d Vnde s[ed] q[uod] de a dem
est de b c d intelligi p[otes]t / Eo q[uod]
venit de b c d quia b intrat s[ecundu]m a
q[ua]ntitat[em] in se hoc q[uod] venit sicut intr
conti[ne]t in s[ecundu]m sua[m] s[ub]stantia[m] h[oc] q[uod] vir sibi
t[ra]nsmittit Vnde si b intrat in a cu[m]
nimia influencia tunc vincit b de
a quia b e[st] in q[ua]rto in qua q[ua]rtus q[ua]dr[ans]
dus de b vincit q[ua]rtum de a quia
b est in q[ua]rto caliditatis 2 a in tercio
tm in illa camera q[ua]rtus de a vincit
de s[ecund]o de b 2 in hijs doctrina data
est quo medicus d[icitu]r p[re]parare in
tinctum ne ut s[ecundu]m non p[e]c[c]at 2
ut ipsum imitat[ur] / Augmentacio co
sistit in figura 2 p[ro]p[ter] q[uo]d in subito h[oc]
n[atu]r[a]l[is] b infundit se in e 2 a atrahit
b ad se ut in camera de a c appa
ret in qua t[er]cius de a atrahit
s[ecundu]m de c 2 sic a recipit de b i[dest] e h[oc]
q[uod] indigeat ad suam augmentaco[n]e[m]
q[uam] c 2 quia a in h[oc] concordancia h[abe]t
cum d ne c intret in e 2 quia c
addit b addito d restringit in h ne b
intret in ipso d[e] in h 2 sic b re
manat in a in regione de h a
2 de a e 2 i[dest] illis regionibus a reci
pit augmentu[m] retinendo b in se 2
agit in ipso sicut forma de n[atur]a 2
ad suu[m] finem ipsum reducat 2 sic
a augmentat se p[er] to[ta]m figura[m] s[ecundu]m
in triangulus de f c d ~~intelligi~~ p[otes]t
resistit ei q[uan]tum p[otes]t sit de a dem
est s[ecund]o de b c d intelligi p[otes]t Ca[pitulu]m s[ecund]o
Quia in figura p[ri]mat febris
Q est motus circularis quadra
g[u]laris 2 triangularis in tuta b i[dest] a
2 a in d 2 d i[dest] e 2 c in b 2 i[dest] isto in
titu d[i]lan a intrat in c 2 c i[dest] a
2 d i[dest] b 2 a 2 sanguis in g[ener]o p[ar]tes
ex utis s[ecundu]m sunt plus h[oc] in te

9 mixte q p tes exutos int carne
2 ossa 2 inter carne 2 neruos hec
at huius alacom quadrangulantate
io in sanguine generatur fe incipien
te ipso sanguine corrupto 2 hoc mo
tu quadrangulari impediente mo
tum alaterem quadrangulo de f c g
d impediente quadrangulum de h a eb
2 sic de triangulis ex quo sequitur
q san non sit bene discurrere quia
per predicta impedimenta pori uenarum
clausi sunt 2 sic san in locis quibus conti
tur ingrossatur 2 priuatur motus 2 sic
efficitur putrefactio 2 san sicut
sit magna que non potest habere motum.
Post putrefactione in san putrefieri
artie 2 p quibus caro tunc 2 putrefactio
in san huius ipsius accipientibus
imitantur de sanguine corrupto de
qua putrefactione multiplicata i
subito generatur fe que in sequitur
Febris est calor innaturalis mutans
motum naturalem in contrarium. Calor
naturalis est motus naturalis est quo circulus
quadrangulus 2 triangulus rite mouet
sic q a transeat ad d 2 d ad c 2 c ad
b 2 b ad a secundum ordinem planetarum qui
mouentur motu proprio 2 c ad b 2 ex b
ad a i ex occidente ad meridiem
2 a meridie ad orientem 2c. 2 motus
naturalis est quo a b c d recipiunt in
fluenciam a motu firmamenti sed
quo a paciens mouetur ad b 2 b
ad c 2 sic de aliis sed q firmamentum
mouetur de oriente in occidentem
2 p actiuus p planete rapti a dicto
motu firmamenti / 2 p isto eundem
modum existit motus naturalis in sub
iecto 2 p talem motum conseruatur
in ipso calor naturalis quia quo ad
naturam ipsius sibi / 2 quo ad unum corpus
supercelestium mouetur 2 recipit influ
enciam ipsius corporis in fluentibus
i inferiora. Et calor naturalis effi
citur p oppositum ut in quo sequitur
Naturalis b mouetur ad a 2 a cum
2 sic infundit in e de f g h debito
in 2 naturalis ut sicut dictum est / sed quando
b plus influit de c quam de se 2 plus

de d quam de se tunc alteratur e ipso e re
cipiente plus de c d 2 in c d exis
tente in maiori inequalitate quam i b
2 hoc non influit b in e quam naturam q potest
prouenire ex eo q c habundat in g
supra naturalem equalitatem qualita
tum in subiecto 2 id est de d a b sic
mo 2 quia a odis istam in naturalem
influenciam de b contitit se in contrarium
motum s. de oriente in occidente
2 id faciunt b c d 2 influentia sic corpo
recipitur in contrariam naturam 2 sic de
struitur calor 2 motus naturalis 2 p
quos fe generatur ex predictis causis
Febris triana generatur ut in quo sequitur
s q in figura apparet omne generabile
consideratur quo ad ea que se habent per
naturam intencionem uz quo ad ea que se
habent ad finem ad q redit. generatio
prius incipit in minori quantitate q
in maiori / 2 sic talis incepto prius
habet q in actu sed ipsum generale consi
deratum quo ad finem qui se habet
p primam intencionem se habet p apposito
Unde si h fe triana que non de
que s. consideratur quo ad primam
intencionem incipit prius in b f. Et
consideratur quo ad secundam intencionis
prius incipit in opposito s. in regione
d h. Unde quia iste due regiones
mittuntur inter se contrariantur ad inuicem
regione de d h fortis est se opponere
regioni de b f io cum b facilius pos
sit quod quam d in aliis regionibus in
quibus d non est ita fortis sicut in
regione d h propter hoc b influit in
regione de e b ~~influit~~ 2 me
diante illa regione incipit age
re q d in sua inferioritate s in regione
de g h b opposita in qua regione
d non est ita fortis sicut in regione
d h 2 sic b mouet f i e 2 regio
de e b agit in regione de g d b
contra naturalem 2 situat se in regione
d h quia est in potencia i regione
g d 2 sic transit successiue de una
regione ad aliam quousque apper

in actu in regione de e b propter ea augmentatio regionum b f que regio sunt principium cause finalis z illa regione spiritum deficiat sine motu sine mutabilis sit. Unde si sua regione spiritum non transit mutabilis est z sic hoc potest medicus de febre pronosticare. Per hanc rationem fe[bris] triciana vexat uno die z alio vero videlicet quia in die in qua paroxismus est b existere a principio simplex a d z partibus ad partes tibus solo ipso b ipse ad se separant in quadrangulo de g d h a ut die sequenti b c preparant se ut agant contra naturam q b c non potest resistere preparationem de a d in quibus est continuata sanitas z si sequenti die post accessionem non potest agere b c stat in primo tamen illa die preparant z disponunt naturam ad paroxismum cum potentia sua comparata non sit z sic tercia die accessio videtur. Et cum b c sunt nimis fortia contra a d tunc triciana simplex convertitur in duplicem z hoc est propter ~~hoc~~ simplicem nimis intensam dicitur est quadrangulus de g d h a z sic sequenti die non potest ad se innatare neque resistere que agant b c contra ipsa. Unde mutat se in vicem quantum potest z sic illa die per aliquas horas sit in quiete z si ita sit quod b c nimis extendat comprehendit inter totum quadrangulum g d h a z sic fe[bris] convertit in cotidianam aut continuam z tunc si fe[bris] sit fortior in regione de e b est bonum signum si vero sit fortior in regione de b f est signum fortis mortis. Et ideo per quod medicus potest cognoscere in qua regione paroxismus sit si in e b aut in b f z sic de aliis cristis in horis dicti z quadrangulus z triangulus in quibus sunt dicte hore quia paroxismus de triciana simplici in e b incipit in horis appositas illi regioni quo admetepticem [?] z preparacionem [?] mlr [?] z inducat paroxismus in actu in dicta regione de e b similiter z idem

est de aliis regionibus z si paroxismus non venit in horis que sunt in regione e b aut de regione b f tunc medicus potest cognoscere quod hoc est causa debilitatis b f aut quod b f non sunt simpliciter causa febris. Et alie littere si quod paroxismus cadit in horis illarum litterarum z sic hore sequuntur horas regionem z regio causam febris quia fe[bris] triciana non est semper in actu quadrato de e b f in horis illius quadrati ideo est quia alie littere possunt esse causa febris per accidens videlicet materialiter. Simplex quartana hac racione generatur videlicet quia grossa materia est in sanguine z propter grossitatem materie motus non est ita velox sicut triciana z sic quartana est causa d sicut triciana causa est d b ideo sicut tractatum est de triciana sic secundum intelligendum est de quartana z de aliis. Et ideo quare sentitur frigus quando paroxismus incipit causa est hoc quia d se dilatat z venit in extremitates ut restringat poros impediendo ne b recipiat infusionem ab extrinseco z ut d suffocat b ne agat contra sanitatem. Et quia b est fortius aperit poros extremitatum z recipit augmentum z sic homo sentit calorem in extremitatibus z etiam in interioribus.

De urina z pulsibus cognoscendis

Probatum est in tractatu de negativa quod ignis habet colorem lucidum a dyaphanum d album c nigrum z sic homo sanus secundum digonem facit urinam in colore de a b z h. Et quia a est plus colorabile quam d c z recipit colorem potius d quod aliud z quia indicatur secundum digonem vero perficitur secundum horam in qua comedit ita quod si comedatur in regione de f c z si in regione e b perficitur in regione c g z sic de aliis. Unde cum post celebracionem digonibus color urine sit aureus z sic pretendat regionem de a c aut digon debet esse de colore regionis c g z h.

est quia c quod est in opposito illius
regionis quam pretendit color ance
vrine in quo colore ance forte di
gone conmititur vemens color de
colore sanguis continente in se co
lorem sibi proportionem qui in sanguine co
nvenit aut in carne ista vero do
ctrina de homine vrina sani declarat
quo debeat cognosci vrina hominis
in sanitate // Si febris est de a vrina
est rubea et clara rubea ratione
sanguis ex quo dyafanitas a co
loratur quia a ideo plus coloratur co
lore sanguis quam b c d quia cum
sit dyafanum et per consequens magis recep
tibile coloris ideo color sanguinis
magis recipitur in ipso a quam in
aliis clara est ratione lucidatis
b cum ipsum a indicetur secundum e simul
si augmentetur secundum claritas quantitatur
in spissitudine quod sit ideo quia dyafani
tas augmentatur ad eas augmenta
tionem sequitur quod in ipsa dyafanitate
color simpliciter imprimatur et per consequens
cum sanguis corrumpitur ex cuius cor
ruptione materia ingrossatur color de
regione c quod fortius in colore de co
lore a et fortius apparet Si febris
est de b tunc vrina est de coloribus
suarum regionum quod e b f et est lucida
quo ad b et clara ratione f cum c sit
^tenuitatis magis evacuabile quam a b d eo quod
plus habet de materia quam alia et sic
cum ea tenuitatis non possit appa
rere sed pro colore recipitur in albe
dine d et illuminatur in colore b cum
b d cum c concordanciam habeant et
illa concordancia quam habent ratione f quod
recipitur in colore h e et sic est vrina
lucida et clara quanto plus augmen
tatur secundum tanto plus patitur h ratione
f et confunditur dyafanitas a et sic
non potest ita bene apparere in ipsa
colores b c d et sic vrina est
magis spissa et confusa in colore
b // Et in secundum est ratione c tunc est v
rina de colore f quod ita tamen quod
est magis alba quam lucida

cum c maior est virtute habeat ig
quam in f quia indicat situm et fri
gus illa albedo est confusa ratione
ingredientis c e et clara quia luci
da ratione f et quia dyafanitas cum
a d concordancia habet in h et e nigra
alba quo ad quod quam quo ad alia
et quanto plus infirmitas multiplicatur
cum materia ingrossatur et c tanto am
plius ad suam proprietatem accedat
et per consequens lucidatas et dyafanitas
destruantur ideo secundum quod tunc magis
vrina obscuratur et quod c ad suam
proprietatem alios colores attrahat
// Si secundum est ratione d tunc vrina est
plus intensa in colore albedinis
quam in alio colore et cum d coagulet
se quia restrictivum est et in se continuat
cum c et dyafanitate lucideitate
a et lucidatate d et ab ex utraque
dyafanitate et lucidatate continuat
cum c in quod ideo partes vrine non sunt lu
cide in dyafanitate Et apparent in
colore quod confuso de d c et sic vrina
est alba et nigra confuse et spissa
et quanto plus febris augmentatur
tanto plus vrina est intensa
in confusione de c d in quod et tanto
plus diminuitur colores de a b // Et
figura iacet probatur ita vrina assi
gnata est a intuitu in coloribus
et ita sicut infirmitas est ita a est colo
rata de colore a magis in regione
a quam in aliis regionibus et hoc apparet
in ypostasi immobilis in circulo
vrine et in hora dici et scriptum est
in fine in profundo et in medio vrine
et hoc huiusmodi // Cognito pulsus consistit
ut figura ut sequitur si secundum est ratione
a pulsus est in regione de a e et est
de percussione quam b facit in e et de
percussione quam a facit in d in h
et sic pulsus est plenus quo ad a quia
impletivus est planus quo ad d quia
d planiciem appetit et sic pulsus
habet principalibus duobus ictibus cum

actiuum et aliud passiuum actiuus tamen
est de regione a, passiuus est de
regione a et c et ictus maior est quo
ad a quam quo ad b etc. sunt alii duo
ictus qui sunt de c d sed illi sunt in
sensibiles in quadrato de a et hoc de
pulsu dictum est quo ad a potest dici
quo ad b c d secundum quecumque corpus. // Si fe
bris est ratione b tunc pulsus
est velocior quam sit ex a c d et
hoc est quia b est diffusiuum et aperit
magis poros quam faciant a c d
et si infirmitas sit ratione c pulsus
est magis velox quam sit si c in ratione
d tamen d sit constrictiuum et coagulat partes
claudendo poros et sit percussio in
fluentia et refluentia non percipit
ficit in velocitate. // Singulariter ictu
quid faciunt littere una in quadrato scilicet b in
a et a in b et d in c et c in b est in fluen
tia et refluentia et sit pulsus motus
compositus est de influentia et re
fluentia sicut mediante tactu
apparet percipiente pulsum in uno loco
digiti influendo percutit quia actiuus
est quo ad terram quam percutit et reflue
do repercutit eandem terram attrahe
do sibi hoc quod est de suis partibus in alia
terra sicut b quod percutiendo in a re
fluendo attrahit b partes suas
qui in hoc passiue sunt ac inten
tione ut in f actiue sunt et illa
que sunt dicta de urina et pulsu sunt
regule generales ad anima pertinentia
que de ipsis descendunt. Quomodo infirmus

Infirmitas est amittit appetitum

ratione a tunc omnes partes ipsius
a existentes in suo quadrato appetunt
omnes partes ei similes in spe existentes
in aliis quadratis ut per ipsas de uirtute
possit in sanitate. Si infirmitas
causetur ex defectu ipsius a sic at
tamen causetur ex superhabundantia ipsius
a tunc partes quadrati ipsius a appe
tunt alias ut dictum est ut a de ipsis
recedo sanitate in aliis quibus ac
cedat ad suam simplicitatem
in partes a que sunt in regione de b de
c et de d appetunt esse in regione
a ut in mare possit nam in illa re
gione et hoc idem est de partibus c que se ap
petunt ad inuicem contra et de partibus
b f que sunt in regione d h et cetera et sic
per istum modum infirmus saporem
non inuenit in cibo cum partes gustus
se habeant ad aliud sicut ut dictum est
et quod dictum est de a intelligi de b c d
suo modo. // Si infirmitas est tanta repletio
infirmus amittit appetitum pro eo quod
natura se sentit ad dictum quod dictum hoc quod sit
plenum est et sicut ratione vacuitatis
amittit appetitum pro eo quod natura debilis
est in digestione et tunc infirmus inuenit
claritudinem in cibo licet egrus non
sit eo quod natura abhorret talem ratione
debilitatis digestionis. // Cum homo est
sanguineus eius gustus est sanus et quo
ad sensum est simplex quibus ad a b
c d sed tamen ipsum organum in quo se habe
at magis ad unum quadratum quam ad aliud
si infirmus patitur infirmitate quo ad
quem quadrati ad quod organum plus
se habet tunc infirmus ratione organi
gustus acuitate amittit appe
titum ipso gustu in cibo et potu
quam recipit in vemente qualitates
concordantes et proportionales illis qua
litatibus quod ipsum mediante infirmitate
lesit quo ad illam qualitatem ad quam
magis se habet quas qualitates ideo g
ustus abhorret pro eo quod ei contraria ad
dictam qualitatem sunt contrarie et sic in
firmus amittit appetitum. // Similiter
signa sunt uidelicet in colore de a b appetit
quod tamen quadratus de a abhorret a
pro eo quod contrarium de b appetit ad quod
tendit et sic a in sua spe remanere
non potest et idem est de f de b qui tamen
sit ad contrarium de a. Unde sicut infirmus
infirmus habet appetitum corruptum quia
partes naturales appetunt formas nouas
ratione corruptionis ab infirmitate
procedentis. Consimiliter ista et multa alia
que per ista intelligi possunt sunt occasio
per quam infirmus in cibo et potu saporem

non invenit et si contingat quod in stomacho
ingressi in dicta acarum id quod simpliciter
est dulce sicut zuccarum et similia et
appetat id quod est acetosum ut acarum
et secundum gustum estimet esse dulce tunc si hoc
significat quod natura indigeat eo quod est
acetosum ut acarum ideo medicus potest
ei propinare id quod est acetosum ut
amarum et econverso prohibere id quod est dulce
dummodo tamen id quod in stomacho appetit mani-
feste se non habeat contra sanitatem
hoc ita consideratione quomodo infirmitas
situata est in figura Quomodo medicus
debet investigare gradum maiorem in
quo est infirmitas 20

Gradus infirmitatis sunt iiii scilicet
primus secundus tertius quartus et in-
vestigando huius gradus primo me-
dicus debet investigare in qua sit in-
firmitas quod scire potest per notitiam
signorum horarum urine et pulsus secundum
quod de primis tractatum est postmodum
debet investigare gradum infirmitatis
ut sequitur. Supposito quod stomachus pa-
tiatur tertianam scilicet tunc si in stomacho magis
in quarto b d quam a c et sic habet medicus
quod in camera de b d unus gradus a-
trahit d alium sicut b ad sinistrum quartum
attrahit sibi alium sicut b quia simi-
lissimo modo quia quantus gradus de b de-
in stomacho infirmitas excedit equalitatem
et proportionem communis in uno puncto tunc in
illo puncto in ordinate agit quam unum
punctum de primo gradu. quod vero exce-
dit in duobus tunc agit in duobus
et est infirmitas in secundo gradu et idem est de
tertio et quarto mors existit et idem est de
quarto de b quam sinistro de a quam cum agit in
uno puncto in primo gradu infirmitatis
et cum duobus in secundo et sic de aliis et in
eadem linea de b per eundem modum quo
dictus est se habet a c videlicet tertius de
c et secundus de a unius quam alium agente
tertio de c in uno puncto quam unum punc-
tum secundi de a quod infirmitas est in primo
gradu et sic de secundo tertio et quarto et cetera a
quam c in adiutorio tamen de b et media-
te d devicto per primum a nam in eadem

linea de b in qua b est in quarto gradu
et c in tertio et a in secundo et d in primo primum
b agendo quam d secundum modum quo dictus
est devincit a mediante c et de-
vincit d mediante a et per quem modum
devincit c mediantibus a d devic-
tis per primum b et hoc per totam lineam et in
camerris table gradibus significatur
quo ista fiant et sicut declaratum
est quod b devincit d in primo secundo et
tertio et quarto gradu eodem intelligi potest
de a c d secundo. Si infirmitas est tunc
b et est in primo gradu tunc paroxismus
est fortior in quarta hora quam in aliis
quia tunc agit b contra d in regione
e b secundum partem proximiorem e quam regio-
nem d g in proximiori parte g quod sit
propter hoc quia quanto b et sic de aliis in
minori quantitate excedit in calido
tanto in debiliori parte regionis d
agit quam primum d et quanto plus excedit
tanto agit quam d in fortiori parte re-
gionis primus d et si sit infirmitas
in secundo gradu tunc paroxismus est fortior
in quinta hora. si sit in tertio tunc est
fortior in sexta et si in quarto tunc
fortior in septima et tunc est signum
mortis et si infirmitas non tene-
at modum quo dictus est tunc regio de
e b non est simpliciter causa infirmitatis
autem per aliquos accidens sequitur illa in-
ordinatio horarum. Sicut medicus
potest investigare gradum infirmitatis
cum tabula de gradibus ut dictum
est ita potest etiam investigare cum
circulo et cum tabula de quadrangulis
et triangulis nam sicut b fortius est
in f quam in e sic primus gradus infir-
mitatis est in circulo in regione e b
et non in regione b f et in quadrangulo
de b e f c et non de b f c g et sic de
horis et triangulis quod sit propter hoc quod
quanto infirmitas est minus gra-
data tanto b agit secundum regionem sibi
proximam in qua minus accedit ad
fortiorem virtutem et ideo secundum regionem agit
de e b et cetera

Quando parisinus et dies creticus assituatur sit in subiecto

Dictum est quod
medicus pronosticaturus habere in quo
gradu sit infirmitas ex quo sciet
parare propter quod parisinus et dies creticus
assituati sunt. Secundum michi solum ut hic
clarius elucescat de hoc doctrinam
dabimus in sequentibus. ¶ Si infirmitas
est racione b parisinus est situatus
in aliquo gradu infirmitatis videlicet primo
secundo tercio vel quarto ut dictum est. Si sit
primo gradu infirmitas et assituatus
in primo gradu de a b c d et est parisinus
assituatus in quadrangulo de e b f c et
in triangulo de e b f et in regione
de e b in primo gradu de a b c d pa-
risinus assituatus est quia infirmitas
est in primo gradu in quadrangulo assitua-
tus est quia extensive in quadran-
gulo predicto de e b f c et intensive in
triangulo de e b f et ecce in regione
de e b est quia plus habet de intensione
in regione quam in triangulo. ¶ Su-
perius parisinus assituatus est modo
quo sequitur. Si parisinus est in b et est
in primo gradu habet tres horas intensas
et est magis intensus in hora media
quam duas que in aliis et si sit in secundo gradu
habet sex horas et si sit in tercio habet xii
et si sit in quarto habet omnes et est in regione
b f ita quod duplicatur in quolibet ascen-
su gradus. In quarto gradu infirmitatis
parisinus continet omnes horas ut dictum
est extensive tamen eo quod magis est
intensus in una hora quam in alia
et hoc quia est in regione de b f et ideo
magis est intensus in horis que sunt
in quadrangulo et triangulo illius re-
gionis quam in aliis et in eo quod non
est equaliter intensus per omnes horas con-
paratur sanitas secundum illas horas in qui-
bus non est intensus et in hoc et que est
parisinus assituatus et dies creticus secundum
ad potenciam et contrarium qui assituatus
maxime est in regione de d h si tamen
infirmitas est racione b f. ¶ Si autem
parisinus est assituatus contra diem
creticus quo ad quadrangulos et
angulos regiones et ita dies creticus
qui est assituatus est in opposito quam pa-
risinus et sicut dictum est contrarium per se congre-
latur et coagitatur quam b qui parisinus
est racione b sicut in regione d h dis-
solvitur d et in sudore qui est dies creticus
expellit superfluitates quas congrega-
vit b quod d est sicut b in regione sua
attrahit alias regiones contra d qui
est parisinus ita d in sua regione
attrahit alias regiones quam b qui est
dies creticus. ¶ Cum parisinus magis
intensus est in primo gradu quam in secundo et in secundo
quam tercio et in tercio quam in quarto et sic
moriuntur homines in quolibet gradu
parisini et ideo huius existit in hoc
quod quando una regio ita subito superat
... et devincit aliam regionem
sibi oppositam quod sanitas non potest
conservari in illa regione deficiente
... sanitati materia et per quos pote-
ncia et contrarium et hoc idem est in opposito
de die cretico suo. ¶ Parisinus et dies
creticus quo ad horas assituati sunt
in ... ut sequatur gradus infirmitatis
et elementorum et hoc est concordancia horum
ad invicem cum hore racione motus
celi ... per regiones celi
sequuntur condiciones graduum infirmitatis
et elementorum ita quod si infirmitas est
racione b et est in primo gradu ita quod pa-
risinus sit assituatus in regione de
e b in quarta et in quinta et in sexta hora
dies creticus debet esse in regione b f ex-
istens assituatus in potencia in
septima octava et nona hora qua
parisinus est in e b et de regione
e b et hoc est signum mortis. Sed
quia hore non sunt de essencia parisini
quamvis accidit quod infirmitas est racione b
tamen parisinus non est in regione e
b f in horis que pertinent ad qua-
litates e b f immo quandoque est pa-
risinus in prima hora sicut et etiam
in decima undecima vel duodecima

et duodecima et sic de aliis et tamen
est signum vite quia hore concor-
dantes cum gradibus elementorum con-
cordantibus cum gradu ut gradibus
infirmitatis primo concordantes cum
oppositis vel cum gradibus elementorum
concordantibus cum sanitate et die
crisis variantibus infirmitati et pa-
roxismo **quomodo reubarbarum purgat co-
leram et tyriaca venenum etc.**

Reubarbarum est de genere f et
sic conditur h unde tangitur
de b f e cum adiutorio reubarbari
agit contra tangentem de d h a et con-
trariam sustinere non posse quod reu-
barbarum in intencione racione digestionis
ut vero destruatur tangitur de d h a
ideo non scindit de e b f coleram
attractam ad reubarbarum et ipsum
reubarbarum veniens ad coleram
sicut simile ad simile et expulsiva
et expellit quod non abhorret digere-
re. In camera de b denotatur
temperamentum. Unde addens alios b
exeunte in quarto gradu dicere conveniens quarto
gradu de b duplicato et sic de aliis
exeuntibus sub b in illa camera devi-
citur d et sic d uterque in quarto gradu vel
in aliis potest sustinere b cum suis gradibus
et per istam cameram sufficienter quomodo reu-
barbarum purgat coleram et tyriaca venenum.
Cum venenum sit in genere nimis
frigidum et in specie nimis exeunte sub
recto clauduntur pori ut in ipso no-
mine et sic a b se claudunt i e et a d
in h et d e in g et e h i f et sic non ce-
ssat et motus cordis et anhelitus
suffocatur per venenum si veniente ty-
riaca in stomacho bibendo aut ingeren-
do cum ipso tyriaca sit in parte sua
in specie veneno tendit ipsa tyriaca
ad venenum et venenum ad ipsam et
sic coniungunt se ad invicem et partes que
sunt in tyriaca intrant in mixtionem
in a b c d et in illa intencione aperi-
untur pori et non suffocat venenum
quoniam omnis litera appetit conservare suum
ingressum et gravantur ipsi veneno et ipsum
in digestione reducunt. In super con-
mittendo anhelitum expellit partes
corruptas et respirando attrahit
partes sive athomos novos et sic hoc
quod transmittit expellit et hoc quod attra-
hit in medium reducit. Et si infirmitas
sit curabilis. Et si sit incurabilis
efficitur in opposito quod fit hoc quod a b c
d appetunt etc. in illo subiecto ut in a
et similiter est de tyriaca quoniam si tyriaca
est fortis in virtute infinit se ad ve-
nenum et ipsum extransmittat. Con-
tra exhendo anhelitum commiscet se
athomis seu partibus corruptis
ut ipsas expellat. Et si tyriaca
sit debilis venenum partes tyriace
que non sunt de sua specie expellit
et cum aliis se componit et coniungit et sic
venenum remanet in subiecto et sic subiectum
moritur aut paliticatur. **Quomodo
medicus debet gradare medicinam**

Supposito quod infirmitas sit racione
b medicus debet gradare et decoc-
tionem scilicet sirupum medicinarum emptum et hoc
que sequuntur in prius medicus debet dis-
currere per signa et habere noticiam de
materia ex qua decoctionem vult facere
et de planta et huiusmodi quomodo sit gradata.
Unde si infirmitas sit in primo gradu
debet medicus gradare medicinam in plantis
que sunt gradate in primo et secundo gradu
Et si infirmitas sit in secundo debet ipsam
gradare de plantis que sunt in tercio
secundo et primo gradu et si sit in tercio gradu
debet ipsam gradare de plantis exeuntibus
in quarto tercio et secundo gradu et hoc est quia
quanto infirmitas in quarto gradu debet
ipsam medicinam gradare de plantis exeun-
tibus in quarto tercio et secundo gradu et hoc est
quia quanto infirmitas est in forciori
gradu tanto forciori decoctione
indiget. Supposito quod infirmitas
sit racione b et sit in quarto gradu tunc
medicus debet accipere unam medicinam scilicet
unam plantam que sit in quarto

de c et quia d vincit c ut patet in
camera de c d et c vincit b ut
apparet in camera de b c sic per istud
medium d vincit b et g et h vin
citur f. Postea quia a et b g cor
dant et d dz medicus in eadem
decoctione ponere unam medicinam
de gradu e in medio gradu ut a sit
medium per quod b intret in d et quod d su
o gradu et omni gradu de c ipsum
b mortificet in h et h. ista ratione
dz facere quia nisi in predicta decoctione
essent plante d gradu e non possit
b attendere ad d nec d ipsum b et hoc
mortificare in se ipso. In eadem
decoctione indiget medicus alia
planta de gradu f in h gradu ut
per illam possint alij gradus
huius extensive omnes infinitate
sine qua planta non posset
fieri intentio de gradibus et infirmi
tate de facto medio de gradu f
et sic secundum predicta medicus dz gradare
medicinam de gradibus et g cordantibus
secundum datam hic de hic doctrinam.
Secundum doctrinam antedictam dz me
dicus gradu dare dom album / potum
balneum vaporem et huiusmodi et sic hic
quod exemplificavimus in x quibus
potest medicus practicare quia questiones
posite sunt in hac arte ut sint
universales regule quo ad practicam
sicut supra posito quod homo paciatur dolorem
patet ex hiis que dicta sunt quod ipse
patitur eo quod una habet potentiam non in
alia modo debito ut quia potentie da
nt sunt aut quia nimis apte
sunt et sic patitur nimis illa regio
secundum quam patitur homo sub illa que est
est in opposito et idem est de etico
aut ydropico et sic de alijs infir
mitatibus age potest secundum doctrinam datam
in quibus in tabula in titulo et habe
ita et quod ad colorem habet dare reme
dium in gradando ut de tyriaca ven
barbarum et alijs dom est etico pti
sico et ydropico potest dare reme

dium per decoctiones ut per cantelum
aut sirupum et huiusmodi etc.

Explicit ars medicine secundum R
lullij translatum ab ara
bico in latinum Amen :-

O maria pia pro nobis
iugiter ora etc.

Cause

Contrarietatis

Temporis

permutacionis

Terminacionis

Cause finalis

sensualis

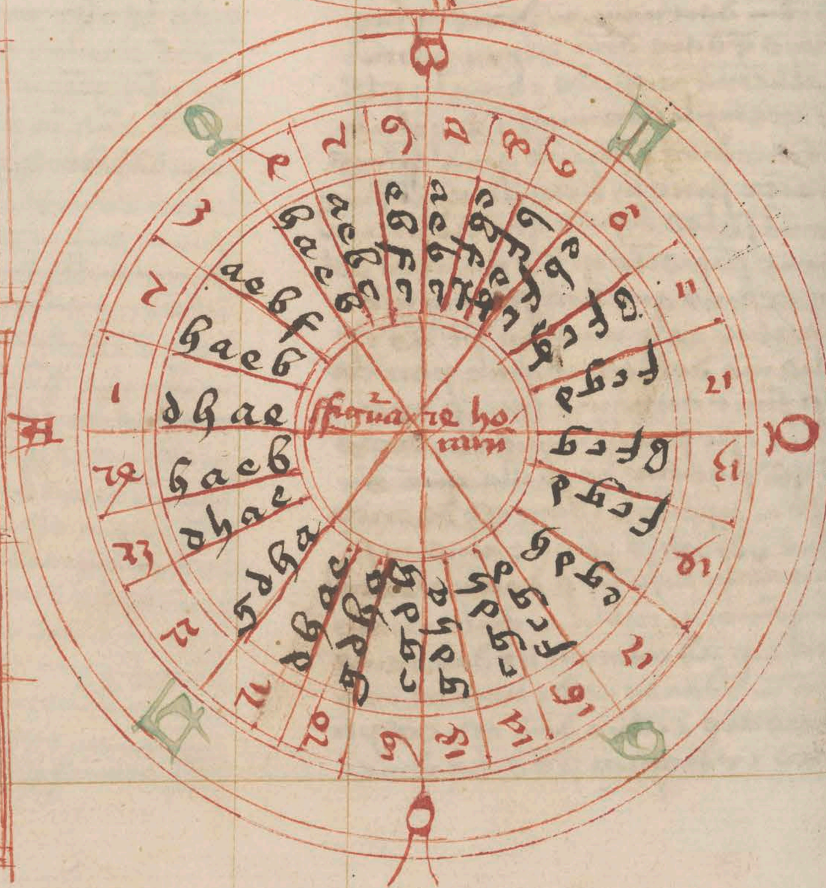
asensualis

mensuracionis

Quadrangulus	Triangulus	
a.b.c.d		
e.f.g.h		
a.c.b.f	a.b.c	a.c.b
e.b.f.c	b.c.d	e.b.f
b.f.c.g	c.d.a	b.f.c
f.c.g.d	d.a.b	f.c.g
c.g.d.h	e.f.g	c.g.d
g.d.h.a	f.g.h	g.d.h
d.h.a.e	g.h.e	d.h.a
h.a.e.b	h.e.f	h.a.e

Signum de gradibus

e2	32	e7	38	e1	33
3	13	3	13	3	17
21	7	11	7	7...	1
1	1	1	1	1	:::
e1	1e	e1	1e	e...	7
32	73	37	73	37	11
2	7	7	7	7	:::
1	1	1	1	1	:::
e3	7e	e7	3e	e11	1
31	3	3	13	31	1....
7	17	71	7	7	::
1	1	1	1	1	.

Incipit liber serapionis aggregatus in
medicinis simplicibus ex dictis D. et
G. et aliorum Translacio Symonis Ja-
nuensis interprete Abraham iudeo tor-
tuosensi de arabico in latinum magt

Postquam vidi librum Serapion
Dyascoridis et librum Galieni
in medicinis simplicibus ag-
gregatos super hoc quod necesse
est de sciencia earum quia vidi eos
sufficientes in hoc nisi quia ipsi erant
separati quare oportebat quod aggregaret me
eos quod est quia in uno quoque eorum est
pars sciencie que non est in alio Nam D.
remoravit unamquamque medicinam
cum descripcione et figura sua et iuua-
mento illius ¶ Et G. rememoravit
eam cum substancia et sapore suo et qualitate
seu complexione sua et virtute sua et iuua-
mento eius ¶ Alleuiaui labore meum
et subtili sollicitudine in aggregacione
vtilitatum amborum librorum et ordinacione
iuuamentorum ipsorum quare aggregaui ser-
mones ipsorum super unamquamque medici-
narum singulariter Et accepi id quod est
assuetum est apud nos et quod currit in
plurimo aliorum librorum et confirmaui
in libro meo hoc ¶ Et premisi in pluribus
in principio cuiuslibet sermonis super qua-
libet medicina expositorum ocula greca
per nomen magis notum et diuulgatum
Et post hoc prosequutus sum addens huic
illud quod narrauit D. de situ et figura
eius ¶ Et post hec feci sequi illud
quod rememorauit G. de qualitate substancie
et essencie et virtutis et saporis et
iuuamenti eius ¶ Deinde redii addens
illa que narrauit D. in iuuamento
ipsius et in modo operacionis tercii ipsarum Et
scripsi in principio cuiusque sermonis D. litteram
D. Et in principio cuiusque sermonis G. litteram
G. quia cum hoc confirmaui sermone eorum
in exposicione ipsius medicine in principio
cuiusque capituli cum litteris duabus vulga-
ribus notis Ita quod per primam significare
in quo libro vel tractatu rememorauit eam
D. per secundam vero in quo rememorauit
eam G. ¶ Sed cum toto hoc expleui ser-
mone cuiusque medicine cum hoc quod rem-
memoratum ab aliis medicinis quas addidi
ex sermonibus eorum vbis D. et G. illud
quod ipsi non rememorauerunt Et posui illa
in sermone cuiuslibet dicens cum nomine
sui dictoris et absolui me sic nomine

ipsius ¶ Et diuisi librum meum hunc
in duas partes In prima parte quidem
narraui plures ex substancijs medicinarum
et saporibus et virtutibus primis et secundis
et tertiis secundum quod rememorauit G. In secunda
vero posui diuisionem modorum medicinarum
trium generum videlicet plantarum minera-
lium et alium Et dixi medicinas que
sunt ex plantis in maiori quantitate et posui in
unoquoque illud quod est calidum vel
frigidum in illo Et dixi quilibet gradum
caliditatis et frigiditatis in eo quod est
humidum et siccum in eis Et ante hoc premisi
sermone in medicinas que sunt equales
complexionis quia complexio denotat quod vna quaque
medicina sit nota et separata ab aliis
Et secundum hanc formam eandem processi
in medicinas que sunt ex mineris quod similiter
in medicinas que sunt in aliis vel ex alibus
¶ Et ordinaui capitula ipsarum medi-
cinarum secundum alphabetum arabicum quod est
abuget A deo quo imploro auxilium
super laude eius et vigore in exaltacione
ipsius Pars prima sermo primus de me-
dicinarum substanciis et primo de medicinis
subtilis substancie

Medicine sub-
tilis substancie habent nam simplice
per se et ipsa quod non est medi-
cinarum calide complexionis solum sed etiam frigi-
de Et medicina subtilis est illa que
cito dissoluitur Et diuiditur in partes
minimas et minimas per calorem cum ob-
uiat in corpore vnumquodque ex illis est calida
est mordens quia quod frigidum est ex eis
est non mordicatiua et maxime illa que
habet iuncta cum sua subtilitate aquositatem suc-
cositatis Exemplum medicinarum subtilis substancie

Camomilla
Lapdanum
Draguntea
Fistici
Opioma
Fermenta
Tapsich in euporbium
Amigdale amare
Rose
Fordiacs balnei
Cinnamen
Balsamus
Vinum
Thelis vel Cheyri
Juniperus
Cynamomum
Pitoni
Ysopus herba
Aventa
Futu
Cassialignea
Agnus castus
Acetum
Cyreos
Ortica
Frannus
Pulegium
Nigella
Chitron
Arbor nabach

De medicinis
grosse substan-
cie

Natura mediciarum grosse substantie non
inest mediatas frigidis solum sed et
calidis similiter Et mediana grossa
est illa que non cito dissolvitur nec
dividitur in partes minimas de natura sui
per calorem que invenit in corpore sed illa
que ex eis est calida est adurens fa-
ciens escaram aut putrefactionis aut apericionis
ora venarum ¶ Et exemplum harum ve-
niet postea quando loquimur de virtutibus
secundis medicinarum quia quod est frigidum non habet
posse quod mordicet quia calor qui est in
corpore vincit illud quando obviat cum
Exemplum earum sunt

¶ Mirtus ¶ Citonia ¶ Memiche
¶ Sticcia ¶ Filocarate ¶ Sumac
¶ Poma ¶ Balanstie ¶ Galla
¶ Rubus ¶ Plantago ¶ Rhei ipsius fugi

De medicinis mediis subtilitate et grossi-
ciem substantie

Quia subtilius corporum
est aer et grossius eorum
est terra et medium horum est
aqua accidit quod que sunt ex aere magis sunt
subtilia et que ex terra magis sunt
grossa sicut ostendimus in virtutibus eius
et quorum substantia est aqua sunt media inter sub-
tilitatem et grossitudinem Exemplum horum sunt

¶ Virga pastoris ¶ Dulcis ¶ Sepvina
¶ Poma dulcia ¶ Atriplex ¶ Et silia
¶ Viole ¶ Portulaca

Sermo secundus et est divisio medicinarum
per sapores divisio generalis per sapores

Omne cum lingua obviat aut agit
in gustum aut gustus agit in ipsum
Et id quod non agit in gustum nominatur
sine sapore Et Galenus nominavit ipsum
insipidum et est quod saporem non habet
¶ Et quod saporem non habet dividitur in
duo unum eorum est corpus simplex
et secundum est corpus compositum quia simplex
est sicut aqua et alia elementa quia non habent sa-
porem Et compositum dividitur in tres
unum eorum est cuius substantia est aquosa
sicut cimma tenera et gramen quia
secundum est cuius substantia est terrea sicca tactu
sicut amilum tuthia cerusa et alie
species huius et similia horum Et tertium est
cuius substantia est viscosa humida tactu sicut
oleum album omnium specierum pinguedo et
hec duo ultima continentur in nomine in-
sipidum et conglutinatum Et ego complebo
sermonem de eis in loco suo si deus
voluerit ¶ Sed illud quod agit in ipsum
gustus dividitur in duo unum eorum
est delectabile et aliud contristans sed
delectabile est omne quod est comparatum

tale gustui gustantis et illud quod
comparatur gustui humano est illud quod
est simile complexioni corporis hominis et est calidum
et humidum cum temperamento et ideo facit
delectabile lingue ex delectacione illud
quod fiat aqua tepida corporibus quando ob-
viat eis Et quod est in hac complexione sic
intus substantia vincat aqua lenit et ungit
et equat partes lingue eminentes cum
depressis cum delectatione mansuetum et hoc nominatur
dulce ¶ Et si vincit substantia aerea modo
operabitur illud quod dixi sine delectatione
apparente et nominatur unctuosum quia ideo
omne delectabile aut est dulce aut unctuo-
sum aut compositum ex hiis duobus ¶ Sed si
alicui horum administrabitur aliquis ex
saporibus aliis et secundum saporem illum
cum aliquo qui ei administrabitur et operabitur
non sicut tibi et mediana sed contristans fa-
cit contristacionem in ipsum gustum cum punctione
vel mordicatione et illa mordicatio
est facta solum in continuo quia quod solvit
continuitatem aut facit illa operacionem cum super-
flua disgregacione et id est calidum aut
cum superflua congregacione et id est frigidum ¶ Et
calidum quidem dividitur in duo in terreum
et igneum Sed terreum dividitur in duo unum
quod lavat et abstergit omne quod adheret
lingue et separat illud et nominatur salsum
et secundum quod magis est abstersivum adeo do-
nec adheat lingue ex eo grossicies no-
cens et separat separacione forti et illud
nominatur amarum ¶ Sed ignei mordicatio
est cum caliditate et acuitate et id nominatur
acutum ¶ Et frigidum dividitur in duo unum
terreum et aliud aqueum Sed terreum quando in-
venit linguam aut constringet et exsicca-
bit et exasperabit cum virtute et fortitudine
quousque perveniat ad centrum operacio eius
sicut pirum immaturum et illud appellatur
ponticum aut erit minus eo et nominabitur
stipticum ¶ Et diversitas inter ponticum
et stipticum in hoc est quod ponticum habet in se con-
strictam Et aquosum est illud quod facit ebulicionem
et illud est acetosum ¶ Iam ergo mani-
festum est ex hoc quod narravimus quod sapores
sunt octo et quod non habet saporem est unum quod
sunt novem et sunt hii

Insipidus
Unctuosus
Dulcis
Amarus
Salsus
Acutus
Ponticus
Stipticus et
Acetosus

Sermo de unoquoque
sapore Sermo de insipido

Insipidi substantia est aquo-
sa et est de specie dul-
cis non quia quando miscetur
cum eo humiditas aquo-
sa multum minuitur
dulcedo eius Et ideo
fructus in alta arbore
est dulcis et qui est

ppe terra est insipidus ppe dominiu sbe
aquose i eo mpliby ppterea qz advenit
ei multa dehumiditate et ex hijs e gnu
frumenti et ordei z faba ¶ Omnia ista
i pricipio nativitatis corpo sut ppinqua illi
que no hnt saporem omino quousqz ma-
turant et coquantur z fiunt dulcia
quam primo Sermo de unctuoso

Unctuosu delectabile est dulce z sba
eius est aquea z aerea et vtus
eius pa e humiditatiua sine cale-
factione apparente et vtus ei9 secunda est
mollificatiua lubricatiua qz eo eius
est pinguedo z oleu olivarum z aliorum
a quibus sumitur oleu De dulci

Dulcis sba est equalis et vtus omi
dulcium est calida u qz calor dul-
cificat i eis i paucum z multu
ideoqz sunt diuersitates i dulcibus qz qd
est dulcius est calidius z no advenit
ex dulcis caliditate nocumentu calor
i natis sz est caliditas proxima corpi
bus quibus apparet dulce ¶ Et tunc
dulcis est qui extenditur donec sit cibus
neqz qd abstrahit z hac duobus modis vn9
cu calore proprio z nali sicut mel qz
fius cu calore acquisito sicut ea
que coquntur sup igne ¶ Et propter
hac causa invenimus omia ista dulcia
calida actuali calore esse delectabiliora
qu sumuntur i cibis et rebus no acquisiuit
dulcedine que est i eo a calore nali
solido ymo pte a calore extraneo z hoc est
i vinis et in alijs fructibus omnibus quia
cu hic calore coquntur omes fructus
aquosi qui vl qui sut mediocres ma-
turacionis et deveniunt ad cplementu
maturacionis ¶ Et ista quidem no
assimilatur rebus quas pmutavit ignis
nisi qz cu supfluit calor dulcedini
supfluitate multa accidit ei illud qd
accidit melli qu vetascit a coquitur
nimis z ita est de omnibus dulcibus qz
scdm hac forma opatur calor i rebus
amaris duobus modis sicut agit in
dulcibus ¶ Et vtus eius scda e vtus
que lubricat et maturat z mollificat
et densat ¶ Et dulcia quidem sunt omis
arbores quorum fructus comeduntur
ab hominibus z carnes alium z plures her-
barum et radicu et florum et ramulorum
et foliorum herbarum De amaro

Et amari substancia est terrea subti-
lis qz aut ut intelligas ex dicto
meo terreu subtile hec duo vba
inveni simul vnu sup aliud et no legas
vniquodqz separatim qz si sic legeres
appareret ex dicto meo contrariu p hoc
qd dico subtile ¶ Terrea no dico res
amari saporis subtilis subiecto absolu-
te sz dico qd sit ex nā terrea subtili sicut
est cinis et calx et oia q sunt adusta
adustione completa z sut comixta i cine-
rem ¶ Et forsitan si aliquis assimilaret
sbam amari alicui ex speciebus suorum sub-
tiliu qui generantur ab inflamatione
ignis esset i assimilacione sua apparens
verax qz ille fumus silr e amari
saporis ¶ Et corpa quidem terrea grossa
sunt ferru z lapis ¶ Et corpa terrea
subtilia sut fumus et cinis et similia
sz lapis et ferru calefacta i igne fiunt
grossiora quam calx et cinis z maxime
quam calx z calidiora eis z silia lapi-
di calefacto i igne vl fixo sut medicine
infrigidatives i hoc qd faciunt de corrosione
qu calor corpis obviat eis sicut e
colcothar et zeg viride et rubeu et
arsenicu et argentu vivum et omia
multa qu illa quorum est hec via sut
medicine grosse sube z vtus earum est
calida ¶ Et no pt transire ppt sua
gravedine cito et sine nocumento
sicut transeunt ptes sbarum subtiliu qz
ppt earum pohibitore z tarditate continua
et longitudine more i vna pte corpis
est verum qd solent nocere sicut cinis
infixa carni z subtiliora horum est
sba est terrea sut calx et arsenicu
et lepus marinus ¶ Et istarum quidem
medicinarum alique sut q ascendunt
ad epar z alie q transeunt vsqz ad ve-
sica et acquirunt i longitudine vie
qua transeunt calore ignis ¶ Et aristo-
logia quoqz et radices lilij sut subti-
liores hijs z signu sup hoc e qd no
sut sicut illa in siccitate z ariditate
et in continuitate z io sut ex numero me-
dicinarum infrigidancium ¶ Et vtus sba
amari e calida u qz caliditas sua ht
multas diversitates qz id qd e amarum
multe amaritudinis est calidius abqz
qd sit i 3o qd comburat qz id quod ht
paucam amaritudine ht paucu ca-
lore z calor horum est qd abstergit
qz io possibile est qd dicatur qd sapor
amarus sit i corporibus siccis comunis
¶ Et res amare sut longinquiores
ad recipiendu putrefactione alijs corporibus
qz no generantur i eis vermes et alia vl creis

ex animalibus que generantur ex putrefactione sicut illa que generantur in radicibus arborum et herbarum que vetustantur ¶ Et virtus eius secunda est quod abstergit et incidit humores grossos sicut facit bauracht et salnitrum et ita eius non est actio nec subtilis ignea sed substancia eius est in ea qua fecit in ea calor qui permutavit eam permutacione completa donec fere combussit ¶ Et quando tu comparas medicinas amaras medicaminibus stipticis non erit magnus excessus subtilitatis in eis super eas Sed quando tu comparas eas medicinis calidis acutis sunt grossiores eis et ideo non penetrant ita cito in humores grossos viscosos sicut penetrant medicine quarum substancia est magne subtilitatis. verum non deest eis sed hec incisio humorum grossorum sicut decet medicinis grosse substancie quare omnes medicine que incidunt ponantur in medio duarum extremitatum quia non penetrant ita cito sicut flamma ignis et splendor et non differunt multum nam propter suam dilatacionem iam non possent dividere et incidere illos humores ¶ Et virtus eius tercia est quod res amare omnes habent in se naturam stringendi in corpore cum ingrediuntur illud sicut ei et ipse faciunt in ulceribus extrinsecis videlicet quod lavant et abstergunt et mundificant et incidunt quod est ex venis ex humoribus grossis et propter hoc provocant menstrua et conferunt exscreationi saniei a pectore et pulmone ¶ Et generaliter si est substancia grossa inclusa alicubi aut sanies aut aqua sicut mundificant et ideo contingit ex eis quod istud quod est non in natura sua mortiferum vel occidens conferunt epilepticis Sed mestiacetes ex eis egrediuntur natura sue speciei et sic perdere conferunt epilepticis ita sunt in nocendi emoptoicis cum sputum sanguinis eget rebus stipticis et humidis viscositate non rebus incidentibus viscositatem et dividentibus ¶ Et propter sic amarum lavat et abstergit id quod est in ulceribus de sanie et mundificat illa ulcera sicut facit cerva i. melica et arbor opopanacis ita res calide acute non mundificant quod est in ulceribus solum ¶ Verum etiam habet naturam corrodendi carnem ulcerum et exsiccandi sicut staphisagria quia ipsa si non esset amarior rebus que superdicte sunt non esset extra naturam earum Sed ipsa est calida pungens forte acute

¶ Et medicine amarissime sunt sicut mira bauracht et omnia urina porcorum nimis vetustantur sunt ex amaris quia multi ex seminibus sicut semen rute et orobi et ipse pluciselium et semen quod nominatur sausi quod invenitur in terris et amigdale amare et quedam ex seminibus cucumeris et semen citruli et similia

De sapore salso

Salsus sapor est prope amarum quia cum ambo in substancia ipsorum sunt terrei calidi sed differunt inter eos differentia magna quia res amari saporis iam subeliavit calor sicut ¶ Et plurimum substancia salsi est terrea grossa quia virtus eius prima est calida desiccativa sed non est ignea Et virtus eius secunda est virtus quod constringit et stringit et exsiccat humiditates et propter hoc servat a putrefactione

De sapore acuto

Substancia acuti est ignea et modus acuti saporis est quod quando gustatur calefacit calefactione forti et mordicat comedendo linguam et quasi mungit ex carne Et virtus eius prima est virtus calida calidior omnibus aliis saporibus non quia calor eius habet diversitates multas nam id in quo est de acuitate et putrescentia plus est maioris caliditatis et minus in hoc cum comburit ¶ Et illud in quo est acuitas et putacio minor est minus calidum quia cum componitur sapor acutus et amarus in aliqua medicina et illa medicina sicut penitus sine dubio ¶ Sed res acutissime pungentes que non sunt amare inveniuntur multotiens multe humiditatis que veniunt ad usum cibi et comeduntur et ideo devenimus ad comedendum multas ex eis sicut illas in quibus admiscetur sapor dulcis ex cibis et utimur eis in modum specierum condiendarum solum verum non cibi non utimur una solum ex eis propter fortitudinem virtutis sue ¶ Et virtus acuti secunda est quod cum ponitur super cutem comedit eam comestione associatam ardori faciendo escaram et dissolvit cutem si applicatur corpori et que est in substancia sua ex eis plurime generis nec aliquis animalis est ex toto purificans corpus eius et occidens sicut est lentum i. al' ienai et cicuta et cantarides ¶ Et illa que est que dicta corpori superfluitate sue caliditatis sue solum si est ex rebus grossis terreis facit in membris interioribus ulcera Et si est subtilium partium est virtus eius incidens resolvens et propter hoc provocat

(margin: 3 al' ca… ; al' an…)

vrina et sudore ¶ Et ex eis etiam sunt
que iuuant ad mundificationem pectoris
propter sputum et ad provocandum aquam. Vini autem
dicendum est quantum et quomodo et qualiter usus est
in eis. Sunt quod quedam inveniuntur in omnibus acutis
specibus amaritudo manifeste, sic sapor
dulcis reperitur in pluribus eorum que come-
duntur sicut diximus ¶ Tamen pipera non
debent appellari amara quia amari-
tudo que est in eis est multum debilis
et acuitas et punctio fortis valde ¶ Et
eorum calorem pungencium acutorum sunt
piper piretrum sinapis allia ut al-
lium cepe et alia huiusmodi. De sapore

De sapore stiptico et pontico

Sapor stipticus est sapor stip-
ponticus debilis ticus et po-
et hii duo s ponticus ticus.
et stipticus non differunt nisi in multa
et pauca stipticitate quia corpus
stiptici expoliatum omnibus aliis sapo-
ribus qui applicatur gustui infrigidat
Et similiter res in quibus est sapor mix-
tus compositus ex aliis saporibus in quibus
dulcedinis est parum et amaritudinis
et acredinis infrigidat infrigidacione
apparente ¶ Et hoc est quia virtus stiptici
et frigidi vincit super eas victoria
debilitate virtutes alias que sunt in eis
quia ita omnia que habent stipticitatem et
acetositatem et infrigidant infrigi-
dacione manifesta ¶ Et quod ponticum
est frigidum terreum ergo quando virtus eius
frangitur et reprimitur et aliquis una ex
duabus rebus que sunt quia aut calefiet
aut humectabitur aut fiet utrumque
simul ¶ Si ergo calefit solum non fit hu-
midius neque mollius quam primo sed re-
manet in sua grossitie et acquirit
dulcedinem cum augmento in sapore
suo quemadmodum contingit glandibus
que coquuntur quia propter illas que dicuntur
castanee ¶ Et si humectatur solum
et illa humiditas fuerit grossa aquosa
fit stipticum quia humiditas aquea dimi-
nuit de virtute omnis saporis ¶ Et
si illa humiditas fuerit subtilis aquea
etiam fit acetosum et si humectatur
et calefit simul et si humiditas illa est
aquosa convertitur in dulcedinem et si est aerea
convertitur ad unctuositatem ¶ Et fructus
quidem pontici qui remanent in sua dis-
posicione in ponticitate sunt sicut alique
species glandium et fructus qui dicitur dichac

abunda quod erat armoni Cathilebi et
intimes patre et sylocarnicte quia fructus
pontici dulces sunt grana mirti et
pira silvestria et Castanee propter quod
dulcedo eorum est maior ponticitate
sua ¶ Et quod est stipticum solum est fructus
vitis que grece dicitur murus ¶ Et eius
vinum est quod appropinquat illi ¶ Sed
stipticum dulce est sicut fructus palmarum
quia quedam vina sicut vinum quod dicitur
submuricas et est custos et similia
¶ Et stiptici quidem substancia est terrea grossa et
virtus eius prima est frigida exsiccativa
et secunda est quod aggregat et exasperat et
ingrossat et inspissat et pluribus sicut
galla et balanstia et cortex granati
et fructus sumac et similia hiis. De

De substancia saporis acetosi

Substancia saporis acetosi
acetosi est aquosa et virtus quidem
rerum acetosarum acetositatis
absolute sicut est acetosa herba et
herba que dicitur grece hucламis et alia
hec omnia inveniuntur in firmicia et
similiter omnia in quorum acetositate ad-
misceantur sapores alii sicut dulcedo
vel amaritudo vel acuitas aut acerbitas sicut
granata et poma et Citonia et pira
et uva et mora celsi et cerusa et
acetum similiter non quia acetositati admi-
sceatur acuitas et punctio ¶ Et aceto-
sitati fructuum miscetur ponticitas
et dulcedo et quandoque ipsorum amaritudo
occulta quia quidam fructus sunt in principio ortus
eorum stiptici pontici et postea fiunt
acetosi propter humiditatem nimiam que ad-
venit eis in medio est quod sapor ponticus
est magis terreus et acetosus est magis
humidus acetosi ergo substancia est subtilis
pungens ¶ Et virtus eius prima est frigida
sed non attenuat ex frigiditate sua quod possit
interficere quia hoc est quod res acetose si
essent in ultimo frigiditatis non essent tamen
hoc subtiles ¶ Et virtus eius secunda est quod
incidit et subtiliat et separat et aperit
et prohibet ¶ Et postquam complevimus
sermonem in saporibus incipiamus in
sermone nostro loqui de virtutibus ¶ Et
dicamus quod quia medicinarum virtutes
quedam sunt prime et quedam secunde et quedam
tercie oportet ut dicamus unumquemque
modum ipsarum. Incipimus ergo et dicamus
primo in virtutibus sermonem universale et
postea dividemus medicinas per illas

vtutes si deus voluit. **Sermo tercius et est de divisione vtutu primaz**

Sermo nr medicina simplex
est contrarius ei qd dixi me
composita qr medicina simplex
est illa que est firma custoditai i nã
sua cui nichil admixtu est. Et me-
dicina quid et cibi sunt cparati alicui
rei. et me e id qd ppe sua cõn inmu-
tat nãz corporis nri. sz cibi e qd ppt
sui nãz augmentat substãm nri corporis
et addit i ipam qr cibi est virtus
et pmutatur a caliditate sua. sz me
e contra hic qr ipa est vincens nãm
corporis cuius est me i immutado ipm
et immutaco medicine est aut sm
vna qualitatu que sunt caliditas fri-
giditas siccitas et humiditas quarz sit
ex istis qr alterabit corpus et calefaciet
ipm vel infrigidabit vel exsiccabit aut hu-
mectabit aut eius immutatio est scdm
duas qualitates ex illis compositis quare
calefaciet et desiccabit simul et similr
de aliis. Aut cu tota sui sba sicut
multe medicine mesificatetes aut sicut
bezahard et omes laxative et attractive
Et vtutes istaru qualitatu que st
cause opationu aut inveniuntur pp ter
sua opacone actuale sicut virtus
ignis qui calefaciat vel vtus glaciei
qui infrigidat. vel inveniuntur p opacone
polem sicut vtus verum calefactiv-
cum sicut est piretrum et castoreu
et similia. Et qr medicine que cale-
faciunt aut infrigidant actualiter
alii habent facere alias opaciones potencial
oz qd manifestetur nãz eaz et remoto-
nis vtuti illaz qr medicine que
opantur istas opaciones diversas scilicet cale-
facere et desiccare infrigidare et humecta-
re opantur eas cu vtute q no appz
sensui. Oportet qd exponã et dicam
qd medicina qn obviat corpori si e similis
com corporis cui obviat et no calefacit
ipm neqz infrigidat neqz desiccat nec
humectat no oz qd nominetur calida vel
frigida sicca vel humida. sz equalis
temperata. Sed si no fuerit similis ei
sz est callior vel frigidior vel siccior vel
humidior et appellabitur hns vtute
vincente oz qd qd dicatur i medicis
istis qd illa que vincit i eis ex vir-
tutibus est sm qntitate vel diversitate
in ordine gradu. et in vnoquoqz istorum grad in

al° i d 98

mansiones s. pma media et postma
Dico ergo qd medicina que pmutavit
corpus ab equalitate i qua erat p
mutacione no apparente manifeste
aut apparet aliqua estimacione vel
estimacione racionabili. Et proporcio
eius no est cu apicione talis dicetur
i pmo gradu. Et si pmutavit pmutacione
apparente manifeste no tn forti per-
mutacione dicetur i scdo gradu. Sz si p-
mutavit pmutacione forti sz no i
vltimo ita qd destruat et corrupat
dicetur i tercio gradu. Et si pmutavit p-
mutacione forti et cu excessu destru-
ente s. aut calefactione quo comburat
aut i frigidacione que mortificat et i quarto
gradu. De siccis aut medicis nulla
invenimus i quarto. n illas que comburunt
qr omnia sicca i vltimo sunt comburencia
sine dubio. sz ille que sunt i tercio gradu i siccitate
vel erunt no comburentes sic et medicine
stiptice stipticitate forti. sicut sunt
sucus agreste et balaustia et alumen
et galle vides quavis hius medicinaz
quedã sunt ppe cinu qd comburat sicut
es vstu. sz ipe erunt i fine tercij gradus
vsqz ad pmã quarti. Et quedam eo-
rum sunt i medio tercij sicut e es vstu
locu et qdã i pncipio tercij sicut ypoq-
stidos. Et in illa quidem divisione
iam posite sunt tres mansiones in
vnoquoqz gradu. Postquam siccitas
sinapis que est tanta quanta e sicci-
tas capparis quare ambo sunt i tercio
Ex hiis ergo medicinis simplicibus
que dicte sunt quedam sunt que sunt co-
plant de quibus sermo pmus est et pro
de temperatis equalibus. **Divisio me-
dicinaz sm vtutes pmas et mutacio
ipaz per gradus Variacio medi-
cinaz equalium temperate in gne
Nomina medicinaz equalium scdm
equalia capitula. nomina medicinaz
que sub hiis capitulis reperiuntur**

1 Citrium — folia et sem
2 Cikacis — tali ffur
3 Capillus veneris
4 Spagus
4 Olive — amurca olei; folia olivaz dom et silvestrium; lignum olive; Gummi olive; ffex olei
vel trifolium
5 Chendracha

6 Alicum
7 Sebesten
8 Lentes
9 Cerci
10 Tamabin i. ꝗ manna
11 Cassiafistula et
Hec sunt xvii medicine

Primus gradus medicinarum
Numeratio medicinarum que sunt calide
et sicce in ipso

12 Fisi
13 Absinthium — Sancon vel ersion / Sentonica / Secha
14 Sarcocolla
15 Spongia maris · lapis spongie
16 Sticados
17 Mellilotum
18 Agnatum
19 Athel i. species tamarisci
20 Semen lini
21 Camomilla
22 Melissa
23 Dadi
24 Avena
25 Sarsapahan
26 Therma
27 Seca
28 Frumentum — Farina frumenti / Furfur / Amilum / Panis / Fermentum
29 Haur i. psyli
30 Tamariscus
31 Caulis vel Carabit
32 Orobus
33 Coriandrum
34 Vitis — Domestica / agrestis / Uva / passule / Vinum / Fex vini / Vitis alba / Vitis nigra
35 Cuscute
36 Lacca
37 Volubilis
38 Kebloi — Volubilis / Edera / Acsin / Achim / Sarius / Lubue
39 Lapidum
40 Dragantea
41 Mahaleb
42 Manna
43 Storax
44 Indicus
45 Caries ligni corporis
46 Marasmuch
47 Zuccaro — Sahoser / Pendy / Spica celtica / celtica mota
48 Spicanardi
49 Folium indi
40 Gallia
41 Cypressi galla eius
42 Kilop alia species eius

42 Sinux
43 Sene
44 Fistici
45 Rubea tinctorum
46 Peonia
47 Fisu
48 Pinus — Cortex et lignum / Folia / Fumus
49 Cardamomum heyl
60 Cachille — Semen / Folia arboris eius
61 Bombax
62 Melum solis
63 Canabel
64 Dactilus siccus
65 Byzama vel kalum
66 Fumus terre
67 Papaver rubeum
68 Siccabiran — Domesticus / silvestris exceo
69 Lupinus
70 Candarusum
71 Altea
72 Eupatorium
73 Agaricum · Et sunt medicine 62 ·

Numeratio medicinarum que sunt calide
et humide in primo gradu

74 Nux bendey
75 Cicer
76 Faseolus — Amarum / Dulcia / Arbor amigd' / Oleum amigd'
77 Amigdala
78 Lingua bovis
79 Hauz i. musa
80 Molochia i. atriplex
81 Sizamus
82 Jujube
83 Fodabh
84 Secacathul i. lichinum
85 Testiculi vulpis alia species
86 Testiculi canis orchis
Et sunt 13 medicine

Numeratio medicinarum que sunt frigide
et sicce in primo gradu

87 Mirtus — Granum mirti / Folium mirti / Rob mirti / Pancadalon
88 Usnee
89 Acacia
90 Emblica et bellirica
92 Scariaticum yringi
93 Suba
94 Glans castanea
95 Bedegar · spina alba
96 Corallus
97 Bundhi

98 Meuer .i. panicu
99 Iuncus
100 Miliu
101 Sidar
102 Cardo
103 Mirablani — Citrini — Indi — Kebuli — Beni
104 Rosa — oleu — Semen — Capitato — Aquaro
105 Sorba
106 Alacia
107 Acetosa et e lapaciu
108 Tribulus
109 Epatica
110 Pira
111 Balba yrcina — yposcidos — ceratich
112 Sobelie
113 Chalth demecch Cifilis
114 Palma — dattilus — Cifilis
115 Gramen
116 Sadar v. zabach
117 Sadernam
118 Sulc
119 Chals
120 Rubus · mora rubi
120 Cartamu
121 Fistalabich i. e. ficus lupi
122 Canna
123 Malagranata · balaustia
124 Suchuha i. e. gumma arabica
125 Ordeu Sipth ordei
126 Mora celsi arbor eius
127 Citonia — mala — malomella
128 Acetum
129 Pilotarucia
130 Salix
131 Cauda equina
132 Cola vel gluten
Et sunt · 26 · medicine

Nuacio medicinarum que sunt frigide et humide in p° gradu

133 Pruna damacena
134 Epimarthia
135 Viola
136 Psill'
137 Endivia — Taraxacon — scariola — rostrum porci
138 Nenufar
139 Cerasa — gumm eius
140 Aeplos
141 Liquiricia succus eius
142 Cicla
143 Malua
Et sunt medicine xi

Secundus gradus medicinarum Nuacio medicinarum que sunt calide et sicce in p°

144 Urtica semen urtice et oleum
145 Blacta bizantia
146 Ebanus
147 Abrug
148 Saluia
149 Anagallis
150 Ozimum · gariof'
151 Ozimu
152 Cocula · lentiscus
153 Corni .i. cebinai · cebenad
154 Balsamum — xilobalsamum — carpobalsamum
155 Nux indica
156 Nux avellana
157 Nux vomica
158 Nux alvachaba
159 Polium
160 Nancia
161 Visaus
162 Sordicies seminucubibal'
164 Virz
165 Aristologia — longa — rotunda
166 Zurumbech
167 Crocus Crocomagma
168 Fenugrecu
169 Chameum .i. sambucus
170 Xanseum — Zambachly
172 Aspaltu iudaicu — napecha
173 Olibanum — Cortex thuris — minutu thuris — vel chams — fumus thuris
174 Camepitheos
175 Camedreos
176 Lacca
177 Chen
178 Mastix arbor eius
179 Apurz vel almurz
180 Muscus
181 Nabach
182 Merisin
183 Narcisus
184 Lilium — yreos — Asma l' essedrion — Sestras l' casta — l' gladiolus — Xifion l' gladiolus secutalis — Sephathamon
186 Rapa — silvestris rapa — Napus
187 Ciperus
188 Scolopendia
189 Hymodactilus Cocilidico
190 Apel .i. pelaas
191 Ambra
192 Lignum aloes
193 Prassium

194 Feleng
195 ffagre
196 Aloes — i. carui agrestis
197 Cartamus vel crocus ortensis var-
198 Culcassa
199 Cucumer asininus elacterium
200 Calamus aromaticus
201 Reubarbarum
202 Canabis alias canabis agrestis
203 Ficus — Carice / folia ficus / ficus agrestis / lac ficus / succus radicis fici / cinis ligni fici / fici immature / Siccomorus
203 Thyri
204 Affodillus
205 Terna
206 Pediculi
Et sunt 62 medicine

Nominatio medicinarum que sunt calide et humide in secundo gradu

206 Been
207 Eruca
208 Granum culcul
209 Ligna aloes
210 Mihad
211 Piper indica
Et sunt 6 medicine

Nominatio medicinarum que sunt frigide et sicce in secundo gradu

212 Berberis
213 Psillium
214 Galastia
215 Dragagantum
216 Plantago plantago maior
217 Memithe
218 Sumac
219 Ramus — kebengi
220 Galla
221 Solatrum — Solatrum sompniferum / Solatrum mamacu
222 Gummi arabicum
223 Ramich — Gallia et such
224 Ribes vel Ribes
Et sunt 13 medicine

Nominatio medicinarum que sunt frigide et humide in secundo gradu

225 Holus iameni et blitum
226 Melo — Cucumer / Citrullus
227 Melones magni viridis
228 Lenticula aque
229 Tubera
230 Crisomila
231 Cucurbita
232 Lactuca domestica et agrestis
233 Psilla
Et sunt 9 medicine

Tertius gradus medicinarum

Nominatio medicinarum que sunt calide et sicce in ipso

234 Ammidey asa
235 Anisum
236 Acheney
237 Asarum
238 Sauina et est abelh
239 Epithim — Alimme
240 Asuen — Afforrali
241 Polipodium
242 Ciclamen
243 Buzeiden
244 hel et zel et phel
245 Oppopanax
246 Gentiana
247 Fumus
248 Daucus
249 Cynamomum kerfe
250 Ypiton spiratis vel aquiron
251 Anacardi — Judaicus ine / l. andresemd / Corasi
252 Acorus
253 Ysopus herba
254 Zinziber
255 Piper humidum kesen
256 Harsof piper durum dicitur anaui
258 Cameleuta alba piper quod abra-
259 Cameleuta nigra
259 Thaur rami et est species populi arboris
266 Staphisagria
261 Primi ben
262 Amomum — Sauina / Storum / Bar
263 Juniperus
264 Thimus
265 Coloquintida
266 Granum indici et est vil
267 Sambucus et Ebulus
268 Harmel
269 Peucedanum
270 Ciminum agreste
271 Cubebe — Apalis / Olixatum / Orealesinum / Petroselium / Symirmon
272 Carui
273 Apium
274 Capparis
275 Mirra
276 Anmima
277 Bdellium judaicum
278 Marua i. anmisa
279 Maiorana
280 Ameos
281 Menta
282 Serpillum agreste species eius
283 Zucara
284 Sassaligna

Serapinu
Scamonea
Squilla
Acus alkardeg emenirion
Celidonia Curcuma et est ȝ
Ristinus armoniaca
Panax asclepii ad Cironie
Agnus castus
Fandhenig: origanu (azaba, thorismis, onichitis); puleginu; diptamu de prouincia 2e spes; Calamentu 3es spes
Radix piperis
Timbra ul saturcia
Centaurea maior ȝ minor
Cardumeni
Abrotanu
Costus
Genacion
Gariofilus
Galbanu
Granaticum
Betonica
Feniculus
Resina: mastix; terbentina; glutin cepsi; resina cipssi; Colofonia; fumus resine
Anetu
Arbor marien: Ros marinus
Nigella
Secha
Turbith
Aliu scordeon ad porrinu
Galanga
Ellebor[us] albus ȝ niger
Laur[us] ȝ spes ei[us]: laur[us] alexa; Dacdiphnes; laureola; Oleu laurinu
Doronicu
Et sunt 83 medicine
Nu[mer]acio medicinarum q[ue] sunt calide ȝ humide in tertio gradu
Zinziber
Granu zelin
Enula
Capsia
Et sunt mediciae 5
Nu[mer]acio medicinarum q[ue] sunt ~~calide~~ frigide et sicce in tertio gradu
Iusquiamus
Sanguis draconis
Spodium
Mandragora Marbus
Camphora
Fansel ze avellana indica
Sandalum
Cicuta

Tamarindi
Et sunt 9 mediciae
~~[illegible] gradus medicinarum~~ Nu[mer]acio medicinarum
que sunt frigide et humide ~~[illegible]~~ in tertio gradu
Portulaca
Spina vinicularis
Virga pastoris a[lter]a spes ei[us]
Fungi
Et sunt 5 medicine
Quartus gradus medicinarum Nu[mer]a[ci]o medicinarum
que sunt calide et sicce in quarto
Euforbiu
Cepe
Bulbus
Anacardus
Budhereg
Den
Nasturtium
Titimalli: Ceros; orientale; Caracias ze; masculus; Carsias; Paralios; Elioscopos; Cipari sias; Dendroides; Platifilos; Pichias
Porrum
Condisi
Mezereon
Catapucia maior
Methizaharca
Piretrum
Piper
Sapo
Katiran scerbin
Cimis
Struthium
Stercoragi
Sinapis
Et sunt 31 medicine
Nu[mer]acio medicinarum q[ue] sunt frigide et sicce in quarto gradu
Papaver: opiu; Corimeu; Dabre
Nuxmethil
Et sunt 3 medicine
Medicine que sunt ex mineris ut sunt lapides ȝ glebe luti et metalla
Antimoniu
Minium
Cerusa
Gipsum
Diffrigas l[ite]r lapis frigius
Auripigmentu arsenicu
Vitrium
Zinar
Zaberdeg
Lap[is] smaragdus
Argentu vivu
Vitriolum: Zeg; Colcathar; Calcantu; Sori; Melenteria; ysori ul asurie; Dedarte
Spuma maris
Lapis lazuli

Lapis indiacus
Lapis adamas
Oes
¶ Lapis asius
¶ Lapis magnetes
¶ Marcasicha
¶ Lapis bezaar
¶ Margarite
¶ Lapis iacincty
¶ Lapis albuzedi
¶ Lapis cormoly
¶ Lapis aliaza
¶ Lapis aquile
¶ Ferrum
¶ Lutum armenum
¶ Terra sigillata
¶ Thimolea
¶ Sulphur
¶ Smopida
¶ Sal flos salis
¶ Litargirum
intrum bauraich
¶ Calx
¶ Salarmoniacum
¶ Hes — es vstum / squama eris / flos eris
¶ Argentum scoria argenti
¶ Stagnum
¶ Pumex
¶ Climia
¶ Plumbum — plumbum vstum / scoria plumbi
¶ Alumen
¶ Emathites
thuchia
¶ Tinchar borax
¶ Tegula
¶ Vitrum
¶ Et sunt et cetera capla ul' me^re
Medicine que sumuntur ex alibus viventibus et ex membris eorum et superfluitatibus et primo de alibus
¶ Lepus silvestris
¶ Anas
¶ Gallus et gallina et pulli eorum
¶ Porcelliones vermiculi
¶ Limacia harbe
¶ Canis marinus et fluvialis
¶ Scorpio
¶ Coniculi marine
¶ Ericius marinus et terrenus
¶ Kanatharides
¶ Piscis stupefaciens
¶ Vulpes
¶ Vstuli et sunt limbatrem
¶ Yrundo lapis yrundinis
¶ Cantarides
¶ Aranea
Membra et superfluitates animalium
¶ Teste conchilium blacte bizancie
¶ Coagulum
¶ Castoreum
¶ Ova
¶ Saliva ul' saliua
¶ Vrina lapis linias
¶ Pellis arietis
¶ Sanguis
¶ Cerebrum
¶ Ysopus humida
¶ Stercus
¶ Dentes et ungule et dentes al^m
¶ Epar
¶ Renes stinci
¶ Caro tyri
¶ Fel
¶ Lac — Aqua casei i. sero / Caseus / butirum / Recocta / Fumus butiri
¶ Medulla ossium
¶ Adeps et pinguedo
¶ Spolium serpentis
¶ Pisces
¶ Ossa combusta
¶ Tela aranea
¶ Sudor
¶ Lana
¶ Cornu
¶ Ventriculus
¶ Pulmo
¶ Caput
¶ Capilli
¶ Et sunt capla et cetera ul' me^re
Sermo quartus divisio virtutum secundarum sermo universalis in suis virtutibus
Quoniam quelibet medicinarum singularium non habent propriam complexionem in radice sue complexionis qualitatum primarum que sunt virtutes prime secundum quas scilicet unaquaque earum facit operationem diversam ab alia. que propter istas operationes que proveniunt ab eis dicunt quod in eis sunt virtutes et nominant eas virtutes secundas ¶ Et unaquaque illarum virtutum est denominata a nomine

sue opacones Et dr̄ v̄tū matuatīa
et mollificatiua induratiua opilatiua
apitiua · lauatiua mudificatiua rarifica-
tiua ꝯdensatiua · apitiua orificiorum ve-
narum ꝯstrictiua corporis adustiua put-
fctiua · diminutiua carnis augmatiua
carnis attritiua · Custoditiua · libatiua
sedatiua doloris ¶ Et dicemus sup vna
quaqz v̄tutū istarum · et qū hec dicemus
qꝫ quedā istarum v̄tutū contrariantur
aliis · qr v̄tus Cicatrizatiua ul glutia-
tiua est contra v̄tuti abstersiue ul
mundificatiue Et v̄tus opilatiua est
ꝯtra v̄tuti apitiue qr v̄tus mollifi-
catiua est contra v̄tuti induratiue
et v̄tus relaxatiua ē ꝯtra v̄tuti erigi-
tiue · Sermo de maturatiua medicina

Oportet qꝫ medicina matuatiua
sit ꝓportionalis calori naturali
corporis ita qꝫ si calor corporis
sit amplior medicina q̄ debetur illi
oꝫ qꝫ sit calidior in illo quā ī alio cor-
pore · et oꝫ qꝫ sit qualitas addicionis ca-
liditatis sue sup equalitatē s̄m quantitatē
addicionis caliditatis corporis illius super
corpus equale ¶ Et s̄m hanc formam
ē natura medicine cuiusli corporis ꝯuenientis que
operetur in eo ¶ Et quoniam melius q̄ iuuat
de ꝯgruandum fame et pus ē ꝯplexio
equalis similis ī nā sua ꝯplexioni corporis
hominis qr natura quidem corporis hominis
est calida ⁊ humida ⁊ ipsa non hꝫ facere
istam opacionem cum qualitate sui caloris
sꝫ potius cum quantitate eius ita qꝫ si
possibile esset qꝫ manus non separarentur
ab applicacone ꝯtinua inter quo ē natura
ꝯgruacio famei ul aliquod aliud membrum
applicaretur fames ī eo quā alio modo
¶ Igitur talis medicina et ī vltimo
assimilacionis ꝯplexioni corporis hominis si igitur
est nature ꝯgruacionis famei cito Et illud quod
quod natum ē in fame comiti ē aliquid
caro ꝯcussa · aliud vero humor q̄ fiet apta
¶ Et oꝫ ut medicina huius sit glutiatiua do-
nec sit in fine ꝯueniencie faciendi fame
videlicet faciendo addicionem sbē caloris
innati claudendo poros corporis et in-
cludendo vapores intus qr ꝯuersio
que fit ad famē est vna ex opacionibus
naturalibus qr est ꝯuersio ⁊ alteracio cum q̄
est etiā p̄mi digestionis Et nunc est quod
volumus qꝫ aliquid digeratur qꝫ custo-
diamus intus multitudine spirituum
qr glutiacio quidem est magis ꝯtingens

rebus viscosis sicut sunt axungia porcina
et olibanum ⁊ emplm qꝫ accipitur ex fu-
mento qr ista sunt temperata ī caliditate et
humiditate viscosa Et cataplasma est
sicciius quā farina frumenti ⁊ non ē
ī viscositate minus ea multum qr ꝓpter
hanc causam ꝯueniencius est ad ꝯgruandum
fame in apostematibus humidioribus ¶ Et
ex rebus ꝯuenienciorubus ad ꝯgruandum
fame ē ex embrocacionibus embrocatum aq
tepide ⁊ aqua cum admixtum ē oleum
qr ex liniment est oleum quod ē temperatum
ī caliditate et exemplis illud quod fit
ex farina frumenti cum aqua et oleo
et pane · et oꝫ qꝫ illud emplm deco-
quatur decoctione temperata · qr si decoqueretur
multum esset siccius ⁊ tunc esset ꝯueniens
apostematibus frigidis quorum maturacio
est difficilis · qr emplm decoctum de-
coctione pauca ꝯuenit apostematibus magis
caliditatis ¶ Et per hoc qꝫ dico pau-
ca decoctione intelligo qꝫ bulliet semel
Et emplm ī quo est de oleo satis ꝯuenit
ī apostematibus quorum maturacio ē tarda ⁊ ī
quo est oleum paucum ꝯuenit apostematibus ebul-
lientibus ¶ Et emplm quod sumitur
ex pane ꝯuenit apostematibus q̄ non maturantur nisi
ī tempore longo · qr ī pane ē sal ⁊ fmentum
¶ Et emplm quod accipitur ex farina
ꝯuenit calidioribus apostematibus qr fmentum
similiter qꝫ ē magis purgatiuum ē melius
multum ad ꝯgruandum fame Et similiter panis
qui ex eo fit · qr hic ē quoniam furfur est
maioris caliditatis ⁊ siccitatis Et
farina est illa q̄ dat nutrimentum corpori
⁊ est calida ⁊ humida ¶ Et res quarum
hec ē via sunt ille que ꝯueniunt ad
ꝯgruandum fame nisi ex parte eius quod
est ī eis de caliditate ⁊ humiditate sicut
pinguedo porcina et pinguedo vitu-
lorum ¶ Sꝫ pinguedo bouis ⁊ caprarum
est maioris acuitatis et ꝓpter hoc
ꝯueniunt apostematibus q̄ declinant ad frigiditate
et duricie Sꝫ pinguedo porcorum iu-
uenum ꝯuenit apostematibus q̄ vere dicuntur
flegmones et est ꝓpria medicina eis Sꝫ
pinguedo gallorum est magis resolu-
tiua ¶ Et pinguedo anatum est sub-
tilioris sbē sicut adeps caprarum et
vaccarum sunt grossiores ⁊ ꝓpinquiores
nature terre qr pinguedines animalium
siluestrium sunt acutiores ⁊ magis de-
siccatiue quā pinguedines animalium

ul est

ī qꝫ

al ꝯpta

ul

domesticoz et ppe pinguedo leonis
et leopardi z ideo no sut gvemetes
ad gnandu samie sz que sut solu ad
hr gvemetes st pinguedo porcoz et
vituloz Et ex illis etia que gveniut
ad gnatone samici sut pix z resina
pini dissoluta i oleo uel oleo ro viz
si declinat apa ad caliditate multa
et ebullicone Et si declinat ad frigite
optet q dissoluat cu aliq oleo calo
sicut cu oleo de kerua ul oleo veteri
ul oleo raffani Et si volueris vti i
genatoe samici cera tuc dissolue ea
cu oleis que hnt caliditate multa
qua cera sola min9 calida est q oz
i gnatone samici sz ipa ht deglutio
sitate gntitate magna z id fit cenis
hpatib calidis ebullictib cu dissol-
uit cu aliquo ex oleis ul vngetis
calidis Et quemadmodu cera e de-
ficiens a tpameto gpati apatibus
quoz q est media z nate cor
et mebroz que sut mediocris nate
ita resina pini et pix ptinent ali-
qntulu tempamentu Et id qn mixte
simul faciut genatone samici putre-
factone tempata De mollificatiua medicine

Dico q media gnant deo coz me
mollificatiua mes q opant in
vna hora duas opacones vna
eaz est q dissoluit illud quod e in-
nodatu et a q resoluit po Deinde
curat apata dura que sut ex fle
indurato z ingrossato qd e gdepatu
i poris Et illud i quo mag accidit
apata illa sut viui z corde qz oma
apata gta dura z inlita sut d'gne
cancri Et me mollificatiue
stimulant z gmouet ea z curato illoz
est i lo de ingenio sanitat Apata
aut dura q gnant ex flegmate gs
so ul duro viscoso coagulato egent
medicis calidis desiccatiis Sz no oz
q sit fortes laboriose sz oz q dissol-
uant solu q erut i calidi te fi g
ul tij et in sicci te pini g Et oz
cu hoc q sint glutiatiue z mgntu
oz q sit plis euacuacois eius q
est i mebro i tm oz q sint min9
glutinatiue z opilatiue poroz Et
qm supfluitas et diminucio cvete
in corpib q sut indurata i ta duricie
sint mlte duersitat oz q me ne q

curat eas sint mlte z duse z ideo i-
venis alia q sepu capini z adeps gal-
linaz gveniut mebris ingrossatis
ul induratis ista duricia n q iste
due pinguedines st debiliores qr
no mollificat n duriac pua Et sed
pinguedo fortior pinguedine galline
et galli est pinguedo anatis Et for-
cior pinguedine capraz e pinguedo
hircoz Et pinguedo bouina e fort
simulr Et vmptu nichil est forcius
pinguedine vitroz z medulla cui
similit mollificat mollificatiue mlta
et ppea medulla vituli z omis iste
me ne sut calide tpate i sicitate z
eaz caliditas fortior e eaz sicitate
q ppt hac causa dr q st ca z hu
Et nos quide gcessimus eis hoc
nome qm pm elongat a me is
q no desiccat neqz humectat Et de
illis que ingrediut i hanc suma
auctoritatu n q e forti9 qz hoz me-
liora i mollificatone maxie qn st
recencia qz qn vetastut fiut mag
desiccatiua qua oz q quid s gveniut
medullis et adipib omib f q qn
vetastut fiut caliora z sicciora qua
pus Et ex illis sut oleu de lilio
et radix altee z radix cucumeris
asinini que qn coquut cu oleo z
aqua fiut vtutis mollificatiue Et
similit folia malue cocta et cauda
et anis porcina sine sale Simlr oz
q no misceat sal cu alijs medicis
mollificatiuis qz sal desiccat desicca-
cone forti qz ex mollificatiuis silr
e bdellium z melilotum z storax

Res que sut De indurativa medicina
dure ppea qz
no custodiut humiditate suam
tales oz q noient a nobis porcius
sicce qua dure Et ppt hac causa
si dicem9 de eo q infrigidat et de-
siccat q fit indurativu qz no e de
pprietate ei9 indurare Et ppea cura
illoz que sit indurat et cu resolu-
cone z humectacone no cu mollifi-
catiuis Sz res que indurant per
via ggelacionis dicunt dure simpr
absoluto Et qz corpa fiut dura
p ggelacoz z no p euacuacoz z cura
hoz cu mollificatiuis z ista cvenit
manifeste in cute sicut dixit ypo
qz cutis dura densa curat cum

mollificatione et io dicunt medicine
frigide et humide induratiue sic sunt sem-
piuiua et portulaca et psillium et lenticula
aque et solatrum **De glutinatiua medicina**
Sunt medicine que **vel opilatiua**
non habent saporem et ille quartum
sapor abhorret et quarto earum que
est quarta medicina que declinat ad frigiditatem
et est medicina que ingrossat in poris et fora-
minibus in viscositate difficilis dissolu-
tionis et sunt sine mordicatione et
sunt duarum specierum vna earum est cuius substantia
est terrea sicca actualiter sicut sunt medicine
que sunt ablute ablutione superflua
sicut amilum et tutia et cerusa et
talk et climia et bolus qui apportatur
de creta et chimolea et similiter et andi-
rusium et est ordeum romanum et terra
stelle et cinis eorum qui lauant pannos
Et alia est composita ex substantia aquosa
et terrea et aerea simul et viscosa sine du-
bio sicut est oleum dulce et delcabile
et album oui vinum ipsum est magis
terreum quam oleum delcabile et post caseata
lactis et pinguedo porci quia in adipe
boum et hyrcorum est acuitas multa et
igneitas **S**ed pinguedo vaccarum et caprarum
sunt minus calida quam pinguedines boum
et hyrcorum sed in istis pinguedinibus cum hoc
est acuitas et nominantur pinguedines
propter suam grossitiem quia non est sua caliditas
superflues solum super pinguedines porci
sed est magis terrea quam ipsa **E**t pin-
guedines gallorum et anatum sunt calidio-
res et sicciores quam pinguedo porci
et ipse cum hoc sunt subtiles et non terree
Et similiter pinguedines omnium volati-
lium quia in substantia corporis eorum est quanti-
tas aeris multa **E**t vltimo pinguedines
que non habent acuitatem sunt opilatiue
pororum et foraminum et maxime quamuis
fuit siccior et terrestrior et **c**era cola-
ta similiter est istius modi et propter
ceram ex melle in quo est superfluitas
aquositatis non est ea nisi acuta quoniam
in cera que est ex melle quia est ex absinthio
et haste est de amaritudine et acui-
tate que non recedit per ablutionem
Natura substantie **De mundificatiua et**
istarum medicinarum **apritiua pororum et**
est quod sit non **foraminum et abstersiua**
viscosa et non denudata a mordicatione
ymo sunt medicine vtrosque amare sub-
tiles **Et** dixa medicine medicines que apriunt
poros et medicines que abstergunt non in

dulcitate in genere substantie sed in additione
et diminutione solum et hoc quia medicine
que auferunt sordiciem a superficie corporis
egredientem a poris sine fucat hec id est vlcera
sine in cute nominantur abstersiue sicut
sunt res dulces subtiles sicut mel
et orobus et fabe et ordeum et lupini
et farina fabarum et ordei abstergunt
solum et farina orobi et lupinorum propter
amarorum sunt ex illis que apriunt et ab-
stergunt et amigdale abstergunt et apriunt
vias etiam **E**t **M**edicine vero que mundificant
poros et foramina sunt ille que iuuant
ad exstirpandum famem et sunt subtiliores
istis et sunt contrarie medicinis glutinatiuis
quemadmodum medicine que abstergunt
sunt contrarie medicinis que sordidant et iste
medicine nominantur apritiue et mundifica-
tiue pororum et foraminum et propter egentes
eis in cute extiori sufficit quod habeant
qualitatem ingrossam puram solum donec
possint operari quod dictum sic sunt orobi
lupini et amigdale amare et semen
vrtice et que intrant in hoc genere
sunt radix lilij squilla et alia super
que vincit amaritudo sicut baurach
et vitrum et spuma baurach et scoria
et abrotanum **E**t **E**t iste medicine cum hoc
quod deprimunt subtiliant etiam humores
grossos et viscosos sicut medicine
glutinatiue omnes ingrossat et viscant
quod est in corpore ex humoribus quia ideo non
inuenimus medicines alias que sunt magis
incisiue et subtiliatiue humorum gros-
sorum et viscosorum qui sunt in pectore
et pulmone et sanies que est in pectore
neque conuenientiores et aptiores ad e-
ducendum screatum et ad facilitatem expue-
di ipsum quam iste sunt et cum hoc toto
apriunt opilationes epatis et mundificant
venas et conferunt eodem modo splenem
quoniam non est opilatio fortis quia in opilatio-
nibus que sunt in splene sunt necessarie medicine
fortiores sicut cortex capparis et
radix tamarisci et scolopendria et
squilla et herba que grece dicitur asplenon
cuius expositio est mundificatiua sple-
nis **E**t **E**t oportet quod opus cum in istis
medicinis in curatione cuiuslibet membrorum
diuersum sit quod quia tu vteris in medicinis
epatis ipsis simplicibus et in medicinis
splenis postquam miscueris eas cum
aceto et bullient cum eo **E**t in medicine
pectoris et pulmonis cum melli

et kich ordei et squigibin .i. sirupo ace-
toso uel oximelle et vino dulci ¶ Et
scias quod cum egemus istis medicinis in cura-
tionibus intrinsecis si est in eis stipticitatis
virtus potest aperire vias magnas Et
cum applicatur corpori exterius stiptici-
tas eorum opilat foraminibus minutis que
dicuntur pori clausionem et ideo opilat eos
propter virtutem eorum antequam mundificet sic
ergo quod propter operationem stipticitatis et con-
clusionem pororum non recipit corpus per
hoc penetrationem substantie medicine ab stiptici-
tate non provenit ad profundum et non mun-
dificat ¶ Sed quia vie stomachi et epatis
et splenis et aliorum interiorum membrorum sunt
ample satis constat quod stipticitas confert
eis quia confortat venas plus quam noceat
eis restringendo orificia venarum ¶ Et
ideo absinthium cum exhibetur intus potest
mundificare et aperire et cum applicatur
exterius non potest operari illud quia virtus eius est
composita ex virtute amara et pontica

Resolutiva seu rarificativa medicina

Hee medicine sine dubio calefa-
ciunt quia non posset esse quod resol-
uerent et mollificarent et flu-
xam facerent substantiam corporis nisi haberent
proprietatem aperiendi vias et hoc cum caliditate
earum et cum hoc oportet quod non sit in genere
earum multa caliditas et quia medicine que faciunt
hoc sunt calide et accidit ex eis horripi-
latio ¶ Et oportet etiam quod non sit exsiccatio
quia similiter iste commiscet et irritant
membra sensibilia et faciunt eam dolere
accidit ergo ex hoc quod medicine rarifica-
tive sunt medicine que abstergunt et
incidunt et aperiunt opilationes et fran-
gunt lapides sed non assimilantur in omnibus
quia ille que aperiunt illud quod est in cute
ex poris nominantur medicine calefactive
et ille que aperiunt orificia venarum appel-
lantur medicine apertive et medicine dila-
tative et rarificative habent naturas
temperatas in caliditate et earum exsiccatio
non est multa et grossicies modica sicut
camomilla et altea et oleum olivarum
et oleum cucumeris asinini silvestris et silvestris
olivi vetus et oleum de kerva et oleum
rafani **De inspissativa medicina**

Sunt medicine que sunt contrarie
rarificativis et sunt ille que aggregant
et restringunt vias et poros mi-
nutos qui sunt in quolibet corpore vi-
tuum corpus non potest coartare vel coad-
unare undique sicut stiptice postquam
non habent ponticitatem et acetositatem sed nominantur
aquee sicut aqua frigida et spuma
et portulaca et hasech hinda et psillium
et auricula muris et lenticula aque
et alias muscus petre et vulgariter omnia que inveniuntur
sine stipticitate **De apertiva orificiorum**

venarum

Natura eius est calida
et terrea grossa sicut medicina que dicitur in grecis
sicalam et arabice sicalesius et
est bohar marien et alium et cepe et
fel bovis vel thauri et sepo omnium oleorum
aromaticorum que habent grossiciem et
caliditatem simul sicut oleum de lilio et
oleum de achanen quia ista aperiunt ora
venarum inferiorum cum sunt clausa

De constrictiva orificiorum venarum

Substancia
eius est terrea
grossa et virtus eius prima est frigida
et sapor eius est stipticus sine ad-
mixtione mordicationis ¶ Et virtus
eius secunda est virtus que coadunat et
restringit orificia venarum que sunt
aperta apertione extra viam naturalem et hoc est
quia propter grossiciem sue substantie adheret
exterius eo quod non potest penetrare in mea-
tus subtiles strictos ¶ Et propter suam
frigiditatem coadunat et densat corpora
quibus obviat undique et contrahit versus
centrum et in se ipsa et propter suam siccitatem
similiter ¶ Et iam appellavimus quod hoc
constrictivum est exsiccativum ergo exsiccat humi-
ditates et confortat membra ¶ Et quamquam
conveniunt omnia ista in medicina coadu-
nativa orificiorum venarum cum substantia sti-
ptica sicut conveniunt res exteriores cum
digitis et sunt sicut balaustia et galla
et psidia et ypoquistidos et solatrum et
acacia et acetosa et succus sumach ¶ Et
medicine que sunt frigide frigiditate istarum
vel ampliori sed substantia earum est aquosa
coadunativa et coartativa est debilis
propter earum liquiditatem et res quas
volumus coadunare et coartare for-
ti contractione indiget medicinis que habent
maiorem fortitudinem et duriciem si
hoc debent operari ¶ Et non est ita de medicinis
in quarum substantia vincit substantia aqua et ideo
ipse coadunat et coartat vias sub-
tiles strictas que sunt in quolibet corpore
sed totum membrum non potest coadunare
undique et cum res est ita convenies

i. tibuli ut
dixit iudeus

est quod nominemus istas medicinas que hoc operantur stipticitas et non adherentes

De adustiva

Medicine que sunt adustive sunt grosse substantie et tenentes escaram et fortis caloris adurentis scindunt corpus et liquefaciunt et destruunt quod inveniunt sicut facit ignis et inducunt sepe escaram similem escare que fit a cauterio. Et si caliditas earum est minor quantitate qua potest adurere utique earum est aptiva. Et preter hoc res est ita omnis medicina aptiva est in substantia sua terrea ignea similiter. Et quantitas sui caloris est quantitas que non habet posse adurendi et si adurit non adurit adustione forti et si cum hoc est subtilium partium non mordicabit omnino sed liquefaciet et destruet parum ex carne cum puncto doloris quem inducit propter suam acuitatem et ideo quoniam non alterat subito sicut medicine que calefaciunt calefactione forti et non tardant in penetratione sicut medicine grosse. Et accidit ex sua operatione quod minus sentitur quia alterationes paulatine senciuntur plusquam que fiunt subito quia penetrationes ille apprehenduntur propterea quod non velociter penetrant

De putrefactiva

Qvando medicina est calida fortis medicina et grossa facit in membro cum obviat de superfluo quod moratur illud quod faciunt acus seu spinens vel stapes qui infiguntur corpori et quoniam adurit dicitur adustiva et quoniam non adurit dicitur putrefactiva non quia ideo nomen non est sibi proprium quia illa que vere est putrefactiva ex sua qualitate calefacit et humectat sed ipsa dicitur putrefactiva propter similitudinem eius quod facit cum hoc quod fiunt putrefactiones quia ambe due species fiunt destruccionem carnis sine dolore quia modi huiusmodi destructionis sunt multi secundum qualitatis superfluitatem qui egrediuntur modum sive caliditatis sive frigiditatis aut siccitatis aut humiditatis. Et medicine putrefactive sunt auripigmentum crudum et citrinum et gluten auri et herba que dicitur grece naticaris et est res que nascitur super arborem glandium et vimbs primi et herba que dicitur grece acomitum et eius expositio est strangulator lupi.

Et omnia destruunt carnem teneram absque quod faciant accidere dolorem.

De diminutiva carnis

Virtus illius est minutiva carnis sicut virtus medicine que putrefaciat nisi quia est debilior ea et accidit ex debilitate sua ista quod destruunt et liquefaciunt solum id quod est exterius in superficie et non potest devenire ad profundum et ideo nominatur minuens carnem quia virtus eius est addilatativa vlcera sicut flos lapidis qui apportatur de assis. Et ista quidem dilatat nominatur eam dilatativa dilatacione sed et dilatacione secundum actus quia virtus eius non est vere virtus medicine que dilatat dilatacione prima. Et medicine que minuunt carnem que sunt et cetera subtilia donec fiat pulvis. Et ponuntur in locis vlcerum dilatat ea sed quando ponimus ex eis quantitatem ampliorem et mordicat et dissoluit carnem et destruunt et generant vlcera et faciunt ea profunda

De Cicatrizativa seu consolidativa

Est medicina que sua virtute aggregat carnem et stringit eos augetque et sicut in vlceribus que sunt in corpore quousque faciat ea maturari vel altari in cute quia cutis est caro indurata. Et sunt sicut alumine et galle vides et es vstum et magis ablutum ex eo quia in eo quod non est ablutum est virtus minuendi carnem et ita est eciam de cortice eius sed es vstum est melius medicinarum consolidativarum omnium quam oportet quod medicine quam volumus esse cicatrizativa fortis siccant fortiter et desiccat tempore et ideo habet quod balaustia et cortex granati sicut et similia horum amborum ingrediuntur in medicinis consolidatis vlcerum consolidacione prima et consolidacione vera. Et medicine quidem que desiccant desiccacione sine mordicacione et sine stipticitate dicuntur consolidative consolidacione sa[...] et propter vera actionis sunt myrra [illegible] et litargirum et limacie combuste et cornua combusta quia illa quoniam pulverizatur super vlcera sepe consolidat vel cicatrizat. Et propter sermonem meum cum dico sepe in hoc loco et alibi volo dicere quod medicine in hoc quod dico de eis fortassis errant et non consequuntur super quod speramus de ipsis et hoc est quia non operantur quod operantur operacione prima nec per primam virtutem quia medicine consolidative

vere et per ipsas oppilat vel citatrizant omnia ulcera que sunt extrius in superficie corporis **De hiis que replent ulcera profunda**

Sunt ille que abstergunt temperate abstersione sine mordicatione **De impulsiva que repercussiva dicitur**

Substancia eius est grossa et ergo frigida et ipsa impellit humores quibus obviat ad interiora corporis Et quia res frigide habent ipse superflua grossitiem sicut res stiptice sunt fortioris impulsionis et substantia medicinarum stipticarum est sicca **De attractiva**

Est illa que attrahit a corpore attractione forti et substantia eius est subtilis et calida et est earum species una est que est ita ex natura sui. Secunda propter putrefactionem que est in ea. Tertia que attrahit a proprietate sua non a qualitate aliqua eius et id non est aliud nisi quod attrahit a similitudine totius substantie cum illo quod attrahitur Et attractiva ex natura sua est sicut meastrum vel pulegium arabice dicitur mestacri mesir et sordes alucarii vel balnei et gentiana et serapinum et asafetida et similia istis Et attractiva propter putrefactionem est sicut fimetum et medicine que est facta propter attractionem que dicitur bapsidino et eius expositio est medicina attractiva Et omnium stercorum verius est attractiva postquam dispositio eorum est talis propter putrefactionem vini ex speciebus stercorum est dio loya et differentia multa Et hic est quia stercus columbarum est attractivum attractione forti et due species sunt longinque longinquitate equalitate videlicet stercus anatis et stercus gallorum Sed stercus anatum declinat ad caliditatem et stercus gallorum declinat ad frigiditatem Et stercus hominis vel porcorum sunt sicut hic Sed stercus canis est ex illis que abstergunt et precipue canum comedentium ossa Sed stercus lacertarum est in hoc melius quia attractiva sua proprietate et substantia est sicut omnes medicine laxative et plurime ex medicinis custoditivis libativis non quia quod ille medicine que custodiunt et libant sicut tu attracte Et ex medicinis que hic faciunt a similitudine substantie que ex ipsis est calidior est magis attractiva. Id est quia caliditas adiuvat

operationem que est a similitudine et quia attrahit propter duas causas superat in attrahendo illa medicina que attrahit propter unam tantum **De custoditiva et libativa**

Si vis tu potes eas nominare eas medicinas libativas vel custoditivas vel medicinas que dant vitam et non est differentia in hiis nominibus quocumque velis eas nominare Et si diligimus magis nominare medicinas que libant a veneno similium medicinas custoditivas et nominare medicinas que libant a venenis ebibitis libativas possumus quando hoc facere Postquam iam proficimus cessat nominum in eo quod scimus quod sunt ille medicine Et omnes iste medicine sunt duarum specierum Una earum est que immutat venenum corrumpens medicinam mortiferam et alterat ipsum a natura sua aut in una qualitate aut in duabus aut in tota sui substantia Sed immutatio quando est per qualitatem oppositam rei quam alterat est res manifesta et sciata Et cum si venenum est frigidum iuvamentum contra illud est per medicinam calidam et si est calidum per medicinam frigidam et si siccum per humidam et si humidum per siccam Et si est frigidum et humidum per medicinam calidam et siccam et si calidum et siccum per medicinam frigidam et humidam et ita in aliis duabus discrepantiis Sed immutatio et alteratio que est in virtute que est inventa in tota specie vel substantia erit a virtute que in tota specie inmutat virtutes medicinarum et mortificationem et est in natura sua medicine inter corpus cui advenit nocumentum et medicinam medicinas que faciunt nocumentum Erit igitur proportio corporis ad virtutem medicine libantis ipsam in met proportio corporis ad virtutem medicine liberantis ad medicinam mortiferam Et secundum hoc exemplum erit proportio eventus medicine mortifere ad medicinam libantem ipsam proportio eventus medicine liberantis ad corpus Et propter hoc hic l' quod generaliter de omnibus medicinis que sunt contrarie medicinis mortiferis si quando sumuntur ex eis quantitas magna si plus multum quam oporteat nocet corpori magno nocumento Oportet ergo propter hanc causam quod quantitas que exhibetur ex istis medicinis que faciunt hoc sit quantitas que non nocet corpori propter sua superfluitate et quantitas que non sit deficiens a medicina mortifera sua

al' resolutio

paucitate et vincatur ab eo. ¶ Et sa-
pores istarum medicinarum est que evacuat
venenum ipsum et expellit ipsum a me-
bro egro et que evacuat et expellit
ipsum a membro infirmo, aut facit hoc
propter similitudinem sue substantie ad id quod eva-
cuat aut propter caliditatem subtilem
quam habet, et hec venenum occidens evacu-
atur per medicinam quam apponimus extra
et ille medicine trahunt venenum aut
per caliditatem aut per similitudinem sue substantie.
¶ Et oportet etiam cum hoc quod medicina liberativa sit
media ex sui natura qua maior pars intra
corporis cum est liberativa et non nociva
corpori, et hoc ideo quia si ipsa est in fine
contrarietatis corpori non evacuabitur propter
hoc venenum a corpore sed et sic medicina
mortifera in operatione sua, quoniam omnes
medicine mortifere virtutis est in fine
contrarietatis corporibus quibus advenit no-
cumentum ex ea. Oportet igitur si medicine mortifere
non evacuantur nisi a medicinis que ipsis sunt
similes, id est contrarie, quod medicine que ipsas
evacuant sint etiam contrarie nature corporis
secundum aliquem modum. ¶ Tamen ipse non per-
veniunt cum earum contrarietate ad hoc quod
vincant corpus et occidant sed participant
duabus viis quia ipse sunt medie inter
illas que nocent corpori sine dubio
et illa que iuvant ei. Dico igitur ex hoc quod species
iuvamentorum que acquiruntur ex istis
medicinis sunt x modorum. Due earum sunt
propter immutationem alias resolutionem et al-
terationem et due cum evacuatione, et si
iste medicine nominentur medicine
mortifere aut vincentes usque ad mortem
aut destruentes corpora aut inducen-
tes corruptionem corporibus aut interimentes
aut nominentur aliquo alio nomine similiter
non est differentia. ¶ Et item ex medicinis
sunt quedam contrariantes nature hominis
cum tota sui substantia et ideo quando sumuntur ad
extra quamvis fuit valde modicum
nocent sine dubio quia sunt totaliter
interficientes tota sua specie non propter suam
qualitatem sicut medicine que dicuntur dina-
camis et vinis pomi et linaci species
quedam solatri que facit stuporem
et argentum vivum et multi ex fungis
et palma venenosa et fella earum.
¶ Et propter hoc non ingrediuntur ad ex

al' mania

mixta et opio et storace liquida et cro-
co quamvis si dederis medicinis multis sumatur
facit stuporem et occidit quandoque extra eis.
¶ Et si misceatur cum aliis medicinis
secundum quantitatem qua oportet iuvat. ¶ Et ex
venenosis que extra eis nocent alias nocu-
menti plurimorum plurima earum faciunt
consuetudine capitis et accidentia similia
ebrietati et hec ideo quia replent caput
vaporibus multis nocivis. ¶ Et quedam
extra eis nocent ori stomachi quia universaliter cap-
comparatur ori stomachi et omnibus nocent cerebro
duobus modis aut quia sunt contrarie sibi cum
tota sui substantia aut quia immutant complexionem eius
cum una qualitate aut cum duabus.

al' propter ista

De sedativa doloris aut ablativa eius aut destructiva eius doloris aut quocumque nomine velis ipsam nominare

Et dicemus quod medicine sedantes
dolorem dividuntur in duos modos
quia una earum est que sedat vere,
alia que dicitur sedativa secundum dictum. Sicut si
diceretur de homine mortuo quod dolor
eius sedatus est propterea quia non sentit
dolorem. ¶ Sed illa que vere sedat dividitur
in duas species. Una est cuius opus est sicut
opus corporis sicut medicina que aperit cuius substantiam
superius nominavimus. ¶ Alia vero est ca-
lida in secundo gradu subtilis substantie sicut oleum ane-
thi et medicina vere sedativa doloris debet esse
subtilis substantie et non debet habere de calore
nisi quantum expediat. ¶ Et propter hoc evacu-
at et resolvit et rarefacit et subtiliat
et maturat et facit evaporare et egredi
totum quod est in membro dolenti ex humo-
ribus calidis aut viscosis aut grosse-
aut inflantibus aut opilantibus vias spiritus
et poros aut ex ventositate frigida
et densa aut vapore grosso non inveniente
te viam unde exeat ab ipso membro.
¶ Et postquam est de medicinis ista
illud quod diximus non oportet quod habeat
virtutem stupefactivam quamvis locus infirmus
aut egritudo indigeat hoc. ¶ Et in hoc
est signum quod medicina hec non iuvat ad
auferendum egritudinem sed sedat dolorem
plurimum in illa hora qua dicitur sedans dolorem
vere et si fortassis confert egritudini cuius
etiam habebit tunc duas virtutes. ¶ Volo
dicere virtutem medicine que sedat dolorem et virtutem
curativam egritudinis. ¶ Sed illa que dicitur
sedans dolorem non est ita. Est illa que
habet virtutem multum infrigidativam

quousq stupefaciat mebra Et stupefactio
est diminutio sensus vel privatio Et ita est
de medicinis que cum bibuntur faciunt accidentia
subecta et nominant eas secundum comparationem causa
plures hominum sedatives doloris et facientes dor-
mire Et propter hoc earum multum curam cum medicinis
que sunt sedatives doloris vere quia infrigidant
corpus totum et acquirunt ipse hac superfluitate
corporis quod ipse stupore inducunt sensibus
Et si accidit quod aliquis sumat ex eis
quantitate superflua interficiunt hominem
Et melior istarum medicinarum et que plus
valet in corpore in hunc modum est illa que
desiccata non habens multum humiditate frigidam
sicut est vel sunt sucharre id est Cicuta
et madragora et iusquiamus. nam non
est bonitas aliqua in potatione earum
nisi in potatione radicis mandragore
qui desiccant et in semine iusquiami albi
non nigri Et medicine que sedant dolorem
cum curatione egritudinis non oportet ut
nominentur sedantes dolorem solum quia hec sunt
omnes que curant egritudinem si deus voluit

De narcotizante
et auferente sensum

Sunt medicine
que infrigidant
sine stipticitate et ideo devenerunt
madragora et sucharra id est Cicuta et ius-
quiamus et papaver. volo dicere de hiis
speciebus quod cum administrantur ex eis paulum non solum
sedat dolorem sed eciam narcotizant quia si ad-
ministratur multum invenimus quod non narco-
tizant solum sed occidunt

De subtiliativa
medicina et ingrossativa

Pone racioncinationem
perpetuam in medicina subtiliativa ca-
liditate et siccitate et ingrossativa
id quod est contrarium subtiliative ;·:

Sermo quintus de virtutibus tertiis Dispositio virtutum tertiarum

Quia unaqueque operationum
particularium nominatur nomine virtutis
et dicitur virtus que multiplicat urinam
et lac et sperma et abscindunt lac
et desiccant sperma Et virtus que provocat
quamlibet istarum aut retinet Et virtus que confert
epati et splenem et oculo et dentibus et stomac
et renibus et podagre et dolori iuncturarum et
plures non vero et tussi aut frangit lapidem
Et verumtamen si allaboraverimus nominare
virtutes particulares secundum nomina suarum operationum
quia operantur videtur nobis superfluum
eas nominare Et fortassis cum toto hoc non
possemus eas nominare omnes Et bonum
in hac via et rectius in hac arte est
ut vitemus prolixitatem et deviatione

ab ordine quia sufficit illud quod diximus
ad complendas declarationes virtutum compositarum
et virtutibus simplicibus medicinarum et operationum
saporum earum per species sufficientes ut pro-
ficiat nobis et illis qui studebunt in hoc
nostro libro Et autem nos rememorabimus
plurimum istarum virtutum particularium que no-
minantur virtutes tertie si deus voluit

De resolutiva
et mundificativa

Dicitur duobus modis
Uno quidem alio per se
Secundum quod dicitur de quacumque medicina
que mundificat et extrahit humores a
corpore quocumque modo sit sicut accipite
per sternutationem sive per nares sive per os
per gargarisma et per masticationem Et de
medicina que provocat urinam et de illa que per
subtiliationem humorum grossorum potest
provocare urinam aut adiuvat ad faciendum
ascendere screatum a pectore et pulmone
et ideo nominantur aliqui ex medicinis medicine
que abstergunt flegma et quedam medicine que
provocant urinam et quedam ex eis medicine
tussis et quedam earum medicine que provocant menstrua
Per se autem dicitur de medicinis que extrahunt
et mundificant superfluitates per vomitum
et de illis que mundificant per fluxum
ventris Et iacob alkindi in epistola
qua scripsit in medicinis laxativis visum est michi
quod narretur illud quod in ea scripsit Dixit
enim quod medicine laxative sunt ille que eva-
cuant quod est in corpore de humiditatibus
et superfluis quia nutrimentum carum cum evacu-
atio superfluitatum superfluarum a natura
expulsi colerum id est chimorum Et ille sunt
quas nominamus medicinas laxativas
secundum veritatem Sed ille que proveniunt in evacuatione colere
colerum cum sua qualitate egrediuntur simul
nominibus medicine laxative vel egrediuntur
alio nominibus medicine laxative ad tum
nominis coxia laxativum et nominabuntur
coxitu laxativum Et ita dicit quod quando
de medicinis laxativis nimium sumitur
evacuat ea vel chimos nostri corporis
et ita devenimus ad diversitate sive
aut loci aut sue operationis aut sive
compositi aut sue utilitatis Sed diversitas
ex parte corporis est sicut qui colloquintidam
sumunt in tempore estatis et in etate
iuventutis et ab homine colerico Sed ex
parte loci sicut quando quis utitur ea in
terris calidis sicut Alkeyem et eluach
et declive de ipsa quantitatis eadem que datur
in terris frigidis et humidis sicut in

melach et i filib; qui qn dosis que de
ipa potat[ur] in tris calidis et siccis est
equalis dosis que potat[ur] in tris frigid
et humidis in quibus purgat quantitatem
equale a corpe prius in purgacione
vte quantitatez equalitat quidusqz de
venit aliu ad ipsuitom ¶ Et contrarietas
ex pte oppitionis est sic colloquntida qn
dat[ur] illis in quibus est nate purgare
colera aut dare medicinas alium aliuz
cui no co[n]t. sicut ellus nig qn dat[ur]
canib; et pueris liquorum ¶ Et contrarietas
ex pte sui opositi est sic colloquintida
qn subtiliat[ur] i cotione eis adheret
intestinis z vulnat ea et qn pilla nimis
magna dat[ur] ad purgandu aliqu humore
et nimiu morat[ur] i stomacho et no
pt dissolui neqz descendere a stomacho
quia attrahit humorem qui no e in mag
¶ Aut qn est nimis pua quare est
impotens ad extrahendum humores amo
bus longinquis sicut illos qui sunt in
cerebro z extremitatib; z no attrahit
sim q oz ¶ Et contrarietas ex parte sue
vtilitatis e qn amittit vtute sua sic
ellus z cathich qn putrefiunt quia vini
vorum purgat ppt putrefactioz purga
cione superflua z ex alio ht lassitudo
z dissolutio multa z similia horum quia ovd
illa egrediunt[ur] a noie me[dicine] laxative
patius ad in oppitois eius male
¶ Et iterum me laxatiua dividit[ur] i duos
modos quia vna earu est purgatio p
natura z alia paties quia purgatio
p natura dividit[ur] i duos quia vna earu
facit hoc cu medio alia sine medio
¶ Et laxativa cu medio dividit[ur] primo
i z quia vna facit hoc p similitu[dinem] alia
p contrarietate z ista ambo ad attrationem
¶ Et que purgat patius dividit[ur]
i duas quia vna mollificat vtute
retentiua z alia replent humores
¶ Et mollificatio retentiue dividit[ur]
i z vna quia minuendo calore nale
et alia inferendo nocumentu membris
interioribus sicut ventri et epati intestis
et sto ¶ Et illa q fit sine dubio dividit[ur] media
i duas vna earu cu liquefacione et hu
mectacione et mollificatione z alia
sine liquefactione z mollificatione ¶ Et
illa que est sine liquefactione et
molli[ficatio]ne dividit[ur] i z vna earu cu

dissolucione z alia sine dissolucione
¶ Et illa que est sine dissolucione dividit[ur]
i z quia vna earu est q abstergit et
alia que mordicat ¶ Ista sunt modi qua
litatu laxatiuis ¶ Et iam quid accidat[ur]
i vna me simplici sim q apparet p
ples istorum modorum z aliqua e que
no hz nisi vnum z accidat[ur] i ea euacua[tio]
multorum membrorum z appet euacuatio
alicuius earu p vomitum z alicuius p
fluxu ventris z alicuius p vrinam et
alicuius p sudorem z alicuius per alios
modos euacuationis ¶ Et apparet
iam ex euacuatione alicuius earum eua
cuatio vnius speci humorum et alicuius
euacuatio plurium ¶ Et ut fiat q dixim[us]
nunc pmittemus narrationem p qua fiat
facilitas ad declaratioz eius ¶ Dicimus
q i omnibus que sunt subiecta corruptioni
et generationi est similitudo et contrarietas
postqz cu generationis est similitudo z causa
corruptionis est contrarietas quippe corpori
z illud quod est fortius sup[er] q[uo]d z q[uo]d inu
z tristius i eo est ppt similitudinez nolo
dicere p similitu[dinem] genere i qualitate sicut
generatio ignis cu aere p similitudine qua
hunt in caliditate que est vna ex qua
litatibus primis Et contraria q no conveniunt
i aliqua qualitate s contrariat[ur] i qualitatibus
omnibus z i nullo tpe conveniunt ¶ Sicut
aqua z ignis que contrariat[ur] i omnibus
qualitatibus no conveniunt convenientia ali
z est illa qua vnum applicat[ur] alti sine
corruptione postqz cu corruptionis est
contrarietas qualitatu q conveniencie opposito
est approximacio z applicatio vnius ad
aliud et est contraria oppositioni contrarietatis
propterea oppositio contrarietatis nolo dicere contra
riantium est fugere vel fugitiue vnum ab
alio vel vincere vnum aliud ¶ Igitur
illud quod est equale omni animaliu
no infert eis nocumentu cu suo
contrario est et cu illis approximatus
sua similitudine sicut convenit[ur] et abo
quia quodlibet membrum attrahit sibi illud quod
est sibi simile z illud e magis pacu
quanti ad sua spem ¶ Et attrahit caro
illud quod est magis pacu si caro
et os quod e mag pacu si os et ita
nervi et vene et ligamenta z medulle
et alia ex membris corporis ¶ Et io qn
accidunt nocumentu alicui membro

p aliqua qualitatu z remouet a suo
tpamento atque natura qtrarij a suo
nocente quemadmodum repitur in nro
corpore qz qn egredimur a temperamento
ad laborem dicimur errantes ¶ Et quod
sumus in errore sumus in labore et sm
eundem modum accidit nobis in caliditate
et frigiditate z humiditate z siccitate z ita in oi
ssv sm qtrarij ergo nra quies a quolibet
contrario est ipsius cura qz cura cuius
qz contrarij est ablacio eius z ablacio qtrarij
est cum contrario z contrarij cum medio
et contrarij sine medio ¶ Igitur nra
voluntate et precepto sui creatoris in
geniuntur corpora aialium in hoc quod magis
competit eis z conantur seruare corpora et
expellere nocumenta a se ¶ Ergo desi
derat quodlibet membrorum contrarium sui
nocumenti ad curacionem sui nocumenti
ne vincat eum superflua accio. Et sibi
operatur in omni virtute cum qualitatibus quibus
posuit ministras z famulas corporum
aialium sicut attractiua vel appetitiua
retentiua digestiua z expulsiua cum qualitatibus
primis id quod magis iuuat ad earum
complementum ¶ Et adiuuat virtutem
attractiuam cum caliditate et siccitate qz
cum eis perficitur qz adiuuat virtutem
retentiuam cum frigiditate z siccitate
quia cum eis fit qtractio z coartacio qz
adiuuat virtutem digestiuam cum caliditate
et humiditate z cum eis fit digestio z pu
trefactio ¶ Et fit iuuamentum virtuti ex
pulsiue per frigiditatem z humiditatem qz humiditas
facit lubricum z frigiditas exprimit et ex
pellit z illa operatur ad eundem ad inferiora
et iuuamentum ponderositatis. uolo dicere
aqueitatis z terreitatis sicut ad eundem
ad superiora iuuat aereitas z igneitas
et secundum hunc modum operatur omne quod
est magis iuuatiuum in omni suo opere
¶ Et postquam ostensum est quod medicine laxatiue ingre
diantur humanum corpus ad seruicium et
adiutorium nature scilicet ad euacuandum humores
qui sunt extra temperamentum qz est debilitata
ad expellendum illos nisi cum adiu
torio extrinseco quod ipsa medicina ministratur
ditur corpus et secundum aliquem istorum modorum
qz est ¶ Aut huius proprietate in eo sine
apcione propter sui subtilitatem z propter multi
plicitatem sue composicionis que composito
cum ipsa complent attractorum vel attrahere

illius humoris quem purgat adiuto
rio nature purgatis iuuatur ipsum
per sua operacionem in hoc ¶ Et est illa
qua meorum in dispone mediatur
laxatiuarum quam diximus per naturam sunt
hec sine medio sicut agaricus qz primum
ex eo laxat z non apparet in eo qualitas
qua significetur superfluitas sic apparet
in purgacione qz in sapore eius amari
tudo debilis z dulcedo quod non sunt signum
super operacionem sue virtutis a cum sue
operacionis apparens in eo et est per bona
operacionis nature. uolo dicere quod est
sine nocumento membri cui adheret
¶ Et naturam desit ad ipsam sua solitudinem
sicut aloes qz est amarum et calidum
z siccum simile in virtute colere z in suo
sapore colore z subtilitate et ipsum
expellit coleram ¶ Et non est sicut putant
stolidi medici quod ipsum expellit siccitas
et nigram solum. quoniam estimacio eorum non
est vera ¶ Talem ipsi vident quod euacuat
humorem citrinum calidum z putant quod sit
tinctum ex aloe z quod sit siccitas quod curat
egritudines colericas eo quod minuatur
igneitas z acuitas colere propter illud
¶ Et illud est laxatiuum quod laxat per sua
naturam mediate sua solitudine aut est
sub specie aliarum operacionum nature uolo dicere
quod nocet membro cui adheret propter sua
qualitate z naturam desit ad eum suo qtrarium
ad expellendum a membro suum nocumentum
sicut apparet in aqua casei qz est frigida
z humida z substancia est aquosa z ipsa pur
gat eo celam z pura qb omni alio
humore z sic curat acuta colere et
mundat epar a suis superfluitatibus
adustis existentibus ex natura quantitate z qualitate
¶ Et adplex similiter qz ipsum expellit
coleram a corporibus ytericorum z est frigidum z
humidum z eius aqua proprie mundat croceitate
oculorum. quoniam sunt tincti colore sicut croceo
qui fit ex eo ¶ Capipurgium z hoc medicina
est illis que purgat ex sua natura
mediante qtrarietate sui ¶ Aut est apparens
cum sue operacionis cum medio et est sb
ca sue operacionibus cum medio et est per
ueria per eorum mollificacionis virtutis rete
tiue. uolo dicere quod minuat calorem
naturalem per resolucionem z extinctionem qtrarie
relaxatur virtus retentiua que est in vaporibus
ethimorum que currunt z fluunt sicut
facit battalaun vel laureola et
ebiith putridum qz videmus quod hec

sicut nimia virtute et expellit humores duplices. Et propter hoc fit pulsus primus multum et fit sincopis in multis. In vero quando opilatur corpus cum aqua frigida et densantur pori nec perfundit per eos illud quod replentur et de calore naturali et includitur et cor de stringitur fluxus et laxatus. Et medicinarum laxativarum quedam purgant attrahendo a longinquis partibus corporis, quedam leniunt naturam et expellunt stercus solum. Et medicinarum que purgant cum attractione quedam purgant coleram et quedam flegma et quedam aquam et quedam melancoliam. Et hee sunt ille. Nunc medicinarum laxativarum

Medicine purgantes coleram

Scamonea
Aloes
Absinthium
Meblebs
Fumus terre
Tamarindi
Pruna
Capillus veneris
Buglossa
Granata
Mirablani
Viole
Psillium
Cachile
Cucumer
Cassiafistula
Tamarindi
Sebesten
Iuiube
Liquiritia
Zuccara
Serum
Mastrum
Babilonicum

Medicine purgantes flegma

Colloquintida
Turbith
Centaurea
Sacuria
Titimalli
Camedreos
Amoniacum
Garricolla
Flos eris
Salnitrum
Euforbium
Granum nil
Cartamus
Aparum
Arbor cimiai
Apium agreste
Oppopanax
Bdellium
Sales
Aqua piscium salsorum
Agaricum
Urtica
Chaste
Capsia
Sesepire
Squilla
Serapinum
Asa fetida
Flos salis

Medicine purgantes aquam

Radix cucumeris agrestis
Rasendene
Sochor marien
Lac lactuce agrestis
Mesereon
Anetis agrestis
Radix lilii
Camepiteos
Secebrum
Eberna
Lactura
Eris

Medicine purgantes melancoliam

Ellebori nigri
Alchanech
Mirabolani indi
Pulegia
Polipodium
Ius galli veteris
Epithimum
Xistus
Esebuli
Lapis lazuli

Ex hiis que mollificant ventrem et educunt stercus quedam sunt calide et quedam frigide sunt mediane.

Sed medicine sunt

Affodilli
Bocha
Candisi
Resina pini
Lac arboris ficus
Filix
Betonica
Capparis
Orobus
Radix fistulice
Spuma anglosu
Ffella
Zinziber
Due species storacis
Polium montanum
Semen citri

Sed alie sunt qui stercus educunt

Caules
Alapacum
Spigi
Porrum
Caffium
Moracelsi
Lens
Fenugrecum
Semen ysopi
Semen cucumeris
Vinum siccum
Mategra
Aqua mellis
Aepleso
Malua
Adrag
Cepe
Ficus
Pilocaracte
Meis in vobehe
Mastrum
Pulegium montanum
Semen cucurbite
Ceresa
Secamabim
Caseus
Pisces salsi
Portulaca
Lucticia
Ordeum
Allium
Uve
Dactili
Cicer
Sinapis
Semen melonis
Vinum uve
Lac
Mel
Aqua piscium recens
Capsia
Affodilli
Oleum
Ones ustum
Mastrum babilonicum

Medicine vomitive sunt hee

Ellebori albi
Abulbus vel narcissi
Saphisagia
Mandragora
Innarie
Radix cucumeris
Radix melonis
Granum hen
Butirum elacti
Cana zuccari
Tisana ordei
Spuma azebdi
Cepe narcissi
Eberna
Betonica

Sermo de medicinis lactis

Sunt aut generantes
lac aut augmentantes
aut abscindentes vel minuentes
aut destruentes. Sz ille q multiplicant et
generant sunt qr sanguis qui venit ad
mamillas convertitur i lac duobus modis
Unus eorum est quia ipse venit ad ma-
millas. et secundus est qr ipse mamille
attrahunt. Si igitur contingit q sanguis q venit
ad mamillas tardatur i eventu eius
necesse est q invenimus eum cum medicinis
adiutorio aliquo. et illud adiutorium
fit per medicinas que generant lac et per virtutes
operantes generacionem lactis. Et de generantibus
lac sunt quedam res medicinales tantum et quedam
sunt cibi. Sz ille que sunt medicinales sunt
virtutes que calefaciunt humores flacmaticos
et alterant eos et convertunt i sanguinem
Et oportet cum volumus generare lac ex sanguine
q medicina sit calida temperate et non sit
grossa omnino. Et iste sunt medicine calide
in primo gradu vel i secundo. Et non habent exsiccare
adeo q sit nimium omnino et sunt pauce quantitatis
qr ista temperies complexionis non est
proporcio facilis neque nimia. Et me-
liores ex istis sunt ille q non sunt medicine
solum sz sunt cum hoc cibi. sicut eruca et
feniculus et anetum volo dicere herbas
ipsas dum sunt recentes qm sunt fere de-
siccant et calefaciunt satis. Et ex illis
que ingrediuntur in hoc genere sunt apium
et smirnion et apium aquaticum volo
dicere herbas ipsas recentes antequam de-
siccentur. Sz virtutes que sunt i cibis
sunt virtutes que operantur per similitudinem
cum tota substancia que est i cibis q generant
bonum sanguinem qui sit temperatus i humiditate
et est eorum caliditas tepida sicut est
caliditas lactis. et hoc qr sanguis boni caliditas
est temperata i aliquibus et calor cole patitur
temperamentum qm frigiditas flaticis patitur
temperamentum. Et lac quidem est in sua
caliditate inter flegma et sanguinem sz non longe
ab utroque distancia equali ymmo est
longinquius flati et propinquius sanguini
Cum igitur generacio lactis i mamillis
est pauca et tu vis q augeatur perquire
sanguinis natura ipsius e qm aut sit paucus
i quantitate aut sit inveniens i sua qualitate
Si igitur invenis eum pauce quantitatis
scias q eget adiutorio i calefaccione
et humectacione. Et si invenis eum
ingrossantis qualitatis. considera nam si
vincit super eum colera tunc oportet ut
evacues eam. Et post hoc oportet ut ad-
hibeatur regimen complexionis quia si
vincit super eum flegma eget medicinis
calidis sicut complexionibus in divisione
medicinarum in primo huius capituli

De hiis que abscindunt et destruunt lac

Medicine vero q
abscindunt et de-
struunt ipsum sunt infinite multe
et sunt sicut medicine que calefaciunt
ultra quam oportet et exsiccant qr ipse
consumunt humiditatem sanguinis et ingrossant
eum et propter hanc causam minuunt ipsum
Et res quidem frigide prohibent
generacionem sanguinis et sunt quedam q corrumpunt
qualitatem sanguinis et quedam ex eis sunt q
faciunt id minuendo tota substancia eius

De medicinis menstruorum

Quedam ex eis pro-
vocant menstrua et quedam
sunt que abscindunt ea. Sz ille
que provocant faciunt hoc uno duorum
modorum. Uno cum bibuntur. aliquando sub-
fumigantur. Sz ille que bibuntur provocant
et aperiunt vias et mundificant eas sz non
evacuant cum virtute attractiva. Sz ille que
subiciuntur et provocant menstrua et mundificant
corpus ab eis faciunt illud duobus
modis. Uno qr calefaciunt tantum. alio
qr attrahunt unum humorem aut duos aut
plures sicut faciunt medicine laxative.
Et qr matrix ipsa non habet virtutem attra-
hendi sanguinem qui venit ad ipsam
qr sanguis qui venit ad eam expellitur
ad ipsam cum expulsione ita q non
attrahitur ad se. Et fiunt medicine q
provocant menstrua aut abscindunt ea i virtute
similes medicinis que provocant lac sicut ul-
timus complexionis. et hoc ideo qr sanguis qui
est i venis est materia communis cum istis quam
illis. et ideo cum sanguis e habilis cursui
equalis quantitatis contingit q ista ambo sunt
habundantis quantitatis. Et mamille quidem
conveniunt cum matrice i venis pluribus q sunt
communes utrique. et ideo cum separatur et re-
cedit sanguis ab uno istorum membrorum
et vadit ad alterum exsiccatur illud unde
separatur. Igitur mulieres menstruate
que habent menstrua temperate non advenit eis
lac i mamillis abscinditur. Oportet ideo
convenit q medicine que provocant et
abscindunt sanguinem aquo mundificatur
mulieres per naturas quolibet mense

sunt similes illis que augent aut
minuunt lac i mamillis ¶ Et no diffe-
runt n i eo. q matrix indiget in-
tociens me's amplioris caliditatis
et maioris inasionis qz vene ma-
tris egent magis medicis apitis
et egent cu hoc sanguine fluxibiliori
et magis habili ad provocandu ppter
causa supdictam de matre ¶ Et a no
h̃t virtute attrahendi ad se sanguis
vo qui venit ad mamillas expell'
ad ipas et ipe cu h' attrahit ipm
ad se quare ptente sunt fortioribus
me's ad attrahendu ad eas sanguinem
et io h' qn aa sunt diminuta dimi-
nutione pua q me ne que conveniunt
ad attrahendu sanguine ad mamillas
sunt sufficientes ad provocandu aa Et
qn aa diminuunt' diminutione multa
aut abscindunt' omino no conferunt
eis iste me ne Et egent et savina
mirra calamento pulegio montano
et menstro et costo et cassialignea
haster i thimo et alijs que pcedunt
hac via que provocat aa ablata oid

al' provocandu

Sunt ex eis que de mediciniis
nominant' generative spmatis
spermatis et que sunt contrarie
his et noiant' extinguentes spma
et abscindentes ipm ¶ Et ex eis
que nominant' provocantes sperma
et ex eis sunt contrarie his et dicunt'
phibentes spma Et me ne generantes
spma sunt ille que generant id quod
no est et dicens q sba spermatis
generatur a superfluitate bona et inna-
tiua et in seipso cu h' spuale volo
dicere multorum spirituum ¶ Propter hoc q
sunt ille a quibus generat' spma et
provocat' res vaporose spuales
volo dicere multi spus ul ventose
¶ Et verum quidem que generant spma
queda sunt cibi et queda medicine
et queda medicine simul et cibi Et
ille que sunt cibi et augent spma
sunt res que nutriunt et inflant sl
et sunt generat tota sba e silis sicut
bulbi cicer et fabe et pisces qui
noiant' multorum pedum et ĩguna pini
¶ Et me ne que augent spma sunt
ille que sunt calide et generant ven-
tositate sicut stincus et testiculi
vulpis Et ille que faciunt hoc sunt
cibi et medicine simul sunt sicut semen
lini et eruca Et ille que abscindunt
et destruunt spma sunt res q extinguunt
ipm sicut res q infrigidat et desiccant
et sunt i sba sua contrarie illis q generant
ipm ¶ Et me ne que destruunt no
pmittunt spma generari ne dic q ge-
nerant ipm est q sunt i natura sua
calida sicut ruta et si sunt ex illis q
no calefaciunt phibent generaco eius
sic me ne que noiant' mirti et neni-
far qz ipa videt' contraria spmati
ppetate sue sbe ¶ Et iam inveniunt'
medicine consimiles istis in medicis
menstrui et in me is lactis et palia
via ingrediunt' i genere istarum me ne
que phibet ascensum screatus a mem-
bris spualibus ¶ Et me ne q provocat
vrina qua omi istorum virtus e sbti-
liatiua Et ille que retinent spma
sunt contrarie istis et ipe sunt cibi et me ne
que infrigidant et inspissant spma et
congelat et faciunt ipm quietu et no
fluxibile et id est retentionis eius cu
et phibitionis no tm causa corpis
et destructionis ppetue sicut lactuca
ptulaca a ipso cucurbita mortella
melones. cucumeres. citrulli. De me ne
Calefacto est illa provocantibus
aque est principalis in vrina
me is que iuvat ad provocandu aa
et ad provocandu vrina videntur te
differunt ab invicem i quantitate caliditatis
et cis q alique ex eis desiccat et alie
no exsiccat ¶ Medicine igit' q calefa-
ciunt calefactione temperata et no desiccant
iuvant ad generandu lac Et ille que
calefaciunt plus istis et no desiccant
desiccatione forti iuvat ad provocandu
aa Et vrina provocat qlz istarum duarum
sperum quas diximus ¶ Et provocant
ea etia cu hoc que calefaciunt et desiccant
et ppt hac causa noiant' ipe provoca-
tiue vrine Et sunt singulares in hoc
nomine i q provocat vrina solu absq
eo q provocat aa et lac et ilo iuvant
sr ad educendu screatu de pectore et
pulmone et iste me ne sunt calide
et acute que de sua sui attenuat et
faciunt sanguine subtile et dissolvunt et
separant grossum eius a subtili Sic
separat' lac et generat' qr i sanguine est
subtile aquosum ut sit divisu sepa-
tu a se et quod est i eo spissu coadu-

natur et densatur in se coniungunt partes eius simul. ¶ Et iste due proprietates iuvant renes ad attrahendum totum illud quod est in sanguine de substantia subtili aquosa. Prima est divisio sanguinis et liquatio eius et secunda est districtio et separatio eius vel eorum. Et non est istis duobus possibile esse sine caliditate acquisita vel forti et sunt sicut apium montanum et semen apii et semen feniculi et daucus et semen sinoni et siseleos et ameos et fu et meu et asarum et acorus.

De medicinis tussis

Iste medicine competunt ad tussim duobus modis. Una quidem earum dicuntur medicine tussis quia faciunt venire tussim. Et virtus quidem istarum est contraria virtuti illarum et hec est quia virtus earum que faciunt tussim est virtus subtiliativa et illarum que sedant est ingrossativa. ¶ Et virtus subtiliativa invenitur in rebus calidis et subtilibus et virtus ingrossativa invenitur in rebus frigidis grossis sicut conglutinativis et opilativis. Sed ille que faciunt tussim habent virtute subtilissima vel subtiliativa et inveniuntur in calidis ibi subtilibus quia humiditates quibus inest ut madidant egent medicinis que madidant et non que desiccant. ¶ Et ideo G. dixit quod medicine mundificative apertive pectoris sunt orobus lupini amigdale amare semen urtice liquiricia et alia sunt quorum saporem vincit amaritudo. Dixit quod ex eis sunt baurach sal nitrum et spuma baurach et sterba et alie medicine plures istis cum accipiuntur cum cibo aut cum potu faciunt idem opus quia omnes iste medicine cum hoc quod diximus subtiliant humores grossos viscosos quemadmodum medicine conglutinative ingrossant id quod est in corpore ex humoribus et ideo non invenimus alias medicinas que sint fortius incisive et subtiliative humorum grossorum viscosorum qui sunt in pectore et pulmone et sanguinis ei que est in pectore et convenientiores ad educendum et plus adiuvantes ad screandum istis. ¶ Et de natura ipsarum cum toto hoc est quod aperiunt opilationes epatis et mundificant venas eius et faciunt idem in splene cum opilatio non est fortis quia tunc eget medicinis fortioribus sicut sunt cortex capparis et radix tamarisci et scolopendria

et squilla. ¶ Et oportet quod sit operatio tua cum istis medicinis in quolibet corpore diversa et est quod debes uti eis in curationibus epatis solum et in curis splenis postquam posuisti cum eis acetum et ebullierit cum eis. ¶ Et in mundificatione pectoris et pulmonis cum mellicrato et aqua kischorde et cum sirupo acetoso et vino dulci et ideo quod dixit provocativa urine multi provocatione dixit quod sunt calide acute sicut semen apii montanum et semen apii domestici et semen feniculi et dauci et siseleos et ameos et fu et meu et asarum et acorus. ¶ Et dixit quod medicine que faciunt hoc non iuvant ad educendum saniem de pectore quia natura earum sicut diximus est calida et siccitas et cum hoc quod ipse congregant grossitiem in serpam et separant quod ista congregatur illud quod est in sanguine de aquoso subtili. ¶ Et hec est causa quia vel quia renes attrahunt illam partem aquosam subtilem in brevi tempore et mundificant illud quod congregat et ingrossat ita quod possit excreari finaliter. Et propter hanc causam oportet quod medicine que habent hoc sint incisive et non sit de calore in eis quantitas apparens ne desiccent desiccatione forti. ¶ Et oportet quod ille qui vult eas accipere accipiat eas in sorbitionibus et potibus humectantibus propter illud nocumentum quod diximus. ¶ Et dixit quod remedia ut medicinas que generant vel multiplicant urinam quod sunt ille que desiccant et dixit quod que desiccat cum aliis proprietatibus non iuvat ad educendum screatum a pectore et pulmone eo quod iste humiditates egent rebus que madidant eas et non desiccent.

De medicinis mundificantibus renes

Medicine que mundificant renes sunt medicine incisive secundum similitudinem medicinarum tussis sed non oportet eo quod ipse sint eadem habitudine in illo.

De medicinis conferentibus ad lapidem frangendum

Medicine que conferunt ad lapidem frangendum qui generatur in renibus et vesica sunt medicine que non desiccant sed sunt fortes incisive et ipsarum caliditas non est nimia

qm caliditas coagulat lapide, ppter
q' desiccat z nō madit eum ß frigi'
Et Et sz me'ne que sūt pauce calid'
sūt calid' q' ipe potest madē bone
sicut sunt radix spagi et radix
rubi z herba que dr' gce castura
et est betonica z polu motanu
et lapis iudaicus z mel adustum
et acetū squilliatū z silia exsitis
meis Et post'quā cōplevim' pmā
pte hui' sermonis cū complemēto
sup omīs sbās ear' cū saporib' ear'
et v'tutib' pmīs et scdīs et t'cijs
cū adiutorio dei incipia' pte scdam
i diuisione me'ar' triū gener' s' q'
sunt ex plantis et ex mīalib' et
ex animalib' cū auxilio dei De disp'oe
medicinar' trium

Omnia me'e (red: mediciar' trium)
diuidunt' in gener' que sūt
tres species ex plantis rē
quar' pma est me'ar' q' sumunt'
ex mīalib' et lapidib' et glebis z
alijs t'reis Et scda e ear' q' sumu'
ex plantis et arborib' z t'renascetib'
et ear' ptib' Et t'cia est ear' que
sumuntur ex aialib' viuetib' ex me
bris s' ear' z supfluitatib' oportet
q' psequam' de vnaquaq3 spe
p se singlar' i suo loco z incipia'
a mediciis que sūt ex plātis q'm
ipe veniunt mag' i cōsuetudine
et loquam' pmo de hijs que sunt
equalis cōplōnis ex eis cū auxilio dei

1 Atrog .i. Citrus (red: Cytrum)
Afructus hui' arboris nominat'
in greco pomū aque z cor
tex eius nō est frigidus ymo est
aut equalis cōplōnis a'ut mi' equalis
pm exsiccat q'ntū est de virtute
et cōplōne sua exsiccatione habente
acuitate nō paucā z id exsiccatio
eius deuenit vsq3 ad z g' ß caro
ei' z est illud quod e in medio
corticis z acetositat' eius gnat
humores frigidos grossos flatiōs
et comeditur sicut cortex eius
Et sz cor eius z est acetositas ei'
s' i qua est seme est acetosi sapor
Et v'tus eius pma est que
frigidat et desiccat in scdo gradu
et seme eius cū gustat' i'uenit'
amari saporis exsiccatiū i z° g' calid'
resolutiū longe a'rbus cōplis cōplōnis
Et folium hui' arboris est v'tutis ex
siccatiue et resolutiue Et habz
seme simile semnis pirorū ß quando
bibitur cū vino lz ptate cōtra me'
mortiferas z lauat ventre ex de
coctione s' corticis eius a' ex succo
eius fit collutio oris facit odorem
oris bonū Et q' s' acetositas pgnā
tib' q'n hnt desideriū pt' nāz q'
q' cōpt' ipregnacor' Et dr' q'n por'
in panis psuat eos a corrosione
tinear' Albenmesuay ppetas cor
ticis eius est q' fit bonū odorem oris
Et ppetas carnis eius e q' exti
guit calore stomachi sup'fluū
Et acetositas q'n limacio fit ex ea
confert ipetigini z auffert eam
Et decoctio eius cofert cardiace
q' facit appetitū cibi z incidit colēz
Et abscindit fluxū ventris z vomitū
et extinguit calore cōpt' Et de ppetate
eius est auff'e esticiā z h' e ppetas
sui rob' ß ipm nocet pulmoni et
neruis sua acetositate Et granaci'
sūt de mīo me'ar' con'ferēciū veneris
q'n ex eis sumitur aureū vinū cū aq
tepida et ponit' sup locū morsus
et mollit ventrē (red: Macis)

2 Basbese .i. macis ysaac bendire
est cortex nucis muscate qui
est sup corticē grossū Et
melior ex eo est ille qui e coloris
fusci et deterior ex eo e niger Et in
cortice duro grosso nucis muscate
nō est aliquod iuuamentū ß fructus
eius est vtilis i oriente z nomina'
i oriente adaches et dicūt aliqui
q' est macis Et est cortex q' appor
tatur de regione que nō e greca
et color eius est flauus z e grossus
et stipticus mltū Et calisar e
cortex qui apportat' ab india z sba
eius est cōposita ex sbīs cōtrarijs
Et plus q' est i ea e sba terrea et
mi' q' e i ea est sba subtilis calida
et odor eius est bonus sic odor
spe'rū aromaticar' que apportā'
ab india sapor ei' e stipticus
stipticitate mltā cū alquitulo

aromaticitatis ¶ Virtus eius pria est que desiccat in 3 · ii · Et caliditatis et frigiditatis operatio non est ei manifesta Et virtus eius sa est que restringit et congregat · et virtus eius tertia est que confert fluxui ventris et ulceribus intestinorum In alia translatione nominat eam D. machir Et dicitur est corium ligni veniens de barbaria coloris subrufi cum rubore solido ¶ Alius virtus est stiptica et mordens quod maxime est ingustu Et etiam vocat sicut hic D bibitur emptoica et in ulceribus intestinorum et in fluxibus humorum ad ventrem

Beristegnasten nominatur **Capillus veneris**

Beristegnasten nominatur Coriandrum putei et Capillus algol · et Capillus porcinus D est herba cuius folia sunt similia foliis Coriandri scissa in summitate et habet stipites duros subtiles longitudinis palmi unius et non habet caulem neque florem neque fructum seu semen et habet radicem in qua non est utilitas ¶ Nascitur in locis umbrosis et in parietibus speluncarum humidarum et iuxta aquas coadunatas et decursus fontium ¶ G · virtus eius prima est virtus desiccativa et non est in ea caliditas apparens sed est in fine media inter duas qualitates oppositas existens in gradu medio inter eas Et virtus eius sa est virtus que subtiliat et dissolvit et virtus eius tertia est quod facit oriri capillos in allopicia et dissolvit scrophulas ¶ Et quando bibitur frangit lapidem et iuvat ad educendum saccatum humorum grossorum viscosorum qui sunt in pectore et pulmone et stringit ventrem quando bibitur cum vino confert morsibus venenosorum et fluxui superfluitatum ad stomachum ¶ Et provocat et mundificat puerperas et abscindit fluxum sanguinis et fit emplastrum cum eo ulceribus fraudulentis pessimis et facit oriri pilos in allopicia et dissolvit scrophulas ¶ Et quando miscetur cum aqua cinis in lexivio mundificat furfures capitis et eradicat ulcera humida que sunt in capite ¶ Et quando miscetur cum lapdano et oleo mirtino et oleo lilii et ysopo et vino retinet capillos fluentes Et emplastrum eius imposita cum vino et ysopo

si abluitur cum eo idem facit ¶ Et quando miscetur cum cibo gallorum et gallinarum · i · coturnices et cibatur cum eo facit eos audaces ad dimicandum et iam proprinatur pectoribus propter iuvamentum quod prebet eis ad sanitatem ¶ Heben mesuay proprietas eius est ad mundificationem colere que est in intestinis et stomacho et dosis eius a 3 iii usque ad 3 vii **Operagus**

Nalion est sparagus lapidis G virtus eius prima est quod desiccat sed non habet calefactionem neque infrigidationem et virtus eius sa est virtus que abstergit et virtus eius tertia est qua aperit opilationes epatis et renum et proprie semen et radix eius ¶ Et curat dolorem dentium et desiccat sine calefactione et infrigidatione et ipsum est causa proprie quod sedat ¶ D quando elixatur elixatione una vel ebullitione una et comeditur mollit ventrem et provocat urinam Et quando decoquitur radix eius et bibitur decoctio eius confert stranguirie et yctericie et sciatice et quando coquitur cum vino confert decocto eius turtele et quando ex decoctione eius fit collutio oris confert dolori dentium et semen eius quando bibitur facit cum oppilationes radicas ¶ Et dicitur quod elixatura eius occidit carnes Et dicunt quod quando cornua arietum sepeliuntur in terra nascuntur inde sparagi ¶ Albentia mensuay proprietas eius est iuvare in dolore lumborum qui fit a flate et ventositate et dolore colice et mollit ventrem et si homo utitur eo multum facit nauseam **Olemy et olina**

Zait · i · olemy zaidon · i · olina olivarum quedam sunt domestice et quedam sunt silvestres G · domesticarum folia et lignum quando sunt humida habent saporem stipticum et virtus earum prima est quod infrigidat ea quantitate qua sunt stiptice ¶ D virtus foliorum domestice assimilatur virtuti foliorum agrestis nisi quod virtus foliorum domestice est debilior et est concordia ei quam agrestis quod sunt securiora et leniora ei quam agrestis et humiditas que exit ex ligno viridi quando incenditur in igne sicco liniment cum ea confert furfuribus capitis et impetigini

et scabiei ¶ Fructus arboris olivarum qui est maturus complete est calidus caliditate temperata et qui ex eo immaturus est frigidior et stipticior ¶ Quod fit ex fructu eius emplastrum curat furfures capitis et ulcera frandulenta ¶ Sed olive aquatice que pistantur et emplastrantur non permittunt combustioni ignis fieri pustulas et mundificant ulcera sordida ¶ Et olive nove quarum color est smaragdinus stringunt ventrem et sunt bone stomacho ¶ Sed olive nigre mature sunt parve corruptionis et sunt male stomacho et in gentes oculis et quod fit ex eis emplastrum prohibet ulcera frandulenta ne augmentetur et eradicat ulcera quorum nomen est anthrax ¶ Et medulla que est intra ipsam quando miscetur cum sepo et farina extracta arboris ungento et aqua salsa in qua conduntur olive quod fit ex ea collutio oris restringit gingivas et dentes commotos ¶ Sed oleum quod sumitur ex olivis maturis quoddam est novum et quoddam vetus. Olivis vero quod est novum virtus prima est que calefacit calefactione temperata et humectat ¶ Sed vetus ex eo est calidius et magis resolutivum ¶ Sed illud quod accipitur ex olivis recentibus immaturis dicitur oleum expensarum et in novo ex eo est de frigiditate quantitas que est in eo de stipticitate quia vetus ex eo dum in ipso perseverat stipticitas et virtus desiccativa donec stipticitas recedit ab eo quia tunc fit simile oleo quod accipitur ex olivis dulcibus quia oleum quod accipitur ab olivis et ex similibus est propinquius in virtute oleo expensarum ¶ Et ulterius pone considerationem tuam in oleo quod gustabis quia eadem quantitas qua in eo invenies de stipticitate eadem est in de frigiditate quia si non invenies in eo stipticitatem oleo sed invenies ipsum delectabile vero delectationis dic enim calidum cum temperamento ¶ Et si tu inveneris ipsum cum hoc subtile et est illud quod est primum de quo si accipis primum et ponis ipsum super membra vel corpus dilatatur multum extenditur super corpus ideo imbibatur in eo et abstinditur et scias quod istud est bonum valde et bonitas que convenit oleo est

in ipso et quod abluitur oleum non mordicat ¶ Et oleum quod fit ex olivis novis non bene maturis est oleum expensarum et est convenientius sanis et post illud quod ex eo est novum sine putrefactione boni odoris et ex illo quod est huius fiunt olea aromatica et est bonum stomacho propter stipticitatem que est in eo et restringit gingivas et confortat dentes quando tenetur in ore et prohibet sudorem ¶ Et oleum vetus olivarum maturarum convenit in membris et omnes species olei sunt calefacientes corpus et prohibet frigoris adventum corpori et faciunt ipsum habile ad motum et mollit ventrem et debilitat virtutem membrorum nutritivorum et dantur in potu contra medicinas mortiferas ut evomatur cum eis et fit hoc assidue ¶ Et quando bibitur ex eo ℥ una cum decoctione ordei vel aque calide laxat ventrem et quando decoquitur cum ruta et bibitur ex eo calidum ℥ una confert torsionibus ventris et expellit lumbricos ¶ Et quando fit cum eo clistere confert colice que fit ab asperitate intestinorum et opilationi que fit a stercore duro ¶ Et antiquum ex eo est calidius et plus resolutivum et fit cum eo cohol ad acuendum visum et si non habes oleum vetus et indiges eo coque ipsum donec fiat sicut mel et virtus quia virtus eius est sicut virtus veteris ¶ Sed sedimen seu fex olei spissa est terrea et virtus eius prima est que calefacit et desiccat in ipso quod expensarum et virtus secunda est que resolvit et virtus eius tertia est que curat ulcera que sunt in corporibus senium et ulcera humidi facit fortiter et quando coquitur est grossius et magis desiccativum ¶ Amurca olei quando coquitur in vase eris Cabensi quousque ingrossetur et fiat sicut mel est stipticum medicamen et confert ad ea ad que confert licium et superat licium in bonitate in hoc quod quando miscetur cum aceto aut vino simul aut cum oximelle vel aliter onomelle et linitur cum ea confert doloribus dentium et asperitatibus et miscetur in medicinis oculorum et in unguentis et quando vetustior sit fit melior quia fit ex eo clistere et confert anoapparatu et collo matricis et asperitatibus matricis et quando coquitur cum aqua agreste donec fit sicut mel et liniuntur dentes corrosi cum ea eradicat eos ¶ Et miscetur cum

Samcleua et cu aqua in qua lupini
steterunt addulcorandu et linuit' ex
ea aialia aufferat scabiem eorum et illa
que est noua absque decoctione quado
calefit et prohibit' super podogram
et dol' iunctuarum confert et qui extendit'
sup coriu et po' sup ventre ydro-
picorum minuit tumorem eorum ¶ Et
sz agrestium oliuarum folia sunt stiptica
que qn pistant' et fit inde emplm
que qn pistat' super hispila confert neque sinunt ea
sup hispila confert formice et vlceribus
auge et confert formice et vlceribus frandu-
lentis et panaricio Et qn fit ex eis
emplm cu melle occidit ascarides
et confert vlceribus sordidis et qn mi-
scetur cu melle et fit ex eis eplm
confert apati quod noiat' duo vlceru
et apatibus calidis et fac adherere
cute capitis qn separat' ab osse et qn ma-
sticat' confert vlceribus oris et alcola
¶ Et qn fit ex eis emplm cu farina
ordei confert fluxui ventris antiquo
et sudori eorum et chirata opunt' hoc
¶ Et qn ex succo eorum fit nastale seu
pessariu confert fluxui humiditatu antiquo
a matrice et fluxui sanguinis et sanat
eminentia oculi et confert vlceribus oculi
que noiant' Calcatua et alijs vlceribus
et confert contra humiditatu antiquarum
ad oclm et id po' i vas vl saccum q
administrat' corrosioni palpebrarum
et sulach Et confert auribus ex quibus
fluit sanies et auribus vlceratis Et
qn volueris extrahere succu te ea et
in pistacione aspge sup ea vinu vl
aqua et postea exprime et desicca ex-
pressura in sole et fac trociscos et qn
fit cu vino est fortior qua cu aqua
et melior ad reponendu vl seruandu
et confert sanici aurium ¶ Et ia quidam
comburunt' folia ipsa cu flore et po'
cinis eorum loco tuchie et fit in hunc
modu ponunt' i olla terrea cruda
et obstruat' os eius et dimittit'
in fornace donec olla coquat' Deinde
proiice sup ea vinu quousque infri-
gidentur et confice simul et itum cinere
sicut prius et postea laua sic lauat'
cerusa et fac trociscos ¶ Et creditur
q qn comburunt' i hunc modu nd est
vtus huius cinis minor vtute tuchie

in iuuameto oculi et id credit' q
vtus eius sit sicut vtus illius
¶ Et oleu oliuarum siluestrium al'
recentiu est stipticu q iuuam-
tu eius i me[dici]na est mi[n]us iuuamto
supradicti olei ¶ Et iuuametu ei[us]
in soda est sicut iuuametu olei
ro' et stringit sudorem et phibz casum
capillorum et purgat furfures capitis
et confert contra scabiei et poris et
phibet canos qn ex eo fit vnctio
assidua et qn ex eo fit collucio oris
vz ap[ertur]acoem gingiuarum et confert
dentibus comotis ¶ Et iam separat'
ex eo epithima ad gingiuas qn liquo-
res currunt ad eas q' dz q accipiat'
lana et voluat' sup stilu et madi-
fiat i oleo fueti et ponat' super
gingiuas sepe donec albescat ¶ Et
gummi oliuarum agrestium assimilant'
scamonee et in colore suo assimila'
lacincto rubeo et est compositu ex
laciniis ~~ex~~ minutis et pungit
lingwa Et illud quod assimilat' gummi
i magnitudine lacini leue sine pun-
ctione est malu sine iuuamento
vllo ¶ Et oliue domestice et sil-
uestres que sunt i terra nra sunt ex
quibus colligit' gummi in supradictum
modu et gummi oliuarum agrestium
confert obscuritati visus qn fit
ex ea alcohol et abstergit sordes vlcerum
que sordes nominant' lacoma i
lippitudo que est i oculis et pro-
uocat m[enstrua] et vrina et qn ponit'
in locis corrosis dentium sedat dol'
et excludit embrione et curat
alkenebi i impetiginem et scabiem
vlceratam et noiat' int' m[edi]cos mortificatiuis
¶ Panlus gummi oliuarum po' ad
cicatrices vlcerum Cornee et delet
eas et delet albedine oculi et
tela et vz dol' dentium corrosorum
qn po' in corrosione ¶ Alben me-
shay dixit ex oliuis sunt frigide
et sicce stringunt ventrem et prepant
stomacum q' oliue aquatice excoriant
stom[acum] propter earum ponticitate et qn
ponunt' i sco sunt plus excoriatiue
stom[achi] et minus e ex eis sunt ca cum
pauca stipticitate et sunt magis
digestibiles alijs Et h[umor]

qui generat exolinus vitupat pmi
et que comedunt in medio prandii
acuunt appetitum et magne ex eis
sunt maioris operationis Handachu-
Handachucha nominatur cha in efolium
Heam. D. lochos et est zarch
et chulf in arabico et in latino
efolium. ¶ D. est et species s. domestica
et silvestris. et silvestris quidem
habet stipitem longitudinis duorum brachiorum
et plus parum et nascuntur ab eo ra-
muli multi et habet folium quod assimilatur
folio handachuche que oritur in
paludibus et dicitur efolium ¶ Et habet
semen simile fenugreco non quod est minus
satis. Et domestica est que nascitur
in ortis et est quedam que nascitur
super aquas et maxime in babilonia
quando flumen irrigat terram Et est habens
... eius simile cruribus fabarum
et semen album simile sagi vel ca-
pillis ¶ Et dicunt quod extenditur quando
oritur sol et apparet super aquam
quando occidit sol restringitur et submergitur
in aqua et capita eius similantur
capitibus papaverum magnorum et in capitibus
est semen simile gagueris i. panicii
vel faxiola et exsiccatur ipsum in babi-
lonia et faciunt inde panem ¶ Et
habet radicem similem citonio quod comeditur
coctum et crudum et sapor decoctionis as-
similatur vitello ovi ¶ G. domestice
virtus prima est in tertio calida et frigida in quarto in
equalis et exsiccat exsiccatione
temperata Et secunda virtus est que abstergit
abstersione temperata. Et silvestris
virtus prima est que calefacit in secundo gradu
et secunda virtus est que abstergit Et babi-
lonicum est extremum semine fit panis
¶ D. domestica quando ex succo eius
miscetur cum melle mundificat ulcera
que sunt in oculis et nominantur
harathame et que dicuntur bachile
et macula que est in oculo quod dicitur
locoma ¶ Et confert obscuritati
visus et dicit de silvestri quod habet virtutem
que calefacit et est stiptica stipticitate
parva mundificat sordes que sunt
in facie et panis quando miscetur cum melle
et linitur cum ea ¶ Et quando teritur
cum ea fortiter et bibitur cum rob aut
cum vino aut sola aut cum semine
malue confert dolori vesice ¶ Albuge-

rig handachucha confert frigido stomacho
et grosse ventositati et proprietas aquarum
eius est quod restringit ventrem et va-
let colice i. al. colerice passioni Et si
ponitur super morsum scorpionis sedat dolorem
ex eo Et si ponitur super membrum in quo
non est mordicatio aliis inducit dolorem
et semen eius est fortius folio ¶ Alcha-
bar etiam curavit aliquem ante nos
absque me quendam cum faciebat inungi
pedes cum oleo handachuche et dis-
solute sunt enodationes pedum eius
¶ Mesarugie handachucha est bona
dolori testiculorum et ipsum non ydropisi et
dolori matricis ¶ Albanzi ipsa et semen
eius movet spermam ¶ Ambra filius
byannoch ex ea fit usus in affrica
Hadhach i. al. kulhulom Licium
6 Hi licium mesarugie filzaharug
habet tres species una earum est
indica et alia fit ex herba que dicitur ze-
riah et tertia est arabica et est illa quam
nominamus hazaz i. licium ¶ D. accipitur
ex arbore spinosa que habet ramos
longitudinis duorum brachiorum aut
amplius et folia sunt foliis similia
arboris buxi rara et habet fructum
similem piperis et est niger varus sa-
poris amari levis tactu et cortex
ligni est glaucus similis licio disso-
luto ¶ Et habet radices multas procedentes
tes a latere ligni eius nascitur in locis
agrestibus ¶ Et extrahitur succus eius
in hunc modum teruntur folia sicut sunt
cum tota arbore et ponuntur in aqua
et dimittuntur pluribus diebus et coquuntur
et exprimuntur et succus ponitur ad coquen-
dum super ignem donec ingrossetur sicut
mel ¶ Et adulteratur cum amurca olei
quando admiscetur in coctura eius et cum succo
absinthii aut cum felle bovino et oportet
quod colligatur quod natat ex eo simile
spongie et reponatur ad opus medicinarum
oculorum et residuum eius ponitur in aliis medicinis
¶ Et erit similiter licium ex succo fructus
eius quando exprimitur et ponitur in sole Et
melius ex eo est id quod accenditur
igni et quando extinguitur facit spumam
cuius color est sicut color sanguinis
et extra eius est niger et intus eius est si-
milis lapis sicut crocus et non est
pinguis et est in eo stipticitas cum ama-
ritudine et est species indi et est melius

et fortiore operacionis ¶ Et dicitur quod indum
fit ex arbore que dicitur lichios et hec
arbor est de speciebus spine huius ramos
erectos longitudine cum brachiorum
aut amplius procedentes ex radice
et sunt grossiores ramis rubi et evellitur
ab eis cortex facile et color eius apparet
sicut color sanguinis et folia eius sunt
similia foliis olive ¶ Et ex ista arbore
accipitur licium sed ab illa quod est spinosa
ex ea et est apud nos quod humida vel
liquida mixta et substantia eius est composita
ex virtute subtili calida et terrea frigida
et in sapore eius est stipticitas mixta
quia est pauca multum ¶ Et virtus eius
prima est que desiccat in 2o gradu sed in fri-
giditate et caliditate est quod in hoc media equalis
et virtus eius secunda est que resoluit et
abstergit resolucione et abstersione
curatiua et constringit et restringit ¶ Et
virtus tertia est virtus quod remouet quod
est in pupilla ex eo quod obscurat visum
et confert fluxui ventris et humiditatibus
vlcerum in intestinis et mulieribus hu-
midis profluuium ¶ Et ponitur in medicamine
parum qui fit in facie et in medicamine apostematum
et vlcerum que sunt in ore et in ano
et formice et confert vlceribus fraudulentis
et putredinibus vlcerum et putredini
aurium et tenasmo et panaricio et
hec species licii inuenitur in terris lochie
et capadocie multum ¶ Et est alia species
eius et est india que est fortior ista
et melior in omnibus istis operacionibus
¶ Et virtus licii est stiptica et abster-
git et curat obscuritatem visus et scabiem
et pruritum oculorum et abscindit cursum
humiditatis ad oculum venientem cursum
antiquum et confert fluxui vel cum antiquo
sanguinis stillat aurium et cum linitur cum eo
palatum confert apostematibus gutturis et
cum linitur cum eo confert gingiuis et
vlceribus putridis et rigadiis ani et
thenasmo ¶ Et cum bibitur et fit cum
eo clistere sanat fluxum ventris anti-
quum et vlcera intestinorum et bibitur
de eo cum aqua ad sanguinis fluxum
vel sputum ad tussim ¶ Et dicitur quod potum
morsui canis rabiosi cum fiunt ex
eo pillule et dantur et rubificat capil-
los et curat panaricium et formicam
et vlcera fraudulenta que cum fit

cum eo nascale confert fluxui an-
tiquo humiditatis a matrice ¶ Et dicitur
in teneritates cum coquitur cum ramis
eius confert apostematibus splenis et ytericie
et prouocat ¶ Et dicitur quod facit hoc
acidum sine decoctione cum bibitur
etiam et cum bibitur ex fructu eius post
pueros lavat flegma et confert contra morsus
venenosos ¶ Et lapis fitzaharag est
compositus ex substanciis contritis et est
spe licium confert vlceribus oris et ani
et apostematibus eorum et auribus aquosis
emanat pus et fortificat capillos
si deus voluerit. Sebesten

Sebesten abohanse aphohita
fructificat fructus dulces
et nominant eos gentes siriis
sebesten vsuac benare aphohita
est herba in arabia et arbustum
altum super terram sicut hasta habens
corticem ¶ Et cuius color vergit in albe-
dinem et habet ramos quorum cortex
vergit ad viriditatem et habet folia mag-
na rotunda et habet racemos quorum sapor
est dulcis et vua eius est magnitudinis
eius nucis quod postea glaucescit cum
maturatur et habet intus viscositatem
albam et granum quod est sicut granum
oliue ¶ Et hic fructus colligitur et
desiccatur donec sit passus et est illud
quo vtitur in medicina ¶ Et est medium
in hoc sua in caliditate et frigiditate
lavat ventrem febricitantium et confert
tussi que est a caliditate et siccitate
et lenit pectus quod sedat catarrum
calidum stipticum propter ipsius humiditatem
et confert ardori vrine qui fit propter
mordicationem colere in vesica et
in renibus ¶ Et expellit vermes
intestinorum quod adheret ei propter
suam dulcedinem ¶ Et mesarach et ca-
bari et rapis sicut hic quod dicitur est
hadens id est vel fere lens

Lens. Meliores ex len-
tibus sunt ille que velocius
maturantur et cum infunduntur in
aqua ad mollificandum non ingrossantur
¶ Et sapor eius stipticus est et stip-
ticitate pauca ¶ Et virtus lentis
prima est media inter caliditatem et
frigiditatem et desiccat in 2o gradu.

Et lens ipsa stringit ventrem quando coquitur
bis et proicitur aqua prima et aqua in qua
decoquuntur lentes laxat ventrem. Et
dixit ypocras in vi° epidimiarum quod lens
aut est equata in caliditate et frigiditate
aut declinat a calore parum et significatio
in hoc est quod non appetit per eam quando comme-
ditur aut quando moratur in stomacho aut quando
descendit a ventre infrigidatio corporis
quia est composita ex substantia que stringit ven-
trem et substantia que laxat et laxativum quod
est in ea est calidum sine dubio et re-
stringens frigidum terreum et quando emplastratur
cum ea ulcera apostemata cum toto hoc quod
prohibet et impellit sua stipticitate
et aggravat famem parum et res frigide
non faciunt hoc. Et D. hec virtute stiptica
Et qui comedit assidue accidit
ex ea obscuritas visus est dure di-
gestionis mala stomacho quando comeditur
cum cortice suo et quando excoriatur et
coquitur bene piccata illa aqua prima
stringit ventrem. Sed aqua eius prima
laxat et accidit ex esu eius sompnia
mala et est mala nervis et pulmoni
et endivia quando coquitur cum lentibus
fortificat constrictionem quam facit in
ventre aut moich de mocha aut
plantago aut portulaca aut sicla nigra
aut margnia aut cortex granati aut
rosa sicca aut sorba aut citonia
aut pira aut galle integre et cum
fuerint cocte separantur et proiciuntur
ab eis aut similiter quod ponitur in cibis
et oportet quod coquantur in aceto coctione
forti et si non coquuntur sic laxat.
Et Sed ex eis que sic relinquere
potes unumquodque secundum convenientiam stoma-
chi alia ex eis sunt nociva stomacho et
oportet quod coquantur in aceto quia si non coquuntur
sic nocet. Et Et quando excorticatur
ex eis 30 grana et transglutiuntur
conferunt relaxationi stomachi et
stringunt et quando miscetur cum melle
replent ulcera putrida et auferunt
fraudulentiam ulcerum et mundificant
sordes eorum. Et Et quando coquitur in
aceto dissolvit scrophulas et
apostemata dura et quando miscetur cum mel-
liloto aut citoniis aut cum oleo
rosarum curat apostemata calida oculorum
et apostemata stomachi. Sed in apostematibus magnis
que accidunt eis et in ulceribus corporum magnis
oportet quod ponatur cum eis cortex mali granati
aut rosa sicca cum melle. Et Et quando
coquitur cum aqua marina curant
herpetem et herisipila et formicam et ulcera
cancrosa et fissuras que fiunt a frigore
et apostemata mamillarum. Et Et quod fit
emplastrum cum eis et sanich conferunt
podagre. Et Mesarugie excorticate
ex hiis sunt frigide grosse stringunt
ventrem et urinam et ingrossant sper-
ma et non fiunt cum cute et sunt
frigidiores quam mess rubee. Et
Abeminesuay lens ipsa est frigida
et sicca in 2° gradu et cortex eius est calida
et sicca in 2° et de proprietate eius est
minuere urinam et de proprietate eius ingros-
sationem sanguinis

Cera

Vamatha i. cera. D. melior ex ea
est grossa munda a sorde et in ty-
odore est parum odoris mellis
et in colore eius est parum rubedinis et
illa que est alba post eam et pinguis
est post ipsam. Et Et virtus eius prima
est quod ipsa est quasi media inter res ca-
lefacientes et infrigidantes et exsiccantes
et humectantes. Unde quia est ad hoc res
grossa parum et viscosa et ideo non solum de-
siccat unde sed est ymo de virtute eius
humectat parvis propter quod proprietate suam
viscositatem prohibet resolutionem. Et Et
virtus eius secunda est virtus que maturat
et resolvit maturatione et resolutio-
ne debili et non est de medicinis que ingre-
diuntur corpus sed de illis que apponuntur
extra. Et virtus eius tertia est quod ipsa est media
omnium emplastrorum calefacientium et infrigi-
dantium. Et D. virtus eius est molli-
ficativa replens ulcera repletione me-
diocri et non forti. Et Et formantur ex
ea grana in medio granorum ciceris in
numero et bibuntur de eis X grana
ad ulcera intestinorum et prohibet coa-
gulationem lactis in mamillis lactantium.
Et Et dealbatur cera in hunc modum
accipiatur de ea illa que declinat
ad albedinem viscosa et frica eam et
purga a sordibus et pone in vaso novo
et pone super eam de aqua marina quantum
sufficiat et pulveriza desuper aliquantulum
nitri et coque et quando ebullierit duabus
ebullitionibus aut tribus aufer ollam
ab igne et dimitte frigescere deinde

purga ipam ceram a sorde si aderit et
iterum pone super ipam de aqua marina
et coque fo et cum bullierit duabus vel tribus
ebulicionibus aufer ab igne deinde auffer
et acc olla nova parva et madefac fu-
ndum eius exterius cum aqua frigida et
imprime fundum eius super ceram lique-
factam ut aliquid ex cera adhereat
fundo et congelatur adherens ei ¶ Deinde
separa formam illam cere que adhesit
fundo olle et iterum imprime et fac ita
sepe scilicet donec de cera nichil remaneat
¶ Et post insere formas illas in filo
lineo distant ut non se contingant et
suspende eas de die in sole et de cera
eas cum aqua frigida cotidie sepe et
de nocte suspende eas ad radios lune
tamdiu facias hoc donec sit alba multum
¶ Et sunt quidam qui loco aque marine
ponunt aquam salsam et ponunt formu-
las ipas super herba densa et dimictunt
sic in sole donec albescat et ideo quod hoc fiat
in vere vel estate si fiet estate liquescet a
calore solis ¶ Albugeris mollificat
grossicies asperitatum et confert asperitati pectoris
quando ponitur super ipsum vel quando fit cum ea lo-
hoch vel aliquo oleo sicut oleum viol
et mollificat nervos et ulcera que non
habent exitum ¶ Et ad ipam quidem constituitur
plurima ex unguentis et quando ponitur super nervorum
asperitatem mollificat et lenit ipam s
mum ¶ ... est superfluitas et sordes
quam apes proiciunt extra domicilia
sua et reperitur in alucariis et melius
eximie id quod rubei est coloris odoris
boni similis storaci non dure substancie ¶ Et
malaxari sicut storax virtus eius est
similis virtuti cere nisi quod est fortioris
operacionis et est calidioris satis et est
subtilius et resolvit et mollificat et
attrahit ¶ Et propter hoc quando fit emplastrum
cum eo extrahit infixa corpori et quando fit
suffumigium cum eo et attrahitur fumus eius
per os confert tussi antique et quando attrahitur
per nares provocat sternutacionem et si lini-
tur cum eo impetigo confert Terniabin

Terniabin et eius idem manna
Terniabin expositio est mel roris ysaac
abenduram terniabin est res ca-
dens de celo assimilatur melli granuloso
aggregato et est vocatum mel roris ¶ Et
plurimum quod de ipso cadit est super arbores que
sunt in terra corastem in oriente que arbo-
res habent folia et spinas virides et flo-
res rubeos et non faciunt fructum et
cadit in castella super similitudinem palma
et virtus eius est equalis mollicat
ventris hoc immortalica pectoris confert
calidorum tamen et propter quod resolvit et ad
iuvabit et primorum ¶ Abenmesuai
proprietas eius est quod resolvit ventrem
et pectus mollificacione pauca
et melius ex eo est album novum et
dosis eius a x aureis usque ad xx
aureos ¶ Mesuha et albazari et
abenguezid et acaibari et rasis os
sicut deinde est vel propter id ¶ Aliud terra
niabin est plus zuccaro et sedat
inflamaciones febrium calidarum et aufert
sitim et mollit ventrem mollificacione
mediocri et est manna que cadit
ex aere sicut cadit manna et lenit
pectus et tussim et plurimum quod ex eo ca-
dit est super pomas Cassiafistula

Chiarsamber idem cassiafistula
Cassia sunt canne grane quarum color
est rubeus ad nigredinem de-
clinis et intra ipas sunt lamina ex
carne nigra et pietas dividentes inter
eas et inter lamina et lamina et
grana sicut grana ... et quorum
magnitudo quorum color est inter glau-
cedinem et ruborem ¶ Et cassiafistula
quidem affertur de india et babilonia
et est alienie ¶ Et electa ex ea
est illa que est in canna sua exterius
nigra lucida et levis ¶ Et quod de ipa
nigra lenis et lucida ¶ Et quod de ipa
verum est cor vel caro eius melior
¶ Abenmesuai sapor eius est dulcis
et virtus eius prima est quod ipa est
equalis communis et virtus eius secunda est
virtus que resolvit ¶ Et tercia est
virtus que extinguit acuitatem sanguinis
et sedat apostemata que sunt ex eo et re-
solvit apostemata dura que sunt in gingivis
et gutture quando fit cum ea gargarisma
cum aqua arboris vel pis et cum passu-
lis et confert yctericie dolori epatis ¶ Et
effectus eius est purgare coleram adustam
et mollificat ventrem mediocri mol-
lificacione et dosis eius est a iii uncias
usque ad x ¶ Abengefith mundificat
nervos ¶ Rasis extrema melior est que
extrahitur ex canna et est equalis inter
caliditatem et frigiditatem et laxat ventrem
cum temperamento confert apostematibus calidis
et maxime gutturis et declinat ad
caliditatem plus quam ad frigiditatem adeo
ut fere perveniat ad primum gradum
et defertur de babilonia et alexandria

Completus est tractatus secunde partis
de medicinis temperate complexionis. In
cipit secundus. Primus gradus complexionis calide et
sicce medicine in ipso. Risi

12 Arz i. rizi vel risi. Et in sapore
eius est stipticitas et ideo retinet
ventrem retentione temperata. Et
dixit in cibis quod stipticitas eius est pauca
et est in cortice eius rubeo magis mani
festa quam in ipso. Et ipsum est in medio
nutrimenti inter frumentum et qui sani
egent pulsationibus eius propter punctiones que
sunt in ventre aut propter fluxum multorum
humorum super quos vincat eo. Aut
alia aliqua de causa simili huic. Coque
risi quousque dissolvatur et fiat sicut
aqua chilus et da in potu. Et hora
convenientior usus eius est humidum ope
et qui stomachos est fortis veniunt ad cibos
Et est pauci nutrimenti et stringit ventrem
Et Cindaxar auget spermam et qui come
ditur minorat feces et urinam et vento
sitates. Et Hesarugie est completum in sicca(te)
et est bonum ulceribus intestinorum et
punctionibus corporis qui bibitur aut fit cum
eo clistere et rubeum ex eo est magis
constrictivum si deus voluerit. Absinthium

13 Absinthium i. absinthium abinge
ris et abix est Cinsaic roma
num. Et dicunt alii quod est Sucha
romanum et sunt species eius tres. Una est
que nominatur nomine generali sui nominis
generis et est absinthium in virtute quia
est romanum et Cretense et est melius
Et in ipsius de ingenio sanitatis species ab
sinthii omnes non sunt ex duabus qualitatibus
et duabus virtutibus secundum eundem modum quia
in absinthio quod defertur de mictis
qualitas stiptica est plus quam aliis
speciebus eius virtus amaritudinis
est plus satis. Etiam si invenerit
unum ex eis aut senties in odore
eius stipticitate aliqua et ideo oportet quod
tu eligas in apostematibus epatis et stomachi
absinthium quod apportatur de mictos
quia ipsum habet de bonitate super alias species
Et de proprietatibus huius absinthii est quod
folium et flos eius sunt minora quam
folia et flores aliarum specierum et odor
eius cum hoc non est abhominabilis Sed
in est ei aromaticitas et odor aliarum
specierum est fetidus. Et dixit ypo in vi
cepdiatorum. Sapor absinthii est stipticus
amarus acutus. Sed stipticitas
sua est fortior sua amaritudine

Et virtus eius prima est calida in primo et
sicca in secundo. Et virtus eius secunda est virtus
que abstergit et fortificat et virtus ter
tia est quod facit descendere quod est in stomacho
de humoribus colericis et expellit eos
per secessum et provocat urinam et mundi
ficat propter quod aggregatur in venis ex
humore colerico et expellit ipsum
per urinam. Et qui in stomacho sive in pectore
vel in pulmone est fla(tus) inclusum non
iuvatur in hoc propter victoriam sue stipticita(tis)
et succus eius est calidior quam herba
eius ipsa. Et virtus est eius stiptica
ca mundificativa superfluitatum colligen(tium)
que sunt in stomacho et in ventre et quando
bibitur provocat urinam et prohibet ebrietatem
et qui bibitur cum siseleos aut cum badis
clisi i. celtica confert inflationi et dolori
stomachi et ventris. Et qui bibit ex aqua
eius vel ex decoctione eius qualibet
die quantitatem cium Conas curat illos
qui habent fastidium cibi et ictericos et
qui miscetur cum melle et fiunt ex eo
nastalia provocat et et qui bibitur cum
aceto confert suffocationi que convenit
ex fungis et qui bibitur cum vino confert
veneno quod vocatur aesta. Et dicitur absis
et illi quod dicitur Camon et dicitur Suttara et
morsui animalis quod dicitur mughi et est draco
marinus. Et qui conficitur cum melle
et sale nitro et linitur cum eo palatum
confert apostematibus oris et qui miscetur cum
aqua confert fauci. Et qui miscetur cum
aqua mellis confert lividinibus qui sunt
sub oculo et obscuritati visus et auribus
a quibus egrediuntur humiditates. Et vapor
decoctionis eius confert dolori aurium et
qui fit suffumigatio cum eo mixto cum vino
aut fit ex eo emplastrum oculo in quo est dolor
ad pulsationem confert multum et fit cum eo
emplastrum ypocondriis et epati et stomacho in quibus
est dolor antiquus quando ipsum teritur et emplastratur
cum eo et qui fit emplastrum cum eo ypocondriis
et epati confricatur cum unguento mixto cum
oleo de alcanna. Et qui fit emplastrum stomacho
debet unguentum misceri cum oleo rosarum et fit
ex eo emplastrum cum ficubus et nitro almed
et farina lolii et confert splenetici et
ydropicis. Et fit ex eo sirupus qui dicitur
absinthiati et propter in terris que dicuntur Dab
et stapen et dicitur Castina et in terra
dicitur Craca et utuntur eo in estatibus que
dixi quia non est sed et bibunt ipsum sicut
alio quia bibunt ipsum in estate considerate
quod iuvet eos ad custodiendam sanitatem
Et dixit quod qui pulverizatur in sencis

vel Cistis custodit pannos laneos et co-
ficiatur cum oleo et vngitur cum eo corpus
et prohibet Cinifes et simifes et culi-
ces approximare ad ipsum et est bonum
equitantibus per deserta hoc faciunt equis et
sibi ipsis ut appareat sint immunes
¶ Et cum aqua eius miscetur cum incau-
sto scriptorum quo liber scribitur prohibet
eos a corrupcione et corrosione murium
¶ Et virtus sicci absinthii est virtus sicut
absinthii vero quod non quod vsus eius in pomibus
quod est mala stomacho et facit dolorem capitis
¶ Et succus absinthii adulteratur cum amurca
olei cum cum eo miscetur et coquitur cum
aqua quia sunt eo hominibus qui nominant
santonicum absinthium et nascitur in montibus
regionis que dicitur Choris et regionis
que dicitur Chirochia et in locis qui dicuntur
bozir et in regione babilonie et vocatur
eo homines de partibus illius loci ramorum
oliuarum et habet est herba subtilis
fructus similis herbe que dicitur abrotanum
plena semine ¶ Sapor eius vergit
ad amaritudinem nociua stomacho grauis
odoris stiptica cum caliditate pauca cum
coquitur sola aut cum Risi et potatur
cum melle occidit vermes ventris qui
dicuntur ascarides cum lapacione leni
¶ Et cum coquitur cum lentibus et sumitur
in potu facit hoc ¶ Et cum alia comedit
ipsum maxime in Chirochia impinguat
ea ¶ S. Sapor eius est salsus cum ama-
ritudine et stipticitate pauca et calidior
absinthio et debilior abrotano et est mala
stomacho malicia forti propter suam salsedinem
et amaritudinem et paucitatem stipticitatis
¶ Et dixit ypocras in viii° epidimiarum quod
scechia assimilatur absinthio in figura et
sapore G. dixit inter ea est quod non est
stipticum sicut absinthium et quod calefa-
cit plus eo et amaritudo eius est
plus cum pauca salsedine G. virtus
est diuersa a virtute ipsius Ita nocet
stomacho et occidit vermes plus quam
absinthium cum apponitur exterius vel sumitur
intus et calefacit in 2° gradu et desiccat
in 3° ¶ D. species absinthii 3a que nascitur
in regione dicta Galacia que est Corum
loco qui dicitur salis quam nominant ipsum
incole illius loci sandonicum et traxit
hoc nomen a loco dicto sindonis et est simile
absinthio et non habet multum semen et vergit
sapor eius ad amaritudinem et virtus eius

est sicut virtus santonici ¶ G. virtus est
sicut virtus santonici si venitur ea in cali-
ditate et siccitate ¶ Ruffus et alii dixerunt
quod nabatis ex absinthio est fortiter
amarum et est bonum morsui scorpionis
et est mirabile in hoc ¶ Abenmesuai operatio
absinthii est quod lauat coleram citrinam et lenit
stomachum et intestina ¶ Et dosis eius est
a 3 v usque ad x cum infunditur
vel coquitur Et dosis eius sicci est
abauri i usque ad 3 i ¶ Albixo absinthium
est calidum et siccum aperit opilaciones et curat
ystericiam et lauat ventrem Et potus
infusionis eius vel decoctionis curat
milicos et maxime cum miscetur cum co
epichymum Sarcocolla

ix Azaruc i. sarcocolla ¶ D. est
gummi que nascitur in terra parcis
et assimilatur olibano et est parua
frusta Color eius est subruffus et
amari saporis et melior ex ea est que
cito frangitur et adulteratur cum gummi cum
miscetur ei ¶ G. in sapore eius est amari-
tudo et virtus eius prima est virtus que
desiccat sine mordicatione et virtus
secunda est virtus que conglutinat et abstergit
¶ Et dixit saluagemir quod maturat
et resoluit Et virtus eius tercia est virtus
que incarnat et aperit apostemata que fiunt
a percussione ¶ D. habet virtutem conglutinatiuam
vulnerum et abscondit humiditates ge-
nerantes ad oculum et ponitur in vnguentis
¶ Albugerenz hennica corrodit carnem
mortuam et corruptam que est in vlceribus
et habet virtutem in obtalmia cum apponitur Et
operatio eius est expellere lippitudinem
ab oculo plus aliis medicinis maxime
cum admiscetur cum amilo et zuccaro al-
bo ¶ Alcabari restaurat fracturas et
incarnat vlcera et mundificat ea cum
melle et cum miscetur cum albumine oui
aut cum lacte et desiccatur et postea teritur
et cribratur et administratur in puluere confert
obtalmie ¶ Abenmesuay operatio eius
est quod purgat flegma viscosum et dosis
eius est parua miscetur cum aliis medicinis
postquam mollificatum est in decoctione
a 3 s usque ad 3 i et ipsa non potest
sola propter maliciam eius magnam ¶ Albixo
sarcocolla est acuta multum corrosi-
ua comedit carnes vlcerum et habet
in cura obtalmie operatione magna et
virtute potente et aufert lippitudinem
oculorum qui habent obtalmiam quod quidem

no facit ita aliqua alia me maioie
qu miscet cu amilo et zuccaro albo
Et potio eius ad laxandu ventre
hz ppetate mirabile cuiu ppe adpre
gandu fla grossu quod est aggatu
i intestinus et i spia et ingeniculis et
expellit ipm cu fortitudie cu aliqu
tulo calore Et mittat mes alias ad
excidu a corpe et fortasse vulnabit
oclm et intestina et excoriabit ea
et inducet tenasmo ppt sua acuitate
Et ipsa quide est gumi glutinosu
que qn utitur et obviat rei humide
adheret ei sine manu sine vas ali
cui qr cu ista glutiositate q e i ipa
et acuitate sui et forti adherencia fit
illud qd dixim' de nocumento intestino
Et cu ipsa dat' i potu aliqui sola
aut cu aliq me eaa et fuit ille etatis
complete induat ei caluicia et fac
cade capillos omes de capite suo sed
si fuit iuvenis fit i hoc mora Et si
fuit senex faciet illud citius Et me
lior ex ea est illa que oteritur facile
et que est albior et i maioribus frustis
Et qn utitur cu oleo de nucibus qua
oleu nucu frangit frigiditate ei'
et phibet ipam facere qd diximus de vul
neratione intestinorum et corrosione ppterea
qr oleum phibet ea ab adherencia et
caliditas nucu fugat plm frigidit
que est i ea Sz si ppas ea cum oleo
amigd' pone cu ea duplu vel triplu
ponderis eius de ipo oleo si vis ipaz
pone i aliquibus pill. Sz si volueris
ipam adhibe sola sine admixtione
alterius me pone x ponderis ei'
de oleo Et si ppas ipam cu oleo de ker
na erit senibus et seniorbus convenientior
qua no esset iuvenibus convenies qr
calor ne iuventutis no ferret calidite
olei de kerna Et pone de oleo de
kerna qntitate qua possit dissolui sola
et postea misce ipam cu aliis meis
qr qntitas dosis eius simplic' ppar
ppa sicut diximus est pondus dan
i usqz ad z ii ex aliis medicinis
Et meliores ex meis q conveniunt
admixtioni eius sunt serapinu et
mirabolani et turbith et aloes et amonia
cu et bdellium indicum et seme apii
et anceos et silia horum ex medicinis

14 Assfen albahr Spongia maris
i spongia maris . Et est iam et
game et est queda q d' masculu
et est hns minuta foramina spissa qr
queda est femina dca et figura ei' e
pt illa Et melior ex ea est illa q
est ppingua sue acceptioni et adhuc
reservata i ea virtus qua acquisivit
ex mari Sz qn elongat' tpibus sue
collectionis evanescit virtus eius sed
neqz est conveniens qd administret' in
ope nisi prius lavet' cu nitro vel
baurach vel cu aqua cinerum que d'
distillata Et virtus eius pma e que
desiccat desiccatioe manifesta Et sua est
virtus que consolidat vulna re cu suo
sang'e qn madefit cu aceto mixto
aqua vel vino scdm dispositione corporum
et abscindit fluxum sanguinis qui ab
incisione accidit vel combustioe qn accipi'
sicca no hns humiditate i se et bibit'
i asspalto induto aut i pice liquida
et post sup colu fluxus qr ignis i ea
accedit' na vz ut cauterium et devenit
ex hoc simile cooptori vulni Sed
spongie combuste virtus e resolutiva
Et lapis i spongia et ht virtute que
designat regt' ex virtute eius qd frangit
lapide generatu i vesica sicut diximus
quida qr ipi erraverunt i dicto suo qr
ipe frangit lapide qui est i renibus
tu Et que ex spongia e va nova
et sicca cu sua pinguedine confert
vulneribus et resolvit apstata flatica
et glutinat ulcera flatica et conglutinat
recencia vulnera qn supposit' cu aceto vel
aqua et i carnat ulcera antiqua qn
appo' cu melle cocto eius et appon'
cu aqua sola eciam Sz ex spongiis i qua
que est subtilis levius no hz innatam
et utim' spongia nova sicca i panno
lineo ligata aut sola fit ex ea for
licinum et intromissa na apit orificia
vulnerum qn sunt clausa et qn ponit'
sicca i ulceribus antiquis humidis adq
fluunt humores ab aliis mebris
exsiccat ea et minuit humiditates eorum
et appo' cu aceto et abstinet ch
Et qn comburit' sicut combur' spongia
maris confert obtalmie et abstergit
oclm et qn lavat' post combustione eius
est mag iuvativa in medicis oculi

¶ Et qui comburitur cum pice confert fluxu-
i ... et lapis inventus in spongia fran-
git lapidem vesice qui bibitur cum vino
Asachodos i. sticados Sticados
16 A. nascitur in insulis que dicuntur
sahadis in regione galacie
et nominant illud nomine unius illarum
insularum que dicitur sticados Et est herba
similis ramorum habens comam sicut
coma saturegie et est acuti saporis
cum pauca amaritudine ¶ G. substantia eius
est composita ex substantia terrea frigida et stipti-
citate pauca Et propter hoc est stiptica
primum et ex alia substantia ignea subtili multa
et propter hoc est amari saporis et est
stiptica parum ¶ Et virtus eius prima
est virtus que abstergit et fortificat et
aperit et subtiliat et virtus eius tertia
est virtus que fortificat corpus totum
et membra interiora omnia ¶ Et dyost-
inmaienir(?) quod prohibet putrefactionem
et subtiliat ¶ D. decoctio eius confert
dolori pectoris sicut ysopus et in con-
fectionibus medicinarum Mellilotum
Acliles melich i. corona regia
17 i. mellilotum ysaac benarim(?)
alias elinclise(?) et est herba que
habet folia rotunda viridia et ramuli eius
sunt subtiles multum et folia eius
viridia et fructus eius est habens vaginas
subtiles rotundas sicut virge puerorum
parvulorum et sunt in eis grana pauca
glauci coloris rotunda minora granis
sinapis Et quod de eo administratur
sunt ille vagine cum eo quod est in eis
ex granis ¶ D. est mellilotum habens
colorem citrinum aliter croceum boni odoris et est
ex eo quod assimilatur fenugreco ¶ G. substantia eius
est habens plus caliditatis quam frigiditatis
et sapor eius in est stipticitatis ¶ Et
virtus eius prima est que maturat quia
virtus tertia est virtus que resolvit
¶ D. mellilotum est stipticum mol-
lificativum apostematum calidorum et maxime
apostematum oculorum et ani et testiculorum
cum coquitur cum vino et fit cum eo
emplastrum ¶ Et forsitan miscetur cum
vitello ovi aut farina fenugreci
aut cum farina seminis lini aut pulvere
inglendinum(?) aut papaveris Et cum ipso
solum cum aqua confert ulceribus que nominantur

favi Et qui miscetur cum bolo quod
apportatur de terra que dicitur hoccas et
miscentur cum eo galle et dissolvuntur
cum vino et liniuntur cum eo ulcera
humida que fiunt in capite curat ea
omnia ¶ Et ponitur contritum et coctum
cum vino et cum aliis illorum que digeruntur
super stomachum et sedat dolorem eius Et qui
comprimitur ab eo succus eius tandiu
et miscetur cum rosis et distillatur in
aurem et sedat dolorem eius Et qui funditur
ei super caput cum aceto et oleo ro-
sato sedat dolorem capitis ¶ Bedigoras est
temperatum et proprietas eius est dissolvere
superfluitates Squinantum
18 Adher i. squinantum abohamsa
Squinantum est herba habens radicem
sub terra et ramos subtiles
et est sicut radix ... quod est
latior et minoris ... et habet
fructum similem ... floribus ...
... quia est subtilior et minor ¶ Et
squinantum teritur et ponitur in medicinis
odoriferis et raro oritur solum quia
qui videt unam ex plantis eius et
qui videt ... videt multas ¶ Et fortissime
aspicias ... videbis multas
repletur ex eo tota terra ubi nascitur
Et primum nascitur in insulis et ...
et qui desiccatur fit albus ¶ Ysaac
benamira(?) squinantum est herba pallearum
et habet ramulos subtiles duros et
in capitibus ramulorum sunt spice sicut spino-
se illi pili sunt flores eius et habent
bonum odorem et vene cortices eius
sunt nigre et intus albe et sapor
eius est amarus Et quod de ipso
administratur sunt flores eius et radices
et folia ¶ D. melius ex eo est novum
in quo est rubedo plurimum florum et quando
scinditur apparet in eo color purpureus
et subtile in odore simile rose cum fricatur
in manibus habet odorem bonum et cum ma-
sticatur mordicat linguam et pungit
punctione pauca et quod in usu venit
ex eo est flos eius et tamen radix
eius ¶ G. floris eius substantia non est
longinqua a subtilitate et in sapore
eius est stipticitas pauca minor
caliditate ignis ¶ Et virtus eius prima
est virtus que calefacit caliditate pauca
et secunda virtus est que subtiliat et
tertia virtus est provocat urinam et m-

qui bibit aut fit cum eo emplastrum. Et
confert apostematibus epatis et orificio
stomachi et stomacho ipsi. Set radicis eius
stipticitas est amplior stipticitate
floris et caliditas eius est minor cali-
ditate ipsius. Et propter eius stipticitatem
accidit quod administretur in medicinis que
administrantur ad sputum sanguinis.
D. Flos eius est stipticus stip-
ticitate pauca calefactivus matu-
rativus mollificativus frangens lapidem
aperiens orificia venarum provoca-
tivus urine et cum resolvit infla-
tiones inducit gravedinem capitis
confert sputo sanguinis et dolori stomachi
et confert pulmoni et epati et re-
nibus et miscetur in confectionibus medicinarum
et radix eius est stipticior. Et
propterea datur circa pondus aurei cum
tantundem piperis aliquot diebus habentibus
nauseam et ydropicis et habentibus coagula-
tionem in renibus et decoctio eius
confert apostematibus matricis quando fit
sessio in ea. Habix in libro quem
composuit de cibaria. Oleum simaci
confert omnibus speciebus paralisis et quod illi
qui est in aliis et expellit lapidem et
et est conveniens ad albaras. Athel

19 a Athel i. abamsa. Athel est
longa usque ad celum dura ...
lignum folia eius longa subtilia
... et non habet spinas et ex ligno
eius fiunt parapsides et mensura vel
scutelle et vasa alia et ipsa est nad-
har et omnes arbores ex quibus fiunt
vasa huius nominantur nadhar. Set
athel est arbor que est aliquantulum
rubea que coloris scorpionis. D. Est
arbor parva similis tamarisco et est
in babilonia et aqua infusionis eius
miscetur et species que administrantur
habentibus debilitatem visus. G. Sicut
ipse ysaac benarram athel est species
tamarisci et est arbor que magis
vento agitatur qua arbor tamarisci
et habet lignum et ramos videbis macu-
latos rubore et folia plura similia
foliis tamarisci et in sapore eius est
stipticitas et non habet florem et habet fructum
rotundum sicut ciceris habentem colorem citrinum
ad glaucedinem tendentem inter que sunt
grana pauca invicem conglobata et multa
que nominantur dulcia et grana quidem
athel colliguntur mense februarii

20 b Azari. Chicen i. semen. Semen lini
lini. R. Illud quod comeditur inflat
et cum toto hoc quod assatur inflat quod
ipsum est plenum humiditate superflua
et virtus eius prima est quod est calidum
quasi in primo gradu medium in humiditate et siccitate
quod secunda virtus est quod est mollificativum
sedativum doloris et tertia est virtus que
confert egritudinibus interioribus nisi quod
est minus in hoc quam camomilla et est
medium inter lapatium et stipticum. Et
administretur in eo parum virtutis provocative
urine et hoc quidem apparet in eo manifeste
qui comedit assatum et tale est magis
conveniens ad constringendum ventrem. Et
dixit in libro de conservatione sanitatis quod
semen lini quod coquitur in aqua decoctio
eius est infrigidativa. D. Virtus seminis
lini est similis virtuti seminis fenugreci
et quod administretur cum melle et oleo
et aqua et conficitur resolvit apostemata
calida et mollificat ea sive sint
extrinsecus sive intrinsecus et quod fit ex eo
emplastrum cum ficubus et nitro delet
pannum et pustulas albas facit. Et
quod conficitur cum aqua resolvit apostemata
que sunt in radice aurium et apostemata
dura et quod coquitur cum vino eradicat
formicam et species ulcerum que dicuntur
fauni et quod miscetur cum nastrio in quantitate
equali confert fissuris unguium et corporis
excoriationi. Et quod miscetur cum melle
et fit inde loch expellit superfluitates
que sunt in pectore et sedat tussim.
Et quod miscetur cum melle et pipere
et utitur quis eo movet coitum quando fit
cum decoctione eius clistere ad mollificationem
intestinorum et matricis et mollit ventrem.
Et qui inferius sedet in decoctione
eius confert apostematibus matricis sicut
fenugrecum. Albenmesuay. Proprie-
tas eius est quod quod fit ex eo emplastrum
mixtum cum melle confert carbunculis
unguium. Tabari. Si ponitur super
unguium equat inequalitates eorum.
Albingerith. Confert ulceribus vesice
et renum et maturat apostemata quod fit
cum eo emplastrum. Et qui bibit torrefactum
confert tussi frigide et humide. Et
farragine expellit fetum cito et expel-
lit aquam citam et decoctio seminis lini
miscetur cum oleo et fit inde clistere
ulceribus intestinorum et confert musica

21

Alkansi· non est ei par ad expellendum
fetum et expellendam aquam. Et fasis se-
dat dolorem et confert punctionibus intestinorum.
Paulus: linum ipsum quando comburitur
fumus eius est subtilis et confert corru-
ze et suffocationi matricis. Camomilla
21 b Ebonuf(?) i. Camomilla. D(icit) eius
species sunt tres et distinguuntur secundum
colorem florum sol(um) et ipsa est herba
habens virgas longitudinis circiter palmi
i. fructicosas plurimos habentes ramulos
et folia parva minuta subtilia et capitel-
la rotunda parva in aliquibus quorum sunt flores
albi et in aliquibus aurei coloris. Et
flos qui apparet super capitella est rotun-
dus habens circumquaque flosculos similes
in quantitate floribus rute et color eorum
est aut albus aut citrinus aut purpureus.
Et nascitur in locis asperis et super vias
et colligitur in vere et oportet ut reponatur
folia et flores per se [illegible] quod est
eorum per se et sunt inde cista(?) et radix
eius per quinquaginta(?) siccatur et quod est ex eius
ponitur in opere per se. Et substantia eius
est subtilis et virtus eius prima est virtus
que calefacit et desiccat in primo gradu
et secunda virtus est que resolvit et flump(?)-
at membra. Et virtus tertia est virtus que
confert lassitudini plus alia medicina
et sedat dolorem et mollificat membra
dura et lenit spissitudinem paucam et
expellit ea que sunt ab humoribus collecta
et que sunt propter spissitudinem cutis
quando in visceribus non est apostema calidum et iam
facta est digestio. Et in febribus que fiunt
a flate(?) et inflatione propter apostemata que sunt
in visceribus quando exhibetur iuvat iuvamento
magno vel maximo multum. Et ideo dicitur
quod ipsa est una de fortioribus medicinis
in sedando dolorem et de melioribus molli-
ficativis ex medicinis confortantibus membra nutritio-
nibus que sunt post mirach et ipsa solu-
... eius confert sedem frigide naturae evacuat
humorem qui est in capite per resolutionem
sine attractione et hec operatio est sibi
magis propria quam alicui alii medicine et
quando fit emplastrum cum ea curat scabiem
in palpebris oculorum et confortat cerebrum.
Et virtus radicis et florum eius et
totius plante est calefactiva subtiliativa
et qui bibit vel decoquitur ... inferius(?)
in decoctione eius provocat menstrua et expellit
fetum in hora partus et provocat urinam
et facit frangi lapidem et bibitur in

inflationibus et in colica que dicitur ylcos
et expellit yctericiam et curat dolorem capitis
et administratur decoctio eius in emplastris
vesice. Et illa que habet florem purpu-
reum est fortior omnibus in lapide
quam alie due species et media est ei
virtute prope aliis(?). Et alba et citrina sunt
magis provocativa urine et de omnibus
speciebus quando fit emplastrum eradicat scabiem
ulceratam et quando masticatur curat alcolam(?)
et teritur flos eius et linitur in febribus
periodicis. Et oportet quod radix eius ponatur
ad sirupum qui dicitur onomelli.
22 b Badarugie(?) i. Melissa
turegen(?) et dicitur mar vel mahor
i. mellissa. Et D(icit) i. melissophyl-
los est herba super quam apes delectan-
tur stare et virge primus(?) et folia similantur
virgis et foliis marrubii silvestris
et stipites ipsius virge sunt anglose(?)
s. quadranguli et folia eius sunt maiora
foliis marrubii silvestris et non sunt
pilosa sicut folia primus(?). Et odor
eius est sicut odor citri. Et virtus
eius est sicut virtus ... vel ...
nisi quod est minor virtute eius satis.
Et quando folia eius bibuntur cum vino
aut emplastrantur conferunt puncture
scorpionis et morsui tarantule et
morsui canis. Et decoctio eius
sic quando proicitur super locum morsus sanat
illud et quando fit sessio in decoctione eius
provocat menstrua. Et fit cum ea collutio
oris et confert dolori dentium. Et quando
folia eius bibuntur cum nitro conferunt
ulceribus intestinorum et suffocationi
fungorum et punctionibus intestinorum et
fit cum ea lohoch anelosis et orthop-
nicis qui non possunt iacere. Et quando fit
emplastrum ex ea cum sale resolvit
scrophulas et mundificat ulcera
et quando fit cum ea emplastrum sedat dolorem
iuncturarum. Abenmesuay: proprietas
eius est letificativa. Ysaac
Benaram(?) quando comeditur. Et [illegible]
gie in ieiuno confert stomacho frigido et humido
et facit digerere cibum et confortat caput
et opilationes cerebri. Et proprietas eius
confert debilitati cordis que non sinit
dormire et aufert cardiacam et rumores(?)
affectiones sollicitudines et timores
que accidunt a melancolia et
flegmate adusto. Dadi

23 Dadi i. est granum simile spl-
tudini ordei amari saporis
teritur et proicit^r in vinis
fructuum de baldach et fortificat odo-
res eorum et corroborat ea ad inebri-
andum. Avena

24 Dausir vel dolara id est avena D.
est herba cuius folia sunt simil.
folijs frumenti nisi quia sunt
molliora eis. Et in summitate calami
eius est semen duabus tunicis vel cor-
tibus vestitum a quibus exeunt ariste similes
capillis in subtilitate. G. Sapor eius
est acutus parum. Et virtus eius est quod
resolvit apostemata dura et confert fistulis
que sunt iuxta oculum et cognoscuntur
per scabiem. G. D. quando fit cum ea emplastrum
cum farina curat scabiem et resolvit
apostemata dura et exprimit^r exea succus
qui miscetur cum farina et exsiccatur
et reservatur. Darsisaham

25 Darsisaham i. D. est arbor
cuius grossitudo est sicut grossitudo
aliquorum lignorum et habet spinas
multas et melius ex eo est ponde-
rosum et quando extrahitur apparet in cortice de
sua coloris sanguinei aut purpurei
et est solidum bonum coloris et in sapore
suo est amaritudo. G. Et de eo est species
alia cuius lignum est album grossum
et apparet non odoriferum et est minus
in virtute quam superius dictum. Sapor
eius est stipticus acutus. G. Et virtus
eius prima est secundum quod tibi videbitur ex sa-
pore suo composita ex partibus dissimilibus
quia a parte eius acuta calefacit et a parte
stiptica infrigidat et a totalitate sua de-
siccat. Et virtus eius prima est virtus que
prohibet et virtus eius tercia est virtus que confert
ulceribus putridis et humoribus qui fluunt ad
ea. G. D. virtus eius tercia cum stipticitate
et propter hoc confert cadalcula quando coquitur
in vino et fit cum eo collucio oris
et confert ulceribus sordidis que sunt in
collo matricis et ulceribus ventris quando
fit cum eo clistere et ad bochor nasi et
expellit fetum quando fit cum eo nasale
et decoctio eius quando bibitur stringit ven-
trem et abscindit fluxum sanguinis et
confert difficultati urine et inflacionibus.
G. Bonasbentamus darsisaham apud
apotecarios de auwach est arbor ge-
nerati agrestis et habet lignum album grossum
odoriferum. Et dicitur quod fructus eius est ille
qui dicitur bel et quod est intra ipsum de

carnositate dicitur Chabedh et est medicina que
stringit ventrem et confert febribus. G. Su-
labimbenahasen est planta spinosa
ingrediens in speciebus medicinarum odoriferis
et habet flavedinem citrinum et cortex ligni eius
tendit ad rubedinem et est species lignorum
de quibus fiunt cassule ubi reponuntur
lancee vel etiam pugillares vel alie
huius cassule. G. Et magis odoriferum est
illud quod nascitur in riparijs et in-
greditur in electuario tyriace et nominant
eam ibabaria Alcaudim. Habermia

26 Habermia i. ysaac benadam
hyahermia est pipella et est in figura
sua sicut figura piperis minoris in
qua est in colore suo citrina et sunt in ea
duo ventres grue in caliditate et frigiditate
et confert doloribus gutturis et frigiditati
ventris. G. Abenmesuay habermia est
granum parvum minus pipere et est in eo acumen
pauca et est odoriferum. Cuius odor est sicut
odor ligni aloes. G. Albasari habermia
est calida et humida et est in ea abscisio
vel abstersio parva. Seta

27 Hadetir i. seta. Haiage bemesuay
quando vermiculi texere setam super se
sunt coopertura eius quando dimittitur
donec perforat telam illam et egreditur
inde devenit gehar habrisem et bez et
quando dimittitur in sole donec moritur vermis
devenit inde seta. G. Et dyponit aliqui
medicorum quod seta est calida et sicca cum
temperamento et est bona cordi et confortat
spiritum vel totalitate eius et clarificat
sanguinem eius. Et propter hoc ponitur in medicinis car-
diacis et precipue in dyambra. G. Et quidam
comburunt eam ut possit facilius teri
et melius pulverizari propter desiccationem
quibusdam hoc non videtur esse faciendum ne
amittat virtutem suam et faciunt eam incidi
subtiliter et terunt eam cum margaritis et
karabe et corallo simul et sic teritur facile.
G. Et quidam sunt qui extrahunt ab ea vir-
tutem eius per decoctionem et bibunt in de-
coctione illa propria colantur ea mittitur
in mortario vel in cassula in sole calido
donec bene infundatur et imbibat decoc-
tionem et recipiat virtutem eius et postea desiccat
et virtutem. Frumentum et que ex eo fiunt

28 Henda i. frumentum de kich i. fa-
rina nochale i. furfur niste
i. amilum Chobs i. panis Cha-
mir i. fermentum. G. Frumentum D. me-
lius ex frumento ad sanitatem hominis
est novum maturum plenum cuius
color est aureus et post hanc speciem est
illud quod est medium inter tempus sue
collectionis et tempus seminationis et est

tum mensium quod sitanum dicitur. ¶ G.
virtus eius secundum medicinam que apponitur
extra est calida in primo gradu temperata in humiditate
et siccitate ¶ Et dicit in libro de cibis quod qui
equi comedunt ipsum non effugiunt a
nocumento quod infert eis ¶ A. quod
comeditur crudum generat lumbricos
et quod masticatur et emplastratur confert
morsui canis rabidi ¶ Farina D.
fit emplastrum cum farina frumenti et succo
iusquiami et confert fluxui humorum
ad nervos et tumoribus eorum et quando miscetur
cum spongiis (?) et ponitur super bothor alba
confert eis ¶ Et farina que dicitur sitamina
quando fit ex ea emplastrum cum aceto vel vino
confert venenis et quando decoquitur donec
fiat sicut gluten confert sputo sanguinis
a pectore ¶ Et quando coquitur cum menta
et butiro confert tussi et asperitati pectoris
et pulvis molendini qui est ex farina
frumenti quando coquitur cum vino quod
dicitur mellicratum aut cum aqua et oleo
resolvit apostemata calida ¶ Humanis (?)
farina frumenti quando sumitur cum pulti-
bus confert sputo sanguinis et ulceribus
pulmonis et pectoris et tussi et
asperitati ¶ Furfur G. in virtute furfur
est minus calidum et plus siccum quam partis ad
medullam frumenti ¶ Et dixi tamen (?)
quod virtus furfuris est sicut virtus orobi
in abstersione et farina orobi est
plus in abstersione quam farina ordei
et fabarum ¶ A. quando coquitur cum aceto
forti et fit inde emplastrum aufert scabiem
et est emplastrum iuvativum in apostematibus
calidis in principio eorum ¶ Et quando coquitur cum
ruta et fit inde emplastrum confert apostematibus
mamillarum que fiunt a coagulatione
lactis et confert scabiei plus (?) et confert
punctionibus intestinorum et confert morsi-
bus tyri ¶ Abenmesuai. quando dimittitur
una nocte in aqua et in mane colatur
et coquitur cum oleo amigdalino et bibitur
cum zuccaro iuvat ad maturandum (?)
que sunt in pectore ¶ Amilum G. quod
de amilo sumitur infrigidat et de-
siccat plusquam frumentum ¶ A. melius
ex eo est istud quod fit in estate ex
frumento quod dicitur sitanum et modus
operationis eius est quod accipias de
frumento et purges ipsum bene et in-
fundas ipsum in aqua dulci et lava
ipsum cum ea et proiice aquam cum qua
lavasti et funde super ipsum aquam aliam
et facias ita quinquies in die et in nocte
si potes ¶ Gentili (?) et quando mollificatum

est oportet quod eicias aquam eius cum facilitate
et sine agitatione aliqua ne cum
aqua egrediatur de lacte eius ¶ Et postquam
hoc feceris calca cum pedibus et proiice
super ipsum aquam et quod natavenit
super aquam ex furfure collige cum
cassa (?) vel cacia perforata et abice
residuum vero postquam fuerit purgatum a
furfure et colatum pone super lateres
novos et expone soli et si rema-
serit in eo aliqua humiditas pone super
lignum ¶ Et amilum quando confert humori-
bus qui currunt ad oculum et ulceribus que
dicuntur felfeches et quando bibitur absci-
dit sanguinem qui venit a pectore et
lenit asperitatem gutturis ¶ Et quando
miscetur cum lacte in aliquo cibo
facit hoc idem ¶ Et fit amilum alio modo
si ponas frumentum ad infundendum
et lavatur uno vel duobus diebus et
colatur et fricatur cum manu sicut fricatur
pasta in sole calido et ista species non confert
in medicinis sed iuvat in aliis rebus ¶ Pa-
nis G. emplastrum quod fit ex pane
frumenti attrahit et resolvit quoniam in
pane est sal et fermentum quod in fermento
est virtus que attrahit ab interioribus
et resolvit ¶ D. panis frumenti
quando coquitur cum mellicrato et conficitur
sine decoctione et miscetur cum aliqua
herba vel succo convenienti et emplastratur
sedat apostemata calida sua mollificatione
et infrigidatione ¶ Et panis siccus
et vetus stringit ventrem quando sumitur
solus aut quando miscetur aliquibus rebus
ad hoc convenientibus et panis levis
quando infunditur in aqua et sale et fit
ex eo emplastrum curat impetiginem
¶ Fermentum G. est subtilium partium
et sapor eius est acetosus et virtus
eius prima est parve caliditatis sed est
compositum ex virtutibus contrariis quarum una
est frigida propter acetositatem que
est in eo et alia calida a calore eius naturali
quem est a sale et farina que sunt in eo
et a calore putrefactionis ¶ Et virtus eius
secunda est virtus que resolvit et attrahit
a profundo sine nocumento et mor-
dicatione ¶ D. fermentum quod fit
de farina frumenti sedat attrahit et
subtiliat propter se apostemata que sunt in inferio-
ribus corporis et maturat alia apostemata
et quando coquitur cum sale maturat
clavos et aperit eos ¶ Abenmesuai
fermentum pistorum quod est temperatum

qui infundit[2] i aqua et colat[2] p duas
horas et po[2] cu ℥ s de prodio et q̄rta
℥ i de cordo et ℥ i de zucaro cu
barzed cu quantitate ℥ cu aque et
datur in potu in sanatibus febricitantibus
cu siti sedat fe corp et auf[?] sitim

populus arbor

29 Hamr i populus
H. q eius est composita ex sba
aquea tepida et terea subtili et
ppt' aduit q sba eius est composita D qui
bibitur ex cortice eius am[?] i confert
sciaticis et distillatoni urine Et di
q phibet conceptum qui bibit[2] cu rene
muli et di q foliu eius idem facit
qui bibit[2] post mundificatio[z] ci Et
succus folior eius cu distillatur
tepidus in aure confert dol' ei Et
qui succus eius accipi[2] et tere[2] et misce[2]
cu melle et fit inde collirium curat
tenebrositate visus Et dnt aliqi
q qui cortex haur romane et altius
haur etia incidit[2] minuta et semie[2]
i lecamine oriut[2] p toto anno fugi
apti ad comedendu

Tamariscus

30 Tarfa i tamariscus D e arbor
certa que nasc[2] i aquis et ht
fructu qui assimila[2] floribus
et est similis in fluxibilite sua v
fince et est i babilonia et inveni ta
mariscus domestica que nominatur
Carmezis et assimila[2] agsti i omnib
pt' i fructu Et q fructus eius e
similis gallar dentatis et e stipti
cus et point[2] loco gallar in me[?]
oculi et oris Et in sapore e stipti
citas q vtus eius prima e vtilis que
desiccat desiccatione pauca absque
apticone et virtus eius s[?] que
incidit et abstergit q vtus ei etia
est vtus que confert splem duru
Et folior eius et radic et ramor
subtiliacio e plus subtilitate fructus
eius Et qui cortex ei coquit[2] cu
vino confert splem duru et expellit
dol' dentiu s i fructu eius et cor
tice est stipticitas no pauca quo
adusque virtus ei est pinguis vtuti
gallar vidim n q i gallis vidib
manifesta[2] stipticitas sol Sed q
fructus tamarisci est q i equalis
quia admisce[2] ei pm frigiditatis
subtilis no pauca quod quide no
est repetu i gallis et possu[?] eo vti
p gallis q ita est de cortice tama
risci Et cinis tamarisci qui combu
rit[2] ls vtute desiccativa desiccat
forti et mi quod e ideo e stipticitas

Et plus quod est ideo est abstersio et
incisio Et dixit i li suo ad glauco
ne qui scripsit ei sc' apiat duri i sple
ne q melior me eius est cortex ra
dicis capparis et scolopendia et radi
tamarisci et cortix et simitates eius
Et Et azez aquat[2] omnia ista i aceto
et sculpidum Et D po[2] radix tama
risci pro gallis i me[?] oculor et cor
et est genus spouto sanguinis et potus
i fluxu antiq et convenit humiditatibus
vlcer longi tps et yctias et illis
quos momordit et tarcula Et Et qui fit
emplm cu ea diminuit apatu splati
ca et cortex ei opu[2] sicut fructus
eius neque plus neque mi Et quido
coquit[2] folia ei cu aqua et da[2] de ea
in potu splenetico extenuat splene
Et qui fit cu ea collutio oris confert dol'
dentiu et est convenies iulibus humoribus
fluxu humiditatu antiq qui fit sessio
in decoctione eius et prodicit[2] decoctio
eius sup illos i quibus generant[2] pediculi
et lendines et neciat multu Et Et
cinis ligni tamarisci qui suppoint[2]
conf ert humoribus humiditates matris Et
si fiunt ex stipite arboris tamarisci ci
phi cu quibus vel ex quibus bibunt sple
netici et vinu est innatu eis Et Ex
sarugie cinis tamarisci desiccat ora
vlceru et ipe illa que fiunt ab adustio
ne ignis Et Albausi tamarisci confert
apatibus frigidis qui suffugat[2] cu eo
Et Dixit iuich ho fidelis q fuit qda
mulier sup qua apparuit lepra
et datu fuit ei de decoctione radicis
tamarisci cu passulis sepe et curata
est Et Et nos quidem experti sumus illud
i muliere alia et curatu e Et ideo
convenit q egritudo sua p[a] fuit apta
i splene et ppt' opilationem eius que
quidem fuit causa no attrahendi melacolia
et no mundificandi vel clarificandi sang[ui]n[e]
fuit ca apticionis lepre sup ea qui
do resolutu fuit apta et apta e operatio
ppt' operatione illius me ne i eo
q fuit de natura sua incide et abstergit
et reverse s' ad earum sanitate

Caules

Canabech

31 Tarumb i Caulis
Et et Canabech Et caules ex eis
sunt domestica et ex eis s' silue
stres et ex eis sunt marini Sz domestica
in suo sapore ht amaritudine et
acuitate q in semie eor est h
maius apparens et m[m] et maxime i

babilonicas ¶ Et virtus quidem caulis
est virtus que desiccat qui comeditur et qui
apparet extra quia non est manifesta in eo ac-
cetositas vel acuitas quia virtus eius secunda est
virtus que abstergit et resoluit et glutinat
Et virtus eius tercia est virtus que glutinat
apostemata et curat vlcera fraudulenta et apostemata
indurata que deveniunt ad hoc quod non possunt
resolui et hispila que est sicut illa apostemata
et curat fire et formicam et egritudinem
cum qua excoriatur caro ¶ Et semen caulium
occidit vermes cum bibitur et ipse caulis
babilonicus. secundum ipsum est fortioris operationis cum
confert lentiginibus faciei et pano et aliis
egritudinibus in quibus necesse est abstersio Et cinis
caulium cum comburitur est virtus eorum fortis
desiccativa adeo quod deveniunt ad hoc quod sunt
virtute comburendi Et virtus eorum secunda est
virtus que resoluit resolucione forti
¶ Et virtus tercia quod consumit dolorem laterum
antiquo cum miscetur cum eis adeps antiquus
et administratur et secundum hunc modum conferunt
aliis egritudinibus que assimilantur huic dolori
¶ Et dixit in libro de dieta quod media exhibitio
caules quia sunt minus desiccativa et horum hu-
miditas lenit ventrem aliqua lenitione et
eorum substancia desiccat et stringit ¶ Et qui voluit
quod leniat ventrem ponimus eos in alimentum
et oleo post eorum elixacionem et caules
quidem desiccant sicut lentes et propter hoc
induunt tenebrositatem visus nisi quando
oculi sunt humidi vel terrae granicis ¶ Et
cum caules bullierint bullicione levi
et comeduntur laxant ventrem et provocant
vrinam Et si bullierint bullicione multa
et maxime si bis elixe cum aqua retinent
ventrem ¶ Et caules qui oriuntur in
estate sunt mali sapore et sunt acuciores sapore
quam alii domestici Et caules qui na-
scuntur in babilonia non comeduntur propter
eorum amaritudinem et si comeduntur
conferunt obscuritati visus et tremori
et si ebrius comedit eos sedat ebrie-
tatem ¶ Et summitates caulium sunt melio-
res sapore et magis provocative vrine quam
alie partes eius quia si coquuntur cum aqua
et sale sunt mali sapore et molliunt ven-
trem ¶ Et succus caulium cum miscetur cum
radice lilii quod dicitur yreos et nitro et bibitur
soluit ventrem et qui miscetur cum vino et
bibitur confert morsui tyri et qui miscetur
cum farina fenugreci et aceto et fit inde
emplastrum confert podagre et dolori iuncturarum
et vlceribus sordidis antiquis ¶ Et qui fit

ex succo eius caputpurgium purgat
caput Et qui mulier cum eo federit
et farina lolii nasale provocat menstrua
¶ Et qui folia caulium pistantur bene
et fit ex eis solis emplastrum aut cum
sanich confert apostematibus flaticis et hispi-
le et curat scabiem vlcerosam et syre
et qui miscetur cum sale igne acuto
vel succo evacuat et capillos cadentes
retinet ¶ Et qui comeduntur folia
caulium cruda conferunt splenetico quia
masticantur et transglutiuntur succus eorum et
restaurat vocem amissam ¶ Et qui
bibitur decoctio caulium laxat ventrem
et provocat menstrua quia cum fit cum semine eius
nasale et retinet eam mulier post
impregnacionem interficit fetum ¶ Et semen
caulium maxime eorum qui oriuntur in
babilonia cum bibitur occidit lubricos
et ipsum quidem ingreditur in composicione
tyriace et mundificat faciem et aufferat
bothor ¶ Et summitates caulium re-
centium et qui comburuntur cum radicibus
suis et miscetur cum cinere porci axungia
porcina confert dolori antiquo ¶ Et
Et caules agrestes plurimum nascuntur in locis
maritimis et in locis altis et altissimis
et desertis et sunt similes domesticis nisi
quia sunt albiores eis et asperiores et sunt
amari ¶ Et sapor eorum est amarior
sapore domesticorum et sunt calidiores
complexione quam ipsi et sicciores et non
evacuatur qui comedit eos a mali-
cia eorum quia sunt remoti a generacione hominis
¶ Et virtus eorum est quod abstergunt et resol-
uunt plus quam domestici ¶ Et qui summita-
tes eorum elixantur cum aqua cum non erunt
mali saporis et qui fit emplastrum cum
foliis eorum consolidat vulnera et re-
soluit apostemata flatica et apostemata calida
¶ Et marini. Et marini caules sunt
longiquiores a similitudine domesticorum
et folia eorum sunt longa similia foliis
aristologie rotunde et cauda quibus
folia adherent curta sunt russa parva
et locus eorum a stipite est altior quia
locus habet que dicitur cussus et habet lac
non multum tamen ¶ Et sapor eius decli-
nans salsedini vel salmacitati et
amaritudini et possumus administrare
extra eius ad quod egemus in qualibet quod
diximus et mollit ventrem ¶ Et qui
decoquitur laxat ventrem et operatur

i lumbricis et ascaridibus plusquam decoctio
Et sunt qui coquunt eum cum carne pin-
gui et comedunt Elisabez caulis decoctio
confert tussi antique et podagre quando linitur
succus eius super iuncturas ipsas Et si caul-
dem ad comedendum prius assatus facit cor-
citius ambulare et quando succus eius tangitur
cum vino et administratur aliquot diebus
aufert dolorem splenis Et quando cinis eius
miscetur cum albumine ovi curat combusti-
onem ignis et succus eius aufert scabiem
et pruritum et quando miscetur cum vitreolo et ace-
to et linitur super barbas et scabiem confert
eis quoniam qui caules comedunt clarificat
vocem et confert morsui canis rabidi
Abenmesuai Caules desiccat lingua
quoniam superfluitates corporis et quia expellit humiditatem
capitis et allevat linguam gravatam a flu-
xu et ideo clarificat vocem Et semine eorum
destruit sperma quando fit mulieri nascale
et occidit ascarides et ipse cum succo
sechacul id est cetonice et lupinorum Et in
libro de dieta Canabech carpubitus albus
est magis desiccativus quam folia eius
et quam folia caulium eadem Abenme-
suay qui eo utitur multum in cibo obscurat
visum et semine eius destruit sperma
quando mulier facit sibi suppositorium
Orobus
32 Rexpemie id est orobus
Res nominatur chesne sapor eius
est amarus et virtus eius prima
est calida in primo gradu et sicca in secundo extenso quoniam
sua virtus est virtus que abstergit et in-
cidit et etiam est virtus que aperit opilationes
et quando aliquis ea nimis utitur fit urina de
sanguine Et ex eo fit farina et
ponitur in melle et quando boves eum come-
dunt impinguantur et farina fit ex eo hunc
modum Accipe de orobo albo et pingui
et proice super eum aquam et acetum et
agita et dimitte sic multo tempore quousque
videlicet imbibatur aquam deinde fac bullire do-
nec cortex separetur ab eo postea desicca et
mole et cribra cum cribro spisso et repone
et ista farina lavat ventrem et provocat
urinam et meliorat colorem corporis Et
quando ex ea comeditur vel bibitur nimis
facit torsiones et urinare sanguinem
et quando miscetur cum melle mundificat
ulcera et bochor et filias noctis et
lentigines abstergit a vultu et maculas
et livores qui sunt in corpore curat et
ulcera que dicuntur antora et mollificat
apostemata dura que sunt in mamillis et
in aliis membris et eradicat ignem
persicum et ulcera que nominantur sibuide
id est millina et quando conficitur cum vino et fit
inde emplastrum confert morsui canis
et morsui tyrie et morsui hominis Et
quando coquitur cum aceto et super pectine
ponitur confert stranguirie et sedat tenas-
mon et punctiones intestinorum et com-
bustus carnem fit et tritum bene et miscetur cum
melle et curatur ex eo quod est nux et
confert maculis Et aqua decoctionis
eius quando ponitur super scissuras que sunt
ex frigore et super pruritum qui fit in corpore
sedatur vel curatur Ruffus qui ex eo come-
derit nimis facit fluere sanguinem a
naribus eius
Coriandrum
33 Diabora id est coriandrum Galienus Herba eius
est viridis subtilis et cum hoc in eo
aliquositas tepide virtutis in pauca
quantitate Et in sapore ipsius similiter plurimum est
amaritudo quasi stipticitate pauca Et virtus
eius prima est virtus calida et sua virtus est que
abstergit et resolvit Et etiam est virtus quia
succus eius quando distillatur in oculum confert
dolori eius magno cum lacte mulieris Et
fit emplastrum ex eo oculo et abscindit humiditates
res descendentes ad oculum et liberat vultum
magna in reparatio Et quando semper sit
de coriandro dicit quia est frigidum et qui vult
hoc certificari videat in libro suo de operibus
virtute frigida et ideo quando fit emplastrum cum eo
et pane similagineo curat herisipila et for-
micam Et quando fit cum eo emplastrum et melle
et oleo in aliter uva passa curat sirre et
apostemata testiculorum calidum et ignem persicum
Et quando fit ex eo emplastrum cum farina
fabarum resolvit scrophulas et apostemata
quando bibitur de semine eius parum cum vino
expellit lumbricos longos et augmentum
efficit spermatis quoniam qui de ipso bibitur
multum hebetat sensus et inficit et ideo
oportet cavere a nimio potu eius et usu
nimio Et coriandrum quando miscetur cum
cerusa et litargiro et aceto et oleo ro-
sarum et ponitur super apostemata calida accidentalia que
sunt in corpore confert multum Abenme-
suay quando torrefit semen coriandri stri-
ngit ventrem et abscindit fluxum sanguinis
qui fit ab inferioribus et bibitur Et de eo ij
aureos cum ʒ ij succi plantaginis simul eo
quod bulliat et si est fluxus ab inferioribus
membris curatur Si ponatur super locum
fluxus Albugerich Coriandrum est
semen narcoticum inducens sincopim
stuporem et eadem cerebrum et ipsum odoratum
congelat et prohibet fumositates ascendere

al' cum aceto

ad caput et ideo confert sode et ebrietati et
abscindit fluxum sanguinis et stringit ventrem
Alexander. Coriandrum prohibet fumosi-
tates ascendere ad caput et propter hoc pont'
in cibis epilenticorum qui cum epileticorum sunt
vapores ascendentes a stomacho. Albkansi. Cum
coriandrum siccum infunditur in aqua et bibitur
aqua eius cum zuccaro abscindit vige-
rem ardoris et desiccat spinam. Ruffus. Si hoc
quando bibitur sine zuccaro in loco venenorum
qui bibunt de succo ipsius recenti .3. iiij.or
occidit. Ruffus. Coriandrum recens prohibet
fluxum sanguinis a naribus quando imponitur naribus
et quando odoratur aqua eius. Humain in libro
permutationum dixit quod psilliu. Et fit ei convenire
ut conveniat ei cum sit dicit. Et quod coriandrum
declinat ad caliditatem quando est in ipsum est
virtutis frigide ex dicto suo quando sunt succus
eius et ipsum occidit et narcotizat. Albin.
Coriandrum recens est mortificativum et
congelativum et si homo utitur eo multum vel
potu aque eius est corosivum. Et si ponitur
aqua eius cum aliqua ex aliis herbis
prohibet inflationes que sunt ex herbis.
Et qui non linitur cum aqua eius apostemata
sanguinea vel colerica confert et extinguit
inflammationes corporis et bibitur de succo
expressionis eius crudo vel cocto inducit
lassitudinem et coartationem in ore stomachi
et ipsum est herba cum herbis et corpus cum
coriandro et ita est eadem de folio psillii et
succo eius et de semine lini et de semine urtice
et de semine scabiosa sicut de coriandro
recenti. **Vitis species et que de eis fiunt**

Racemi id est vitis hameb id est uva zibib
id est passule. Non vitis est super species eius
et est ex ea domestica et silvestris
et alba et nigra et domestica est vitis
vini et est silvestris bucumia. Vitis
silvestris est planta cuius rami
extenduntur longe similes palmitibus
vitis vinifere cuius lignum est grossum et
cortex separabilis ab eo folia habet similia
solatro domestico nisi quod sunt latiora
et nigriora eius et flos eius assimilatur grano
kahaleb id est lenticule aque et sunt eius
due species quarum una non habet uvas
sed facit flores et est illa que dicitur [illegible]
Et alia profert grana parva in[illegible] similia
racemis alias botris uve parvis et quando
sunt matura color earum est rubeus quia
figura grani est rotunda et racemi sunt
botri parvis et similitudines eius resignantur
id est alias similitudines conducuntur et resignantur

Et racemi et similitudines eius virtus
prima est virtus que abstergit et virtus
secunda virtus que aufert impetiginem et
lentigines et omne quodcumque fit ali-
cubi in tota cute id est alias et est cum hoc toto
quod removet quicquid fit in superficie
corporis. Et est cum hoc in ea virtus in-
cisiva id est separativa cutis sicut illud
cum quo paratur corium. Et dicunt foliorum
huius vitis et capreolorum et palmitum
assimilatur virtuti capreolorum et palmitum
vitis vinifere quia radix huius vitis quando
coquitur in aqua et bibitur cum duobus
ciatis vini quod fit cum aqua marina
laxat per ventrem humores aquosos et
datur ydropicis. Et racemi eius
habent virtutem que lavat et abstergit cum
hoc impetiginem et similia ex vestigiis que
apparent in cute. Et preparatur hec herba
a principio nativitatis et est bona in usu ci-
bi. Et qui hec vitis florescat colli-
guntur flores eius et oportet quod reponantur
in vase vitreo sine bituminatione aliqua
postquam collecti sunt et extensi in panno
uno die et desiccato in umbra. Et nascitur
de ea multum in terra que dicitur morea et kali-
thia et chiki et kanchia et virtus huius
floris est stiptica et ideo qui bibit est
bona stomacho et provocat urinam eo quod re-
stringit ventrem et abscindit fluxum
sanguinis et confert stomacho desiccato in quo
accessit cibus et miscetur cum aceto
et oleo rosaceo et linitur caput cum eo ad
sodam. Et fit emplastrum ex eo humido et
confert apostematibus. Et qui contritus
siccus miscetur cum melle et croco et oleo
rosaceo et mirra et fit inde emplastrum confert
scabiei ulcerose in suo principio. Et con-
fert vulneribus ulcerorum et humidis ex
ceribus que sunt in collo matricis que
ingreditur in confectionibus pessariorum et
administratur in fluxu sanguinis. Et
fit ex eo emplastrum cum sinich et vino
et ad humidum ad oculum et ad m-
ce ad [illegible] humidorum ad oculum et ad in-
flammationem stomachi. Et qui comburitur in tegu-
la confert dolori oculorum et curat
superfluitates palpebrarum et fit in radice unguentum cum
panaricio quod fit in radice unguinis cum
melle. Et confert gingivis a quibus
fluit sanguis. Et vinum quod sumitur
ex uvis vitis agrestis est stipticum
confert stomacho ad que fluunt humores
et intestinis quia valet omnibus egritudinibus
quibus necesse est stipticare et constringere.
Vitis domestica est vitis que non tollitur

virtus eius est sicut virtus vitis agrestis
nisi quod est debilior ea. Et folia eius
capreoli quando conteruntur et fit emplastrum
cum eis confert podagre et folia eius similiter
sunt frigida et stiptica et quando fit emplastrum
cum eis solis vel cum farina ordei sedat apo-
stemata calida que sunt in stomacho et inflacionem
que est in eo. Et succus foliorum eius
confert habentibus ulcera in intestinis et
qui exspuunt sanguinem et qui conqueruntur
de ardore stomachi et pregnantibus habentibus
appetitum corruptum. Et capreolus eius
quando infunditur in aqua et bibitur facit
hoc. Et lacrima vitis est similis gummi
que coagulatur super palmites quando potatur
cum vino expellit lapidem et linitur
cum eo impetigo et curat eam et scabiem
ulcerosam similiter et non ulcerosam. Et cum hoc
aliqua linias cum eo quod linies membra
cum nitro et oleo assidue et abradas
pilos eius. Et lacrima que emanat a sar-
mentis vitis quando recenter collecta sunt
de vite non ponuntur in igne et comburuntur
ab uno capite et ex alio emanat lacri-
ma velut sudor quando ex ea liniuntur
verruce que dicuntur mirmicia eradicat
eas. Et cinis sarmentorum vitis et cinis
acinorum uve vel vinacie pulvis quando
emplastratur cum aceto curat anum qui ab
eo evulse sunt emorroyde et curat morsus
et curat garsiones mures (?) et confert
morsui vipere et quando fit ex eis emplastrum
cum oleo rosarum et ruta et aceto confert
apostematibus calidis que fiunt in splene.
Et uva succus eius quando non est matura
cum exprimatur antequam absconderatur
stella canis et ponatur in sole in vase
ereo rubeo cooperto cum panno et dimit-
tatur in sole donec coaguletur totum
et mittatur de eo quod coagulatur cum eo
quod non coagulatur et de nocte ponatur vas
sub tecto quia ros prohibet coagulacionem
cum (?) succi. Et melior ex eo est ille
qui est citrinus declinans ad rubedinem
et est frangibilis et stipticus forti
stipticitate et mordet linguam. Et sunt qui
decoquunt succum ipsum et conficiunt de-
coquendo et iam est coctus cum melle vel
vino dulci. Et iuvat qui sunt in lateribus
gule et palati et vuule et ad cicatrices (?)
et gingivis fluxis quibus habundant
humores et auribus a quibus egrediuntur
sanies et cum aceto confert fistulis

et ulceribus antiquis et ulceribus fraudulentis.
Et fit collirium cum eo adulta intestinorum
et ad cursum humiditatis antiquatorum oculorum
maturatur (?). Et quando colliatur cum eo oculus
acuit visum et confert asperitati oculi
et pruritui. Pro prurito similiter qui quandoque accipit
venenorum et cetera ut administretur postquam
temperatur cum aqua quousque subtilietur
et fiat liquidum et administretur de eo parum
quando adurit adustione forti. Et de
vino de uva acerba fit in hunc modum: accipe
de uvis que non sunt complete mature
sed sunt immature et ponantur in sole tribus diebus
aut in pluribus donec fiant extenuate
postea exprimatur ab eis vinum et ponatur
in sole. Et virtus huius vini est stiptica
et corroborat stomachum et confert illi qui non
potest digerere. Et confert stomacho relaxato
et pregnantibus et habenti colicam cum qua
evomitur. Et sanitas quia dicit quod verum in tertio
epidimialibus et cetera quod illud vinum dimit-
tatur veterascere pluribus annis quia in hoc fiat
non est aptum ad potandum. Et albenincsinai (?)
vinum uve acerbe est bonum stomacho calido et ab-
scindit fluxum colericum et est bonum
epidimie et pregnantibus fortificat eum
eorum stomachum et prohibet eorum vomitum et
prohibet syncopim si deus voluerit. Et
passule. Et virtus passularum et est virtus
passule que maturat et resolvit resolucione
[illegible] quia dixit in libro de cibis quod
passule stiptice sunt frigidiores aliis
passulis et dulces sunt calidiores et
stiptice fortificant stomachum et retinent
ventrem et dulces sunt medie in hoc
et sedant mordicacionem que est in eorum
stomacho. Et quantitas nutrimenti in passulis
dulcibus carnosis amplior et in ex-
tenuatis stipticis minor est et passule
dulces carnose sunt maioris nutrimenti
quam uve et minoris abstersionis quam
ficus sicce. Lenitio vero ventris in eis
est minor. Unde ipse sunt convenientiores stomacho
quam ficus. Et dixit in almagemir (?)
quod in passulis forsitan est res que lapat (?)
per suam aggregacionem et hec est quod possumus
eas maiori iuvamenti epati. Et solo-
dicere propter earum aggregacionem que in eis
stipticitatis quantum est in epati egro-
tanti. Et est cum hoc in eis quod maturat
humores crudos indigestos et equat
humores malos et tardant eorum quoniam
et sunt eciam in via sua tarde ad reap-

putrefactione et in tota corpore fbd sunt
similes epati ¶ Alius psis alkesines
itanominant' ligwis ferisb est
passule sine granis ponunt' i sole
vides ⁊ passescunt ibi sine gno ⁊ sunt
multu dulces bitates quinde iouen
te diligunt eas plus alijs ⁊ miscent
eas cu zuccaro ⁊ nucibus et amigd'
et avellanis ¶ Albe passule sunt
plus stiptice ⁊ carnes passularum qn
exhiunt' ab eis grana ⁊ comedunt'
conveniunt tussi pulmonis ⁊ conferunt
tussi ⁊ renibus ⁊ vesice et qui passule
comedunt' sole cu nucleis conferunt
ulcerib intestinorum ¶ Cu carni
passularum miscet' cu farina cigne
si i stavrola ⁊ ouis ⁊ modico melle
et comedit' aut admixto pauco pipe
expellit fla poe et qui miscent' cu
farina ⁊ cimino ⁊ fit inde emplm
confert apostatib cu intestinorum in al'
testiculorum ¶ Et qui passule pistate
miscet' cu ruta ⁊ fit inde emplm
delet q appet in cute ex clavis et
nominant' in gco asticris ⁊ iedhia
et ulceribus que nominant' favi ⁊
putrefactionibus que fiunt i ucium
et ulceribus frandulent q noiant'
entoria et cancro ¶ Et qn fit ex
eis emplm cu appopanaco confert
podagre ⁊ qui ponit' sup ungues
eradicat eas ¶ Abenmesuay et
mescha meliores ex eis sunt pigwes
subtilis corticis ⁊ parvi grani
¶ Grana vue ⁊ fa eius est ossa
tra ⁊ sapor eius est ponticus
et vrtus eius p̄ma est fria i fo g
sicca i fo qr fa vrtus e q stipticat
et restringit ¶ Tinia vrtus etia e
vrtus que confert fluxui ventris
inmaneto magno ¶ Vinacia p
vinacia uvarum reponit' ⁊ fiunt
ex ea fit emplm cu sale apostatib
ca ⁊ apostatib mamillarum ¶ Et qn
fit clistere cu decoctione vinacie co
fert ulcerib intestinorum ⁊ fluxui
antiquo ⁊ fluxui humiditatu anti
quarum amatrice ¶ Et ex ea fit pessario
mulierib qr fiunt clistia matricu
cu ea ¶ Et grana vue que colligunt'
i vinacia sunt stiptica sto ⁊ assat'
et terunt' ⁊ bibuntur sicut pulvis

et conferunt ulceribus intestinorum
et fluxui antiquo ¶ Abenmesuay
passule qn comedunt' cum suis
granis conferunt dol' intestinorum et
dulces ex eis ⁊ kesmes i nō hn
tes grana inducunt fla satis ¶ Et vue
quod ipugnat macros ¶ Vinu e
est i q̄ g̃ ⁊ caliditate et vetus ex
eo est in tertio gradu et nigru
est in 2o ¶ Et manifestu' unumqdz
vinu i cl g e pessima oz calidit
iuvente i eo ¶ Et vinu nocet
ivuis ⁊ senibus sz ipm e delectabilis
saporis qr io oz cave ab eo si ali
quod membrorum e egru qr ingredit'
suavit' ⁊ amenit' ⁊ i fine mordz
ut colub' ¶ Sz si parum de eo sumat'
in dispositione sanitatis ⁊ cu mix
tu aqua nō nocet ¶ Et quod de eo
est vetus multu albu subtile p
vocat vrina n qr fit dol' capitis
et qui bibit ex eo sat' nocet sto
¶ Sz novu vinu generat i flacorum
⁊ est difficilis digestionis inducit
somnia mala ⁊ provocat vrina
¶ Sz mediocre int' novu ⁊ vetus
est sine malicijs hor quapropter oz
q eligat' potus eius p alijs sanis
et egris ¶ Sz vinu albu subtile
est bonu sto ⁊ q̄t usus eius mag
i sanitate ⁊ i egtu e ⁊ e propinquius
ad mollificand ventre qua rubeu
et nigrum ⁊ vinu nigro e grossu
et tarde digestionis ⁊ iebriat et
ingrossat sanguine ⁊ confert fluxui
ventris ¶ Et vinu rubeu e me
diu int' albu ⁊ nigru ⁊ io vrtus
eius est media int' vrtutes illorum
¶ Et vinu nigru est malu sto et
inflatiu n qr auget carne sicut
grossium ¶ Dulce vo e grossium
et est tarde resolutionis inflat
stom laxat ventre sicut mustu
nisi qr via vrtus est eius debilior et
confert vesice et renib ¶ Et qn
est vetus confert apostatib ⁊ vulnib
qn infundit' lana nō lota i ipo
et supponit' ¶ Et qn ponit' sup
ulcera frandulenta ⁊ sup ulcera
pruriginosa ⁊ sup ulcera adquaut
humores confert eis ¶ Vinu vero
stipticu est magis provocatiu
urine facit sodam ⁊ inebriat

Ponticum vero est magis conveniens cibo
et stringit ventrem et abscindit fluxum
humorum ¶ Et vinum leve confert vissicis
et stringit ventrem et nocumentum humorum
et provocatio urine sunt in eo minus ¶ Et
vinum quod fit cum aqua marina est
malum stomacho stomachum inducit nocumentum nervis
et laxavit ventrem et est malum convalescen-
tibus ex egritudine ¶ Et vinum in quo projicitur
gipsum est malum nervis facit sodam et
acuit ex eo inflatio in corpore ¶ Et omne
vinum quod est purum sine admixtione
alicuius rei et est in eo sapticitas est
calidum velociter penetratiuum in totum
corpus et corroborat appetitum et stomachum
et nutrit corpus et facit dormire et
auget in fortitudine corporis et meliorat
colorem ¶ Et melior ex vinis in digesti-
one faciliter est illud cum non ad
miscetur aqua marina et est in eo sapti-
citas et declinat albedinem et est medi-
um inter novum et vetus ¶ Et quantitas quam
de ipso debet potari oportet quod sit secundum tempus
et etatem et secundum consuetudinem et virtutem
¶ Et oportet quod non bibatur vinum vetus quando
multa est sitis sed infundatur in eo
cibus secundum quantitatem necessariam ¶ Et omnis
inebriatio est mala et nociva et ma-
xime si sepe contingit quia inebriatio
assidua debilitat corpus mollifi-
cat nervos ¶ Et qui vinum bibit assidue
preparat vel disponit corpus ad acutas
egritudines ¶ Et quantitas melior que
de ipso sumitur quando est quantitas temperata
et certis diebus et maxime si aliis
diebus potatur aqua et hoc quia ipsum
resolvit et penetrat et mundificat
superfluitates exteriores apparentes
¶ Et qui potat vinum post ipsum debet
potari aqua ad sedandum fortitudinem
eius et ad abscindendum virtutem eius
nocivam ¶ Cum vinum bibitur cum oleo
provocat vomitum confert lacti co-
agulato in stomacho et ardori renum et
vesice et ulceribus que sunt in eis ¶ Et
cum bibitur quantitas conveniens iuvat
illos quibus datum est in potu succu-
rum et coriandrorum et opium ¶ Et
omnes medicine que interficiunt per
frigiditatem earum et confert morsibus
venenosorum animalium similium illorum quorum
morsus occidit propter frigiditatem veneni
eorum quia diminuit venenum in stomacho

et confert inflationibus stomachi antiquis
et mordicationibus que fiunt in illis
et relaxationi stomachi et eius debilitati
et humiditatibus que currunt ad ipsum et ad
intestina et ad ventrem ¶ Et confert
illis qui sudant multum et maxime
album vetus boni odoris quando potatur
¶ Fex vini oportet quod administretur illa
que est de vino veteri et oportet quod comburatur
sicut comburitur spuma maris propter
desiccatur desiccatione forti ¶ Et quidam
ponunt eam in vase terreo novo et acce-
dunt sub ea ignem forte et dimittunt
donec fiat ignita quia quidam sunt qui
iniciant et sepeliunt eam sub prunis
et dimittunt donec inflametur ¶ Et
oportet ut tu scias signum hoc adustionis
eius ¶ Et est quando immutatur color eius
ad albedinem et ad aereitatem et quando
applicatur ligno inflamat eam fortiter
propter fortem eius adustionem ¶ Eodem modo
etiam comburitur fex aceti quia fex quidem
adusta licet virtute comburendi vel adu-
rente multum forti adustione abster-
git et aufert carnem superfluam ulcerum
et est sapticam et putrefacit putrefi-
catione forti et calefacit et desiccat
vel exsiccat ¶ Et oportet quod ipsa administre-
tur dum est nova quia virtus eius resolvitur
cito quia propter hoc oportet quod non dimittatur
extra vas et conservetur bene cooperta et ob-
turato vase ¶ Et ipsa quidem ab-
luitur sicut tuthia et fex quidem non
combusta et etiam quando aduritur sola vel
cum mirto recenti restringit apostemata
inflata quia quando fit emplastrum cum ea et ap-
ponitur super ventrem et stomachum stringit
eam et prohibet fluxum humorum ad ea
¶ Et quando fit emplastrum cum ea sub um-
bilico et super pectine abscindit
et resolvit apostemata que non sunt aperta
¶ Eodem apostema nominatum cubilla et sedat
apostemata mamillarum ¶ Et fex adusta
quando miscetur cum resina pini aufert
dissoluciones unguium ¶ Et quando miscetur
cum oleo mastichino et resina pini
et linitur inde capilli et dimittitur
sic una nocte rubificat eos ¶ Et
ipsa quidem ponitur in medicinis oculorum sicut
thuchia et abstergit sordes que fiunt in
eis et vestigia ulcerum et valet ob-
scuritati visus ¶ Vitis alba et

est fesire. Et habet ramos et folia et
capreolos similes vitis, et non ex quo sunt
omnia asperiora et rami et capreoli
eius adherent implicantes se quibuscumque
approximat ex arboribus aliis et
suspenduntur eis cum capreolis suis.
Et habet fructum similem racemo rubo.
Et in summitatibus eius est stipticitas
et amaritudo pauca et acuitas et
ipse comeduntur in principio sue nativitatis
secundum consuetudinem in tempore veris quia
sunt iuvantes stomacho propter earum stipticitatem.
Et virtus tertia est quia provocat urinam menstrua
dioretica. Et secunda virtus est quia abstergit et
subtiliat. Et tertia utilis est quia dissolvit
duritiem splenis cum supponitur emplastrum
ex ea cum ficubus et curat scabiem
et egritudinem cum qua elevantur cutis
squame. Et fructum eius utuntur coriarii. Et
si fructum eius abluuntur pili corporis et summitates
plante huius in principio sue nativitatis
coquuntur et comeduntur et provocat urinam
et lavat ventrem. Et virtus foliorum
et fructus et radicis est acuta calida. Et
ideo quando fit cum eis emplastrum et sale confert
ulceribus que dicuntur gangrena et illis que
dicuntur fagedenica, quia quando fit emplastrum
cum eis et sale et curat fissuras la-
biorum. Et radix eius mixta cum orobo
et fenugreco quando cum eis abluitur cutis
mundificat et abstergit eam et aufert
pannum et vestigia nigra et bothor et cica-
trices ulcerum et conficitur cum oleo donec
fiat sicut cera et sedat dolorem et abscidit
hasaf et fistulas quando fit emplastrum
cum ea cum rebus et resolvit apostemata et aperit
ea in quibus est aggregata sanies et re-
staurat ossa fracta, quia quando miscetur
cum oleo donec dissolvatur confert ad hoc. Et
expellit livorem qui fit sub oculo. Et
quando fit ex ea emplastrum cum vino sedat
panaritium etiam resolvit apostemata
et aperit ea et emplastrum factum cum ea
extrahit ossa et ingreditur in constitutionibus
unguentorum corrodentium carnem quia potatur
de ea ℥ i ad epilepsiam et administratur
sic et confert apoplexie et opilationi. Et
quando bibuntur ex ea ℥ ij confert mor-
sibus tyri et occidit fetum quia accidit si in-
mutatibus sumatur de ea pinnixero tonuis.
Et quando mulier subicit eam sibi
expellit fetum et secundinam et quando bibitur
provocat urinam et fit cum ea mixta
melle lohoc conveniens anhelitui
et habentibus tussim et dolorem lateris et
quando bibitur de ipsa cum aceto xxx
diebus pondus ix. ℥ consumit et re-
solvit duritiem splenis et fit cum ea
emplastrum cum ficubus super duritiem sple-
nis et confert et decoquuntur et fit sessio
in decoctione ipsius mulieribus et mun-
dificat matricem et expellit fetum. Et
siccatus radicis eius exprimitur in tem-
pore veris et bibitur succus ille cum vino de-
mellicato ad ea que de vomitu expurgat
flegma. Et fructus eius confert scabiei
quando fit in unctio cum eo vel epithima. Et
quando extrahitur succus a stipitibus eius et bibitur
cum frumento cocto provocat lac. Vitis
nigra nominatur fesrestetam. Et est planta
que habet folia similia plante foliis
que dicitur cissus id est edera nisi quod declinat
quod dicitur plus ad similitudinem foliorum habet quod dicitur
plus ad similitudinem et folia eius similiter nisi quia
semitas et rami eius sunt maiores
folia istius et rami eius involvuntur amplectentes plantas
et ipsa involvuntur et suspenduntur
alias quibus approximat et suspenditur
eis cum suis capreolis et habet fructum
similem racemis uve videmus in suo
principio et nigrum cum maturavit. Et
radix eius est nigra de foris et intus
coloris buxi. Et virtus eius est sicut
virtus vitis albe nisi quia est debilior
ea. Et capoli istius plante quando co-
quuntur et comeduntur sic superioribus
provocat urinam et menstrua et resolvit apostema-
ta splenis et confert epilepsie et paralisi
et stomacho debili. Et radix eius habet virtutem
similem virtuti radicis vitis albe et
confert dolori sicut illa nisi quia virtus huius
est debilior virtute illius. Et cum ex
foliis eius fit emplastrum cum vino confert
vulneribus asinorum que sunt ulcerata
et ministrantur torsionibus nervorum.

35 Cedhasuch id est Cusachus. Cuscute.
Et in latino dicitur cinna habo an-
pha est res que adheret herbis
involvens eas sicut fila et in summitatibus
habet fructum subtilem et ipsa crescit in
arboribus et summitates eius involvuntur
simul et reperitur multum de ipsa in
vineis et in lino et desiccat multum
herbas. Et multi utuntur ea ad usum
curationis et in ipsa est amaritudo

et ponticitatis plus amaritudine. Et
virtus eius prima est calida in primo gradu sicca
in secundo. et virtus eius secunda est virtus que ab-
stergit et fortificat et tercia est virtus
que aperit opilaciones epatis et renum
et fellis et mundificat venas subtiles
et grossas ab humoribus grossis colericis
et fortificat stomachum et epar et succus huius
recens quando bibitur cum syrupo provocat
urinam et confert ycteritie que fit ab
opilacione epatis et febribus et propter hoc fe-
nisanciam sed illius qui utitur ea multum
confortatur stomachus propter eius fortem stipticitatem
Et proprietas eius est purgare co.
et virtus quidem oppilacionis eius fortior
est absinthii fortitudine oppilacionis
et dosis eius est libra media decoctionis
eius aut infusionis cum ʒ x ʒ urinam(?)
boni. Chesaruche est frigida et humida
et est in ea stipticitas et confert ytericie et
opilacioni epatis et splenis. Albahad
est composita ex virtutibus contrariis et est in ea
amaritudo et stipticitas et est calida in primo gradu
sicca in secundo et confert stomacho et epati et eorum
opilacionibus expellit superfluitates
venarum mollit ventrem confert febribus
quando comeditur aut bibitur ex aqua eius
Et de proprietate eius est expellere su-
perfluitates antiquas a renibus. Barbor-
bensel complexionis caliditatis eius aut
frigiditatis est secundum complexionem arboris cui
adheret quoniam ipsa fit calida propter adheren-
ciam calide arboris et frigida propter adherenciam
frigide. Albapar custure(?) est bonum sed
et ingerit quando miscetur cum ea anisum et
semen apii

Kadi

36 Kadi id est habeamsi est herba
que nascitur in terris arabum in
partibus hamen et est illa cum qua
aromatizatur oleum quod dicitur oleum kadi
Et narravit michi ille qui vidit quod est
una ex palmis huius altitudinis et quando
egrediuntur summitates eius absconduntur illa
summitas anguina(?) aperiatur et apparet in flore
eius odor bonus. Et artifices Cor-
naci lino lenificant colores suos et
clarificant ut sint lucidi cum capite
kadi et ipsum est grossum et habet vesicam
et mollicie

Volubilis et Edera

37 Lablab id est volubilis minor id est lupu-
lus secundum quosdam. Due sunt species in
et una earum dicitur Cussuth et dicitur
funis pauperum et est maior et agrestis

et est herba similis volubili minori ni-
si quia est durior ea. Et species eius sunt
iii quarum una est alba propter albedinem
sui fructus quia secunda est nigra et nominatur
sic propter sui nigredinem et habet semen nigrum
vel coloris et quia eciam dicitur ... et non
habet fructum sine semen et est illa que adheret
rebus et habet ramos minutos et folia
minuta viridia anglosa amorum et ...
Et est alia species que dicitur achim et minor
et est herba cuius folia sunt similia foliis
Cussuth nisi quia sunt minora eis et habet
ramos longos qui adherent omni cui
appropinquant de arboribus et nascitur in
vineis et inter triticum et in campis et est
species que dicitur achim et est volubilis minor
et assimilatur in foliis volubili nisi quia
sunt minora eis et magis rotunda et super
ipsam sunt pili et habet ramos minutos
longitudine circa longitudinem v palmarum
aut vi exeuntes ab una radice et sunt
pleni foliorum quia folia eius sunt pontica
nascitur inter triticum et in locis domesticis
Et herba Cussuth est composita ex duabus
substanciis terreis una quarum est frigida et alia
calida acuta et est in ea dum est recens 3a
substancia aquosa que quando desiccatur resolvitur
et remanent due substancie terree in sapore
eius est stipticitas et acuitas. Et
virtus eius secunda est virtus que resolvit
et adunat et virtus tercia est dum folium eius
est recens. Si coquitur in vino consolidat
vulnera magna et maligna et curat ulcera
fraudulenta et consolidat ea que fiunt
a combustione ignis. Et quando coquitur
cum aceto et emplastratur cum ea splen re-
solvit apostema eius et aperit opilacionem
ipsius sed flos eius est fortior et ideo quando
teritur et miscetur cum cerato est plus cu-
re iuvativum combustioni ignis. Sed
succus eius est medicina cum qua fit
caputpurgium in dolore capitis antiquo
Et quando distillatur in aure curat hu-
mores qui currunt ad ea quando se impetrati
et curat ulcera antiqua que sunt in ea
et in naso. Et si succus eius est in aliquo
tempore calidus oportet admisceri cum eo oleum
rosarum aut aliud oleum delectabile. Et gummi
eius est et proprie nigre virtus est virtus
que adurit adustione occulta et ideo
occidit pediculos et abradit pilos et
non oportet multum uti succo eius et proprie

nigre quia debilitat corpus et conturbat
sensus. ¶ Et species cuscute sunt acute sapo-
ris et nocent nimis. Et que sunt de flore
cuscute cum quantum possumus rebus digestis
capere et potatur cum vino confert ulceribus
intestinorum et oportet quod potetur bis in die.
Et quando teritur et miscetur cum mumia dispo-
sita cum oleo confert ulceribus factis a com-
bustione ignis. ¶ Et folia eius recentia
quando coquuntur cum aceto aut teruntur sic
sunt cruda curat dolorem splenis et teruntur
summitates. ¶ Et exprimitur
folia eius et succus et miscetur cum oleo de lilio quod di-
citur et miscetur cum melle et nitro et fit caput purgium
cum eis in dolorem antiquum capitis. Et miscetur
cum aceto et oleo rosaceo et linitur caput
ad hoc. ¶ Et quando miscetur cum oleo de yreos
curat dolorem aurium et saniem que egreditur
ab eis. Et quando exprimitur aqua ex nigra
cuscuta et similiter aqua summitatum eius
et potatur destemperata nimis debilitat cor-
pus et turbat sensus. ¶ Et quando accipiuntur
summitates eius et teruntur bene et calefiunt
in cortice malignati cum oleo rosaceo et
distillatur in aurem contra dentem dolentem
sedat dolores eius et denigrat capillos.
¶ Et quando coquitur cum vino et fit inde
emplastrum confert ulceribus corporis que fiunt
ab adustione ignis et abstergit pannum.
¶ Et summitates eius quando bibuntur provocant
menstrua. Et quando accipiuntur ex eis ʒ ij et suf-
fumigatur mulier cum eis post conceptionem prohibet
impregnationem. Et quando ex summitatibus eius accipitur
cum foliis et fit nasale cum melle provocat
menstrua et facit parere partum. ¶ Et quando tunditur
et exprimitur succus eius et ponitur in naso
purgat fetorem putridum qui est in eo.
Et quando cum lacmo eius linuntur capilli
evellit eos et non sinit renasci et
occidit pediculos. ¶ Et quando radices
eius teruntur et exprimitur aqua earum
et miscetur cum aceto et bibitur confert
veneno et utile. ¶ Et Galienus ac si. Virtus
eius est resolutiva. Et dixit D.
quod quando bibitur ex succo eius laxat
ventrem. ¶ Et Ezachim. Sapor eius est stipticus.
¶ Et sapor eius est stipticus et virtus
eius est virtus que abstergit abstersione
parva. Et dixit D. quod quando emplastratur
cum sanich et ponitur super oculum confert
apostemati calido quod fit in eo et prohibet
cursum humorum ad eum. ¶ Et quando
coquitur et bibitur ex decoctione eius

abstinet fluxum ventris qui fit
ab ulceribus intestinorum. ¶ Abenmesuay.
Lebleb est calidum in medio primi gradus
et in principio eius est acuitas et est in ea
ponticitas pauca. Purgat coleram
adustam. Et post hoc dixit virtutes eius
eas sicut dixit D. et G. de cuscuta
et dixit quod est medicina et non tamen quod
dixit in operatione curatiorum. Et dixit
quod de proprietate eius est purgare
lebleb quod de speciebus aque eius est cum tenera
colera et dosis aque eius est cum tenera
lb. usque ad ij partes lb. clarificate
sine ebullitione cum ʒ x zuccari.
¶ Ysaac Benaram. Quando
vel ponderum. ¶ Ysaac. Benaram quando
summitates eius coquuntur minuitur virtus
eius in laxando sed aperit opilaciones
plus. ¶ Albansi. Lebleb est frigidum et siccum
purgat et confert duriciis. ¶ Habix.
Lebleb est frigidum et humidum purgat
cum viscositate que est in ea et expellit
coleram et laxat ventrem laxatione bona.
Et quando miscetur cum ea zuccarum. Si vis
addere in virtute eius adde ei de cassia fistula
dissoluta in aqua fructi. Et non oportet
quod bibatur lebleb nisi sine ebullitione
quia quando bullitur recedit ab illa viscosi-
tas eius cum qua laxat ventrem
et expellit eam. ¶ Et quando coquitur
cum oleo amigdalarum et datur in cibo confert
ulceribus intestinorum et humidibus
tussim quia quantitas potationis eius
est ab una lb. usque ad ij. Lapdanum

38 Ledan i. lapdanum quod colligitur
ex una specie cuscute et nominatur
lapdanum et est arbustum quod
assimilatur cuscute nisi quia eius folia
sunt longiora et nigriora quia habet
humiditatem que adheret manui tan-
gentis eam in vere et est stiptica quia
confert ad omnia ad que confert cuscuta.
¶ Et ex hac quidem specie accipitur lapi-
danum quoniam quando capre pascuntur ea
adheret humiditas eius pilis earum
quia est sicut viscus quare apparet
in corpis earum et in barbis quia ideo
sunt homines qui colligunt illam
humiditatem et mundificant eam et faciunt
trociscos et reponunt. ¶ Et sunt homines
qui accipiunt funes et trahunt eos
super plantam illam et quod adheret
eis de illa humiditate emungunt

a fine et colligunt et faciunt crocastos
¶ Et fortius ex lapdano est illud quod
est boni odoris coloris virentis ad ni-
grorem sub molli tactu et qui malaxatur
adheret manibus et non est in eo sabulum
et non assimilatur resine pini et cypresse
est huius et quod fit in terris arabum et alibi
est grossius ¶ Substantia eius est subtilis
multum in sapore ipsius est stipticitas
pauca et virtus eius prima est calida in fine
primi gradus ipse secundum quia virtus eius secunda est
virtus que mollificat et replet mol-
lificatione et repletione grata ¶ Et
maturat similiter et aggregat et fortificat et
virtus eius tertia est virtus que confert
egritudinibus matricis et fortificat eam
et facit oriri capillos qui cadunt propterea
quia destruit quod est in radicibus eorum
ex humiditatibus malis et aggregat et
stringit sua stipticitate poros per quos
egrediuntur capilli ¶ Et dixit in iiii
katagenis quod lapdanum maturat ulcera
difficilis consolidationis Et virtus lapdani
est calida mollificativa apertiva orificiorum
venarum quando miscetur cum mirra et vino et
oleo mirtino retinet fluxum capillorum
¶ Et quando linitur super cicatrices ulcerum
meliorat eas quia quando mittitur mantice
cum vino quod dicitur ydromel aut cum oleo
ro. curat dolorem earum quia fit inde suffu-
gatio ad expellendam secundinam et ponitur
in confectione nascalium vel confectionum
matricum et confert duritiebus earum et miscetur
in medicinis sedativis doloris et in medicinis tussis
et in unguentis ¶ Et quando bibitur cum vino
veteri stringit ventrem et provocat urinam

Draguntea et yarus

Lus id est draguntea et
39 est draunction et
Laaron id est yarus et est sare et
darunctionis blesi in hagem Et sunt due
species una earum dicitur in greco aaron
et secunda draguntea Sed aaron habet folia
similia foliis draguntee nisi quod sunt
minora eis sine maculis et habet caulem
longitudine quasi unius palmi color
eius est purpureus et in eo est similitudo
pistilli aut mortarii cuius color est
croceus sine citrinus et habet radicem albam
similem radici draguntee et coquitur
et comeditur et est minus calida quam radix
draguntee ¶ Et apponuntur folia eius
pluribus medicinis quia exsiccantur et sola
et coquuntur et comeduntur et radix eius
reponitur sicut radix draguntee quia plus
quam de ipsa comeditur est radix eius
propter paucitatem sui acuminis ¶ Sed dra-
guntea habet folia similia foliis cuscute
magna et habet maculas albas multas
quando caulis eius est equalis longitudini
duorum brachiorum similis corde serpentis
qui color eius est purpureus ma-
culatus diversis coloribus et est sicut virga
in sua grossitudine et habet in summitate vive
quoddam simile racemo uve cuius color
est in primis quando apparet similis colori herbarum
quia quando maturatur est similis colori croci
et pungit linguam et radix eius est rotunda
similis radici bulbi similis radici
herbe que dicitur luf ¶ Et super ipsum est
cortex tenuis nascitur in locis umbrosis
humidis et in campis et oportet colligi radices
eius in tempore messis et ablui eas et
mundari et desiccari in umbra ¶ Substantia ra-
dicis eius est subtilior quam substantia radicis
aaron et in sapore eius est acuitas et
amaritudo et stipticitas pauca et virtus
eius prima est virtus que calefacit et de-
siccat in secundo gradu quia virtus secunda est virtus que
abstergit et subtiliat Et virtus eius tertia
est virtus que mundificat et aperit opilationes
epatis et splenis et renum quia subtiliat
humores grossos viscosos et confert multum
vulneribus malis quia abstergit ea et mundificat
mundificatione forti et confert omnibus
egritudinibus que indigent abstersione
quando linitur super eas cum aceto sicut sunt
boach ¶ Et virtus foliorum eius est eadem
et ideo confert vulneribus humidis recentibus
et ulceribus ¶ Et cum utique folia sunt minus
exsiccativa est materia earum in vulneribus
plus secundum hoc quod est quia folia quando sunt minus
sicca sunt calidioris virtutis quam oporteat
vulneribus recentibus sed a percussionibus
quia semen eius est fortius foliis et
radice et ideo curat cancrosa et apostemata
que fiunt in naribus que nominantur multorum
pedum et est polipus ¶ Et succus luf
mundificat maculam oculi que fit ab
ulcere quia iam utuntur ea quando linietur
cum ea capitur recente ex eius quia custo-
dit eum et prohibet ab eo putrefactionem propter quod humor
eius frangitur ¶ Et semen eius siccum quando
exprimitur aqua eius et miscetur cum oleo

et distillat in aure sedat dolorem eius et qui
ibibitur in eo lana et imponitur bis in ipsorum
naribus aufferet carnem eius superfluam
que dicitur polipus et cancros ¶ Et quando
bibitur de semine eius xxx grana cum
vino aqua mixto expellit fetum ¶ Et
dicitur quod quando mulier vult parere odoret florem
eius per aquam et extenuatus qui agelat
partum eius ¶ Et radix eius est calida et
confert asmati quod non sinit hominem iacere
et attione interiorum et tussi et catarro
¶ Et quando elixatur aut assatur et coquitur
cum melle facit egredi humiditates a pectore
et expectoratur et miscetur cum melle et comeditur
et provocat urinam ¶ Et qui bibit
cum vino excitat coitum et quando miscetur
cum medicina que dicitur fuxar et cum melle
et fit sicut unguentum purgat ulcera frau-
dulenta et consolidat ea et fit ex ea lici-
nium fistulis et ad fetum expellendum
et dicitur quod quando aliquis inungit cum radice eius
manum suam non mordet eam tyrus
¶ Et tritur et miscetur cum aceto et linitur
cum eo bobach et eradicat ea folia eius
quando teruntur et ponuntur in vulneribus loco li-
cinii conferunt ¶ Et quando coquitur cum vino
et ponitur super fissuras que accidunt propter
frigus iuvat ¶ Et quando capillus involuitur
in eis non nascitur in eo ymnes quia aqua
radicis eius confert ulceribus oculorum que
dicuntur canalion et ulceribus que dicuntur
locunia quia ulceribus que dicuntur hahalos ¶ Et
comeditur radix eius in dispositione
sanitatis cocta et cruda et homines ipsi
que dicitur animidabis coquunt radicem et co-
medunt ¶ Et secundum aaron radix eius est
illud quod est magis iuvativum in ea et
herba eius est citra et sapor eius est amarus
¶ Et virtus eius prima est quia calefacit
et desiccat in primo gradu quia virtus eius secunda est
virtus que incidit et abstergit ¶ Verumptamen
virtus abstergens non est fortis in ea ¶ Et
virtus eius tercia est virtus que incidit
humores grossos incisione qua comeditur
et propterea iuvat ad extrahendum humores
pectoris ¶ Et virtus foliorum et radicum
eius est sicut virtus foliorum et radicum
draguntee quia quando folia eius emplastrantur
cum radice ipsius et stercore bovino con-
ferunt podagre sicut diximus ¶ Mahaleb

80 Mahaleb i. ¶ Id est arbustum
quod assimilatur arbori alcanne
in magnitudine sua huius folia
similia foliis olive nisi quia sunt fortiora
et latiora eis et habet fructum similem
fructui masticis nigrum in cuius sapore
est dulcedo et est fructus eius albus sicut
in racemis et nascitur in locis aquatilibus
et folia eius sunt stiptica sicut folia
olive agrestis et confert in omni eo in
quo necessaria est stipticitas vel stipticitate
propter ulceribus oris quando masticantur et fit
cum eis collutio ¶ Et qui bibit decoctionem
granorum eius provocat urinam et dicit
alii et cetera ¶ Et dixit G. in tractatu
nono sunt quidam qui putant ipsum
esse carpobalsamum et iam diximus
de eo in capitulo balsami ¶ Abenmesuai
est calidum et mollificat et confert dolori ulcerum
quia qui bibit confert nausee et est
una ex rebus que extrahunt superflui-
tates a corpore quod impugnat ipsum et ex-
pellit lumbricos et ascarides et
confert podagre ¶ Damasci ipsum
frangit lapidem ¶ Mesarugie est temperatum
et in eo est resolutio et dicit quod est frigidum
et siccum ¶ Albasar almahaleb est ca-
lidum in secundo gradu siccum in primo frangit lapidem qui est
in renibus et vesica et defertur ab and..
gen et ab nahamit et melius ex eo
est illud quod appellatur margaritis
minoribus et habet bonum odorem ¶ Albasar
mahaleb est temperatum resolutivum provocat
et sedat dolorem ¶ Et ysaac mahaleb est calidum
mollificat membra indurata et si est
egritudo elongata propter percussionem ¶ Ysa-
ac benaram almahaleb sunt species
ex eo et sunt album et nigrum et viride
album scilicet rotunda granula ita quod maius ex eis
est sicut ciceruula et est in insula quia
minus ex eo est in hyspania ¶ Melius
ex eo est albius et mundius et purioris
odoris ¶ Deterius vero ex eo est nigrus
et administratur medulla eius sine cortice
¶ Et cortex eius est niger extrinsecus
intus albus defertur a monte lebu-
est et de dorbegey et de nahaund et habet
arbores grandes quia colligitur in
septembri ¶ Et istud quod dixi viride
est granum et cortex eius et est calidum in
secundo gradu siccum in primo frangit lapidem vesice
et renum quia medulla eius ponitur in
unguentis et cortex eius ponitur in abster-
gentibus et in clausuren ¶ Mamia

81 Memia i. mana ¶ Mescha mana
est calidum et abstergit et lavat nisi quia
virtus eius augetur et diminuitur

sim diversitate arborum super quas cadit
¶ Mesarugie est ca. in p° et .2°. temperata in
humiditate et siccitate bona pectori et
pulmoni et quod de ipsa cadit super arbore
tamarisci est bona tussi ¶ Abenmesuai
Manna cadit super tamariscum et quod
de ipsa colligitur confert tussi et asperitati
pectoris Collegit Isaac et dixit quod manna
cadit super arborem que dicitur tamariscus sic
mel et qui facit moram super plantam ipsam
albescat sed qui non diu ibi moratur sed col-
ligitur cito cum folio eius est viridis rubea
est ca. in fine et .2. sic appropinquans caliditati
Et melior ex ea est cuius color est clarus
appropinquans albedini et habet proprietatem rubori
sine admixtione alicuius ligni confert
relaxationem stomachi et stringit ventrem et
confert aque citrine qui bibitur de ea
et emplastratur venter et ingreditur in
medicinis apertivis et excitat catarrum qui
fit cum gargarismo cum ℥ i de ipsa mundifi-
cat cerebrum et expellit ab eo ventositatem
grossam et fortificat membra qui miscetur
cum eis in potationibus et gargarismis et
delet asperitatem flaticam et miscetur in
confectionibus magnis propter excellens
iuvamentum quod est in ea Storax
Methahal id est storax Eius due sunt
species scilicet liquida et sicca ¶ Ysaac
Bendaram arbor storacis est magna
habet lignum quod assimilatur ligno salicis
folia eius sunt similia foliis xeilem
id est lolii habet fructum album maiorem quam
avellana similem prunis albis duos
habentem cortices quorum exterior comeditur
et est in eo amaritudo et interius est
nucleus pinguis sicut nux et exprimitur
ab eo oleum et cortex huius fructus est
storax sicca ¶ Et gummi huiusmodi ar-
boris est lubne et est storax hemi-
tarum et est albe et lubne hemitarum et
est gummi album fortis albedinis ¶ Et
melior species eius est lubne quia me-
lior ex storace sicca est rubea que as-
similatur mici et est illa cum qua preparatur
storax artificiale Et deterior ex ea est illa
que est arida nigra similiter vero storacis li-
quide quod non habet oleum administratur in
suffumigationibus costi amari et illa in
qua est oleum ingreditur in unguentis bal-
¶ Et melior eius liquida est lubne
muscatum et est sicut gummi album al-
bedine mixta rubedini et postea est

liquida que clarificatur et non habet oleum et
est spissa ru. quia deterior ex ea est lenis
nigra Et subtilis adulteratur cum oleo et
oleum inficit fumigationem quia figura lubne
ambe assimilatur gummi al. et sua nobili-
tas est sicut fumus albus cum rubedine
Et lubne quidem muscatum est lubne
hemitarum et est notum apud christianos
et est storax et est rubea gummosa ac
si sit gummi ingreditur in lumuchaluch
et barthamiach et utitur ea Xam in cor-
poralibus et suffumigationibus et deterior ex
ea est nigra que assimilatur ferrugini ligni
¶ Et storax liquida est pinguedo mirre
recentis et exhibit a mirra quia trahitur
ea cum aqua pauca et premitur cum torno
et est boni odoris et ingreditur in confectionibus
et sola etiam sine admixtione est bona
¶ Et melior ex ea est illa que non habet ad-
mixtionem alicuius olei et parum ex ea est
multe utilitatis et calefacit et calefactio eius
similis calefactioni mirre et olei et calidorum
siccorum ¶ Et storax est species mecha et
mecha est gummi arboris que assimilatur
arboribus citoniorum et melior ex ea est
pinguis ru. pluris resine pini et sunt in ea
frusta alba et remanet in ea odor bonus
longo tempore et qui frangitur emanat
ab ea humiditas que est sicut mel Et illa
que est nigra sicut furfur est mala
quia iam invenitur in ea gummi simile gummi
arabico colore claro cuius odor est sicut odor
mirre ¶ Et parum quidem invenitur de hoc
gummi adulteratur storax cum fatura lig-
ni putrefacti comesti qui miscetur cum melle
et residuo mirre et similiter yreos et aliis
rebus Et sunt quidam qui miscent sepulc-
tum cum storace in sole calido et colatur
cum colatura ampliorum foraminum super
aquam frigidam et fit figura eius sic vimelli
et eligunt illud stolidi putantes non adul-
teratam propter virtutem sui odoris et illa que
non est adulterata habet odorem acutum ¶ Et
fumus storacis est fortior fumo mirre
et fumo olibani ¶ Et virtus eius prima
virtus que calefacit et secunda est virtus que
mollificat et maturat et 3a est virtus
que curat tussim et corizam et raucedi-
nem et provocat menstrua qui bibitur et qui suffu-
migatur quia fumus eius est similis fumo oli-
bani ¶ Et dixit Galienus in v° epidimiarum et commento
de ingenio sanitatis quod est una ex rebus

mortiferis sicut iusquiamus et madragora
¶ Et virtus eius est cum mollificativa ma-
turativa confert tussi et catarro et corrisse
et raucedini Et qui bibit et fit ex ea
nasale confert duritiem in matris et
duritiei eius et provocat menstrua ¶ Et qui de-
glutit cum panico gummi album mollit
ventrem mollificatione levi quia miscetur
cum aliquibus ex unguentis resolutivis et cum
oleis que resolvunt lassitudinem et ad
ministratur assata et torrefacta et adusta
et colligitur fumus eius sicut fumus
olibani ¶ Et fumus eius quo utuntur
syri calefacit et mollificat satis et facit
soda et subeth ¶ Albugerich gummi quod
emanat ab arbore est cum et sic confert
dolori pectoris et pulmonis et delet corri-
zam et retinet ventrem et aromatizat
stomacum et confert ventositatibus grossis et noda-
tionibus membrorum qui bibitur aut linitur
extius et ulceribus confert et scabiei humide
et sicce qui linitur cum ea cum aliquo ungento
et confert catarro qui fit suffumigatio
cum ea ¶ Ysaac dixit ¶ quod ipsa est narcoti-
ca et dormire facit quod medicorum quod est ca-
et adhuc quod est cum in virtute confortat caput
sicut facit nuca et clavus quest cum ceca et
facit hoc ¶ Acaban fumus storacis est
bonus catarro multum ex libro qui dicitur
continens totum storax est cum et sic stringit
ventrem ¶ Albuz quod emanat ex arboribus
mecha eorum christianorum et insularum egreditur
a cortice arboris cum humiditate que emungitur
ab eo et coquitur cum igne et pressa exprimitur
et egreditur humiditas eius et nominatur
storax liquida et remanet cortices
siles viridare et nominatur storax sicca et
cum et sic in prima inpositione eius quod Et sicci-
tas eius est minor sua caliditate et liquida
quidem confert dolori pectoris et pulmonis
et desiccat catarrum et retinet ventrem
et purgat stomacum et corroborat partes eius
et confert ventositatibus grossis et etiam
nodationibus membrorum qui bibit et linitur
extius et confert ulceribus que sunt extra corpus
et sanat scabiem et bothor humidum et siccam
qui linitur ea cum aliquo ungento Et sicca
ex ea fit descendere catarrum a capite
qui fumigatur cum ea ¶ Et multi sunt qui
ponunt eam in confectionibus volo dicere liquida
83 Nilegi i. indicus ¶ Greca Indicum
et uesme et chear et azlem ¶
est de ipso domesticum et silvestris
quam domesticus est ille quo tinctores
utuntur ¶ Eius folium est simile folio pla-
taginis nisi quia est magis viride et
fortioris nigredinis sed licet stipitem
longitudine unius brachii habentem Et
agrestis magis assimilatur domestico nisi
quia folium eius est magis simile foliis
lattuce habet ramos longos plures gallis
cum multis ramulis quorum color tendit
ad rubedinem et in summitatibus ramorum
sunt vagi inde multe similes linguis
et est in eis semen et habet florem subtilem
pavum ¶ Et domesticum est ille quo
utuntur tinctores Sapor eius est amarus
stipticus et virtus eius prima est virtus
que desiccat fortiter sine acumine quia
secunda est que maturat et resolvit et
virtus tertia est virtus que conglutinat ulcera
que sunt in corporibus diversis et si fiunt
in capitibus musculorum et abscidit fluxum
sanguinis et dissolvit et diminuit apo-
stemata mollia diminucione multa quia habet
ulceribus putridis convenientia multa corro-
sivis et si apparet aliquam duritiem in extu-
sime miscetur cum foliis eius quando
teritur panis et farina ordei aut
sanich aut farina frumenti ¶ Et qui
fit cum foliis eius emplastrum apostematibus
confert et ulceribus nam in principio ipsum
conglutinat ea sua caliditate et abscidit
fluxum sanguinis et curat formicam et
herisipilam ¶ Et agrestis in sapore eius
est acuitas manifesta et virtus eius
prima est virtus que desiccat plusquam
domesticum Et virtus eius secunda est virtus
que resolvit et conglutinat plusquam
domesticus quia virtus eius tertia est virtus
valde fortis in curatione putredinis
humide que fit in ulceribus et minuit
splenis propter fortitudinem sue virtutis
¶ Et confert spleneticis qui bibit et
fit emplastrum de eo et iuvat plusquam
primus ¶ Chaboamphia hahahadme
et aloesme est arbustum pulverulentum
cum elevatur cum stipite suo longitudine
i. brachii et habet gemina ramorum et in
summitate sua est flos sicut flos cori-
andri exsiccatur et teritur et ponitur cum
alcanna quia dicunt quidam quod adhlem
et arbor inlegi et chat et uesme est
idem ¶ Ysaac Benaram uesme est

hasahat et est planta habens folium longum
colore quasi azurum plusquam folium saliceis
assimilatur folio fazeoli. G. et est in manibus
eo aufert albhegez et abaliemen et
declinat ad caliditatem et est in eo stipti-
citas denigrat capillos et pilos barbe
¶ Isaac. vesme est calida et sicca stiptica
et tingit capillos. Caries ligni corrosi
44 Nuthaharech uchahib .i. caries
ligni corrosi. A. corrosio ligni
vetus est sicut farina que congregatur
cum plurimum ea mundificat ulcera et
quando miscetur cum tuma Damasci et conficitur
cum vino et ponitur in pecia et comburitur
et teritur et pulverizatur super ulcera que ducuntur
formica prohibet dilatacionem eorum in
carpe. G. ¶ Caries ligni et propter ligni
habentibus stipticitatem et virtutem abstergendi
sicut sunt quedam species lignorum habentium
spinas mundificat ulcera humida et
abstergit ea si deo placuerit. Harmusch
Harmusch dicitur musca malorum gra-
45 natorum. Ysaac. benara est malum
granatum primum apertum sicut rosa et
est in colore suo inter albedinem et rubedinem
et citrinitatem et in medio sui habet florem
cuius color est sicut color eius et sapor
eius est ponticus et est odorifer sine
suavis odoris ¶ Confert acoristem
et est calidum in primo gradu siccum in ii et proprietas eius est
attenuare et subtiliare et loco eius pro
parum pondus eius de omnino car-
meno et etiam pondus eius de costo
¶ Abennesuay habet virtutem sicut nardi
¶ Bendigorius proprietas eius subtiliare
¶ Mesarugie est calida et sicca in ii gradu et
subtiliat ¶ Isaac. flos huius arboris
dicitur narsespica et est calida confert stomacho et
epati frigidis. Zuccarum
46 Zuccar .i. zuccaro. G. virtus eius
prima est virtus que depurat et secunda
est virtus que abstergit et resolvit
Et dixit in ingenio sanitatis quod zuccarum
ingreditur in medicinas que aperiunt opila-
ciones et abstergunt et mundificat vias
¶ Et est elongatum a nocumento sicut
eo ab eo quod facit sitim sicut mel
¶ A. est species ex speciebus mellis et venit
coagulatum super canna in India et ara-
bia et substancia eius assimilatur substancie salis et
frangitur sub dentibus sicut sal quare
quando resolvitur in aqua et bibitur
solvit ventrem et est bonum stomacho confert
dolori vesice et renum et abstergit obscuritatem
visus ¶ Abennesuay est calidum in primo
ii gradu humidum in medio primi lenit ventrem
confert stomacho eo quod abstergit illud quod
est in eo de re nociva sive de colera quia
expellit eam cum sua abstersione ¶ Et
tabarzed non mollificat ita sicut
salaimem quod zuccarum quod affertur
abhegez similatur frustis salis ¶ Et
zuccarum ad hosen andaraim confert
stomacho propter suam ponticitatem et est bonum
dolori vesice et renum quia abstergit visum
quando fit collirium cum eo et exsiccat et
resolvit pannum oculi et quando bibitur
non facit sitim propter paucam suam abster-
sionem ¶ Et propter hoc confert ydropisi quando
bibitur cum lacte madragune .i. lasfiha
¶ Abennesuay novum est calidum et humidum
et vetus calidum et siccum confert ventositatibus
que sunt in ventre et lenit ventrem
quare quando bibitur cum oleo amigdalarum dul-
cium confert colice et vetus ex eo confert
flati quia est in stomacho ideo quia facit sitim et
congregat sanguinem propter spissum. Et illud quod
affertur abelimem et quod est simile
mastici et dicitur zuccarum ahosor et est
bonum stomacho et epati propter paucam amari-
tudinem que est in eo ¶ Et de proprietate
zuccari est quod confert dolori vesice et
renum et mundificat ea ¶ Ysaac bo-
sulane zuccarum ex regionibus hei-
rez quod est nominatum zuccarum
ahosor est minus speciebus aliis in
dulcedine et plus in siccitate quare
non infert sitim sicut alie species
zuccari et habet operaciones laudatas
in dolore renum ¶ Et qui bibitur cum lacte
madragore confert ydropisi et lac
quando abhoser quando bibitur cum lacte
madragore facit hac eadem operacione
et est fortioris operacionis et magis
apparenter nisi quia est magis periculosum
habentibus complexionem calidam ¶ Thaboanfathaoster
habet lata folia et nascitur uno tempore
anni et habet zuccarum quod egreditur
ab oculis ramorum suorum et aloas
florum eius ¶ Et colligunt de eo
homines renum convenienter et zucca-
ro eius est amaritudo et egri-

ducitur albea mala sicut testiculi ca
melorum et egredietur ab illis pomis res
quedam adurens ita quod non potest fieri
cautium ad rem meliori ea que implet
exco aulatre et pulminara ¶ Et nominatur
arbor eius theritha et qui incidunt
folia haosor emittunt lac quod colligitur
in mense mayo et ponitur in eo corda
et non remanet pilus in eis quia vinum
vas implet et exdualis impressionibus
quia lignum quidem haosor est leue
grossum rectum pulcrum et io assplantur
cantilenarij in cantilenis suis bra
chia et acuta duarum ligno eius ¶ Alius
haosor est species titimalli abenne
suay in etio dependentibus sunt ca et hu
i i g maxime albi ex eis molliunt
ventrem sunt boni tussi id quod ipsi sunt
grossiores zuccaro Spica

Sumbel i. spica. Dicit eius species
sicam quedam est romana et e
indica et est alia romana et
est celtica et est montana Sed spica
nascitur in monte hanten in india quia
melior ex ea est recens leuis pinguis
ru. boni odoris et in ea est parum odoris
cypri autem spica est parua et qui masticat
remanet odor in ore diu et nascitur
in monte syrie spica que nominatur syra et
sunt in ea omnia que dicta sunt in indica
et nascitur iuxta ignem qui est sub monte
spica que est debilior quam indica pro
humiditate locorum in quibus nascitur et est
longior ea et maiores spice ¶ Et
arctius spicarum est ex una radice et
come spice sunt in ea ut sibi plures in
vicem adherentes pinguis coloris ¶ Et
fortassis venditur a quibusdam spica pro
quam madefacta est in aqua et signum in hoc
est albedo et extenuacio eius Et quia
non est in ea terra et adulteratur quia pulue
zatur super ipsam amomum in al. anti
momium cum aqua et zuccaro cum auge
di sibi plus ¶ Et oportet quod ipsa nun videtur
ad inaialitatem si est in radice aliquid luti
et excuciatur et colligas terra eius quia
ipsa est bona ad ablucendas manus
¶ Et sed spice indice est composita
ex tribus substanciis una earum est
stiptica et secunda ea acuta non tamen
minus tria declinat parum ad amari
tudinem et virtus eius prima est virtus que
calefacit in primo gradu et desiccat in ii. gradu.

quasi in fine ipsius quia secunda virtus eius
est virtus que abstergit et fortificat
et etiam quod confert epati et ori stomachi qui
bibitur et apponitur et provocat
vrina et curat mordicacitatem que est
in ore stomachi ¶ Et desiccat humores
qui adveniunt ei et intestinis et
humores qui congregantur in capite
et pectore et fortior speciarum spice
in hoc est indica et est fortior in
gredimus quam scrim Dicit virtus nar
di est calida et sic provocat vrina et
propter hoc quando bibitur stringit ventrem
quia quando fit cum ea nasale stringit ca
et desiccat humiditates que currunt ad gul
las macias et qui bibit cum aqua
frigida sedat sincopim et confert
cordiace et inflacionibus et epati egro
et yctericie et extitudinibus renum cum
decoquitur in aqua et sedet in ea mulier
confert apostatibus ea que sunt in matrice
et confert capiti capillorum et palpe
brarum propter eius stipticitatem et fuit
eos renasci et pullulant super illorum
corpora qui sudant nimis ¶ Et inge
ditur in confectionibus medicinarum et que me
oculi et teritur et confit cum vino et
ponitur in vase novo sine vitriatura
et ponitur in medicinis oculi ¶ Sed spica
romana est spica celtica et nascitur
sic in syria et est planta parua habens
folia longa cuius color vergit ad
rubedinem et flos eius est citrinus
quia melior ex ea est recens bonis
odor multorum radicum non facile fra
gibilis et quod de ipsa administratur
est radix eius et stipites ut quia
in eis est bonitas odoris eius et
innanctio ipsius et ipsa evellitur
cum radicibus suis et fiunt exoca fa
sciculi plene manus ¶ Et qui vis
ea uti oportet quod ponis fasciculos illos
postquam fiunt expansi super cartam
papiri et purgati aliquid dimissi
per nocte Sed a vero die purga ea
et eligas bona a non bonis et aquada
herba que sibi assimilatur et cum ipsa
simul evellitur quia cum volueris reponere
repone spinam eius et postea tere
radices et spinas et cum vino fac
trociscos et pone in vase terreo op
time clauso ¶ Et ipsa quidem adulteratur

ad quandam herba que cum ea revellit et
sibi assimilat in odore et etiam dissonat
fatiale quia habet stipitem et est altior et
folia eius sunt breviora quam folia spice
romane quia radix eius non est amara
neque est boni odoris sicut radix illius
¶ Et sapor eius est minus stipticus quam
indice et virtus eius prima est quod est calidior
ea et 2a et 3a quod est debilior virtutibus
in omnibus quam illa nisi in provocatione
urine ¶ Et virtus eius est sicut virtus
nardi sicut nisi quod provocat plus urinam
et confert magis stomacho et qui bibit cum
decoctione absinthii confert apostematibus
calidis epatis et vesice et inflationi stomaci
et qui bibit cum vino confert apostematibus
splenis et dolori vesice et renum et infla-
tioni stomaci et morsibus venenosorum animalium
et ingreditur in confectionibus oculorum ¶ Et
spica montana nascitur multum in terris cecilie
et folia eius sunt sicut folia kasahac
et ramuli eius sunt sicut ramuli spice
nisi quod sunt minores et spica non est ita
grossa neque ita spinosa et habet duas
radices aut plures nigras boni
odoris similes affadillo in quantum sunt
minores et subtiliores multum et non habet
stipitem neque fructum neque florem
¶ Et est debilior omnibus speciebus spice
¶ Et radix eius confert in omnibus in
quibus confert spica celtica ¶ Abenme-
suay proprietas spice est quod retinet
superflua que sunt in potu

28 Sedigi i. mala-
banstro id est herba que nascitur
in india et habet folia que expan-
duntur super faciem aque in illis partibus
sicut lenticula aque et non habet radicem
et qui colligit inserit filo lineo
statim et exsiccatur et reponitur et me-
lior ex malabanstro est recens
cuius color vergit ad albedinem aut
nigredinem qui est integer non confrin-
gitur et est boni odoris et est in eo de odore
spice Istud vero quod est inflexibile
et frangibile est malum ¶ Et dicitur quod
cum aqua desiccatur in estate ob calorem
solis accendunt incole ignem et comburunt
terram cum herbis omnibus siccis quod si non
hoc fieret non nascetur folium ¶ Et virtus
eius est similis virtuti spice ¶ Et virtus
eius est sicut virtus nardi unde

fortioris operationis eo quod malabanstro
est fortius in provocando urinam quam
nardus et melius stomacho et confert apostematibus
oculorum calidis que bulliunt cum vino
et linitur super oculum ¶ Et ponitur
sub lingua ad faciendum bonum odorem
oris et ponitur in pannis ut conservet eos
prohibens a corrosione et meliorat odo-
res eorum

29 Suchi i. gallia. Abenmesuay such
est stipticum prohibet fluxum vomitus
qui accidit propter humiditates et such
ventrem et fortificat stomachum et viscera. Such
est calidus et siccus. Sed abscondit fetorem sudo-
ris pullulantis ¶ Ysaac Benarum est calidus et sic-
cus in 2o gradu et est compositum ex virtutibus diversis
in calditate et stipticitate quod acquiritur a
musco et speciebus quibus propter hoc tamen confert
vomitum et nausee quod accidit propter humi-
ditates et retinet ventrem et confortat
stomachum et epar ¶ Et sunt eius species ....
such in katatum et such vetus et such
corii et such aque ¶ Et operatio such
musci est quod accipias de meliori ramich
et tere et cribra cum cribro pili medio-
cris in raritate et spissitudine et conficiatur
malapandobum et misce cum eo parum
olei de kerri vel sambacini ¶ Et oleum
de kerri est melius et dimitte sic nocte
una in vase suo vel confectum manet ac
de musco meliori et tere et cribra et ac-
cipe quantum vis ex eo et misce eam cum ramich
trito et postea malaxa manibus bene
sicut malaxatur pasta et informa ciscos
ex eo in forma ossium ductilorum aut maiores
si vis et unge manum tuam si vis sic
cum aliquo oleo ne adhereat manibus et
dimitte super cribrum de pilo duobus
vel tribus diebus donec stringatur ¶ Postea
perfora eos cum perforatorio et infige
in eis filum ex canabo quod non sit nimis
subtile neque nimis grossum et pone
inter unumquodque ciscum frustum ligni
ne se contingat et suspende eos donec
perveniat dies estatis et terre such quanto
magis morabitur et veterascet erit magis
odoriferum et erit fortioris virtutis et
compositionis et hoc est melior species such
et est quam oportet uti ¶ Et propter hoc ob nunc
narrare modos alios ¶ Et gallia co-
riorum est que fit cum coriis marsupiorum
et in quibus fit muscus ¶ Et de gallia

ex aqua est qui ponitur marsupia in
aqua cum qua preparatur tal conficitur rami(n)ch
et sinch ventium est qui incidunt minu-
tissime ventres marsupiorum et ponitur
cum ramich

50 Saxo est galla cipressi. Et quod
exe cipressi administratur sunt folia
et cortices et alie similitudines
et nuces eius et in sapore est acuitas
et parum pauca et amaritudo satis
et pontica est fortior in amaritudine
Sed de amaritudine et acuitate est
quantitas tanta quod facit eam penetrare
ad profundum corporis sine calefactione
et mordicatione et virtus eius prima est
virtus que desiccat in qua non est acuitas
et mordicatio apparens. Sed quantitas sue
caliditatis est quantitas que est sufficiens
ad penetrandum quia virtus eius tertia est virtus
que incarnat ulcera magna que sunt in
corporibus duris et aufert quod est in
corporibus duris ex putredine et expellit
eam manifeste et securat a nocumento
ipsius sue operationis et hoc quia cum alie me-
dicine que calefaciunt et desiccant
quamvis potest desiccare humiditates que
sunt in corpore ipse cum hoc attrahunt ad locum
cum attractione et caliditate sua humiditates
alias. Nucum nacio vero eius est ipse
qui est humidum recens et ipsum accipite
quia desiccat et ex hoc acquiritur et imbi-
bitur constrictio ipsius desiccatione humiditatum que
est in eis et cum hoc stipticitas sua preme-
nit usque ad profundum membrorum quia
hec caliditate unde per quam portatur
illa stipticitas. Et cipressus ponitur
in membris formice et hisipile quia miscetur
cum ordeo et aceto mixto cum aqua quia
inguinum cipressi est acuitas et putrido
et administratur in corpore mene sic alie
gume. Et cipressus est stipticus et
infrigidat et qui bibunt folia eius terita
cum vino et cum pauco mirre confert
vesice ad qua veniunt superfluitates et
confert dissinterie urine. Et nux
cypressi teritur recens et potatur cum vino
confert sputo sanguinis et ulceribus intestinorum
et est cum superfluitatum adventre et
asmati et tussi. Et decoctio foliorum

cipressi similiter operatur ut nux eius
Et qui teritur nux eius et conficitur
cum ficubus mollit duricies et curat
polippum in carne que nascitur in naso
Et qui coquitur cum aceto et teritur
et miscetur cum lupinis aufert albo-
res unguium. Et qui fit cum ea
emplastrum est bonum hirniosis. Et reputat
quod folia eius operantur sicut nux
eius. Et estimaverunt quidam quod nux
cipressi expellit cimices qui fit cum ea
suffumigatio aut cum similitudinibus aliis
cum foliis. Et nux cipressi qui teritur
et fit emplastrum cum ea conglutinat
vulnera et abscondit fluxum sanguinis
Et qui teritur et miscetur cum aceto
denigrat capillos. Et fit emplastrum
ex ea sola aut cum farina ad hisipila
et formicam et ad apostemata et oculorum
et qui miscetur cum vino et oleo dulci
et ponitur super stomachum fortificat ipsum
Alamulae et abenmesuay suffu-
migatio nucis cipressi expellit cimices

51 Saraces id est filox. D
Sic est herba que nascitur in montibus
et locis petrosis et non habet
stipitem neque flores neque fructum
et habet folia que expandunt sicut
ale et odore non bonum. Et radix eius
est nigra de foris longa aliquantulum multe
oruntur radicale et in sapore ipsius
est stipticitas. Et manus invenitur
quod est iera in radice eius. Et sa-
por eius est amarus parum habens
stipticum quia virtus eius prima est virtus
que desiccat desiccatione forti sine
mordicatione quia virtus eius secunda est
virtus que lavat et confortat virtute
et virtus eius tertia est virtus que interficit
vermes cucurbitinos qui potatur de ea
aurei iiii cum aqua mellis. Et ipse
eadem virtute interficit fetum et expel-
lit mortuum et desiccat ulcera qui ponitur
super ea exsiccatione forti sine mor-
dicatione. Et qui bibit ex radice
pondus iiii aureorum cum mellicrato occi-
dit ascarides quia qui potatur de ipsa
in potu pondus duorum anabsetch cum
scamonea aut elleboro nigro est melius
Et oportet qui vult eam potare quod

comedat cum acceptore eius alia. Alia species serapio. Est herba que habet folia similia sinapi nisi quod habet plures ramos et folia eius sunt latiora et remotiora a stipite et habet radices longas et color earum est rubeus cum pauca nigredine. Et quedam ex eis habent colorem rubeum vel rubicundum sicut color sanguinis et radix eius cum miscetur cum melle et fit inde lohoch expellit lumbricos longos quod cum datur in potu mulieri prohibet impregnationem. Et cum datur pregnanti facit abortivum. Et cum desiccatur et teritur et cribratur et ponitur de pulvere eius in fistulis humidis quarum sanatio est difficilis curat eas. Et folia eius tenera recentia elixata et comesta laxant ventrem. Et virtus eius est siccativa ventris sed non plus neque minus sarcocolle supradicte. Vernix
92 Sandarax id est vernix
Sandaraca gummi albugeneis est calida et sicca. Confert catarro cum fit fumigatio cum ea et desiccat vulnera. Abedbigonis de proprietate eius conferre catarro et abstinendi sanguinem. Desarugie desiccat fistulas. Abenmesuay est calida et sicca. Evellit superfluitates flaticas id est ventosas que sunt in stomacho et intestinis et occidit lubricos et ascarides et confert fluxibus et humiditate nervorum que accidit ex frigiditate et humiditate et repletione. Rabi sandaracis est calida et sicca pauca caliditate cum fit fumigatio cum ea confert catarro capitis et cum pulverizatur super vulnera desiccat ea. Acabari sandaracum est similis carabe in virtute sua et confert fumigatio eius fistule et desiccat fistulas. Ypps confert sputo sanguinis et emorroidibus. Ysaac benaram est gummi citrini coloris simile carabe sed non est ita durum sicut karabe et est in eo parum amaritudinis et affertur a terris christianorum et virtus eius est similis virtuti karabe. Et ex proprietate eius est quod retinet sanguinem et confert catarro. Et cum fit cum ea fumigatio confert fistulis. Et quando accipitur ex sandaraca et oleo rosaceo et linitur cum eis confert fissuris que sunt in membris et manibus et pedibus quod si non reperitur pone loco eius pondus tertie partis plus pondere ipsius de karabe quod quidam dixit esse gummi haur vernaie Sene
93 Sene habonansi Sene cum desiccatur reponitur et ipsum habet vaginas oblongas et obtortas in quibus sunt semina ordinate distincta. Et ille vagine habent pediculum subtile quo adherent ramulis. Et cum agitantur vagine a vento cadunt et pastores colligunt eas. Ysaac benaram dixit paulus quod sene confert ad alguesques ex melia et ad scissuras que fiunt in corpore et ad conquassationes membrorum et casum capillorum et confert pediculis et dolori capitis antiquo et scabiei et bothor et pruritui et epilepsie. Rabi sene est calida et sicca parum caliditatis et siccitatis et siccitas eius est propter caliditatem ipsius quod habet virtutem magnam cum pervenit ad stomachum purgandi. Et fortificat substantiam cordis et cum miscetur cum eo medicine quas dixi sicut est viola et pocio de epithimo confert quam ipsum tantum. Et dosis eius siccati est ʒ i et in decoctione ʒ v. Rasis. Sene et fumus terre purgant humores adustos et confert scabiei et pruritui quia dosis cuiusque amborum est a ʒ iiii usque ad vii. Fistici
94 Fusteg id est fistici. Galienus substantia eius est subtilis et sapor eius est fere ad amaritudinem declinans quod virtus eius prima est virtus calida et secunda virtus est que mundificat tertia virtus quod aperit opilationes et mundificat epar propter hoc et confert egritudinibus epatis et pulmonis et dicunt quod mollit ventrem et non stringit. Sed quod dixi est in oriente assimulatur pineis et confert stomacho et comeditur et bibitur tantum cum vino et confert morsibus venenosorum. Abenmesuay oleum eius confert morsui venenoso et dolori epatis qui accidit cum humiditate et cum teritur et bibitur cum decoctione confert morsibus venenosorum. Arthigenes est calida et sicca amplioris caliditatis quam nux et avellana. Rubea cinctorum
95 Fuenc id est rubea cinctorum. Quedam ex ea nascitur absque seminatione et quedam seminatur et habet ramos quadratos longos grossos plures habet que dicitur abarum nisi quod sunt minores eius et duriores quod super ipsos sunt folia diuisa ad invicem egredientia circa quemque iuxta nodos suos in similitudinem stellarum et fructum rotundum cuius color in principio sue apicionis eius est viridis postea

vero fit rubeus et cum maturatur efficitur niger
et quod de ipsa administratur sunt vene ipsius et
ipse sunt subtiles longe et ru[bee] ¶ Sapor
eius est stipticus et virtus eius prima
est calida et virtus secunda est quo abstergit et virtus
tertia est virtus que mundificat epar et
splenem et aperit opilationes earum et pro-
vocat urinam grossam provocatione forti
et menstrua et abstergit abstersione temperata
omnia que indigent abstersione ¶ Et
ideo confert morphee albe cum ponitur
super eam quia ipsa datur in potu cum melli-
crato sciatica, [illegible] et fluxibilitate
membrorum ¶ Radix huius herbe dicitur rubea
sicut dyoinius et est longa subtilis in-
et habet virtutem provocandi urinam cum bibitur
cum mellicrato et confert ytericie et scia-
tice et paralisi et facit mingere urinam
grossam multam quia fortasse facit mingere
sanguinem ¶ Et oportet adhibere cautelam
bibentibus ipsam in die sue potionis ¶ Et
qui bibunt aliquem ex summitatibus eius
cum foliis constringit morsibus venenosorum
¶ Et cum fructus eius bibitur cum sangui-
bin resolvit apostema splenis quia cum radix
eius subicitur provocat menstrua et deicit fetum
Et cum miscetur cum aceto et linitur
super maculas albas curat eas Pionia

96 Pionia i. poma. Et est radix
arboris et sunt eius due species scilicet
masculus et femina ¶ Masculi fo-
lia sunt similia foliis nucis et radix
eius est grossa sicut digitus et longa
ut palma et color eius est albus ¶ Femine
vero folia sunt sicut folia mirmon quia
superfluitates ramorum eius sunt sicut
camerule amigdali et cum aperiuntur ille
camerule apparent in eis grana rubea
sicut sanguis parva similia granis granati
et inter illa grana sunt semina nigra
seu purpurea quia radix eius est ramo-
sa et rami eius sunt similes glandi-
bus viii aut vii similes radicibus affo-
dillorum ¶ Substantia eius est subtilis et sapor
eius est stipticus pauca stipticitate
ad dulcedinem et cum diu masticatur
apparet in ea acuitas et mordicatio et
amaritudo pauca quia virtus eius prima est
virtus que calefacit caliditate pauca
et desiccat desiccatione forti ¶ Et virtus
eius secunda est virtus que abstergit et
fortificat et tertia virtus est quod provocat
urinam et mundificat epar et renes
cum sunt in eis opilationes quia dosis
eius ad hoc est sicut quantitas amigdale
cum mellicrato cum teritur et cribratur
subtiliter ¶ Et cum suspenditur super pueros
epilenticos curat eos quia cum coquitur
in vino aliquo pontico stringit ventrem
¶ Et cum bibitur de radice eius quantitas
unius amigdale a mulieribus que non bene
purgantur in partu mundificat eas per menstrua
Et cum bibitur cum vino confert dolori ventris
et ytericie et dolori vesice et renum ¶ Et cum
coquitur cum vino et bibitur stringit ventrem
Et cum bibuntur ex granis eius rubeis
xv grana vel xii confert fluxui menstruorum
et cum comeditur super dolorem stomachi et puncti-
onibus eius et datur ad comedendum
et in potu pueris et confert multum in
inceptione generationis lapidis que generatur
in eis cum bibuntur ex granis eius xv grana
cum mellicrato aut cum vino confert
suffocationi matricis et dolori qui accidit
in ea et confert in cibo ¶ Abraham filius
Salomonis israelitico quod ex arbore
pionie fit suffumigatio curat epilenticos
et cum suspenditur super epilenticum prohibet
ipsum ab epilepsia ¶ Sed et fructus eius cum lele-
inabim iuvat iuvamento magno Fu

97 Fu et in latino dicitur sistra ¶ Et est
spica silvestris et est frutex habens
folia similia foliis herbe que
nominatur eleborus et herbe que dicitur yposelinum
et habet stipitem longitudine unius brachii
aut amplius cuius color declinat
ad purpureitatem et est intus concavus
et nodosus habens florem similem narci-
so nisi quia est maior eo sed in albedine est
sicut ille et est in eo parum purpurei
coloris ¶ Et id quod est superius est gros-
sius quam quod est inferius sicut spica
frumenti et egrediuntur ab inferioribus
eius come involute sicut squinantum
et cellus niger et sunt invicem adherentes
quarum color vergit in rubedinem et habet
odorem bonum et est in ea aliquantulum de
odore nardi cum pauca pinguedine
¶ Et quod de ipsa administratur est ra-
dix quia adulteratur cum radice mirti
agrestis quando miscetur cum ea ¶ Sed co-
gnitio inter eas est facilis nam ipsa est
dura difficile frangibilis et habet

bonum odorem. ¶ Et in radice huius plante
est acetositas et virtus eius prima est virtus
que assimilatur virtuti spice. Et secunda virtus
est que provocat urinam plus quam spica
indica et deserem(?) et est in hoc sicut ma-
ragusa(?). ¶ Et virtus radicis eius est ca-
provocat urinam qui bibitur sicca et decoctio
eius idem facit et confert dolori lateris
et provocat menstrua et ingreditur in confectionibus
magnis. **Pinus arboris**

98 Tinnobar i. pinus arbor. pini
est masculus et femina. et masculus
nominatur arab. aboanse arz est
masculus et senobar non facit fructum
sed de sudore eius extrahitur pix. Et cum
ligno suo fit lumen sicut cum cera quando
accenditur et nominatur lignum illud cum
adhadi
quo fit lumen adhadi et est nomen
romanum. Et femina est illa que facit
fructum et est de illa magna et parva. ¶ Et
minor est in sapore sicut sapor ma-
ioris et est in ea aliquantulum saporis
amaritudinis et acuitatis et virtus eius
prima est cum humiditate et secunda virtus est
que conglutinat et lenit et tertia quod confert
saniei in pectore et convenit omnibus quibus
... educat saniem a pectore et facit ex-
spuere facile et qui infunditur in aqua
recedit acuitas et putredo que sunt
in eo et elongatur a mordicatione et tunc
est conglutinativus et medius inter complexionem
calidam et frigidam et medius inter substantiam
aquosam et terream et substantia aerea est in eo
pauca. ¶ Et ille qui comedit ex isto
fructu est quantum ad nutrimentum dure
digestionis et nutrit corpus nutritione
cum nutrimento forti. ¶ Et qui comedit
aut bibit cum semine cucumeris et cum
rob provocat urinam et confert ardori
renum et vesice et qui bibit cum succo
portulace sedat mordicationem stomachi et reddit
debilibus fortitudinem et confert destructioni
humiditatis. ¶ Et qui accipit ex fructu pini
sicut recens est et terit et coquit
cum rob et accipiuntur de eius decoctione
3 iiii singulis diebus confert tussi antique
et ulceribus pulmonis. ¶ Et minor
ex ea nominatur calidaris et sapor eius
est stipticus acutus amarus. ¶ Et
virtus eius prima est calida et secunda que est in eo
est abstersio quia tertia virtus quod confert
sputo a pectore et pulmone. ¶ Et cum

lidaris est fructus in arbusto et dicitur arz
et est in camerulis et virtus eius est
stiptica cum caliditate parva confert
tussi et dolori pectoris quando sumitur solus
aut cum melle. ¶ Abenmesuay ma-
gne ex pineis sunt ca i. n. quod fit in ipso(?)
que qui bibitur cum rob mundificat
humores grossos viscosos qui sunt in
renibus et vesica et confert saniei corporis(?)
et lapidi quia comedat eas calefactus
cum zuccaro et infrigidatus cum melle
postquam infuse sunt in aqua calida.
¶ Et minoris parvitas est qui mundi-
ficat humiditates renum et vesice. ¶ Cor-
tex et folia pini. Et cortex pini mino-
ris que est nominata Calidaris habet in se
virtutem stipticam qua curat tenasmon
quando apponitur sicut emplastrum quia non est
medicamen aliquod melius in hoc. Et qui
bibit stringit ventrem et est conferens
combustioni aque bullientis. ¶ Et sic
cortex illius speciei que dicitur Cochia
et est masculus est similis ei in virtute
nisi quia virtus eius est debilior virtute
illius. ¶ Et folia istarum ambarum arborum
que sunt magis humida cortice ipsarum
sunt ipse virtute que incarnat percussio-
nes et vulnerationes. ¶ Et pini magne
virtus foliorum et corticum est fortis et
quamvis sit similis virtuti duarum aliarum
et corticum ipsarum est tamen fortior virtute
quia ille adeo grosse non possunt facere
operationem unius illorum [illegible]
manifesta. ¶ [illegible] i. ... est mordi-
catio nomina. ¶ Et fumus pini si fumus
qui elevatur a ligno pini confert in lau-
fluxum pilorum palpebrarum et corrosioni
lacrimalis et quod pili lacrimarum ab eo. ¶ Et
cortex arboris pini minoris et cortex
Chochie et est arz omnes sunt stiptici
et confert pro tenasmon quando teritur
et pulverizantur super locum et qui de pinis
miscetur cum litargiro et pulvere olibani
confert ulceribus que apparent in
corpore et combustionibus ignis. ¶ Et qui
conficitur cum cera dissoluta cum oleo
rosaceo consolidat ulcera que sunt in corporibus
delicatis. Et qui teritur et miscetur
cum calcanto prohibet ulcera que dicuntur
formice ne augeantur in corpore quasi
fit cum eo fumigium mala et expellit

fetum et secundinam. Et qui bibit stringit ven-
trem et movet urinam. ¶ Et qui terit folia
huius arboris et fit emplastrum cum eo sedat
apostemata dolorem et prohibet ulcera humida ne
fluat sanies ab eis. Et qui terit et
coquitur in aceto et fit inde oris col-
lutio confert dolori dentium. Et qui bibit
ex eo pondus achil cum aqua aut cum
aqua et melle confert asturdinibus epatis.
¶ Et similiter facit cortex pini et folia
eius qui bibit. Et qui incidit lignum
eius minute et coquitur in aceto et
tenetur in ore confert dolori dentium et
miscetur unguentis convenientibus lassitudini
et comburitur et colligitur fumus eius et fit
inde atramentum et fit etiam cum eo collirium
quod preparat oculum. Et confert casui pal-
pebrarum et lacrimali si deo placet.

Cardamomum

Cacolla id est cardamomum.
Cardamomum minus heil et maius est
hilbane et est masculus. ¶ Ysaac
benamram: sunt due eius species maius et
minus. Et maius habet cortices et capita sicut
rosa et habet granum magis fere sicut nabech
aut maiora parum et intra ipsa sunt
granula parva angulosa boni odoris pi-
gwia pulvilenta et ipsum est melioris
odoris atque delectabilioris saporis nisi quod
minus. ¶ Et in sapore ipsius est stipticitas
et acuitas. Unum quod capitur minor est
acuitas eius minor et stipticitas eius
maior. Et cortices eius et capita sunt
stipticiora quam ipsum et virtus eius prima
est calida et sicca in primo gradu et virtus eius secunda est
virtus que resolvit et fortificat quia
virtus tertia est virtus que confortat stomachum
et iuvat digestionem et confert sincopi et
vomitui et inveniet qui bibit cum suo
cortice et sine capitibus cum mastice
et ligno aloe et cum succo mente aut cum
vino malorum citoniorum etc. ¶ Cardamo-
mum minus nominatur hilbene
et non habet capita neque cortice cuius color
est sicut color cardamomi maioris
et eius sapor est ~~debilior~~ subtilior quam
sapor maioris et virtus eius est sicut virtus illius
nisi quod propter eius subtilitatem confert plus
digestioni. Et maxime destitutioni et
humiditati gutturis et pectoris stomachi.

Cachille

Cachille id est habdanse est
aculam et est similis ursina nisi quod
est maius. Et homines quidem comedunt
illud cum ficubus sicut comedunt alia
olera. Et folium eius assimilatur folio na-
sturcii et ipsum est amplioris humiditatis quam
Cicia et magis aquosa. ¶ Abix cachille
quod oritur in sequilimijs est herba similis
herbe usnen et non est usnen et est in ea
aliqua caliditas propter suam salsedinem. Est
enim in ea salsedo similis salsedini bau-
rach. Qui terit de ea aliquid. Et ipsa
habet proprietatem lavandi aquam citrinam cum
bibitur aqua eius ab eo qui habet aquam
citrinam. ¶ Facit enim ipsam egredi et
diminuit tumorem eius et confert ei
multum et non oportet quod bulliat super ignem
quoniam amitteret virtutem suam sed detur in
potu de succo eius sine ebullitione. ¶ Et
quantitas que datur de ipsa est ab una libra
usque ad duas partes libre cum ℥ x zuccari
al' et rubei forti rubedine quod est quod
rubeum cum leblebs et cum fumo terre
et cum cachille est fortioris virtutis
quam album. ¶ Ysaac benamram est herba
similis Cusaite in operatione sua etc.
calida et sicca. Cuius proprietas est quod aufert cru-
tuaciones corruptas. ¶ Et aqua eius
purgat citrinam et confert tumoribus ven-
tris et debilitati epatis etc. convenit multo
et habet operationem in stomacho propter viscositatem pan-
cium que est in ea. ¶ Albenmesuay proprietas
eius est lavare aquam citrinam subito.
¶ Et dosis eius est aqua tria parte libre usque
ad duas partes eius absque quod bulliat.
¶ Rasis purgat aquam citrinam et pro-
vocat urinam.

Bombax

61 Coton id est bombax abo amfil
dixerunt cum quidam medici de
Kelbe quod coton nascitur inter
eos in arboribus que sunt sicut arbores an-
tiquorum et durat annis xx. ¶ Et
dixit quod melius ex eo est novum et quod
est plantatum anno suo. ¶ Albenme-
suay. Succus foliorum eius confert fluxui
ventris qui accidit infantibus. ¶ Et sepa
semine toti confert tussi et est bonum
pectori. ¶ Albasari bombax est calidus et
humidus aptum indumentis et est multum ca-
lidum cum est recens quam infrigidatur et oleum
seminis eius confert lentiginibus faciei et
pustulis calidis que fiunt in facie. ¶ Rasis
semen bombacis mollificat et calefacit

et augmentum efficat in spermate et confert tussi. Decoctio foliorum eius confert fluxui menstruorum. **Milium solis**

62 Kulb id est milium solis. Dicit alistos est herba cuius folium assimilatur foliis olive nisi quod sunt maiora eis et molliora et latiora et que sunt eis inferiora declinant versus terram faciem velut sternit super terram et habet virgas elevatas subtiles sicut sunt nati ligna dura et in summitate virge est simile ramulo diviso in duas partes in quo sunt folia minuta. Et est in quolibet folio est semen album durum sicut lapis ferre rotundum in magnitudine orobi. Et primi nascuntur in locis altis et asperis. Et in translatione batarich listos est semen quod assimilatur lapidi et est kulb milium solis et est semen herbe que dicitur astochos et si bibitur frangit lapidem et provocat urinam. Et virtus seminis eius est quod quando potatur cum vino. Et aulhi quando de semine eius bibuntur 3 in tanto cum vino albo confert lapidi renum. Et abenmesuai et albapiri abulb defertur ab India et assimilatur seminibus lini nisi quod est maius eo et passer ascendit super eum prius et est mirabile in provocatione urine et et frangit lapidem in renibus et vesica. Confirmatio testimonii mei est rasis qui dixit quod provocat urinam et frangit lapidem. Et abenbuler nascitur inter nos in montibus soler albapari. **Kanabel**

63 Kanabel id est alkanabel assimilatur areno et ascendit super ipsum glaucedo et est in eo stipticitas fortis et expellit ascarides. Et alindasi alkanabel est calidum et expellit ascarides. Liber aggregatoris kanabel cadit super terram albam et non seminatur et colligitur cum stare bonino et est una de rebus que cadunt de celo. Et allimb est minera russa in qua est glaucedo et solidantur cum eo olle que franguntur. Et dicit quod repitur super terram in coraseni provincia plurimum et colligitur tunc. Et et qui bibit tritum expellit lumbricos et ascarides et laxat ventrem. **Dattili**

64 Rotab id est dattili abenmesuai meliores ex eis sunt rotab zurtarum et hahariad et harion. Et habeamsi harion est species dattilorum et color eius est citrinus et rubeus. Et ybaye harion est melior speciebus rotab et pecos sunt glauci et non nigri. Et rotab calefaciunt et generant sanguinem grossum et generantur cito ad eum et est malum illis quorum complexio est calida et epar calidum et cui cito advenit colera et squinancia et bothor et colla et opilatio in epate et splene. Et dectores ex eis sunt magni et qui sunt dulciores et non sunt gentes aliquo modo illis qui sunt calide complexionis illi autem qui non sunt calide complexionis et non sunt debilis nature si utuntur eis in pignorant ab eis. **Zizania**

65 Sceile id est zauen id est lolium. Et dicit seminis prima est quod calefacit in principio primi gradus et siccat in fine secundi. Dicit cosd de eo nascitur in tritico habet virtute que evellit ulcera fraudulenta quando admiscetur cum cortice rafani et sale et fit emplastrum. Et et quando miscetur cum sulphure et aceto curat in petigine mala et ulcera. Et quando miscetur cum stercore columbino et vino resolvit apostema quod vocatur in passione matrice et quando coquitur cum mellicrato et fit inde emplastrum confert sciatice et fit fumigatio cum eo cum samich et mirra et croco et olibano. Et abenmesuai et confert in pugnatione. Et abenmesuai et proprietas eius est quod opilat epar et aperit scrophulas quando comeditur aut bibitur. **Fumus terre**

66 Stecerrig id est fumus terre. Dicit herba est pluris posimace agresti nisi quod magis est minuta et amarior et habet radicem cuius color vergit ad albedinem. Et sapor eius est amarus et stipticus et virtus eius prima est virtus calida et sicca cum stipticitate in gradu 3° et virtus eius secunda est virtus quod fortificat et mundificat. Et virtus eius tertia est virtus que confert stomaco quod est in eo stipticitatis parum et non est in eo de calefacere quantitas manifesta. Et dicit ad sapor et comeditur radix eius cruda et cocta et preparatur cum aqua et sale et tunc fortificat stomacum et provocat urinam. Et abenmesuai proprietas iuvamenti eius est ad stomacum et ad scabiem et pruritum et laxandi coleram adustam et mundificandi sanguinem et provocandi urinam et qui vult eum sumere eligat eum qui est viridior et amarior et recens

dosis eius quod decoquitur est a ʒ v
usque ad x. Et caudi a ʒ iii usque ad vii
cum tandem mirabili tamen. Et qui vult
sumere de succo eius non decoquat
sumere quod dosis succi eius est ab ʒ iiii
usque ad viii cum iii ʒ mirabili tamen usque
ad vii. Albus fumus terre est herba in qua
est amaritudo et confert colere et pur-
gat coleram citrinam et confert scabiei et
vel melior quod bibitur cum sine ebulicio-
ne cum ʒ x zuccari albi. Et si desiccat-
ur et pulverizatur in decoctione mirabiliter pur-
gat eam fortius quam quantitas pocionis
pulveris eius est a ii ponderibus usque ad
lib. s. papaver rubeum

67 Xachchis almaham i papaver ru-
beum sunt eius due species scilicet domestica
et silvestre. Et domesticum quod
habet florem rubeum citrinum album et colore
lactis aut intus purpureum colorem et
folia eius sunt similia foliis coriandri
nisi quod sunt magis minuta. Et elevacio
foliorum eius est minor elevacione
foliorum coriandri quam virga eius est viridis
ipse cum et rami eius assimilantur cor-
ticibus cannarum et in summitate eius est
flos sicut flos papaveris et in medio
floris est capitellum cuius color est
niger quod radix eius est in magnitudine
olive aut maior et est velut nodo-
sa brevis. Set silvestre est maius
domestico habens folia lucida et lon-
giora et duriora quam domesticum quod
folia eius sunt aut nigra aut citrina
et flos eius est rubeus quod sunt ei ra-
dices plures et tenues. Et quidam sunt
qui non faciunt differenciam inter papaver
rubeum et herbam que dicitur aragamo-
nium. Et papaver silvestre quod di-
citur capus et est malogranatum tum ipsis eo quod
floris eius color est similis ei in rubore.
Et erravit aliqui putantes quod flos
aragamonium sit granatum sed in hac est
error. Nam flos aragamonium est species
papaveris quod dicitur capus et quod est minus rubeum
quam papaveris rubei. Item apices floris
eius est sicut apices papaveris rubei et
ex aragamonio extrahitur lac eius habens
colorem et acuti saporis. Lac eius vero
speciei que dicitur capus est magis vergens
ad albedinem quam lac eius aragamonium
et est coagulatum quod flos eius

ipsius habet in medio capitis filo capiti
papaveris nisi quod superior pars capitis
aragamonium tendit in altum quod superior
pars eius quod dicitur capus tendit ad cur-
vitatem. Papaver vero rubeum non habet
rubeum lacinum et non habet capitellum
papaveris nisi quod in eo est res similis
summitatibus sparagi. Et papaveris ru-
bei prima que calefacit et desiccat
et virtus sua est virtus acutia et apertia
et virtus eius est virtus que attrahit
flegma quando masticatur et succus eius mundi-
ficat cerebrum quando fit caputpurgium
cum eo. Et papaver rubeum mundificat
ulcera sordida et curat ceci[ta]tudinem
cum qua elevatur cutis et provocat cu-
m suppositum et provocat lac. Et
papaveris ambe species sunt ea virtutis
et id quod trahitur radix eius et exprimitur
succus et fit caputpurgium cum eo
mundificat caput quod qui masticatur
eradicat flegma. Et qui coquitur cum vino
et fit inde emplastrum curat asperitatem ca-
ruli et sordidam et evellit vestigia
oculi que sunt in oculo propter incarnacionem
alicuius ulceris. Et qui coquitur
folia eius et cum summitatibus eius et
cum palea ordei et comeduntur provo-
cat urinam quod qui supponitur provocat cu-
et qui fit emplastrum cum eis eradicat
scabiem ulcerosam. Abenmesuay est
ca. et sic. in ii gradu. et qui miscetur al-
cortice nucis tingit capillos
in colore nigro forti ingredientibus
et eradicat impetiginem et qui desiccatur
incarnat ulcera Scorabium

68 Scorabium i. ysaac
Sbenaram est cum carminem
et est primum Abenmesuay
est ca. et sic. confert calefacit quando
irroratur super ipsum aqua frigida
aut aqua rosacea et quidam dicunt quod est
frigidum eo quod non nocet habentibus sic.
Ysaac benaram est ca. in primo gradu
sic. in ii. Semen eius stringit ventrem
qui fluit propter caliditatem qui bibitur
ex eo cum aqua fria cum
succo ciceorum et ipsum conforta
membra Lupinus

69 Tarmus i. lupinus sunt ex
lupinis quidam qui dicuntur
regales et quidam sunt domestici
qui domestici comeduntur post
eorum elixacionem et infusionem

in aqua pluribus diebus donec recedat ab eis amaritudo et minuant humores grassos. Sed secundum medicinam lupini qui secundum modum separati sunt magis glutinativa. Sed lupinus secundum suam naturam habet amarum saporem. Et virtus eius prima est virtus que desiccat sine mordicatione. Quia secunda est virtus que abstergit et resolvit et mundificat et aperit. Tertia etiam virtus est que occidit lumbricos quando fit ex eis emplastrum extrinsecus. Quia quando comeditur cum melle aut bibitur cum vino admixta aqua et farina lupinorum resolvit sine mordicatione et curat livores et apostemata et scrophulas quando coquitur cum aceto et melle aut cum aceto et aqua secundum quod eum infirmum et grossitiem humoris. Et quando fit cum eis emplastrum sciatice confert. Et aqua in qua decoquitur desiccat cum abstersione et resolutione et desiccatione sine mordicatione et interficit lumbricos. Et quando apponitur extrinsecus impetigini et ulceribus capitis confert et bothor et scabiei et ulceribus fraudulentis et quando bibitur cum ruta et pipere mundificat et aperit opilationes epatis et splenis et provocat menstrua et fit nasale ex eis cum melle et mirra et expellit fetum et farina eius facit hoc.

Lupinus silvestris. Sed silvestris lupinus est magis amarus et virtus eius est fortior sicut virtus huius quod h. quia est fortior. Et lupini regalis farina quando miscetur cum melle et bibitur cum aceto et occidit lumbricos. Et quando infunditur in aqua et comeditur ad sui amaritudinem facit hoc et similiter facit decoctio eius quando bibitur cum ruta et pipere et confert spleneticis et confert quando ponitur super apostema quod dicitur ancia et adulta fraudulenta et confert scabiei in principio suo et maculis que apparent in cute et bothor et ulceribus capitis humidis et miscetur cum mirra et melle et fit inde nasale et provocat menstrua et expellit fetum. Farina vero lupinorum mundificat scabiem et delet cicatrices que fiunt a percussionibus quando ipsa miscetur cum simila et aqua sedat apostemata calida et quando miscetur cum aceto et fit emplastrum cum eo et resolvit scrophulas et eradicat ignem persicum. Et quando lupini coquuntur cum aqua pluviali donec dissolvuntur decoctione aqua illa mundificat scabiem. Et quando coquitur cum radice cameleontis nigre et abluuntur cum decoctione illa tepida pecudes habentes scabiem curat eas. Et radix herbe lupini quando coquitur cum aqua et bibitur provocat urinam. Et lupinus cuius amaritudo recessit cum maceratione quando teritur et bibitur cum aceto sedat nauseam et curat fastidium cibi. Est et alia species lupini qui assimilatur domesticis lupinis nisi quod est minor eis qui quandoque iuvat in omnibus in quibus iuvat lupinus domesticus. Candarusu

10 Candaros id est candarusu. Et est [illegible] bonis sicut [illegible] et sua viscositate est maior ab inviscati eo. Secundum viam medicine virtus eius prima est sicut virtus etiam nisi quod est maioris viscositatis eo quod virtus eius secunda est virtus glutinativa et incarnativa et maturativa et est quod inde ad omnia que desiccat desiccatione forti sicut sunt aqua marina et aqua salis et acetum. D. est species que coquitur duo genera et est plus nutritiva quam rizi et magis constrictiva ventris et melius secundum quod ipsum coquitur cum aceto et melle et fit linitio cum eo eradicat scabiem ulcerosam et eradicat ungues scissas et curat fistulas que sunt in lacrimali quando ad inserit in profundo carnis. Et fit ex decoctione eius clistere iuvat in ulceribus intestinorum malis. Et sunt eius due species in una eius invenitur unum granum et in alia duo grana et quod ipsarum est in camerula et est magis nutritiva quam ordeum boni saporis et panis qui fit ex frumento. Mala visci

11 Thicum hosazaven id est malva viscus. D. est species molochie agrestis et habet folia rotunda sicut folia herbe que dicitur cithamini et flos eius est similis rose et habet stipitem longitudinis unius brachii et habet radicem viscosam cuius color intus est albus et ex molochia est alia species que habet folia scissa simila folio herbe que dicitur pbetanus et habet iii ramos

aut iiii super quos est cortex similis
cortici canabi et flos est purpureus et
radices albe late vi aut viii. Et lon-
gitudo eius est circa longitudinem bra-
chii unius. Et radix malvavisci
habet in se virtutem stipticam et totius herbe
volo dicere radices ramorum foliorum
florum. Et secunda virtus eius prima est virtus que
desiccat. Verum radix et semen sunt magis
desiccativa et plus subtiliativa. Et virtus
eius secunda est virtus que abstergit et maturat
et stringit quia radix quidem et semen sunt
magis abstersiva, quia virtus tertia est virtus
que perficit apostemata et sedat dolorem et ma-
turat exituras duras et re. Et radix
quidem eius et semen quia in eis est virtus
abstersiva curat morpheam et semen eius
frangit lapidem renum quia aqua in qua
decoquitur radix eius propter stipticitatem
que est in ea confert ulceribus intestinorum
et fluxui ventris et sputo sanguinis.
Et quando herba coquitur in vino
quod dicitur mellicratum aut cum vino
et quando teritur sola et non decoquitur confert
exituris et apostematibus que apparent post
aures et scrophulis quia confert
apostematibus calidis mamillarum et apostemati-
bus calidis similiter et tensioni nervorum
quia resolvit et maturat et aperit apostemata
quando coquitur sicut diximus cum melli-
crato et cum vino. Et teritur cum sepo
anatis et glutino albotin et fiunt in
nascalia conferunt apostematibus calidis matricis
et constrictionibus matricis quia decoctio
eius facit similiter quia mundificat super-
fluitates partus. Et radix eius quando
coquitur et bibitur cum vino confert
stranguirie et lapidi et superfluitatibus
crudis duris et sciatice et ulceribus
intestinorum et tumoribus et quassationibus
nervorum. Et quando coquitur cum aceto et
fit cum eo collutio oris sedat dolorem
dentium. Et semen eius recens et
siccum quando teritur et coquitur cum aceto
et fit cum eo linitio in sole eradicat
morpheam et quando miscetur cum oleo et
aceto et ponitur super locum confert
morsibus venenosis et confert ulceribus
intestinorum et sputo sanguinis et fluxui
ventris. Et quando decoctio eius bibitur
cum aceto mixto cum aqua et vino
confert puncturis scorpionum quia sit emplastrum
cum foliis eius mixto parum olei mor-
sibus venenatis et confert combustionibus
ignis quia quando teritur radix eius et
miscetur cum aqua et vino et ponitur
congelat aquam. Malachia. Sed
species molochie agrestis dicitur in ea
sed quia resolutio eius est amplior
quam resolutio malve agrestis et
domestice. Et quando bibitur radix
eius cum vino aut cum aqua curat
ulcera intestinorum et quassationes
nervorum. Nesarugie gummi mal-
vavisci est frigida sedat sitim et
lenit ventrem.

Eupatorium

Gasic id est eupatorium. Et est herba
que nascitur omni anno et est
apta ad ignem accendendum
sicut sarmenta et habet virgam rectam
subtilem nigram duram asperam habentem
in summitate pilos. Et longitudo
eius est fere unius brachii et plus
et habet folia divisa ad invicem circa hastam
et sunt scissa scissionibus v aut vi et
sunt in summitate incisa sicut serra et sunt
folia eius similia foliis pentafilon
aut folia zedenegi id est canabis et
color eorum est tendens ad nigredinem
quia in hasta eius a medio supra est
semen et super ipsum pili et est declinans
ad inferiora pendens in herba ipsa. Et
substantia eius est subtilis et sapor eius est
stipticus et virtus eius prima est virtus
que calefacit et desiccat et virtus secunda est
virtus que abscindit et abstergit absque
eo quod inducat aliquam calefactionem mani-
festam quia virtus eius tertia est virtus
que aperit opilationes que sunt in epate
et fortificat epar. Et folia huius herbe
quando teruntur et miscentur cum axungia porci
veteris et ponuntur super ulcera quorum
consolidatio est difficilis curat ea quia quando
hec herba aut semen eius bibitur cum vino
confert ulceribus antiquis intestinorum
et morsibus venenatis. Et sunt multi
qui dicunt quod herba sit argamonium
et errant quia argimonium est alia ab
ea quia nos quidem iam monstravimus
de esse eius in eo quod diximus. Et in
Gradaci thesauri proprietatis eius est quod con-
fert epati infirmato. Capitulum ...

per experienciam quod absinthium est magis
conveniens in iuvamento epatis quam eu-
patorium. Mesue: est bonum secundum anti-
quos. Agaricum
13 Agaricum vel agaricus. D. est similis
radici amidane vel arbaris a se
sed est minus durum quam ipsa et
magis spongiosum. Et putant quidam
quod sit radix alicuius herbe. Et quidam
dicunt quod generatur ex putrefactione ar-
borum que corrumpuntur vel corroduntur
sicut generantur fungi. Et iam reperitur
super arbores sicut scribunt non quod est facile
frangibilis et debilis fortitudinis
et est radix spongiosa mollis substantie
et est duarum specierum scilicet mas et femina
sed femina habet in se gradatim sic tunicas
masculus vero non habet tunicas sed est tota
eius substantia continua et femina eius est
maior. Et aut est radix arborum
aut est planta que nascitur super aliquas
arbores et est substantie subtilis in sua com-
positione. Et substantia eius est composita ex
substantia aerea et terrea quam subtiliavit ca-
lor et non est ideo aliquid aquositatis
omnino et in sapore eius est dulcedo
que primo obviat gustui ultimo vero
apparet amaritudo. Et apparet ideo
aliquantulum acuitatis cum stipticitate.
Et virtus eius prima est virtus que
calefacit et desiccat et secunda que incidit
et resolvit res grossas. Et tertia est
virtus que aperit opilationes que sunt
in epate et in renibus et curat ycteritiam
que accidit ab opilatione epatis et
confert epilentie et curat rigores febrium
que contingunt ab humoribus grossis
et confert morsui tyri aut alicuius
alterius animalis venenosi cum appo-
nitur extrinsecus loco emplastri. Et cum bibitur
de eo quantitas aurei vel cum vino mix-
ta aqua est medicina lavativa. D. Aga-
ricus est stipticum sedativum, confert
punctionibus et tortionibus viscerum et
et renibus et illi qui cecidit quando dantur
de eo duo onoplect cum vino dicto
onomelle illi qui non habet febrem et cum
mellicrato illi qui habet febrem. Et qui bi-
bit de eo pondus ʒ i confert dolori
epatis et asmati et singultui et dolori
renum et yschiadis et dolori matricis cum
suffocatione et destructione coloris
corporis et datur in potu ulceribus
pulmonis cum vino et datur in apoplexie

splenis cum scinziberi. Et qui masticat
solum et transglutit et bibit aliquis
potus humidus post eum confert dolori
stomachi et eructuationibus acetosis. Et
qui bibunt ex eo iii onolosset cum
aqua abscindit sputum sanguinis a
pectore et ab inferiore pectoris. Et qui
sumit de eo pondus iii onolosset
cum scinziberi confert sciatice et dolori
iuncturarum et epilentie et puero cum. Et qui
bibit de eo quantum drachme confert vento-
sitatibus matricis. Et qui bibitur ante
accessionem febris aufert rigorem et si
sumitur in potu de eo ʒ i vel ii cum
mellicrato laxat ventrem. Et sumitur
ex eo in potu ʒ i cum vino aqua
mixto contra morsus mortiferos et bibitur
de eo iii onolosset cum vino et confert
iuvamento magno morsibus venenatis
et universaliter confert omnibus doloribus
qui sunt in interioribus corporis et datur
in potu aliquibus cum aqua aliquibus
cum vino et aliquibus cum scinziberi et
quibusdam cum mellicrato secundum diversitatem
egritudinum et virtutum et etatum vel etatum.
Bedigoras et Albumasar: eius proprietas
est purgare flegma grossum et uliam.
Paulus: purgat humores nocivos
et maxime cerebri. Rasis: convenit
utilius omnibus quod purgat humores
nocivos. Humanius in libro tyriace:
expellit humores a nervis et a cerebro
cum proprietate mirabili que est in eo.
Abenmesuai: de proprietate eius est
laxare ventrem et est contrarium venenis.
Et proprium eius est quod eligatur interius
eius et purgetur vel teratur et ponatur
in decoctione quia eligitur illud quod
in decoctione est femina et proprie albus interius quod
est femina et proprie albus facile. Et dosis eius
fricatur pulverizatur facile. Et dosis eius
est a ʒ i usque ad ii. Habyz: aga-
ricus purgat coleram et flegma simul et for-
tificat membra magna que mortifi-
cat et facit ea pervenire ad
corporis et est contrarium medicinis mor-
tiferis quando bibitur aut miscetur cum aliquibus
de medicinis. Mesue. cap. 2 hu. pri. g.
14 Lunzenden vel lux kenden
et dicitur unus
kenden et dicitur etiam unus henden
et dicitur adeps terre quod dicitur inzar
zam est tuber cum quo fit vinum cum
melle. Ysaac Benamram ienzhen
est rubea generata sicut alia alba cum

color trahit ad glaucedinem affert. Et
bracha et decoraseon et est illud cum
quo vinificatur mel et nominatur tuber
salon. Benhabasen inquit Kenden in
Epistola est tuba mellis que vinificat
mel ipsum affert et berine et facit vomere.
Paulus credo est sic et habet virtutem
que infrigidat partes et desiccat et curat im-
petiginem et extinguit calorem et abscindit
fluxum sanguinis. Liber de calfameth
hoc in barbaria vel gari nomine dicitur
nos columbarum. Et in damasco inquit
nos calubarum. De ea i kinge
kendra qui proicitur. De ea i lunge
i p lb mellis et i lb i minus tria aque
calide et agitatur bene et cooperitur vase
et sit vinum statim et barbari vocant eo
. Albanus i. impinguat et auget sperma. Ne
sarugie. Nos kenden propter suam debilitatem
auget sperma et impinguat corpus et est in
ea aliqua caliditas. Acaban est in
ea caliditas et delectatio excitat libidinem
et impinguat corpus quia cum vtitur ea
ad removendum stuporem denaui. Rasis
in libro aggregato. Nos kenden est calidum et humidum
et auget sperma et impinguat corpus et
prohibet appetitum luti. Ysaac bena
ram. Nos kenden est calidum et humidum auget
sperma corroborat libidinem et impinguat

15 Oemps i. Cicer. corpus. **Cicer**
Gr. Cicer sunt alba et nigra et est
alia species que dicitur kersenne et
alba et assimilatur orobo et nigra
nominantur tubes. Sed alba inflant et in-
tumescunt et molliunt ventrem et in sapore
eorum est amaritudo. Et virtus eorum prima
est virtus calida cum humiditate pauca et secunda que
attrahit et abstergit et tertia que provocat urinam
et menstrua et augmentum facit in spermate et
lacte. Et kersenne virtus est eadem
volo dicere quod in sapore eius est amaritu-
do quia virtus eius prima est virtus calida cum
humiditate pauca et secunda est virtus que
resolvit et aperit et mundificat. Tertia est virtus
que mundificat et aperit opilationes epatis
et renum et abstergit scabiem et impetiginem
et resolvit apostema quod fit post aures
et apostemata testiculorum cum sunt dura et curat
scripturas malas cum administratur cum mel-
le. Sed agrestia. Sed folia Cicerum
agrestium sunt similia foliis domesticorum
verumtamen corpora diversa sunt ab illis et
sunt calida. Et conferunt ad ea ad que

conferunt domestica. Sapor eorum est
amarior et virtus eorum est calidior et
siccior et sunt fortiora domesticis in omnibus.
Domesticum mollit ventrem et pro-
vocat urinam et menstrua et iuvat partum
et generat lac sed ipsum est inflativum. Et
species alia cicerum que dicitur cicula ipse
cum coquitur in aqua et fit inde emplastrum
apostematibus testiculorum cum melle et apostematibus
humidis que sunt in capite et ranis et
scabiei et ulceribus fraudulentis confert.
Et alia species que dicitur perdicis et aliud
cicera cum decocto eorum cum herba
que dicitur solbotis curat ycteriam et ydro-
pisim quia expellit humiditates cum
urina. Et cicer sunt inimica vesice et
renibus ulceratis quia sunt quidam qui expel-
lunt clavones i. verrucas que nominantur
mirmicias et abluit et porros et huius
modum quod est ut accipias singula cicera
pro singulis clavellonibus et tangas
unumquemque clavellonem seu verrucam
cum cicere uno et hoc kalendis mensium.
Deinde ligentur cicera illa in pecia et
proiciantur post tergum. Achabari
Si cicer infundantur per noctem in aceto
postea comedantur in ieiunio et iennet
qui comedit usque in medium interficiet
lumbricos. Et dixit quod cicer laxat
ventrem et provocat urinam et confert
dolori lumborum et stupori quia cum fit
emplastrum cum eis confert cancro. Et cum
comeduntur infusa in aqua cruda
faciunt crepitum multum. Mesarugie
nocent pulmoni plus cum ve. Et
id cum hoc ulcera coquatur farina
eorum cum lacte et bibatur. **Faceoli**

16 Lubia i. faseoli D. habent folia
similia plante que dicitur cussy
ubi quia sunt molliora et rami-
li eius sunt subtiliores et sunt filie
adherentes herbis quibus approximat
et elongatur multum donec sit umbra-
culum super eis et vaginas et flores vaginis
fenugreci nisi quia sunt longiores eis
et pinguiores et intus videtur quasi
varie diverse colores quia quedam tenunt
ad albedinem quedam ad ruborem. Et
comeditur hic fructus cum virides sunt
comeduntur et frangi et provocant urinam et
faciunt sompnia multa. Damasci
est calidum et humidum in primo gradu generat multam
ventositatem et provocat menstrua. Dr. maspos

inflant. Abenmesuai. fasoli sunt
ca. z hu. in 2o g. z signum sue humitatis
est qr inflant cito z gignunt humores
flaticos grossos z sunt mali sed qr
ru sunt grossiores. Et qui simmuc z
cum sinapi z comedunt sinapis
prohibet maliciam eorum. Et albi qui
sunt humitate minores z sunt graues
digestioni z iuuat digestionem eorum comede
eos calidos cum aliquo oleo z cimino
qr non comedunt tarde eorum meliores
sed z recentes ex eis debent comedi
cum sale z pipere z origano ad adiuua
dum super eorum digestionem. Et bibatur
post eos vinum purum grossum quia
spati cum aceto sunt parum odore
z sunt difficilis digestionis propter spatii
aceti. Et de appetitu eorum et prouocat
m. z inapinnegini sunt cum ex eis z
ipsi sunt boni pectori z pulmoni
et faciunt sompnia mala. Amigdala
auz. i amigdala. sunt ex eis
dulces z amare. Et e in eis
L amaritudo parum sed qr viat
dulcedo fit amaritudo earum occulta
que non apparet propter virtutem qui vetera-
sunt apparet manifesta quia virtus
earum prima est temperata cum caliditate
Et arbor amigdali dulcium e debilior
operationis sed quia arbor amararum
et amare sunt subtiliatiue z prouoca-
tiue vrine. Et qui amigdale co-
medunt cum cortice suo recentes
conferunt humiditati sue stomachi. Carthi-
genes z sendizar sunt ca. z hu-
in 1o g. Abenmesuai qui dulces
comedunt cum cortice suo stringunt
gingiuas z sedant quod accidit in ore
propter suam ponticitatem z acetositatem
et qui comedunt cum zuccaro descen-
dunt cito a stomacho. Et qui siccae torre-
fiunt sunt conuenientiores stomacho. Sen-
dazar auget sperma z sitim et
auellane z fistici z qui comedunt
conferunt dolori oris. Albugerich
gummi amigdali administratum sicut gummi
arabicum z prunorum. Et amare
B. sed earum est subtilis z virtus earum
prima ca. et virtus 2a que abstergunt
et aperiunt z virtus 3a e quia abstergunt
lentigines z iuuat ad expectorandum
humores grossos z viscosos a pecto-
re z pulmone z aperiunt oppilationes
que sunt in epate ex humoribus grossis
viscosis z aperiunt apertione mirabili
et curant dolorem qui fit sub costis et
in splene z in renibus z silices corum
quia virtus totius arboris est sicut
ista virtus z id accipitur de radice
huius arbor. z coquitur z ponitur super
lentigines z aufferet eas. Et amig-
dale amare radices qui decocte z con-
quite mundificant maculas faciei et
similiter amigdali qui fit emplastrum cum
eis cum facuit qr qui fit nascale cum
eis prouocat m. z misceatur cum eis
acetum z oleum ro. z fit emplastrum in
fronte z confert soda z qui misceatur
cum vino conferunt syrie z miscetur
cum vino z conferunt vlceribus fraudu-
lentis z formice z morsui canis
et qui comedunt sedat dolorem z mol-
lunt ventrem z prouocat sompnium
z vrinam. Et administrantur cum
amilo z menta z conferunt humiditatibus dolorem
renum z asperitati pulmonis quia qui
administrat cum rob curat strangui-
riam z frangunt lapidem z qui comedit
de eis quintum est impossibile vna cum melle
z lacte conferunt dolori epatis z tussi
et inflationi intestini nociua colon
Et qui comedunt v amigdalas in
ieiunio vel in ieiunio sed prohibent
ebrietatem. Et qui vulpes comedit
amigdalas amaras cum aliquo cibo
moriuntur. Gummi amigdali. Gummi
vero arboris amigdali est stipticum z
calidum qui bibit confert sputo sanguinis
qr qui miscetur cum aceto z linitur
inde impetigo que est in cute curat
eam. Et qui bibit cum vino mixto
cum aqua confert tussi antique. Et
qui bibit cum rob confert habenti lapidem
Oleum amigdali. Oleum amigdali amarorum
confert dolori matricis z suffocationi
eius z surditati z pulsationi aurium
et tinnitui earum z sibilo z confert
egritudinibus renum z stranguirie z lapidi
z duritiei splenis z aufferet maculas
faciei z lentigines qui miscetur cum
melle z liquiritia z cera soluta
cum oleo de alcana aut cum oleo ro.
z confert obscuritati visus z mundificat
furfures capitis. Abenmesuai.
amigdali amare sunt ca. z sic. in 3o g.

78 Lisen alchaur **lingua bovis**
i. lingua bovis. Et est planta que
assimilatur herbe que dicitur Caro-
nas et habet folia densa aspera et
nigra nigriora quam Caronas albi
et assimilatur in figura sua lingue bo-
vis. Et virtus eius prima est virtus
que calefacit et humectat et virtus
secunda est que confert tussientibus ex a-
speritate canne pulmonis et tertia que
letificat quando ipsa coquitur cum mellicrato
aut proicitur in vino inducit leticiam.
Et aliquis putat quod si proicitur in
vino facit leticiam. Alkansi est frigida
et quando folium eius comburitur confert
fluxibilitati dentium et gingivarum et ad
gutta et pustule que accidit in ore puerorum
et omnibus caliditatibus que sunt in ore.
Abenmesuai proprietas eius est purgare
et confert cardiace que fit ab ea.
Et quando aliquis velit eam sumere sumat
cum bolo armeno. Et dosis eius est
a ℥ iii usque ad v cum zuccaro et cum
℥ i boli

Musa

79 Mauz i. musa est calida in medio
primi gradus humida in fine eius inter-
parum et proprietas eius est conferre
ardori qui est in pectore et pulmone
et vesica et mollit ventrem. Et qui
eo utitur multum facit gravedinem
in stomacho et opilationem in epate. Et oportet quod
ipse qui eo utitur multum si stomachus eius
est frigidus ut bibat post ipsum mellicratum
aut oximel aut zinziber conditum.
Et Ganzafar auget fetidum in ventre.
Machaleben est bona medicina pectori
et renibus et provocat urinam. Et lib.
de medicina antiqua excitat libidinem et
est contraria stomacho. **Molochia et aeplex**

80 Molochia alhacharech nominatur
aeplex marinum et venditur
in babilonia in fasciculis. Et
clamant portantes eam vendo molo-
chia. Et que ex hac plurima nascitur
in campis assimilatur ar·mis i. an-
segi nisi quia habet plures spinas
et folia eius sunt similia foliis
olivarum nisi quod sunt latiora et nascitur
in ripa maris. Et sapor eius est
amarus salsus cum pauca stipticitate
et ex hoc patet quod partes eius sunt

dissimiles et substantia eius que est ca-
liditate cum pauca humiditate indigesta(?)
habet inflationem paucam et generat
in utente eo sperma et similitudines
eius comeduntur recentes et
conficiuntur et resiccantur. Et coquitur
folium eius et comeditur et qui bibit
de radice eius ℥ ii cum mellicrato
confert concussioni et concussioni(?)
renum et sedat dolorem et provocat lac.

Semsem i. **Zisamus**

81 Sisamus et est ex eo de substantia
unctuosa quantitatis non pauca.
Et virtus eius prima est virtus que
calefacit calefactione temperata et virtus
secunda est virtus que mollificat et h-
eadem virtus reperitur in oleo eius. Fil-
et aqua in qua decoquitur zisamum
habet eandem virtutem. Et est malum stomacho
facit fumositates oris quando comeditur
et remanent superfluitates eius
inter dentes. Quando fit emplastrum cum eo
mollit duritiem nervorum et curat
conquassationes aurium et apostemata
calida que sunt in eis et confert combu-
stionibus ignis et dolori colice et
morsui animalis quod dicitur carcoes(?). Et
cum miscetur cum oleo rosato sedat dolorem
capitis qui fit a calore solis. Et pla-
ta zisami quando coquitur cum vino
facit hanc eandem operationem et confert
apostemati oculi et pulsationi eius
et exprimitur ab eo oleum quod vocatur
babilonicum. Abenmesuai. Oleum
zisaminum est malum stomacho et destruit
eum et iuvamentum eius est illis qui
habent scabiem et scissuras in extremita-
tibus. Et Rasi: hii iuvant multum
ex cibo eius quando ipsum extendit
rugas cutis et mollit eam et consoli-
dat scissuras que sunt propter desicca-
tionem que fit a melia(?). Et dicit quod
zisamus est calidus in ii gradu humidus in primo
et provocat vomitum et qui rectifi-
cat et meliorat. Mases in ca-
pitulo de zisamo i. zarzlin assimid(?)
est speciei zisami nisi quod est debilior
saporis et debilioris nutrimenti et me-
lius in omnibus suis proprietatibus et ista
duo sunt calida et humida sunt **Junube**

82 Hynen i. Junube est zusarez
in libro de dieta nutrimentum

eius est paucu et digo ei durit
et gnat fla ¶ ysaac benara e ca
et hu i pmo et caliditas e amplior
i ea qua humiditas et qui bibit de
coctio eius confert caliditati ge
est i san et confert tussi ex ca
liditate et cofert dol vesice et
renu et pectoris ex calidite ¶ Alben
mesuai est ca i i g et ppetas ei
est expungere acuitate san et colra
et confert dol vesice et renu
et pectoris ex caliditate et cofert
pectori et pulmoni et est mala
sto ¶ Machabari et ysaac benaram
et mesue simulit. abonipha

83 Rosshaha humida abonipha hu
da nominat kodabdu est re
cens et alfissifa du e humida
quia qui est sicca dr abcc et est
nome psciu ¶ Et i phia qui ort
est similis andracoche q nascit
in pratis ¶ Et qui est copleta ht
folia subtiliora qui foliu ipius
et ht ramos similes ramis an
dracoche et sut ei semina i magne
lentis tortuosa sicut cornua qui
desiccat administrat cu aliis re
bus et pparatur cu sale et admist
tur hec hba dando i cibo aialib
loco herbe que dr acetas et est
de ea spes que dr apati et e spes
humide silvestris et est albitia re
herba que nascit i locis cultis
in radice herbe hanc ¶ folia ei
sut subtilia et vagina fructus ei
est maior quia vagina lent et est
i ea tu qua a in dr nigr minora
lente ¶ Et sapor eius ex stipticus
sicut sapor lentis et virtus ei
calida est caliditate tpata et ex
siccatio eius est amplior exsiccatione
lent et comedit sicut lens et e
durioris digestionis quam lens
¶ Et alkuab qui fit emplm cu ea
recenti humida iuuat mebra se
dando dol ipoz ¶ Et alfaki est
gium stipticu et ideo qui torrefit
et mollit et coquit sicut lens
confert ad phibendu cursu huoz

ad stom et intestina ¶ ysaac bena
ram fassalha nascit sup aquas
et no siccat estiue neqz yeme
et ideo nominat humida et quod
de ea administrat est seme ei et
foliu et est ca et hu et est in ca
inflato et ideo auget spma et in
citat coitu et auget iuuamentu
mebz que faciut ad hc et seme ei
ingredit in pluribz cofectoibz fortibz
¶ Et qui fit emplm cu foliis ei
cofert mebris que indiget sedati
one dol eoz et e conveniens cibo alim
84 Sechacathin i lichinun
lichimiu vocat et foliu ei
est simile folio iulbeno
et est herba q ht venas i cositue
politis et indicas longas et sut
coperte ppe tiram sicut stel et sut
i eis nodi et nascut i vno quoqz
nodo folia silia foliis basali et est
albu iulbeni maius ¶ Et i summitate
eius nascut flores i ve et i ipu
capitis mesium quoz color e sicut
color violaz nisi qr st maiores
eis et qn cadit flos lz nigr s
fructu in quantitate ciceris plenu
humiditate nigra dulcis saporis
¶ Et dicit q est granu Eucul
ici q est sapor vene illius cad
et hba eius ivenit i loc ymbs
et iuxta radices arboz magnaz
et i locis humecti qr tempus sue
collectionis est i tempe messis
¶ Et virtus eius pa est ca et hu in
po g et humitas eius amplior e
caliditate ipius et movet coitum
et auget i spmate et erectione
vge et ppe qui cofiat cu melle
85 Athasi achalef Testiculus vulpis
i testiculi vulpis et vocit
cultanich ¶ Et nominat i gco
trifoliu quia plin quod de eo
nascit est huis tu folia declina
cia vsus tiram et assimilat i declinatione
sua foliis acetose aut foliis lilii
nisi qr sut minora eis in colore
suo est rubedo declinans rubori
sanis et ht stipite sbtile unius

tanis

brachii et habet florem similem flori lilii albi. Et radix eius assimilatur cepe bulbi in magnitudine mali exterius rubea et intus alba sicut ovum. Et quod de ipsa administratur est radix eius. Et est dulcis et virtus eius prima est virtus que calefacit et humectat nisi quod in humiditate eius est inflatio superflua multa quia virtus eius etiam est virtus que incitat libidinem et curat spasmum qui contingit ad posteriora cum bibitur cum vino. Et dicitur quod cum bibitur cum vino stiptico indiget quod confert paralisi que facit caput declinari ad posteriora et incitat coitum et alia species eius nominatur achiton et charith est habens semen simile semini nisi quod est maius eo et est fulgi... leve durum. Archigenes dicit de ea quod movet coitum sicut scinens(?) et cortex radicis eius est rubeus subtilis et intus est alba boni odoris dulcis et nascitur in locis altis separatis a sole. Abenmesuai dicit quod si homo tenet eam in manu incitat libidinem et si bibitur incitat plus adhuc.

Chasi albes i. testiculi — Testiculus canis

86 O...tianus sunt que nominant eam sinos sartos habens folia extensa super terram propter ipsam et ortus eius est ex radice unius stipitis et folia eius sunt similia foliis olive nisi quod sunt subtiliora eius et longiora super terram extensa. Et altitudo eius est in longitudine fere unius palmi vel duorum. Florem habet coloris purpurei. Radix eius est similis radici bulbi nisi quod est tendens ad longitudinem et subtilitatem quod est duplex sicut sunt due olive in figura una superius et altera inferius et una plena alia vacua rugosa. Et comeditur radix eius cocta et sicut bulbus. Et radix huius est duplex similis radici bulbi quod sapor illius radicis que est plena est dulcis multe humiditatis et superfluitatis inflative que cum bibitur incitat libidinem. Et alia radix que melior est ista habet ... que declinat ad caliditatem et siccitatem et est in ea humiditas digesta digestione completa et ideo quando quis ... non incitat coitum facit contrarium et abscindit eum triste abe... radices comeduntur assate sicut comeduntur radix bulbi. Et dicitur de radice eius quod si vir comedit partem eius maiorem generabit masculos et si femina comedit minorem generabit feminam. Et dicitur quod mulieres pravi(?) ytalice dant etiam humidam cum lacte caprarum ad excitandam libidinem et dantur impotentibus sic ad provocandam libidinem et quelibet ipsarum habet operationem contrariam alterius cum bibitur. Nascitur hec herba i. gl. planta in locis petrosis et arenosis. Archigalia(?) scilicet quod nominant eam sodachias propter similitudinem iuvamentum magnum et est herba habens folia similia foliis porrorum nisi quia sunt latiora eis et est humiditas in ea que adheret manui habens hastam cuius longitudo unius palmi quantitate et habet florem purpureum et radicem similem testiculis. Et in sapore huius radicis est stipticitas et virtus eius est siccior virtute radicis que dicta est prius et propter hoc non ita confert in coitu sicut prima et si decoquitur est adhuc siccior. Et virtus eius ... est virtus que resolvit apostemata inflata cum ponitur super ea et mundificat excitatas(?) sordidas et curat herisipila et cum est sicca curat apostemata fraudulenta putrida quod in ipsa est stipticitas retinet ventrem cum bibitur. Et cum fit emplastrum cum ea testiculis resolvit apostemata facta eorum et mundificat ulcera et prohibet formicam et aperit emorroydas et cum fit emplastrum cum ea sedat apostemata ca... Et si administratur sicca propter dilatationem ulceris et abscindit putredinem eorum et curat ulcera fraudulenta que sunt in ore. Et cum bibitur stringit ventrem et dicitur de ipsa radice idem quod dicitur de siccata.

87 Aves domestica i. — chedime fre... et sunte pl. q. ... — mirti et est de ea fortis viriditatis declinans ad nigredinem et de ea alia que declinat ad albedinem. Et illa que declinat ad nigredinem confert magis in medicina et similiter grana eius et propter que extra est medicina et substantia eius est composita ex virtutibus contrariis et id quod vincit plus in ea vincit est substantia frigida et est cum hoc res in ea cum subtilis. Et sapor eius est stipticus et nabach est magis stipticum quam folia mirti et quam siminitates et quam fructus et quam succus eius. Et virtus eius

prima volo dicere omnium particularum est eius
plus desiccativa quam nabach et folia
sicca sunt plus in hoc quam humida
quia in humidis admiscetur aliqua aquo-
sitatis. Et vires eius secunda est virtus
retentiva prohibitiva qui potus est oportius
et qui exhibetur minus quia non est in ea
aliquid ex virtute laxativa neque de vir-
tute lavativa et res eius exprimitur
a foliis et acinis eius. Et virtus
mirtillorum et arboris eius est stiptica
et comeditur fructus eius humidus et
siccus in sputo sanguinis a pectore et pul-
mone et in ardore vesice. Et succus
fructus humidi facit operationem ipsius fructus
et est bonum stomacho et provocat urinam.
Et qui miscetur cum vino confert morsui
rutele et scorpionis. Et decoctio
fructus eius nigrificat capillos quia qui
fit emplastrum cum eo post decoctionem eius
cum vino curat ulcera que sunt in palmis
et pedibus quia qui fit emplastrum cum eis
et farina subtili sedat apostemata calida
oculorum. Et res que quando fit ex granis
mirti qui teruntur et premuntur succus et
coquitur nam si non fieret hoc fieret acris
quia qui bibitur ante potationem vini prohibet
ebrietatem. Et res quod istius confert
ad omnia ad que confert fructus ipse.
Et qui in decoctione eius fit sessio
confert exitui matricis et intestini
inferioris et fluxui eius et humiditatibus
antiquis a matrice manantibus et abstergit
furfures capitis et ulcera humida eius
et retinet fluxum capillorum. Et
admiscetur in unguentis que iuvant ad
hoc quia decoctio foliorum eius convenit
in sessionibus mulierum similiter et confert
relaxationi iuncturarum et qui ponitur super
ossa fracta que non dum sunt consolidata
accelerare facit eorum consolidationem. Et
si distillatur in aure aqua emanat
sanies et virus confert et denigrat
capillos. Et succus foliorum eius facit
hoc etiam quia folia eius qui teruntur
et proiciuntur super ea aqua et parum olei
omfacini aut rosacei et vini et fit inde
emplastrum confert ulceribus humidis et mem-
bris ad que fluunt humores et confert
fluxui antiquo et formice et hir-
pile et apostematibus testiculorum et fistu-
lis eorum. Et qui teruntur sicca et ponuntur
super panaricium iuvat et ponitur super
ascellis et inguinibus et auferunt
fetorem earum et abscindunt sudorem eius
qui habet cardiacam dyaforeticam et confor-
tant ipsum et miscetur cum vino a-
cum oleo et curant combustionem ignis
et panaricium etiam. Et exprimitur
succus ipsorum foliis proiciendo super
ipsa vinum vetus aut aquam pluvi-
alem et postea exprimitur et oportet quod fiat
succus iste dum sunt recencia quia
postquam desiccantur debilitatur virtus eorum.

88 Sed mantidabon Mancidibon
est res que nascitur in stipite
arboris mirti et est res se-
dentaria cuius color est sicut color ipsius
arboris mirti vel mixtum ipsum et as-
similatur plante manus et stipticitas
eius est maior stipticitate mirti et
extrahitur succus ab ea postquam
teritur et admiscetur ei vinum pon-
ticum et fiunt inde trocisci qui desiccantur
in umbra et isti trocisci sunt fortioris
operationis quam folia mirti et quam
fructus eius quia qui oportet fieri administrationem
mirti in egritatibus in intentione operationis
eius stipticitatis debent administrari isti
trocisci. Et similiter qui oportet fieri nascalia
et emplastra ad eas accessiones oportet
administrari de istis trociscis. Et aben-
mesuai. Succus mirti confert dolori
pectoris et pulmonis et confert tussi
et stringit fluxum ventris colericum et
confortat stomachum et est bonum ulceribus
membrorum interiorum fortificat viscera
retinet fluxum eius et semina eius confert
sputo sanguinis a pectore et pulmone
et confert stomacho sua ponticitate et confert
fluxui colerico et tussi. Et mirtus
iudee non confert istis duabus egritu-
dinibus contrariis nisi propter aquositatem
ponticitatis et dulcedinis que sunt in ea

89 Oyneth id est viscus Viscus
quercus et dicitur Camang-
est res que repitur nascens
super arborem sterbin et iuvans et
glandium quia melius ex eo est quod
repitur super sterbin in contrarium et
illud quod repitur super arborem
iuvans quia melius horum est quod est
magis odoriferum et albioris coloris

Et propter hoc est id quod est ad
nigredinem declive. Et sapor eius est
stipticus cum acuitate quia virtus eius prima est
virtus que non est fra frigiditate forti
sed propter tepiditatem quia virtus eius sa
sed propter hoc virtus que resolvit et mollificat
est et propter id quod repit super arborem
sorbin. Et confert dolori matricis
in quo coquitur et sedet mulieres in decoc-
tione eius et confert multum cum ad-
miscetur in fumigationibus et ungentes que
fiunt ad resolvendum lassitudinem et in-
greditur in confectione olei de ben
et in aliis ungentis propter stipticitatem que
est in eo. Et Thori dixit quod cum infunditur
in vino diebus aliquot illud vinum
facit dormire dormitione forti. Et
cum infunditur in vino stiptico confert
sic et curat excussionem ventris et
confortat stomachum et abscindit vomitum

Achachie id est acacia **Acacia**

Aspina babilonica est arbor
gummi aromatici et nascitur
in babilonia et est spina que est in magnitudine
sua sicut arbor et rami et sumitates
eius non sunt recti et flos eius est
albus et fructus eius est sicut lupinus
albus et est in vaginis et ex eo fit succus
et exsiccatur in umbra. Et cum fructus
eius maturus est color succi eius est
niger. Et cum est inmaturus color succi eius
est quasi smaragdinus et melior ex eo
est ille qui habet hunc colorem quia acuit
cum miscetur cum aliis quod meliorat
cum miscetur. Et quidam addunt folia
odore earum. Et exprimunt
ipsius arboris cum fructu et exprimunt
succum et gummi arab(icum) est gummi huius
arboris. Et sapor huius arboris est
stipticus multum. Et similiter est succus
eius quia substantia succi eius est terrea et admiscetur
ei aliquid de substantia aquosa et est in ea
pars subtilis eius quia virtus eius prima est
frigida et sicca in primo gradu et cum abluitur est
frigida in secundo gradu in alio in secundo et sicca in tertio
Et virtus acacie est stiptica frigida
et succus acacie est multum inmaturus
cum miscetur in medicinis oculi et confert
herisipile et formice et fissuris que
fiunt de frigore et pannariciis et ulceribus
oris et confert eminentie oculi quia
abscindit humiditates antiquas que
fluunt a matrice et reducit ani

et matricem quando egreditur et cum bibitur
et fit clistere cum ea stringit ventrem
et denigrat capillos. Et etiam
abluitur acacia et miscetur in medicinis
oculorum non teritur et miscetur cum aqua
et proicitur quod natat ex aqua et
super hoc etiam fit totiens donec aqua
supernatat pura et fiunt inde trocisci
et comburitur acacia in olla terrea
et ponitur in furno et dimittitur donec
coquitur vasis et assatur super prunas
et aqua ubi coquitur acacia quando
proicitur super iuncturas relaxatas
stringit eas. Et Hunain in libro de dieta
in acacia cum eius est quod est fortissime
stipticitatis **Emblici et bellirici**

Aulegi et belligali id est emblici
et bellirici sunt frigidi et
sicci et stiptici in fine tertii gradus
extinguunt acuitatem sanguinis et caliditatem
colere auferunt sitim sua frigiditate confortant
stomachum et provocant appetitum stringunt
ventrem propter eorum stipticitatem. Et em-
blici habent proprietatem denigrandi capillos
et prohibent casum ipsorum et mortificant
anum et conferunt emorroidibus et ipsi
intumescunt in aqua et conditi cum speciebus
faciunt operationem mirabilem et conditorum
nisi quod sunt ipsi debiliores ex eis et
in belliricis est proprietas maior in
acumine qua in emblicis. Et bedigoras
emblicorum proprietas est que fortificat
stomachum et prohibet corruptionem ab eo. Et Iudei
emblici confortant stomachum et corroborant
appetitum cibi et incitant coitum et
abscindunt sputum et vomitum et sedat
sitim. Et Alsrusi emblici abscindunt
sitim et auget fortitudinem in visibus
et acuitatem et subtilitatem in operationibus suis.
Et Harrandi: et calefaciunt et sunt dun
mediocres. Et Habix bellirici sunt in operatione
sua propinqui mirabiliter cum emblici
in operatione sua propinqui mirabiliter
cum nebulis in medicinis. Et cum adunantur
omnes tres species mirabiliter embl(ici) et
bellirici et miscentur cum eis modicum
amigdali dulcis et conficiuntur cum melle
conferunt iuvamento manifesto egritudinibus
melancolie et fleubotomiarum et clarificant colorem et nigrificant
capillos in nigredine colore et conservant se
sine canis. Et etiam nominant quidam

medici emblicos sycemblici et hoc
ideo quod hoc infunditur in lacte in terra
in qua nascuntur nominantur sycemblici
et ipsi ponuntur in lacte sicut diximus
ut egrediatur ab eis aliqua stipticitatis
que est in eis sicut diximus quod esula
infunditur in lacte etiam ut ab ea egre-
diatur aliqua stipticitatis que est in ea

92 Ascarutico id est Centum capita
Acentum capita est celeste colore
Et sunt homines qui nominant
ipsum biomo est herba habens stipitem
durum asperum et in summitatibus eius est flos
glaucus similis flori Camomille
et quidam ex floribus habent florem purpureum
et habet folia scissa et capitella similia
stellis Et folia que sunt in ramis
tendunt ad longitudinem et habent velut
pilos Et trahit nomen ab eo quod
curat apostemata quando fit emplastrum eius de
foris cum ea aut suspenditur super ipsa
Et virtus eius prima est virtus que
infrigidat et desiccat non fortiter et
maxime dum est recens Et habet secundam
virtutem que resolvit et impellit et ideo
est composita ex virtutibus contrariis
sicut rosa nisi quia non habet stipticitatem
Et folia huius plante conferunt
apostematibus calidis et apostematibus aliis calidis
et eminentie oculi Et dicunt quidam
quod flos huius herbe si cuius color est
purpureus quando bibitur cum aqua
confert spasmatice et epilentie que accidit
infantibus Et quando fit emplastrum cum ea
humida confert apostematibus calidis luborum
Et dicunt quidam quod si ille qui habet
apostema in lumbis suis accipit florem eius
siccum cum manu sua sinistra et ponit
super apostema sedat pulsationem eius si deo
placuerit Et Iringi est centum capita
alba est species spine et sunt folia
eius sale condita in principio sui aug-
menti et folia eius sunt lata aspera
in summitate acutica quando gustantur et quando
creverint sunt ramuli eius rubei et
multi et in summitatibus eius sunt capi-
tella rotunda sicut stelle quod in totalitate
eorum sunt spine et stipes eius durus
quod color eius capitellorum est similis
colori oleandri aut albus et fortassis
aliud sicut color iacincti et habet
radices longas et latas nigras

al' alia

de foris et intus albas in grossitudine
pollicis boni odoris Nascitur in locis
petrosis et asperis Et virtus huius est
composita quia refrigerat et resolvit
resolutione pauca Et radix habet virtutem
calefactivam volo dicere radix eius et
quando bibitur provocat urinam et menstrua et
dissolvit torsiones et inflationes stomachi
quia quando bibitur cum vino confert dolori
hepatis et morsibus venenatorum et alia
in efficacia et bibitur de ea pondus
ʒ. i. ad plus quam potest cum semine
baucie Et putaverunt quidam quod qui
suspenditur super apostemata exteriora dum fit
ex eis emplastrum cum ea resolvit ea

93 Rakille i. faba est sapor fabe
Rcorticis eius est stipticus et
virtus fabe secundum medicinam est virtus
que infrigidat temperate et desiccat desicca-
tione sine nocumento et virtus eius sa-
pore est virtus que abstergit sed corticis virtus
eius est stiptica non habens virtutem
abstergendi quia virtus eius tertia est virtus
que confert fluxui ventris et alabis
intestinorum et vomitui quando coquitur et
comeditur cortex eius Et similiter eius
alia adiuvat ad provocandum humiditates que
sunt in pectore et pulmone quia quando
coquitur cum aqua et miscetur cum am-
por confert podagre Et quando coquitur
cum aceto et melle et ponitur super ulcera
que sunt in renibus confert Et quando accipitur
emplastrum ex farina eius cum farina
ordei confert membris apostematis humidis
propter percussionem quod est emplastrum immatum
in testiculis aut in mamillis et hoc
ideo quod ista membra conveniunt propter
res frigidas temperatas que ipsa sunt apostemata
Et proprie quando apostema quod est in
mamillis est ex lacte caseato in
eis quia abscondit lac Et si fiat emplastrum
super pectine pubescentium cum farina
fabarum prohibet ab eis longo tempore ortum
pilorum ideo quod secundum albu est magis
inflativa quam alius cibus et tardioris
digestionis Et generat ventositatem
et inflationem et est tardioris digestionis
et generantur ex ea humores nigri et est
bona tussi et facit augmentum in car-
ne quia quando coquitur cum aceto et
aqua et comeditur cum cortice suo

abscondit fluxum qui fit ab ulceribus
intestinorum et vomitum. Et quando fabe
ebullierint una ebullitione et proicitur
aqua illa et apponitur alia aqua et co-
quuntur sunt minoris inflationis. ¶ Et
fabe recentes sunt deteriores sed quod sicce
et plus inflatiue. Et quando ex farina
fabarum sola fit emplastrum cum aqua sanich
sedat apostemata calida que accidunt a percussione
et confert apostematibus mamillarum que fiunt
a coagulatione lactis. ¶ Et quando miscetur
cum farina fenugreci et melle resoluit
clauos et apostemata que fiunt in radice
auris et liuorem qui fit sub oculis et
vngitur in cocto Bothia. Et quando miscetur
cum rosaceo et albumine oui confert eminentie
pupille et eminentie oculi. Similiter et
quando conficitur cum vino confert dilatationi
pupille que dicitur scandulis et apostematibus
oculi et excoriantur et masticantur et ponuntur
super frontem et abscondunt fluxum humorum
ad oculum. Et quando coquitur cum vino curat
apostemata testiculorum et fit emplastrum cum eis
super pectine puellarum et tardat ab
eis pollutionem et abstergit bothia i. ma-
culas albas. ¶ Et quando fit emplastrum
cum corticibus super locum unde euulsi
sunt pili orientur ibi pili subtiles
et debiles. Et quando miscetur cum farina
fabarum sanich et alumen igneum et oleum
vetus et fit emplastrum cum eis resoluit
scrophulas. Et decoctio fabarum tingit
lanam. Et quando frangitur faba et diuiditur
in duas partes et ponitur in loco unde
ablata est sanguisuga abscondit
fluxum sanguinis a loco. ¶ Bardios
in libro suo de agricultura faba indu-
cit cogitationes et sollicitudines et
prohibet visiones somniorum
quia generat ventositatem multam. ¶ Et
si comedit gallina fabas abscondit
ab eis generationem ouorum. ¶ Costus dicit
comedit fabas incurrit timores et
cogitationes. Glans et Castanee

Bulac et Castal i. Castanee et
glandes. Et sapor omnium partium
istius arboris stypticus est et
maxime corticis medii inter exterio-
rem corticem et lignum et similiter pellicula
que est inter fructum et corticem sim-
et nominatur gest et albulloc et fructus
quidem virtus prima est quod infrat i. fracte
puncta et propter hoc est quod sic est sicut medie
tepide pulueri et desiccatiue. ¶ Et virtus
eius secunda est virtus que incarnat
et virtus eius tertia est virtus que curat
nimium fluxum sanguinis et sputum
sanguinis et confert ulceribus intestinorum et
fluxum ventris quando coquitur cortex
interior cum cortice fructus. Et folia
eius conglutinat plagas recentes
quando apponitur et maxime folia dulcium
specierum glandium quod sunt magis styptica.
¶ Et ego quidem conglutinaui vulnus in
quodam quod factum fuit cum ense cum folio
solo glandis quod quando cum ipsum terebra-
ui et posui super vulnus et in continuo ei-
us et virtus fructus eius est plus huius virtuti
quando administratur in apostematibus calidis in principio
corporum et in augmento. ¶ Et arbor glan-
dium est totaliter styptica et id quod est maioris
stypticitatis est pellicula que est inter corticem
exteriorem et lignum et similiter pellicula
que est inter fructum et corticem.
¶ Dicitur ergo ex decoctione huius habentibus
fluxum antiquum et habentibus ulcera in-
testinorum et sanguinis sputum quod fit
cum eis nascale mulieribus habentibus
humiditatem matricis et glandes similiter
faciunt hoc. ¶ Et ipse quidem multiplicat
urinam et inducit dolorem capitis et in-
flant ventrem et conferunt speciebus
venenosorum et decoctio corticis
eius qui bibitur cum lacte vaccino
confert medicine mortifere que dicitur copiam.
Et quando fit emplastrum cum glandibus sedat
apostemata calida. Et fit emplastrum cum eis
et axungia porci salsa et confert apostematibus
duris et ulceribus fraudulentis. ¶ Et
species quidem glandium que dicitur Carrans
est fortioris operationis quam alie
et arbor que dicitur Chiaos et arbor
que dicitur Barbes sunt species arborum
glandium et operatio earum est fere sicut
operatio arboris glandium sed cortex radi-
cis barbes quando coquitur in aqua donec
mollificetur et ponitur super capillos et
dimittitur tota nocte postquam prius ablutum
est caput cum chimolea tingit
capillos in nigrum colorem. ¶ Et

folium speci arboris glandium cum quando
teritur confert apostematibus flaticis et for-
tificat membra debilia ¶ Et illa que nominatur
sadianolach quam quidam nominant eam
castanea et estebulloc est stiptica siccitatis
et operatio eius est similis operationi glan-
dium et magis cortex interior castanee
quia est pellicula subtilis que est media
inter corticem grossum et fructum quam caro
ipsa castanee confert illi qui bibit
mortiferam medicinam quam dicunt aiminaza
95 Bedenard id est bedegar bedegar
B. nominatur achantis lente et e
ingereo spina alba nascitur in
montibus zagial habet folia similia tamen
lente albe nisi quod magis sunt strictiora et
albiora et super ea est simile borre et
sunt spinosa et habet stipite longum duobus
brachiis in grossitudine digiti pollicis
vel plus ¶ Color eius est vergens ad
albedinem et similitudo eius sunt capitella
similia cicade vel ortico marino nisi quod
sunt minora et oblonga et flos eius est
coloris purpurei et semen eius simile
semino cartami nisi quod est rotundius eo
¶ Et radix huius sapor est stipticus cum
amaritudine et virtus eius prima est virtus
desiccativa et secunda virtus virtus que constringit
et confortat et tertia virtus que confert
fluxui ventris et debilitati stomachi et ab-
scindit fluxum sanguinis et appositum extrinsecus
sicut emplastrum et desiccat apostemata mollia
¶ Et quando cum aqua eius fit oris collutio
confert dolori dentium ¶ Et semen eius
siccum est subtilis et virtus eius eius tertia
est ca et virtus eius secunda est virtus que
confert infantibus spasmum cum ipsum bibitur
¶ Et quando bibitur confert sputo sanguinis
et dolori stomachi et fluxui antiquo et provocat
urinam et delentur cum ea apostemata flatica
quam cum coquitur et fit cum coctione eius
oris collutio confert dolori dentium Et
quando bibitur semen eius confert pueris
infantibus spasmum et illi qui est morsus
a cane rabido ¶ Et dicitur quod quando suspenditur
super aliquem non timet alia venenosa
96 Bassad id est megon id est Corallus
B. corallum et bassad quidem est id quod
est nigrum Nam nigrum est radix
ipsius arboris et bassad est rami eius
et nascitur rami arborum aliarum in profundo
¶ Non fit nodosus ab aqua marina et
est arbor marina et dicitur plata marina
in fundo maris et quando exit a mari et
occurrit ei aer stringit ipsum et indurat
et reperitur in aliquibus motibus et melior
ex eo est rubeus qui assimilatur asseregi
aut cinabro bene colorato cito frangibilis
et in partibus suis equalis in odore suo as-
similatur odori lenticule marine et in
figura sua est simile arbori Cassia-
linee habens multos ramos qui vero de
ipso est petrificatus et sunt ex eo species alie
nigri coloris habentes plures ramos quam
tu et odor eius fortior quam illius ru-
virtus est stiptica frigida cum amaritudine
aufert carnes superfluas excrescentes et
abstergit cicatrices ulcerum oculi et replet
fondamentum carne et confert vomitui
manifesto sputo et sanguinis et dissurie
¶ Et quando bibitur cum aqua solvit tumorem
splenis et cum bibitur cum cornu cervino
et aqua tepida confert fluxui et et
virtus nigri est eadem paulo desiccat
desiccatione forti et stringit post sanguinem
et confert dissenterie et fluxibus sanguinis
Abenmesuai abstergit visum et est
bonus lacrimis quam desiccat eas desicca-
tione forti Burdhi
97 Burdhi id est burdhi est notum et
B. ex eo fiunt carte et utuntur eo
medici quando volunt dilatare ori-
ficia fistularum et quando volunt eo uti infundunt
eum primo in aqua et postea ligant super
eum lignum et dimittunt donec desiccetur
et postea dissolvunt et ponunt in fistulam
quando manet intus impletur humiditate
et tunc humescit et dilatat ¶ Et radix
eius nutrit iumenta paulo et siccant
eum babilonici et proiciunt scoriam eius
et utuntur ea in partibus illis pro carnibus
burdhi quando comburitur quemadmodum ulcera
in ore et administratur pluribus dilatandum
ulcera maligna que fiunt in ore et aliis
membris ¶ Et kirtas quando combustum
est fortioris operationis quam burdhi
combustum eadem ¶ Et hec herba non ad-
ministratur in medicinis sola sed hoc est si prius
infunditur et comburitur et hoc quando
infunditur in aceto et aqua aut vino

solo incarnat vlcera recencia magis
quam appo[nitur] cum nubibus ipsius ... hic
modum est siccat in ... vini ... medorum que
sanat et qui comburitur quatinus ad medicinam
desiccatiuam sicut furfur etiam qui
comburitur vini burdidis i. ... qui co-
buritur sit debiliores virtutis quam
furfur combustum. Panicum

98 Liuerz i. panicum ysaac benaram
est dora et leuerz quod est caput
omnes medicitas spes milii et
est primum frigidum secundum fortis stipticum pul-
uerulenti calor et huic ipsum omnes
sapientes pro milio ipso in se qz am-
boanisa ipse dixit quod milii sint due
spes quarum vnum est asperum et aliud non
asperum qz dixit quod ieuerz est persian
et milium est arabicum ¶ G in substancia eius
est subtilitas pauca qz virtus eius prima
est virtus que infrigidat in primo gradu et de
siccat in principio sed autem in fine primi et
ad mori comeditur et in nutrimento paruo
s. quam cetere omnes spes granorum et stringit
ventrem ¶ G et qui apponitur extra po-
situm in scutellis aut fit emplastrum ex eo
confert iuuamento magno vbi ...
sed emplastrum desiccat sine mordicatione
qz quando fit emplastrum ex eo desiccat magis
qz frigidum et comminuitur emplastrum quod
ex eo fit neque adheret facile membro
¶ A est mores intrinseci quam aliquod
aliud granum ex quo fiat panis qz qui
comeditur panis factus ex eo stringit
et prouocat vrinam et qui torrefit et fit
calefactorium cum eo cum confert doloribus pungi-
tiuis et torsionibus et aliis doloribus
¶ Paulus habet virtutem desiccatiuam cum
eo quod est in eo de stipticitate et ideo
administratur in speciebus putridinum que fiunt
in lateribus. Iunctus

99 Dis i. iunctus A est herba cuius
due sunt spes vna earum habet
acuitates similitates et ipsa diuiditur
similiter in duas qz vna earum est que non habet
fructum et alia que habet fructum nigrum
et rotundum qz canna huius speciei est gros-
sior quam canna alterius et est spes tercia
quarum canna grossior adhuc et magis
carnosa quam superdicte due spes
¶ Et huius speciei fructus qui est in summitatibus
eius est similis fructui vnius super-
dictarum specierum qui incontinens assatur et
bibitur cum vino stringit ventrem
et abscindit fluxum fluminis a matrice
et prouocat vrinam et facit sompnum ¶ Et
quod ex folio est aut radice huius plante
fit emplastrum cum eo confert morsui
tarantole ¶ Et fructus speciei tercie quando
bibitur inducit sompnum et oportet quod
caueatur multus vsus eius qz inducit
subeth ¶ G huius habet spes vna
earum est subtilior et durior et alia
grossior et mollior ¶ Et fructus huius
huius speciei facit dormire R et spes
prima sunt duarum specierum vna quarum
non facit fructum et non est in ea ...
cum aliquod in me et alia facit fructum
et facit sompnum etiam qz non in hac est
debilior quam prima et ista spes facit
sompnum substancia istarum specierum est composita ex
substancia terrea pauca frigida pauce frigiditatis
et ex substancia aquosa cum pauca caliditate
¶ Et virtus prima est vtique que desiccat
et infrigidat et virtus secunda est vtique narcotica
et tercia quod due spes quando assantur in igne
et sumuntur in potu cum vino stringunt ventrem
et abscindit superfluitatem eius qz ambo
desiccant hoc quod descendit ex humoribus
ad partes inferiores et non ascendit
ex eis ad caput vapor frigidus
pauce frigiditatis et est ille qui facit sompnum
Dochon i. milium. Milium

100 D. milii spes sunt due vna
earum est species granorum asperorum et
est illud quod potest teri et aquo auferri
cortex sicut fit arzi et alia spes est
fortissimi et asperrimi grani et non potest
ab eo auferri cortex. G est granum
ex speciebus granorum quod assimilatur in figura
sua ieuerz et virtus eius secunda est similis
virtuti illius et nutrimentum eius est paucum
et desiccat non retinet ventrem sicut
facit ieuerz. R qui ponitur extrinsecus in
frigidat et exsiccat ¶ Et dixit in libro
de cibis quod milii quod est sicut quod ieuerz
frigida in primo sicca in secundo ¶ A de granis est
ex quibus fit panis sic fit ex ieuerz
nisi quod milii est nutrimentum paucum
et minus quam ieuerz et est magis
stipticum quam stipticitas eius similiter

101 Dicitur ita nominatur Fraxinus
in oriente et arabes nominant ea
arborem cinniad et ipsa nominant
eam lizach et est arbor habens in ramis
eius camerulas in quibus est humiditas
quam desiccatur generantur ex ea animalia similia
cinnicibus ¶ Et sapor eius est stipticus
Et virtus eius prima est virtus que inficit
et desiccat Et virtus eius secunda est virtus
que conglutinat quando est recens et cortex
eius quando est desiccatus abstergit et virtus
eius tertia est virtus quando folium eius est
recens conglutinat vulnera recentia Sed et
radicis virtus est hec eadem et hec virtus
quando proicitur aqua in qua decoquitur super
ossa tunc conglutinatio eorum est nimia Sed et
cortex eius quando est recens ipse si ligetur
super locum vulneris consolidat eum et quando
cortex exsiccatur curat egritudinem
cum qua elevatur cutis ¶ Et folium eius
et summitates eius et cortex ipsius sunt
stiptica quando fit emplastrum cum folio eius
trito et mixto cum aceto confert scabiei
ulcerose et conglutinat vulnera quia
cortex arboris conglutinat vulnera plus
quam folia quando ligantur super vulnus sicut
ligatur corrigie ¶ Et quod de cortice
huius arboris est grossum si decoquitur bibitur
cum vino aut cum aqua frigida
purgat flegma et proicitur super ossa fracta
decoctio foliorum et radicis et conglutinat
ea cito et humiditas illa que reperitur in
capitibus que nascuntur in ramis eius
in principio quando apparent si liniuntur facies cum
ea abstergit eam et quando humiditas illa de-
siccatur generantur ex ea animalia que assimilantur
cimicibus et folia quidem huius arboris
quando sunt mollia coquuntur et conduntur
102 Dispatos est spina eorum Cardo
qui panos faciunt Et est species
spinarum habens stipitem longum spino-
sum et folia eius sunt cum stipite similia
foliis lactuce et super quodlibet nodum
stipitis sunt duo folia et folia sunt ample-
ctentia stipitem longa spinosa in me-
dio et intus et extra habent similitudine
hec vesica agrestis et sunt spinosa et habet
iuxta stipitem concavitatem in qua colligitur
pluvia et ros et ideo nominatur dis-
patos et expositio eius est siciens quia
super quemlibet ramum eius est capitellum
simile echino marino aliquantulum ad lon-
gitudinem tendens spinosum quod cum de-
siccatur fit albi coloris ¶ Et cum scinditur
reperitur in medio eius vermiculus parvus
¶ Et radicis huius plante virtus prima est
que desiccat in secundo gradu et virtus eius secunda
est virtus que abstergit ¶ Et huius plante
radix quando coquitur cum vino et teritur bene
donec fiat sicut cicatum et emplastratur bene
cum ea anus curat fissuras que sunt
in eo et emoroidas interiores et hoc
hec nunc reponuntur in pixide enea Et
dicit quidam quod curat speciem formice
que dicitur pagodes Et dicit quidam quod
vermes qui reperiuntur in capitibus huius plante
quando ligantur in corio et suspenduntur in
collo et in humeris habentis quartanam curatur
eum si deus voluerit Mirablani
103 Haliligi id est mirabilani species mirabi-
lani sunt maior citrinum et nigri et ille
qui nominantur indi et kebuli
et semen ¶ Et dicit abenmesuai melio-
res ex eis sunt quorum color est citrinus
approximans viriditati graves pleni sine
rugis ¶ Et dicit Chimbe chiruraim putant
nonnulli medicorum quod sapor eorum sit stip-
ticus forti stipticitate cum pauca amaritudine
¶ Et virtus eorum prima secundum ysaac
benamram est frigida in primo gradu sicca in secundo gradu
virtus eorum tertia secundum kathim est quod for-
tificat oculos leves et prohibet cursum
humorum ad ipsos et conferunt febri Aben-
mesuay et bedigoras et iudeus et
damasceni et mesarugi proprietas eorum est
purgare et incorporare stomachum et dosis
eorum in infusione decoctionis est a 3 vii
usque ad 3 xxx et siccorum electorum a 3 iii
usque ad vii ¶ Et indi magistri Chesarui
gie sapor eorum est stipticus et substantia eorum
est composita ex frigiditate cum pauca sub-
tilitate et virtus eorum prima est secundum ysaac
benamram frigida et sicca in secundo gradu Et virtus
eorum tertia secundum bedigoras est quod confortant
stomachum et secundum iudeum quod conferunt melancolie
et cardiace et clarificant colorem ¶ Et ex-
sarugie incorporant stomachum damasceni
conferunt melancolie sua proprietate ¶ Abenme-
suay sua proprietate fortificat stomachum et
purgat melancoliam Et dosis eorum in de-
coctione a' in infusione a 3 v usque

ad xv secundum scientiam ... a ʒ ii usque ad v. ¶ Kebuli
sed kebuli eciam ex eis secundum ebenmesuai sunt
qui sunt in colore propter ruborem et sunt
quos vocant pingues vilioris saporis
tamen ipsi sunt viliores cunctis speciebus mira-
bolanorum in sapore suo quod secundum ebenmesuai
sunt scripta. ¶ Et secundum albugerit est
in eis acetositas. ¶ Abeambum: sunt frigidi
et sicci in primo et vertunt corpus [illegible] quod con-
fortant ano et emoroidibus et incorant (?)
stomachum et gingivam. Juvant de asperitate corporis
est quod mundificat villos et exsiccant eos
¶ Albugerit et abenmesuai kebuli
corant stomachum et confortat eum et digerunt
cibum desiccant humiditates et leniunt naturam
conferunt ventositati emorroidarum
et consumunt melancoliam magis quam cum eis
administretur species. ¶ Et dixit quod kebuli
de asperitate sua purgant melancoliam pur-
gatione debili et dosis eorum in infusione
vel coctione est a ʒ v usque ad xv. Et
parthidus dixit vel mirabolani sunt ca-
et stiptici expellunt scoriam ventris et
corroborant sensus omnes et memoriam
vel intellectum et sensum et conferunt lepre
et collacioni et conferunt emorroidis an-
tiquis et podagre et ydropisi et inducunt
nauseam et vomitum. ¶ Semen sed semen
abenmesuai et abagar mirabolanorum de semen
sunt ex speciebus mirabolanorum habent corticem sub-
tilem nigrum et calefaciunt corpus vergit ad citrinitatem
et sunt similes olivis in forma sua. Et
iuvamentum eorum est minus iuvamento
aliarum specierum mirabolanorum si conduntur for-
tificat stomachum debilitatum. Abenmesuai
et in libro suo de tabis mirabolanorum semen sunt
ex speciebus olivarum que cum conduntur
incorat stomachum incoracione pauca
unde est in eis de iuvamento in kebuli
¶ Et iam de mirabolanis humani mirabolani
sunt species kebuli citrini et indi. Sed ke-
buli appropinquat frigiditati cum pauca
caliditate temperata et sit siccitas eorum
amplior propter acetositatem que est in
eis. Et tamen quidam qui terunt eos in veris
in eis pauca acetositate occulta et
de asperitate eorum est quod ipsi purgant
melancoliam et exsugunt quod de ea generatur
in stomacho et exsugunt flegma similiter et operantur
in purgacione eius sed non sicut in melia

et indi appropinquat eis in eo quod non habent
tantam virtutem. ¶ Et quidam commen-
datis ebuuit in potu mirabolanos indos cu-
ius kebuli quidem sunt fortiores eis
citrini vero sunt minus frigidi et expellunt
eam. ¶ Et erat alius quidam ex apoteca-
riis qui vendunt nigros in colore
ex kebulis loco mirabolanorum nigrorum
via nigri secundum virtutem suam indi sicut
nominantur apud omnes. ¶ Et ex kebulis
quidam recipiunt citrinum colorem et quidam
nigrum et nigredo que est in eis non est
nisi propter ampliorem moram quam ipsi
pertraxerunt in arbore sua et sunt pinguio-
res et carnosiores citrinis in colore propter
quod ipsi fecerunt moram in arbore quare
ipsi receperunt maturitatem ampliorem
et illi qui colliguntur acerbi sunt citrini
¶ Et qui volumus eos preparare addimus
in potu eorum et infunde in aqua ca-
lida et colentur et proice super colaturam
zuccarum et tamarindum ad reprimendam stip-
ticitatem eorum et zuccarum cum hoc abster-
git superfluitates et facit preparare operacio-
nem et adiuvat ad eiciendas super-
fluitates et propter suam absconditionem per
in pulveribus qui ponuntur in oculo. ¶ Cum
vero vult addere in bonitate preparationis
eorum coquat eos cum prunis et sebesten
et iniubis quod in istis medicinis est
viscositas que reprimit stipticitatem
mirabolanorum et fit medicina innata. Cum
vero vult eos potare certos cum zuccaro
preparatos cum oleo amigdalarum dulcium accipiat
ex eis quantitatem ʒ ii usque ad iiii.
Si vult accipere secundum hunc modum quod si
decoquuntur a ʒ x usque ad xv et secundum
hunc modum accipiunt indi sed mirabolanorum
citrinorum dosis eorum est a ʒ v usque ad
vii propter zuccarum quod administrandum est
¶ Et si infunduntur in aqua calida a ʒ
x usque ad ʒ xv. Et omnes quidam species
mirabolanorum qui bibuntur dissoluti aut in
pulvere desiccant postmodum naturam et quando
omnes species mirabolanorum infunduntur in aqua
ablato nucleo melior et carne
ne deinde bibitur aqua illa laxat
ventrem laxacione levi absque nocu-
mento quod omnes medicine cum [illegible] sunt
certa sumpserit vel composita inducunt laborem

mistū qui nō allaborat multū & ipaꝫ
G. ꝫ qui infundit aut decoquit ꝫ co-
trahit ꝫ vtus eius ꝫ ꝓicit eius sba
est liuor r̄ ꝫ descendit velociꝰ
mistū ¶ Et iste tres spēs mirab' mi-
scent cū tamarindis qm tama-
rindi extīgūt eā ꝫ abscindūt nau-
seam ꝫ sedāt vomitū ꝫ stringunt
stomū qui relaxat ꝓpt' vomitū et ex-
tīgūt calorē febriū nisi qꝫ no-
cent cusspetib; ꝓpt' acetositatem
que est in eis

107 Nardus .i. rosa .C. sba eius ē cōposita
ex sba aquosa ꝫ ex sba ea quā
cū duob; aliis saporib; volo
dicē ex sapore stiptico et amaro
nisi quia stipticitatis eius ē cōpositō
tali qꝫ corpa humidā vtutē fluxā
nō pt dissoluē vtutē eius ꝫ semē
eius stipticius est quā ipa ¶ Et i
rosa quidē cū stipticitate que ē i ea
est dulcedo ꝫ siccitudo acuitatis
tē mordicatōnis pauce ꝫ vtus eius
pma est vtus que infrīat ꝫ desiccat
ꝫ semē eius est plus desiccatiuū
¶ Et vtus eius tcia est vtus que
cōfert apatib; sanꝰ in pūa corpo
qꝫ oꝫ qꝫ accipiat recens exea et
abscindat ꝫ summitates eius albe cū
forpicib; ꝫ residuū tat ꝫ exp'mat
succus eius ꝫ ponat' dom' desiccet
et reseruet ꝫ p medicamīb; oculoꝝ
¶ Oleū ro. G. ꝫ oleū ro. ē i nā sui
mediū int' nām olei ꝫ int' nām
ro. ꝫ est mīe cū quā cāt' apsita
sanꝰ i angustō corpoꝝ ꝫ cū hꝫ cōst
in declinatōne corpoꝝ qꝫ i oleo ro.
est vtus penetrādi ad pfundū
corpus ꝫ humitat corpa sicca et
quassat' cū aceto ꝫ i vngit' caput
cū eo ꝫ cōfert dol' capis sco acal
solis ¶ Et qn rose desiccant' oꝫ qꝫ
desiccet' i vmbra ꝫ cōmoueant'
assidue ꝫ ideo G. dicit in ꝫ qꝫ aq
ro. est sicior quā cōtal nō tamē
multū ꝫ ipa quidē est subtilis mul-
te subtilitatis qꝫ signū i hꝫ est qꝫ
rosa desiccat' cito ideo qꝫ nō ē i
ea aliqua viscositas qꝫ odor eius

vincit sup odorē oleoꝝ odorifeoꝝ
ꝓptea quia festinat et repleat vias
odoratus quāquā ad eum pueniat odores
alii qui sūt admixti cū eis ro. ē sicca
et desiccata expressa est plus stiptica qꝫ
recens et oꝫ qꝫ accipiat' recens expressa
et abscindat' albū expressa cū forpicib;
et teritur residuū eius et exp'mat'
succus eius et ponat' in vmbra ex-
pansus sup aliquod vas dōm' mpss-
setur et reponat' pro medicam' oculoꝝ
et debꝫ desiccari i vmbra rosa enim
assiduatōne reuolutōnis et agitatōnis
¶ Et succus ro. siccatis qn coquit' cū
vino cōfert dol' capitis et oculoꝝ
et aurium et cōfert gingiuis qn fit
cū eo collutō et ano qn linit' sup
eum cū pluma ꝫ matri et intestino
recto & coquit' folia ro. et non
exp'munt' sine capitib; et fit emplm
cū eis cōfert apatib; ea qn sunt i
initiis et humiditatib; sicca et herisiple
et ingredit' ro. sicca i plurib; mixturis
puluerū qui curāt vlcera ꝫ unguentis
in Cohol qꝫ administrat' ad infrigi-
dandū oculos ¶ Sed semē quod est
i medio rose qn pulueriꝫat' sicꝫ gingiua
ad quā fluūt humores cōfert multū
G. ꝫ cap. ro. qn bullierit i aqua et
bibit' abscindit fluxū ventris et
sputū sanguinis ¶ Trocisci dyarodon
trocisci dicti dyarodon fiunt i hunc
modū R. ro. ꝫ quib; nō ē aquosi-
tas ꝫ cēnca aūr ꝫ p̄l et nardi aūr
v. et mirre aūr vi. cōterant' et fiant
trocisci pendentes in anulis sicut et
singli' et siccent' i vmbra ꝫ repo-
nant' i vase citrō obturato capite
et quidē addunt hiis .ꝫ. ii. costi et
yreos extra que dr' obtund et cō-
ficiunt eos cū melle et aceto ꝫ vino
regionis que dr' chios ¶ Et vtuntur
eis mulieres qn volūt auferre fetorē
oris et faciunt ex eis i aure odori-
feras et armoilia que suspendūt
in collo suo et tūnt' isti trocisci et
pulueriꝫat' sup totū corpus i exitu
bal. quia postquā desiccatū fuerit
corpus lauat' cū aqua. sicū hachi-
ben humani ¶ Aqua ro. phibet
cursū ꝫ oculi ¶ Alcalibart aquaro

confert sincopi qui bibunt de ea aliquot
haustus. Humain .i. tyriaca ro. for-
tificat membra intrinseca et stipticitas
eius penetrat propter amaritudinem que
est in ea et dixit in libro oculorum quod rosa
est stipticitatis et resolutionis et siccitatis
Abenmesuay odoratus confert coleri-
cis in calore et dolore capitis accidentalia
et prohibet fumositates calidas acutas
et confert dolori calido calide facte movet
sternutationem humectat cerebrum calidum. Et quando
conficitur cum melle aut cum zuccaro
abstergit quod est in stomacho ex humore flegmatico
Mesue expertus est ad absterendum me ex
amicis meis qui accipit ex foliis ro-
recentibus et zuccaro et fecerunt eum
appellare .i. iudaice ex interioribus et similiter
facit succus eius. Vnnipeame siccata
non est laxativa ex hoc significatur quod virtus
amara est in ea que virtus abstergit
et quando ro. desiccatur fit stiptica quia separatur
ab ea amaritudo. Et siccitatis quidem
in rosa est pauca quia ipsa est composita ex
stipticitate et amaritudine quidem
abscindit libidinem et laxat laxatione
forti

105 Zaror .i. facies appetitum et est
sorba. Alii dicunt quod est mespila.
D. est arbor spinosa cuius folia
sunt similia naniato et habet fructum
parvum similem malis parvis bonis ad co-
medendum et vinum quodque pomum eius
habet tria ossa et ideo nominatur trium et
est expositio eius trium granorum et stipticus
bonus stomacho comeditur et retinet ven-
trem. In regionibus vero ytalie est alia
species zaror quam multi vocant epime-
lidam cuius semen est rotundum fructus
eius bonus est esui et est similiter
ut fructus stipticus et tarde maturatur.
G. fructus eius est stipticus stiptice
forti et in foliis et in summitatibus eius
est stipticitas virtus eius prima est
frigida et secunda que prohibet etiam quod re-
tinet ventrem retentione forti

106 Hemme .i. altana ypar bendara
flos altane est similis floribus
mirti nisi quia est velut in
ramunculum flos eius est albus

declivis ad glaucedinem acuti odoris.
D. est arbustum habens super ramos
suos similia foliis olive nisi quod sunt
latiora et molliora et viridia et habet
florem album similem usnee boni odoris
et semen nigrum simile semini acatis
et quod de ipsa administratur sunt folia
et summitates eius. G. substantia eius est composita
ex substantia aquosa calida cum temperamento et ex
substantia terrea frigida et sapor eius stipticus
quia virtus eius prima est virtus que de-
siccat sine mordicatione et secunda est virtus
que prohibet dilatationem combustionis ignis
quando coquitur reponitur et dissolvitur et
tertia est virtus que prohibet dilatationem
combustionis ignis quando coquitur in aqua
et proicitur aqua illa super locum com-
bustionis. Et ipsa administratur in me-
dicinis herisipile et confert ulceribus
oris que non sunt extra consuetum et ipse
ulceribus que fiunt ex speciebus culla que
fiunt in oribus puerorum. D. virtus foliorum eius
est stiptica et ideo quando masticantur curat
culla et ulcera que fiunt in ore quod dicitur
pruna et fit cum eis emplastrum apostematibus
calidis et confert et proicitur decoctio ea-
rum et confert et proicitur decoctio ea-
super combustionem ignis. Et quando teritur
et infunditur in aqua astarocios
et liniuntur inde capilli fiunt rubei. Et
flos eius conteritur et fit emplastrum
cum aceto forti confert soda quia
ungues que fiunt extra molliunt ramos.
Mesehah facit in vulneribus id quod
facit sanguis draconis

107 Humad .i. acetosa .i. lapacium. D.
acetosa quedam est species nascitur
in paludibus et locis aquosis
et folia eius sunt dura et habent summitates
acutas. Et est alia species regalis lata
habens folia similia foliis sicle dissi-
milia asperitate. Et est alia plus es-
pulera habens folia similia foliis pla-
taginis. Et est quarta eius species que
est montana similis acetose agresti
parvitate stipite habens durum et summitates
acutas et est non magna et habet semen
et super stipite habet ramulos plures
et est acuta acetosa. G. acetosa
est duarum specierum una est insipida

in sapore suo et virtus eius prima est
sicut virtus sicle et secunda virtus est que
resolvit. sed vero species sapor est acu-
tosus et virtus eius secunda est virtus
eius secunda est virtus que resolvit et
mordicat. sed semen acetose habet in
sapore suo stipticitatem manifestam adeo
quod curat ulcera intestinorum et fluxum
ventris et virtus seminis acetose ma-
gne et est illa que nascitur in palu-
dibus est virtus debilior huius. Et
dixit in libro de dictis quod acetosa insi-
pida prius dicta quod est silvestris agrestis. Et
dixit in cyriaca quod folia acetose la-
xant ventrem et semen eius stringit
ipsum. Syndazar confert emor-
roydibus et ebriosis. D. omnes species
acetose cum coquitur mollificat ven-
trem et cum fit emplastrum cum eis
crudis mixtis cum oleo rosato et cerotico
resolvit apostemata que dicuntur malan-
didas et sunt illa que nominantur fami
et semen eius bibitur cum aqua et
vino et similiter flos eius confert
ulcerationi intestinorum et fluxui
antiquo et nausee et puncture scor-
pionis. Et qui bibit ipsum aliquis
si postea pungatur a scorpione non
nocet ei punctura. Et cum ex ra-
dice istarum specierum quas diximus cocta
cum aceto fit emplastrum aut sine aceto
curat scabiem ulcerosam et impetiginem
et excoriationes que accidunt in radicibus
unguium et oportet antequam fiat emplastrum
cum eis quod fiat linimentum cum nitro et ace-
to super locum in sole. Et cum decoctio
eius proicitur super pruritum qui fit
in corpore aut sucus acetose miscetur
cum aqua ex qua fit balneum sedat ipsum
et confricatur cum aceto et fit emplastrum
cum ea et resolvit duritiem splenis.
Et quidam suspendunt radicem ace-
tose illi qui habet scrophulas
dicunt iuvari inde et cum conteritur et
fit nasale cum ea abscindit cursum
humiditatum antiquum a matrice. Et
cum coquitur in vino et fit cum eo
collutio oris confert dolori dentium
quia cum vinum in quo ipsa coquitur

sumitur in potu curat yctericiam et
frangit lapidem vesice et provocat menstrua et
confert puncture scorpionis. Et aqua
in qua decoquitur sedat aurium dolorem et
cum ipsa coquitur in vino et fit cum ea
emplastrum scrophulis resolvit eas et
acetosa quidem maior que nascitur in
paludibus est eiusdem virtutis cum speciebus
quas diximus.

108 Helsacha id est ebulus. D. sunt eius
due species prima agrestis nascens
in sterquiliniis et iuxta flumina
cuius folia sunt similia foliis portulace
nisi quod sunt minora et habet ramos
longos super ramos expansos et
super folia sunt spine dure. Et secunda
species nascitur in fluminibus cuius rami
elevantur super terram habent spinas
occultas et folia lata et ramulos
longos in quibus sunt folia et habet
stipitem cuius pars superior grossior
est inferiori et est in ea res adherens
ei subtilis sicut capilli agregata
similis subule vel spine vel aculeo
spine et semen eius est durum sicut
semen alterius speciei. Substantia eius est
composita ex substantia humida pauce frigiditatis
et substantia sicca non pauce siccitatis et in
sua frigiditate et illud quidem vincit
in silvestri est substantia terrea et quod vincit
in alia est substantia aquosa et sapor agrestis
est stipticus et virtus ebuli prima
est frigida et secunda virtus quod prohibet
et etiam virtus dicens que prohibet apostemati
ut ne consumetur et ideo valet quidem confert
omnibus membris ad que fluunt humores.
Sed semen ebuli agrestis quando bibitur
frangit lapidem renum. Et D. ambe species
eius habent infrigidare et stipticare et fit
emplastrum cum eis apostematibus calidis et
miscetur cum melle et curat cullarum
putredines que fiunt in ore et dolorem
gingivarum et exprimitur sucus ab eo
et administratur in collyriis et semen
eius durum est humidum confert lapidi
renum et vesice et cum eo ipsis bibitur
de prima specie ipsius et fit emplastrum
cum ea confert morsui canis et qui bibit
cum vino confert membris mortiferis
Et qui decoctio eius roratur super

loca ubi habundant pulices occidit eas
ille vero qui nascitur qui dicitur sacronias
in regione baduchas datur ab incolis
illius loci animalibus pro cibo dum est humida
herba ipsius et cum semine eius faciunt
panem. Radix autem ipsius est dulcis et nutrit
panem et sic utuntur eo loco panis etiam. Semen
dazar est bonum doloribus vesice et stran-
gurie et augmentum efficit in spermate

Azez alsachir id est
109 Acepital. Et nascitur in locis humi-
dis et cadit super ea ros et est
similis lactuce aque. Virtus eius prima
est virtus que infrigidat infrigidatione pauca
et desiccat. Et secunda virtus est que abstergit
qui ipsa acquirit abstersionem et desiccationem
et infrigidationem ab aqua. Et etiam
virtus est que prohibet impetiginem et
prohibet apostema cum quo fit emplastrum
cum ea abscondit. Et sedat apostema
calidum et curat impetiginem et conficitur
cum melle et confert vitiis et sedat
apostema lingue et prohibet fluxum
humorum ad membra. Est enim sicca et
stiptica

110 Quimchie sunt pira. Et substantia piri
est composita ex substantia terrea et aquea
et sunt per aliquos dicta sicut una
pars est frigida et altera temperata. Sapor
piri est stipticus cum dulcedine aquosa.
Et virtus eius prima quam apponitur ex
est virtus desiccativa et secunda similiter est
virtus que abstergit abstersione pauca
et fortassis conglutinat vulnera sine alio
medicamine sed intus cum comeditur
fortificat stomachum et sedat sitim. Et
silvestre vero est magis stipticum et
plus incorporat et erigit stomachum et ideo
plus conglutinat vulnera et prohibet
cursum humorum. Et sunt ex eis species
multe et omnia sunt stiptica et propter hoc
administrantur in emplastris que prohibent
cursum humorum ad membra et comme-
duntur et decoctio eorum bibitur. Postquam
sunt desiccata et stringit ventrem et cum
comeduntur ieiuno stomacho nocent quia sunt
foliorum arborum eorum confert puncturis
venenosorum et morsui tyri. Et cum
fit emplastrum cum eis confert similiter. Sed
silvestria vero sunt stiptiora domesticis

similiter et folia eorum sunt stiptiora et
cinis ligni arboris pirorum confert
suffocationi fungorum. Et cum pira silve-
stria coquuntur cum fungis non nocent co-
medentibus eos. Et folia arborum eorum
et summitates eorum sunt stiptica. Abe-
mesuai. Proprietas pira domestica et silve-
stris est cum coquuntur quodcumque eorum
cum fungis quia aufert maliciam eorum.
Et maiora ex eis sunt fortioris virtutis
quam parva quia pira quidem sunt in oblivionem
quam licomia. Et rob pirorum abscindit
fluxum colericum et incorporat stomachum et
pira congregant. Colica quia oportet quod
sumatur post ipsa vinum melius sum-
tum speciebus

111 Larthea altris id est
barba hircina. Dyascorides. Est herba
vel planta que nascitur in locis
petrosis habens ramulos multos li-
gnosos non longos et habet folia
rotunda dura super que est sicut
pilositas et sunt eius due species
scilicet masculus et femina. Et ma-
sculus habet florem similem lilio. Et
femine flos est albus et in sapore
eius est stipticitas. Et in sapore
eius est stipticitas non pauca quia virtus
eius prima est virtus frigida in quantitate
quia caliditas eius sit tepida et est
sicca in iii gradu et secunda est virtus que
conglutinat quia virtus etiam est si
accipiatur folia eius recentia et terantur
et administrantur conglutinat vulnera
quia flos eius est fortior folio de quo
si bibatur aliquid cum vino curat
ulcera intestinorum et debilitatem stomachi
et cursum humorum ad ipsum. Et
cum fit cum eo emplastrum confert corrosionibus
putridis et succus eius quod decoctum
est tamchich est ypoquistidos. Et
sapor eius est plus stipticus satis
quam foliorum superdicte. Planta
maxime utuntur ad curandas omnes
egritudines que sunt ex fluxibus
humorum sicut sunt fluxus sanguinis
vel ventris et menstruorum et ulcera intesti-
norum. Et cum volumus fortificare
membrum aliquod propter humiditatem
aliquam que est in eo qualiter fit

debile stomacho ei emplastrum cum eo. Et
propter hanc causam administrentur mirabolani que
conferunt ori stomachi et epati et ponuntur
in cyriaca ad confortandum membra et
restringendum ea. Et dixit in almaienir
quod succus barbe yrcine stipticat. Et
est stiptica. Et virtus floris eius est
stiptica qui bibitur tritus cum vino
pontico confert sputo sanguinis et est
vlceribus intestinorum qui accipitur de
ipso bis in die. Et quum fit emplastrum
cum eis confert vlceribus fraudulentis
ne augeantur in corpore quia quum miscetur
cum vino et oleo confert combustioni
ignis et vlceribus antiquis. Et nascitur
in radice Cussi[?] ... quod dicitur ypoquisti-
dos et est res similis balaustie et
est de eo cuius color est smaragdinus
et de eo cuius color est glaucus. Et ex-
primitur succus acacie et sunt quidam
qui siccant ipsum primus deinde terunt
et infundunt in aqua et coquunt et
fit ex eo sicut electuarium quia virtus est
eius sicut virtus acacie nisi quia virtus
huius medicine est plus stiptica et plus
desiccativa et qui bibitur et fit clistere
cum ea confert fluxui antiquo et vlceribus
intestinorum et sputo sanguinis et est conveniens an-
tiquo humiditatum a matrice. Et bedigoras
... proprietas eius quod stringit ventrem
et sanguinis fluxum. Et paulus virtus eius
est similis virtuti balaustie et est
in medicine forte in omnibus constrictionibus quoniam ipsum
desiccat et fortificat membra
112 Mes i rubelio est genus ... sicut
orobus magna viridis coloris
et splendidi habet oculum sicut
est oculus humane pupillam nigre
cum albedine et herba eius est sicut herba
faseoli et est in vaginis sicut faseoli
et colligitur in viridariis et comeditur
sicut comeduntur alia legumina. Et
radix maheme nominatur acca ...
quidam qui errant in eis vocantes eis lo-
co faseolorum. Et mes assimilatur
fabis in tota sua natura preter in duobus scilicet
non inflat sicut faba et est tardioris
descensionis a stomacho quam faba. Et vescali
nees est frigidum in primo gradu et temperatum in humi-
ditate et siccitate unde est magis frigi-
siccitati et generat humores laudabiles
et est pauci nutrimenti, multum generat sanguinem
sicut et omnia legumina bonum faciunt
chimum et non est multe inflationis
et confert membris congnassatis et con- al' ber
cussis quum fit emplastrum cum eo. Et abazur
mes est frigidum in primo quam temperatum in humiditate
et siccitate nisi quia declinat ad
siccitatem et de proprietate eius est quum
fit emplastrum cum ea membris concussis et
fractis sedare dolorem ipsorum facit
et aqua eius mollit ventrem et pro-
generat bonum nutrimentum. Et humanum
exprimitur ex mes succus qui confert
lenientibus catarrum et tussim et sicut
exprimitur etiam a fabis et inflatio eius
est minor quam ex fabis et citius
digeritur. Et Ruffus mes est minoris
nutrimenti quam faba et minoris in-
flationis et non humectat sicut faba
sed etiam desiccat
113 Mokl machi i bdellium de mecha
est arbor mecca et maturatur
in mecha et comeditur dulcis
Sed in hyspania non maturatur sed est
fortiter ponticus parum aquosus et
et est asper. Et alius est stipticus et
stringit ventrem fortificat stomachum et ly-
filio est cor illius arboris et natura eius
est sicut natura palmarum
114 achla i palma dividitur de spoli-
na sunt rami eius et succus
ramorum ipsorum et cifiliones
eius et siccitates ipsius sine cacumi-
et est illud quod plus coagulatur
Et cortex cacuminis eius iasfr
et kafir et recens ex eo immaturum
quod est sicut agresta vue in tempore
est balach. Et herba succi ramorum
et Cissilionum et similitudine cum ipso
ex herba aquosa tepida circa frigidum sed
cortice siccitat herba et in se ipsa siccior
et non est in eo humiditas aliqua sed siccior
cortex eius arboris est stipticus. Et
virtus eius prima est que desiccat
Et cortex cacuminis est plus de-
siccativus et radix desiccat sine mor-
dicatione et secunda virtus est virtus
que resolvit et acuit. Et virtus
corticis cacuminis tertia est virtus que
confert vlceribus putridis et stringit

maturas relaxatas et confert corruptioni
oris stomachi qui applicatur exterius et sumitur
in potu. De palma autem tempore
post maturatum fructuum fructus eius
assimilatur grano beccis quod affertur
ex terris arabum. Et qui est viridis est in
colore similis colori citoniorum et tunc
nominatur bocconia et est balach et est
ponticus qui si bibitur cum vino pontico
confert fluxui humiditatum antiquarum
a matrice et abscindit sanguinem emor-
roidarum et qui fit emplastrum cum eis con-
glutinat vulnera recencia quando dimittitur balac
donec fit basar nominatur panchocoma
et basar est plus restrictivum quam chelb
confert sputo sanguinis et dolori
stomachi et ulceribus intestinorum et dolori vesice
quando fit emplastrum cum eo cocto cum citoniis
et vinum dissolvitur cum oleo florum vitis
et maxime si fiat coctum et qui coctum
cum passis id est al' uveis curat asperitatem
gutturis. Sed decoctio bassar inspissata
cum vino veteri quod dicitur baromali bi-
bitur et sedat inflationem stomachi et fortifi-
cat calorem naturalem et qui comeditur fuit
similiter et fit ex eo vinum et faciens
hinc oxymel et decoctio eius quando sunt
sola stringit restrictione forti. Sed se-
diminentias et est inutile sine ab-
dattali quando comburuntur in olla sic combu-
runtur alie medicine et dum extracta fu-
erint ab igne extinguuntur in vino et
postea abluuntur et ponuntur loco thu-
chie in colliriis qui ponuntur in oculis
Et si non bene comburuntur prima vice
comburuntur iterum et virtus eorum est stip-
tica conglutinativa quando miscentur cum
nardo id est al' lardo confert ulceribus
que fiunt in oculo que dicuntur cassode
et exitui oculi et casui palpebrarum
et reprimit superfluam carnem palpe-
brarum et incarnat ulcera. Et
nucleus dattilorum bonus qui est babilo-
nica est melior omnibus aliis quas
diximus et fortior ex corticibus
casu est ille qui est boni odoris po-
ticus cuius intus virtuosus quoniam
virtus eius stiptica est prohibet dila-
tatione ulcerum fraudulentorum. Et
quando miscetur in ungento et emplastrum
stringit iuncturas laxas et quando
creticus cum aqua ponitur in emplastris

confert ventri et stomacho debili et dolori
capitis id est al' epatis. Et qui abluuntur
capilli ex decoctione eius facit eos
nigros et quando decoctio eius bibitur
confert dolori renum et renum et vesice
et curat cursum humorum ad ventrem
et cursum humiditatum matricis. Et qui
coquitur et conficitur resina pini
et vino et ponitur super stabile et dimittitur
diebus xx curat eam que fructus qui
sunt inter ipsam corticem quando dicitur alia
et nominatur a quibusdam bauracin
et est kafari est similiter ponticus
Et virtus eius est sicut corticis
eius in omnibus que diximus nisi in
innamentis mediatum in ungentorum
Sed tisiliones hamethibe dicitur primarum
est risilinus et est cor palme intus
album. Abenmesuai virtus tisiliorum
est frigida in fine primi gradus sicca in medio
eiusdem confert colere et calori et gem-
tati sanguis est humidus stomacho et stringit
ventrem inventum in intinctio panis et
de proprietate eius est quod curat dolorem stomachi
causis. Tisilio sedat fluxum sanguis
et prohibet quod generatur in stomacho de
inflationibus tarde descendit ad stomachum
fundum et adeius descensionem innuat
zz. conditum et alia electuaria calida
Alius tisilio qui comeditur id est al'
coquitur facit ea que facit kafri

Nagen id est thel
Nicegil id est genus dicitur habet ramos
habentes nodos qui expanduntur
super faciem terre et ex ramis eius
germinat et radices operientes dno-
dis ipsis et figentes se in terra
et radices eius habentes nodos folia
eius sunt oblonga acute similitudinis
dura sicut folia canne parve radix
eius aministratur in medicina et optime
est pre alia cum folia et rami
et radices sunt maiores quam super
dicte quod qui comedunt alia occidit ea
et maxime illud quod nascitur
in babilonia in viis. Et qui nascitur
in cicilia etiam qui comeditur ab eis
capitur. Sed illud quod nascitur in
Cossos habet plures ramos quam alia
species et habet folia similia foliis
leblee et florem album boni odoris
et semen minutum cuius est iuvamentum

et radices v. aut vi. in grossitudine
digiti albas molles dulces et fetentes
Et spina eius est subtilis et sapor eius
dulcis abhorribilis mordicat primo
et est in eo parum acuitatis cum stip-
ticitate pauca et radix eius habet
saporem abhorribilem. Et virtus eius
prima est frigida cum temperamento. et secunda
est virtus que conglutinat et virtus tertia
que conglutinat ulcera etc. vel vulnera
dum sunt sanguinolenta quando coquitur
et bibitur aqua eius et frangit lapidem
Et semen illius quod est ut cossos pro-
vocat urinam et desiccat quod est ad stomachum
et intestina ex humiditatibus. Et coma
virtus eius est virtus desiccativa sub-
tilis sine stipticitate. Et comedunt bo-
ves germine et alia animalia quia quando radix
eius teritur bene et calefit et fit emplastrum
cum ea sicca conglutinat ulcera vel vulnera
Et qui bibit decoctionem eius confert
dolori punctivo et singultui et ulceribus
vesice et frangit lapidem. Et illud
quod nascitur in cossos quod exprimitur
succus a venis eius et coquitur cum
vino et melle in equali quantitate
de omnibus et medietate minus quantitatis
cimini et tertia quantitatis piperis et tundi
olibani confert multum oculo quod
medicamine debet poni in pixide enea
Et decoctio radicis eius facit illud
quod facit herba ipsa et semen eius
provocat urinam provocatione forti et
abscindit fluxum et vomitum
116 Sadar est arbor et fructus eius
est nabech i. cornula. Et habo-
alusa sadar due sunt species. una
est asri. et alia est dhal. Et asri
non habet spinas acutas et folia abaz-
no speciorum sunt lata et rotunda et nabech
ex dhal sunt primi et meliores ex eis
sunt illi qui sunt ex illa regione et
offeruntur regibus et sunt dulciores
omnibus aliis et melior odore. Et
ardizat eos comedere et indumenta
sicut alia aromatica. Et est arbor
magna habens fructum maiorem pipere
dulcem boni saporis. Et spina huius ar-
boris est subtilis et in sapore eius est
agnoscitur stiptica et virtus eius
prima est virtus sicca temperate et tertia

virtus est quando coquitur cum aqua aut
cum vino etiam in quantitate confert fluxui
superfluo menstruorum et fluxui ventris quando
fit clistere cum ea et stringit radices
capillorum et prohibet casum eorum
Et est bona stomacho stringit ventrem
et decoctio saturie lignum eius qui bibit
et fit clistere cum eo confert ulceribus
intestinorum et confert humiditatum anti-
quorum matricis et rubificat capillos
et stringit radices eorum ne cadant
Ehesthab nabach quando est humidus
est frigidus in primo gradu. ponticus stringit
fluxum et sedat mordicationes stomachi
Et nutrimentum quod ex eo generatur
est paucum et quando desiccatur est frigidior
et siccior nisi quod siccitas eius est
pauca et frigiditas pauca etiam et
qui comedit eum crudum est melior
humor vero qui ex eo generatur est
grossus. Et Abengueffit nabach dulcis
lenificat ea que est in stomacho et intestinis
et reprimit caliditatem. et dosis eius
est a tertia parte lb. usque ad lb. semis
Zugaaro. Et Abasari est frigida et sicca
in primo gradu stringit ventrem reprimit co-
leram est grave digestioni et non facit chimum
Et Achabar est in eo diversitas secundum quod
est spissus vel humidus et quando est dulcis
vel acetosus vel quando est bene maturatus
quando siccato est virtus stiptica que retinet
ventrem fortiter. Et in humido et re-
tentione cultello similiter. sed minus propter aquei-
tatem que est in eo que resistit stipti-
citati sua naturali et maturum dulce est
minus stipticum omnibus aliis et citrinus
descendit ab arbore suo propter dulcedinem
que est in eo et omnes universaliter sunt
frigidi et sicci in primo gradu et stiptici
Et Asis. Nabach est frigidum et siccum
in secundo gradu stringit ventrem reprimit co-
leram et dulcis est minus in hoc et usus
eius nimis inducit fastidium. Et Ysaac
Bendaram. Nabach est sicut sorba
in frigiditate et plus ea in siccitate
et qui comedit ante cibum est melior
quia provocat appetitum. Et dicit
aliquis quod huius res que sunt nimis
siccitate quando veniunt lenitates in stomacho
et intestinis premunt eas et indu-
cunt fluxum ventris. Et Abenmesuai
reprimit coleram et folia sadar quando teruntur

et ponitur super apostemata ca(lida) mollificavit et resolvit ea. **Saderua**

117 Sadaruam. saderua est dam(?) in lingua persica nigra. Cadaha est in dnentes(?) Cadaha nominant res nigras se. et deruam nominant cada ha et est res nigra. cum qua tinguntur lingua in haama et est herba ut suam nigra ingrediens in medicinis odoriferis et zobeta. et est algalia huius odorem bo(num) et ingreditur in medicinis ad abscindendum fluxum sanguinis et ad casum capillorum et ad omnia ista multa huius. Cabemesinai(?) est in dio(?) frigidum et siccum in secundo gradu stipticum. prohibet sanguinis fluxum. et quod stet casus capillorum. Bedigoras(?) Rasis est frigidum et stipticum stringit sanguinem et prohibet casum capillorum **Spelta**

118 Sil. i. Spelta. abo amsa(?) Spelta in persia dicitur beyge et extra ipso est ordeum grecum. Ex cuius figura eius est figura grani quod dicitur Candarusum(?) et est minoris nutrimenti quam remotis(?) quia nichil habet de furfure. et ideo est difficilis digestionis et mollit ventrem. Paulus cuius est spelta et est ex speciebus granorum mala sto(macho) et lenit ventrem. Ysaac benarum(?). est frigida et humida viscosa mollit naturam. et generat inflationes ventositas et nutrimentum eius est paucum. sed ipsa est bona viscositatibus pulmonis et pectoris. et fortissima est sive ex ea lohoch. et pultes et provocat urinam et mundificat renes et vesicam **Halsi**

119 Hals. Ex sunt huius due species et vere inveniuntur duo genera et in alio unum et quolibet granum in cortice suo et ipsum quidem plus nutrit quam ordeum et est boni saporis. Ex panis vero qui ex eo fit minus nutrit quam panis tritici. G. sed huius genus est media inter secundum tritici et ordei quantum ad cibum et secundum nomen etiam et ex hoc potest sciri operacio eius per id quod diximus in tritico et ordeo **Rubus**

120 Sulaich. i. rubus. G. Rubus folia eius et summitates tenere sunt composita in substantia. ex substantia terrea frigida et aqua tepida et sapor eius est stipticus et virtus eius prima est virtus que infrigidat et desiccat et secunda virtus est que conglutinat tercia est virtus que curat ulcera et alia ulcera oris quando masticantur et curat alia volua(?) et decoctio eius tingit capillos Sed fructus eius maturi. sapor eius est dulcis et humor qui est in eo est calidus quod vincit super substantiam in maturo est frigidum et sapor eius est ponticus et virtus eius prima est virtus que desiccat desiccatione forti et desiccativa est siccitas sed floris virtus est sicut virtus fructus et confert secundum hunc modum ulceribus intestinorum et fluxui ventris et debilitati intestinorum et ani sed radicis eius substantia est subtilis et sapor eius est stipticus et ideo frangit lapidem renum. D. Rubus est stipticus et desiccativus et summitates eius quando cum foliis decoquuntur tingit decoctio illa capillos et quando bibitur stringit ventrem et abscindit humiditates antiquas matricis et est morsui alius quod dicitur cartastin(?). Et quando folia masticantur stringunt gingivas et curant alcullam(?) et quando fit emplastrum cum foliis eius prohibet dilatacionem combustionis ignis et curat ulcera capitis hu(mida) et eminentiam oculi et alborem eius et ungulam et emorroidas apertas in ano et illas ex quibus fluit sanguis et quando terantur folia eius contritione forti et fit emplastrum super stomachum debilem ad quem currunt humiditates confert et succus foliorum eius et summitatum eius quando siccantur in sole est fortioris operacionis Et succus fructus maturi maturitate completa curat doloris et in maturum si comeditur stringit ventrem et flos eius bibitus cum vino stringit ventrem **Rubus Canis**

Sed rubus canis est maioris arborositatis nam assimilatur in magnitudine sua arboribus et folia eius sunt latiora foliis et in ramis eius sunt spine dure. habet florem album

et fructus est oblongus similis nucleo olyue qui cum maturauerit fit rubeus et habet intus simile lane / quam cum desiccatur et aufertur quod intus est / et coquitur cum vino et bibitur stringit ventrem. Unde nocet cane pulmonis et stringit fluxum eius. ¶ Et radix eius est raciorum pro de qua si fiat emplastrum extrahit spinas et alia infixa corpori / et quando fit emplastrum ex foliis eius repellit apostemata. ¶ G. fructus huius plante est stipticus stipticitate forti eius autem stipticitate pauca et oportet quod caveatur ab eo quod in terra fructum est simile bobiuno quod nocet intrinsecus canne pul

120 Oortamen Thurtal. nomine i. chutral. D. est herba que habet folia et calamum similia foliis et calamo sinenti et calamus eius habet nodos / et in summitate calami eius est quoddam simile ancore alias ancora et est cortice suo diuisum in duo. et quoniam duo in vicem iuncta. ¶ G. hec quoddam administratur in medicina est sicut ordeum in virtute sua / nisi quod in sapore suo est stipticus et virtus eius prima est sicca frigida pauca et siccitate et secunda est virtus que resoluit sine mordicatione et tertia est virtus que confert fluxui ventris ¶ D. hic quoddam confert in emplastris sicut ordeum et fit ex eo similia conferens ad fluxum ventris sicco exemplo / et qui fiunt ex eo pultes iuvant aqua ordei / et conferunt tussi ficus lupi

121 Katen abichi. est ficus lupi. D. Arboris huius folia sunt similia foliis citoniorum sed sunt minora / sed fructus eius est similis primis in quantitate non habens nucleum et cum maturatur declinat color eius ad ruffedinem et qui comedit remanet in ore sapor similis ei que remanet ex ficubus ¶ G. arbor et fructus eius sunt stiptici et flos, i. alias fructus eius est malus stomacho ¶ D. est malus stomacho et opilat cito et inducit stuporem : Canna psidium

122 Kasab. i. canna psidia est illa eadem que est in hyspanie

¶ D. Cannarum quedam est que nominatur astus. est illa que non est intus sicaius ex qua fiunt haste sagittarum. et quedam que nominatur biblas et est femina et est alia que nominatur syringias et est alba et est carnosa longos habens nodos / apta scriptoribus est et alia grossa / que est grossa in annis nascens prope aquas et nominatur Conitus et alia quibusdam dicitur thochiras et quedam nominatur cum caramnes / et est illa que nascitur in paludibus / volo dicere quod radix eius est media radicis maiorum et est ad subtilitatem tendens cuius color declinat ad album ¶ G. Foliis canne virtus prima est sicca frigida pauca et virtus eius / secunda est virtus in qua est abstersio ¶ Et cortex eius adusti / virtus est subtilis in fine subtilitatis resolutiua ¶ Et est in eo adhuc magna pars virtutis abstersiue / et sed acuitas eius est amplior de siccitate primus quod virtus eius tertia est virtus que curat allopiciam sicco emplastro cum eo ¶ Et in radice eius est ponticitas cum pruritatione et virtus eius / secunda est virtus que abstrahit et abstergit et virtus eius est tertia est quod miscetur cum bulbo / attrahit a corpore spinas et sagittas et oportet quod caveatur ab eo quod est in summitate canne simile bombiono / quia si ingreditur in aurem inducit surditatem ¶ D. quod fit emplastrum cum radice canne sola / aut cum bulbo / attrahit ex membris stirpes et sagittas et similia. Et quod fit emplastrum cum ea / et cum aceto confert dolori qui fit a contorsione ~~[illegible]~~ neruorum et dolori dorsi / et cum folia eius tunduntur recentia et ponuntur super hisipilam et apostemata curant ea / quod cum ex cortice eius combusto fit emplastrum cum aceto curat allopiciam // Et flos canne si ingreditur in aurem destruit auditum et canna que dicitur caracinos facit easdem operationes quas facit illa que dicitur assyriaca

123 Romen. i. De malo granato

Rmaum granatum. G. sunt ex eis acetosa et dulcia et virtus omnium corp

est secundum illum saporem et sapor co
rius granati / et granorum ipsius est plus
stipticus / quam sapor suavi eius
et plus desiccationis. Cortex vero eius
in hoc est fortior grano ipsius / Et
corpus granati quod cadit ab arbore
est plus in hoc quam cortex / D. omnia
granata sunt boni chimi et bona stomacho /
pauca tamen sunt nutrimenti / et dulcia
quidem sunt melioris saporis nisi quia
inferunt caliditatem stomacho. quamvis non
multam inflationem. et ideo non sunt nullius
convenientie febricitantibus / Et aceto
sa confortant stomachum inflatum / et sunt plus pro
vocantia urinam reliquis granatis
nisi quia non sunt boni saporis et sunt
stiptica / Sed granorum sapor est sicut
sapor vini sunt media inter ea / Et
granata granati acetosi que desiccantur
in sole et teruntur et pulverizantur super
cibos aut coquuntur cum cibis ipsis.
prohibent superfluitates que currunt ad
stomachum et ad intestina / et infunduntur
in aqua pluvie et bibuntur et conferunt
spuenti sanguinem et conferunt ad mixto
rum aquis in quibus fit sessio propter
ulcera intestinorum et tenasmum hinta
tum materia antiqua / Et qui succus
granorum granatorum et maxime acetosorum
coquitur et miscetur cum melle / con
fert ulceribus oris et ani / et panaricio
et ulceribus fraudulentis et dolori au
rium et ulceribus que sunt intra nares
Et balaustia est stiptica desicca
tiva stringit gingivas et conglutinat
vulnera / que sunt cum suo sanguine et in
ulceribus id quod faciunt granata / quod
fit ex decoctione eius collutio oris
pro gingivis sanguinolentis / et dentibus
commotis / et fit ex ea emplastrum super partes
que intestina descendunt in ossenm
Dixerunt quod qui transglutiunt tres
balaustie integre de minoribus que
reperiuntur preservant sunt de illo anno
ab obtalmia. et exprimitur succus balau
stie sicut exprimitur a barba yrcina
Et virtus quidem corticis granati stipti
ca est / et confert ad omnia ad que et balau
stia et decoctio radicis granati

qui sumitur in potu occidit ascarides
Rufus granata acetosa con
ferunt cardiace et dyaforetice et
dulcia sunt facilis digestionis. liber
de medicinis antiqua granatum absti
net libidine / Tabemesuai qui ace
tosum bibitur confert fluxui stomachali
qui accidit a colera et sirupi que accidunt
ab eadem et provocat urinam cum subtili. Sue
acetositatis et ungule oculi / que fit
collirium cum eo / Et de proprietate gra
nati est / quod aqua eius confert in
flationi que est in epate propter nimium potum
vini et maxime amari et acetosum
ex eo / quod rob. granati qui sumitur cum
lactucis confert colore stomachi et in coriat
stomachum / et stringit ventrem et provocat
appetitum cibi et confert pugna cibis
Et saniab granatorum exprimitur in pectu
colore et incoriat stomachum et stringit ve
trem et provocat appetitum sua aceto
sitate Et sirupus granatorum simplex
Abonus inflammationi stomachi et febribus
et vomitui et fluxui ventris et epi cum
ex granatis / et qui exprimitur dulce et
acetosum ex eo cum carnositate
interiori laxat coleram et fortificat
stomachum cum sua ponticitate / Dosis
eius est. lb. s. cum ℥. x. zuccari

129 Zilcaba. i. Sponia arabica
Zspina arabica Rasis est mater
gaule. G. hec herba est similis platte
bedagarius. ne nisi quia virtus eius
est virtus que desiccat et stipticat
plus eo / Et fructus et radix eius est
fortior rebus que sunt in ea / et ideo radix
eius confert fluxui nimio. Auicenna et confert
omnibus casibus in quibus confert bede
gar / et fructus eius et radix conferunt
apostematibus vulve et apostematibus ani et radix
eius incarnat ulcera quia in ipsa est
virtus consolidativa cum paucis acto
D. una herba habet semen quod estimo
est propter nomen bedagaris et est stiptica
et semen eius est fortius satis et confert
relaxationi vulve et fluxibus ani
et conglutinat ulcera cum stipticitas eius
est pauca sine superfluitate / quod

radix eius convenit tussi hu(m)i(di)tati antiquo matrum (et) fluxui nimio m(en)s(truorum) (et) sputo sanguinis a pectore (et) aliis fluxibus humiditatum corporis. Ordeum

125 Kahacer .i. ordeum. G(alenus). Virtus eius prima est virtus eius i(n) frig(iditate) (et) desiccatione in primo g(radu) (et) desiccatio eius est amplior prima desiccatione fabarum. ¶ Secunda est virtus que abstergit abstersione pauca. (Ter)tia virtus que assimilatur virtuti fabarum q(ua)n(do) applicatur extrius. ¶ Primum ordeum coctum est melius fabis in hoc quod ipsum non inflat (et) fabe qu(ando) coquuntur generant inflationem / quoniam substantia earum est grossior substantia illius (et) propter hoc sunt magis / nutribiles quam ordeum. ¶ Et quia ea ambo declinat primum acquamento atamen quod homines utuntur eis p(re)paratis melius sicut utuntur oleo (et) a(qua). Sed sanich ordei est magis desiccativum quam ordeum ipsum. ¶ Ordeum melius ex eo est album (et) mundum (et) ipsum est minoris nutrimenti quam triticum (et) aqua ordei est plus nutrimenti quam sanich / que aqua ordei est iuvativa ad reprimendam caliditatem humiditatum calidarum (et) confert asperitati canne pulmonis (et) ulceribus eius (et) utilius confert ad omnia ad que confert Cusech tritici / uel quia Cusech est plus nutrimenti et plus provocativum urine. ¶ Et qu(ando) coquitur Cusech tritici cum semine feniculi provocat urinam (et) est abstersivum (et) inflat stomachum (et) maturat apostemata flaticata (et) cetera. (Et) q(ua)n(do) miscetur cum oleo (et) resina pini (et) stercore columbino maturat apostemata dura (et) q(ua)n(do) miscetur cum mellilato (et) cum cortice papaveris sedat dolorem lateris. Et q(ua)n(do) miscetur cum semine lini (et) semine g(ra)eci confert tumoribus testiculorum / (et) q(ua)n(do) miscetur cum pice humida (et) ... (et) urina in fantium qui nondum pervenerunt ad pollutionem (et) oleo maturat scrophulas. ¶ Et q(ua)n(do) administratur cum mirto (et) ... et piris silvestribus (et) fructu rubi (et) cortice granati stringit ventrem. ¶ Et qui sit emplastrum cum eo cum cictoniis (et) aceto

confert apostematibus ca(lidis) que accidunt podagricis (et) q(ua)n(do) miscetur cum aceto forti (et) ponitur super scabiem ulcerosam curat eam (et) ponitur pice / (et) aperit apostemata (et) farina ordei stringit ventrem (et) sedat dolorem apostematum calidorum. Mora celsi

126 Bot .i. mora celsi (et) sunt arborum corp(orum). G(alenus). Fiunt ex eis matura (et) sunt lata (et) matura sapor est dulcis stipticus et virtus eius (ter)tia est que mollit ventrem (et) succus eius confert multum in medicinis oris (et) rob eius iuvat in multis rebus in quibus necesse est stipticitatis pauca / sed in maturorum sapor est stipticus (et) virtus eius secunda est virtus que retinet (et) virtus (ter)tia virtus que retinet ventrem / (et) q(ua)n(do) desiccatur retinet ventrem desiccatione forti (et) retentione confert ulceribus intestinorum (et) fluxui (et) omnibus egritudinibus que fiunt a fluxu humorum. ¶ Et administratur p(ro)p(ter)ea quod tinguntur cum cibis. Sed qui fumat (et) qui bibit ex eis summe in potu / potest cum aqua aut in vino. Sed arboris mori virtus est composita ex virtute retentiva (et) prohibitiva (et) virtute relaxativa (et) solutiva. ¶ Et plus quod est in cortice huius arboris / est virtus laxativa cum caliditate pauca / quousque occidit ascarides (et) sunt lumbrici cucurbitini sed in foliis huius arboris (et) fructibus est temperamentum medium istarum duarum operationum simul. ¶ Et dixit in cibis qui inveniunt stomachum purum (et) comedunt ante cibum descendunt a stomacho cito (et) preparant faciunt exitum aliorum ciborum q(ua)n(do) vero comedunt post cibum / (et) in stomacho sunt humores cito accelerant ad corruptionem / (et) corrupto eorum est multum nociva. ¶ Sed acerba q(ua)n(do) desiccantur sunt bona medicina (et) iuvativa ulceribus intestinorum (et) fluxui antiquo (et) accelerant descensionis mororum a stomacho. Oportet quod sit propter humiditatem superfluam ipsorum et lubricitatem / (et) oportet quod faciant hoc etiam propter qualitatem mixtam que est in eis quam hic superfluitate acuta cum ponticitate. ¶ Et possibile est quod in moris est proprietas laxativa sicut in medicinis debilibus (et) q(ua)n(do) mora non corrumpunt in stomacho sine dubio humectant (et) non in flant nisi q(ua)n(do) comeduntur sola (et) q(uod)

euenit ex commixtione ipsorum cor. est
intermortuum paucum sicut ex cibo me
lonum nisi quia mora non sunt ita no
ciua stomacho neque ita provocativa vomitus
sicut melones. Et dixit in libro de
cibis quod mora cum descendunt
antequam corrumpantur non inferunt nocu
nisi de parvo aut comestionem nimis su
matur. De fructu mori mollit ven
trem et corrumpunt in stomacho cito / sunt
mali stomacho et succus eorum facit hoc. Et si
coquatur in vase ereo et ponatur in sole
in eodem vase est magis stipticum et si
miscetur cum eo parum mellis est bo
nus ad prohibendum fluxum humorum ad
membra et ulceribus fraudulentis apparentibus
talis que sunt in faucibus. Et si quando po
nuntur cum eo alumen ramen et galla
et gallia et mirta / et cortex et fructus ta
marisci / et radix yreos et olibanum
constituunt magis constrictiue. Et desic
cantur mora et teruntur et ponuntur in ta
bis loco sumach et conferunt dentibus flu
xum. Et cortex radicis arboris cum
coquitur cum aqua / laxat ventrem
et expellit ascarides / et confert potui
medicine mortifere que dicitur aconitum. Et
cum folia mori teruntur et fit emplastrum
oleo curant combustionem ignis. Et
cum coquitur cum foliis [illegible] vit
et foliis ficuum nigrorum in aqua pluuie
denigrant capillos et cum bibitur ex
succo sol. ʒ. ß. confert morsui tarantule
Et de cortice corticis et foliorum cum
fit collutio oris cum ea confert dol. de
cium que extrahitur ab arbore mori
latinum in tempore messis quia foditur circa
radicem mori / et fiunt in radice scissure
et dimittitur sic per diem et noctem mane vo
inuenitur super locum scissurum latinum
coagulatus qui administratur in dol
dentium et resolvit apostemata et laxat ven
trem sumptus

Mala et Citonia

Tuffa et saffargel i. poma et ci
tonia. G. Citonia ponuntur in
numero malorum et natura quidem omnium malorum
arborum non est una quemadmodum et ipsorum
fructus / et sunt mala non habent unam
naturam / quod est quia quedam ex eis sunt
dulcia quedam pontica et quedam stiptica
quedam acetosa / et quedam insipida
aquosa et in dulcibus est substantia aquo
sa temperate substantie et pontica quod vincit
super ea / est temperamentum secundum terram / sed
et stipticorum est h. et eadem substantia cum
substantia aquosa et dulci / Et in acetosis e
substantia aquosa frigida. quia virtus ponticorum
et stipticorum et acetosorum / secunda est virtus
que incapiat / et tertia est virtus que co
glutinat volua et prohibet id quod currit
ad aperta / in principio eorum et fortificant
os stomachi / et stomachum laxum. ut fluxum
maxime vero que sunt stiptica ex eis
et acetosiora. Sed istud quod vincit super
naturam insipidorum est aqua / et ideo eorum
est frigidior et humidior et ipsa ad minis
tratur in medicinis aperitivis in principio
eorum et augmento. Et dixit in malis
est humiditas multa et superfluitas frigi
da et ideo destruitur succus et acescit nisi
cum coquitur cum melle et fit inde rob
et servatur. Sed citonia et succus eorum s
nant. De arbor citoniorum et malorum
s. folia et flos et surculi sunt stip
tica que ipse arboris citoniorum et fructus
eius immaturus est stipticus si posq
quam maturatur non est stipticum sed ma
la illa que colliguntur in ver. [illegible] co
et inducunt inflationem et nervis nocent
et membris / que sunt de genere nervorum
Citonia / sed citonia sunt bona
stomacho et provocant urinam et si assantur
sunt meliora habita fluxum antiquum
et ulcera intestinorum et sputum sanguinis
et colice passioni et quando bibitur infu
sio citoniorum confert stomacho et intestinis
ad que currunt superfluitates Et succus eorum
que administratur confert asmati et fit
ex decoctione ipsorum clistere ad exitum
ani et matricis / et cum ipsa conduntur
cum melle provocant urinam et mel ad
quod conduntur idem facit cum acquirit
ab eis virtutem qua restringit ventrem et illa

que coquuntur cum melle et sic fiunt stomacho
et habent saporem bonum. ¶ Verumtamen
debilioris operationis sunt in stringendo
quam illa que non coquuntur. Citonia
coquuntur et ponuntur in emplastris ad re
stringendum ventrem et ad sincopim et
ad inflammationem stomachi et ad apostema ma
millarum calidum / et ad duritiem splenis
et ad emorroidas et fit vinum ex eis
quum tunduntur exprimitur succus eorum et ponitur
super xvi sextarios succi sextarius i mellis
ut conservetur quia si non apponeretur
mel acetosiret illud vinum. Convenit
omnibus confectionibus quibus convenit in
naturam citonia. ¶ Et fit ex citoniis
oleum quod dicitur oleum citoniorum et vinum
eorum quum volumus oleum stipticum / quare oportet
quod eligantur citonia que dicuntur licinia
et sunt parva rotunda boni odoris
/ illa vero que nominantur satinina et sunt
maiora sunt maioris humanitatis quam
illa quia flos arboris citoniorum dum
est humidus. Dictum est quod veniet in
emplastris in quibus utitur est stipticitas et quod est
apertatibus talis odorum quare quum bibitur
cum vino constringit fluxum sanguinis
et fluxum ventris / et cetera. Sed illa que dicuntur
melomella / molliunt ventrem et ex
pellunt lumbricos et sunt mala stomacho et in
flant ipsum. ¶ Et quedam nominantur ca
gallopomella, sed illa que nominantur
actorotipa / et sunt illa que nominantur ar
ticiata sunt bona stomacho et stringunt ven
trem et provocant urinam / nisi quia sunt debi
lioris virtutis quam citonia. ¶ Sed
silvestria ex eis sunt similia malis
que nascuntur in vere in stipticitate quare oportet quod
administrentur citonia in egritudinibus in
quibus oportet stipticitate antequam perveniant
ad maturitatem. ¶ Humanum. Citonia
provocant urinam per actum quod stringunt ven
trem. ¶ Rabe mesuai ponticitas
eorum est plus ponticitate in aliorum
Et qui sugit ea post potum vini pro
hibent fumositates vini ascendere
ad caput quare non oportet quod aliis utatur

eis nimis quia faciunt accidere de
scensionem cibi ante digestionem eius
que nimis usus eorum generat colicam
et dolorem nervorum / quare rob eorum simpliciter con
fert colere que generatur in stomacho / et in via
quidem confortat stomachum et intoxicat eum
et abscindit vomitum qui accidit
a colera. ¶ Et vinum citoniorum simpliciter
quod est sine melle et confert colere et
abscindit fluxum colericum et
sitim et que ex citoniis sumuntur cum
melle sunt bona vomitui flatico
et calefaciunt stomachum et condita ex eis in
toxicant stomachum et fortificant ipsum. ¶ Et
mustallago eorum confert tussi et quatro
lenit cannam pulmonis et humectat
siccitatem eius. Acetum

128 Thal. i. acetum. c. forma eius est sub
tilis composita ex caliditate et fri
giditate nisi quia frigiditas est
amplior in eo quam caliditas et desiccat
in ii gradu secundum processum eius qui fuit an
tiquum. Et dixit in aceto quod ipsum
quod est nocivum nervis quare experientia
testatur. Hoc et humidum quod ipsum minuit
sensum et est studium et propterea nocet
citius / et propter subtilitatem que est in eo
etiam quando habet proprietatem penetrandi ad
profundum. ¶ Et dixit in vino quod in eo
sunt superfluitates diverse que quidem
quum vinum quiescit resident et cadunt
in feces eius et est in eo superfluitas
alia velut spuma que supernatat in
superioribus vasis quum bullit. Ultimo
vero descendit in feces. ¶ Et est su
perfluitas alia que non est admixta
toti vino et ebullito adest plus in ista
superfluitate quam in aliis / quare cum istis eorum
superfluitatibus est forma ipsa vini sana
et superaddita fit superfluitas que est in eo
putrefactionem quam acquirit acetosita
te sicut accidit aliis corporibus que
putrescunt. ¶ Erit ergo acetum sim
hant tem tres composita / ex partibus
contrariis mixtum quia est in ipso aliqua

partes calidas et aliqua frigida. quod autem ponitur hoc
dicit in aceto quod amisit caliditatem
naturalem que erat in vino et acquisivit
caliditatem aliam accidentalem a putrefactione.
Et acetum quidem in quo non est
acuitas est frigidum. Sed in sapore
suo et odore eius est acuitas. est
in eo caliditas pauca. Est ergo ideo
sicut alie medicine quarum virtus est com
posita. Et Galenus. propter hoc confert colericis et
debilitat visum et desiccat frigida, videlicet
in egritudinibus acutis. Acetum est
bonum colericis et non est iuvativum mulier
ibus et est nocivum nervis eo quod
ledit materiam eorum. De acetum
infrigidat et stipticat et est bonum stomacho
et provocat appetitum et abscindit
sanguinem a quocumque membro fluat si bibatur
aut fiat sessio in eo et coquitur cum
cibis et convenit temporibus superfluitatum
advenientium. Et quando infunditur in eo
lana non lota aut spongia et est
applicata in principio eorum et restringit matricem
egressam et anum exeuntem stringit gin
givam sanguinolentam et confert ul
ceribus fraudulentis que accidunt in
corpore et herisipile et formice et sca
biei ulcerose et impetigini et emor
roidibus et panaricio quando miscetur
cum aliquibus medicinis convenienti
bus istis egritudinibus. et quando abluuntur cum
eo ulcera fraudulenta et putrida ablu
tione assidua prohibet augmentum eorum
in corpore. Et quando miscetur cum pauco
sulphure et apponitur tepidum super poda
gram confert. et quando coquitur cum melle et
liniuntur cum eo livor qui fit sub oculo
aufert eum. Et quando infunditur spongia
in aceto que prius fuit infusa in
oleo ro. et apponitur fronti confert soda
ex calore solis. et fumus eius quando est calidus
confert ydropisi et gravitati auditus
et tinnitui aurium. Et quando distillatur in au
rem occidit vermes qui sunt in ea et
spicitur tepidus super apostemata que dur

fuerint aut spongia in eo bibita
applicatur eis et sedat ea et sedat pru
ritum corporis et proicitur ea super morsum
venenosorum animalium que occidunt sua
frigiditate. Et confert potanti
medicinas mortiferas quando bibitur calidum et
prohibet nocumentum operis ipsarum et sicut
est cicuta et aconitum. ut aconiti et confert
coagulationi sanguinis et lactis in ventre
et quando bibitur cum sale obviat nocu
mento fungorum et nocumento toxici quod
dicitur arsenicum et alterius quod dicitur sandich.
Et quando bibitur eradicat sanguisugas
que adheserunt gutturi et confert tussi
antique. et quando bibitur calidum confert as
mati. Et fit gargarisma cum eo
abscindit fluxum humorum venientium
ad guttur et confert squinantie et ca
sui ~~uvule~~ uvule. et fit collutio oris
cum eo calido. et confert dolori dentium.
129 Tharnub i. xilocaracte :p
Xilocaracte. Galenus. sapor eorum est
stipticus cum pauca dulcedine
et virtus earum prima est. que sunt re
centes desiccativa et que desiccantur
stringunt sicut faciunt s. cerasa quia
humiditas earum resolvitur et remanet
sola que desiccat. Sed arboris earum
est virtus desiccativa et stiptica.
D. quando ipse administrantur humide sunt
male stomacho et leniunt ventrem et quando sic
camentur et exhibentur sunt stomacho meliores
quam humide et stringunt ventrem et provo
cant urinam ipse qui confitiuntur cum
rob. Rasis qui vermes liniuntur cum
xilocaractis viridibus eradicat eos.
Et ego vidi hoc fuisse xilocaracte
sepe comeste abscindunt immunditiae
130 Gullef i. salix. Galenus. Salix ? am
et rosa eius habet in sapore pon
ticitate et virtus saliceis prima est de
siccativa sine punctione. Cortex vero
primus siccioris est. Dicitur sit spec
ieus corticem. et virtus est eius fructus et
virtus que fortificat et virtus est est

virtus / quod folia eius administrantur in conglutinacione vulnerum. Sed flos et rosa eius administrantur ab omnibus medicis in unguentis desiccativis. Et ex omnibus sunt qui accipiunt folia et corticem eius / et succum ipsius et componunt ex eis medicinam desiccativam / desiccatione que confert in vulneribus / quia non est medicina magis iuvativa in hiis que desiccant sine mordicatione / et propterea quia in ipsa est stipticitas pauca. Et qui comburunt cortices salicis et conficiunt cum aceto et administrantur omnibus egritudinibus in quibus necessaria est desiccatio / sicut in verrucis et propterea in rotundis eradicant ea quam sit cum eis linitio que quando evellitur cortex eius tempore quo emittit flores et colligitur gummi eius / habet hoc gummi virtutem abstersivam et subtiliativam / et ideo administratur in omnibus egritudinibus que accidunt pupille / et faciunt impedimentum visus. Sed virtus fructus eius et foliorum et corticis et succi est stiptica et qui folia ipsius trita cum pauco pipere et vino potaverit confert colice que dicitur yleos. Et qui sumit sola cum aqua prohibet impregnationem et fructus eius qui bibitur confert sputo sanguinis / et cortex eius similiter facit hoc. Et qui comburitur cortex eius et conficitur cum aceto et fit emplastrum eradicat verrucas que sunt in mamillis et pedibus et resolvit duricies ulcerum / quod succus foliorum / et cortex tritus cum oleo rosato bulliens in cortice granati confert dolori aurium. Et decoctio eius administrata super pedes podagricorum confert eis multum / et mundificat furfures capitis que colliguntur in multas ab ea / quando excoriatur a cortice suo / quando incipit aperire flos eius quia reperitur in tali cortice humiditas aggregata que abstergit oculum et aufert tenebrositatem visus. Sed bedigo vas salicis proprietas est quod exhibit sanguinis fugas ad habentes guttam / et conglutinat vulnera recencia. Et abenmesuai folia salicis bibita prohibent conceptionem et confert fluxui sanguinis que lac quod egreditur ab eo a ruit visum. Cacabari lac saffac abradit pilos. Galienus in folio salicis et salice non fuit locutus. Et paulus in folio salicis et salice non dixit et alii. Dyascorides in medicina que dicitur saccam dixit humanam quod ipsa est salix. Et virtus fructus et foliorum eius est stiptica sine pinnatione et desiccat desiccatione occulta et extraque in quantum decoquitur fit cliste illi qui egerit sanguinem et mittitur in ances in quibus egreditur sanies et conglutinat ulcera magna. Et operacio eius in hiis rebus est fortior qui bibitur cum vino stiptico nigro et quod ex folio eius recenti solo fit emplastrum confert fluxui sanguinis undecumque exeat. Cauda equina

121 Ohenebalchil · i · Cauda equina est planta huius qui civitas virgas quarum color vergit ad rubedinem multam / et sunt aspere multum et plene in tribus nodis que virge involvunt se vicinis arboribus ut aliis existentibus rebus. Et habet folia similia iunctis in summitate acuta et non duria plurima et densa et sita sursum elevata. alii vero egreditur humor in quibus nascitur et declinat in fine propter multitudinem foliorum que sunt sicut coma ut videatur velut cauda pendens in muro / et propter hoc sic nominatur et nodi eius egrediuntur unus ab alio et habet radicem duram lignosam nascitur multum prope aquas et in locis humidis. Et virtus huius plante est stiptica cum acuitate pauca et propter hoc desiccat desiccatione sine mordicatione et propter hanc causam conglutinat et consolidat vulnera mala et confert hernibus rupturam si fuerit / qui

in testina descendunt in fine et quod est
sputo sanguinis et fluxui sanguinis .i.
maxime eius et confert ulceribus inte
stinorum / et fluxui ventris Et dixit
quidam quod consolidavit cum ea vulnus
quod erat in vesica in tempore brevi Et
hinc virtute stiptica et quando succus eius
imponitur naribus abscindit fluxum san guinis
ab eis Et quando datur ex eo in potu ad
vino confert ulceribus intestinorum
et fluxui ventris et provocat urinam et
quando folia eius pistantur et fit emplastrum cum
eis conglutinat vulnera recentia / et si sint in
nervum abscisi consolidat eos Et decoctio
ctio radicis eius et sol cum datur in
potu confert tussi antique / et eo artaco
hanelitum et si potentur tota et sicca id fa
ciunt et quando fit emplastrum cum eis recentibus con
fert artericorum lacertorum Et dixit quidam
quod ipsa conglutinat vulnera vesice et in
testinorum et quando folia eius bibuntur cum
aqua et fit emplastrum cum eis curant rup
turam intestinorum Habix est frigida
in primo gradu sicca in secundo et est stiptica ideo
tum confert apatibus stomachi / et epaticis et y
dropicis emplastrata et bibita Cola et
132 Zire .i. gluten .i. illud gluten
quod fit ex coriis bonum quando dissol
uitur in aceto et fit in linito eradicat
impetiginem et excoriat scabiem ulcero
sam / et quando dissoluitur in aqua et linitur
cum eo combustio ignis non loci ve
sicati Et quando dissoluitur cum melle et ace
to confert exitis Sed cola piscium
fit ex quodam pisce magno et melior
ex ea est illa que fit in tercis multa et que
est alba magis est acuitas pauca et ci
to dissoluitur / et ipsa in unguentis capitis in
greditur et medicinis scabiei ulcerose
et quando ponitur in pultibus confert sputo
sanguinis Et putaverunt quod quando fit lini
mentum cum ea extendit cutem et coria
quidem bonum combuuntur / et quod de eis
combustum est abluitur et adunsicatur
loco cuchie et gluten quod fit ex pulvere
molendini / Virtus eius est virtus que
conglutinat et maturat quando fit emplastrum
cum eo Et paulus gluten piscium habet
virtutem conglutinativam et desiccativam
et convenit unguentis que fiunt capiti et
unguentis que conglutinant et incarnant
et convenit in medicinis barbas et in spissitudinis
faciei et extendit cutem Medicine
frigide et humide primi gradus prima damascena
133 Tuvas .i. pruna .G. prima damas
cena sunt stiptica / illa vero
que afferuntur de armenia / sunt dul
cia Sed arbores istarum ambarum re
gionum sunt secundum diversitatem fructuum ipsorum
quia arbor damascenorum est stipticior
et armenorum est minus stiptica / Virtus
vero in arboribus et radicibus invenitur
stipticitatis manifesta / ideoque gargari
risma fiunt ex decoctione foliorum et ra
morum confert tumori uvule matri mi
ne fructus vero istarum arborum quando est recens
laxat ventrem quando vero desiccatur la
xat minus Sed fructus prunorum prunorum
agrestium stipticant stipticitate manifesta et stringit
ventrem in gummi vero istarum arborum est
incisio et subtiliacio et ideo frangit la
pidem / et quando cum aceto linitur super
impetiginem in facie curat eam
.D. fructus prunorum comeditur et est mat
stomacho / et mollit ventrem Sed fructus
prunorum descensi et ipse quod est ex dama
sco / quando desiccatur est bonus stomacho /
et stringit ventrem Et quando coquitur fo
lium eius in vino / et fit inde gargaris
ma abscindit cursum humorum currentem
cum ad uvulam et ad ambas amigda
las et gingivas Sed fructus prunorum
agrestium quando maturantur et desiccantur
faciunt hoc et quando coquuntur cum rob fit
operatio eorum melior / et restricto ven

in eis fortior / gummi vero arboris prohibet
conglutinat vlcera / et quando bibitur cum
vino frangit lapidem / que quando mi-
scetur cum aceto et fit linitio cum eis
curat impetiginem prohibet Spinarchia

138 Ispenach .i. spinarcia abenmesuai est
frigida / et humida / in fine primi gradus . lenifit ve-
trem confert dolori pectoris acuti ca-
lidi / et dolori que fit a colera et sanguine Cane-
saha nutrimentum eorum est melius
nutrimento atriplicis et est operatio eorum
prope operationem eius Viola

139 Benefsig .i. viola .D. est herba
cuius folia sunt minora foliis
Cussus et nigriora eis et non elongantur
multum ab eis in figura sua / et habet
stipitem egredientem ab vna radice
et est sicut eum pilus et in summitatibus
eius est flos boni odoris coloris pur-
purei nascitur in locis vmbrosis et asperis
Et sol huius herbe sba est aquosa
et virtus eorum prima est virtus que infrigidat
primum / et secunda est virtus que lenificat
et tertia est virtus que sedat apostemata calida /
quando ponitur super ea loca aut cum farina ordei
et confert in flactori que fit in ore stomachi
et in oleo Sed flos eius cum hoc quod
sedat inflamationem stomachi habet proprietatem
purgandi colam Et quando fit emplastrum
cum foliis solis huius herbe aut cum
sambuco infrigidat et confert inflamationi
oris stomachi et apostematibus calidis oculi et extremi
ani Et dicitur quod flos eius appetitate
que est in eo quando bibitur cum aqua confert
squinantie et epilepsie que accidit pueris et est
illa quam vulgares nominant morbum pu-
erorum Abenmesuai de proprietate eius
est laxare coleram astrictam et intestinis et confert
inflamationi que est in eis et soda et
squinantie que accidit in faucibus / quando sumitur
cum aqua calida quia quando aliquis vult de ea exi-
bere in potu ad relaxandum ventrem ex-
hibeat a .3. tribus vsque ad vii Storta

136 Dulb .i. sufferre
.i. fustet .i. sto multi dulb

tamen Dulb est arbor magna ex p-
ausa huius folia magna similia p-
alme manus hominis / similia foliis
Kerua nisi quia sunt minora quorum
sapor amarus ponticus / et cortex li-
gni eius est grossus et rubeus Color vero
ligni eius quando scinditur est medius
inter glaucedinem et ruborem / et habet florem
parum leue glauci coloris in cuius loco
quando cadit nascitur granum asperum glaucum
vergens ad rubedinem pulverulentum
in superficie sicut granum Capparis Et
sba est frigida et humida non longe a ?
temperamento eius / et ideo sol eius recens quando
teritur et ponitur sicut emplastrum super
apostemata que sunt in genibus sedant
ea sedatione manifesta Sed cor-
ticis et nucis eius virtus est virtus que
desiccat a deo / quod quando cortex ipse co-
quitur cum aceto confert dolori dentium
suus vero eius quando administratur cum aux
confert apostematibus que accidunt a combustione
ignis Cortex vero ipsius quando comburitur
est medicina desiccativa abstersiva et confert
excrescentiam cum qua elevatur cutis Et
Et cinis eius solus curat vulnera in
quibus est sordes et putredo propter nimiam
humiditatem existentem in eis / que oportet quod
caveatur multum a pulvere qui est in fol
eius et in fructu quia est nocivus va-
lde canne pulmonis ideoque desiccat
multum et inducit asperitatem et nocet
voci et locutioni / et est visui et auditui
si cadit in auribus ut oculis D. habet
virtutem frigidam et humidam / quando folia eius
recentia terantur et fit emplastrum cum eis
sedat apostemata calida que sunt in genibus
Et quando cortex eius et nux eius com-
buruntur et fit emplastrum cum eius / et adipe
porcino et at aut arietino con-
fert vlceribus putredis Similiter
et cinis eorum facit solus Et quando co-
quuntur folia eius recentia / cum vino et fit
emplastrum cum eis prohibet fluxum humorum
ad oculum et resolvit apostemata frigida

z cata / qz qn cortex bulbo coquitur cu
aceto / z fit collutio cum eo confert
dol. dentium / que qn fructus eius re
cens bibitur cum vino confert morsi
bus venenatis. Et qn admiscetur
cum aux. curat combustiones ignis
que puluis fol. eius / qn cadit in
oculos / aut in nares nocz in eum. G.
z puluis qui est sr fructum ipius ·

130 Hindebe. i. endi Endiuia
nia. D. sunt eius spes nam
ex ea est domestica z est scariola
z est ex ea siluestris que est tarraxacon
z est 3a spes que dr candarel z est
amiron. Sed scariole due sunt
spes vna assimilatur lactuce / huius fo
lia lata z 2a ht folia striciora / qz
tarraxaco ht folia lacera / qr domo
stica sz candarel plata z stipes as
similantur endiuie agsti / z io dr qz est
spes eius folia vero ipius z stipes
z radix eius fortiora sunt / qm endi
uie agrestis / que repitur sup ramos
eius gummi sicut mastici aut i qntite
fabe. Et est alia spes ex Candarel
huius folia uelut incisa extensa sr
terram z stipites planos molles z
radices huius subtiles sinitates fo
lia eius circa ob rotunda ad ruffe
dine tendencia / plena lacte / nascitur
plm in locis cultis. G. domestice
sapor est stipticus cum acritudine z
virtutis eius prima est virtus que plus
infrigidat qm siluestris sz quia in ea est
admixta humitas ex nea multa ab
lata est ab ea siccitas. Oz i sapore
agstis est stipticitas cu acritudine et
virtus eius prima est que infrigidat z
desiccat in p° g°. Oz Candetel sapor
est stipticus cum acritudine. Oz acc
ritudo eius est forcior qm endiuie
z eius virtus est similis virtuti endiuie
nisi quia virtus desiccatiua e i ea plus.
D. Omnis iste spes volo dicere agre
stis z domestica sunt stiptice z infra

tiue / sunt bone stomaco / que qn coquuntur
z comeduntur q sunt debilitati stomaci / z qn
fit emplm cum aliq ex eis sola cum
sanich sedat inflamacoem stomaci / z fit
ex eis emplm ad cardiacam z q fert
podagre z apostemtibus calidis oculorum.
Et qn fit emplm cum ea z cum ra
dicibus eius confert puncture scorpionis
que qn cum ea fit emplm cu sanich
confert hisipile. Et qn aqua eius
miscetur cum cerusa z aceto fit vn
guentum vtile ut oz in Serudai. Et dixit
in Candarel / qz gummi eius qn miscetur
cum mirra z fit inde nascale in quo te
olyne puocat. am. z teritur h herba
cum radice / z miscetur cum melle
z fiunt inde trifera qui qn dissoluuntur
cum aqua z inc. z liniuntur cum eis bo
rach. i. morphea auffertur z gummi
eius facit adherere pilos palpebrorum
z qn in radice eius qn est virens in
figitur acus z illa humitas que ad hec
acui liniuntur sup locum pili palpebre
facit eum adherere / que qn bibitur
cum vino q fert morsui tyri. Et
qn aqua eius coquitur cum vino z bibitur
stringit ventrem / que dicitur in spe que
ht folia corrosa qr virtus stipitis
z foliorum eius est maturatiua / sed
ista facit adherere pilos in palpebris.
Achausi z abenmase tarrasaco
confert puncture scorpionis z lac eius
aufert albedinem oculi. Paulus
taraxacon infrigidat in sicco multa et
humectat. Humain taraxacon bibitur
confert puncture scorpionis z azan
bor. i. calam unus magis immutat
volando / qz febri quartane. Cabeme
suai in estate apparet acritudo eius
amplius z tunc declinat ad calitatem
z hyeme vero est gnud humus. Et vtile
est herba frigida z sicca huius calitatem
tpe estiuo modicam. Calmaiemir
/ qz vincit in gne sua est frigitas et
siccitas / que est in ea acritudo ·

& cui h ex melioribus medicinis dis
temperantie calide comparatis. ¶ H itam i
dictis virtus endi. est sicut virtus lac
tuce / nisi quia non est impressa etatibus
eius omnibus similis ei ¶ Canamat
endivia est fria & humida armesios
est frigida parum frigid. ¶ Paulus
est frigida in primo **Nenufar** :
138 Nilofar .i. nenufar .D. est planta
que nascitur in paludibus et
aquis non currentibus. hec folia similia
foliis plante que dicitur pinorim nisi
quia sunt minora eis & longa parum
¶ Huius quidam partes apparent super aquam
& quedam sub aqua & in omnibus sunt
folia multa / & hec ramos in una ra
dice egredientes / hec flores albos
similes lilio cum palliditate parum
habentes in medio velut citrinum / & cum
perdurat flores eius apparent capita
eius similia malis / aut capitibus papave
ris nigri in quibus est semen nigrum la
tum amarum viscosum / & hec stipitem
lene non grossum nigrum similem sti
piti herbe que dicitur pinorim & hec radi
dicem nigram asperam habentem no
dos h in autumpno evellitur ¶ G. vir
tus radicis & seminis huius plante e
virtus que desiccat sine mordicatione
¶ Et propterea est virtus que stringit ven
trem & abscindit fluxum m. que
bibitur cum vino stiptico ¶ Et est i
ea virtus que abstergit & ideo curat ba
ach .i. morpheam albam cum conficitur
cum aqua & allopiciam cum conficitur
cum pice humida. Sed in his duobus
confectionibus melior est illa cuius radix
est nigra ¶ D. cum bibitur de radice
eius sicca cum vino confert fluxui
antiquo & ulceribus in testiculis & resol
vit apostemata splenis que fit emplastrum
cum ea in dolore stomachi & vesice ¶ Et cum
administratur cum aqua & ponitur super
albam morpheam abstergit eam
& cum miscetur cum pice & ponitur
super allopiciam curat eam que bi
bitur ex ea & aufert pollutiones
seminis ¶ Si vero utitur eo nimis (?)
debilitat genitalia ¶ Semen vero
eius facit idem quod radix eius in
his omnibus ¶ Et species alia huius
plante que hec folia similia supradicte
& radicem albam asperam & florem
glaucum pulchri coloris similem flori
rose ¶ Huius radix cum bibitur cum vino
nigro confert fluxui humiditatum anti
quarum matricis et est similis in opera
tionibus altius speciei & quedam in pars
facit quod dictum est de ipsis ¶ Abe
mesuai unum quod fit ex nenufar est
bonum tussi & pleuresi & mollit ventrem
¶ Abenmesuai / ubi memoravit vir
tutem viole dixit nenufar vero
est fortioris operationis quam viola
¶ Alchausi radix nenufaris in die
hec virtutem mandragore ¶ Albasai
nenufar est frigidum in .ij. gradu & humidum
in .iij. subtilium partium penetrativum au
fert vigilias evenientes ex calidi
tate nasci in febribus interioribus ¶ Est cum species
alia nenufaris in qua est caliditas &
acuitas et subtilitas / ita quod cum
volumus calefacere in corporibus frigidis ad
ministramus eam & invenimus iuvamen
tum / & sirupus nenufaris confert dol
lateris & pulmonis & tussi / & mollit
ventrem ¶ Rasis nenufar est frigidum
inducit sompnum sedat dolorem & oleum
nenufaris est fortius oleo violis
¶ Ysaac benaram nenufar nominatur
in fetor apum est similis floribus
violis / sed est frigidior eis & humidior
confert soda calide inducit sompnum &
oleum eius facit hoc / quando cum ponitur
super apostemata calida confert & cum bibit ille
qui est calide complexionis semen eius infrigidat
corpus eius & cum fit in unctio cum
oleo eius facit hoc etiam quod dixi

139 Ceraſſe .i. ceraſa / Ceraſa
Dicit quod ſunt genera magna ſilicet
prunis et ſunt in oriente et genus re-
gium / et iſtud quod eſt apud nos eſt
eius ſpecies ¶ Et ſunt eius dulcia et
pontica et acetoſa et dulcia deſce-
dunt a ſtomaco cito et inuamentum quod
inferunt ei eſt paucum et pontica fa-
ciunt contrarium huius ¶ Acetoſa vero
deſiccant plus quam pontica et cum hoc e
in eis res incidens et conferunt ſtomaco
pleno ſuperfluitatibus in gummi vero ar-
boris eſt virtus compoſita quoniam in eo
eſt virtus incidens in viſcoſitatum ſine
inordinacione et ideo confert aſpita-
ti canne pulmonis et eſt in eo virtus ſub
tilis / et ideo confert lapidi qui bibitur ¶ D.
quando ceraſa adminiſtratur humida mol
liunt ventrem / et ſicca retinent ipsum.
¶ Et gummi arboris ceraſorum cum diſ
ſoluitur cum vino mixto aqua curat
tuſſim antiquam et meliorat colorem faciei
et acuit viſum et prouocat appetitum
cibi et quando bibitur cum vino ſolo con
fert lapidi Atriplex atriplex.
140 Caraf .i. atriplex. D. ſunt eius
ſpecies due domeſtica et ſiluestris
G. herba eius eſt aquoſa / et eſt in eo
viſcoſitas / et tumſitus eius inuenitur
eſt citus et virtus eius prima eſt virtus que
in frat in primo gradu et humectat in ſecundo.
¶ Et ſecunda eſt virtus que reſoluit re
ſolucione pauca et tercia virtus que confert
aſperitatibus canne et hiſpide in principio ſin
num in fine eius / et cum induratur et infri
gidatur agreſtis magis conuenit ei ¶
Et ſecunda virtus ſeminis eſt virtus que abſter
git. et quarta eſt virtus que confert hic
tericie contingenti ab opilacione epatis
¶ D. quando coquitur et comeditur mollit
ventrem quia quando fit emplaſtrum cum eo crudo
et cocto reſoluit apoſtemata / quando qui bi
bitur de ſemine eius cum mellicrato curat
yctericiam / ¶ Raſis bene atriplicis

facit vomere fortiter et vidi hominem qui
bibit ex eo ʒ. ij. et fecit ipsum vomere
et aſſellare uſque ad debilitatem magnam
141 Suſ .i. liquiricia // Liquiricia /
D. eſt arbuſtum habens ramos lon
gos duobus brachiis / habet folia ſimilia
foliis arboris maſtice et eſt ſuper folia
humectatur que adheret manui et flos
eius eſt ſimilis flori herbe dicte cra
chioch et eſt purpurei coloris et ſemen
eius eſt in magnitudine ſeminis arboris dicte
Kalatabas verum eſt aſperius eo et eſt
in certis ſilibus certis bernix rubarum
et habet radices longas ſimiles in colore
ſuo ligno quod nominatur in oriente
buxum aut ſicut radix genciane
et eſt in eo ſtipticitas cum dulcedine ¶
Et exprimitur ſuccus ex eo ſicut exprimitur
licium. G. maius inuamentum quod eſt in li
quirice eſt in ſucco eius radicis / que
herba eius proprinqua ſubſtancie corporis et val
de ſimilis ei ¶ Sapor eius dulcis eſt ſicut
ſapor radicis eius cum ſtipticitate pro
cincta que virtus eius prima eſt ſicut
huius corporis / ac ſi ſit tepide
caliditatis / et ideo eſt prope genus equale
et eſt humida propter humiditatis ¶ Et
virtus eius eſt / ſecunda eſt virtus que lenit
et tercia eſt virtus que lenit aſperitate et
veſicam et abſcindit fluxum ¶ D.
ſuccus eius confert aſperitati canne
pulmonis et debet apponi ſub lingua et
tranſglutiri aqua eius / et qui bibit cum
rob confert inflamacioni ſtomaci / et dolori pec
toris et inſtrumentorum anhelitus et confert
epati et ſcabiei veſice / et dolori veſice
et dolori renum et fugit aqua eius et ab
ſcindit ſitim et confert exitibus qui lin
ſuper eas et confert ſtomaco / quando maſticatur et
deglutitur ſuccus eius ¶ Et decoctio
radicis liquirice re. confert ad ea ad que
ſuccus eius conuenit ¶ Et quando radix li
quirice deſiccatur et teritur et fit emplaſtrum
cum ea confert panarico et adminiſtratur
in puluere et confert vngule oculi /
Sequitur capitolum de Ulcera /

192 Selk. i. bleta. G. sunt eius spes due
s. alba et nigra in sapore eius e
nitrositas et virtus eius est virtus que
abstergit et resolvit et expellit fursfurea
tes capitis cum eum fit sive ablutionem
Et cum bleta coquitur egreditur ex ea
nigrositas eius et acuitas / et fit virtus
eius que prohibet generationem apostematis
et resolvit resolutione pauca / in alba
vero est de virtute abstersiva et resolutiva
plus quam in nigra est tamen stiptici
tas et proprie in radice eius Et dixit
in libro de cibis quod in ea existit hu
miditas abstersiva abstersionis separate et
cum illa humiditate laxat ventrem
et mordicat in testina et stomacum / et ma
xime cum sunt boni sensus et ideo accidit
quod bleta est mala stomaco / et proprie illi qui
est sicut dixi cum usus eius e nimius
Et nutrimentum quod eius est paucum
/ sicut nutrimentum aliarum herbarum
Sed bleta quidem est magis innativa
/ quam molochia in aperiendo opilationes
epatis / cum est sicut diximus D. nig
stringit ventrem sicut lens / et maxime
cum coquitur / et radix eius est plus
constrictiva ventris et alia species eius sol
vit ventrem / et ambe quidem species sunt
malicimi ponticitate que est in eis
que ideo cum fit ablutionem cum succo
eius et melle mundificat cerebrum et
confert dolori auris et cum ex radice ble
te et radicis eius abluitur caput au
fert lendines et purgat ipsum a furfuri
bus / et cum ponitur super scrophulas que sunt
a frigore confert eis Et fit emplastrum
cum foliis eius ad morpheam postquam
morphee locus abluitur cum nitro et fit
emplastrum cum eo ad allopiciam postquam
abraduntur capilli et adulcata staudu
lenta et cum coquitur cum foliis eius curat
bothor et combustionem ignis et hispi
lam Abenmesuai cum coquitur et comedi
tur cum fabis digeritur cito Damascenus autem
est bona colice / liber de agricultura cum
lavatur caput cum succo eius / occidit

pediculos et cum linitur cum ea impetigo
delet eam / et curat ulcera narium et
facit oriri pilos in allopicia f. f
193 Hubeze. i. malua : malua f
D. e ex ea domestica et agrestis
G. domestice virtus est que resolvit
et mollificat parum. Sed silvestris semper quod
est in ea de humiditate aquosa / parum humida
virtus eius est debilior et semina am
barum sunt fortiora eis Et angu
stum virtutis caro est / similiter augmentum
siccitatis reperte in eis Et est etiam
alia species malue / que dicitur molochia
D. domestica est convenientior
cibus quam agrestis Sed ipsa est mala
stomaco / mollit ventrem et augmentum ef
ficit in lacte et proprie sumitates eius quod
fertur intestinis et vesice Et cum fo
lia eius masticantur / et fit emplastrum cum
eis cum paulo sale mundificat fi
stulas lacrimales et sanat in eis car
nem nasi Sed cum volumus incar
nationem cum eis administremus sine sa
le ea Et cum fit emplastrum cum ea
confert puncture ad amborum et apum
et cum teritur cruda / et miscetur cum buti
ro et linitur cum ea aliquis non nocet
ei punctura eorum Et cum coquitur
et teritur bene et miscetur cum ea oleum
et ponitur super combustionem ignis et super
hispilam confert eis Et fit sessio
in decoctione eius utilis et mollit
duricies matricis Et fit cum ea clis
tere convenientes mordicationi intestinorum
et matricis et ani Et cum coquuntur
folia eius cum radicibus suis con
ferunt medicinis mortiferis. s. cum bibitur
ex decoctione illa / et fit vomitus cum
ea et fit illud sepe et confert punctu
re tutele et provocat lac et cum ea semine
eius administratur semine andrachne
silvestris sedat dolorem vesice Abe
mesuai malua est frigida et humida in p°
gradu et proprie domestica ex ea et est

mala sto / et ynida quidem confert ve
sice et semen eius est magis iuuatiuum
et est bonum asperitati pectoris et pul
monis et vesice ¶ Et quando folia eius
teruntur et ponuntur super puncturam ar
borum sedant dolorem eius / et quando co
quuntur cum oleo ro. et fit emplastrum
cum ea in apostematibus vesice et renum
confert / et quando fit emplastrum cum ea
in apostematibus talis sedat et iuuat ea

Completus est tractatus secundus de proprietatibus
de medicinis gradus primi :-
Incipit tractatus tercius singularum medi
gradus calide et sicce. Vrtica :-

Hinmure .i. vrtica latinum est
Vrtica. Et sunt eius due species
vna earum est asperior et nigrior huius
semina lacerta et habet semen simile se
mini canabi / nisi quia est minus mi
nus ea. alia vero habet et non habet folia
ita aspera sicut prima ¶ G. quod de ipsa
administratur est semen et folium
et ipsa vtriusque est sotilissima et propter
hanc sotilitatem morditat quod
inuenit in membris / postquam vero habet
de calitate tamen quod faciat hoc ¶ Et
virtus eius prima est virtus que cale
facit calefactione non multa et desiccat
desiccatione bene mordicatione et acui
tate / et secunda est virtus que resoluit re
solutione multa et est cum hoc ea vento
inflatiua et propter hanc causam mouet co
itum / ¶ Et tercia est virtus que delet ex
ituras et apostemata que fiunt post aures et
facit excreari humores grossos visco
sos a pectore et pulmone quando bibitur et
vlcera corrosiua et cancrum et omne
cui conuenit exsiccatio que quando bi
bitur de semine eius cum vino excitat
appetitum coitus / et hoc idem quando dicitur
nisto / quia iuuat in flatum et soluit ve
trem solutione temperata / propterea quia
abstergit et commouet / non illa via qua
soluunt alie medicine solutiue ¶
D. scilicet ambarum specierum / quando teruntur cum

sale et fit inde emplastrum iuuat morsu
canis et vlcera fraudulenta et cancro
sa et vlcera sordida et corrosiones ner
uorum et exituras et apostemata que fiunt
post aures et apostemata que dicuntur furgella
et fit cum eis totidem cum cera / addimatur
splenis ¶ Et tritur ex foliis eius et
ponitur in naribus abscindit fluxum
sanguinis ¶ Et quando teritur ex eis co
ficitur cum mirra / et fit inde nas
tale pro .a. quia ponitur folia eius
quando bibitur cum vino excitat appetitum
coitus et aperit orificium matricis et herba
et conficitur cum melle et comeditur et con
fert asmati que non sinit hominem
iacere et ptesi / et expellit superfluitates
a pectore et decocto foliorum eius quando
coquitur cum pauco mirre pro .a.
quia quando folia ipsa coquuntur cum lima
cibus molliunt ventrem et prouocat vri
nam / quia quando ipsa coquuntur cum ordeo
expellunt superfluitates a pectore
et quando fit gargarismus cum succis
eius curant apostemata vuule ¶ Dat
oleum vrtice est magis laxatiuum
quam oleum Cartami .s. quintum quod pars
virtutem laxatiuam vrtice / virtuti
laxatiue cartami ¶ Abemesuai
mouet coitum quando comeditur cum cepis
et vitellis ouorum / quia quando tritur semen eius
et ponitur super cancrum confert et de proprietate
eius est / quod laxat flegma viscosum
¶ Abenguesic quando excoriatur semen
vrtice et tritur et miscetur cum melle
et sumitur laxat cum fortitudine et
tamen ne tangat virgam et caput me
rum ne adiuuat ea ¶ Et dosis est a
.xx. granis vsque ad .xxx. ¶ Ysaac
benaturam humores viscosos so
tiliat et prouocat vrinam et confert dol
torem / et iuuat coitum maxime si
comedatur cum cepis et vitellis
ouorum et quando bibitur cum sectarab in

185 [C] confert splen(i) et dol(ori) lat(er)is **Blatta**
Ahesfur achel · i · vn(gula) **bizancia**
Ungula arom(a)tica et est blatta biza
ncia · D(yascorides) · est coch(i)lium ex sp(eci)ebus os
treato(rum) et est simil(ite)r de conchilijs pal
pit(um) et r(e)p(er)iunt(ur) in regionib(us) in aquis
ub(i) n(asc)it(ur) q(uo)d dicitur spica nardi ¶ Odor
aut(em) eius est arom(a)tic(us) q(uonia)m istud a(n)i(m)al
comedit nardu(m) · i · spica(m) nardi / et rep(er)a
collig(itur) in t(em)p(or)e estiuo / q(ua)n(do) aque desic
cantur (com)p(ar)itur eq(uus) ex eis in litorib(us)
maris arizum et col(or) eius est declinis
ad albedinem / et e(st) pinguis ¶ Sed
illa que nasc(itu)r in babilonia est col(oris)
subnig(ri) et est mi(n)or illa ¶ Et omnes
h(abe)nt bonu(m) odore(m) et q(ua)n(do) suffigat(ur) cum
eis sentit(ur) odor eaz(um) sicut odor cas
torei / q(ua)n(do) ig(itur) fit suffigatio cu(m) eis mu
lieri h(abe)nti suffocatio(n)em matri(cis) et simil(ite)r
h(abe)nti ep(ilepsi)a (con)fert et q(ua)n(do) bibunt(ur) et mol
liunt ventre(m) et comburunt(ur) et faciunt o(mn)is
op(er)ationes quas faciunt ostrea porcina
¶ Dixit mesçab(us) mesarugie q(uod) e(st)
ca(lidum) et sic(cum) in iij · g(radu) · ¶ Et mestue dix(it)
quod est plus sicca / et est in ea stipti
citas et stip(tici)tas et co(n)fert sto(macho) / et ep(ilepsie) et ma
trici et q(ua)n(do) fit suffumigacio cum ea de
186 subtus stringit fluxu(m) · m(enstruorum) · **Ebanus**
Ebinus · i · ebanus · D(yascorides) · Due s(unt)
sp(eci)es eius · s(cilicet) · absi et inda et ab
si est lignu(m) nigru(m) non h(abe)ns linea
tiones / s(ed) in soliditate et subtili(ta)te
sua est simile cornu ¶ Et q(ua)n(do) frangi(tur)
h(abe)t fracturas suas duras solidas
mordicat linguam et est stiptici sa
poris / que q(ua)n(do) ponu(n)t(ur) sup(er) p(ru)nas pro
fert odorem bonu(m) · s(cilicet) · q(ua)n(do) est recens
quia in ipso e(st) pinguedo q(ue) i(n)fla
matur q(ua)n(do) appropinq(ua)t igni ¶ Et fri
catur sup(er) cote et limat(ur) sicut lap(is)
et fit col(or) eius sub ruffus et mordicat
linguam / in yrida v(er)o sunt linea
tiones albe et colores subrufi / que
o(mn)is eius sp(eci)es q(ua)n(do) franguntur sunt
dure in fractura ¶ Absi v(er)o e(st) melio(r)

adulteratur aut(em) cum quada(m) spe(cie) spi
narum et cum quoda(m) ligno q(uo)d dicitur
sas sause p(ro)pt(er) similitudinem q(ua)m h(abe)t cu(m)
eo ¶ Cognoscit(ur) adulteratum ex eo /
quia est molle et col(or) suo est varietas
lineatio(nis) et color eius est p(ur)p(ureus) · s(u)p(er)ius
et non mordicat lingua(m) que q(ua)n(do) poni(tur)
sup(er) ignem / non h(abe)t odorem bonu(m)
¶ G(alienus) · istud lignu(m) est ex rebus que
q(ua)n(do) fricant(ur) cum aqua resolunt(ur) sic(ut)
lapides et sub(stanti)a eius est subtilis que
i(n) ea est p(ri)ma est virtus que tale
facit / et v(ir)tus eius s(ecund)a que abst(er)git
et t(er)cia e(st) v(ir)tus que aufert quod est
coram pupilla in p(ro)hibens visu(m)
et ip(s)um ingreditur in medicinis o
culo(rum) co(n)sequentibus ulceribus an
tiquis eo(rum) et humoribus fluentib(us)
ad eos antiq(ui)s cursu et ad bochor ¶
D(yascorides) · v(ir)tus ebani est abst(er)siua obscu(ri)
tati visus et confert antiquo cursu /
humitati ad oculos / et ulceribus oc(u)li
nominatis clotis ¶ Et fit ex eo s
catoniu(m) sup(er) quod fricatur sief / et fit
op(er)acio eo(rum) efficacior q(ui)a si volum(us)
cum eo curare oc(u)l(u)m accipi(tur) limatu(ra)
eius aut fricatura eius et infundit(ur)
in vino terre habuus die uno et
nocte et p(ost)ea teritur bene deinde fit
sief ¶ Et inda aut(em) terunt p(ri)mo et
p(ost)ea faciunt quod diximus / et q(ua)n(do)
infundunt ip(su)m in aqua loco vini
et comburitur ebanu(m) in olla terra
dou(m) fit carbo deinde abluit(ur) / sic(ut)
abluitur molipdina combusta
et e(st) conveniens oc(u)lo et p(ur)itui eius ¶
Alcausi fugit lapidem vesice ·
187 Abrong · est gra(n)um p(er) **Abrong**
um p(ro)mictatu(m) nigredine et
albedine rotundu(m) / sicut gra(n)um mes
· i · robelie nullius odoris affertur
de sitem et sapor ipsius est amaritu
do et est ca(lidum) et sic(cum) · in ij · g(radu) · soluit ve
ntrem expellit lumbricos et ascarides
et soluit si(mi)l(ite)r fleu(ma)tes falsaticas ab
intestinis **Galinia** : P : P

188 Melifatos · in latino e salvia
M. est arbustum longu hns
ramos plures et lignu eius quadr
tum ut quadrangulatu. C. Cuius color
est ad albedine declinis / et folia eius
sunt similia folijs citoniorum nisi quod
sunt longiora et strictiora et rugo
sa pauca rugositate / sicut est
rugositas panni / propterea quando abluitur
aliquorum extendatur et reponatur. C. Et
ht supra se bottra cuius color declinat
ad albedine / et ht odorem bonu
et est in ea sba et ht in sumitatibus
ramorum seme simile semini herbe si
lustri que dicitur ortuen. Nasci aut in loc
aspris. C. O. complexio huius herbe
est calida caliditate manifesta / et e
pauru stiptica. C. D. decoctio foliorum
et ramorum ipsius qu bibitur provocat
urina et m. et expellit fetum / et
confert morsui scorpioni marini et de
nigrat capillos et confert apostatibus
et abscindit fluxum sanguis et mu
dificat ulcera fraudulenta / et cu
decoctione ramorum et foliorum ipsius fit
ablucio sedat pruritum genitalium
virorum et mulierum Anagallis
189 Anagallis est plantula hns fo
lia sotilia parva et ramos
quadrangulatos et seme simile semini
Coriandri / que masculus ex ea
nominatur in greco xamaela et femina
Cardabella et est herba de haulcis
C. D. est herba cuius due sunt species
una parva ht flore celestum colois
et est femina altera non ht flore rubei
colois et est masculus et sunt due p
lantule expanse Sup facie terre
hntes folia parva rotunda similia
folijs herbe que dicitur lactu / et hnt ra
mulos quadrangulatos et seme rotun
dum et radicem sotilem. C. O. virtus
eius est virtus que calefacit prim · et
desiccat sine mordicatione. C. Et sua
est virtus que abstergit abstersione

et attrahit que tria e virtus / que ex
trahit sagittas et spinas et alia i
fixa corpori que succus eius i iectus
per nares expurgat cerebrum ab humoribus
qui sunt in eo et incarnat ulcera et
confert corrosionibus membrorum. D. a
be species huius herbe conveniunt apa
tionibus et prohibent hisipilam et ex t
hunt sagittas et infixa corpori et rep
mut ulcera fraudulenta. C. Et qu
titur aliqua ex eis et exprimit succus
eius et fit ex eo gargarisma extrht
fla a cerebro et fit cum capiperguid ess
ad h. et dol sedat dentium. C. Et qu
fit ex eo sternutacio in parte opposita de
tis dolentis aufert dol eius / que
qu iste succus miscetur cum melle
regionibus attrahit confert obscurata
ti visus et caligini et abstergit oculum
que qu bibitur cum vino confert
morsui et dol ~~de[...]~~ reni. et epis
et lateris. C. Et dicit quidam quod illa species
anagalli cuius flos est celestis col
confert exitum ani / quod illa cuius est
flos col rubei facit anu egredi
si fit cum ea emptim Ozimum gari
190 B Erongemisch / y ofilatum P
B saac benaram est ozimum
gariofilatum et folia eius sunt parva
quorum color est inter virore / et glau
cedine et odor huius herbe est similis
odori gariofilorum et stipes eius est
quadrangulus cuius color est sicut col
foliorum ipsius seme eius est minutu
nigrum. C. Et colligitur in mese iunio e
calidum et siccum in fine · in g · q fert
sto / fto et facit digeri cibum gros
sum et confert epi et cordi et aufert
tristicia et sollicitudine et odoriscas
facit cruciaciones et aperit opila
tiones cerebri / que confert cardiace
que est a fte et intra / que qu comeditur
aut odoratur confert opilacioni narium
C. Sindaxar auget colam et est
bonu emoroydibus C. alkaldmen

est magis operatiuum quam maiorana / et quando sic subtiliatur neque est in eo desiccatiue tantum quantum in illis Ozimum gariofilatum

191 Bedarog .i. ozimum non gariofilatum sed aliud commune. D. in capitulo de solatro dixit quod domesticum solatrum et est arbustum paruum et habet fol cat nigri similia foliis bedarog sed maiora et latiora. ¶ G. est calidum in .ij. gradu et habet humiditatem non naturalem Et dixit ypo quod ipsum est siccum in natura sua et retinet ventrem Et dixit Rufus quod est siccum in natura sua et committitur ad coleram velociter et mundificat humiditates pectoris et virtus eius secunda est virtus que fit emplastrum cum eo quod resoluit et maturat et non est alicuius iuuamenti intus sumptum ¶ Et dixit in libro de cibis quod est malum in cibo sumptum propter difficultatem digestionis que dixit in libro experimentorum quod vinum ex abis quod generat coleram ¶ D. quod sumitur de eo in cibo multum inducit obscuritatem visus et mollit ventrem et generat ventositatem et prouocat vrinam et lac et est difficilis digestionis et quando fit emplastrum cum eo et cum alzarcori et est cum oleo ro. et aceto confert apostematibus calidis et quando fit emplastrum cum eo et vino in sule iebi confert pulsacioni oculi ¶ Et succus ipsius quando auffertur spuma eius abstergit visum / et semen eius quando bibitur confert illi / in cuius corpore est quantitas melancolie et confert singultui et inflamacioni et quando odoratur facit sternutare ¶ Et bedarog quod facit hoc scilicet herba ipsa que oportet quod stringantur oculi eius qui sternutat cum eo in hora sternutacionis multi quidem cauent a comestione eius propterea quando masticatur et ponitur in sole generantur ex eo vermes et homines regionis lyonorum dicunt quod siquis comederit bedarog et pungatur eadem die a scorpione / non euadit mortem a punctura illa ¶ Et humani / quando inueni aliquos ex antiquis philozophis dicentes quod stringit ventrem et aliquos qui dicunt quod laxat sicut vidisti ¶ Videtur ex hoc quod habeat in se duas virtutes contrarias sicut caules / quando coquitur in ventre virtutem expulsiuam forte in corpore adiuuat ad fluxum / sed quando inuenit virtutem retentiuam forte adiuuat ad retencionem / ideo quia in eo sunt due virtutes scilicet virtus laxatiua et virtus stiptica ¶ Et dixit in bedarog et in vaporibus / quod quando non bene coquuntur nocent stomacho / propter mordicacionem que est in eis que dixit in bedarog item quod calefacit sanguinem et desiccat desiccatione forti ¶ Et dixit item ficus et vue et alij fructus qui non sunt bene maturi et caro ... et bedarog et napo et baucia et omnia alia et radices cozo et vinum nouum grossum / et multas habent superfluitates et propterea exprimunt ab eis succi corporis propter superfluitates que sunt in eis ¶ Habe mesuai in samargia dixit que acuit visum multum subtiliter et ideo comeditur cum bedarog et rafano Cotula

192 Bibar .i. cotula. D. habet stipitem mollem ut leue et folia similia foliis marrubij et flos eius est citrinus plus flore camomille similis oculo / et ideo nominatur cum hoc nomine nasci in bizanca ¶ G. acuitas et mordicatio sunt in ea plus quam in camomilla et resolucio eius est amplior resolucione ipsius a deo detinet ... apostemata dura quando admiscetur ei cera dissoluta ¶ D. quando teritur flos eius cum cerote resoluit apostemata dura et sciatica que durant quidem quod quando vitellus bibitur ex ea in balneo / propterea quando egreditur

acrimonia calidior meliorque tollo-
rem ipsius et facit ipsum vomere. Tere-
bintus. terebentina et lentiscus.

147 Botim .i. arbor gummi viridis et est
botim .i. terebintum albatim
secundum medicos est duarum specierum scilicet do-
mestica et silvestris / et domestica
est botim secundum veritatem et fructus
eius est granum viride / que silvestris
est lentiscus et est arbor in montibus
nascens. Et dixit michi arbos
quod arbor lentisci est sicut arbor
glandium magnarum nisi quia est
pulcrior similitudes foliorum eius sunt
ad rubedinem declines et sunt folia
lenia et fructum facit in nascentibus
sicut botim et qui maturantur fructus
sunt rubei / et folia eius similiter rubes-
cunt et coquuntur folia eius bene et cola-
tur aqua illa et ponitur super ignem et
coquitur donec fit sicut rob / et curat
cum eo asperitas pectoris et tussis et
dolor auris et est in eo ponticitas
et quoque apparet gummi eius sicut melo
Et dixit emanat aliquid alentiscolat
viscosum nigrum sicut facit ex lauro
que gluten quidem lentisci est odo-
riferum et miscetur in confectionibus
odoriferis et propter similitudinem suam
cum botim / dicunt quidam quod arbor len-
tisci est arbor gummi viridis. G.
Cortex huius arboris / et fructus eius
et folia eius omnia sunt stiptica et ad
hoc calefacit in .ii. g. et istud est signum
quod desiccat. Vinum quod est recens
humida est minoris desiccationis
a deo quod qui desiccatur fit siccum in
.ii. g. Sed fructus eius proprie quod de-
siccatur / devenit ad .iii. g. recto
desiccationis / et accidit ei decalitate
tum quod ille qui masticavit ipsum co-
gnoscit statim et provocat urinam
et confert spleni. D. terebintus est
arbor / gummi viridis et est arbor
nota / cuius folia et cortex et fructus

sunt stiptica et ideo convenit ad omnia
ad que convenit arbor masticis
et fructus eius comeditur ab aliquibus
et est malus stomacho / et calefacit et in-
citat coitum et provocat urinam.
Et qui bibitur cum vino confert
morsui tutele / et gummi huius ar-
boris affertur de garbi et reperitur
de ipsa in palestina et syria et cy-
pro / et lycon et in insulis que dicuntur
cyclades et est melior et clarior
aliis et color eius est vergens ad al-
bedinem similis colori vitri et coloris
celestis bone odoris / huius adorem
arboris gummi viridis. Et melior
quidem gummarum omnium est gummi ter-
binti et post ipsum est mastix et postea ip-
sum est gummi iambut / et postea ipsum est
gummi aci / et postea est gummi arz et quelibet
istarum gummarum calefacit mollit
et dissolvit / sed terebentina convenit
tussi et ulceribus pulmonis et sputo
sanguinis mundificat enim pectus et
pulmonem quod fit lohoch cum ea
sola aut cum melle / et provocat u-
rinam et maturat celeriter vetre
et facit adherere pilos palpebrarum
et qui miscetur cum zinar et calcanto
et nitro et ere usto confert scabiei
ulcerose et qui miscetur cum mel-
le et oleo / confert humiditatibus
emanantibus ab auribus et pruritui.
Et ingreditur in confectionibus
unguentorum resolventium lassitudinem
et confert dolori lateris quod fit in unctio
148 cum terebentina sola. Sola. Balsa-
mus.
Jelesem .i. balsamum. D.
Magnitudo arboris eius / est
sicut magnitudo arboris gummi viridis
et sicut arboris botatis. Huius folia
similia rute foliis nisi quia sunt
albiora satis et subtiliora et est
in regione iudee versus occidentem
et diversificatur in longitudine

et breuitatem a gracilitate et grossitie
Et quoddam subtile simile capillis
quod inuenitur in arbore balsami
nominatur balsaton / et nominatur
ita quia est videre / lignum vero eius dicitur
xilobalsamum / semen carpobalsamum
et latinus eius opobalsamum.
Colligitur autem opobalsamum
in diebus ascensionis. Caniculari
namque tunc vulneratur ramus et stipites
huius arboris in pluribus locis / cum
instrumento ferreo / et quod egreditur
ab eis est purissimum / summa vero eius
quod colligitur ex eo in anno est
a .l. vsque ad .lx. rotulorum. Et
venditur in loco vbi nascitur pro
duplo ponderis eius ex argento.
Et melius autem ex eo est no-
uum fortis odoris parum acetosi-
tatis velocis resolutionis / le-
ne pungens linguam paruam pun-
ctione. Adulteratur autem pluribus
modis quidam namque admiscent
ei oleum quod dicitur tobion alii vero
admiscent ei mel et ceram aut
oleum mirti aut oleum alcanne
donec subtilietur vltimum et agitant
fortiter in uasis quousque non appa-
reat. Via cognitionis ipsius est fa-
cilis nam purum / quod ex eo distillatur
aliquo sicut lanam / et abluitur ipsa
lana non remanet in lana vesti-
gium eius sed adulteratum relinquit
vestigium. Et iterum quod per acus dis-
tillat in lacte coagulat ipsum adul-
teratum non facit hoc / et purum quod
distillatur in aqua diffunditur
et fit sicut substantia lactis cito adultera-
tum vero fit sicut oleum quod separatur
in superficie aque et fiunt velut stel-
le. Sed post quidem quod antiquatur indu-
rescit et corrumpitur virtus eius /

Errauit autem ille qui dixit / quod
purum quod distillatur in aqua descen-
dit primo deinde ascendit ad super-
ficiem aque et non dissoluitur. Sed
lignum quod dicitur xilobalsamum me-
lius ex eo est nouum recens subtile
boni odoris / cuius odor est sicut odor
opobalsami et est magis odoriferum
quam granum eius. Et granum quidem
ipsius quod nominatur carpobalsa-
mum est granum rotundum ad longitudinem
aliquantulum tendens et habet
acuitatem in ambobus capitibus
in medio vero est grossius cuius color
tendit ad rubicundinem et est plenum
quasi mordens linguam mordicatione
aliqua non multa. Et quod frangi-
tur intus humiditatem similem melli
et est odor eius bonus. Defertur autem
ex terra que dicitur an carimon granum
simile anacarion et adulteratur cum
eo granum balsami / sed distinguitur quia
est parum vacuum / debilis virtutis et
sapor eius vergit ad saporem piperis.
G. odor balsami est bonus et substan-
tia eius est subtilis et virtus eius ipsa
est virtus que calefacit et desiccat
in .iii. gradu. Oleum vero eius est subti-
lioris virtutis quam arbor et granum eius
est minoris subtilitatis quam oleum / lignum
eius minus est minus quam oleum.
D. Virtus balsami et bona calida in-
tus abstergit tenebrositatem visus et
aufert frigiditatem matricis cum fit na-
scale cum eo cum cera et oleo / et ex-
pellit secundinam et fetum. Et quod fit in-
unctio cum eo prohibet rigores et
mundificat vlcera sordida / et quod bi-
bitur prouocat vrinam et est bonum as-
maticis / quia maturat superfluitates que
quando bibitur cum lacte est bonum illi qui
bibit toxicum quod dicitur aconitum / et illi

quem momordit aliq̃ aial ve
nenosum / et miscetur in vngētis q̃
sunt ad resoluendū lassitudinem
et in oleis et electuariis ¶ Et fortius
quidē quod in balsamo est oleum
eius / et post ipsum granum / deinde li
gnum / Gūa vero eius cum bibibuntur
confert et apati cā. in plmone et
tussi et sciatice et epi(lencie) / et opilationibus /
et anelosis non potentibus hanelare
nisi sedeant ¶ Et torsionibus et stra
gurie et illi quem momordit aliq̃ aial
venenosum et in suffumigationibus qui ad
miscentur in dec. matricis que cum fit
sessio in decoctione eorum confert matrici
et extrahit ab ea humiditates que liquid
etiam eius iuuat ad h. vim est de
bilius quod quando cum coquitur in aqua et
vino confert malitie digestionis et morsibus
venenosis et constrictioni neruorum / et
prouocat vrinam et confert vlceribus capitis
cum yreos sicca ¶ Et expellit corti
tes et ingredit in confectionibus odoriferis

199 [L]enzbaue Nux muscata : 195
L. nux muscata. acartum. ienz
baue / est nux muscata et affertur abun
dia / vsciat benadam / meliores ex
eis sunt rubee / pingues grauces ¶
Et detiores sunt nigre leues / sicce
et sunt cā / et sicce fugiunt ventum aro
tizant stomachum / et odorem eius efficiunt
bonum aufferunt fresitates astro / et
digerunt cibum et expellunt ventosita
tes et corroborant stomachum / et epar / et sunt
lentigini faciei / spiginum / et extenu
ant splene et molliunt ap̄a duxorum epatis
¶ Abemesuai / uā eius est sicut na
gatiof / et est cā. et sic. in 2o. g. bona
stomacho / et epati frigidis ¶ Mesai nux muscata
est cā. et sicca in fine 2i g. fugit ve
trem et aromatizat stomachum / et efficit odo
rem oris bonum et confert debilitati
epatis et stomachi ¶ Albasari. et Diasis sunt

196 [L]eiz et agilenz Nux auellana
L. nux auellana. b. quod ex nuce
comeditur est subtile et vnctuosum
et recentes ex eis que non sunt hu
matue / neque sicce / sunt plene hu
miditate maxime seminatae ut dixi
/ et olei nunc antiquarum virtus prima est
virtus cā / et virtus secunda est virtus que
resoluit / et virtus tertia est virtus que
confert vlceribus corrosiuis et hisi
pile et fistule lacrimali ¶ Et quidem
vtuntur eo in vlceribus neruorum sed
in foliis nucis et in summitatibus est
stipticitas in cortice vero nucis dum est
recens est stipticitas maior quod propter hoc fit
ex eo rob / cum ex eo exprimitur succus
sicut exprimitur ex morsis et ex fructu
rubi / Deinde coquitur cum melle et confert
illud rob egritudinibus oris et gutturis et fau
cium / et in oris eo in quo iuuantur super decoc
tione ¶ Cortex vero nucis durus cum
aduritur fit medicina subtilis incisiua
et desiccatiua sine punctione / In auel
lanis vero est sba sotirea fri. plus quam
in nucibus magnis / quia sapor earum
est magis ponticus sapore illarum / quod
hoc reperitur in arbore fructu et cortice
In aliis vero proprietatibus similes sunt
nucibus maioribus ¶ D. Nuces
comeste sunt grauces digestioni nocive
stomacho generant colam nocent tussientibus
et cum comeduntur cum ficubus et ruta au
ferunt mortiferam sunt tyriaca op
tima contra ipsam Et sunt ¶ Et sunt
quando comeduntur post coitum fit hoc
etiam / et cum amplius ex eis comeditur
expellunt ascarides / que cum admi
scentur cum pauco melle et ruta / et fit
emplastrum cum eis super mamillam
resoluit apostemata ipsius / et resoluit a
nodationes neruorum ¶ Et cum admi
scetur cum eis mel et sal et cepe et fit
emplastrum confert morsui canis et hominis
/ que cum nux teritur sicut est in cortice

suo / et ponitur super umbilicum aufert
corrosiones. Et cortex eius qui
aduritur et miscetur cum oleo et li
niuntur inde capita infantium fac
capillos pulcros et bonos / et fac
oriri pilos in allopicia. Et nucleus
autem est intus nucis qui comburi
tur et teritur et miscetur cum vino et fit
inde nastale et prohibet menstrua et quod
est intus similiter. s. Caro eorum
que sunt vetuste / qui masticatur
et ponitur super apostema quod dicitur ancoria / et sanat
herisipilam / et sanat fistula lacrimalium
et sanat allopiciam curat eam. Et exprimi
tur ex ipsis oleum quod tenuitur et ex
et exprimitur. Recentes vero humide sunt
minus nocive stomacho / aliis / et sunt dul
ciores et delectabiliores et propter hoc mi
scetur cum aliis ad fugiendum acuita
tem eorum / que quando sit emplastrum de la
cticatibus percussorum / set avellane
sunt male stomacho / que quando teruntur et bibuntur
cum mellicrato curat tussim anti
quam / que quando assantur et comeduntur
cum pauco pipere maturant catar
rum. Et quando aduruntur cum cor
tice suo et teruntur et conficiuntur cum axun
gia aut sepo yrcino et liniuntur cum eis
allopicia facit oriri pilos ibi
quod dicunt quidam quod avellane combuste
quando teruntur cum oleo et ungunt inde
capita puerorum / fiunt inde glaucos
oculos faciunt eos nigros et de
nigrant capillos eorum. Nux vomica.

197 Menz alkey i. nux vomica hab
nix / facit evomere fortiter sola
aut cum aliis medicinis quando teri
tur et miscetur cum pauco sale eo quod
sal iuvat et movet humores et facit
eos egredi facilius provomitu que
quantitas eius dosis est ʒ. ii. et
bulliant folia et summitates aneti
sicci in pondere ʒ. xx. in libra una
aque ad consumptionem medietatis eius

/ deinde apponatur pars mellis et non
conficiatur cum melle / et postea ad
misceatur cum aqua illa de coc
te et bibatur quod facit evomere vo
mitu fortiori / et fortassis solvit ve
trem et tali modo preparatur con deb. et
semine atriplicis. Cabrachim est
nux minor est inter glaucedinem
et albedinem maior avellana parum
et sunt in eo nodi qui accipiuntur de
cortice eius / et teritur et cribratur
de ipso ʒ. i. cum ii. aur. / auri triti
aut semine feniculi et conficitur cum melle
sufficienti et bibitur cum aqua ca
lida movet vomitum et expellit
superfluitates coloricas et fleumaticas et
laxat intus secundum virtutem et secundum naturam
superfluitatem. Rathahan. pp.

198 Leuzhal rathahan hahamet
Abendamus dixit in quidam
arabes ex hominibus secretis quod ra
chahe est arbor magna sicut nu
cis hius folia sicut ficus magna et sic
tum sicut malagranata parva qui
nascitur ad radicem sol. Oriens
ficus nascuntur huius pendicium in
climatum propter hoc magnum fructum
et colligitur de ipso quantitas multa.
Et dixit non nominabimus eas
ienz mauzen i. ficus pharaonis
nux ficus. Et rachaha / que ego vi
di in oriente multum ex eis / quod ra
chaha est fructus / sicut ficus huius ra
tem grossam et est dulcis bonus
boni odoris et comedunt cum hoi
nes et pastores. Et dixit ammelie
ten quod est nux vomica. Et quo
considerabilis duos sermones s. racha
han et nucis vomice et videbis vita
tem. Polium montanum.

199 Ialhande i. polium montanum et
sunt eius due species s. magnum
parvum / et parvum est quod utuntur medici
et est planta parva subtilis eius longi do

est sicut palmus et est plena semine et
super summitatem eius est capitellum
parvum rotundum simile capitello
spine albe in cuius odore est debi-
litas odoris. G. In sapore eius est
acetositas et acuitas parva / et hic sapor
est in minori plus et magis apparens quam
virtus eius prima est que calefacit
in secundo gradu usque in fine ipsius et desiccat
in tertio. Et secunda est virtus que abstergit et
precipue illud quod est minoris speciei quoniam de-
siccatur / maioris vero speciei que est
recens / virtus eius est que incarnat
que virtus tertia est virtus que aperit
opilationes membrorum interiorum et provo-
cat urinam et menstrua et mundificat vulnera
ut ulcera maligna cum pulverizatur
super ea / et precipue minoris speciei que est sic-
cum. Sed maioris speciei que est recens
incarnat vulnera magna. D. Virtus
ambarum specierum est quod cum decoctio
earum bibitur confert morsibus vene-
nosis et ydropisi et ictericie et cum bibi-
tur cum aceto confert opilationibus splenis
[illegible] facit [illegible] et est [illegible] et
laxat ventrem et provocat menstrua.
Et cum sternitur [illegible] fugat alia ve-
nenosa quod cum fit emplastrum cum eo con-
glutinat vulnera humida et ipsum mun-
dificat caput et refrenat libidinem
et provocat urinam. Bancia bastina

160 Hezar i. bancia. D. est ex ba-
ca domestica et silvestris / et dome-
stica quidem est nota silvestris vero habet fo-
lia similia foliis sui [illegible] / nisi quod
sunt latiora eis / et sapor quidem eorum
vergit parum ad acetositatem et habet stipi-
tem rectum asperum et super stipitem est capitellum
simile capitello aneti / et est in eo
flos albus et in medio ipsius floris est
res similis fungo / cuius color est purpu-
reus / et habet radicem in grossitudine di-
giti et in longitudine unius palmi boni
odoris que cocta comeditur. G. Do-

mestica est subtilis et virtus eius /
prima est virtus que calefacit / et secunda vir-
tus est que subtiliat / quod tertia virtus est
que excitat coitum. Sed agrestis
est subtilior / et virtus eius prima est
calida / et virtus eius secunda est quod abster-
git / et non inflat / quod tertia virtus
quod provocat urinam et menstrua et tota her-
ba facit hoc maxime vero semen et radix.
Sed cum ex foliis eius fit emplastrum super
ulcera / que incipiunt corrodi confert.
D. Semen silvestris cum bibit illud
mulier aut facit sibi nascale cum
eo provocat menstrua / et cum bibitur confert stran-
gurie et sterilitati et pleuresi et morsibus
venenatis et dicunt quidam quod est
ex ea species que est masculus et quedam
que est femina masculus vero habet semen
oblongum femina rotundum / que quidem
semina cum bibuntur confert in ypocondriis.
Et radix huius herbe provocat / urinam
et excitat coitum fortiter et cum fit
nascale cum ea expellit fetum quod
cum folia eius teruntur et miscentur cum
melle et ponuntur super ulcera mundant
ea. Domestica vero est convenientior
cibo et melior quam silvestris / et ipsa est
conveniens ad ea ad que convenit
silvestris nisi quia operatio eius est de-
bilior operatione ipsius. Viscus

161 Dabach i. viscus. D. Melior ex
eo est novus quod est similis in colore
suo colori porri extrinsecus vero [illegible]
sine asperitate / et sine furfurositate
et fit ex fructu rotundo qui nascitur
in arbore glandium cuius species est ar-
boris buxi. Efficitur ergo ille rotundus
et abluitur deinde decoquitur in aqua.
Sunt autem quidam qui masticando fructum
ipsum faciunt. Reperitur autem in arbore ma-
lorum et pirorum et in aliis multis arboribus
et reperitur / quod in radice alicuius arboris
aliquorum pirorum. Vidi namque in mon-
te nascentem homines qui faciunt ip-

ex arbore magna que nascitur
apud eos que nominatur apud eos
tarabella accipiunt quod ramo eius
et excoriant eos et facientes fasti
culos / et infundunt in aqua et dimit
tunt per mensibus / donec [illegible]
confusione forti / et fit inde vinum
bonum. Et G. soda inferi est soda com
posita ex soda aquosa et aerea / et
de hiis ambobus est in eo multum
/ et extrema pauca quia in sapore
eius est acuitas plus quam acritudo
/ et virtus eius prima est virtus que
calefacit non tamen cito cum apponitur corpori
/ sed cum facit moram / sicut in corpore
facit capsia. Et nos quidem diximus
in hiis que preterierunt quod hec res in veri
in medicinis quarum virtus est virtus que
calefacit cum tamen calefaciendo caro est
humiditas superflua indigestaque. Virtus
eius secunda est virtus que subtiliat et
attrahit et dissolvit et resolvit. Et
hec virtute resolutiva et dissolutiva
et attractiva / et cum miscetur cum resina
pini et terra in equali quantitate de
qualibet maturat apostemata que sunt in ra
dice auris / et alia apostemata que cum fit
emplastrum cum eo maturat syre. Et cum
miscetur cum olibano / maturat ulcera
antiqua / que cum miscetur cum calce et cum
lapide gagate / aut cum lapide asi
us et coquitur cum eis et ponitur super a
postemata frandulenta aut super duritiem
splenis maturat et resolvit apostemata et
duritiem et cum miscetur cum auripigmento
citrino aut rubeo et ponitur super maculas
unguium auffert eas / et cum miscetur
cum calce et cum forti fortificat ungues

162 Wasach id est sordities **Sordities**
vas. illa que aggregantur in parietibus
balnei calefacit et lenit et dissolvit
et facit nasci carnem / et est convenie
mens fissuris que sunt in ano et
emorroidibus cum ponitur super eas /
et quod de sorditie colligitur ex cor
poribus luctantium calefacit / et
resolvit extremitates dure resolutionis
et est conveniens ulceribus senum. Et
illa que colligitur ex corporibus luctan
tium confert nodis que sunt in matri
ce cum ponitur super eos confert. Sciati
ce posita in loco unguinis. Et dixit
in vi / quod sordities balnei mordi
ficat. Ypocrates qui dixit in xiij quod
sordities que reperitur in vasibus
in quibus oleum aduritur resolvit
multum et lenit / Et dixit in sorde
que aggregatur in corporibus luctantium
/ quod si quod in ea est de pulvere diversifi
catur ab alia que sordes quidem illius
resolvit apostemata indigesta / et illa que
accipitur post soda et confert apostematibus ca
lidis mamillarum / et hec cum ipsa ex
tinguit inflamacionem eorum et prohibet
cursum humorum ad ipsam et resolvit
quod iam fluxum est cum ipsa com
posita est ex pulvere et oleo et sorde
corporis hominis et sudore eius. Et
Et pulvis quidem prohibet et refrigerat
oleum vero et sordes hominis et sudorum
resolvit. Et sordes vasorum recipit
acuitatem et vasis eius et est acutior
que dixi in x. que sordities est resi
dentia grossa terrea remanens a re
aqua resolutionum ab omnibus corporibus re
solutione occulta. Et ex hoc sequitur
quod virtus eius est desiccativa / et
est cum hoc in ea calitas que dici
in sorditie auris / quod ipsa confert pa
naritio **Sordities semitupij balnei**

163 Wasach. arcir [?] id est sordities semi
tupij balnei est sordes nigra
que reperitur in labijs et in fundo semi
tupij balnei. Et D. quod cum eligitur
ex ea illa cuius color est rubeus boni
odoris et est similis mehah [?] que nominatur
in syria storax et est lenis ex /

tensibilis sicut mastix z recipitur i
semencupijs balneorum z assimilatur
eum. C. G. subua eius e sbtilis z virtus
prima est virtus que calefacit in pri°
z q. z sa. z virtus que abstergit abs
sione non multa z attrahit attrac
cione forti C. D. virtus sordiciei se
mencupij balnei / calefacit fortiter z
attrahit z extrahit sagittas z i fi
xa corpi / z curat tussim antiquam
cum fit frigida cum ea / z qui ponitur
sr impetiginem aufert eam Virz

162 Virz aladmai / sunt tres res
virz reperitur nisi in hyeme / z
iam est ibi tra tota plena ex ca
nis et lacte C. Chaboamsa virz
seminatur z non est silvestre / z no nomi
de eo aliquid nisi in maheme C. Et dixit
abimbeut abdrasach virz seiatur
z producat annis. xx. z nasci quolibet
anno nec desinit C. Et planta eius
sicut planta zisani z qn desiccatur
post maturitatem aperiuntur vagine eius
z colligitur virz / Et dixit alijs quod
melius e ex eo illud / qd e nove pla
te / z aliud qd quidem nominatur asse pro
pinguedinem que e i eo C. Qz absi fac
tinctura citrinam / z aliud facit
coloris rubei z virz adulteratur cum
virz inunipij / z no e i inmpo sua
medulla ex seme ipa z reperitur in
cortice ipius z seme eius est res
sicut virz C. Abemesuai virz au
fertur de tra iamen z est cortex
arboris que est in hyeme accipitur
gº ex eo z colligitur z assimilatur croco
contrito / ysaac benaram virz sunt
due species. s. absi z indu. z indum
quidem appellatur arabicu z e rubei
coloris / z dr quod curcama e radix
eius z affert assim z ex bris iamen
z hz gnasicut gna mes / z melius
est ex eo rubeum bonum huius pauca
gna z adheret manui z hz colorem

viole z extius e rubeum cuius co
xitum est multum z coxitum quidem
est res parua minuta mollis adherens
manui qn tangitur vagina eius C.
Et ipum quidem linitur sup morpheam
albam z sr pruritum / z sr bothor z
confert eis C. Mesue virtus virz e
ca. z sic / in pri° z. q. albasari / virz
est subtilissime sicut qd si linitur sr
morpheam albam z pruritum z bo
thor confert C. Cathabari virz e ca.
z stiptica mundificat z confert Calcf.

163 Zarawend. i. ari Aristologia
Aristologia barbari nominant
eam marmothra. D. nominatur
aristologia a greco ariston. i. me
lior z longa ~~z puer~~ z puerpa / eo
quod multum puerpis convenit et
similr sunt due eius species. s. masculus
z femina z longa est masculus / et
rotunda femina C. Rotunda vero hz
folia similia Cussus. i. edere q. ro
tunda odorifera mollia z lenia
z hz ramulos oblongos cu dictis
ex una radice z florem albu huius
intius ruffum fetidi odoris z multe
vtilitatis z hz radice rotundam
similem rape / sz longa hz folia lon
giora quam rotunda z virgas sb
tiles longas inter palmi men
suram flos e ei coloris purpurei odo
ris fetidi / qui est in sua apcione
similis floris que dr acatil z hz ra
dices in longitudine vnius palmi z plus
in grossitudine digiti C. Et qd e int radi
ces est simile ligno buxi / z odor eius
est pinguis z ex aristologia longa
est alia species que hz virgas sbtiles
sup quas sunt multa folia rotunda
similia fol spine moris z flos
eius est similis floris rute Radix
eius est longa sbtilis / Sup quam
est cortex grossus boni odoris quo
apothecarij vtuntur in confectionibus

vnguentorum et oleorum ¶ B. que est magis
iuuatiuum ex aristologia in opere
medicine est radix eius et sapor eius
est amarus / acutus parum / substantia eius
est subtilis / Virtus rotunde est subtili
or et fortior in omnibus operationibus
suis et longa est propter ipsam et propterea est
alia / Virtus eius prima est virtus que
calefacit et desiccat et secunda virtus que
abstergit et resoluit / et tercia virtus que
facit nasci carnem in vlceribus matricis et
aliis vlceribus et maxime longa / quoniam
ipsa est debilioris subtilitatis ¶ Et ro
tunda propter sui subtilitatem confert pe
ctoris acuti in uentositate grossa e
da et extrahit infixa corpori et extra
hit putredinem et abstergit vlcera sor
dida et abstergit dentes et gingiuas
et confert asmaticis et singultui et po
dagre ¶ Et qui ipsa bibitur cum aqua
fit conueniens conquassationi que ac
cidit in capitibus neruorum et musculorum plus
omni medicina ¶ Et species eius odor
est melior adeo apotecarij vtuntur
ea multum in confectionibus bonorum vn
guentorum ¶ que ipsa administratur ut ad
ministratur in vsu medicine Virtus
operatio eius est debilior ¶ D. aristo
logia longa qui de ipsa bibitur pon
dus ʒ. i. mundificat feminas a su
perfluitatibus matricum earum et prouocat
eas et excludit fetum / et qui fit nas
tale cum ea facit hoc ¶ Rotunda vero
administratur in hiis que administratur
longa / Verum operatio eius excellit
operationem longe in asmate / et in sin
gultu et rigoribus febrium et apostemati
bus splenis et dolori lateris qui bibit
cum aqua ¶ Et qui fit emplastrum cum
herba eius extrahit infixa corpori
et fragmenta ossium et aufert putredinem
ab vlceribus sordidis et frandulentis
et mundificat sordiciem eorum ¶ Et qui
miscetur cum oleo et melle replet vlcera

profunda et abstergit dentes ¶ Est due
species aristologie que dicitur kalamati
des facit id quod longa et rotunda
Verum debilior eis multum Zedoaria
166 Zurumbecha zedoaria / ysaac
Zbenaram et zurumbech sunt ra
dices rotunde similes radicibus aris
tologie rotunde / in rotunditate earum et sunt
similes in sapore et tot. ʒʒ. et assimilatur
destem ¶ Abemesuai zurumbech
est calida et sicca in tertio gradu impinguat in
pinguatione conuenienti et aufert
uentositatem et deprecatur eius est
quod aufert odorem alliorum et ce
parum et vini ¶ Mesarugie et bedigo
ras proprietas eius est / quod confert
morsui venenosorum ¶ Mesar resol
uit multum et confert uentositatibus
frigidis et morsibus venenosorum inter
ventrem ¶ Mesaruegie resoluit
appetitum? que sunt in matrice et retinet
vomitum et confert uentositati colice
167 Ziafaran .i. crocus .d. Crocus
Zille qui est fortior in medicina
est ille qui est nouus pulcri coloris
cuius capilli vergit ad albedinem
longus non fragilis plenus quod
quando fricatur tingit manum cito acuti
odoris / qui vero non est talis / est aut fe
tus aial vetus aut infusus adul
teratur aut cum medicina que dicitur
Crocomagma trita cum licargiro
aut molipdima / ut sic maioris po
deris et diminuetur ista super eum tu
rub / via aut cognitionis eius est
pid / quod appetit sicut eum / nam est quod pt
nolentus et in odore suo sentitur de o
dore rob ¶ B. in substantia eius est res
terrea sicca / sed quod vincit super ipsum est ca
et in sapore eius est stipticitas par
ua ¶ Et virtus eius prima est que cala
facit in .2. gradu et desiccat in primo /
et secunda est virtus que maturat aliquali

maturatione et quod adiuvat ad hoc
est stipticitas parva que reperitur in eo
et hoc quia medicinarum que calefa-
ciunt calefactione forti et est in eis
stipticitas virtus eius est equalis
virtuti medicinarum que conglutinant
quia in eis est calefactio. Et nos
quidem iam declaravimus quod medicine
conglutinative sunt ille in quibus
est caliditas non fortis tamen quia
tunc essent maturative. D. Virtus
croci est maturativa, lenitiva, stip-
tica, provocativa urine et ipsum melio-
rat colorem et aufert ebrietatem quando bi-
bitur cum rob, et prohibet eciam humi-
tatem ab oculo quando linitur cum eo et
fit Collirium addito lacte mulieris
et quando miscetur cum medicinis aliis que
sumuntur in potu addit. menses eos
confert. Et quando ponitur in nascalibus
emplastris que fiunt ad dolorem matricis et
ani confert similiter et ipsum excitat
libidinem et sedat herisipila quando fit e-
mplastrum vel unguentum cum eo et quod confert a-
postematibus calidis aurium. Et dicitur quod
qui sumitur de eo in potu pondus
auri iij cum aqua interficit, et quando
est necessitas terendi ipsum oportet quod ut
ponatur in sole calido aut in testa
nova calefacta et moveatur semper donec
desiccetur ut possit teri, et quando radix
eius teritur cum rob provocat urinam
in potu sumpto. Crotomagina

168 Est medicina que dicitur Crotoma-
gina et est illa que fit ex oleo quod
fit cum croco quando miscentur species aro-
matice, et fiunt inde trocisci et melius
ex eo est habens odorem bonum et est in
codem devincta potestate, et est quando est
nigrum non habens in se lignum et quando dis-
solvitur est color eius proximus colori
croci multum, et est leve et est in eo
acritudo et inficit dentes et linguam
forti tinctura. Et illud quod defertur
de syria est ita ut dixi quod virtus

eius est quod ipsum abstergit obscuritatem
visus et provocat urinam et calefacit
et maturat, et ipsum assimilatur croco in si-
militudine pauca, quod in eo est de virtute
pauca eius. Cinnamomum incitata
aqua croci provocat urinam. Crocus facit
accelerare partum eius est et corro-
borat animam multum. Et de proprietate
eius est quia minuit appetitum ci-
bi et replet cerebrum et obtenebrat visum
et sensus et aufert acetositatem que est
in stomacho illam propinque que ipse facit
appetitum. Constantinus. Experimentus cum
est quod letificat a deo quod occidit
nimiositas eius et quantitas eius ad
hoc est ℥ iij. Ras. fuit mulier quod
allaborabat diebus in partu, et dedi
sibi in potu ℥ ij croci et peperit sta-
tim et expertus sum per quam hoc sepe et
semper fuit ita. Et crocus inebriat
inebriacione forti quando ponitur in vino
vel cervisia vel medone vel succo que
letificat a deo donec faciat in fame
digerit cibum et incorporat stomachum sua po-
ticitate et fortificat epar, et non lau-
datur cibo aufert appetitum cibi
provocat urinam et meliorat colorem.

169 Holba id est fenugrecum Fenugrecum
Holba virtus eius prima est calida in
ij° gradu desiccat in primo et ideo in-
citat apostemata inflammata sed apostemata
pauce caliditatis et datur et resolvit
et curat. Et dixit in dietis quando coquitur
cum pauco melle et sumitur movet
intestina ad eiciendas feces et ex-
pellendas humores grossos viscosos
qui sunt in eis quia in melle est
viscositas et caliditas et propter suam vi-
scositatem prohibet nocumentum eius
et propter suam caliditatem etc. Et in
hoc est in eo virtus abstersiva. Et ad
ille qui habet in pectore suo dolorem an-
tiquum oportet quod decoquatur ipsum cum carne
dactillorum et misceatur cum eo multum
de melle et iterum decoquatur donec fiat
spissum et sumatur de ipso ante cibum

p magnu tpus / C de farina fenu
greci qn miscetur cum melli cocto
& coquitur & fit inde emplm molli
ficatiu / & farina fenugreci qvenit
apostatibus ca. que fiunt in corpe in
tus & extus / Et qn miscetur fari
na eius cum nitro & aceto / & fit emp
lm cum eis resolvit tumorem splenis
& ne apostata eius que fiunt ex decoc
tione fenugreci sessiones mulieribus
& qfiunt ddoloribus matris accntibus
apostatibus eius & a coartacone eius
Et qn coquitur fenugrecum & colatur
& abluitur Caput ex decoctione illa
confortat capillos & purgat cutis as
furibus corp & q fiunt humidis ulcerib
que fiunt in capite / Et miscetur cum
adype anseris & fit inde nastale et
remollit duriciem matris & coartacoz
eius / Tabemesuai immutat odorez
anhelitus / & facit facie rubea & melio
rat fetorem sudoris :· Amechim

1/10 Amechim i. nominatur apud roma
nos selichi / ysaac benaram
est ozimum domesticum hns lata
folia & nominatur in stem ozimum carabi
ci / hz ramulos vides quadrangula
tos & color floris e albus / & semen
eius est sicut seme ozimi ca. & sic
in ij. g. & e bonum flaticis apud opi
lacones cerebri / & capis que fiunt a
fle & q fert catarro humido Iezemin zambach

1/11 Iezemin & zambach ysaac
benaram / quedam ex eo est hns
album florem / & quedam citerinum
& citrinum est minus in caliditate & sic
citate quam album / & fortior e mi
nus in operacone sua / & inuenitur spie
in babilonia Est etiam spes alia
ex eo / cuius flos est celestis col.
Abemesuai est ca. in pu° g°
q fert humiditatibus & flaccasalso & sem
bus frc quibus q fert dol. qui fiunt a
fle ventoso / Chesarugie folia iez

min humida aut sicca / qui ponunt
sup in petigine / aut pannu aufuntt
eos / Abemesuai citrinu est minus
in caliditate albo ysaac benaram
qn teritur iezemin humidu aut sicu
& ponitur sup impetigine & pannu ex
pellit eos & resolvit omne fistulucz
tem fetem & q fert humidib frigidis
& inducit dol. capitis illis q st ca. g°
nis / Et oleum eius est umatum
in hyeme Oz si calidis de gne odo
rat nimis de ipo timendu e ne fa
ciat fluxum sanguinis a naribus eius
Aspaltum indicu iudaicu & naphta

1/12 Rasial iendi est aspaltum iudai
cum rubeum. Et quod ex eo e
melius altu Et illud qd e melius
est illud qd e colloris purpurei fort
odoris & gravis ponderis / sz nigru sor
didum est malum quia est adulte
tum cum pice que sumitur est admix
ta / Et est aut in cicilia humectas q
natans sr aquas fontium quam po
nunt homines in lampadibus loco olei
& nominant eum homines illius loci
oleum sicilianum / que ipm quidem
errant inh. quia ipa e quedam
spes aspalti humidi & naphte / C as
paltum vero babilonicum quedam
est clarificatum / & col eius est albus
& quedam ex eo e nigru / C G. queda
eius spes generatur in fluminibus sidis
& io recipitur maxime hic natans
sup hama & in albollongue & ma
flos & in al locis pluribus natans
sicut butiro & diu pmanet sup
aquam est humidu liquidu / p9ea
desiccatur / & fit durius pice sicca
/ & generatur ex eo in mari mortuo / & e
mare salsum ultra terram scam
Et dix almasahadi no recipit
hic mare submersos / & no e in eo al
aliqd & vemt ad ip flumi9 ex mari
tabarie vemt pcutiq ad mare
kastam & qn pficit cursum suum

fluuius iordanus ad mare mortuum
perfrigit ipsum perueniens usque ad
medium eius / ita quod manifeste cogno
scitur aqua fluuij intrat mare id
distincta usque ad illud et signa in
medio eius ¶ Est autem fluuius ma
gnus nescitur finis eius nam non
facit augmentum in mariclo illo.
Et dixit Euba est mare illud minera
naphte albe et altus / que non est in
toto mundo aliud naphte et est fons
ex fontibus ignis non crescens ali
quo tempore ex temporibus anni ¶ Et apparet
ex eo ignis magnus volans per aera
in altioribus locis montium excelsorum
et peruenit ad hoc mare / quod istud quidem
cthna ~~sicilie metris ..anorum~~ est
simile cthne montium ¶ Dirichen si
cilie metris x annorum et in partibus af
frice in occidentali plaga et non
est alcubi fortior nox at neque for
tius ingrediuntur fumus neque magis
inflammatum cthna / sicut istud quod
est in regione meheriti / et post illud
est cthna de nedaburoch et est in partibus
regionis assarmanech et est metris
de sah et est in halieme et metris
hahame ¶ Et sonus eius audietur
sicut tonitruum in pluribus miliaribus
et spirit ex profundo eius prunas et fru
sta saxorum nigrorum que eleuantur
in aera et aspiciuntur a longe miliari
bus pluribus et reuertuntur in finem et
perueniunt ad fundum suum ¶ Et prune quidem
eius sunt lapides igniti vehemen
ter et hic actio per eam vehementissima
et excellentissima qui attinet eis ex
igne ¶ G. Virtus huius medicine est
quod calefacit et desiccat in iij gradu
et virtus eius specialis est virtus que coaglu
tinat / et tertia est virtus que glutinat
vulnera recentia cum sanguine eorum
¶ D. naphte habet virtutem quod accen
ditur in eo ignis qui appropinquat
ei confert descensui aque ad oculum

et albuginem eius ¶ Et omne asp
altum habet virtutem / quod plus aptatum
vulnerum et conglutinat pilos palpe
brarum et est mollificatiuum et resolutiuum
et quando fit nastale et suffumigatio cum
eo / confert dolori matris et exitui eius
¶ Et si fumigetur cum eo epilen
ticus facit eum cadere / quemadmodum
quando fumigatur cum gagate / et quando
bibitur cum castoreo et vino pro
cis / confert tussi antique et asma
ti / et morsibus venenosorum et sciatice
et dolori lateris ¶ Et fiunt ex eo pillule que
dantur habentibus tussim antiquam / et quando
bibitur cum aceto dissoluit sanguinem
coagulatum in corpore quemadmodum dissol
uitur et fit clistere cum eo et aqua or
dei ad vlcera intestinorum quemadmodum a
doratur fumus eius confert catarro
quemadmodum ponitur sub dente dolente
sedat dolorem eius ¶ Et quod est siccum
ex aspalto / quando titur et administratur
cum radio / conglutinat pilos pal
pebrarum et quando fit emplastrum cum eo et
farina ordei et nitro et cera / confert
podagre et dolori menstruorum quemadmodum virtus
quidem minime est / sicut virtus picis
mixte cum aspalto ¶ Bedigoras
aspaltum iudaicum resoluit et i na
phte proprietas est quod resoluit et dis
soluit ¶ Acab dari / naphte est calidum
confert ventositatibus et frigiditati
vesice et membrorum ¶ Messarugie
si bibitur ex naphte parum confert tussi
antique et asmati et ventositati que
est in vesica propter frigus et dolori men
struorum fluxus et propter album ex eo ¶
Alkausi. naphte nigrum est bonum quando
administratur cum lana conuictus
qui sunt in ano et in alijs membris
113 Ronder .i. oliba ¶ Olibanum
Rum / dixit Isaac in zaraui est
gummi ex Asia. Sunt eius
species multe et alba est melior et est

ex tra in die / tunc col est ⁊ maing
ding ⁊ est sicut col melongene ⁊
colligitur in cochilijs cuius figura
eius est rotunda ⁊ fractura eius est
angulosa / quę ponunt illud homines
in ollam tertiam / ⁊ agitant ollam
ta diu donec rotundatur figura eius
⁊ post tempus fit rubeum / Et est ex
tertis arabum ⁊ [illegible] in bonitate ⁊
melius ex eo est masculinum ⁊ est illud
quod est rotundum durum album non faci
le frangibile / quoniam quando frangitur quod est
intus eius est tenax / quoniam quando fit
fumigatio cum eo comburitur cito
Et tertium est in bonitate sicut ara
bicum / ⁊ est huius frusta minora / quoniam
ipsum declinat plus ad col iacobi
Et quartum est coloris albi ⁊ quando frangi
tur [illegible] odor eius odorem masticis
Et olibanum adulteratur cum gummi pini
⁊ gummi arabico ⁊ cognoscitur per odorem
quoniam quando apponitur igni discernitur in hoc.
quod gummi arabicum non incenditur
⁊ gummi pini fumum facit non suave
quoniam olibanum inflammatur statim cum
fumo. Sapor olibani est stipticitas
stipticitate forti. Verum album ex eo non
habet stipticitatem manifestam quoniam virtus eius
prima est virtus quę calefacit in 2o gradu
⁊ desiccat in primo. Et dixit in libro
de ingenio sanitatis / quod rubeum
ex eo est magis desiccativum quam album
D. olibanum est stipticum / ⁊ cale
facit ⁊ abstergit obscuritatem visus
⁊ replet ulcera profunda ⁊ incarnat
ea ⁊ consolidat vulnera recentia cum suo
sanguine quoniam quando bibitur olibanum con
fert sputo sanguinis ⁊ abscindit
fluxum eius ⁊ tamen sanguis un
decumque fluat / ⁊ sanguinem qui fluit
a cerebro qui dicitur mesechax et
est species fluxus sanguinis narium
⁊ prohibet ulcera fraudulenta quę
fiunt in ano ⁊ in aliis membris

quando miscetur cum lacte ⁊ fit inde
linimentum ⁊ administratur quoniam quando ad
miscetur aceto vel oleo / ⁊ fit lini
mentum formice in principio eius et
aufert eam / ⁊ aufert impetigi
nem. Et miscetur cum adipe
anseris porci / ⁊ curat ulcera facta a com
bustione ignis ⁊ fissuras pedum
quę fiunt a frigore. Et quando misce
tur cum ~~adipe~~ pice curat combustiones
aurium / quoniam quando miscetur cum vino
dulci ⁊ distillatur in aurem confert
dolori eius / quoniam quando administratur cum
thymolea ⁊ oleo rosaceo / ⁊ liniuntur cum
eo apostemata mamillarum quę fiunt
post partum confert eis. Et ipsum ad
miscetur medicinis conferentibus
[illegible] pulmonis / ⁊ emplastris re/sol
ventibus apostemata interiora / ⁊ quando bi
bitur confert sputo sanguinis ⁊ dissol
vit flegma ⁊ aufert oblivionem ⁊ auget
in memoria / ⁊ qui bibunt de eo sem
per meliorat eos. Et si nimis cum
vino biberint inducit maniam et
amplius cum vino acuit. Et com
buritur olibanum quod accipitur fru
stum ex eo ⁊ incenditur ⁊ inflamma
tur ⁊ ponitur in testa subtili ⁊ comburitur
/ ⁊ quando comburitur cum oportet quod cooperias
cum aliquo alio vase quousque cum
satis hoc non incineratur / quoniam sin
quando tegunt vas cum alio va
se eneo / ita quod fumus olibani ad
hereat vasi / Et ego narrabo qualiter
sit hoc / quando in eo rubor quod colligitur
fumus olibani / si deus voluerit. Et
de olibano etiam ponunt homines
aliqui in olla cruda / quam non tegunt
ipsis ⁊ obturant os eius ⁊ sic com
buruntur in furno / quoniam sunt alii qui
ponunt ipsum in vase novo crudo
⁊ faciunt bulliri super ignem donec ab
scindatur ebullitio eius / ⁊ non appareat
in eo aliqua humiditas ebullientis
aut ab fumus ⁊ quando [illegible] frangi

cito. C d. Cortex olibani melior
est ex eo grossus / glutinosus habens
odorem bonum natiuus leuis non
subtilis / adulteratur aut admixto de
cortice arboris pini / aut corticis
arboris iambut / et discernitur apponendo
in igne nam cortices alii non in
flammantur / et Cortex olibani facit
fumum boni odoris C b. substantia eius est
grossior substantia olibani / et sapor eius
est stipticus manifeste / et virtus eius
prima est virtus que desiccat desicca
tione forti / quousque sit in fine tertii
gradus et non fuit in eo acuitas et mor
dicatio manifesta / et secunda virtus est que con
fortat / et tertia virtus est virtus que
abscindit sputum sanguinis et cor
roborat stomachum laxum et confert fluxui
ventris et ulceribus et in testiculorum
C et olibanum ipsum facit hec iuua
menta / nisi quia Cortex eius est
in hoc fortior propter virtutem sue stipticitatis
C d. Virtus corticis est sicut vir
tus corticis olibani / nisi quia cortex
est fortior et stipticior / et ideo qui bibit
est minor quam olibanum sputo san
guinis et fluxui humiditatum matricis
antiquo / quam sunt nascalia cum eo
et confert ab abstergendum maculas et cica
trices que sunt abulcesibus in oculo
que dicuntur epilomata et confert lippi
tudini et quando assatur confert prurítui
oculi. C et cortex olibani comburitur
sicut ipsum olibanum C et minutum
thuris. d. melius ex eo est album
mundum habens minuta frusta / et quod
adulteratur cum gummi pini et pul
vere molendini et cortice olibani
et discernitur quia facit fumum cla
rum adulteratum vero facit fumum
obscurum nigrum virtus vero eius est
sicut virtus olibani C et fumus
olibani / sic potest fieri accipe de oliba
num forcipibus prunis et intende inf
lamma a lucerne / et pone ipsum in vase

extra novo intricato deinde opi
rum vase eneo habente Culmen
mundum et perforatum bene et interpone
labiis vasorum ab uno latere / aut
duobus lapillum grossitudinis quatuor
digitorum habentem / ut possis inspicere
olibanum et videre si comburitur et si fla
ma eius attingit usque ad culmen
vasis C et etiam inde incitus
per quem intromittere possis frustum
aliud olibani antequam extinguatur
primum penitus extinctione com
pleta / et facias hoc quousque habeas
ex fumo quantum tu vis / et in quod
limi cooperculum eneum exterius li
nitione continua / cum spongia ma
defacta in aqua frigida quia cum facies
hoc non calefiet calefactione forti
et coadunabitur fumus sic albus si vero
non facies hoc congelabitur fumus qui
ascendit ad cooperculum in fine et
miscebitur cum cineribus in floribus
olibani intende quod ex olibano
quantum volueris et collige fumum eius
secundum disciplinam quam monstravi tibi
C Fauces autem collige per se et repo
ne semotim C b. Virtus fumi oli
bani prima est virtus calidior et sic
cior virtute olibani / quo usque re
ponatur in gradu 2° in alio 3° et secunda est vir
tus que abstergit / et tertia est virtus
que replet et mundificat ulcera o
culi / quemadmodum faciunt fumus mir
re / et storacis C d. virtus fumi
olibani est / quia sedat apostemata
calida oculi et abscindit fluxum hu
miditatum ad ipsum / et mundificat ulcera
eius et generat carnem in ulceribus
ipsius que dicuntur kilomata et sedat
apostemata que sunt in eo que dicuntur
Cancer C et fumus autem mirre et stori
acis et colliguntur secundum candem formam et
conveniunt ad omnia ad que et

iste. Cabugerich si ponit̄ aur.
i. olibani in aqua et bibit̄ qualibet
die confert flati et memorie et aufert
oblivionem / nisi quia inducit soda
potanti se et fumositates malas
et adurit sanguinem. Calferesi .i. oli
banum digle tibinum / et expellit ve
tositatem et confert ebrietati i[n] s[e]c[un]do
Cchimei olibanum rubeum est plus
abstersivum quam album quemadmodum virtus eius
est sicut virtus ordei in abstersione
Cabemesnai / olibanum destic
ta / et aufert esticiam et confert cordi
et iungit in memoria. Kamepicheos

117 Hamasicheos .i. kamepicheos
.D. est herba que nascitur omni
anno / et dilatatur eius origo super fa
ciem terre undique / que sunt ei .3. spe
cies Una earum est fortior aliis habet
folia similia foliis helalen .i. spe
vine nisi quia sunt minora eis et te
niora et habent super se humiditatem te
nacem / et sunt pilosa / et sunt folia
illa inter ramos spissa. Et odor
eius est / sicut odor pini et habet flores
minutos glaucos et radices similes
radicibus herbe dicte picorum. Et
semen eius nigrum cuius odor est / sicut
odor resine pini / et rami eius sunt
aliquantulum longi et curvati / sicut
ramuli herbe que dicitur hancasa. C
s[ecund]a vero species habet virgas longitudine
unius brachii et ramulos subtiles
folia vero et flores in odore similia
supradicte et semen eius est nigrum. C .3.
vero species que dicitur masculus habet folia
subtilia minuta albida pilosa et habet
virgam asperam albam et florem
album minutum super ramulos et
odor eius est sicut odor pini. C
.6. sapor acutus in istis herbis
est fortior quam sapor calidus acu
tus / quia virtus corporis prima est que ca

lefaciat in .i. g[ra]d[u]. et desiccat in .3.o C
Et s[ecund]a virtus camepicheos est / quod
si sumitur in potu mundificat et aperit
et abstergit membra interiora / quia ipsa
herba est siccativa / et incarnativa quia est
tertius et tertia virtus est que confert su
per omnem membrorum humorum ycteritiam et valet
omnibus opilationibus in epate et renum h[o]c
p[rob]at. an. quando bibitur cum melle et quando
fit nascale cum cera / et infert etiam in
namentum in procrado urina et co
quitur cum mellicrato et bibitur et confert
sanguinem et quia est tertius habet virtutem
multam conglutinandi et incarnandi
vulnera magna / et curat plagas pu
tredas et resolvit duricies mamil
larum. Ed. qui bibitur de foliis huius
herbe .vii. diebus continuis cum
vino curat ycteritiam / et ipsa datur
in potu in egritudinibus epatis et ad stran
guiriam et ad dolorem renum / et ad punc
tiones intestinorum / et utuntur ea
multum homines in ponto in trach
lio pauca dosa dantes de decoctione
eius in potu ad toxicitum / quod dicitur
atomcal. Et fit emplastrum cum de
coctione eius supradictis egritudinibus
admixta cum salix al sanich in
natim / quod quando teritur et miscetur cum ficubus
et fiunt inde pillule solvunt ventrem. C
Et quando sumitur cum bacitua eius et re
sina pini purgat superfluitates malas
que quando ponitur super duricies mamillarum
solvit eas / quod quando fit emplastrum cum
cera et melle et conglutinat vulnera et pro
hibet dilatationem formice incorr[osiv]e.
Chimatu in ciriaca kamepiche
os est laxativa. Kamedreos

119 Kamedreos .i. kamedreos nomi
natur quercus terre. .D. nascitur
in locis petrosis et asperis et est herba
parva longitudinis unius palme huius habet
folia parva similia in figura et ortu

suo folijs q̄rcus / flos eius ē cot
puttei puus ꝛ tpus colligēdi ea
est / qn̄ semē eius maturo / ꝛ colli
genda est cum suo semine. Et s. sa
por eius est amarus / ꝛ ē cū h̄. ī ca
ritatis / ꝛ v̄tus eius p̄ma est v̄tꝰ
que calefacit ꝛ desiccat ī 3. g. n̄ /
quia caliditas illius ē amplior sic
citate illius. Et v̄tus eius s̄ca ē
v̄tus que incidit ꝛ abstergit ꝛ 3ᵃ v̄tꝰ
est que ꝛsoluit duriciem splenis ꝛ
pvo. vrinam ꝛ / ay / ꝛ incidit hu
ros g̃ssos ꝛ mundificat vias opila
tas membror̄ intrinsecor̄. Et d. q̄mm
bibit̄ recens cocta / h̄t v̄tutem q̄
confert q̄quassacōni neruor̄ ꝛ du
ciem splenis ꝛ stranguirie ꝛ ī tepcōi
ydropisis ꝛ pvo. ay. ꝛ expellit fe
tum / qꝫ qn̄ bibit̄ cum aceto ꝛsolu̾t
duriciem splenis. Et qn̄ bibit̄ cū
vino / aut fit emplm̄ cum ea q̄fert
morsibus venenosor̄. Et post
est q̄ titur ꝛ fiūt inde pille que ad
ministrantur egritudinib̄ supdctis qꝫ
qn̄ miscetur cum melle ꝛ mundi
ficat vlcera antiq̄. Et qn̄ titur ꝛ re
soluit̄ cum oleo ꝛ fit collirium cum
ea curat vlcera oculor̄ / que dur̄ co
los ꝛ caliginem eor̄. Et qn̄ linit̄
cum ea corpus calefacit ipm̄. Et al
bugerig fit syrꝰ ex ea ad tussim
antiq̄ ꝛ ad coīm digonis ꝛ in p̄ncͦ
ydropisis ꝛ ad spasmum / Et q̄nto
syrus eius est vetustior tanto
maioris v̄tutis est adh̄ q̄ dixim᷒
ꝛ h̄ba contrita / q̄fert fistule lacrima
lis ꝛ eius decoctio confert yctīcie

1/18 Lec. ī. lacca. D. lacca. ingre
L est gummi arboris que nascit̄
in trib̄ arabum / ꝛ est in ea simile
mirre ꝛ storiaci h̄t v̄tutem exte
nuandi siue macrefaciendi pingues
ꝛ bibunt̄. 3. m᷑ or. mat. 3. cum aqua
aut s̄ngibi ꝛ bibunt de ea splene //

tici / ꝛ epilentici / ꝛ asmatici / qꝫ qn̄
bibitur cum mellicrato p̄uo / ay /
Et ipa abstergit maclas que fiūt
in odo abst̄sione veloci ꝛ curat de
bilitatem visus / qn̄ miscet̄ cum
vino ꝛ fit inde collirium ꝛ est bona
dol dentium. Et s. intr̄slatōne aba
charich / lacca est gummi arboris que
nasci̾t arabia / ꝛ est simile mirre h̄t
odorem bonum administratur ī suffigijs
ꝛ h̄t v̄tutem que manifeste facit pig
ues intimum ꝛ apit opilacōnes. Et la
ca cadit ex celo sup ramos arbo
ris gubeira ī. mespili in ptibus
syrie ꝛ in insulis maris ꝛ est ca. ꝛ
sic apit opilacōes fortificat viscera
ꝛ ē bona dolori epis ꝛ ydropisi. Et
achabari est ca. ꝛ sic apit opilacōes
epis ꝛ stōi. Et ysaac benaram lacca
est res rubea que ē sup lingua so
tilia / sapor eius est bonus ꝛ ipa
quidē coquit̄ ꝛ tingit̄ inde pannꝰ
in rubeum colorem ꝛ dr̄ tinctura ī.
kermes / ꝛ q̄ remanz ex eo s̄ flues
ab eo q̄ tinctum est lacca que re
manz in manib̄ tinctor̄ ꝛ ipa de
fertur ab armenia ꝛ ē ca. ꝛ sic. ī
in 9. apit opilacōes epis ꝛ stōi
ꝛ q̄fortat ca ꝛ q̄fert yctīcie. Et
modus ablucōnis eius est q̄ acci
piūt̄ ex lingnis eius tūnt̄ ꝛ pīcit̄
sīc ca aqua ca. in qua bullierint
aristologia ꝛ squinantum / ꝛ mo. cum
pistello ꝛ dimitti̾t reside ꝛ eicit̄ aq̄
deinde desiccat̄ in vmb̄. ꝛ repone̾t
in vase vitreo / ꝛ si nō clarificat̄
p̄ma vice facias s̄o. Amen. :P

M Mu. ī. men. d. h̄t v̄gas siles
virge aneti ꝛ folia silia folijs
eius nisi qꝫ v̄ga eius ē g̃ssioꝛ v̄ga
aneti ꝛ logitudo eius est logitu
do duor̄ brachior̄ / ꝛ h̄t radicem
non s̄btilem / cum aliq̄ ptes diuidū
in pl̄es / q̄r q̄ s̄t tortuose ꝛ queda

rte / et sunt longe habentes odorem
bonum / et radix eius est quod de ipsa
administratur. G. radix huius herbe
est id quod est inmanatum in ea et est ca
in .4. g. / sicca in fine illius. Et sa v
tus est que incidit / et tria est virtus
que provocat urinam et me. Et aliquis
utitur ea nimis / inducit dolorem capitis
eo quod calefacit nimis quam desiccat / quod
id etiam quia in eo est humiditas in
flatiua cruda non digesta quare quando
ascendit humiditas h cum caliditate
ad caput inducit dolorem. D. calefacit
linguam quando abluitur et cauda territur
et dissolvitur in aqua et bibitur aufert dolo
rem et vesice / attamen propter conclusionem
superfluitatis in eis confert stranguirie
et quando teritur et miscetur cum melle /
et fit inde looch et confert vetositati
que existit in stomacho / et punctionibus
et dolori intestinorum et dolori matricis et pecto
ris quando ad ipsum currunt humores / et quando
coquitur et fit cum ea cristisima provocat me.
Et quando fit emplastrum cum ea pectini i
famen provocat urinam / et quando accipitur
ex ea plus quam oporteat / facit soda /

148 Mestche i. mastix et mastix
gluten romanum. D. est quod
ex eo album et quidem ad viriditatem de
clinat / Set melior ex eo est ~~quod
ex eo album~~ cuius color est albus sicut
cera alba / lucidum habens granum grave
siccissimum et cito fragile habens bonum
odorem et est de eo quidem niger et quod
citrinus / et ipse adulteratur cum olibano
et gummi pini. G. albus ex mastice
est ille qui dicitur gluten romanum et est
compositum ex virtutibus diversis / valo
dico ex virtute stiptica / et virtute mol
lificativa / et virtus eius prima est
virtus que calefacit et desiccat in .3. g.
Et .2. virtus est quod mollificat et for
tificat et resolvit. Set niger est ille qui

dicitur capti et est maioris desicca
tionis quam albus / et virtus stiptica
est in ea minor et ideo est conveniens
ubi oportet resolvere amplius quam propter hoc
confert multum apostematibus duris que
sunt in exterioribus corporis. D. De
olei masticis albi virtus est si
milis virtuti mastices albi. Et dixit
in viii. ubi ipse rememoravit omnia
conglutinativa mastix est primus inter
omnia glutinativa in bonitate et qua
lis quod est in eo de stipticitate pauca que
confert debilitati stomachi et intestinorum
et apostematibus in eis existentibus / est in
eo siccitas et non habet acuitatem
aliquam et est multum subtilis. D. ma
stix confert sputo sanguinis et tussi
antique quando bibitur et est bonus sto
macho eructuationem / et quando ponitur in confec
tionibus dentifriciorum et facit adherere
pilos palpebrarum / et quando masticatur
facit odorem oris bonum et stringit
gingiuam. Dixit G. in viii. quod ar
bor masticis est composita ex sub
stantia aquosa calida terrea frigida non multum
et in sapore omnium partium huius arboris
dico radicis et fructus et corticis
est stipticitas pauca et virtus eius
prima est in frigiditate et caliditate mediocri
temperata et desiccat in fine secundi g. usque
ad principium tertii / quia virtus tertia est /
quando fit emplastrum cum foliis huius arboris
dum sunt recentia / est virtus stiptica
stipticitate manifesta. Et qui bibunt
sola aut cum aliis medicinis adiu
trix intestinorum / aut ad fluxum ve
tris confert multum et confert sputo
tibus / et fluxum .a. et exitum matricis
et ani confert multum. Et non est in istis
operationibus diversitas a succo ypoquis
tidos. D. tota hec arbor est stiptica
et virtus fructus foliorum et corticis equ

ramorum et corticis radicis est equal-
/ que decoquitur cortex eius et cor-
tex radicis / et foliorum decoctione
pluvia / et que sunt cocta colatur
ab eis aqua / que iterum coquitur
usque ad mellis spissitudinem et confert
sputo sanguinis / decoctio ista bibita
et fluxui ventris / et ulceribus intestinorum
et fluxui matricis / et exitui matricis
ani. Et etiam ponitur quidem pro acacia
et ypoquistidos ponitur etiam decoctio ista
loco succi foliorum / et que proicitur de-
coctio ista super ulcera profunda / et super
ossa fracta restaurat carnem in
ulceribus et restaurat ossa stringit mem-
bra laxa et abscindit humiditates
antiquas a matrice / et prohibet ul-
cera corrosiva ne dilatentur in cor-
pore provocat urinam. Et que fit collutio
oris cum ea stringit dentes commo-
tos quod que ex ramis huius arboris
fit oleum stipticum quod est bonum val-
de in omnibus in quibus convenit stipticitas
Humanin in libro de theriaca mastix
dissolvit apostemata stomachi / et confert tussi
Abenguefit ipsum non est parve
attractionis succus quando masticatur
et propterea si miscetur cum oleo ut purget ipsum
et ut attrahat cum eo flegma a capite
179 Muri .D. illud quod fit ex muri
piscibus salsis et carne salsa pulpa
quando ponitur super ulcera corrosiva et
fraudulenta prohibet eorum dilatationem
et curat morsum canis. Et fit clis-
tere cum eo ad ulcera intestinorum
ad cauterizandum ea / et ad sciaticam
et ad commovenda membra / ad expel-
lendas superfluitates. Oribasius pis-
cium recentium quando bibitur solum aut
cum vino laxat ventrem et fit etiam
ad laxandum ventrem ius cum aqua
et oleo et pauco pisce. G. vi ij. Vetus
muri est calida et sicca / quare ideo adminis-

trant ipsum aliqui medicorum in ulceribus
putridis / et apponunt in clisteribus quando
administrantur ad ulcera intestinorum et ad
sciaticam. Paulus est calida fortiter et sicca
et administratur in ulceribus putridis
et intus ad sciaticam et dissinteriam.
Abenmesuai almuri fit ex farina
ordei / et est calida / in primo sicca in secundo. Sed id
quod fit ex piscibus est calidius et
siccius mollificat ventrem et incidit
flegma dolorem confert sciatice quando comeditur
et fit clistere cum eo. Mesarugie habet
stipticitatem et fortificationem et mundificationem
et ideo fit cum eo. Chol inegue ledri
i. variol ut non egrediantur in facie
et propterea egrediuntur dissolvit ea et confert
eis. Abenmesuai de proprietate eius
est quod mundificat humiditates stomachi / et
facit bonum oris odorem et est ca-
180 Musch. i. mus muscus in 5o. G.
Meus habo ampha / dixit /
habuhasen exubo. albuhasen / al-
masildi in libro auri et minerarum et mar-
garitarum terre in quibus sunt gazelli
musci / et sunt regio tumbasi / ~~est~~
~~melior musco sceni~~ et sceni sunt terre
confines. Sed muscus regionis tum-
basi est melior musco sceni duabus
de causis. Una est quod gazelle de tu-
basi comedunt spicam nardi / alias
species odoriferas gazelle vero de scem
comedunt alias herbas ab istis quas
diximus odoriferas cum et alia causa
est / quod homines de tubasi non extra-
hunt muscum a folliculis suis et ad-
ulterant ipsum cum modis adulterationis
Preterea illi de sceni abscindunt fol-
liculos temporibus humidis et turbidis et
in aere in governati / et si homines de
sceni non habent res cum quibus ad-
ulterent reponunt eum in vasis vitreis
et obturant bene et mittunt eum in terris
sarracenorum et in hanie et persida et haha-
hach

et in aliis regionibus babilonie, ac
si ipse sit de tambasi. Melior autem
muscus et magis redolens est ille
qui abscinditur a gazella postquam est
bene maturus in ea, et non differunt iste
gazelle ab aliis in figura et colore
et cornibus. Sed cognoscuntur in dentibus
caninis tantum, quia quelibet earum ha-
bet duos caninos dentes egredien-
tes ab ore ipsius, sicut egrediuntur
ab ore porcorum, et sunt dentes illi
valde albi et recti longitudine unius
palmi habentes aut plus. Et vena-
tores quidem in terris tebeth et similium ex-
tendunt funes et laqueos, et capiunt
eas. Alii vero sagittant eas et absci-
dunt ab eis folliculos, et ligant eos
immaturos, et tunc est in odore eorum
horribilitas. Suspendunt ergo eos et re-
linquentes aliquo tempore donec maturentur
et recedat fetor eorum et mundentur in ae-
re, et tunc fit in eis muscus bonus. Et
huic etiam idem contingit fructibus
arborum qui colliguntur ab arboribus suis
antequam maturescant. Unde melior
muscus est ille qui maturatur a fol-
liculo suo et est complete maturationis
in folliculo ipso antequam abscindatur ab
animali. Deinde abscinditur post comple-
mentum. Et propter hoc accidit, cum natura
expellit cursum sanguinis ad folliculum
illum cum tristitia et completur essentia
sanguinis in eo nocet illi animali, et tunc
venit ad saxa, ut ad aliquem ex
lapidibus calidis calore solis, et fricat
se in eum cum delectatione magna
donec laceratur cutis in loco illo, et e-
manat. Quod continetur ibi super lapides
sicut emanat ab apostemate aliquo
quod aperitur et sentit tunc in exitu eius
illud animal delectationem magnam.
Et quod est evacuata cistis tota
ab eo continetur in tuberculo et congelat solidatur
et iterum postea colligitur in illo loco

huius cursus sanguinis. Dicunt etiam
quod homines de thebeth
qui noverunt loca ubi pascuntur ga-
zelle, et provenientes ad saxa illa
et lapides inveniunt sanguinem illum
qui est desiccatus super lapides
et saxa, et colligunt eum. Et quoniam
digessit eum natura in suo animali, et desic-
cavit eum sol, et preparavit eum aer,
est melior omnibus speciebus musci
et electior. Colligunt ergo eum et repo-
nunt in folliculis quos habent ex
gazellis quas ipsi venati sunt
et servaverunt apud se, quia hoc est ille mu-
scus quo utuntur reges et qui donatur
pro dono magno, quia quem vendunt
mercatores illius regionis pro meliori.
Et in tebeht sunt multe civitates.
Unde totus muscus qui colligitur
in partibus illis defertur ad illam
civitatem que proprie nominatur nomine
totius regionis tebeth. Calala
hamie: est calidus in primo et siccus in tertio. Abe-
mesuai: calidus est et siccus, fortificat cor
et omnia membra interiora quando bibitur
aut ponitur exterius in emplastris. Ham-
chim ben Humain: calidus est, et sicut
administratur in medicinis oculi et
abstergit albuginem subtilem et de-
siccat eius humiditatem. Mesa-
ha: est calidus et siccus in tertio gradu. Acatabari:
siccitas ipsius est plus caliditate
ipsius, calefacit cerebrum et desiccat
que sunt superfluitates cum eo et
corroborat cerebrum. Mesarugie:
calidum est et siccum in secundo gradu. Subtile corro-
borat membra sua aromaticitate,
confert soda antique que est ab humo-
ribus et corroborat cerebrum. Media-
pside: si accipitur de eo parum et re-
solvatur in oleo de keiri et linitur
cum ea virga invitat ad coitum. Et
dixerunt quod est in eo humiditas quedam propter

excitat ad coitum **Nabach**

181 Nabach . d . lassahate auffertur
in die et est simile cortici / sic
cortex mori et odoris boni et habet
odorem calefacientem et fiunt cum eo
fugationes et ponitur in confectionibus
unguentorum / et in aliis confectionibus
calefactivis . Et habet virtutem similem
virtuti calami aromatici / quia cum
fit fumigatio cum eo / vz corrosioni
matrici . G . i . z . quod est ex speciebus in
die conferens in suffumigationibus
matricis qui est siccum . Paulus
dixit sicut . G . **Nesrin**

182 Nesrin . ysaac benamram est
arbustum simile arbori rose
habens florem album / Et dicit quod
est rosa agrestis / et rosa sceni
Abemesuai est sicut narcisus
quia est oleum eius bonum plus si quando
fit cantia et confert dolori matricis
Mesarugie est simile in virtute
sua ieusemin / nisi quia est minus
ca eo / et levius ne quam ipsum et minus
siccum . Rasis vidi in Corascen
quosdam qui dabant ex foliis eius
a . z . ij . usque ad . z . iij . et faciebat
assellare multum **Narcisus**

183 Nanes i narcisus . d . est herba
habens folia similia foliis por
rorum nisi quia sunt minora eis .
et habet virgam concavam in qua non
sunt folia et longitudo est plus
palmo / et super ipsam flos albus in
intus / quia in medio eius est cro
citina . Et est quedam species cuius
illud medium est purpurei coloris et habet
radicem albam rotundam similem
bulbo / et semen nigrum in corticis longis
que nascitur ille qui est melior in
locis montuosis et habet odorem bonum
G . Sed huius speciei odor est / sicut odor
lix et sicut odor speri / quia illud
quod de hac herba administratur est
radix eius . G . virtus eius prima
est / virtus que desiccat / et secunda virtus
que abstergit et attrahit et incarnat
vulnera magna abscisiones que
fiunt in lateribus / quia cum miscetur ad
orobo mundificat sordes corporis
et aperit oppilata . D . qui comedit
ex radice narcisi elixa / aut
potatur mox vomitum . Et quando
administratur cum melle ~~...~~ [illegible]
confert combustioni ignis / et quando
fit cum ea emplastrum conglutinat
vulnera nervorum . Et quando miscetur
trita cum melle / et fit inde emplastrum
confert dolori nervorum pedum et torto
sioni et dolori iuncturarum antiquis et
quando administratur cum semine quod dicitur
Caudadros et aceto mundificat
impetiginem . Et quando administratur
cum orobo et melle / mundificat
sordicies ulcerum et aperit apostemata
dura difficilis maturationis / quia
quando fit emplastrum cum ea et farina
lolii et melle et extrahit sagittas
et infixa corpori et replet locum car
ne . Abemesuai / narcisus fac
operationes ieusemin / nisi quia est
debilior eo / et confert dolori qui sunt
aste et oleum eius est bonum ad
hoc etc . Mesrach est ca . et sic .
in ij° radix eius incarnat ulcera
nervorum et habet virtutem lavativam
lavativam . **Lilium**

184 Ousen i . lilium est ex eo do
mesticum et silvestre et silvestris
sunt species / et nominatur una asi
nem mm . i . celeste et est album
quod est notum . G . flos eius est
compositus ex substantia terrea subtiliter
et inde aque sunt malum saporem
et ex substantia aquosa temperata / et virtus
eius est prima que desiccat /

tpate / z sa e virtus que abstergit
abstersione temperata / z tertia est virtus
que confert combustioni ignis qu
assatur z ter[i]tur cum oleo ro[sarum] /
z ponitur super locum combustionis et
dimittitur donec teratur Et est bonus
ad incarnandum omnia ulcera ¶ Et
mollit duriciem matricis per no[dum]. ay.
¶ Oz oculi eius .s. quod est apatarnu
ut atorizatu / virtus sua est que
resolvit sine mordicatione z mol
lificatur atque z mollificat / virtus
eius tertia est virtus que confert du
riciei matricis ¶ Oz foliorum / est
virtus prima que desiccat temperate
z virtus secunda que incarnat z abstergit
abstersione debili . debiliore .s. ab
stersione radicis ¶ Et virtus tertia est
virtus que cum componitur super combus
tionem ignis z super quasque ulcus / facit
in carnationem ulceratorum corporum ¶ Et si
qui infundunt folia eius in aceto
z ungunt eis ad incarnationem vulnerum
¶ Et contunditur folia huius lilii z expri
mitur succus eorum z coquitur in aceto
z melle / ita quod ex succo sicut qu
inque plus quam acetum z mel z est
medicina conveniens ad omne quod eget ex
siccatione sine mordicatione / sic
sunt vulnera magna z specialiter ~~que dif~~
~~ficilis incarnationis~~ sunt in capitibus
musculorum z adulcera omnia que dif
ficilis in carnationibus ¶ Oz radicis
eius / est virtus prima que desiccat
cum temperamento / z secunda est virtus que ab
stergit z resolvit cum temperamento similiter
que virtus eius / tertia est virtus que
confert combustioni ignis z aque fer
ventis que assatur z teritur z ponitur super lo
cum combustionis / donec conso
lidetur z sanetur / qui iste combus
tiones egent medicina que desiccat

z abstergat cum temperamento ¶ Et prop
ter hoc est medicina bona lau
dabilis ad incarnandum z consolidandum
omnia ulcera / z ipsa quidem mollit
duriciem matricis z per no[dum] / ay / quod quoniam
abstersio sua est pauca inclinum quia
est tamen in .q. p. oz qui volunt abstergere
cum ea impetiginem z scabiem / z
sahapha / quia admiscemus
ei medicinam cuius abstersio sit amplior
sicut mel ¶ Et qui admiscetur ei
tamen ex melle / quod sit temperate secundum ut
equalis quantitas confert vulneribus
nervorum / z ulceribus z equibus a
liis omnibus ubi necesse est desiccare
fortiter sine mordicatione ¶ D. ad
ministratur ad pruritum z fit ex floribus
eius oleum quod dicitur leden / z quidam
nominant ipsum silsinum z est oleum
de lilio z mollit nervos z duricies
matricis quod quando fit emplastrum ex foliis
huius herbe confert morsibus vene
natis ¶ Et qui coquitur z supponitur
confert combustioni ignis / quod quando ad
ministratur cum aceto confert exitibus
quia succus eius coquitur cum melle
z aceto in vase eneo / z fit medicina
conveniens ulceribus antiquis z recen
tibus exitibus ¶ Et qui radix eius
coquitur cum oleo ro[sarum] . z administratur
curat combustiones ignis z mollit
duriciem matricis z per no[dum]. ay / z in
carnat ulcera / quod quando teritur z miscetur
cum melle curat incisiones nervorum
z torsiones contusiones nervorum et
abstergit impetiginem z scabiem
ulcerosam z furfures capitis z ulcera
humida ¶ Et qui abluitur facies cu
ca mundificat ipsam z aufert rugas
eius / quod quando teritur z miscetur cum a
ceto / aut cum foliis iusquiami z farina

frumenti confert apostematibus ca. testi
culorum et matricis. Semen vero eius
bibitum contra nocumenta venenosorum et
confert, quia tunc semen et folia eius trita
multa et mixta cum vino, et fit in
emplastrum confert herisipile. Sed
asmei unum i. celeste et est yreos
D. folia eius sunt similia foliis
alimis, nisi quod sunt latiora et magis
viscosa, et habet stipitem super quem est flos
habens colores diversos et sunt albus
citrinus purpureus et celestis. Et propter
diversitatem istorum colorum nominatur
yreos i. arcus demonis s. ab iride
arcu demonis qui apparet in aere
et habet radices duras nodosas que
habent odorem bonum quando effodiuntur, sed postquam inseruntur lino et post
exsiccationem reponantur. Quod quod ex ra
dice eius est bonum est breve diffi
cilis fractionis. Cuius color paulu
lum declinat ad rubedinem et habet
odorem bonum non participantem
odorem terre / pungens linguam
et morsum tunc dantem quando teritur. Quod quando
yreos vetustatur corrumpitur et
perforatur et habet meliorem odorem.
G. fortia eius est subtilis et virtus eius
prima est virtus que calefacit / et secunda
est virtus que mundificat et maturat
/ et tertia est virtus que confert spasmis
tussis / et facit ascendere statim a
pectore / et removet torsiones ventris
ulcera sordida. Et quando bibitur
cum melle et aqua ca. laxat ventrem.
D. virtus yreos calefacit et sub
tiliat humiditates pectoris / que sunt
difficilis expectorationis. Quod quando bibitur
ex eo ʒ. viii cum mellicrato purgat
fleuma grossum et coleram et facit dormire
et provocat ~~[struck]~~ lacrimas / et removet tor
siones ventris. Quod quando bibitur cum aceto
confert morsibus venenosis et splene

et spasmo et confert rigoribus et hor
ripilationibus febris. Quod quando bibitur cum vi
no puro an. et elixatur / fitque enca
tisma mulieribus inde cum decoctione ypig(?)
confert dolori matricis et mollit duri
ciem eius et aperit orificium eius quando
constringitur. Et fit cum eo discere
et facit oriri carnem in fistulis
et in ulceribus profundis / quando fit pasta
le ex eo cum melle et pellitur fetor
et coquitur cum aqua / et fit emplastrum cu
eo apostematibus duris et scrophulis et
mollit ea et replet fistulas / quando tere
tur et spargitur in eis mundificat eas et ve
stit ossa nuda carne / quod quando fit em
plastrum cum ea capiti aceto et oleo ro.
confert soda. Quod quando administratur ei du
plum eius ex elleboro albo et fit lini
mentum cum eis confert in petigini et
mundificat cutem ab ea / quod ingreditur
in unguentis et suppositoriis que resol
vunt lassitudinem / et ultimo habet multa
iuvamenta. Bedigoras proprietas
radicis yreos est quod purgat aquam
citrinam. Rabe Mesuai: quando fit col
lirium cum farina radicis yreos au
fert ungulam oculi / quod quando fit sternu
tatorium cum succo foliorum eius
tribus diebus aufert zuchan i. corri
za et soda et emigraneam si deo pla
cuit et de proprietatibus eius est quod laxat
aquam citrinam et humiditates visco
sas et ulcera / et aperit opilationes.
Unde ipsa infert efficaciam. Quod quando
administratur cum aliis medicinis que
aperiunt opilationes et que fortificant
epar minuitur nocumentum eius quod
rectificatio eius est quod accipiatur cum
aqua et melle cocto et dosis eius
in decoctione est ab aureo ii usque ad
iii ut minus que sicce contrite ab aureo
ʒ usque ad ii cum melle trito.
D. et ex lilio est species aliqua agreste

que dicitur kimia et nominatur yris et est herba huius folia rugosa / similia foliis rughe yreos et habet florem croceum vel album amari saporis primum et semine molle et radicem in grossitudine digiti longam stipticam et boni odoris nascitur sub arboribus et in locis umbrosis

C. radix huius plante non est rotunda / sed longa huius digiti grossitudinem et odor eius est bonus / et sapor eius est stipticus quia virtus eius prima est et secunda est virtus composita ex virtute prohibitiva / et resolutiva / et tertia est virtus quod ipsa confert dolori dentium quando cum decoctione eius fit gargarisma C. Et folia eius consumunt omnibus exitus / dissolvunt in augmento sed et quod decoquitur cum rob / et fiat inde emplastrum super exitus ante maturitatem C. D. radix huius quando coquitur et fit cum decoctione eius oris collutio confert dolori dentium / et quando coquitur folia eius cum vino et fit inde emplastrum apostematibus fluxis et exitus in maturis / quorum humiditas nondum venit ad saniem resolvit ea

C. D. ex lilio est species alia que dicitur Casoras et quidam nominant eam yrim agrestem que est planta huius folia similia folia yreos nisi quia sunt latiora eius et habet summitates subtiles et habet virgam que egreditur ex medio foliorum / eius longitudo est unius brachii / et est grossa multum et habet vaginas habentes tres angulos / et super vaginam est flos coloris purpurei et in medio est rubeus et habet semen cucumeris nigrum rotundum acuti saporis C. Et habet radicem multos habentem nodos longos rubeos C. G. radix huius herbe sicca est sterilis et virtus eius prima est calida incisiva que virtus est secunda est virtus resolutiva / semen vero eius

podis eius de flore eius et de centaurea vide post

in hac eadem proprietate C. Sed fortior est in radice / virtus vero seminis / tertia est virtus que provocat urinam et curat duritiem splenis C. D. radix eius / et quando miscetur confert vulneribus que sunt in capite et fracturis eius / et quando miscetur ei tria pondera eius et mellis primum. et fit inde emplastrum sedat dolorem / et extrahit ossa fracta et omnia infixa carni ex spinis et sagittis et similibus C. Et quando fit emplastrum cum eo curat apostemata fluxa et apostemata calida C. Et quando bibitur confert attonitionibus lateris et doloribus lateris et stranguirie et sciatice et bibatur cum vino dulci quod fit cum aqua marina / quia similiter accepta vero fluxum ventris quando bibitur cum vino confert morsibus venenosis et provocat menstrua C. Sed quando bibitur ex semine eius pondus iii anolescorum provocat urinam / provocatione forti quia quando bibitur cum aceto resolvit apostemata splenis

C. D. et est alia species lilii que dicitur xifion cuius folia sunt similia foliis lilii quod dicitur yreos nisi quia sunt breviora et strictiora et habent summitates acutas / habet stipitem unius brachii longum asperum / plenum / in cuius summitate est flos duplicatus divisus abinvicem / cuius color est purpureus et habet semen rotundum et habet duas radices una quarum est posita super aliam / et sunt rotunde / sicut due cepe minores una earum est desuper et altera desubtus / et inferior est extenuata superior vero pinguis nascitur in locis cultis C. G. radix huius herbe virtus prima est que desiccat / et secunda virtus que resolvit et attrahit / et proprie superior earum C. D. quando fit emplastrum cum radice superiori / et vino et olibano atrahit acus et stipites / et similia

in fixa in carne. Et qui admiscetur
cum farina lolii et vino quod dicitur vd.
mel, et fit inde emplastrum apostematibus que
dicuntur fachacella resolvit ea, et eo
ingreditur in constitucionibus virgorum
que resolvit ista apostemata, et etiam pu
stulis. Et cum fit nastale cum
eo provocat menstrua. Et dicit quod cum bibitur
cum vino stimulat libidinem
quod cum radix in fiore bibitur absin
dit asmate et virtute guandi. Et dicit
quod radix superior cum datur in potu
infantibus habentibus rupturam in
testinalem cum aqua confert eis, quia
emplastrum factum ex ea resolvit apostemata
inguinum. G. Et ex libro agresti
est species que dicitur saphathamo et est
herba habens folia similia foliis illius
speciei que dicitur kasiflon nisi quia sunt
subtiliora eis, et magis inclinata
et longiora, et habet stipitem et ramos,
in quorum summitatibus sunt quedam que
sunt in eis rotunda sicut pille
in quibus est semen eius. G. Et virtus
huius similiter desiccat. G. Et exhibetur
radix huius herbe, et semen cum vino
contra morsus venenosos. Siseleos

184 Sisalios id est siseleos dicitur habet folia
similia foliis feniculi nisi quia sunt
longiora et grossiora, et habet hastam
longam, in cuius summitate est corona
in qua est semen longum et latum
habens angulos et est semen acuti saporis
et forti odoris et est illud quod de eo
est in usu et administratur in cibis. G.
Habet radicem longam boni odoris. G.
B. radix huius plante et semen huius
de calitate tamen quod provocat urinam pro
vocatione forti, et est cum hoc virtus
corporis subtilis, ad quod confert epi et
asmati. G. D. Virtus eius est cale
factiva scilicet radicis eius et seminis et
cum sumitur ex eis in potu provo-
cat urinam et confert eis qui artaciones habent
litus in qua oportet hominem erigi,
et asmati et suffocationi matricis
et provocat menstrua et expellit fetum et confe
runt epilenticis, et omnibus doloribus interiorum
membrorum, et cum sumitur ex aliquo
amborum vel ex ambobus scilicet in
potu cum vino et pipere preservat
et defendit hominem a frigore
aeris. G. Et propter hoc convenit itine
rantibus in hyeme, quia cum capre
et alia animalia comedunt ex
hac planta in tempore coitus corporum, con
fert eis iuvamentum ad impregnandum.
Gabemesuai dicit ea et sic in fine
et in radice et dissolvit humores
spissos viscosos et congelatos, quia
propter hoc aperit vias omnes et cana
les opilatos et provocat urinam et me
nstrua confert asmati et omnibus egritudinibus
frigidis. Rapa

186 Selien id est rapa dicitur ex ea est
agrestis et domestica. G. Et agrestis est planta habens multos
ramos vel ramulos, quorum longitu
do est unius brachii, nascitur in
locis siccis et habet summitates leves
et folia mollia, quorum latitudo est
unius pollicis, aut amplius parum,
et habet semen in vaginis et est semen
parum nigrum, quod cum frangitur est album
intus. G. Domestica vero rapa est
nota. B. Et tamen radix et semen rape
generant ventositatem inflativam
et ideo movet libidinem et auget in sper
mate. G. D. Radix eius cocta et
comesta nutrit et generat ventositatem
et incitat libidinem et auget in sperma
te. G. Et cum de cocto eius infun
ditur super podagram, et super scissuras
que sunt a frigore, confert eis, quia
cum fit emplastrum cum rapa ipsa co
cta

fiat hoc. Et qui fodit rapa v. intimus / et ponit in clauatura illa ceratalique facta cum oleo ro. et p ami. sr ca. cineres et calefac multum conferunt fissuris ulceratis que fiunt ab frigore. medicullum foliorum eius qui coquitur coctum pro. urina / semen rape ingreditur in confectionibus tyriacarum que sunt contra venena / et confert morsibus venenosis et sedat dolorem corporis / et valet potionibus venenosis qui potatur cum vino ut ydromelle et qui bibit incitat libidinem. Et qui lavatur cum aqua et sale et aceto fit inde medicamentum per quod coquitur et movet libidinem / quia semine agrestis administratur in medicinis que mundificant faciem et cutem corporis admixtum cum farina fabarum et lupinorum et orobi / ut so. Est et species alia parue rape / que quando coquitur gravidat in flaconibus / que unctura eius est minor unctura alterius speciei. Et qui bibit ex semine eius prohibet nocumentum medicinarum mortiferarum / quia ingreditur in quibusdam confectionibus electuariorum que radix eius proficit sicut de rapa diximus.

187 Sahade. i. micha. i. Ciperus

Cipri. D. habet folia similia foliis porri nisi quia sunt longiora eis et duriora habet stipitem longitudine unius brachii et plus non cum / sed est in eo tortuositas et est quadratus similis stipiti similis stipitem / in cuius summitate sunt folia parva et semine radix eius est similis oliue et quedam ex eis est longa et quedam rotunda / et est nigra nascitur in locis domesticis aquosis et in pratis et in locis paludosis. Est autem species cipri in india que est similis zinziberi in sapore suo et quando masticatur. Eius color est sicut color croci que quando fricatur super pilos corporis facit pilos statim. Melior autem ex cipero est ille / qui est plenus gravis et spissus durus difficilis frangibilis asper habens odorem bonum cum pauco acumine / et quod administratur ex cipero est radix ipsa. G. odor eius est bonus et in sapore eius est caliditas cum pauca stipticitate quia virtus eius prima est virtus que calefacit et desiccat sine morditate / et secunda est virtus que incidit / et tertia est virtus que confert ulceribus difficilis consolidationis propter nimiam eius humiditatem. Et iterum confert ulceribus oris quando administratur sicut eo bibitur et frangit lapidem et pro. urinam et menstrua.

D. virtus cipri est calida aperitiva oppilationum venarum quando bibitur et pro. urinam in habentibus lapidem et ydropicis et confert veneno scorpionis et est bonus frigoribus matricis et aperit orificium eius quando fit emplastrum cum eo et pro. urina / et frangit lapidem et provo. menstrua et confert ulceribus corrosiuis et putridis quando administratur siccus et ingreditur in unguentis calefactiuis. Damasci est bonus gingiuis. Habemesuai facit augmentum in sensu / et cupit et mundificat stomachum et meliorat colorem / quia est bonus emorroidibus et efficit odorem oris bonum / quia quando bibitur cum oleo lentisci / calefacit renes / et de proprietate eius est confert frigiditati vesice / et distillationi urine. Liber aggregatus aduerit sanguinem quare timetur / ne vitetur et fiat leprosus. Scolopendria

188 Scolapendrion. i. scolopendria. D. nominatur hoc nomine propter similitudinem eius cum quodam vermis dicti scolopendria / et eius comparatio est xiiii.

pedum habet folia multa eque directa
ab una radice et nascitur in petris
et in muris edificiorum et non habet stipite
neque florem neque semen ¶ Et
folia eius sunt sicut folia polipo-
dii et pars eius inferior est quasi ruba
et pars superior viridis ¶ G. herba eius est
subtilis ¶ Et virtus eius prima est
calida et sicca virtus que incidit et resolvit
duriciem splenis ¶ D. Qui herba
ista coquitur et bibitur xl diebus re-
solvit et extenuat splenem / Similiter
autem faciunt folia ipsa si terantur
et fiat cum eis emplastrum super splene
et que tundentur et misceantur cum vino
et confert distillacioni urine / et sin-
gultui / et ictericie et frangunt lapides
vesice qui bibuntur ¶ Et putaverunt
quidam quod ipsa prohibet impregnacionem
que suspenditur super mulierem sola
aut cum splene mule / quod dixit ille
qui narravit hoc / quod cum ipsum suspen-
di in die aliquo / in cuius nocte non
apparuit luna .:. Hermodactilus

189 Surugen id est hermodactilus. D.
est herba que florescit in fine
autumpni et est eius flos albus / si-
milis in figura sua flori croci de-
inde emittit folia similia foliis
bulbi / in quibus est humiditas ad herbam
manum / et habet stipitem in longitudine
unius palmi porrectum / cuius color
est rubeus declinans ad nigredinem
et habet radicem cuius cortex / ~~apparet radix~~
~~intimus~~ niger ad rubedinem declin-
ans / Et cum aufertur cortex / apparet ra-
dix intimus alba mollis dulcis sa-
poris / et plena humiditate / est autem
radix ipsa rotunda similis cepe bul-
bi ¶ Et radix ista habet in medio fin-
suram / ex qua egreditur stipes
super quem est flos / nascitur multum hec
herba in loco qui dicitur Carni / et in
terris que dicuntur gnagna hec radix
si comeditur occidit strangulando

sicut occidunt fungi ¶ Nos autem me-
moravimus ex illis in libro nostro / ne
errans aliquis comedat eam loco
bulbi / nam ipsa est boni saporis /
dulcis et delectabilis / quod fortassis come-
deret eam aliquis ignorans / Contingunt
autem illi qui ipsum comedit omnia que
contingunt illi qui comedit fungos ma-
los. Est autem sumendum remedium ei lac
bovinum non eget namque alio adiutorio
qui ipsum sumpserit ¶ Et dixit item D. in
capitulo de achimon / et est librum silvestre
quod hermodactilus qui dicitur achimon / est
interficiens et ita transtulit albacarith
in translacione sua in medicinis simpli-
cibus ¶ G. habet virtutem laxativam et similiter
aqua in qua bullierit et administratur
¶ Paulus. radix hermodactili / habet vir-
tutem laxativam / et similiter aqua in qua
bullierit Datur autem proprie in doloribus
iuncturarum in quibus fluxus ad eas. Vi-
num ipse malus est stomacho ¶ Bedigoras proprie-
tas eius est conferre doloribus iuncturarum
¶ Damasci conferit doloribus podagre et
est laudabilis finis operacionis eius
Usus nimius visus eius facit putrefacti-
ones et confert cum inunctus multo
que io exhibendus est maxime hu-
tibus iuncturas molles et nimis humidas
Agrotus Surugen / albus augmentum
efficit in spermate ¶ Mesarugie / al-
bus est bonus podagre / sed rubeus
occidit / et non est frigidus nimis / ita
quod narcotizet / quia si sic esset laxativus
¶ Abugerig hermodactilus est calidus in
primo gradu ¶ Abemesnai rubeus occiditur
et albus confert podagre et desiccat
ulcera antiqua et abstergit ea et est
siccus et sic. in 3o ¶ Rasis ¶ Rasis si
hermodactilus esset calidus multe caliditatis
¶ Habix est calidus et siccus in principio 3. g. et habet
proprietatem sedandi doloribus iuncturarum et po-
dagre et conferre variolis ¶ Et melior

ex eo est ille / qui est extimus et intus
albus / et qui frangitur est constric
to eius facilis et non durat / Niger
vero et rubeus sunt ambo insufficientes
¶ Et erraverunt autem qui putaverunt quod
ipse sit lagia agrestis que defertur
ab assitia / nam illa lagia impig
nat ulcera / qui bibunt eam / et humectat
corpora sicca et augmentum efficit in car
ne / et facit rubere faciem colore
bono / qui datur in potu cum sambuco
est calida caliditate forti / et mox s
anguinem et acuit eum multum / quod for
tassis inducit potanti se dolores
calidas adustivos sicut coloricos
et sanguineos / et infert nocumentum ma
gnum et egunes ~~sanguineos~~ sicut hi
spilam in capite et facie et in membris
aliis corporis .:. Mel. Mel

190 Nam. i. mel. 6. virtus eius prima
est virtus que calefacit et desic
at in 3°. et virtus eius secunda virtus que
abstergit / et quando coquitur et maturatur fit
parum acuitatis / et parum abstersionis
et ideo admiscetur adiutorinandum fistu
las et ulcera profunda ¶ Mel vero crudum
est oppositum exeuntibus diversis / sic
si componetis mel cum absinthio ¶ Et
Mel bonum est illud / quod est dulce in quo
est acuitas aliquantula in gustu / et
habet odorem bonum et color eius est ru
gens ad rubedinem / neque est nimis
liquidum et quando miscetis ut ponetis in eo
digitum adheret digito et venit cum
eo ¶ Et virtus quidem mellis abstersiva
est aperitiva orificiorum venarum resolut
humiditates et ideo quando ponitur in ulceribus
fraudulentis cum sordidis / et profun
dis contingit ei ut eis noceat ¶
Et quando coquitur et ponitur super scissuras carnis
consolidat eas / et quando coquitur cum aneto
humido / et linitur cum eo impetigo curat
eam / et quando miscetur cum sale trito / et dis
tillatur tepidum in aurem sedat tinnitum
aurium et curat dolorem eius / et quando fit li

nimentum cum eo occidit pediculos
et lendines / et quando inducitur cum eis
aliquis est breve nimis et fuit ex
lana et vult quod elongetur / quando ingre
ditur balneum / si roravit eum a
qua deinde linierit cum melle e
longatur ¶ Et mel abstergit tene
brositatem visus quando collirium cum eo
xiiij. dierum gerunt ¶ Et fit cum eo
gargarisma et confert apostematibus gutturis
et faucium et squinantie et provocat urinam
et confert tussi / et quando bibitur calidum cum
oleo ro. confert morsibus venenosis
et illi qui potaverunt opium / et quando fit
looch cum eo aut bibitur confert illi
qui comedit fungos mortiferos
et confert morsui canis rabidi ¶
Et mel cuius spuma non est ablata
facit tussim et laxat ventrem / quoniam
virtus est quod non admiscetur antequam au
feratur spuma eius / et melius
quidem mel est mel veris ¶ Deinde
mel estatis / mel vero hyemale est
malum quia est spissum grossum non
habet supradictas virtutes ¶ Et mel quod est
in Sardinia est amari saporis / et hoc ideo
quia apes illius regionis comedunt
absinthium et hoc tale est bonum quando
linitur cum eo ad abstergendum im
petiginem / et livores qui apparent
in facie et alias sordes cutis / qui ab
humoribus superfluis generantur ¶ Est at
quoddam mel quod nascitur in terra
dadie. beuthichi quod aliquando reperitur
tale / quod qui comedit illud incurrit
in saniem mentis cum sudore plurimo
Sed si comedat post ipsum rutam / et pi
sces salsos et post bibat oximel con
fert et evadit / sed oportet quod comedat et
bibat huius vice post vicem / deinde
vomat ¶ Et si bibat et comedat et
evomat ¶ Et quidam mel est acutum a do
re quando odoratur / quorum sternutationem
¶ Misceatur autem hoc mel cum costo et li

nitur impetigo / et curat / quod admis-
cetur cum sale et curat livores qui
fiunt a percussione .:. Ambra
191 Hambar .i. ambra dicitur quod nascitur
in mari et generatur in eo / sicut
generantur species fungorum in terra. Et quando
mare turbatur eicit a fundo eius
lapides magnos et cum eis eicit
frusta ambre. Et plurimum quod ex ea
egreditur ex mari est in terris Zingi in
occidente. illa defertur. Calma-
hadie deferunt namque ipsam illuc
homines / qui nominantur hinhere .i.
veloces / qui noverunt quod mare eam
eicit ad terram. Melior autem ex am-
bra est illa que invenitur in insulis
illarum regionum et in litoribus illarum
cuius figura est rotunda coloris ce-
lestini illa que est alba / sicut ova
strutionis est mala. Et ex ea est
quod devorat quidam piscis magnus
qui dicitur adel / qui cum transglutiverit
eam occiditur ab ea / quia natat super
aquam maris mortuus / quod videntes
homines de Zingi proiciunt super ipsum
uncos ferreos et funes et extrahunt
ipsum a mari / et excarnificantes ipsum ex-
trahunt ambram ex ventre eius.
Et est ambra non bona maxime
que in ventre reperitur et nominant eam
apothecarii per side madi. Verum
illa que reperitur iuxta spinam dorsi
est pura et munda multum et bona val-
de secundum hoc secundum quantitatem more quam fecit
in ventre piscis. Cabemesiai est
ca. et sic. et fortificat cerebrum et corro-
borat ipsum / et sensus omnes et cor et con-
fert senibus et frigidis de quibus valde
192 Haod .i. lignum Lignum aloes
aloes dicitur agaloyan est lignum
quod defertur ab india / et arboris ara-
bum huius odorem bonum / et habet corti-
cem velud corium / cuius odor est bonus
intus sapore est acritudo et stipticitas
et masticatur ut bonum inferat odo-
rem ori. Est autem conferens multum
humiditatibus egre in corpore et addissin-
tiam et sedat dolorem lateris / et est ex
fumigiis / et datur ex eo aur .i. et re-
movet putredinem a stomacho / et fortificat
ipsum quod qui bibit cum aqua confert
dolori lateris / et capitis et ulceribus intestinorum
et torsionibus ventris. Et B. intinsiacde
albacharith / agaloyen / est lignum
aloes / unde huius odorem bonum
quod qui masticatur aromatizat os
et administratur in dentifriciis ad facien-
dum odorem oris bonum et est de fu-
migiis. Et qui bibit ex ligno eius
ʒ .i. semis expellit humiditatem cor-
ruptam a stomacho / et est bonum humiditatibus eg-
rotis et humiditati dissintiam et sedat
dolorem laterum. Habbamsa / dicit quod in
arabia sunt in terris arabum / non
nascitur ex planta eius aliquid. Verum lig-
num / neeing / quod ibi nascitur approximat
aliquibus speciebus eius / melius non est
indum. Et quamvis plures species eius
sunt in india una tamen ex speciebus eius
habet communitatem cum eis in hoc non
adeo quod non demonstretur nisi per hoc unum
sicut si nominas imabilenos .i. dos
nigros. Et reperitur ex ligno aloes
in insula / que dicitur sinnia in india.
Et melius ex eo est nigrum tendens
ad varium colorem / huius multam aqui-
tatem gravem durum grossum / in quo
nulla est albedo / et quod remanet mul-
tum super ignem / et post ipsum mendili et
est denominatum a terra indie que dicitur
mendel. Et post ipsum est scisi / et est
de bonis speciebus ligni aloes et
submergitur in aqua propter suam bonitatem
et gravitatem. Et ex isto eodem
melius est grossum / in quo est aqui-
tas multa que post ipsum est albu-
mari / est namque minoris bonitatis
quam scisi / et alkumer usque ad sicci-
sunt .iii. diete in eius spacio. Me-
lius vero ex ipso alkumer est nigrum

nindum abalbedine pondcosim
dui pmanes sr ignem. G. cum hoc
est unig boni qui siefi cheral scdm
/ melius ex ligno aloes est illud
q defertur / ab india / 2 post ipm e
siefi. C. Et signum inh' est / q in ipo
est aliquantulum luci / 2 h' ideo q se
pelunt ipm intras fyri / q pq ipm
est Cinnici / 2 sunt ei due spes quar
una d' chachile 2 est melior alia
q alia d' sifori / 2 est inoris boi
2 pq ipm est steni / 2 est in ipo sr flui
tas hmida / 2 pmu e unig bonum
qui siefi / 2 pq ipm est albe quod de
fertur ex tris suffere / 2 est simile
spebus ligni aloes aliis e pter illis
de syri / 2 postipm est alhalebh
2 est in maioribus frustis qm aliq
aliud ex lignis aloes. Nam ex ipo
sunt pectines 2 tabule. C. Et dut q
lignu aloes inciditur ex arbore sua
2 sepelitur p annu i. Corrodit q ultra
q non est lignu aloes / 2 remanet li
gnu aloes puro ita q terra non mi
nuit de ipo aliq. C. Et dut q repint
frustula ligni aloes / int alias spes
merc. C. Et dut quod q ramuli ex
arboribz ligni aloes frangunt intras
illis 2 Cadunt in flumibz 2 currunt cu
eis 2 deferunt p regiones que dur
alhermia est fruct' eius arbois et
figura eius est sicut pip minutum 2
qma est col rubei / 2 nominat pipel
la. C. Cacabari est ca 2 sic 2 stiptitu
fugit ventu corroborat viscera
p virtutem stipticam que e in eo cu
arotiticitate 2 eicit sr fluitates hu
tatum corruptarum a corpe. C. Rasis
est ca 2 sic 2 est bonum sto hmido
C. ysaac benamra est ca 2 sic / i 2°
2 est bonu cebro fortificat viscera
2 expellit sr fluitates hmidas / 2 fac
descende sta a cebro / qu fit fuga°

cum eo / q maxime illud sta q
generatur ex vaporibz ascendentibz
asto / 2 expellit ventositates a
perit opilacoes / fugit ventu p
hibet fluxum urine / qui fit a frigore
2 debilitate vesice. C. paulz lignu
aloes hz bonu odorem aro trzat
os 2 fingim q qu bibit ex eo. 3. i. 2.
f expellit hmitatem corruptam
que est in sto 2 corroborat stom
2 confert hmi egme in epe suo / 2 dis
sinciam 2 sedat dol membro .:.
193 Aarasion .i. pras. Prassium
A sium. D. est herba hns ra
mulos multos egredientes ab v'a
tadice 2 sr ipa e borra pmca
Cuius col e albg 2 vge eius sunt
q drate 2 folia eius sr in longitu'
policis ab rotunda rugosa seu
aspa sup q e borra. C. Et seme eius
2 flores sunt diuisa p ramos eius
2 flos eius rotundg ad aspitatem
tendens. Nasci' in campis 2 i edificiis
domoro. C. G. sapor eius est amarg
2 vtus eius pma est ca i 2° g sic
i 3° i medio eius vtus fineni / 2 sua
vtus q abstergit 2 resolut / que 3'
vtus que apit opilacoes splenis
2 epis 2 mundificat pulmonem et
pectus p screatu / 2 provo. an qu
bibit. C. Et qu apponitur extius 2 ab
stergit 2 resolut que ipm q d qu e
siccum decoqui in aqua cu seme
suo. C. G. qu est hmidum tritur et
exprimitur succg eius / q succg q d
qui accipit ex foliis eius / pq q e
desiccatg in sole resolut cum melle
2 administrat ad visum acuendu. C.
Et fit cum eo sternutatoriu vtitis
ad mundificandu in stom talons
ale col cor / 2 administrat cum me'
addot auris antiquum / q administrat
qu sunt nove mo'ie que apiant

mundificent in sterium auditus / et partes
que veniunt cum humiditas a duobus
pannetis cerebri ad perficiendum auditum
Cum folia eius desiccantur et
ponuntur in aqua cum semine suo / et
potatur aqua illa cum melle confert
habentibus ulcera in pulmone
et asma / et tussim / et administratur eius
radix propter hoc sicca et eradicat super-
fluitates pectoris. Et utimur ea
in liccis ad provocandum / et educendum
sinam (?) et partum. Et datur in potu illi qui
sumpsit medicinas mortiferas / Unum (?) impu-
ritatibus nocet et vesice. Cum quis fit
emplastrum cum foliis et melle mundi-
ficat ulcera sordida / et evellit
panaricium et carnem putridam
et sedat dolorem lateris. Et succus qui
accipitur ex foliis eius recentibus
/ desiccatur in sole et facit hoc. quod qui
fit collirium cum eo et melle acui-
tur visum et extrahit humorem qui
facit eundem colorem et in [struck through]
ypericon oculis / fit cum eo capi-
purgio / quod qui distillatur in aurem sola
aut cum oleo roseo confert dolori aurium
Et quando administratur cum melle confert
egritudinibus interioribus. Paulus qui fit em-
plastrum ex marrubio cum sale confert
morsui canis rabidi **Feleng**

192 Feleng. abenmesuai. similatur
granis sinapis et ingreditur in un-
guentis odoriferis. est calidum et siccum. resolvit
et est in eo aliqua virtus stiptica.
Rasis est calidum et siccum. Ysaac benaram
ingreditur in medicinis odoriferis
et est calidum et siccum. aperit opilationes
capitis fortificat cerebrum et est in figura
sua sicut granum sinapis et maius
et habet linguam parvam sicut nodi. Et
melius ex eo est maius et fortioris
odoris et granis declinis vero est leve
nigrum / et ipsum resolvit / et est in ipso

de stipticitate. Mesahal est calidum in 2°
gradu et virtus eius est divisa in resolutione
et stipticitate **Fugre**

195 Fagre. abenmesuai. fagre a-
similatur citulis et est calidum et siccum et sit
in 3° gradu et ingreditur in medicinis
que preparantur stomacho. Ysaac benaram
fagre assimilatur citri / et habet interius
granum parvum nigrum rotundum. de foris
vero rubeum. Et ex succo eius fit
collutorium ad fetorem oris et confert
quod nos utimur eo in nodoach .i. in
pulverizationibus et unguentis **Aloes**

196 Sabet .i. aloes. Diascorides planta ista
habet folia similia foliis squille
in quibus est humiditas viscosa mul-
tum tenax adherens manui / et sunt
latiora folia squille prima / et quasi ro-
tunda / et inclinantur ad posteriora
et sunt in eis spine que egrediuntur
ab eis breves et rare et habet stipitem
similem stipiti affodillorum. Et
tota herba habet odorem gravem
saporem acrem multum et radix eius
est una similis cavicule lignee
Nascitur multum in terris Indie defer-
tur succus eius. Nascitur etiam de ca-
in terris arabum et in terris de Asia
tima / et est maritimis / et riparijs
et in insulis que dicuntur antaros / et no-
tus succus seu gummi eius est in
iuvamenti magis / sed etiam folia eius
nam quando ipsa teruntur et ponuntur sup-
er vulnera faciunt ea adherere. Succi
autem eius .i. aloes sunt due species
quarum una est arenosa / et est fex
et alia est epatica illud autem aloes
quod est melius est illud quod est gluti-
nosum / non habens in se lapidem
splendidum ad rubitudinem decli-
nans / cito frangibile et forte amarum quod
quando scripsi ipsum hanelatur cito humectatur

bus odorem boni et cetera et velut a-
romaticum. Sed illud quod est nigrum durum
ad frangendum durum est adulteratum
cum gummi. ¶ Sed ipsum discernitur
per saporem acritudinis et per odorem
fortem. ¶ Et quod non frangitur digitis
quia fricatur in partes minutas. ¶ Et
quidam sunt qui admiscent ei acaciam
¶ Radix autem huius plante vulneratur
et egreditur inde lacrimus quod colli-
gitur et folia eius contunduntur cum tota
planta et exprimitur succus qui de-
siccatur et reponitur. ¶ G. Sapor eius
est acutus acritudine forti cum
stipticitate et virtus eius prima est virtus
que calefacit in primo siccat in secundo et desicc-
at in tertio. Secunda est virtus que incarnat
et abstergit abstersione pauca et acuit
ex paucitate mordicationis eius quod
non mordicat vulnera nuda. ¶ Et
tercia est virtus que conglutinat fi-
stulas et incarnat ulcera difficilis
consolidationis et cicatricationis
maxime ea que sunt in ano et virga
et confert apostematibus que sunt in hiis
locis quando dissolvitur in aqua et fit
linimentum cum eo, similiter incarnat
vulnera et ulcera quia ipsum prohibet
humores qui fluunt ad locum et
resolvit eos qui fluxerunt, et confert
apostematibus que sunt in ore et naribus
et oculis. ¶ Et facit descendere stercus
ex ventre et confert stomacho plus omni alio
laxativo. ¶ Et dixit in conservatione
sanitatis quod de virtute eius est quod
expellit coleram quod dixit in tertio al-
maiemir quod aloes non ablutum
est plus laxativum quam ablutum, nam
in ablutione amittit de virtute laxa-
tiva satis quia elongatur cum ablu-
tione a dono virtutis mediocre quousque non
calefaciat quod dixit quod aloe est virtus
laxativa non cum fortis ¶

Sed quantitas in eo tanta est quod lax-
at et deducit id quod est in ventre.
¶ Et si datur de eo plus pertransit
virtus eius usque ad epar, sed quod a-
loes sit ex medicinis que purgant
corpus totum hoc non est verum. ¶
Et dixit quod aloes est de melioribus
medicinis illi qui habet in stomacho co-
lera a deo quod multos curavit una
die ex hiis. ¶ Et dixit oportet quod scias
quod habentes egritudines in stomacho et ventre
ab humoribus innaturalibus medicinis
que sumunt cum aloe. ¶ Et dixit
iterum quod aloes non potest extrahere
humiditates grossas propter debilitatem
virtutis laxative que est in eo
sed quando miscetur cum medicinis
subtilibus fortificat ipsum in opera-
tione sua. ¶ Et dixit in libro
in quo ipse monstravit quod disposicio
anime sequitur humorem corporis quod
virtus aloes est laxativa et cor-
roborat stomachum et consolidat vulnera
humida et claudit ulcera que sunt
in cute et consolidat ea et desic-
cat oculum humidum. ¶ Et dixit
alibi iterum quod desiccat oculos humi-
dos quod dixit in tertio medicinarum simpli-
cium quod aloes quando lavatur lava-
tione forti aut non laxat aut
laxat debiliter quia id quod est in ipso
de virtute laxativa abluitur et se-
paratur ab eo. ¶ D. Virtus eius
est stiptica desiccativa facit
dormire et depressat corpus que qui
de ipso bibit per adventionem cum
aqua frigida aut tepida tepidi-
tatis statim ventrem laxat ven-
trem et mundificat stomachum. ¶ Et qui
bibit de eo in [illegible] colologat aut
ʒ i cum aqua abscondit sputum
sanguinis mundificat per ...

¶ Et qui fiunt cum eo pillule cum
resina pini / aut cum aqua / aut
cum melle / laxat ventrem / que
qui sumuntur de eo .ziiij. mundificat
corpore / et qui administretur cum aliis
medicinis laxativis nocumentum
eorum a stomacho prohibet ¶ Et qui pul
verizatur super vulnera conglutinat
ea / et incarnat ulcera et prohibet
ea dilatari et consolidat et curat
ulcera prave et conglutinat. assa
hatne. et kabarsanich / et qui dis
solvitur cum vino dulci / curat e
morroidas et scissuras ani / et ab
scindit sanguinem emorroidarum
suppositum et incarnat panari
cium ulceratum et abscindit flu
xum sanguinis ¶ Et qui miscetur
cum melle / aufert livores qui fiunt
sub oculis abicientibus / quorum color
est color melongene / et viole
et aufert pruritum oculorum et lacrimas
¶ Et qui dissolvitur in vino reti
net capillos fluentes / et quando mis
cetur cum vino et melle / confert
apostematibus faucium / et radicis lingue
et gingivarum / et alia pessima oris et
ulceribus eorum omnibus nutrire innatis
et mundificat in collirus oculorum ¶ Assatur
autem super tegulam mundam super
carbones positam / et revolvitur
sepe donec virtus coloris appareat.
et sit ab omni parte assatum et sic
administratur in colliriis et abluitur
donec separantur ab eo partes are
nose que sunt in ipso / quia non est
iuvamentum in eis / et donec reperitur
clarum et mundum ¶ Alfensi auget
acuitate corporibus / et est bonum
doloribus iuncturarum et podagre et
ponitur extrinsecus / et laxat qui sunt
intus humores corporis ¶ Paulo

aperit orificia venarum que sunt in ano
¶ Alkansi arabicum linitur super apa
ta / et est melius nisi quod cito timendo
et non apponitur in unguentis oris / neque a
rubicum in potionibus ¶ Azcheret
nocet epati et fistulis ¶ Abenmesuai
confert odo et desiccat corpus et li
nimentum cum aqua eius scissure ma
mammarum et de proprietate eius est quod
mundificat stomachum / et caput ab humori
bus grossis et intestina / asticore / et
mollit ventrem et aufert putritiam
Et ipsum nocet ano / et generat emorroi
das ¶ Et si quis vult ipsum sumere mun
ficat ipsum cum mastice / aut abluat
ipsum aqua cum specierum / sicut spice ma
sticis. azari. xilobal / carpobal
cinamomi et cassie. et situm istis
que modum est quod curat bene ita / quod possit
villis stomachi adherere / et purgat plus
et attrahit humores a cerebro propter moram
eius quam facit in stomacho ¶ Et sic dosis
eius a .z.i. usque ad .ij. secundum virtutem
recipientis / aut debilitatem eius ¶
Habere ille qui vult esse sollicitus
in preparatione eius accipiat ex eo
lb. i. trito et cribrato deinde acci
piat ex absinthio bono quantitatem
lb. et de speciebus predictis de quolibet autem
z. iij. tantum contusis et species coquatur
in lb. aque / donec consumatur me
dietas / deinde coletur et ponatur illa
aqua colata in vase vitri / de
inde ponatur aloes super tabulam
marmoream vel vitream / et curatur
in sole terra forti et ponatur in paride
munda vitreata / cum tanto aqua
specierum quam imbibat et incorporatur
cum panno spisso mundo et dimittatur
in sole / donec desiccetur aqua cadem
et dimitte siccari ¶ Et tamdiu
facias hoc donec totam aquam

illam bibit. Ultimo igitur tere ipsum
et tunc adde ceram et commisce bene et
impone in vase vitreato et obtura
et liga os vasis. Et dosis eius
sit a ℥ i usque ad ii. Et aloes
quando quidem inveterascit fit niger et
minuitur eius acuitas et in abluto
est quod tingit hic citius. Humanum
est laxativum et mel quando administratur
minuit de virtute eius laxativa
et attractiva a longinquis membris

Cartamus et crocus ortolanus.

191 Cartami id est cartamus est ex eo
domesticum et silvestre. D. Domesticus
habet folia longa lata aspera
spinosa et divisa et habet stipitem lon-
gitudinis duorum brachiorum spino-
sum et super ipsum sunt capitella in mag-
nitudine olive maioris in quibus est flos
croceus similis croco et habet semen album
et subrubeum oblongum angulosum.
Et quod de ipso administratur ad decoctionem
solvendum est semen eius solum. C. Virtus
eius prima est virtus que calefacit
in 2o gradu quando administratur ex his. C.
D. ponitur semen eius in tibiis et exprimitur
succus et miscetur cum ydromelle aut
cum iure aliquo pullorum et laxat
ventrem sed ipsum est malum stomacho. Et con-
ficitur postquam est excoriatum cum a-
migdalis et aniso et nitro et melle
cocto et sic inde fit electuarium
quod purgat ventrem. Et oxiacipiantur
de eo ii ut iii frusta in quantitate
nucis avellane cibum quod secundum hunc modum
acceptum non nocet stomacho sed confortat
digestionem. Et modus confectionis eius est
in hunc modum. Accipiatur de Carta-
mo albo. Et sit I de amigdalis mundatis
et assatis iii colosatis et de aniso ℥ ii
et de nitro ℥ ii que tarices intiones
fiant pinguium xxx de melle aut
quantum necesse est ad confectionem. Unde
Cartamum coagulat lac et facit
ipsum amplius laxativum quidem
vero cum succo eius semen admi-
scetur ex melle et amigdalis et
aniso et cetera aut miscetur cum aqua
ordei aut cum aqua pulli et dat
in dissinteria et duo ultimum conferre.
Et quantitas est de eo datur ad
mixto cum his que diximus est
℥ vi. Et Cartamus agrestis est
spina similis spine cartami do-
mestici nisi quia folium eius est
longius folio cartami satis
quod folia eius nascuntur in summita-
te virgarum eius et hec virga est sine
foliis et multis vicibus virga eius
perfusa et in summitate virge est capil-
lositas spinosa et flos croceus
et radix eius est subtilis in qua
nullum est iuvamentum. C. Virtus eius
est virtus que desiccat et calefa-
cit temperate. C. D. quando tunditur capilli
eius aut flos et bibuntur cum
pipere et vino conferunt puncture scor-
pionis. Et quidam putant quod si per-
cussus a scorpione tenuit radi-
cem in manu sua non senaci-
dot quia quando proiciet eam senacet.
Mesarugie flos cartami est
crocus ortolanus et est stipticus
et in temperamento quando si teritur cum
aceto et linitur super impetiginem
aufert eam cito et quando cum eo et
melle linitur super ulcera que sunt
in ore infantium curat ea. Tach
abari in croco ortolano est quan-
titas stipticitatis pauca et agrestis
est rubior et siccior. Et Rasis in eo
et bonus est impetiginem et chalaf.
Abenmesuai agrestis quando teritur
cum aceto et linitur cum eo impetigo
et expellit eam. Et si teritur
et miscetur cum aceto et linitur super
linguam puerorum expellit ulcera

Caneseha Cartamus lac coagu
latum dissolvit / et dissolutum
coagulat. Cabemesuai Car
tamus laxat humores adustos
et grossos / et est mat stomacho. Cabeme
suai / et de proprietate eius est quod la
xat fla / et similiter facit medulla
eius. Et dosis eius est .3. ex
m. lb. s. aque ca. cum pice fri
cam / et colatur et ponitur in ea
.3. x. penidiorum / sed agrestis est calidior
et siccior quam domesticus et plus ab
stergens fla viscosum / et mundifi
cat stomachum et pectus **Kulcasia** ∴
198 Kulcais .i. Culcasia .G. in sa
pore radicis huius plante est
acuitudo et stipticitas pauca quia
virtus eius prima est ca. in .3. hu. 2
quando coquitur confert stomacho et provo
vrina. C. radix huius plante
coquitur et habet odorem bonum et est bona
stomacho et provo. appetitum et provo
vrinam. Cabemesuai radix
Culcas est ca. et hu. auget in
spermate ∴ **Cucumer** ∴
199 Rese alhemar .i. Cucumer
asininus. D. iustius planta
est divisa a planta cucumeris do
mestici in fructu eius solum quoniam
ipse est minor satis cucumere domestico
/ et est in figura sua similis gla
di longe / et folia et rami eius
consimilantur foliis et ramis dome
stici. Sed radix eius est alba et
magna. Nascitur in rupibus et
campis arenosis. Et plurimum
quod de ea administratur est succus
eius et fructus et radix et folia. C.
G. succi fructus eius substantia est subtilis
et sapor eius est amarus / et virtus
eius prima est virtus que calefacit in .3.
gradu et secunda virtus que abstergit et mol
lificat et resolvit / et tertia virtus que
provo. menstrua / et interficit fetum quando fit
cum eo nastale / sed quando fit ex

succo ipso unguentum cum melle aut
cum oleo veteri apostematibus que sunt in faucibus
confert. Et quando fit caput purgium
cum eo et lacte confert ycteritie / sed
quando administratur in hunc eundem
modum huic soda que dicitur omid
curat eam. Et succus radicis et
foliorum est similis succo fructus vo
debilior eo. Sed virtus radicis est
sicut virtus huius / sed cortex ipsius
radicis est magis desiccativus
quam radix ipsa. D. Succus hu
herbe quando distillatur in aure confert
dolori eius. Et fit cum radice eius
emplastrum cum farina ordei / et resolvit
omne apostema flaticum antiquum /
sed quando apponitur super apostemata saniosa
cum glutino albotini aperit ea. C.
Et quando coquitur cum aceto / et fit em
plastrum cum ea confert podagre / Et
quando cum decoctione eius fit
clistere confert sciatice / sed quando fit
cum ea collutio oris confert dolori
dentium / sed quando administratur desicca
ta et trita mundificat impetiginem
et scabiem ulcerosam / et morphea
et vestigia nigra que remanent
post consolidationem ulcerum / et sordicies
que sunt in facie que accipitur
de succo radicis eius ad quantitatem
unius onolosat et senibus ad unus
Et de cortice eius quantitas unius
acsuse laxat colera et fla et aque
in corporibus ydropicorum absque eo
quod nocumentum inferat stomacho / et ac
cipiatur ex radice eius lb. 5. et
teratur cum .y. lib. vini maxime
babilonici et misceatur bene et teratur
cum eo / et detur de eo ydropico in
tenosac in ieiunio qualibet die do
nec minuatur tumor ventris dimi
nutione multa et educatur aqua que
est in ventre eius. Sed istud quod dicitur

electuarium fit ex fructu cucumis huius amari in hunc modum / accipe de cucumeribus istis antequam perveniant ad completam maturitatem et contunde eos / et dimitte sic / nocte una / postea in die pone coram te vas et pone super ipsum cribrum non spissum et superpone super ipsum cutellum ita ut per acies sit de super / et accipe cucumeres singulariter unumquemque per se et pone super cutellum et scinde per medium / et exprime ipsum donec exeat totum quod continetur in eo de humiditate et cadat in subiectum vas / et quod remanet de carne cucumeris super cribrum exprime fricando donec pertranseat per foramina cribri et descendat in vas ¶ Quod autem remansit in manu tua aut super cribrum de scorza cucumeris pone in vase alio ita quod cum expleveris opus / ponas id iterum super cribrum et proicias super ipsum aquam dulcem et exprimas bene / et postea proicias deinde omne quod est in vase ex succo et cooperi cum panno ¶ Et cum separatum fuerit subtile a spisso / proice aquosum subtile quod supernatat cum facilitate / et facias hoc sepe donec nichil reperiatur ibi aque / quod autem remansit pone in mortario mundo / et tere tamdiu donec inspissetur et fac trociscos et sicca ¶ Sunt autem quidam qui accipiunt cinerem cribratum et ponunt eum super terram / et faciunt in ea foveam et accipiunt pannum et plicant eum cum tribus plicaturis et ponunt eum sic explicatum super cinerem extensum / deinde proiciunt succum in foveam illam super pannum illam aquositas cito separatur aggregatur a spissitate exsiccatur cum cinere substracto illud autem quod remanet super

pannum ponunt in sartagine et tenent et faciunt trociscos ut superdictum est ¶ Et ex hominibus sunt qui proiciunt super cucumeres aquam marinam pro aqua dulci / et sic abluunt / sed quidam qui abluunt eos postea cum mellicrato ¶ Melius autem electuarium est illud quod vergit ad colorem / album / leve. leve clarissimum humidum / et quod appropinquat lumini accendit / sed illud quod habet colorem porri / asperum lividum stingue / aut plenum orobo aut cinere est propterea quia est ad ulceratum et malum ¶ Quidam etiam adulterant eum admiscentes ei succum cucumeris domestici ¶ Et quidam admiscent cum succo cucumeris domesticorum amilum / ut assimiletur bono in albedinem et levitatem ¶ Et electuarium quidem istud super quod transiunt anni .ii. usque ad .x. est conveniens pro gratia virtutis et dosis eius completa est unius oboli sat / et ad minus medietas eius / sed pueris non detur nisi pondus duorum kesuf quia plus nocent eis / Omnibus autem et senibus sicut pueris / istud igitur electuarium facit hominem evomere flegma et coleram et similiter pessimum educit ea / et confert asmaticis ¶ Et si tamen vis laxare ventrem cum eo / admisce ei de sale et armoniaco tantum quod in mixtura eius que sit et facit pillulas in quantitate granorum orobi et bibat deinde bibat post ex aqua calida quantitatem unius ¶ Et si vis vomitum provocare dissolve ipsum cum aqua et postea accipe de ipso cum pluma et pone in radice lingue supinus ¶ Sed si homo fuerit durus ad vomitum / dissolve cum oleo / aut cum oleo de lilio et est plus iuvans qui ipsum accipit a

sompno oio ¶ Si aut vomitus
supfluit detur in potu vinu cu
oleo / qui sedabit vomitu / q si
non sedatus fuit / detur cum
sauich ordei cum aqua fria / aut
acetum aqua mixtum / seu da ei
in potu ex robub suco aliquorum
fructuum / sicut malorum ut aliorum
que possunt restringere ¶ Et elac
terium quando probatur .a. roccit fetid
qui fit nastale cum eo / quia qui fit
simulatorium cum eo z lacte con
fert yctericie / z sedat dolorem capitis
antiquum ¶ Et qui fit emptim cum
eo z oleo veteri / aut cum melle
aut felle thauri confert sciatice
iuvamentum maximum ¶ Labeme
suci proprietas cucumeris asinini est
quod purgat aquam citrinam absque no
cumento stomachi / z purgat flam / quia melior
ex illo est ille qui est oblongus
amarus fortiter ¶ Et rectificatio eius
est quod accipiatur cum aqua mell
cocti / aut cu rob / quia dosis eius
est a iiii. kirat usque ad v. ¶ Et
proprietas suci eius est sicut proprie
tas sbe eius / z clarus ex eo est
albus lenis lenis amarus quod cum
appropinquat igni inflamatur cito /
quia dosis eius est a .ii. kirat usque
ad iii. cu amilo z aqua mellis
¶ Thabix est ca. in 2o g. acutus multum
plusquam colloquintida / z acarus plus
quam ea / Et qui vult colligere cucu
meres ipsos ex planta eorum colli
gat ipsos in fine estatis in tute
hyeme z accipiat ex eis citrinos
z illos qui dum evelluntur evel
luntur cito ¶ Et melior planta est
illa in qua sunt plures cucumeres
z que habent ultimum succum z ipse quod
z succus eius .i. elacterium / vero
laxat humores grossos z citrinam
qui miscetur cum aliis medicinis z laxat
aquam citrinam ¶ Et medicine

que conveniunt ad miscendum ei / sunt
aloes citotrinum z centaurea minor
z maior z hermodactili z busciden
z Camepitheos z Costus z mirra
z amos z spica z Cinamomum z a
ristol ro. z azarum / semen apii
montani z domestici z serapinum
z ebuch. z bdellium z sal indum.
z Carpobalsami z granum nil ¶ Et
qui admiscetur cum istis medicinis
aut cum aliquibus earum confert dolori
iuncturarum z podagre et colice
z dolori matricis z torture oris z in
flacioni pedum z manuum z est me
magna sive fiat inde electuarium sive
pille ¶ Et qui facis pillas cum
eo scamonea / aut colloquintidam
quia pille non descendunt cito
z remanet diu de virtute elacterii in
stomacho quare si cum eo remanet de vir
tute aliorum laxativorum fortiorum
esset periculosum ¶ Et elacterium vero
non descendit in tempore breve sed
facit moram in stomacho longam / z ideo
bonum est ne admisceatur de a
liis medicinis acutis cum elacterio
in pillis que conservarent naturam contra
riam forti ¶ Et modus operis elac
terii est quod eligantur cucumeres illi qui
sunt citerini in sua arbore z que ex
primantur expressione forte contritos
in mortario ne remaneat cum eis gra
na sua ¶ Et aqua que egreditur
cum tota substantia grossa ponatur in va
se / z dimittatur residere grossum eius
deinde abiciatur subtile reliquum
vero ponatur in panno grosso z suspe
datur cum panno illo donec di
stillet ex eo residuum aque subtilis
z remanet substantia grossa pura / deinde
extende ipsum cum toto panno super
cineres in quibus non sit lapis donec
exsiccetur aliqua exsiccatione ¶
Deinde auffer a pano extende
super tablam in umbra donec

desiccetur desiccatione completa
/ deinde collige et misce cum medi-
cinis quas diximus / quia quantitas que dispo-
datur forti est cum aliis medicinis
adarmich .s. usque ad .i. darmich ¶
Et si tu vis frangere acuitatem
eius / quando vis ipsum pone in pillulis
tere cum eo quantitatem tertie ponderis eius
ex bolo armenico ¶ Et quando ipsum
in electuariis oportet quod frangas acuitatem
eius etiam ¶ Et scias quod elacterium
antiquatum minuitur acuitas eius
etiam / et facit suam operationem /
quia ex illis que minuunt acuitatem
eius / est gummi amigdalarum amararum
et dulcium. et qui decoquit elacterium
cum oleo sizamino / et inungit cum
eo emorroydas / que apparent in
ano curat eas et loco olei siza-
mini potest apponi oleum de lilio
quia quod dissolvit ipsum cum lacte
et linietur nares attrahet humidita-
tes plurimas a capite Calamus
200 Kasabdbite .:. aromaticus
i. Calamus aromaticus .d.
nascitur in india et melior ex eo
est cuius color est sicut iaguncie et habet
nodos spissos / et quando contunditur
habet in se nuositates et Canna eius
est plana atque plena cuiusdam
rei similis texture aranee / cuius
color est albus et est viscosa ¶ G. in
sapore eius est acuitas et ponticitas
pauca et stipticitas pauca est et substantia eius
est composita ex substantia terrea et aerea
et sunt ambe temperate temperamento equa-
li et est in eo cum hoc res subtilis
et virtus eius prima est virtus que
calefacit et desiccat in 3o gradu et de-
siccatione eius est amplior
sua calefactione / quia secunda est virtus
que subtiliat et fortificat ¶ Et
tertia est virtus que provocat urinam
provocatione bona / et confert quam

ponitur in emplastris capitis et stomachi / et in medi-
cinis quibus emplastratur matrix / quam
volumus provocare menstrua / quando namque
admiscetur cum medicinis ad
hoc confert iuvamentum magnum ¶
.D. est stipticus et est in eo acui-
tas et habet odorem bonum et quando bi-
bitur provocat urinam ¶ Et ideo
quando coquitur cum cimino aut semine
apii confert ydropisi et egritudinibus
renum et distillationi urine contra
desiccationem humorum quia quando bibitur
et fit cum eo nascale provocat menstrua /
et curat tussim / quando fit suffumigium
cum eo solo / aut cum terebentina
et attrahitur fumus eius per canulam
in missam oris ¶ Et quando coquitur
et sedent in eo mulieres confert dolori
matricis / quia ipse ingreditur in aliquibus
unguentis causa aromatizandi ea ¶ Cha-
bix confert livoribus qui fiunt ap-
cussione et resolvit apostemata quando fit
emplastrum cum eo .:. Reu .:.
201 Kaund .i. reu .d. est radix
cuius folia lata similes centau-
ree maiori / nisi quia est brevior
ea levis sine odore ¶ Cuius color
est ruffus prope colorem sanguinis
ut croci quando masticatur et est ve-
lociter frangibile ¶ Et melior
ex ea est illa que non est perfora-
ta quia quando masticatur apparet color
eius citrinus versus colorem croci et
amara ¶ G. substantia eius est composita
ex duabus substantiis .s. aerea subtili et
terrea quia in sapore eius est stipticitas
et acuitas / et ponticitas / quia virtus eius
prima est calida et secunda virtus que subtiliat
/ et tertia virtus que curat conquas-
sationes / que accidunt nervis et lacertis
et in petigine quando linitur locus cum
eo et aceto et confert asmati et sputo
sanguinis et fluxui ventris et ulceribus
in testinorum ¶ D. quando bibitur confert

ventositatibus et debilitati stomachi et
magis dolori et apostematibus splenis / et
dolori epatis et renum et punctionibus
ventris / et dolori vesice et pectoris
et matricis / et sciatice / et sputo / san
guinis et asmati / et singultui et vl
ceribus intestinorum et fluxui an
tiquo et febribus periodicis et mor
sibus venenosis ¶ Et modus
et quantitas ~~exhibe~~ exhibitionis
eius est / sicut agarici que datur
in quibus datur agaricum / quia qu
linitur cum aceto super cicatrices
percussionum et super impetigine eue
lit eas ¶ Et quando fit emplastrum ad
eo apostematibus antiquis cum aqua
resolvit ea et virtus quidem eius est
stiptica cum calidite sit Canabs
202 Chedenig . i . Canabs . D.
Cest planta innatina et facit
semen / et habet fol similia foliis me
lien granis, odoris et habet hastam
et ramos longos intus vacuos
¶ G. semens eius virtus prima est
que desiccat desiccatione multa
/ et secunda est virtus que resolvit in
flationes et qui comedit nimis
ex eo desiccat ¶ Et quando exp
rimitur panni in expressione eius et stil
lat in dolorem aurium / quia puto quod
evaquat cum ea dolorem accidentes ab
opilatione ¶ D. semen eius come
ditur et usus eius exsiccat sper
ma / quia quando semen eius est recens
et exprimitur et extrahitur succus eius
et distillatur in aure et quod facit dolorem
eius ¶ Et Canabs agrestis habet
hastam similem haste alfe / in
quia sunt minora et nigriora et
longitudo eius tanta brachium unum
Et folia eius sunt similia foliis Ca
nabis domestici nisi quia sunt
aspiora et nigriora eius et flos eius
est rubeus similis flori herbe
que dicitur halahas ¶ Et semen

eius et radix sunt similes semini
et radici herbe que dicitur alfe ¶ Cum
radix quando coquitur et fit cum ea
emplastrum super apostemata calida et super me
bra ubi putrefacti sunt humores
sedat apostemata et resolvit humores
putrefactos ¶ Et cortex huius
herbe est ydoneus ad funes fa
ciendos ¶ Cabemesuai est calidum et
siccum in i. gradu et de proprietate eius est quod
desiccat humiditates / que sunt in
auribus quando distillatur in eis
ex oleo eius / quia qui ab utitur
eo nimis facit soda et folie eius
afferunt caliditatem corporis Ficus .:.
202 Tin . i . ficus . G. sunt ex eis
Cdomestice et silvestris et mo
tane que domesticis quia sunt re
centes et quedam sicce / quia rece
tes virtus est debilis propter hoc quod admi
scetur eis de humiditate ¶ Sed
sicce sunt meliores maxime
carnose / et ille in quibus est acui
tas et punctio absterguntur magis
et resolvunt et habent in se subtilitatem
/ quia virtus ficuum propria est calida in fine
primi gradus aut in principio secundi quia secunda est virtus
quae maturat et resolvit / quia tria est
virtus que maturat apostemata quando ad
miscetur cum farina frumenti / et re
solvit ea quando admiscetur cum farina
ordei aut cum medulla panis
fermentati ¶ Et aqua de in qua
decoquuntur ficus decoctione mul
ta est similis melli in virtute sua
et herba sua quia recentes quidem et sicce
laxant ventrem ¶ Et silvestrium
virtus est acuta / virtus resolutiva
et ita est in domesticis cum quo ma
tutinum quando est in eis aliquid lactis
ex arbore ipsarum / quia arboris ficuum
domesticarum virtus est calida et subtilis
et lac eius succus foliorum eius

calefaciunt / calefactione forti
et mordicatione. ¶ Et virtus eorum
prima est virtus que abstergit ab-
stersione forti / et tertia est virtus
que ulcerat et aperit orificia ve-
narum que sunt in ano et evellit
verrucas et laxat ventrem. Sed in
arbore ficuum silvestrium est de
caliditate et subtilitate tantum / quod si de-
coquatur de ea cum carne bo-
vina dura facit eam decoqui et
est fortior domestica in omnibus
supradictis. ¶ Sed in cortanarum ficuum
arboris / sapor est acuitatis pun-
gens / et virtus eius prima est virtus
que abstergit / et virtus tertia est
quod fit emplastrum cum ramis eius
super verrucas que dicuntur capita
clavorum / aperit eas et ita est de la-
cte eius etiam quando fit ungento
cum eo ¶ Et quando fit medicamine
cum eo et melle / et abstergit maculam
oculi grossam / et est obscuritati visus
et descensui aque ad oculum / que
fit ab humoribus grossis nimium uti-
le ¶ Et cineres quidem ficus et gla-
dus et lacticiniorum / et sunt meliores
cineres ad abstergendum et cinis ficus
est ingrediens medicinis putrefacie-
ntibus ¶ Et que ex ficubus sunt re-
centes et mature sunt male stomacho /
et laxant ventrem que cum inducunt
fluxum ventris fluxus ille est le-
nis abstersionis et ipse provocant sudorem
et abscindit sitim et sedant calorem
¶ Sed sicce sunt calidus / et inducunt
sitim et ventrem molliunt / et non sunt
convenientes propter humorem ad inte-
stina et anum / Sed ipse sunt convenien-
tes gutturi et canne pulmonis et ve-
sice et renibus et sciaticis ats as-
maticis et discoloratis propter aliquas
egritudines antiquas et epilenticis

¶ Et ipse coquuntur cum ysopo et
bibitur aqua de cocto et purgant pectus
ab eius superfluitatibus que contra
tussi antique et dolori antiquo pul-
monis ¶ Et quando teruntur cum melle
et Cartamo laxant ventrem / Et
quando conficiuntur cum melle et farina et a-
ceto et sale et fit inde emplastrum re-
plet ulcera humida que sunt in ca-
pite et confert syre et liniuntur cum
eo etiam scissure palpebrarum
et confert / et quando coquuntur in aqua
mellis / et fit cum decocto illa
gargarisma / confert apostematibus
gutturis et amigdalarum / et squinantie
est enim valde utilis medicina et sunt
convenientes in epilentia ¶ Et
quando coquuntur cum fenugreco et aqua
ordei / et fiunt cum eis sessiones
conferunt duritiebus matricis que quando
teruntur cum ruta et fit inde clister
torsionibus nam et emplastrum quod fit
ex eis est resolutivum et mollificativum
¶ Et quando fit emplastrum cum eis et nitro
et melle aut Calce prohibent fieri de
corte et certe cum eis maturat
apostemata dura et clavos et apostemata que
sunt in radice auris ¶ Et quando te-
runtur crude / et miscentur cum calce
et melle et fit emplastrum cum eo resolvit
apostemata dura et humores qui fluxe-
runt ad membra ¶ Et quando teruntur
et miscentur cum Calcato conferunt
scissuris crurium / Sed quando decoquuntur
in vino et teruntur et miscentur cum ab-
sinthio et farina ordei / et fit cum
eis emplastrum super ventrem ydropi-
ci facit eum detumescere ¶ Et quando teruntur
et miscentur cum cerato conferunt con-
bustionibus ignis / et excoriationibus
Calcaneorum / Sed quando coquuntur cum sina-
pi et mittuntur de cocto eorum in aure
confert tinnitui aurium et pruritui earum
¶ Et quando coquuntur cum fenugreco

et teruntur
conferunt

; turment / et conficiunt cum eadem
et liniunt super impetiginem / et super
maculas que sunt in cute conferunt
/ quia sicut sunt difficiles digestionis
et molliunt ventrem / et ipse et decoc-
tio earum humectant virtute mollificati-
onis duricies ¶ Et folium arbo-
ris cuius fructus est quod fit emplastrum
cum eis confert morphee / Et ficus
immature cum melle conferunt mor-
sibus canis rabiosi / et ulceribus
a quibus emanat humiditas similis
melli ¶ Et quando miscetur cum eis
vinum resolvit clavos / quia quando fit cum
eis emplastrum / confert morsui mugu-
ali ¶ Sed agrestis ficus folia
quando fit emplastrum cum eis et sale et
aceto / curant furfures capitis et
apostemata que sunt in cute capitis que
dicuntur achoras ¶ Et quando fricantur
palpebre cum foliis ipsius aufe-
runt asperitatem et pruritum et sta-
biem earum ¶ Et lac quod emanat
ex arbore eius / quando linitur super mor-
sum serpentis / et omnium venenosorum
confert multum / et confert formice / et
non sunt eam dilatari in corpore
quando linitur cum eo continue quia maxime
si administretur cum eo pinguedo porci
¶ Et ponitur in emplastris cum veientib.
confert impetigini / et scabiei et macu-
lis que sunt ab humoribus in podagre
¶ Et extrahitur succus a ficubus
eius quando incipiunt in principio ve-
ris dum apparent molles et plene
humiditate / antequam incipiant emittere
grana et exprimitur succus ab eis et
siccatur in umbra et reponitur et fac
ea que de lacte diximus ¶ Et vir-
tus eius est / quod coagulat lac liquidum
et discoagulat ut dissolvit coag-
latum ¶ Et ficus eius que in-
cipiunt emittere lac, lavant vetim

Similiter et lac eorum ¶ Et cinis ra-
morum ipsius quando fit lixivium cum
eo videlicet dissolutis secundo in eo clis-
teri ¶ Et quando ulcera lavantur se-
se cum eo dissolvit et corrodit
duricies eorum et abstergit concavita-
tes corporum ut ipsorum et quando infundi-
spongia in ipso et ponitur super ulceri
cancrosa curat / quia quando datur in potu
illi qui sumpsit medicinam ventosa
confert ¶ Et administratur cum oleo et
linitur cum eo corpus provocat sudorem
hoc idem faciunt alii cineres et maxime
arboris glandium ¶ Et ficus im-
mature scilicet ille que cadunt ex arbore
quando fit emplastrum cum eis crudis cum
farina frumenti et nitro confert formice
¶ Et quando fit emplastrum cum eis decoctis
cum amodacom ut amodacones
unctorum / et super scrophulas et dissolvunt
eas / quia quando ponitur super morsum ve-
venenosarum attrahunt venenum ad
superficiem cutis ¶ Et iumaiz id est sico- desicomoro
morus. Et fructus eius non nutrit
et est malus stomacho / Et virtus lactis
arboris eius est virtus mollifica-
tiva et conglutinat vulnera et datur in potu
et ponitur in unguentis ad morsus veneno-
sorum et confert duricie splenis et dol-
stomaci et speciebus rigoris ¶ Dicit iumaiz est
arbor magna similis arbori ficuum
et habet lactis similitudinem et folia eius sunt
similia foliis mori celsi et profert fructum
ubi autem quater in anno / et fructus
eius non egreditur ex summitatibus
ramorum sicut ficus faciunt / sed ex
ramis ipsis / et dulcis et similis fructui
ficus agrestis ¶ Et est magis ab-
stersivus quam ficus immature et grana
sive semina eius sunt minora quam grana
ficus et non maturatur / nisi radatur
cum instrumento ferreo / quia nasci multum
in terris Cilicie et in Rodo / et in locis
ubi frumentum humidat et confert

fructus eius scabiei nocivum. Et
utuntur per albo multum eo. quod omni tempore
reperitur / quia iste fructus laxat ven-
trem / et est modicum nutrimenti et malus
sto(machi) / quia colligitur lac ex ista arbore in
tempore veris antequam proferat fructum
cum percutitur cortice eius lapide
sufficiatur tantum ut voluerit. Verum si
percussio lapidis per tantum fiet usque ad
interiora non effunderetur aliquid ex
lacte / Et quod emanat lac colligitur
cum spongia ut lana et exprimitur
in vase et siccatur / et fiunt inde trocisci
et reponuntur in vase vitreo / alias terreo
Et virtus huius lactis est mol-
lificativa et conglutinativa vel magis
resolutiva apostematum que sunt dure reso-
lutionis / et ubi ubi et fit cum eo ungentum
morsibus venenosis et duritiei splenis
et doloribus stomachi et rigoribus. Et postquam desic-
catur spissatur per longo tempore. Et nascitur
autem in silva species huius arboris,
que dicitur Catalla cuius folia sunt
similia foliis mimarum que fructus
eius est in quantitate pruni / et est dat
dulcor eo / sed in reliquis est similis
fructui mimarum id est sicomori Cheiri
203 Cheiri. D. est planta nota
Alterius diversitatem in specie sua
que diversitate florum cognoscitur.
Verum quedam habet album quedam sup-
ureum et quedam citrinum melior est
et aptior in medicina. Et floris eius
substantia est subtilis aquosa et ipse siccata
ex eo et sapor eius est amarus
et virtus eius prima est virtus que
calefacit / et secunda virtus que abstergit
subtiliat et etiam virtus que subtiliat
maculas grossas que sunt in oculo / et
aqua decoctionis provocat menstrua et ex-
pellit secundinam et fetum mortuum / quando
sedetur in ea / et quando bibitur per se quam acri-
tudo eius cum aqua aut cum alia
re corrumpit fetum et est medicina valde
utilis in apostematibus / et ideo curat aposte-
mata que fiunt in matricibus / quando sup-
ponitur eis / et ipse antiqua et dat
et quando ista de cortice miscetur cum
melle / et confert ad calculum / virtus vo-
seminis eius est sicut virtus ipsius
cheiri / nisi quod ipsum est ex melioribus
rebus ad provocandum menstrua / quando bi-
bitur de eo z. ii. et quando fit nascta-
le cum eo et melle et corrumpit
fetum vivum. Et quod et radicis virtus
est similis huic virtuti / nisi quia
ipsa est grossior / et fortior natura ter-
ree / quando fit emplastrum cum ea super sp-
lenem durum curat duritiem eius
/ et quando curant cum ea apostemata me-
turarum / que indurantur et putrefiant
Et D. quando desiccatur et coquitur maxime
quidem citrinum ex eo / et sedet mulier
in decoctione eius confert apostematibus
callis matricum et provocat menstrua / et quando ad
miscetur cum aceto curat fissuras ad
digitorum / et quando admiscetur cum mel-
le curat alcolla cum eo et melle et
provocat menstrua / et facit accellerare partum
Et quando fit emplastrum cum radice
ipsius siccata / cum aceto resolvit
apostemata splenis et confert podagre
carnosos confert fistulis quando de-
siccantur et pulverizantur in eis et confert
apostematibus matricis antiquis duris
ignotis / et confert omni apostemati duro
putrefacto. Ysaac Benamara sa-
cit soda et confert opilationi et ple-
nitudini capitis ex humore salsitico et
oleum eius est conveniens senibus
et non calefacit / sed confert hiis quorum
vero est caput et apit opilationes
que fiunt in capite. Et oleum quod
quod fit ex eo est spatium subtile et ipse
illud quod fit ex eo cum oleo amigda-
dul. quod calefacit est debilis caliditatis
et album est debilius per aquitate que est
in eo

Affodillu ·:· ·:· ·:·

208 Ohimer· radix eius est axedas
et est burnach et in latino est
albus· i· affodillus ·D· folia eius
sunt similia folijs porri domestici
et virga eius est levis / in cuius sum
mitate est flos albus et semen nigrum
habet radices oblongas et rotund
as similes glandibus in figura et
simile id quod de ipsa planta admini
stratur in medicina. ·G· virtus eius pri
ma est virtus que calefacit et desiccat
et secunda est virtus que abstergit et resol
vit et sotiliat ·Et· cinis eius qui
combuitur est calefacimus et desicca
timus / et amplius sotiliatimus / et
plus dissolutimus / quod propter hoc cura
tur alopiciam / et dixit in libro
de cibis quod virtus eius est apitiva sub
tiliativa sicut virtus sperentuvie
moris ·Et· ideo datur stipes af
fodilli in potu ycteritis / quia est
in eis medicina maxima ·D· huius
herbe est acuti saporis etc. que cum
bibitur provocat / et urinam ·Et· quia bibitur
ʒ· ij· cum vino confert dolori lateris /
et tussi et quassationi membrorum quod cum
comeditur de radice istius her
be quantitas unius drachmam facit
vomere ·Et· datur de ea in potu po
dus ·ʒ· iij· morsibus venenosis
quod oportet quod fiat emplastrum super locum
morsus cum folijs et etiam radice
et flore mixtis cum vino ·Et· cum
coquitur radix eius cum fece vi
ni et fit emplastrum cum ea / confert ulce
ribus sordidis et ulceribus mamil
larum et testiculorum et carbunculis
alijs exitus que cum miscetur
cum saniem confert apostematibus et in
principio coitu ·Et· cum titur radix eius
et exprimitur succus et miscetur cum
vino dulci et mirra et croco et
coquitur simul fit medicina optima
ad faciendum collirium innatum oculis
que cum succus eius permixtus cum oli
bano et melle et vino distillatur in aures
tepidus quibus fluit sanies confert /
quod cum distillatur in aurem contrariam dentes
dolentes confert ei et sedat dolorem eius
·Et· quia comburitur radix eius
et fit emplastrum cum cinere ipsius facit na
sci capillos in allopicia / post quam
fricatur locus cum panno lane aspero
/ quod cum coquitur radix eius et ponitur
in cavatura oleum / et ponitur super prunas
ut bulliat et linimentum cum eo sessure
que fiunt a frigore / et locus combustus
ab igne confert utrisque ·Et· quia id
oleum distillatur in aurem confert dolori
eius / quod cum morphea alba linitur
cum radice eius / postquam fricata
fuit cum panno delet ab ea / quod cum
bibitur semen eius et flos cum vino
confert puncture scorpionis iuvamento
magno et veneno eius quod dicitur
scolopendria / quod cum radix illius bi
bitur cum aqua laxat ventrem ·:·

209 Penthadactillus vel cathapucia
Chua· i· pentha ·:· maior
dactillus et Cathapucia
maior ·D· est arbor in magnitudine
ficus pre huius folia similia folijs
dulb / nisi quia sunt maiora / nigra
et leniora et stipes et rami eius sunt
cotavi sicut Canna et habet semen
velut in racemis asperum / quod cum
ex coriatur semen eius est simile
chirad et exeo exprimitur oleum de
kerua ·G· virtus eius prima est virtus
ca· et secunda virtus que resolvit et abster
git et virtus follorum debilior est
virtute granorum ·Et· oleum eius est ca
lidius subtilius oleo olivarum et prop
hoc resolvit plus eo ·D· ex semine

eius fit oleum / quod dicitur oleum benad
et est oleum chatapucie / et istud o-
leum non administratur in cibis sed
in ludiuis et potius in vngis. Et qui
excoriantur ex granis eius .xxx.
grana et terunt et bibunt tria / purgat
flamma et co. et humiditates aquosas et co-
mouet vomitum et fluxum ventris /
quia grana quidem eius sunt grana dura
relaxat stomachum / vel laxatione forti
et provocat nauseam et vomitum. Et
qui grana eius terunt et fit emplastrum cum
eis mundificat theleph .i. impeti-
gine / quia oleum eius quod miscetur
cum cicuta / sedat apostemata fixa et
apostemata calida. Ostendit. et quod linitur fit
cum eo solo / aut cum aceto sedat a-
postemata mamillarum. Et dixit / in oleo
cathapucie / quod tempore inquo dicit fieri
est quod grana cadunt a cortice suo
et modus operationis eius est stratus
in .d. libro quod ipsum confert scabiei et
vlceribus humidis que sunt in capite
et apostematibus calidis. Et / et confortat oris
matricis et cicatricibus fedis / que re-
manent post consolidationem clauorum / et
dolorem aurium / et qui administratur in aqua
vngo et fortificat operationem eius
et qui bibit laxat ventrem et expellit
lumbos. Bedigoras (?) pertus quod
nomen cathapucie est quod dissolunt
sbtiliant et fortificat membra et
incidunt superfluitates. Damasci
Catapucia laxat humores et lenit ve-
trem et soluit et mundificat venas
et confert lepre similiter. Et fit oleum eius

206 **Behemen calide et humide sunt in secundo gradu**

Behemen .i. lieme. **Behemen**
Bahemesnai / species eius sunt due
scilicet rubeum et album / et sunt ambe
vene in magnitudine radicis pa-
stinace parue / quarum quod sunt tortuose

Defertur ab armenia / odor
carum est bonus / et est in eis vis-
cositas quedam que ambe species
sunt calide et humide. augmentum faciunt
in spermate .:. **Eruca** .:.
205 Uergir .i. eruca. G. in libro
de cibis est calida in tertio gradu et humi-
da in prima. quid excitat spermata
et excitat libidinem et generat ven-
tositatem et ideo facit erecti-
onem. Et si comeditur sola in ducit
dolorem capitis / quare oportet quod comedatur
cum ea lactuca et endiuia et por-
tulaca in prima. provocat vrinam et la-
xat ventrem et confortat digestiua
et de proprietate eius est facere erigi
erectionem et agrestis est fortior quam
sit domestica. Dicit quod comedit
multum de ea excitat libidinem
similiter / et semen eius facit provocat vri-
nam / et facit digerere cibum et
mollit ventrem / et semen eius ad-
ministratur in condimentis ciborum que-
quidem aliqui conficiunt cum lacte
et aceto et faciunt condiscos et saporat.
Et ipsa quidem preservat carnem
a putrefactione / quia eruca quidem e-
siluestris que administratur loco si-
napis et est magis provocatiua et
magis acuta quam domestica
multum. Haamet bendaniz e-
ruca agrestis est alba. Habe-
mesnai / saporis eruce siluestris
/ que administratur cum felle bouino
et linitur cum eis super cicatrices vlcerum
delet eas. misceatur cum melle suc-
cus eius aut semen eius confert
lentiginibus .:. **Granum Culcul**
208 Habel .i. Culcul .i. granum cul-
cul. abemesnai est calidum et
humidum / et auget in spermate / ipse que
administratur cum sisamo quod sufficit
cum melle tabarzet / aut cum

pendiis / et tunc non nocet sed est gre
uiorum in ipso / et quod torrefit prius
/ est melius / Et qui utitur eo in
nis colicam in tertiam passionem / Mac
saruegie est ca. et hu. in .ii. gradu. auget
in spermate et cum bibitur post ipsum vinum
facit soda et precipue quod torrefit / Me
sahach et ceraseus siluestris. Lingua auis

209 Lisen hasafir .i. lingua auis
est similis arbori Derdar
/ nisi quia folium eius est sicut folium
amigdali oblongum / et fructus eius
qui dicitur lingua auis / sunt racemi
ut palmites / qui diuiduntur
in cornibus ac in cornibus sicut
foliis oliuarum / nisi quia sunt mora
satis / et ita quod in cornibus est me
dulla sicut lingue auis / exterius
rubea / et interius alba declinans
ad paululum citrinitatem / Et sap
or eius est acutus mordicatiuus cum
pauca acetositate et qui ponit
virtutem eius prima callidam in sic
.ii. gradu non elongatur a veritate / Ego
vero cum est dicere quod in caliditate
eius sit humiditas quia non apparet
mordicatio eius post quam bene masti
catur / Abenmesuai confert dol
lateris et renum vrinam inducit et
auget in spermate et corroborat
libidinem / Bedigoras proprietas
eius est augere sperma / Damasci
confert cardiace et augmentum ef
ficit in spermate / Rasis prohibet Car
diaca et auget sperma / Ysaac be
namran ca. est et delectabile et de
proprietate eius est quod fortificat libidinem
et auget sperma / et propterea ponitur pondus
eius domine linostrata / et me

210 dietas pondis eius ex behen rubeo
Mihad. ysaac ∴ mihad
Mbenamran / sed vene arboris
granati siluestris que nascitur in terra
ultra mare et in Coristen et sunt
vene grosse albe Colliguntur in al
hazmen / et eius mala sunt domestica
in prima corporis ortus / et color
corporis est inter rubedinem et viriditatem
et inter granum eius / sunt grana rotunda
in magnitudine seminis lentisci et dimit
tunt ea in cortice suo / Et qui e
gent eis extrahunt a cortice quod
mihad est ca. et hu. in .ii. gradu. auget
in spermate et corroborat coitum
que mihad est bonum podagre quod
teritur et conficitur cum aceto linitur
super ipsam et confert spasmo et mol
lit duricies interiores. Nux indica

211 Neregil .i. nux indica et est
palma insule que est in mario
rum et in partibus insularum zing Et
dicunt quod neregil / est palma de mohl
et iste insule nominantur dabgeb / et
ab eis defertur dabig et est neregil
ultima vero istarum insularum est sara
dib / Razes in libro de cibis / nux
indica est ca. in .ii. hu. / in primo quod signum
siue humiditatem eius est quod cito
corrumpitur et ipsa est grossa et grauis stomaco
nisi quia ipsa non est mali chimi
Et oportet quod caueatur ab ea que est
retens multe albedinis in carne
sua et in qua est aqua dulcis bona
et illa aqua que est intra ipsam / est
signum sue retencie et dicitur ex coniciari
id quod est album ex ea exterius ex
trinsecus / quia iste cortex est durus grauis
stomaco longinquus a digestione / quod
si aliquis digitur non invenit cor
ex eo aliquid / nisi nutrimentum mo
dicum / quod iste quidem nux comedi
tur Zuccaro tabarzet / aut cum
pendiis albis / et precipue ab eis qui
sunt calefacti / Stalici vero cum.

pauco melle / que collica quidem
non vtantur ea / et taleste bibant
post ipam oximel / tunc iuvia
quia tu lx. descendit a stomacho ato ¶
Et fumat ea flatici in ieiunio et ex
ptent donec descendat a stomacho et post
comedat / quoniam qui ipam vetatur ex
pellit ascarides sua proprietate quoniam
alim eius vetustum confert vento
sitatibus humorum et dolori genuum et
emorroydibus que sunt a flegmate quod
bibitur / et quando linitur exitus ma
xime cum administratur cum oleo unde
psicorum cum administratur de vno
quoque istorum 3. i. aut aur. i. ¶
oleum vero eius quod notum est confert
flaticis et est melioris chimi quam
butirum vaccinum ut omnes hoc molli
ficat ipsum ¶ Hahesaugie oat vtum
ventum ¶ Kundarcure / oleum eius
est bonum et laxat ventum et confert
besite .:. Medicine frigide et sicce
secundi gradus Berberi .:. .. .:.

212 Amirberbis .i. berberi est
rubens rubus. D. acsa hu
mayin alchusa / et est dictum acutu
et acsa est dicta spina / quasi volt dicta
spina acuta / et est illa que facit
fructum qui dicitur zahmur et est a
mirbeis et defertur a corasen
¶ D. est arbor similis arboribus
pirorum agrestium / que dicitur a hamis
nisi quia est minor et habet multas spi
nas et habet folium simile gruo nisi
nisi quia est minor et rubens facit
separationis et habet intus grana / et habet
radice habentem multas radiculas
in fissuras terre ¶ G. virtus huius ar
boris est similis virtuti arboris pirorum
nisi quia arbor pirorum est stiptica
stiptica forti sed in fructu eius cum stiptic
citate incidens sotiliter / quoniam virtus
eius sed est sotilis que prohibet

et vincit omnem egritudinem que est
ex fluxu quando comeditur aut bibitur
¶ D. Fructus eius / ~~fa. et prohibet~~ quando bibitur aut comeditur
abscindit fluxum antiquum et hu
mores antiquas que fluunt a ma
tre ¶ quod radix eius cum fit em
plastrum cum ea trita atrahit sa
gittas que sunt in fixe in carne
et hastulas vel hastellas et spinas
et alia similia ¶ Et dicitur quod cum pu
tior vene mulieris praegnantis
cum radice huius arboris .t. aut
sit in vinto cum ea expellit fetum
¶ Abemesnai est frigida et sicca / i. ii.
incidit et prohibet sitim ea et forti
ficat stomachum et epar ¶ Bedigorus
specialis eius est quod confert apostatibus
ca. ¶ Armesios fructus eius pro
hibet et vincit omnes egritudines
que sunt a fluxu ventris ¶ Ahosa
rugie frigidus est et est bonus apostatibus
calidis cum supponitur eis Psillium

213 Bazarachdana .i. psillium
D. est herba huius folia pi
losa / virgas habet longas in sa
...mus palmi et tota herba est
pilosa / quoniam exitus tumulorum eius
est a medio virge et super ipsos sunt
capitella duo vel tria rotunda
in quibus est semen simile pulicibus
nigrum et durum / et est illud quod de ea
administratur ¶ G. virtus eius est fri
gida i. ii. equalis in humiditate et sicci
tate ¶ D. habet virtutem in frigiditatem
cum sit emplastrum cum eo et oleo ro
sarum et aceto et aqua / confert doloribus
et apostatibus que sunt in radice
auris et exitibus et apostatibus calidis
et cotorsioni membrorum ¶ Et cum fit
emplastrum cum eo ad tumitem
stum in sanctum et eminentia um
bilici comprimit eos et confert ad

seda cum oleo ro. z pauca aqua
z aceto / qz qn oz fieri ex eo empltz
ad caliditatem puerorum / ut ad alia
que diximus accipiatur de eo quanti
tas .ij. karat z teratur z infundatur
in .y. cort. aque z qn inspissa fuit
aqua in panno extendatur z fiat
emplm qui ipm infrat insiccatoe
forti z stringit z ipm aufert la
crimas oculorum / z confert obtal
mie ca. z dolori capitis / ut rates qn
infunditur in aqua z linitur pecia
fuit apponitur z dissimiles / Et qn
infunditur nocte .i. ut die .i.o i ad
integrum sicut est / deinde addatur
ei pm zucari bibitur z extinguuntur
flores maximos acuitatem fe
z sitim z solvit ventrem Et albu
mesuai sedat dolores pungitivos
ventris z lenit asperitates ulcerum
z intestinorum / z abscindit tenasmo
z confert dolori capitis qui fit a caliditate
te Et succus foliorum eius est
ex medicinis laxativis # Et ideo
z humiditatem que sunt in eo / qz
cum nocumenti eius est timor me
ta z sic Et habix / sem psilly e
sicut coriandrum humidi / qn datur
ex eo pm in potu sedat inflam
mationem co. z ebullitionem sanguinis
tati z adustionem febrium acutarum
Et si datur in potu de mucil
lagine eius biesen bantibus q
fert eis z sedat sitim eorum mag
nam / qz ipm quidem laxat ven
trem qn datur in potu crudum
z assatum stringit ventrem Et si
mulatur etiam faciunt se. lini / z se
men marrubij quanta mixti z se
ptulate / z semen ozimi laxat
cum crudi z sanguinit assatum est
quantitas eius que datur de psil
lio est .z. ij. in fusio in aqua do
nec egrediatur mucillago eius
z bibatur cum zucaro albo aut cum
iuleb / aut cum sequgibin Et folia
psilly qn emplantur sunt aptata i
principio apicionis eorum refrigerat
ea / qz si potetur ex eo pm confert
egritudinibus que sunt ex sanguine
qz qn fit emplm cum eo apatitis
refrigerat ea / qz qn accepit
ex eo nimis inducit sincopim
z stipticitatem in ore stomachi Et fortas
sis occidit / qm nimium ex eo est
venenum / que cura eius est quod
detur in potu mel bullitum cum
aqua ca. z aqua caneti si ei
Et oleum psilly est quando nateum
qz qn ponitur psillum in aqua do
nec egrediatur viscositas ex
eo / z ponitur viscositas illa in
sole / donec siccetur z fuerit
/ deinde teritur fm ex oz ad ea
in quibus volumus eo uti / pt quod
fieri qm non mittit de virtute
sua aliquid Balaustia

2ix Gulnar .i. balaustia .D.
est flos malignati qz ex
malis granatis quedam sunt dome
stica quedam silvestria Et flos
silvestris dicitur balaustia / quorum q
dam invenitur alba quedam
purpurea quedam rosacea Et G.
in secretis balaustie sua e terra
z sapor eius est stipticus Et vir
tus eius prima est frigida z sicca /
frigiditate z siccitate non pauca
z sua est virtus que incarnat z
restringit / z etiam que consolidat
chenasmo z ulcera intestinorum
z confert sputo sanguinis z ulceribus
intestinorum z ei quod fluit ad ventre

et intestina et matricem ex quo. C. d.
simo eius de domestica / est fir
matus in capitulo mali / secundo simo
eius de silvestri est / quod exprimitur
succus eius / sicut exprimitur ab ypo
quistidos quia virtus eius est stiptica
confert ad omnia que confert ypoquis
Dragagantum .:. .:. .:. tidos
215 Sitira .i. dragagantum ar
mesios / dragaganti est
ex arbore thacheth. d. dragaf
ma est arbor dragaganti et est
radix grossa lignosa ex qua aper
tes quedam / super terram unde
egrediuntur rami eius / quia sunt
rami seu virge ille breves diu
extense super faciem terre in quibus
sunt folia gracilia parva plurima
et inter ipsas sunt spine albe equales
dure que teguntur et occultantur ab
ipsis foliis. C. Et dragagantum
est humiditas / que emanat a ra
dice ipsa / cum vulneratur ferro in tempore
sue maturationis / apparet in loco
scissure / quia melius ex draga
ganto est clarum / purum subtile
cuius sapor vergit ad dulcedinem
C. G. virtus eius prima est virtus que
desiccat / et secunda que conglutinat
/ et tertia virtus que fugit acuita
tem rerum calidarum et acutarum que
dixi in tyriaca in gummi arabico
tamen conglutinatione que est in eo
est desiccatio. Sed dragagan
tum hoc conglutinat sicut gu
mi arabicum non desiccat et propter
hoc additur rebus laxativis quod
non fit de gummi arabico. C.
D. virtus eius est conglutinativa
sicut virtute gummi arab / quia ipsum
administratur in collyriis oculorum / et
in medicinis tussis et asputatio

nis pulmonis et absterssionis
vocis et tussis catarri ad vuu
lam cum sit cum eo confectum cum
melle et ponitur sub lingua et suf
glutitur quod de ipsa dissolvitur
C. aut datur de ea .3. i. post
quam infunditur in vino dulci cor
to et tunc vero etiam addatur. rennum
et adulteratum vesice que cum ad
miscetur ei extortum cum vino glu
sto / et prius album in tamen pro
hibet nocumentum morsus spe
tum. C. Abugeriig dragaga
tum est frigidum et est in eo humiditas
que laxat ventrem / et confert tus
si et ulceribus oculi et lippitudini
eius et reprimit acuitatem medico
laxativarum. C. Mesue dixit est
bonum ulceribus et vesice et asperita
ti gutturis et lingue. C. Habix
est in eo res modica caliditatis
humiditatis laxat ventrem et confert
tussi et ulceribus pulmonis
et conglutinat ulcera intestinorum
/ nisi quod additur in coleum et confert
ulceribus oculi / et lippitudini
cum infunditur et dissolvitur et colli
zatur cum aqua eius / aut ponitur
in pulveribus et competit ut ad
misceatur in medicinis acutis
cum laxativis / quia prohibet no
cumentum earum et prohibet ag
nationem ipsius medicine / super
naturam si deo placet Lingua arietis
216 Lisen alhamel .i. lingua
arietis et est plan
tago. D. dicitur arnoglossos et est
eius expositio lingua / eo quod
greci vocant arnon agnum et
glossos lingua et dicitur etiam est
ablentros .i. habens vii costas
in foliis eius scilicet .vii. coste et

z q̄ui in grco est · A · z blenca · i ·
costa et h' · io / quia foliu ipm
ht · s · nnositates manifestas z
silitudine costar latis latinu
Et sunt ei due spēs s · maior
z mior / sz mior ht folia subti
lioru z nugra / z lemora / qm̄ fo
lia maiois / q̄z ht virgam que
inclinat v'sus terram multos
angulos hns z flos eius est
croceus que semen eius est
in radice lingue · i · folij maior
vo hz virgas aspiores / z folia
lata simlia oleribus que co
medunt Et virga eius est an
gulosa ad rubedine declinās
tang longi do ē vnius brachij /
sup q̄d est sem in sūma sua / a
medietate ipius sup / q̄z ht ra
dices molles z plures sup q̄s st
pili albi q̄z grossitudo radicis
eius est sicut grossitudo digiti r
pitur in locis paludosis z hu
dis z vallibus z in ortis z i par
pratis / q̄z ista quidē maior est
maois iuuamenti q̄ mior Et s
sba eius ē c̄posita ex sba aquo
sa z terrea / z sapor eius ē stip
Et v'tus sua ē v'tq que in
fert i · s · q̄ · z s'a v'tus q̄ icarnat
z semus eius v'tus s'a est que
abstergit p̄ suam sbtilitatem
/ q̄z tria v'tus / que c̄fert vlceri
bus corrosiuis omnibz z putridi
cor z p̄ hanc etiā c̄fert vlce
ribus intestinor z tu h' abst
git sanguinem / z si adest ibi ali
qua in stomaco extinguit ea
q̄z incarnat fistulas / z a'a vl
cera hnt antiqua z semia et
seme eius z radix st p̄ pinqua
hnt v'tuti / n̄ quia sunt sic
tori z frigidiora Et seme

eius ē mediu sbtile / z radix huig
est grossē sbe z ipa c̄fert dol de
ciu / q̄n masticatur Et q̄n fit
collirio oīs cum aqua eius z
seme z fol / z radix / st' apitiua
oplacoīu epis z renu p̄ absersi
onem que ē i eis nisi q̄a seme
est fortius in hoc satis Et for
tassis est v'tus ista in hac herba
dum est recens nisi quia vincit
ab hu'tate que ē in ea / z io no
est manifesta sua opa / p̄ sua
victoriam hu'tatis Sz q̄n folia
eius desiccant' fit v'tus eius
sbtilior z nimis feri / q̄m s'flui
tas aquosa que est in ea resol
uitur z c̄sumitur z c̄sicit' z desti
tur D · folia plantaginis hnt
v'tute stiptica z desiccatiua
/ z io q̄n fit emplm ex eis z c̄
fert vlceribz corrosiuis z vlceri
bus ad que currunt hu'tates et
vlceribus sordidis c̄sunt ele
phancie / z p̄hibet dilatacon
vlcer corrosiuor / z formicam
z scire · n' si nūc ange in corpe
z c̄solidant' vlcera antiqua
z curant corrosiua / que dr̄ ab
lome z c̄glutinat volūa p̄funda
in sui retencia z c̄sunt san / flu
xibus omnibz z abscindunt eos
Et q̄n fit emplm ex plantagīe
z sale / c̄fert morsibus canis z
c̄bustionibz ignis z apati q̄ dr̄
forgella z scrophulis z phistul
lacrimar Et q̄n ipa herba co
quit' z comedit' cum sale z aceto
c̄fert vlceribz in testinor z flu
xui antiquo maxime si come
datur cum lentibz loco lcicle et
secle Et comedunt ea hntes y
dropisim carnosam / z c̄fert eis ·

que sumpta confert epilenticis et
asmaticis / Et succus foliorum cum fit
cum eo collucio oris curat ulcera
que sunt in eo / Et cum miscetur cum
thimolea et cerusa curat hisipilam
Et clistere cum eo emorroydibus
a quibus plurimus sanguis emanat con
fert eis / et confert fistulis que sunt
in ano / Et cum distillatur in aurem
confert dolori eius / et confert gingivis
sanguinolentis Et cum bibitur
ex eo confert sputo sanguinis a pectore
et ulceribus pulmonis et pectoris et
fit cum eo clistere ulceribus intestinorum
et confert inanitioni magne et fit
cum eo nastale et confert suffocationi
matricis et fluxui humiditatum eius
Et semen eius cum bibitur confert
fluxui humiditatum eius adveniente
et sputo sanguinis a pectore Et
radix eius cum coquitur et lavatur
os cum decoctione eius et masticatur
radix ipsa cruda confert dolori den
tium et datur inpotu / et radix et folia eius
cocte in sapa i. dol' renum et ve
sice et confert Et dicunt quidam quod
si bibatur ex radices iii videlicet
cum [illegible] et [illegible] vini mixti cum
[illegible] aque aufferunt febrem tercianam
Et cum bibuntur quatuor radices sue
aufferunt quartanam Et quidam suspendunt
radicem eius collo habentis scrophulas
et dicunt eis ut eas resolvi [illegible] ad a
plius renasci Et alexandrinus [illegible] ven
trem cum bibitur et fit clistere cum ea / et
confert febri tertiane cum bibitur succus eius

217 Menithe id est succus menithe
Menithe herba eiusdem nominis que est
similis in foliis suis herbe
[illegible] dicitur Ceratites i. corm
[illegible] quia est in ea humiditas ad hors
[illegible] / et est propinqua terre

et habet grevem odorem / et habet multum
succum / et color succi eius est sicut
color croci Et substantia eius est composita
ex substantia aquosa et terrea / et author est
sic / nisi quia frigiditas eius non est
fortis / Et sicut frigiditas aquarum no
cent cum accipiunt eam homi
nes illius terre / et ponunt in vase
eneo et calefaciunt primo / donec ex
tenuetur deinde tollunt eam et ex
primunt inde succum / et admiscent
eum in Coll. [illegible]
[illegible] est stipticum stipticitate forti
Et virtus eius prima est virtus
que [illegible] in frigidate manifesta
Et secunda est virtus que fortificat Et
tercia est virtus que curat hisipilam
que non est fortis Et accipiun
tur folia huius herbe / et sepeliun
tur inuncte calo / deinde exprimi
tur succus ab eis Et sunt quidam qui
ponunt ipsa folia in vase creo
et obturant os eius cum argilla
et ponunt in furno / et dimittunt ibi
donec folia sint aliquantulum extenuata
[illegible] et velut madida et [illegible]
tunt et exprimunt succum quem po
nunt in sole et informant trociscos
et reponunt Et melior ex eo est
ille qui est intensus citrinitatis ex
[illegible] ad rubedinem ut nigredinem
declinans amari saporis et odo
ris boni / Et habet virtutem stipticam
et [illegible] cum resolvitur in aqua
et liniuntur cum eo oculi in principio obtal
mie [illegible] et aliarum / confert et [illegible]
[illegible] que [illegible] conveniens [illegible]
[illegible] collirio

Sumach

218 Sumach id est sunt quidam qui no
minant ipsum adimon et est su
mach tibi in arabico et est planta
que dicitur rosbarso distinctis et est

et est in arabico sumach. Coria
riorum. Et est herba nascens in
locis saxosis, cuius longitudo est
quasi duorum brachiorum. Habet folia ob-
longa, quorum color vergit ad rube-
dinem sanguinis et habet ramos al-
tos, et fructum similem racemis et
grana sunt ibi in magnitudine
granorum lentisci aliquantulum lata
et iuvamentum eius est in cortice
granorum. Et melius est quod in tota ar-
bore est cortex granorum eius et fructus
eius, quoniam existit in eo sapor stip-
ticus stipticitate forti. Et virtus eius
prima est virtus que infrigidat in ii et desic-
cat in iii. Quia secunda est virtus que fortificat.
Et virtus foliorum est stiptica, et
confert ad omnia que conferunt acacia,
quia decoctio foliorum denigrat
capillos, et fit cum ea clistere adul-
tera in testinorum et datur in potu et
ad ipsa, et fiunt sessiones super
ea in aurem unde fluit sanies
et desiccat eam. Et quando fit
emplastrum cum foliis eius cum aceto
et melle, et destruit panaritium
et prohibet apostemata corrosiva que
dicuntur antonia. Et decoctio foliorum eius
postquam sunt siccata, et tunc cum aqua
ipsa et coquuntur donec fiat decoctio
ipsa sicut mel spissa, apparet et
fit de ea sicut de licio, quia convenit
ad ea ad que convenit licium, et fru-
ctus eius seu grana facit hoc idem
quod folia. Et convenit quando ponitur
in cibis ad illum qui habet fluxum
antiquum et adulteram in testinorum,
et quando fit emplastrum ex ea cum aqua
prohibet apostemata que fiunt in capi-
te et apostemata que accidunt ex percussione
seu casu, et prohibet lividitatem
que convenit inde, et excoriationem
que fit a scarificatione in cute.
Et quando miscetur cum melle aufert
asperitatem lingue, et ipsum absum-
dit et similiter humiditatem albarum a matrice,
et curat fluxum emorroydarum,
quia quando miscetur cum carbonibus
ligni quercus, et ponitur super emorroydas
curat eas. Et infusio fructus
eius quando coquitur donec inspissetur
est operatio eius melior operatione
fructus ipsius, que reperitur in ar-
bore eius gummi, quod ponitur in cor-
rosionibus dentium, ad sedandum
dolorem eius ut corrosionem. Et aben
mesuai: est sicut acetum, nisi
quia acetum est subtilius eo. Et
quando coquitur in carnibus pullinis ut
aliis stringit ventrem. Et similiter
aut facit, quando fit emplastrum cum eo con-
fert similiter eo ad stomachum et ad epar
et ad intestina, quia quando assatur fit
fortius stringens ventrem, quia quando in-
funditur in aqua eo, confert in pro-
ebullitione ea, quia decoctio eius
quando ponitur super excoriationes, prohibet
apostemata earum et samich ex sumach
stringit ventrem et incorporat stomachum
et confert vomitui colerico et fluxui
eius.

Ranpinus

219 Hansig id est rampinus. Est
planta que nascitur in vallibus
et sunt eius tres species. Una habet
stipitem rectum spinosum, sicut
arbor que dicitur dehsiachis in ra-
mis et spinis eius, quia folia eius
sunt oblonga habentia humiditatem
viscosam que adheret manui. Secunda
vero est fortius alba quam ipsa, sed
habet minora folia quam ipsa et latiora
et declinat parum ad ruborem et rami eius
sunt longi et longitudo eorum
est brachii unius et est spino-
sior aliis et debilior spina

vero eius est acutior, quia fructus
eius est subtilis latus, et est vel
in naginis sicut herbe que dicitur sa
chidalion. G. quia administratur
exhausti sunt folia eius dum est
recentia. Et virtus eius prima est
virtus que infrigidat et desiccat in ii
gradu quia tertia virtus que curat formi
cam et hisipilam que est tepide
caliditatis. D. folia speciei ramni
quando fit emplastrum cum eis curant
hisipilam et formicam. Et dixit a
liquis quod quando rami eius suspenduntur
in hostiis et fenestris cessat opus
arboris eorum. **Galla**

220 Hafs i. galla bone sua recens
in matura prima rotunda no
dosa non perforata et gravis. Et alia
que est perforata levis. G. melior
est non matura prima, que primo
dicta est. G. vides ex gallis est
acerbe, plurimum quod est in eis est substan
tia et sapor earum est stipticus mul
tum. Et virtus earum prima est
virtus frigida in ii gradu et secunda est virtus que
reprimit et prohibet et aggregat, et tertia
virtus que fortificat membra
fluxa debilia, et prohibet omnes
effusiones que sunt a dissolutione
humorum et prohibet fluxus eorum.
Et alie galle que sunt quasi ru
bee et sunt magne ipse desiccant
et mordicant earum desiccatio secundum
mordicationem sue stipticitatis quia virtus e
arum tertia est quando coquuntur galle
sole sicut sunt et teruntur et fit em
plastrum cum eis sunt medicina conferens
in manato magno apostematibus ca
que sunt in ano et ficus. Et oportet quod
quando egemus stipticitate pauca quod
decoquantur galle in aqua sola
quia quando volumus stipticitatem forte coquan
tur in vino quia quando volumus stipticitatem

adhuc maiorem et fortiorem satis
sic vinum nigrum coquitur vinum po
nticum nigrum mitium que species q
dam gallarum quando comburuntur
acquirunt caliditatem et acuitatem et sunt
subtiliores et plus desiccative
quam non combuste que fit virtus
earum virtus que abscindit fluxum
sanguinis et quando minus h. oportet quod asses
super carbones. Deinde extin
guas eas in aceto aut in vino
D. ambe species gallarum sunt stipti
ce stipticitate forti que quando teruntur et pul
verizantur super carnem superfluam
delent eam et quando fiunt adulterin
corrosiva et prohibent humiditatem
que currit ad gingivas et quando fiunt
ad Culla. Et quando accipit id
quod est intra gallam et ponitur in
corrosionem dentis. Sedal dixit
eius quia quando comburuntur super prunas
et extinguntur in aceto et sale, stringit
sanguinis fluxum que de corio
gallarum quando fit sessio in ea confert
exitui matricis et sanat humiditatem
eius antiquam et exitum ani.
Et quando infunduntur in aceto aut
aqua nigrificant capillos. Et
quando pulverizantur et dantur in potu
in aqua aut vino conferunt humidis
ulcera intestinorum et fluxum
antiquum et sunt convenientes in cibis
eorum quia similiter quando coquuntur cibus
eorum in aqua in qua bullierunt
que utitur quando administrande sunt
ad stipticandum et retinendum et de
siccandum et satis infrigidant.

221 Oanecb aan. **Solatrum**
Oalceb i. uva vulpis et est sola
trum. D. sunt enim ei multe species una
earum comeditur alie vero non. Sed
illa que comeditur et est domestica est
est herba non magna habens plurimos
ramos et folia nigra similia foliis

bedarog / sed maior et lactior / quoniam
folia bedarog .i. ozimi / quia habet se
men rotundum / cuius color est viridis
et niger sed quando maturatur fit rubeus
et quando fugit in ventum in eo humitas
multa et rotunda que est semina eius
¶ G. sapor eius est stipticus Et v
tus est prima et virtus que in fruc
tu .i. ¶ quia dixi in vero quod solatrum quod est
non humida / sed est media inter que hu
mectant / et inter illas que desiccant
quoniam ipsum est compositum ex virtutibus
contrariis / volo dicere ex virtute humida
et sicca / et hoc ideo quia in eo sunt due
substantie .s. terrea et aquosa ¶ D. habet v
irtutem stipticam infrigidativam
quando fit emplastrum cum foliis eius
et curat et confert formice et hisipile
¶ Et quando coquitur ex cortice forti et
fit emplastrum cum eis curat scabiem
ulcerosam / et pruritum eius / et confert
dolori capitis et inflationi stomaci / quia quando
coquitur cum pane forti et miscentur
cum sale / et fit emplastrum cum eis
et resolvit apostemata que sunt in ra
dice auris ¶ Et quando succus eius
miscetur cum cerusa et litargiro
et oleo ro. confert hisipile et formi
ce / quia quando miscetur cum pane confert
scabiei ulcerate / Et quando fit
emplastrum cum eo addito oleo ro.
et mittitur hora post horam confert a
postematibus calidis que sunt in cerebro in
fantium et miscetur succus eius cum
sief / que sunt ad oculum humitatum
ad oculum / et loco aque et loco albu
ginis / quando distillat in aurem
confert dolori eius et sit mastale ad
eo et confert fluxum humitatum matricis
¶ Sed illud quod non comeditur et est v a
respectus eius / illa que dicitur kekig
et vera eius est bedam. kekengi ¶

D. aliud solatrum quod quidem nominant
kakenb / habet folia similia foliis p
ini / nisi quia sunt lactiora eis Et
rami eius quando elongantur decli
nant in sinus versus terram / et habet fr
uctum in kisti rotunda similiter vesi
ce / et est fructus eius granum ro
tundum rubeum bene simile uve ¶
G. virtus huius est / sicut virtus sol
domestici et prius / verum fructus
eius et io admiscetur iste fructus
et est granum alkekengi in multis me
dicinis que conferunt epi et vesice
et renibus ¶ D. haec herba admiscetur
ad ea / et tali modo supradicta / nisi
quia ipsa non comeditur Et fruc
tus eius mundificat ycticiam
per provocationem urine quia exprimitur
succus foliorum eius et similiter foliis
speci prime et desiccatur in umbra
et reponitur et opacio amborum est una
¶ Habix alkekengi et motanum
est album / et est simile in forma
et natura sua solatro / quia est ex me
dicinarum succus bullit in igne et confert
apostematibus corporis intrinsecis / quoniam
extrinsecis et quando linitur super apostemata
extrinseca confert eis / quia granum eius
quando bibitur confert ulceribus renum
et vesice quod motanum quidem est
fortius domestico ¶ Solatrum sop
niferum et est alia species et est facies
sampsucus D. est planta huius ra
mos multos et spissos egredien
tes ab ea / et sunt difficiles ad fran
gendum / et sunt pleni foliis / in
quibus est humitas que ad haec ma
nu et assimilatur foliis cytoniorum
et flos eius est rubeus sicut sam
uco magnus et semen eius est in ceca
tus semen cuius est croceus et habet
radice non magna ultima cuius cor

tex

est rubei col. et nascit in locis asperis
et petrosis. G. virtus huius prima est
virtus que infrigidat in tertio gradu / secunda virtus
que facit dormire / quia virtus
tertia est / quia cum accipitur de cor-
tice radicis eius aur. i. et bibitur
cum vino facit dormire quia in
proprietatibus eius aliis est similis
opio / nisi quia est debilior eo / quia
virtus seminis eius est virtus que pro-
vocat urinam et ideo administratur in y-
dropisi quia bibuntur de eo plus .xii.
grana facit hominem insanum. C.
D. qui bibitur ex cortice radicis eius
ut huius .z. i. facit dormire leniori
sompno quam opium confectis / quia fructus
eius provocat urinam provocatione
forti / quia datur ydropico ex semine
eius .xii. grana et curatur. Sed si plus
detur inducit maniam / Ut cum ac-
ciderit huic si bibit ultimum i. intellectum
mutatur. C. Et cortex radicis eius in-
greditur in medicinis sedantibus
dolorem narcotizando / quia ingreditur
etiam in trociscis aliquibus ad hoc /
quia cum coquitur in vino / et tenetur de
cocto eius in ore sedat dolorem den-
tium. C. Et cum miscetur succus radi-
cis eius cum melle acuit visum.
G. species alia / et est illa que facit ma-
niam / Solatrum maniale. C. D. id est
aut quod dicitur sompniale eo quod facit sompnum
seu maniale eo quod facit maniam
est planta huius folia similia fo-
liis atriplicis ortensis / nisi quia sunt
minora eis et spinosa / sicut spina
que dicitur Cardüis / et habet ramos
ut virgas magnas egredientes ab
illa radice .x. aut .xii. et longitudo
cuiuslibet est .ii. brachiorum que in summita-
tibus eorum sunt capitella similia
olivis nisi quia sunt sicut capili
amigdalarum arboris dulbi et sunt minora
ac maiora et latiora / et flos eius
est niger et post florem emittit race-
mos rasteum .x. aut .xii. grana habentem.
C. Et grana sunt rotunda mollia
nigra in mollicie uve similia granis
Alkakengi / Cuscus .i. ede et habet radices albas
grossas coctavas quarum longitudo
est unius brachii et nascitur in locis
montuosis et locis ventosis / et in-
ter arbores dulb .i. platani. C.
G. Virtus radicis eius est frigida in tertio
gradu circa principium eius et desiccat
in tertio prope finem eius / quia prima virtus eius
est virtus que inducit / et tertia vir-
tus que curat ulcera maligna
cum fit emplastrum cum eo. C. Alie vero
partes huius plante / non sunt a-
longinquamenti recepte intus /
immo si quis bibet ex eo aur. iiii.
moritur inde / quia si bibat minus in-
ducit insaniam. G. Vinus aur.
alii non nocent / ex tribus aut oppo-
sita facit operationem corticis radicis
nisi quia cortex est fortior. D.
qui bibitur ex radice eius .z. i. cum
vino inducit sompnia non vera
sed aliena / et acciam non bona
ut nimis mala inducit / quia qui
bibuntur ex eo .z. ii. inducunt furo-
rem / et velut ebrietatem .iii. ut
iiii.or diebus. Et qui bibunt ex eo
.z. iiii. faciunt idem / et cum hoc occi-
dunt et cura eius est melicratum
qui bibitur ex eo quantitas plurima
et evomatur et fiat hoc sepe. C.
Meschah Solatrum est frigidum et sic-
cum in fine tertii gradus et est plus stipticum
quam omnis alia herba confert ut quis
extinguerit calefactionem ignea
que fructus eius generat sompnum
cum incertum sensus quem omnes caveri
ab eo ∴

Gummi arabicum

222 Samg harabi .i. gummi ara-
bicum. D. est ros gummi

que rapitur super arborem acacie
sicut alie s. species gummarum / que
melius ex eo est illud / quod est ex
hac arbore / quod est similis dumi
alis in figura sua / quia color eius
est / sicut nitrum clarum et non habet li
gnum. Secundum vero post ipsum est al
bum / scilicet illud quod est simile sordicie
resine pini est malum. G. Virtus
eius prima est virtus que desiccat
/ et secunda est virtus que conglutinat
/ et tertia virtus que curat / et aufert
asperitates / et fugit ventrem
mollem acutum. D. virtus eius
est conglutinativa opprimit acui
tatem medicinarum acutarum / quando ad
miscetur ei albumine ovi / quia si
ponitur super combustionem ignis
non sinit locum vesicari //
Bedigoras / lenit asperitatem
pectoris et fugit ventum. Al
bugerih retinet ventrem et forti
ficat intestina et meliorat ossa
fracta / quando fit emplastrum cum eo
et confert asperitati ulcerum pulmo
nis et est frigidum et siccum. Habix
frigidum est / pauce humiditatis retinet
ventrem quando nimis fluit / et con
glutinat intestina nigro est
tenasmon / que consolidat ossa
fracta / quando fit emplastrum cum eo /
et sedat tussim que tenetur in ore et
conglutinatur quod inde solvitur aut quando
miscetur cum medicinis aliquibus
que conferunt tussi / et confert ulceri
bus pulmonis / quando bibitur ex eo et
confert obtalmie / et rectificat me
dicinas / quando miscetur cum eis / et
prohibet acuitatem earum et fugit
vomitum / qui provenit ab eis
que quantitas dosis eius ad

tussim / et ad retinendum ventrem est
aureus .i. et quando miscetur cum aliis me
dicinis est aureus s. Ramich et gal/
223 Ramich et gallia seu .:. ka
ramu ex qua fiunt gallie alba
sari / accipitur ex multis speciebus
et aliquando accipitur ex gallis / et aliquando
accipitur ex dactilis immaturis et
est aliquid quod accipitur de corticibus
granatorum et ex herbis asperis / que
omnes species eius sunt frigide et stiptice
et prima est radix sucli. gallie //
Et quando fit ex eo gallia miscetur cum
eo species et muscus / et si quis admiscetur
ei ex speciebus musco erit amplior
in minor caliditas et erit sine medicina
composita ex virtutibus diversis volo di
cere ex stipticitate et caliditate quod acquisivit
a musco et speciebus / Ysaac Benata
ramich fit ex gallia / est frigidum et sicce
complexionis stringit naturam propter stipticitatem et siccitatem
et prohibet calorem propter suam frigiditatem. Et
ex ramich fit gallia quando admiscetur
ei muscus et species et si quis admiscetur ei
ex musco et speciebus est caliditas eius
et modus operationis eius est iste ex
galla pondus lb. x. et teratur subtiliter
deinde accipiatur ex passulis lb. iii. et
bulliant in aqua bona bullitione forti
ante ponatur unicuique mensuram pas
sularum due mensure et dimidie aque
et postquam bullierint cola eas et exprime
et pice scoriam passularum deinde ac
cipe ex mellis apium lb. ii. et misce
cum de coctione passularum et pice
in omnibus x. lb. huius mixture lb. i.
olei kadi / quod si non habes pone loco eius
oleum sisaminum et fac bullire simul
bullitione forti et move semper donec
sciat quod bene fit coctum et cave quod
si minuetur minuetur aqua passularum
pone in ea de aqua ne aduratur medicina
deinde accipe de rosis et cinamomo

garioflato et ex folio carine i. at-
cassie vel ligno eius / si non habes fo-
tere omnia lib. et pone super x. lb. galle
lb. i. mixture ista specierum / deinde mis-
ce totum cum decoctione aque passu-
larum et mellis in olla in qua est et de-
coque suaviter cum distinctione et move
et quod sunt de coctione eius extende
super sextorium in sole / et cum siccatum
fuerit fac trociscos et extende eos
super tribus diebus in sole donec siccentur lib.
et sua et utere si deo placuit. Ribes

228 Ribes. ysaac benarcam / ribes
est planta habens capolos rotun-
dos et habet folia magna lata rotun-
da virida / et sapor eius .s. capolorum
est dulcis cum acetositate et ipsa est
frigida et sicca / in .2. gradu et signum super hoc est ace-
tositatis eius et stipticitatis ex hoc contingit
quod infrigidat stomachum et incarnat cum
et abscindit sitim et fluxum ventris
et vomitum / et rob eius confert cardia-
cis et vomitum et fluxum qui fit a co-
lera provocat appetitum cibi / et rob eius
in est dulcedo et acetositas sine stu-
pefactione / et exprimitur succus capolorum
eius cum ipsi teruntur et exprimitur et coquitur
in passina illa donec habeat spissitudinem. ¶
Alguorum est frigidum et siccum in .2. gradu et est stip-
ticitatis ponticitate acetosa nascitur autem planta
ista in montibus frigidis nivosis
et ipsa abscindit sitim que fit a cali-
ditate colera et retinet fluxum / et est
in febribus thahaon a morbilli et bo-
thor que sunt in corpore sicut sunt
lodri a variole et similibus ¶ Et
modus siruppi est sicut modus sire
decte et frigidum et siccum. ¶ Rasis ribes est
frigidum et siccum stringit ventrem et extinguit co-
leram et acuitatem sanguinis ¶ Mesah ri-
bes est frigidum et siccum in .3. gradu stipticitate et pre-
servat stipticitate incorporat stomachum et stringit ve-
ntrem et extinguit sitim et est bona planta
ta valde et non stupefacit den-

tes ¶ Abenmesuai frigidum est et siccum in .2.
abscindit sitim et reprimit acuitatem
colere / et fluxum colericum et est bona
variolis et morbillo / et rob eius
est sicut rob acetositates citri et
agreste ¶ Emdaxar est bona
emorroidis et ebrietati ¶ Et puta-
verunt aliqui medicorum etiam quod sit
illa quam nominamus acetosam vel
lapacium / et putaverunt alii quod ipsa sit
genus acetosum quod affertur ex co-
rasceni ¶ Et Rasis vineorum
cum intra fructus Medicine fri-
gide et humide in .2. gradu Olus iameni (?)

229 Rathlemenie i. olus iamenum
Ob. virtus eius prima est virtus
que infrigidat et humectat in .3. gradu ¶ Ad. hec
herba comeditur et mollit ventrem et non
est aliqua virtus in ea ex rebus
medicinalibus ¶ Abenmesuai habet
in se aquositatem multam plus alia
quam eiusdem olera / et est frigida et quod sit
emplastrum cum eo super apostemata calida confert
et sedat sitim et tussim que sunt a ca-
liditate / et ipsum est parum nutrimenti
quod comeditur et tarde penetrans.
¶ Ysaac benarcam / quod sit em-
plastrum cum radice ipsius confert vola-
tilibus que dicuntur fauri a quibus e-
manat humiditas similis melli ¶
Habix est frigida et humida in .3. et humiditas
eius est amplior quam humiditas la-
ctuce et cucurbite / et herba eius est
aquosa non habens in se grossitiem quod
cito descendit et mollit ventrem et in
modicum ledit nutrimentum ex ipso
et exprimitur succus foliorum et miscetur
cum oleo ro. confert dolori capitis
qui accidit a calore solis / et quod
coquitur herba ipsa et ponitur super
ipsam oleum amigdalarum / et succus ma-
lorum granatorum dulcium confert tussi
sicce et est cum caliditate et siccitate pectoris

Melo Cucumer Citrulus

226 Nathechi z thathe z cathiar
.i. melo z citrulus z cucumer
S. melonis matur̃ sba est sbtil
z non psca matur̃ sba est grossa
¶ Et virtus pma est vtus que
infrit z hu. in .3. g. z sa. vtus e
vtus que ~~infrit~~ incidit z absti
git z tcia vtus est que provo.
vrinam z mudificat cutem / z
ipe semen eius qn desiccatur
z tipur z cribtur z administratur
in lavatuis corporis / z radix eius
z semē qn siccantur sunt in p°.
g. sictis aut impu°. si z est in eis
plus de abstsione qm in carne
eius / z qm in carne est cucumeris
que comedit̃ ¶ D. caro melonis
matur̃ qn comedit̃ pvo vrina
z qn fit emplm cu ea sedat apta
oclo⁊ ca. z cortex eius qn pon̄
sup caput in fervand sedat apta
ca. q fit in eis cebo. z ponit̃ sr fro
tem illis ad cui oclos currunt hu
tates z prohibz eas totu / aut q e
i melone intra cu semine suo qn
qficit̃ cum farina z sicat̃ in sole
cutem mlie⁊ mudificat qn lavat
cum eo facies suas z reddit eas
splēdidas ¶ Oz radix melonis
qn desiccat̃ z sumit̃ de ea in potu
.3. a. cum ydromelle pvo. vomitu
z qn accĩ pg cibum in huc modu
facit vomē sine labore / z est suf
ficiens dosis vsqz ad .ij. emolosat
z qn fit emplm cum ea curat vlca
que dnã faui ¶ Oz cucumi est q̃s
sa dnã eos digom gn̄at chimū
malum patium corrupi z febium
putida⁊ mala⁊ qm melo sit citius
corruptibilis ¶ Et vtus eius pma e
vtus que infrit z humectat .i. 3.
z sa est vtus que abstergit sz no

sicut melo / z tcia est vtus que mol
lit ven / z provo. vrina z qn sum̃
cum rob / aut cum lacte q fert vl
ceribus vesice z sedat inflama
com stoi / z sitim qn comedit̃ z qu
hus sincopi ex calitate odorat
ipm q fert ei ex pprietate qm ht.
¶ Oz citruli .S. citrulus frior e
cucumre z gn̄at chimū viscosum
z humores crudos in venis z actue
excvsu eius febres antique male
z non pvo vrina sicut melo z no
cet stō / qr oz q q vo̊ eo vti vtat̃
aniceos nisi stō eius sit valde
calidg ¶ D. cucumi domesticus
mollit ven / z est bonus venter
z stō / z infrit sine nocu.to z q fert
vesice z reminisce facit sincopiza
tes qn odorant eum z pvo. vrina
provo.re forti z qn bibit̃ cu lacte
z rob q fert vlceib vesice z folia
eius qn fit emplm / cu eis z cum
melle curant ¶ Cabemesuai .i. cu
cumr̄ z in titulo sunt eius sci z hu
ius so. ¶ Meſcha aqua chiar .i.
cucumis sedat sincopi z est mala
stō ¶ Cabemesuai / ppetas cucumis
dulcis est cum eo. laxat que est
in stō / z intestinis z extinguit a
cuitatem eius z lenit pectus z
dosis aque eius est acria p tcl lib.
vsqz ad lb .i. ¶ Chabix aqua cu
cumis z citruli est q fert i flamatoz
febium / z sedant sitim z laxant
ven / laxacone bona sine nocu.to
aliquo z debz bulliri cum zucc. at
dosis vtrqz eo⁊ est .3. x. z no oz q
detur de eis in potu huit n̄z dnãz
nimis admonendu q illo⁊ aque
no hnt tanta vtutem q laxat
n̄z dnãm / z si ipe fuerent mortui
in stō forsitan in ducent laborez
et alii vomitu z forsitan fuerent

inflationes et ipse confirmant sunt da
te et non per se et aliquando datur in potu
cum aliquibus trociscis s. con
ferentibus ad febres isti fructus
elixantur et datur elixatura humiditatibus
se acuitas et confert et sunt frigide et hu
mide quorum et habent similem saporem
ambo .:. Melo magnus .:.
227 Mullasia i. melo magnus vi
dis. Crasis est fortis humi
ditationis et extinctionis et confert fe
adurentibus et illi in cuius corpore est
quod generatur flamma humida ad resistendum
caloribus acutis competentibus isto /
et corpore et yemis s. quia ipse sunt male
qualitatis et pauce quantitatis qui huius
non laxatur in primo laxatione
forti et illis quidem qui sunt cum hoc
debilis corporis et diminute carnis et
sanguinis quare oportet quod in istis permittere
quem tollere corporis et corporis pos
semus mutare cui sunt correcto
res quam impossibile est cum res aceto
se stiptice desiccant et subtiliant et
huius corpus non potest hoc sustinere / quia
si tu assuefacis ei sequentibus facit
augere in corpore suo maciem et debi
litatem sue virtutis et disrumpit stomachum
eius et fortasse inducat excoria
tionem et thenasmone i. siniis i. testi
nis / et si tu facis eum assuefacere
acetosis humoribus stipticam non
est possibile augeantur opilationes si
assunt in suo corpore et in poris et non
humectant et cum hoc quia res aceto
se stiptice desiccant et non humectant
si insipide et maxime humores infrigi
tiem sive cum aliqua dulcedine si
cut dullaci ipse humectant et infri
gidant corpus et generant in corpore sanguinem
aquosum qui malitia sanguinis
coleri reprimit qui est i. venis quo

misceatur cum eo cucumis et quid facit
operationem proprie huic nisi quia ma
ior urinam plus quam dullaci quia
innatatio eius est minus in hac dis
positione / Camescahd melo iste
est frigidior aliis speciebus melonum et tar
dioris humectationis in stomacho / Cistula
est minoris humectationis omnibus
speciebus melonum et amplioris frigiditatis
et non est grossior et tardioris humec
tationis in stomacho / et longinquioris
corruptione / et propter istam causam est
conveniens calori febrili quia ex
tinguit calitatem et sedat infla
mationem eius .:. Lenticula .:.
228 Tahaleb i. lenticula aque
Et est ea magna et est ea aque
dulcis C d. est lenticula que
reperitur super aqua ~~eius~~ erectam
habet colorem viridem et est rotun
dum sicut lenticula similis ei in
figura sua et reperitur in paludibus
super aquam erectam natans super
faciem aque. G. gradus eius est
frigida et humida in secundo gradu C d. est fri
gida quae sit emplastrum cum ea sola
aut cum farina confert herisipile
et apostematibus calidis et podagre et con
fert crepature in testiculis infan
tum secundum mensuram C d. est res nas
cens in lapidibus iuxta mare et in
lapidibus littoris et est subtilis
similis capillis in sua subtilitate
et non habet truncum. G. virtus eius
est composita ex substantia terrea et aquo
sa et sapor eius est stipticus
et virtus eius prima est frigida / quae
sit emplastrum cum ea confert calidis
dubiis ca. et est bona ad frigidam
podagram .:. Ruberna .:.
229 Rameth i. rubea d. est
radix rotunda non habens

folia u. crus / color eius est ru
beus et recipitur in ve / et come
ditur crudum et coctum. G. sa
ditur crudum et coctum / et adiuste
eius est trea inletum / et adiuste
ci pri sbe sbtilis et dixit in lib.
de chimus q chunith generat gs
sum humorem et no e mitum
mali chimi / et dixit in lib. de
nenorp q generat sanguinem
et colericam et simil facimus
fungi. Alkalahame alka
mehit est minus gssimum qm fu
gi melius illorp est illud q re
pitur in arena hute paucam
aqua // Mesech. gt et generat sa
guinem aquosam et aque eius
abstergit visum ⁝ Trisomula

230 Termex i. trisomula. G. vetus
prima est fri et hu / in n. g. et
dixit in lib. de cibis / proportionat
nisi quia est non generat acetosi
tatem. Albanza. laxat ro.
et generat hu. grossos. Erasis quidam
paciebatur fumositates ab
aliquo humore exeunte in stomaco
suo / et dedi ei in cibis ex triso
mulis recentibus / et sedata e
fumus / qr pq h mssus e infusioe
eorum assidue / et ego no credo q
repiatur cibus ad frior stomaco quam
psita et aufunt fastidium cibi et q
volt ea comede sine nocumento
sumat post illum anisum et mas
ticem de vno quoque ʒ. i. vel ii.
et bibat pq ea vinum purum bonum
aut vinum dulce coctum vel mel

231 Harra i. cucur ⁝ Cucurbita
bita. G. vetus est prima est
vetus que in frat et humi. i. z. g.
et tria vetus eius est q suaq ab
rasionis eius confert dolori aure q
accidit ab apertibus ca. qn admis sot
cum oleo ro. simil aut cabo ip

cucurbite qn fit emplm cum ea ex
tinguit et in frat apta in frictoe
et sparmento / et dixit sicut cucurbita
est morbis malicie qm fructus
estiuus eius qm bn digit ita si
corrumpat et non bn digatur et no
descendat a stomaco ita corruptus eius
est mala valde. D. qn fit em
plm cum ea cruda confert apertibus
ca. et dol apertum calidorp / et qn aq
rasure eius ponit sup caput in
fanam et confert apertibus ca. ~~et ~~oculorum~~ et~~
~~podag~~ que fiunt in cerebro / simil
aut facit qn impom sup apta ca.
oclorp podag. et qn suppoi / et qn su
cus rasure eius miscetur cum
oleo ro. et distillatur in aurem sedat
qui fit acalle / et qn fit ois collusio
cum eo confert dol. dencium / et qn
eciam coquitur cyaur. in terra sicut
est et exprimitur ab ea aqua et ei ad
ditur mel cum pauco nit et dat
in potu et laxat ven. laxacone
leni / simil aut facit si cauetur
et ponatur in cauatura illa vinum q
calefiat et bibatur vinum i. et qn aq
eius admiscetur cum oleo ro. et linit
inde corpus febrientis mitigat cal.
febris / et qn fit emplm cum rasura
eius et medulla panis sup poda
gram calida quit si hispilam
confert / sz cucurbita siccat qn combu
ritur et pulueriza si combustione confert
et qn pulueriza iste cinis sup vlcera
vege putrida mundificat ea et co
solidat p fte / et nos vidimus hic
introitus p experiencia / sz seme
eius provo. vrina et mollificat stomacum
et aufert sitim / et qn desiccatur et pul
uerizatur tantum sr vlcera cocana
replet ea. Ab en mesuay sanich
cucurbite confert tussi et dol pectoris
q sr co tingunt. abscindit sitim
confert aurem calide que fit a co. Caye

sarugie cum cucurbita in volvitur
in pasta et assatur et deinde exprimitur
aqua eius et datur in potu confert
febri acutis et tussi et sedat sitim / et
cum fit cum zuccaro mollificat ven-
trem mollificatione levi. Chabix est fri-
gida / et extinguit coleram cum coquitur
cum melle i. robel et cum lentibus
et si elixatur aut assatur in igne et acci-
pitur aqua eius et bibitur cum zuccaro con-
fert febri adurentibus et abscindit si-
tim et mollit ventrem. etiam si bibatur
cum vilepondere .z. xx. aut cum
pondere .z. x. zuccari at alias quanti-
tas eius que sumitur in potu de aqua
eius secundum quod est a .z. iii. usque ad
lb dimidiam cum eo quod diximus ::
232 Chas i. lactuca ∴ lactuca
id est de ea domestica et si-
lvestris sed domestice prima virtus
est que infrigidat hum. sicut aqua sta-
gnorum et lacunarum / et secunda est virtus que
indurat / et tertia virtus que confert apo-
stematibus calidis et herisipile / quia ambe sunt
debilia et secundum viam tibi abscindunt
sitim / et semen eius cum bibitur abscin-
dit dilatationem humiditatis spermatice
et confert pollutioni que fit in sompnis
ex rebus enim que sunt generative spermatis
et est semen lactuce cum bibitur aqua
et dixit in libro de cibis. Lactuca est
melioris nutrimenti et melioris chimi
omnibus aliis consimilibus quia ipsa generat
sanguinem quod quidem non malum ymo
bonum in fine bonitatis. Et ego quidem
comedebam lactucas cum eram iu-
venis quia in stomacho meo generabatur
colera et sic / infrigidabam ipsum / et fuit etiam
postquam senui comedi eas elixas eo
quod non reperio aliquam herbam cum
qua possum curare vigilias sicut
cum ipsa humor vero qui generatur ex
ea est frigidus et humidus et ideo ex ea
accidit nocumentum sicut ex aliis
oleribus et non stringit ventrem nec la-
xat quia non habet stipticitatem neque
ponticitatem neque salsedinem neque acuitatem
et non est in ea virtus abstersiva nec
laxativa ventris / et dixit quod non lo-
cutus est de malva / si fuerit ex lac-
tuca emplastrum super apostemata calida manife-
stabitur quia infrigidat i. in quantitate et sicca
facit operatione istarum cum herbarum
ad invicem secundum siccitatem et humiditatem et
lactuce / in reperies mucilaginem
spissiorem et viscosioris humiditatis
Sylvestris vero est media inter eas et
lactuca est media in humiditate et sic-
citate inter caules et olus et amenum i. bli-
tus domesticus est bona stomacho et infrigidat
ventrem facit dormire et provocat lac et quanto
ipsa decoquitur ipsa est magis nu-
tritiva / et que comeditur sicut evelli-
tur sine ablutione confert qui coquuntur
de stomacho suo / et assiduus usus com-
mestionis eius obtenebrat visum
/ et qui fit emplastrum cum ea confert apo-
stematibus calidis et herisipile dum vero non sunt
vehementis inflationis. Sylvestris
autem commestio facit / sed semen eius
bibitur contra fluxum ventris et extinguit
libidinem et pollutiones seminis in som-
nis / sed qui lactucam eius sedit semper
tempore suum tunc efficitur virtus et vir-
tus sicut et lactis ipsius similis
virtuti lactuce agrestis / sed agrestis
id est lac eius abstergit ulcera
que sunt in tunica cornea quorum
ulcerum sunt species / una quarum nominatur
zaserna / et est ex porro eius tegens
et color eius est sicut color fumi oc-
cupat ex nigredine oculi locum ma-
gnum et alia nominatur misterche-
hede et ex ipso eius est effusio san-
guinis / et est in corona nigredinis oculi
et occupat ex albedine / sed de nigredi-
ne occupat locum paucum / et tertia
nominatur alchetarach et est eius

cum ipse fingens et volens quod appareat in
tunica cornea simile denario ¶
D. lactuca agrestis est similis do-
mestice nisi quia habet stipitem maio-
rem / et folia eius sunt albiora sed
eius et illius subtiliora et asperiora
et sapor eius est amarus et est in virtu-
te sua similis papaveri nigro / et propter hoc
multi admiscent lac eius cum lacte
papaveris qui bibitur ex lacte huius ʒ. i. cum
aqua lactuce preparata cum aceto la-
xat chimum aquosum et ipsum mundi-
ficat ulcera tunice cornee oculi que
dicitur aclius / et illa que dicitur argama
que fingit in cornea etiam et quando fit
collirium cum eo et lacte muliebri est
ulcerum cornee que dicitur angoria
et quando linitur super frontem inducit soporem
et placat dolorem capitis et prohibet vigilias et curat
morsum tutele et scorpionis / et quando
semen bibitur abscindit polluciones que
sunt in sompnis et libidinem sicut fa-
cit domestica / et aqua eius etiam
facit hoc sed debilius / et exprimitur succus
eius et exsiccatur in sole sicut exsiccatur
/ et lac eius similiter reponitur in vase
vitreato postquam exsiccatum fuit
in sole sicut fit ex aliis huius ¶
Rufus. lactuca curat egritudines que
sunt ab ebrietate quando sumitur in medio
potationis vini et confert pruritui
que accidit et / que accidit in ano sed
ipsa nocet in testiculis et laxat ventrem et
abscindit libidinem et facit dormire
¶ abemesuai. si abluta cum aqua
non comeditur oleum ablutum cum aqua
agit in conturbationem ventris / et si
assiduetur comestio eius ablute cum
aqua debilitat visum comestio
in agricultura in illo libro qui cum
oleo coquitur lactuca cum oleo sisami-
no et comeditur expellit urticariam et
est medicina bona opilationibus nasium
et corize et mutationi diversarum aquarum

qui comeditur ieiunio / sed si assidue-
tur cibus eius obturat visum et mollit
ventrem ¶ Ignotus confert mutationi aquarum
ignotarum quando sic ieiunio comeditur
et sedat dolorem mamillarum et semen eius
sedat dolorem puncture scorpionis quando
bibitur cum aliis et sic de lactuca ∴ psica
Thanch i. persica. b. ∴ psica
233 Virtus eius prima est que in fruc-
tu. et arboris in sapore ramorum / sed
eius acritudo est et virtus corporis / sed
est virtus que abstergit et resolvit / et vir-
tus corporis tertia est que occidit lumbricos
quando ponitur et tinguntur super umbilicum
¶ D. matura ex persicis sunt bona
et molliunt ventrem / et quando desiccantur strin-
gunt fortius / et decoctio siccatorum
quod bibitur prohibet fluxum humiditatum ad
stomachum et ventrem. et quando sicca trita pulveri-
zantur super locum unde fluit sanguis
abscindit eum ¶ abemesuay quando con-
tunduntur folia et flos eius et exprimitur
et bibitur ex pressura illa eicit ascari-
des cum fluxu / et quando succus foliorum in-
icitur in aurem occidit vermes qui sunt
in ea / quando linitur ex ea abscindit
odorem sudoris / et oleum nucleorum persicorum
confert dolori aurium / et confert sahapha et
morbillo quando linitur cum eo in velle
dg ∴ Completus est tractatus in-
sede partis medicinarum singularium
in. q. g. Incipit quintus de medicinis
tertii gradus calidis et siccis. Assa et planta eius
amidem
238 Amidom i. folium ar-
boris ase ¶ ysaac. benarram
huius arboris folium dicitur amidem et gummi
eius dicitur alchiti / et radix eius dicitur ma-
harach ¶ D. planta ista habet stipitem
qui dicitur mascaptes et est similis ferule et
folia eius sunt similia foliis apii.
et semen eius est latum simile menegarig
b. sed arboris est aerea et virtus eius
gummi est assa. et virtus ramorum et radicum
et sed eius est virtus que calefacit ca

forti / et id quod de ipso est minoris opoponacis
est gummi et dixit in viii. G. asa. est
calidior et subtilior lacte aliarum plan-
tarum omnium et propter hoc est magis reso-
lutum et ita lac arborum aliarum omnium
et est in fine et est in ea substantia ventosa
nisi quia quod est plus in eo est substantia ignea
et aerea et virtus 3a que est ipsa gummi
et est virtus que dissolvit et attrahit et
est in ea res que minuit carnem
et liquefacit eam / et dixit in vi. quod a-
facit asafetida similiter id quod facit peo-
nia in epilia. Et dixit Katigenus cali-
ditas opopanacis non est sicut caliditas
ase aliquo. ¶ D. radix arboris e
desiccativa difficilis digestionis et est
nociva vesice / quando miscetur cum coto
dissolvit scrophulas et exituras / et quando
fit emplastrum cum ea et oleo aufert lino-
rem qui fit sub ortu / et quando miscetur cum
coto sed cum oleo de yreos et cum
oleo alcanne et fit inde emplastrum curat
morroydas ani et quando bibitur cum tyria-
ca morsus mortiferarum et venenosarum
et ipsa prestat et comeditur cum speltus
et sale et est bonum stomacho / quia sine hiis est
inflativa et facit eructuaciones / et homines
scindunt stipitem et radicem eius et egre-
ditur inde lacrima que colligitur et exsic-
catur et est id quod dicitur asa / et melior
ex asa est illa que vergit ad nigredinem
et rubedinem et est clara similis resine
habens fortem odorem non similem
odori porri / nec habet saporem horri-
bilem subito / et quando infunditur cito re-
solvitur et quando tenetur in ore prius salivia-
cito ~~resolvit~~ et asa que dicitur beur-
banchas / qui utitur de ea asa facit
recipientis se corpus sudare subito
et odor eius non est abhominabilis
et id quod accipitur de ea in ore non apparet
horribilis saporis nec fortis / sed asa
que nascitur in surdachos et est illa que
est ex tyria et est debilioris virtutis
quam illa que est ex corum et peioris
odoris / et adulterantur species omnes
antequam desiccentur cum sagapino et
farina fabarum et discernuntur adultera-
ta per saporem et colorem et odorem
facile et quidam nominant planta plan-
tam eius seu ceus alsion et radicem
nominant magitarus et folia nominant
mascatam forcius autem quod est in toto
eius est gummi / et post ipsum folia
stipes cum vino et aceto et pipere et ponitur
super allopiciam curat eam / et quando mi-
scetur cum melle fit collirium / et acu-
cio acuit visum et aufert aquam que de-
scendit ad oculum in principio eius et ponitur
in corrosionibus dentium et sedat eorum
et si coquitur cum ysopo et ficubus in aceto
aqua temperato aut miscetur cum thymo
facit hoc idem quando tenetur in ore / et asa
quando ponitur super ulcera que sunt corrosi-
vanis et tribidi confert valde / et quando bi-
bitur aut linitur cum ea confert nocumentum
venenosorum serpentorum seu morsibus
venenosorum et vulneribus que fiunt a
sagittis venenosis et dissolvitur in oleo
et linitur super punctuam scorpionis /
et quando scindunt apostemata que dura sunt anco-
ra et sunt apostemata putrida et in triturata
asa confert eis / et quando ponitur super duri-
cies que sunt circa vulva mollit
eas / et quando ponitur super loca ubi e-
vulse sunt verruce et glandule
apparentes postquam admiscetur ei coto
aut ficus siccis et confert eis et au-
fert residuum eorum et quando admiscetur
alcanitis et zimar et ponitur in nasum
et hoc fit pluribus diebus curat carne
eminentem in eo et est polipus et
ex quo evellatur caro illa per postea come-
deris medicamine cum scorpionibus
nominatis sacolianis et confert asperi-
tatis antique et quando dissolvitur cum

aqua et bibitur postquam fuit colata curat
raucedine vocis que fit subito / et
qui dissolvitur in aqua et admiscetur
melli et linitur inde apta vulne
rum fetens resolvit ipsa / et fit cum ea
gargarisma cum mellicrato confert
fetori anhelitus / et qui utitur ea
aliquis in cibis suis meliorat cor
pore eius / et sumitur in novo sorbi
li et confert tussi / et qui ponitur in pole
tis et bibunt confert plesi / et cum sicubus
siccis confert ycteritie et ydropisi
et que bibitur cum vino et pipere et
ruta valet ad acculzem i. ad spa
smum et vz ad rigorem febrium et qui
accipitur pondus illius onolasat
et miscetur cum cera et transglutitur
confert palisi et spasmo qui facit
reclinari hominem ad posteriora et
splenem dolorem et qui fit gargarisma cum
ea et aceto aufert sanguisugas ad hen
tes in gutture / et qui bibitur cum sapino
confert lacti coangulato in ventre
et epilencie marie cum aqua vino mix
ta / et qui bibitur cum mirto et pipere
provocat et qui bibitur cum granis vue
curat fluxum antiquum / et qui bibitur
cum aqua cinis confert accidentibus ner
vorum et lactorum et miscetur cum ruta et
amigdalis amaris aut cum pane calido
qui egemus administratione in potu
ut aliomo extrinsecus aut ex foliis
eius suavius qui facit operationes
ase sed est debilioris operationis sunt
et comeduntur bona eius cum secaima
bi et sunt convenientia cum dolore carne
plorine et abscision notis / et ipsa co
meditur cum pane comedit cum eruca
et comeditur pes radicis melior cum
plante que dicitur milon que assimilatur
radici amidem nisi quia est minor
ea et acuti saporis et non habet lacum
et habet eius operationes quas habet silfium

Calbugenig asa est calida in 3 gradu
et est nociva stomacho et capiti / et qui ponit
in dente corroso fugit eum Case
sarugie asa fetens est subtilior et
calidior et fortior quam odorifera Cabe
mesuay est pusillus in infectis et
confert ventositatibus emorroidarum
et fugit ventum Cakaransi repe
riunt bonam in equis in nocumento stomachi
cum et cum comparatur aliquid ei in calefa do
se et datur ex ea quod in quantitate fabe
in mane et tandem in sero et datur in
potu cum vino bono quia inflama
bitur corpus Chabo alfaalmaha tech
est radix quidam amidem et ista dici
almide hacora et nascitur in arenis
Cameseha almaharoch est minus
quam asa in virtute sua et iuvamentis
suis et in nocumento quam ipsa confert
stomacho et est fatuioris digonis C
Atasis almaharoth est ca et sic for
tificat stomachum et repar Chabix est
ca in 3 gradu appropinquat opo eius
opo in venenoso et est mala capiti
et stomacho et qui imponitur denti coroso fu
git eum et ipsa habet odorem fortem
multum et caliditas eius prope calitates
anacardi et dicunt quidam quod aliqui
gentes non possunt preservare se a rebus
nocivis sine ipsa qui ipsi suspendunt
asam ligatam in pecia in campis
super blandum et flumina qui ipsa cum
dit et fugat suo odore cancros flu
males / et omne quod generatur in feribus
ex humoribus et aliis nocivis / et homines
quidam armenie qui inveniunt quod in
rebus suis que fiunt a sagittis
apparet venenum propterea quod sagitta to
xicata sunt ponunt in vulnere asam
et evadunt a veneno illo sine no
cumento Anisum

235 Aneysum i. anisum Melius
eius ex eo est recens habens grossa
grana plena et non excoriatum

qui secatur excoriacionibus similibus
furfuri huius odorem bonum et forte
et illud quod est ex insula cretensi est
melius et post ipsum est babilonicum
yspanicum vero est deterius ex quo
est planta et magis inmanitum et
semen eius quantum sapor eius est acutum
amarum modicum. Et virtus eius
prima est virtus que calefacit et desic
cat in 2 gradu / et secunda est virtus que re
solvit / et tercia virtus que provocat urinam
et expellit inflaciones ventris. Virtus
eius principalis est desiccativa et cale
factiva et expellit ventositatem
et sedat dolores et resolvit et provocat
urinam et sudorem et confert ydropisi
et sitim abscindit ablutam salsis
quam sumit in potu et est conveniens
venenis et inflacionibus et stringit ve
et abscindit humiditates ad amatrice
fluentes et provocat lac et excitat libidinem
et qui attrahit odoratu fumigio va
poris eius sedat sodam et quando tritur
infectum cum oleo aure
ruat quod irritat ipsam aciei aut ex
percussione sedat dolorem. Albugeneg
aperit opilaciones epatis et splenis
et renum et matricis et mundificat vias
ablutatis opilantibus et propter hoc
confert febri antique habet in se acuitatem
propinquam adustioni quando resolvit
ventositates maxime quando assatur
236 Athanem .D. habet. Achanem
folia similia coriandri et flo
rem ad citrinum et in medio citrinum
et habet conveniens odorem / et in sapore eius
est amaritudo .6. Virtus est prima
est virtus que calefacit in 3 gradu et
desic / in quarto. Ad calide est virtutis
et qui bibit cum oximelle purgat
flegma et nitam sicut epithimum et confert
asmaticum et insitis et qui bibit herba
sine flore suo frangit lapidem et confert
stranguirie et asmati / et qui ex eli//
xatura eius fit encatisma in quo
sedent mulieres confert duricie matricis
et apostematibus eius / et fit emplastrum cum
flore eius / et confert his similibus et a
postematibus calidis. Chimmaym virtus
eius est calida cum stipticitate digerit
et aperit opilaciones quando bibitur ex
ea cum ydromelle provocat urinam
et dissolvit sanguinem coagulatum
et provocat sudorem et quando bibuntur
summitates eius et flores cum vino
provocat .m. et confert potus eorum a
smati et resolvit et abstergit humo
res fluentes ad oculos. Cinnamomi
usus est eius nocivus ori sto
macho et laxat flegma et nitam propter eius
oximelle quare confert duricie
splenis et colice et dolori vesice et quando
fit emplastrum cum ea confert apostematibus
suis et resolvit ea et confert ulceribus
antiquis difficilis consolidacionis
et dissolvit callositates que sunt
in eis et aperit emorroydas et confert
apostematibus eorum / et quando coquitur in aqua
et sedent in ea etiam mulieres aperit
orificium matricis et resolvit duriciem
eius et propter hoc provocat .m. et quando in
funditur in ea spongia et ipsa calida
confert attricioni lacertorum et contu
morum / et quando in ea diu lotus crepature
seu hernie aquose et aqua extracta
est aqua eius est sibi medicina
conveniens / et fit oleum ex ea huius
virtutem resolutivam calefactivam
et propter hoc quando fit ex eo nastale facit
in aperiendo os matricis et in resol
vendo duriciem eius et provocat .m.
id quod facit herba ipsa et quando distil
latur ex eo in aurem confert dolori
eius. Alkanzi / quando odoratur
humida facit dormire et nimius usus
eius in dulcit subeth .:. .:. .:.

Asarina .i. Asarum

231 Asarum .D. quidam no-
minant ipsum nardum agrestem
h3 folia similia folijs cussus v
edere nisi quia sunt minora satis
et rotunda et non fragiliora et h3
florem inter folia iuxta radicem
cuius color est purpureus similis
flori iusquiami et h3 semen simile
cartamo et h3 radices multas
in quibus sunt nodi tortuosi si-
miles gramini nisi quia sunt sub-
tiliores satis / et ht odorem bo-
num / nascitur in montibus quibus sunt
multe arbores .G. i. quod cinna-
momum in eo est radix et virtus est
similis virtuti achori nisi quia
est fortior ea C .D. calefacit
et pungit linguam multum et virtus
eius est quod provocat urinam et sanat et
confert ydropisi et sciatice et quando
miscetur cum vino et oleo et in-
ungitur corpus calefacit ipsum
et qui bibit ex eo .3. vij aut aur.
vij cum aqua mellis purgat ve-
ntrem et / et ipsum quidem admiscetur
cum confectionibus aromaticis Eabe-
mesuay est ca. et sic .i. 3 .g. et sic-
citas eius est fortior sua caliditate
et qui accipiunt ex eo aur. ij et po-
nitur in xij .i. cotilis vini musti et di-
mittitur in vase duobus mensibus
per quod mensuratim obturatum est
os vasis / deinde colatur et da-
tur potui ydropico confert iuua-
mentum magnum et similiter curat
ycticiam et confert se antiquis
multum ita aperit opilaciones
splenis et confert duricici eius et p-
ro. urinam Agnoth provocat uri-
nam et fortificat renes et vesicam
dolor membrorum intrinsecorum et ponitur
in collirijs attenuat tonitas que
dicitur cornea et clarificat visum etc.

238 Abhel .i. Savina .D. Savina
A sunt eius due species una cuius
folia sunt similia cypressi et est mi-
nus spinosa quam alia huius non bonum o-
dorem et arbor huius est fortis et f-
acit amplius in latum quam in longum
et quidam utuntur folijs eius pro sum-
mo / sed altius speciei folia sunt similia
folijs tamarisci et sapor eius est
sicut sapor cypressi .G. herba eius est
subtilis et in odore ipsius est aroti-
citas et sapore eius est acritudo et
stipticitas minus tamen quam in ebi et quia
celeri sunt eam in actu et punctio
in tamen est vincens stipticitatem et virtus eius
prima est virtus que calefacit et desic-
cat in .3. g. et sic qui bibit est virtus que sub-
tiliat et dissolvit / et tercia virtus que
abstergit putredinem ulcerum putridorum
malorum corrodencium antiquorum quia
putrefacto corpore qui non est secundum hunc mo-
dum potest sustinere fortitudinem huius
medicine sine nocumento et ipsa similiter
mundificat ulcera viciata et sordi-
da quando ponitur super ea cum melle et
herisipilam aufert et potest cum suc sub-
tilitatis provocat .a. plus omnibus que medicine
et facit mingere sanguinem et interficit
fetum in ventre et expellit mortuum
et ingreditur in unguentis odoriferis
et precipue in unguento dicto alveas et ponitur
cinnamomo duplum ponderis eius
R .D. sed ambarum specierum prohibet di-
latacionem ulcerum corrodencium et se-
dant apta ea et quando fit emplastrum cum
eius auferunt livores et sordicies
eius que accidunt propter superfluitates cor-
poris et aufert esturam ignis et qui
bibit facit exire sanguinem cum urina
et expellit fetum / et quando fit suffigu-
m ea aut nascale facit h et ingreditur
in confectionibus unguentorum calidorum et precipue
in eo quod fit ex succo vite

239 Afichemon .i. Epythimum
Alepythimum flos cuiusdam
herbe que est similis cuscute et habet
capitella parva levia et rotunda habentia
caudas similes capillis .G.
Virtus eius prima est virtus que calefacit
et desiccat in .3. gradu et est similis
virtuti aftimonii in omnibus verum est
fortior virtute eius. Et qui bibit
ex eo .ʒ. .4. cum melle et modico
sale et aceto purgat coleram nigram
et est conveniens proprie melancolie et flegmonibus
et vertigini. Sed ipsum facit nauseam
maxime vide. Et cum miscetur cum
radice yreos et melle et datur super
eam educit humores acutos. Et da
masticum confert spasmo. Et aben mesuai
melius ex eo est quod eius color est
propinquus rubedini acuti odoris et id
quod defertur ab insula cretensi et a
domasceno et proprietas eius est quod
purgat melancoliam nisi quia facit anxietatem
et sitim. Et siccitatem eius
propter suam multam siccitatem et rectificatio
eius est quod admisceatur cum oleo amigdalarum
dulcium. Et dosis eius est in infusione
a .ʒ. .v. usque ad .x. et in sicci triti ab .ʒ.
.ii. usque ad .iiii. Et habix. Virtus epithimi
est fortis in educendo melancoliam
a corporibus et qui datur de eo colicis et
ingrossat ventres ipsorum et acuit eas et ex
proprietate eius anxietas et fortassis
facit excoriationem et ipsum quando confert
senibus et plures sunt etiam cum eo
ex melancolia qui admiscetur ei absinthium.
Sed qui bibit simplex quod
ungatur cum oleo amigdalarum aut
violis. Et dosis eius est a .ʒ.
.iiii. usque ad .ʒ. .x. si cum aliis medicinis
.ʒ. .i. ~~sed cum aliis~~ sola et melius
ex eo est habens colorem rubeum acutum
odorem et proprie illud quod defertur ex insula
crete et qui ponitur in confectionibus
non debet multum bullire.

240 Asnen est herba Asnen
Alkali. Aboamsa. Species usnen sunt
multe et omnes sunt ex chamoth et usnen
est barc et est illud quod lavant
pannum abnzid. Et alkaban id est medicus
haro albeithar. Purius illo quod nascitur
in terra hamen. Sed aliud est quod est superius
ipsum in bonitate quod nominatur ierhar
Et chasarum habet subtiles summitates
et arbor eius est magna a deo quod
forsitan etiam possemus stare sub
umbra eius. Et habet lignum album et rotundum
asnen. Et dealbat pannos
est almune. Assor. Aliud est illud
quo lavantur panni et lixivie fit ad
eo lacta donec possit cum ea purgi
et accipitur ex arbore tharnis
ex qua accipitur sal alkali. Et mesa
ruge est calidus et caliditas
eius in .3. Alkanzi expellit.
Alia venenosa facta fumigatione
cum ea. Liber venenorum. Si bibat
a mulier ex usnen pondus .ʒ. .v.
eiciet fetum eius vivum sive mortuum.
Et si bibit de eo .ʒ. .i. usque .ʒ. .i.
provocat urinam et inde et si detur
ydropico .ʒ. .iii. et confert ei. Sed pondus
.ʒ. .x. de ipso interficit. Et mesahat
alkali est calidus et siccus in .3. gradu
et mundificatio eius est sicut mundificatio
nitri sed nisi quia est acutius conumeratur
in medicinis que conferunt morphee
et scabiei et destruunt carnem superfluam
in ulceribus polipodium

241 Bisbeig .i. polipodium .D. est
planta nascens in saxis
et rupibus et muris antiquis humidis
et super stipites iuxta radices
arborum antiquarum quercus cuius longitudo
est unius palmi et est similis
herbe barbatos et super ipsam
sunt pili et est alta sed non est
exaltatio eius subtilis sicut

baratos / et habet radices similiter que sunt
prope aquam egrediuntur ramuli / et e
radix similis alii quod dicitur xemyn pedum
et grossitudo eius sicut et color eius
est minus viridis ad albedinem de
clinans et dulcis saporis et est illa que
cedit in usum medicine. G. in sapore
eius est dulcedo et stipticitas et
virtus eius prima est virtus que de
siccat desiccatione forti sine mor
dicatione / C. virtus huius radi
cis est laxativa et datur ex corta
in iure alicuius pulli aut pisorum
aut cum molochia aut secla et
silic et que desiccatur et teritur et datur
cum mellicrato purgat fleuma et colera
et quando fit emplastrum cum ea confert at
tritionibus et scissuris digitorum et e
morroydis / C. Abenmesuay proprietas
eius est quod purgat coleram et fleuma sine
punctione et malicia / et melius e
arum cuius sapor vergit ad ponti
citatem et dulcedinem et grossitudo eius est
sicut digitus / et qui volt ipsum sum
ere decoquat ipsam in aqua or
dei et in aqua sicle de corte / et post
ipsam ea bibat quod quia vis ipsius
ponitur in decoctionibus non oportet quod
ipsum tristetur aliter nisi quod teritur
et misceatur cum eis / Et dosis eius
decocti est aut in se si a. ʒ. ii. C.
Meschai proprietas polipodii est
quod purgat coleram leniter quando bibitur
simpliciter cum zuccaro aut admiscetur cum
cum aliquibus decoctionibus aut
confectionibus et rizemata sunt etiam
aliquorum medicorum ad illos qui non
poterant potare medicinam et preciebat
ipsum teri in aliquibus cibis eorum et
laxabant coleram leniter / Et do
sis eius est simpliciter cum zuccaro e
ʒ. ii. et decocti cum aliis medicinis
est ʒ. iii. Ciclamen

292 Buchor i. mnacien ciclamen
id est ciclaminum habet folia similia
plante que dicitur cissus i. edera nisi
quia sunt maculata maculis albe
dinis et habet virgam ad nigredinem
tendentem cum foliis cuius longi
tudo est .x. digitorum et amplius
similiter quod est flos similis rose rubens
aut purpureus et habet radicem magnam
grossam rotundam latam ut grossam
similem rape nascitur in locis um
brosis maxime ad umbram arborum
et infunditur hec radix et siccatur sicut
squilla. G. virtus huius plante est
apertiva / et hec est virtus prima / et secunda
virtus est que abstergit et aperit et re
solvit / et signum in hoc est opo er
peritur quoniam facit in primis quod succus eius
aperit orificia venarum que sunt in ano
et extrahit sanguinem quando infunditur in
eo lana et ponitur in ano et ipse ad
miscetur cum medicinis que resolvunt
apostemata et scrophulas et duricies alias
et quando fit cum eo cohol mixto cum
melle confert aque descendenti ad
oculum et mundificat cerebrum quando fit ster
nutatorium cum eo et est ei cum hoc tan
ta virtus quod quando fit emplastrum cum eo
super ventrem laxat ventrem / et expellit fe
tum et absque hoc quando fit cum eo nas
tale est ex fortioribus medicinis
ad expellendum fetum. C. Et virtus
radicum eius est debilior virtute suc
ci eius. Vinum cum hoc est fortis vir
tutis et proprie / ac / quando bibitur ut fit nastale
cum ea confert ycteritis et hoc non propter
ea solum quod mundificat epar et aperit
opilationes eius sed quia cum toto
hoc divertit coleram que est in toto corpore
et expellit eam per sudorem. C. Vinum
oportet propter hoc bibitur eam potator eius
in generetur ad faciem ipsum sudare

Et dosis quidem eius non pertranseat aureum cum vino dulci / aut cum aqua mellis et semen eius similiter abstergit et ideo accidit quod curat allopiciam et impetiginem et lentigines et reliquas aliis similes hiis / et ista quidem planta curat duriciem splenis quando fit emplastrum cum ea sicca ut recente / et datur ex radicibus eius pregnantibus desiccantur et confert. D. quando datur de radice eius cum ydromelle in potu multum purgat flegma et chimos corporis et quando bibitur et fit nascale ex ea pro·ex· et pentacanque quidem quod si intus ingrediatur corpus proficit abortum / et quando suspendit mulier eam in collo ut in femore suo prohibet impregnacionem / et si ligata fuerit super femur parturientis facit eam parere et fundiatur de ea in potu cum vino ad medicinas mortiferas et ad venena et proprie contra venenum leporis marini. Dicunt autem quando fit emplastrum ex ea et beraro contra venenum / et quando infectio ex vino et bibitur inducit ebrietatem / et quando bibitur de ea aur· iii· ex sapa aut aceto mellicrato et aqua eius curat yctericiam / Oribasius quando datur yterico quod constituatur et cooperiatur in multis pannis ut sudet nam tunc apparebit sudor eius croceus similis colori suo vero eius admiscetur cum melle et fit sternutatorium cum eo ad purgandum cerebrum et attrahit multas humiditates et imbibitur in eo lana et fit suppositorium et laxat ventrem / et quando emplastratur venter ex eo etiam laxat ventrem et expellit fetum / et si succus eius conficiatur cum melle et fit inde collirium confert descendenti ad oculum et debilitati visus / et pxmi ingreditur in medicinas que sunt ad aborsum faciendum. Dicunt autem siccatur succus eius in aceto et ponitur super circum cissum et reducit eum. Dicunt et pulvis corticis radicis qua pulverizatur super eum et ex coniunctis radix eius et teritur et exprimitur eius succus et coquitur donec fit sicut mel et reponitur cum quo si linentur qui sunt in corpore liniuntur aut fiunt acute pustulae et volatica maxime ex aceto mixtus. Dicunt autem radix eius mundificat faciei et aufert bothor / et quando miscetur cum aceto et melle curat excoriationes / et quando fit emplastrum ex ea curat scrophulas et duricies splenis et mundificat impetiginem et curat allopiciam et contra apostemata ad arterias in ventre et podagre / et quando decoctio eius ponitur super tibias confert ulceribus que sunt in eis et scissuris que sunt in calcaneis et pedibus propter frigus / et quando teritur cum oleo veteri et inungitur facit hoc et confert ulceribus virge et ponitur in mundificantibus ulcera sordida et volatilibus capitis. Dicunt et fit ex hoc quod cavetur in radice eius fovea que impleatur oleo et ponatur super cineres calidos donec bulliat et ita fiat et fortassis ponitur in ea aliquantulum vini maxime regionis que dicitur armasios in succo eius est quod laxat ventrem / quando fit suppositorium cum eo et semine eius confert autem impetiginem et ideo quod nascitur in ore qui fit emplastrum cum eo succo sine recenti. Paulus qui bibitur ex eo 3·v· ut ex radice eius cum melle et aqua eius laxat ventrem laxacione forti et cum sapa mundificat cutem et succus eius abstergit odorem a panno qui fit ab humiditate grossa. Aben mesuay bothor matricem resolvit excoriaciones et apta et quando fit suppositorium cum eo solvit ex ventrem / et quando fit cohol ex eo et melle confert aque aggregate in oculo et fiat sternutatorium cum eo facit hoc etiam et si fiat unguentum cum eo similiter venit / et

mundificat in petigine et allopicia
et sedat soda[m] et confert spleni et bo
chor et volteribus. Cadamus
est arbor spes huius folia similia foliis
cissus i. ede nisi quia sunt minora
eis et ramos grossos habentes no
dos qui involvunt se vicinis arbo
ribus, et flos eius est al[bus] et est odo
riferus et semen eius est sicut granum
vue simile semini cissus i. ede. Et
est acuitas non multa cum viscosi
tate radix inqua nulla est iuvamentum
nascitur in locis asperis et siccis. G. ra
dix huius non est aliquod iuvamentum sed
eius seminis virtus est fortis et sapor
huius est calidus acutus et est cum hoc i co
viscositas si bibitur de semine eius
pluribus diebus cum iii ʒ. vini cura[t]
splenem durum cum prouocat urinam et
mollit ven[trem] et extrahit sanguinem et
cum duos ciatos vini resoluit
apostema splenis, et datur de ea in potu
asmaticis qui non patiuntur et confert
et quando datur in ea in potu puppe mun
dificat eam :· Buzeyden ·:
293 Buzeiden i. buzeiden sunt ra
dices due albe siles been
albo confert podagre et dolori iuncturarum
et est medicina indie quam nos pri
mum quidem vero detulerunt eam ad
nos et nos vidimus eam sepe. Cabe
mefray Melius quod est ex buzeide
est album huius lignum grossum et
multas rugas, id vero quod est subtile
lignum huius superficiem lenem pue
albetudinis est non bonum et nullius
iuvamenti. Chabix sicut iste dixit
et dixit cum hoc quod iuvamentum huius
dactilorum ad removendum dolorem iuncturarum
et ad confendum podagre. Chesam
gie buzeiden est calidus augens in spermate
et de proprietate eius est quod laxat
aque citrina, sed ipsum est malum testi
culis, et mistatio est eius in sinapi

et melius ex eo est novum et rasio
eius pondus ʒ ii. Beli xel et fel ·:
294 Beli xel et phel, ysaac benaran
Belonome indie et sunt x. ca
pitella nigra similia dosi ii quod sunt
minora eis in quantitate capitis iparo
et intra ipsa est semen pingue et est id
quod administratur et est in eo stabilitas
et defertur abindia, et est ca. et sic. i
3° et confert flexibilitate iuncturarum et po
dagre et augmentum facit in spermate
Mesehad. bel est medicina indie
et est sicut fel et confert ventositati e
morroydarum. Chesarugie bel et
fel et fel sunt medicina in die et vir
tus eorum cum sunt ca. et sic. Sed
fel. Ysaac benaran est citonini
midum et est fructus rotundus sicut a
uelana non huius cortice se se, et e
illud quod de ipso administratur. Et vir
tus eius est sicut virtus zinzibris
talefarit in 3° et humectat in primo
et subtiliat humores grossos et confert
duritiei iuncturarum. Mesehab. fel est
medicina tamen iii. ii. hu. i primo et est similis
zinzibri et est ca. et confert siccitati
iuncturarum. Albazari et misis sicut isti
Sed fel est fructus super quod est cortex
similis cortici avellane et est in qua
litate fistici, et intra ipsum est medium
pinguius qui est sicut granum pini
maioris, et color eius est inter cit
rinitatem et albedinem et est illud quod
administratur, et vtr sunt omnia ca.
medicine indie et sunt ca. et confert
flexibilitati iuncturarum et phel confert
ventositati emorroydarum ·:· ·:· ·:·
295 Opusfir i. oppopo / Oppopanax
Anax .D. arbor oppoponacis
plantatur in ortis et pometis co
quod habet plurimum gummi ad hoc quod plus de
ipso colligatur et est planta huius fo
lia aspa sicut ficus non magna
spansa super terram viridia rotunda

et diuisa in v partes similia foliis fi
cuum in sua similitudine et stipes est lo
gus similis stipiti galbani al. fr
quem sunt pili albi similes pulueri
al. inuenitur et in summitate sunt folia parua
et in summitatibus similia capitella aneti
in quibus sunt flores crocei coloris ha
bentes odorem bonum et habet semen odo
riferum et cetera et habet radices multas con
iunctas ab una radice albi coloris o
doris solida super est grossus cortex a
mari saporis / quod autem ex semine huius
plante est melius est illud quod est
super stipitem / nam illud quod reperitur
super arborem non est tante bonitatis
et ex radicibus eius melior est illa que
est alba sicut que non est rugosa
cuius sapor est pungens cum gustatur
et odoriferatur / et tollitur gummi ab illa
que opoponax dicitur in hunc modum / fodi
tur terra circa radicem eius in estiuo
tempore et scinditur folia eius in fouea iuxta
radicem / deinde voluatur radix et
stipes eius donec appareat cortex eius et tunc
emanat lacrima currens super folia / qui
cum desiccatur accipitur et reponitur sit
color eius exterior croceus et melius
opoponax est amarum intus al. ex
terius croceum ad tenens manum fragile
frangibile quod cito dissoluitur cuius odor est a
dorem leue et pingue et illud vero quod
est magnum est malum similiter et molle
nam tale est adulteratum cum amonia
co et vinum si cognoscatur quod cum ponitur
in aqua et fricatur digitis quod est
bonum dissoluitur cito et fit sicut vnge
ntum / a. vero non facit hoc b. fructus
huius plante est acutus calidus et apparet
hic pro a / Et radix eius est medicina
que desiccat / et calefacit et in hoc est me
lior quam opoponax ipsum et in cortice
eius est virtus abstersiua et nos quidem
vtimur eo in medicatione ossium de
nudatorum et in medicinis volnerum /

grandulentorum quod medicinae facientes
putrefaciunt carnes in vulneribus cura
tione forti hoc namque medicina ab
stergit et desiccat / et non calefacit cale
factione forti in duobus proprietatibus
est medicina que debet generare
carnem / Et lachryma plante que est
opoponax / Virtus eius prima est
que calefacit in 3. et virtus secunda est que
mollificat et resoluit et dixit in
capitulo ad glaucomem medicamentum ei de
capite dure quod erat in primo quod erat
extractum et misceri in medicina illius
de opoponaco illud quod erat plus
pingue ex eo et elegi illud quod erat ma
gis nouum / nam non potest esse pingue
et mollitum nisi illud quod est bonum
quod conuenit de bidesno amoniaco et
galbano / Et virtus huius gummi que
opoponax est calefactiua subtiliatiua mol
litiua et eo cum ex eo in potum cum
mellicrato aut cum vino confert rigo
ribus febrium proditorum et contussionibus
membrorum et dolori et torsionibus ventris
et tussi et distillationi vrine et sta
bilitati vesice et quando cum melle dissol
uitur et administratur pro / an / et cor
rumpit etiam fetum et resoluit in
flationes matricis et duritiem eius
/ et inducitur cum melle super scyatiam
et confert dolori eius et ingreditur in confectio
nibus electuariorum et vnguentorum que sunt
ad lassitudinem omnibus solida est
et maxime cum passulis et quando fit
emplastrum cum eo et oleo conuenit
podagre / et cum ~~sit emplastrum cum eo~~
ponitur in corrosionibus confert dolori
eius / et quando fit collirium cum eo
acuit visum / et cum miscetur cum tinc
pissis et fit emplastrum conueniens
et iuuat etiam morsui canis
rabidi / radix vero plante huius
quando abraditur et subditur mulieri

et expellit fetum et sanat ulcera
antiqua et quando teritur et miscetur cum
melle et fit emplastrum cum ea vestit
carne ossa denudata. Semen
eius quando datur in potu cum absin
thio provocat menstrua. Et quando datur in potu
cum aristolochia longa est iuvamentum
morsibus venenosis et qui bibit
cum vino confert suffocationibus
matricis. Habemesnay proprietas
eius est quod confert ad omnia ad que
iuvat amoniacum. Et dosis eius
est a ℥ s usque ad aureum pondus I. Simul datur
in decoctione. Didaxam opoponax
confert nervis. Chabrix est calida et sicca
in tertio gradu. In ultima eius mansione
et siccitas eius est amplior caliditate
et habet odorem acutum intensum et con
fert ulceribus quando administratur et laxat
ventrem quando administratur cum aliis medicinis
confert colice que fit a frigore et ex
pellit ventositates grossas a corpore
et extrahit humores grossos et re
solvit dolorem matricis. **Gentiana**

286 Gentiana id est gentiana et est
basalaxta. D. est planta
habens folia que sunt iuxta radicem
similia foliis nucum vel plantaginis
vel lactuce et color eorum trahit
ad rubedinem sanguinis et a me
dietate eorum superius usque ad summitatem
in cisa in cisione minuta sicut
serrati et habet hastam concavam i. tenuis
et levem in grossitudine digiti et
longitudine unius brachii et habet
nodos ad se invicem distantes
in quibus nascuntur folia et habet semen
velut in pomulis latis levibus
sicut semen plante que dicitur sachi
nos et habet longam radicem sicut in
dicat aristolochia longa grossam acerbam
ad nigredinem tendentem et fragilem
nascitur in montibus excelsis et locis
umbrosis et humidis. G. id quod de ipsa
administratur est radix eius. Sapor
eius est amarus in fine amaritudinis
et virtus eius est magna in mundificatione
et abstersione in apostematibus oppilationes.
D. radix eius est calefactiva et stiptica
et quando datur ex ea in potu quantitas ℥
I cum pipere et ruta cum vino resis
tit morsui venenoso et qui bibit
de succo eius ℥ I et aqua confert dolori
lateris et casui et attritioni membrorum et cor
rosioni eorum et dolori capitis et stomachi et quando
fit cum ea nascale fetum expellit
et quando ponitur in vulnere cum licio confert
eis et sanat ulcera corrosiva. Succus
eius est melior in hoc et fit cum eo
medicina apta oculorum et miscetur
in ... talis loco succi papaveris nigri
et radix ipsa delet morpheam al
et exprimitur succus eius quando comeditur
et infunditur in aqua donec virtus tota
in aqua transeat et fricatur et colatur
et iterum aqua ipsa coquitur donec
fit sicut mel et reponitur in vase vitreo.
Habix in gentiana est proprietas que
confert morsui canis rabiosi et est
contraria venenis morsus bibita aut
imposita super locum morsure et mor
sui tyri et serpentum scorpionum et aliorum
venenosorum. Et ego non vidi
medicinam meliorem ista in morsu
canis rabidi quando datur ex ea qualibet die
℥ I trita et tribulata cum ℥ I mirre
et cum ℥ II pulveris cancrorum fluvialium adustorum
in principio eorum antequam timeat aquam
et hec planta contraria est venenis
mortiferis et aufert nocumentum eorum
cum auxilio dei. **Fungus**

287 Pothan id est fungus. G. forma eius
est terrea subtilis et est in eo
cum hoc ... paucum exigue
et omnis quidem fungus desiccat sed diversificatur

species huius secundum diversitatem corporum a quibus
resolvitur / nam ex eo que est calidior
et acutior generatur fumus qui est sub
ipsius. G. autem que declinat ad dul
cedinem que est prius mordicativa ge
neratur fumus qui est similis / et fumus
olibani admiscetur aliis cum pluribus
medicinis oculorum humidum apta et ulcera
nam mundificat ea carne et admi
scetur etiam in cohol que sunt ad
restaurandum pilos palpebrarum et
fumus mirre et terebentine est longin
qui a nocumento / sed fumus storacis est
fortior istis / et fumus ex picis ad
hoc fortior et fumus alquitran est fortior
fumo picis / et medici quidem admi
sceant illos qui sunt ex fortioribus
speciebus in medicinis palpebrarum
que est in eis ex grossitudo que dicitur su
lach et est grossitudo cum qua cadunt
ca dunt pili cum duritie palpebre
et rubore et medicinis corrosionis
et pruritus que sunt in lacrimali ocu
li et medicinis corrosionis oculorum humi
dorum in quibus non est apostema admiscent
alias species que sunt magis molli
ficative in aliis egritudinibus in quibus
admiscetur fumus olibani Dauci

288 Daucus sunt eius iii species una habet
folia similia foliis maratri nisi
quia sunt minora et subtiliora / et habet
hastam longitudine circa palmos iii
et capitella similia capitellis cori
andri / et habet florem album et est ibi semen
asperum et quasi pilosum et quando minuit cum
masticatur est acuti saporis et boni
odoris et habet radicem grossitudine polli
cis habentem longitudinem circa pal
mum et nascitur in locis siccis asperis
et soli expositis / Et secunda eius species est
similis apio agresti habens odorem
aromaticum et acutum saporem pungens
linguam / sed melius tertium est de quo
supra diximus / Tertia vero species habet fo
lia similia foliis coriandri et flo
rem album et semen in capitello existente
capitello aneti / et capitellum as
similatur capitello baucie in sua
figura / et est plenum semine oblongo
simile cimino agresti et est acutum
G. virtus seminis dauci est calida in tertio forti
et secunda virtus est que resolvit quod por
exterius / et incidit et subtiliat quod
sunt intus / et tertia virtus que pro
vocat urinam et est in hoc fortius de
medicina et provocat menstrua et folium eius
tus est eadem nisi quia est de
bilior semine virtute propterea quod admis
cetur aliis de humiditate aquo
sa que est frequentius. D. semen
dauci istarum qui bibitur calefacit
et provocat urinam et menstrua et expellit
et sedat torsiones et tussim an
tiquam / et qui bibitur cum vino confert
morsui tutele / et quando fit emplastrum
cum ea resolvit apostemata et
curat pustulas / et omnes species dau
ci semina admiscentur in usu me
dicine preter semen illius speciei que dicitur bra
ticon et est species propria / quia admiscetur
radix eius / et radix quidem eius
datur in potu cum vino ad mor
sus venenosos Cinamomum

289 Darsem id est cinamomum dicitur persica
lingua arbor seni / et semen quidem
sunt multe species et denominantur
pluribus nominibus et diversis secundum diver
sitates locorum Sed melior ex
speciebus est illa que dicitur non resolutas
quia habet cum cassia lignea que est
dicitur non resolutes aliquam similitudine et
melius cinamomum ex ipsa specie est
illud quod est nomine nigrum continens cum
rubore et est subtile leve / et rami
eius sunt spissi ad invicem leves
et pleni nodis habentes odorem bonum

et melius ex hoc est quod cum suo odo-
re optimo trahit ad odorem rute
et cardamomi / et est in eo acuitas et
mordicatio lingue et parum salsedinis
cum calliditate / et qui frangunt ramos
eius conterunt et elevantur inde pul-
veres odoriferi cuius odor fugit omni-
que sunt circa se / et dum experiencia
bonitatis eius est quod ramos eius
evellit circa radices eius evel-
luntur facile cum eis / et melius quod
ex hoc est illud quod replet subito fauces
suo odore in primis qui gustatur
¶ Et est species alia ex eo que est mon-
tanum asperum breve in sua altitudine
cuius color est subrufus / tercia vero
species est propinqua speciei que dicitur ma-
sole racane masolites cuius color
fungit leve non habens multos no-
dos ¶ Et est species alia cinamomi
cuius color est albus cuius tactus
tumens cuius rami sunt fragiles fragi-
les et hoc cinamomum est utile ad plantan-
dum non radices habet magnas ¶
Et est species v. eius odor est similis
odori cassie habens odorem bonum sub-
rufi coloris cuius cortex est similis
cortici cassie lignee. et hoc est durum
tactu et habet radicem grossam / et odor
illius est similis odori kand et od-
ori mirti aut odori cassie / et est
odor eius cum quadam pinguedine
et est minus in bonitate quam optimum
et melius ex hoc est habens lignum al. ru-
gosa / illud vero quod est leve grossum
non est aliquis valoris ¶ Et in vero
alia species cinamomi que dicitur nas-
cir et cinamini / et est grosse plante non
habens fortem odorem et est debilis
virtutis est ex cinamomo cinamomi quod
nominatur zirnami quod habet similitudinem
cum cinamomo apparentia Sed dicitur quod est
in eis est pingue odoris

¶ Sed idem quod dicitur korse est simile ci-
namomo in radice sua et mittitur
nodorum et cinamomum longum habens li-
gna forcia et longa ¶ Et bonitas
odoris eius est minor quam cinamomi.
¶ Et quidam putant quod korse est alia
species a cinamomo et quod sit altius nec
ab eo. Sed substancia eius est subtilis ¶ Et
virtus eius prima est ca. in 3. gradu quia
non est in aqua media calefaciens desic-
cativa sicut est desiccatio ipsius propter
subtilitatem sue substancie ¶ Sed korse cinamomum
est cinamomo debilius / et quidam sunt qui
nominant cinamozir ¶ Et dixit in libro
de cibis cinamomum aromatizat stomachum
et confortat frigiditatem eius et confortat frigiditatem corporis et faciat
evomere sanguinem et aperit oppilationes
et provocat menstrua / et abstergit obscuritatem vi-
sus / et desiccat humiditates que sunt in ca-
pite et in stomacho / et de proprietate eius est
quod usus eius in comestionibus confert ob-
scuritati visus que accidit ab humiditate
¶ Et virtus cinamomi est calefaciendi
et provocandi urine et menstruorum. Item. Sed cum
aqua bibitum sumitur et expellit fetum
quod cum eo fit nastale fotu aut su-
mitur et est conveniens morsibus ve-
nenosis et medicinis mortiferis. sump-
tis per os / et abstergit obscuritatem
visus et aufert humiditatem lacteam
que est in oculo et maculam et lentigi-
nes que sunt in vultu cum fit linimentum
cum eo et melle confert tussi et catarro
et ydropisi et dolori renum et stranguirie cu-
ius quidem ingreditur in confectionibus
medicinarum odoriferarum bonarum et
maximi est iuvamenti cinamomum
quidem teritur et conficitur cum vino bono
et fiunt inde trocisci qui desiccantur in umbra
et reponuntur et fit virtus eius diuturnius
servari potest ¶ Recipitur autem species alia ci-
namomi que nominatur bicamomum
et quidam nominant sic / licium cynamomum

huius apparentia proprii cinamomi / et
habet ramos multos et grossitiem ligni
plus quam cinamomum multum et non
est ita subtile nec boni odoris nec sapo-
ris nec virtutis ut ipsum. Ypericon

250 Ascyofaricon i. ypericon. D. sunt
quidam qui nominant hanc her-
bam hamepitius propter similitudinem quam
habet semen eius in odore cum resina
pini / nam piteos i. pinus et est ar-
bustum quod est ydoneum ad accen-
dendum ignem sicut ligna habet folia similia
foliis rute / et longitudo eius est quasi
palmi i. et color eius est vergens
ad ruborem sanguinis et habet florem
al. subtilem similem flori keiri al-
bo / et semen eius est in cortice rotun-
do et longo et magnitudo seminis eius est in
quantitate grani ordei et color eius
est niger et habet odorem similem odori
resine pini / nascitur in locis asperis
et domesticis / et usus eius est quod
administratur sicut est ita quod non simul
contenti semine solo. G. herba eius est
subtilis. Et virtus eius prima est vir-
tus que calefacit et desiccat / et secunda est vir-
tus que subtiliat / et tertia est que pro-
vocat urinam et menstrua. Et qui voluerint de
ipso dare in potu oportet quod exhibeatur
fructus eius sicut est et non simul
contenti semine ... solo / et cum herbis
si folia eius accipiantur et fiat emplastrum
cum eis super locum combustionis ignis et quando
ponitur super ulcera putrida curat ea
et ... curavit iste pulvis plures dolores
sic datus in potu. Et D. quando fit na-
stale cum eo provocat menstrua. Et qui bibit
ex semine eius cum vino curat quartanam
et qui bibit xl. diebus continuis curat
sciaticam et quando fit emplastrum ex foliis
et semine curat combustionem ignis.
Et est ... ascyron alia species que dicitur spi-
rach vel ascyron diversa a specie prima
in magnitudine sue nam est maior et habet
plures ramos et maiores et magis
lignosos et est plus accensioni aptus
/ et color eius est rubeus et flos eius
citrinus / et semen eius est simile semini
ypericon supradicti et quando fricatur inter
digitos inficit digitos colore rub-
eo sicut sanguinis et odor ab ipso
sicut odor resine pini / et est alia eius
species que dicitur andracasmo et differt
ab yperico primo et est arbustum
quod administratur ad accendendum ignem
sicut supradicte species huius sunt subtiles
et radices rubicundas plurima ru-
bicunditate et folia sunt triplo ma-
iora foliis rute in quantitate sua
quando folium eius fricatur exit inde
humiditas similis humiditati rute et habet
ramos plures habentes similitates
diversas super quas sunt flores subti-
les et parvi / et semen eius est in testis
similibus testis seminis nigri / quando herba
fricatur flagrat odorem similem
odori resine pini. G. fructus am-
barum istarum specierum laxat ventrem / sed so-
lum eius virtus est i. virtus que
desiccat / et abstergit pus / et confidunt
de eis quidam quod curant combustionem
ignis / et quando coquitur in vino stip-
ticum vinum illud virtute in curando
... magis. Et D. in specie que
dicitur spirach vel ascyron quando bibitur
ex foliis huius plante cum cotila
una ydromellis confert sciatice
et laxat ventrem / et expellit et oportet quod u-
tatur eo sciaticus huius dosis et quando
fit emplastrum cum hac planta con-
fert combustioni ignis. Et dixit
in andracasmo quando semen huius
plante teritur et bibuntur de ea ʒ ii
laxat ventrem et purgat coleram / et curat sciaticam
sciaticam et oportet quod ille qui sumit

hanc medicinam bibat post eius
purgationem aquarum / et qui fit emplastrum
cum ea cum hac herba curat com-
bustionem ignis. ¶ D. et ex ypericon
est species alia que dicitur coris huius
folia similia herbe que dicitur arich
nisi quia sunt minora eis et est in ea
humiditas quidem pauca que adheret
manui / et color eius est rubens
vergens ad ruborem sanguinis et habet
multos ramos rotundos longos
et equales et longitudo eius est quasi duarum
palmarum / habet odorem bonum et sa-
porem acutum. G. virtus huius est
subtilis et desiccativa / et ideo dicunt quod
confert humidis torsionibus i. ventris / et no-
men eius declinatur a nomine rutele
quia ipsa confert morsui eius ¶ D.
semen eius quando sumitur in potu provocat menstrua
et urinam et qui bibit cum vino confert
morsui rutele et confert spasmo paralisis
que facit hominem declinare ad po-
steriora / et qui bibit cum pipere confert
alcuzez / et fit ex eo cum baccis lau-
ri unguentum confert paralisi que facit
291 declinare caput ad posteriora.

Taxach i. a. ¶ **Amomatum**

Amomatum D. est granum plante
similis plante galbani in figura
sua / nascitur in terra data a rege
minoris et est in partibus dodix / et dicitur
herba eius grece asyos. huius ra-
dix volvitur et eradicatur latinus qui
tollitur et granatur / sed alii de ipso cadit
super terram quare admiscetur cum eo terra
et lapilli vel alie sordes / B. melius
ex eo est quod habet odorem bonum nigro
non sunt lapides nec ligna et tectos ad
albedinem primas cuius fractiones
sunt similes ut fructus olibani et est
purum sine sorde / et odor eius vergit
ad odorem castorei et sapor eius
est amarus et habet in se pinguedinem
et splendorem cum soliditate et id

quod est huiusmodi dicitur rarissima. ¶ Sed illud
quod continet terram et lapides nominatur
chironia et defertur a terra que dicitur moiaco
et est similis plante galbani in similitudine
sua et nascitur ibi. G. virtus eius prima
est quod calefacit et desiccat / et secunda virtus
mollit et resolvit et attrahit / et tertia
virtus est que resolvit duricies que
sunt in membris et resolvit duriciem
splenis et resolvit scrophulas ¶
D. virtus amomati est virtus mol-
lificativa duriciei et excitativa et qui
bibit laxat ventrem / et expellit fetum
et qui bibit de ipso ʒ. i. cum aceto re-
solvit duriciem splenis et curat dolores
iuncturarum et sciatice et qui miscetur
cum melle et fit inde looch aut mi-
scetur cum aqua ordei et bibitur confert
asmati et coartationi anhelitus qui
cogit hominem stare erectum et epilsie et
humiditatibus que sunt in pectore et provocat uri-
nam et mundificat ulcera que sunt in
oculo que dicuntur leucomata et lenit
asperitatem palpebrarum / et qui dissol-
vitur cum aceto et ponitur super splene
et epar resolvit duricies eorum / et quod
fit ex eo emplastrum cum pice et melle
resolvit humores putrefactos in
membris / et qui miscetur cum aceto
et nitro et oleo alkanne et fit hunctio
cum eo confert lassitudini et sciatice
¶ Albugerig confert ulceribus et miscetur
cum unguentis posita et comedit carnem
corruptam et facit nasci bonam et
maturat apostemata dura et rarificat me-
dicinas laxativas / et ipsum purgat
flegma viscosum et confert aque citrine aut
fit emplastrum cum eo quod dissolvitur aqua
et fit collirium cum eo confert lacrimis
oculorum ¶ Cataban incidit ascari-
des et provocat menstrua et urinam et expellit
humiditates a corpore ¶ Cabemesuay
proprietas eius est quod confert sciatice et
podagre et doloribus iuncturarum qui sunt

a flate viscoso qui datur ex eo aureus i. pugillus resolutum fuit in decoctione et ipsum bibitur simpliciter et mixta cum aliis medicaminibus. Acorus.

292 Haec i. acorus et nominatur spella. Ad folia eius sunt similia foliis yris nisi quia sunt subtiliora et latiora et longiora et ad albedinem trahentia in summitate ipsorum sunt rigida et acuta ad similitudinem gladii et habet florem crocei coloris et radices non sunt multum dissimiles a radice yris nisi quia sunt cohaerentes ad invicem et non sunt recte sed tortuose habentes nodos et geniculatos et color earum exterior trahens est ad albedinem et habet acutum saporem et odorem non malum et habet semen plenum densum et mundum odoris placabilis. Et melius ex achoro est radix eius est ille qui est albus non corosus plenus bonum odorem habens et ille qui defertur ex regione bachis est hyrig. G. quod de ipso administratur est radix eius et substantia eius est subtilis et sapor eius est acutus cum pauca acuitate et odor eius non est malus. Et virtus eius prima est calida et sicca in 3 et secunda est virtus quae abstergit et subtiliat quod generatur in tunica cornea oculi et id quod ex eo est magis ad hoc innatum est succus radicis eius. Et dixit in secundo thimei quod achorus abstergit sine mordicatione et virtus eius est sicut aristolochie et radix liquiricium. D. virtus radicis eius et oponeces nec sunt similes in omnibus nisi quia achorus est fortioris et caliditatis fortioris etiam elixatura eius per vo. ve. az qui sumitur in potu et confert dolori lateris et pectoris et pectoris et epatis et torsionibus et attrotionibus interiorum et resolvit duritiae splenis et confert difficultati urinae et morsibus venenosis et fit ex eo enkatisma

in quo mulieres sedent ex decoctione eius sicut fit et de decoctione yreos ad dolorem matricis. Et succus radicis eius abstergit obscuritatem visus et radix et radix quidem achori ingreditur in confectionibus tyriacarum et aliorum antidotorum. Thesaurus: a corpore resolvit ventositates quae sunt coartate sub splene. Quidam: est bonus gravitati linguae. Tabemesnay: perfectus eius est subtiliare albuginem oculi et abstergere eam. Ysopus sicca.

293 Usfe i. ysopus sicca, ysaac, ubena, est herba nascens in montibus domus sancte quae extendit ramos super faciem terrae habens quantitatem longius brachii et ramuli et folia eius sunt similia foliis maiorane et herba quidem est viridis primo sed postea canescit et ramuli eius sunt pulverulenti quorum grossitudo est sicut ramulorum maiorane et habet odorem bonum et saporem amarum et colligitur in vere. G. est herba nota et est eius species montana et domestica et substantia eius est subtilis. Et virtus eius prima est virtus quae calefacit et desiccat in 3 gradu et virtus eius secunda est calefactiva quae ipsa coquitur in aqua et ficubus et melle et ruta et datur in potu et est apta pulmonis et asmati et tussi antiquae et catarro qui descendit a capite ad guttur et ad pectus et est scitur anhelitus et [illegible] difficultati eius in quo homo cogitur stare erectus et occidit lumbricos et qui fit looch cum eo et melle facit hoc et qui bibitur decoctio eius cum oximelle purgat chimum grossum et comeditur cum ficubus et ientibus ad molliendum ventrem et qui miscetur cum eo cordumeni et yreos est.

fortonis . s. laxacionis et melioratur
colorem / et fit cum eo emplastrum cum
vino sup apta cer. et qn fit cum
eo emplastrum bullitus in aqua re
solvit livorem sanguinis qui sb oculo
est / et qn fiunt cum de coriande fi
cum est bonum squinancie que dr
sangi / et qn coquitur cum aceto et
fit cum eo ex collusio oris sedat
dol. dentium et fit singulum cu de
coctione eius auribus et resolvit
ventositates que fiunt in eis ¶
Alcanzi mollificat duricies cor
poris et vz ad duricies et siccitates que
fiunt in matrice et renibus et vesica
et capite ¶ Suffusis . laxat humores
crudos etc. Zurumb .·. ·:· .·.

258 Zurumbach adhucba e zrub
et ex specibus odoriferis est et pp
hoc admiscetur confectionibus aromaticis
. 6. est ca. et sic. pre. 3. g. et est in vir
tute sua simile cassie lignee et cube
b. co. sodoma si no hes cinamomum
pone cu eo zurumb ¶ Panlus
sicut . 6 . n. plus n. mig. virtute erit
tra quia sigitur quo ab eo transtulit
¶ Ysaac benarum / est arbor
magna que nascitur i montibus
lubne . i . in oriente nullum facies
fructum folia longa ht quorum co
lor inter viditatem et citrinitatem
similia foliis salicum / et ita e color
rimorum eius et ht odore sicut odor
cit et e ca. et sic. stip. ca resolvit et
stringit ven ¶ Chesaah . e in ea sti
pticitas et cum ht in ea caliditas
et stu. ven. ¶ Chesarugie . Virtus
eius est siccum et virtus lincium mus
cate Vintus est sbtilior ea qn fit
fumitatio cum eo et oleo viol gfert
dol capitis frio et humido et gft stco et
capiti pp sua aromaticitatem
Sequitur Capitulum de pix .·.

259 Zest . est pix . est ex ea humida
et sicca . ¶ . humida colligitur ex humore
ptr ligni arz et e masculus pini et
non pfert fructum et est ictui et
melior ex ea est alba splendens
lenis humida in substa eius est de sb
tilitate et in sapore eius est sapor
ex siccitate . 6 . ¶ Virtus est prima e virtus
que calefacit plus q desiccat et ad
miscetur ei ex humiditate aliqua
non pauca quantitas / et virtus eius
sa e virtus picis sicce nisi qr ipa
non incarnat / et virtus eius e tria
est virtus q gfert asmaticum et spue
tibus sanguinem / qn de ipa sumitur
in potu pondus unius coclis et est
. 3 . 1 . et . s . cum melle et ipa aufert ma
culas unguium et impetigine et incar
nat apta dura plus satis qr sa
sicca et fit ex pice ista oleum et colli
qn ipa coquitur et colligitur ex ea fumus
etiam et oleum est sbtilius sba picis
humide ¶ Dicta pix humida gfert me
morticfens bibita et qn ex ipa aciti
sicut looch in ponde . 3 . 1 . et . s . cum
melle gfert huti ulcera in ptone et
tussi et asmati qn fit linitum cum ea
et melle apti morum q dr carisino
et eciam apti q fit int trachiam et
artiam et meri et apti vuule et ap
tibus faucium et apti q fit in latib
gutturis quod tendit admutiora et dr
squinancia gfert eciam aur ex qua eff
ditur sanies / et qn fit emplastrum cum
ea et sale gfert morsibus venenosis
/ et qn miscetur cum inequali pp orde
aufert maculas que fiunt in unguibus
et impetig. et resolvit apta dat et
duricies matricis et ani / et qn coquitur
cum farina ordei et urina i. famam
aperit scrophulas et qn miscetur cu
~~f. pp . psure~~ sulphure aut in cortice

iacit et est pinguis masculus et linitur
cum ea formica quod confert non sinens
eam dilatari in corpore / et quando miscetur
cum pulvere thymi incarnat ulcera
profunda / et quando coquitur sola et ponitur
super scissuras que sunt in pedibus
in ano confert eis / et quando administratur
cum passulis et melle aufert escha-
ras que sunt in ulceribus que dicuntur
putrida et ulcera putrida et confert equinibus
corruptis et stomacho et datur ex ea ʒ .i. et facit hoc
et quando administratur cum unguentis putrefactionis
confert / et est ex pice que dicitur resolutiva que
fit quando aufertur ab ea aquositas eius quando
apparet in ea similis aque casei que
colligitur quando decoquitur pix quando suspen-
ditur lana illa super picem et quando lana
fuit ex humiditate que elevatur ex pice
madida exprimitur in vase alio et pix
decoquitur et capit quousque confert ad
omnia ad que confert pix humida / et quando
fit emplastrum cum ea et farina ordei
facit pilos in allopitia / et pix humida
curat ulcera asinorum et scabies eorum / quando
cum ea liniuntur et confert extensioni ner-
vorum et cordarum et sciatice / et colligitur ex
pice humida fumus quod sic colligere debes
accipe lucernam novam et pone in ea
licinium et cooperi lucernam cum cooperto-
rio habente cubum in summitate perforatum
et dimittas ardere et quando fumiter pix que
fuit imposita in lucerna pone de pi-
ce iterum et facias hoc donec habeas de
fumo quantum volueris ¶ Et virtus huius
fumi est stiptica sicut olibanum fu-
mus et administratur in collyriis que
preparantur oculis / et ungunt que faciunt
nasci pilos palpebrarum qui ceciderunt
ex debilitate oculorum et lacrimis et
ulceribus / sed pix sicca fit ex pice hu-
mida quando coquitur / et est quedam ex ea
que est similis visco in viscositate
sua et nominatur viscosa / et est alia que
est tota sicca / et melior ex ea est

pura tenax / et odor eius est similis re-
sine pini .6. sapor eius est acu-
tus et sed amarus ¶ Et virtus eius
prima est virtus calefaciens in .3. gradu et desiccatio
eius est plus quam calefactio ipsius
/ et secunda virtus est in qua est ma-
turationis et principium resolutionis
/ et tertia est virtus que aufert ma-
culas albas que sunt in unguibus
quando miscetur cum terra aufert
impetiginem et maturat omnia apostemata
dura loca percussionum in carnatione
forti ¶ Et virtus eius que est sicca
est calefactiva et mollitiva et aperi-
tiva et resolutiva apostematum / et generat
carnem in ulceribus et mundificat in
unguentis que sunt ad vulnera ¶ Et
pix que abraditur a navibus quidam
dixerunt quod est sicut resina mixta
cum aqua maris et ipsa desiccat superfluitates
et dissolvit eas propter moram
quam facit in aqua maris .6. dissol-
vit superfluitates quia acquisi-
vit virtutem istam ab aqua marina

296 Harxof. d. ⁘ harxof ⁘
Hastalomas est ex speciebus
spinarum / folia eius sunt folia
camelcontre al. mesi quia sunt
nigriora et habet virgam longam ple-
nam foliis et super ipsum est capi-
tellum spinosum et habet radicem
nigram et grossam / et est quod de
ipsa planta administratur // .6.
virtus eius prima est virtus que
calefacit in .3. gradu in ultimo eius
et in principio .3. desiccat eciam / et vir-
tus tertia radicis eius est que pro-
vocat multam fetidam quando coquitur
in vino et bibitur illud vinum et propter
ista causa aufert fetorem ascel-
larum et fetorem totius corporis
et opus eius in hoc fit acota fui

sba quia tres humides expellit
Et qui coquitur radix eius in
vino et bibitur vinum illud aufert
fetorem assellarum et fetorem to
tius corporis prov. urinam mul
tam fetida et comeditur etiam p
lanta ista recens sicut come
duntur sparagi etc. et sic de illo ∴
297 Hamelo ∴ Cameleonta al
bonleute .i. cameleunta
al. sunt homines qui nominant
eam acatia et est planta qua
reperitur in ea visc. tussus et nasci
ex nomine tussus hoc nomine
acatie et est quid viscosum na
viscositas quedam reperitur prope
radicem huius plante qua mu
lieres utuntur loco mastix et foli
eius sunt sicut folia spine quam
homines orientis nominant ka
uh et folia speciei spine que dicitur
sacolemas et folia eius que sunt
aspiora et acutiora sunt in tantum ma
gis quam cameleonte nigre et non habet
virgam sed nascitur in medio eius spi
na similis yricio marino aut
spine que dicitur alkorozan .i. carto
nigra est flos coloris purpurei
spissus pinus sine subtilis sicut
capilli et semen eius est simile quo
cartami et radix eius qui ipsa ori
tur in bona terra et pingui et crass
sa sed que nascitur in montibus est sub
tilis et color eius interior est al
in odore suo sed odor gummis et odor
arotiensis sunt est tenera et dulcis
saporis .6. sapor eius est amarus
et plus amaritudine quam nigra et ipsa
calefacit in .3. gradu prope finem eius
et in .2. desiccat et datur in potu de
radice eius acsotasen .i. cum vino
stiptico et occidit ascarides et datur
similiter ydropicis Et qui de ipsa
bibitur pondus .i. acsotasen cum vino
stiptico nigro decoquitur polium mon
tanum expellit ascarides et datur
in quantitate unius asthmam atte
nuat tumorem corporis et bibitur de decoc
tio eius ad stranguriam et qui bibit
de decoctio eius confert morsibus ve
nenosis et dissinterie et qui miscetur
cum salvia et conficitur cum oleo et aqua
occidit canes et porcos et mures et
sic de aliis Cameleunta nigra
298 Kamelionmelenes .i. cameleon
ta nigra .D. nominant eam
homines cameleonta nigra propter
varietatem foliorum eius que de eo
reperiuntur videos nitrum et aliqui
ad albedinem declinantes et alii ad
celestem colorem et quidam ad rube
dinem sanguinis secundum diversitate locorum
in quibus nascitur et est planta cuius
folia sunt similia foliis spine que
dicitur sacolamas nisi quia sunt mino
ra eis et subtiliora et est in eis ru
bedo tendens ad rubedinem sanguinis
et habet stipitem in grossitudine digiti et in
longum unius palmi et color eius
est in rubedine sanguinis tendens
et super ipsum est capitellum spinosum
nigro est flos subtilis similis in co
lore flori herbe que dicitur boatis et
sunt in eo macule et radix eius est
grossa nigra et veluti corrosa cuius
color interius est declinans ad rubedinem
et qui masticatur mordicat linguam
nascitur in locis petrosis et in litoribus
maris .6. in radice huius nigre speciei
est res occidens et propter hoc administratur
extrinsecus tantum Et virtus eius prima
est virtus que calefacit in .3. gradu
in fine eius et desiccat in .3. secunda est
virtus que abstergit et tertia virtus que
curat scabiem et impetiginem et morpheam
et ulcera antiqua omnes corrosiones que egent
abstersione et quando sit cum ea eius simili

curat ulcera corrosiva. ¶ D. qui teritur
radix huius plante et miscetur cum
calamento et cum albitia et sero an-
tiquo aufert scabiem et qui miscetur
cum sulphure et aspalto et coquitur
cum aceto et linitur inde impetigo
aufert eam / et qui fit cum decoctione eius
oris collusio aufert dolorem den-
tium / et qui miscetur cum equali quantitate
eius ex pipere et cera et formatur de eis
cerotos et calefacit eos et aufert
dolorem eorum et coquitur cum aceto et est
emplastrum conveniens dentibus et na-
so / et qui teritur et ponitur super dentem
malum fugit ipsum et qui miscetur
cum unguentis corrodentibus sanat
ulcera sordida et corrodencia
et fistulam curat mundificat qui emplas-
tratur cum casideo placet. s. de illo

259 Haur romi ·:· Haur romi
H. i. in rosa huius arboris est so-
tilitas plus quam in speciebus ¶ Et virtus
huius prima est virtus ca. in. 3. g. sed
desiccatio et humiditas non sunt
in ea ultimum / Sed declinat ad sic-
citatem paululum / Et gummi eius
est et est karabe virtus eius similis
flori eius nisi quia est calidior pu-
et semen eius seu fructus est subtilioris
substantie quam gummi et maioris desiccationis
et est in hoc plus quam flos eius nisi quia
non est multe caliditatis. Et sed virtus
est sicut rose eius nisi quia opus eo-
rum est debilior opere ipsius ¶
D. qui fit emplastrum cum sol haur ro-
mi confert pulsacioni podagre et gummi
eius mixtum dicitur in confectionibus ungentorum
et semen eius qui bibitur cum aceto
curat epaticum ¶ Et dicitur quod gummi haur
romi quod nascitur in flumine nilo co-
gelatur ibi et est illud quod dicitur alepton
et sunt qui nominant ipsum arsopa

don et est karabe / et hoc gummi quando
fricatur procedit ex eo odor bonus
/ et color eius est sicut color auri
qui sumitur in potu prohibet consum-
ptionem tussi ad stomachum et confortat et ab-
scondit fluxum sanguinis ¶ Paulus
karabe est gummi arboris haur
romi. i. emanat ab haur romi
et coagulatur et est corpus auri
qui ipsum bibit retinet fluxum ven-
tris et abscondit fluxum sanguinis
et putant quidam quod istud karabe
sadora est gummi huius fructus eo quod
latini ponebant ipsum super corpora
defunctorum ¶ Bedigoras. karra-
be calefacit et retinet sanguinem
unde fluat ¶ Albugerig caliditas
eius est temperata cum pauca siccitate et hoc
virtutem retinendi sanguinem ipse in
thenasmone et confert cardiace et
stringit ventrem ¶ Mesarugie. retinet
sanguinem unde fluat a corpore ¶
Alcanzi. suspenditur super apta ca-
et confert et est sum et confert cardiace
et sputo sanguinis et fluxui et ana-
ribus ¶ Mesaha et albomesuay
et rasis et albix et ysaac benacram [?]
sicut ipse et cetera. Stuphisagria

260 Habelraas. i. granum capitis. Sta-
phisagria dicta passula mun-
dana et est illa que dicitur imbasag
est planta cuius folia similia sunt
agrestis incisa sicut folia malue
agrestis et hec ramos longos et ro-
tundos / et flores similes floribus
plante que dicitur baracas / et hic
semen in vaginis viridibus sicut ci-
ceris in angulos asperos cuius co-
lor est ad rubeum et in [?] dedi-
nis. sed interius est album et sapor eius
est acutus. i. est acuta fortiter

et multum / Virtus eius prima est
ca. adurens / et secunda virtus que attra-
hit et abstergit abstersione forti /
et tertia virtus que facit descendere
a capite quum masticatur et fit gargari-
sma cum ea flama multum et confert contra
eam qua elevatur cutis. Et dixit Dia-
scorides quum ... xv. et tunditur et
purificantur et bibuntur cum mellicrato
facit homines evomere grossos humores
flecmaticos viscosos / et oportet quod custodiat
ille qui potaverit ea ita ut det
sibi in potu sepe ex mellicrato et
perambulet propter accidentia que perveniunt
ei ex suffocatione et asperitate et ardore
gutturis / et qui semen ipsius teritur et
miscetur cum aqua purgato et oleo confert
pediculis et pruritui et scabiei cum
ulceritate / et qui masticatur attrahit
multum fleuma / et qui coquitur cum aceto
et fit collusio oris cum illo aceto
confert dolori dentium et aufert humiditatem
gingivarum et qui admiscetur ei mel
curat tussim et ipsum ingreditur in confectionibus
unguentorum mundificativorum et masticatorum
in omnibus his locis Granum behen
261 Hahelen .i. granum behen. Dixit
Hesue granum et est fructus arboris
similis thamarisco et est fructus
eius similis auellanis et interius
eius s. medulla exprimitur sicut ex
pinea amigdale amare et egreditur
inde humiditas que ponitur in medicinis
odoriferis loco olei / et nascitur hec arbor
in terris palestine que nominantur vi-
num / et melior ex ea est novus p-
lenus albus facilis excoriationis
.b. hec medicina defertur ad nos ex
terris arabum / et apothecarii utuntur
sucus medulle eius et latte ipsius
loco eius ea. Et id quod dicitur ex re
siduo eius post quam extracta est succus
eius est terrea / et sapor amarus est in
eo plus dominans et admiscetur cum ama-
ritudine eius stipticitas et prima virtus
secunda est virtus que incidit et abstergit
et aggregat / et tertia est virtus que
movet vomitum multum qui bibuntur
ex eo virtus aureus .i. cum melle et
aqua et laxat ventrem cum laxatione
mala / et qui natura est mundificare
propter epar et splen et qui bibitur cum a-
ceto et aqua et qui administratur extra
augetur eius abstersio adeo quod abstergit
scabiem et confert contra eam qua elevatur
cutis et abstergit ad hoc plus adeo quod
abstergit morpheam et impetiginem et
lentigines et bothor et ulcera et omnes
egritudines que generantur ab humoribus grossis
et aufert cicatrices ex ulceribus / et qui oportet
illud ponere in emplastris que sunt ad
splenem debemus ei admiscere aliquam
ex farinis sicut est farina orobi et
radicum tibi, sed oportet extior granum ben
stipticitas eius est amplior multo
et propter hoc administratur in locum in quibus
necesse est stipticitas multa. Et dixit qui bibit
ex eo tritum pondus .3. 19 cum aceto
mixto cum aqua attenuat splenem
et fit emplastrum cum eo podagre cum
urceos / et qui administratur cum aceto
aufert scabiem ulcerosam et morpheam
et cicatrices nigras que sunt a conso-
lidatione ulcerum / et qui administratur cum
urina aufert bothor flecmaticum et provo-
cat vomitum et laxat ventrem / et est nocu-
mentum stomaco multum. Oleum vero qui bibitur la-
xat ventrem / et cortex eius est stipticior
et est sedativum eius postquam expressum est
oleum ex eo administratur cum medica-
minibus convenientibus et asperitati et
pruritui salvine fugit gingivam
et abscindit fluxum sanguinis s. na-
rium ∴ Amomum ∴

262 Hameme .i. pes columbi / et est
hamomum .d. est planta sicut
racemus tota similis quercui lignis
florem parvum similem flori plante
dicte lotadam / et habet radices duras
cum ramis suis quorum color trahit
ad rubedinem / et cum hoc sunt folia
multa / et semen sicut in radice et habet
florem albi similem flori mole in signa
sua et melius amomum est armeni
cuius color est velut aureus / et color
ligni eius est ad ruborem vergens
et habet odorem bonum valde / G. Et illud
quod est aquaticum nascitur in locis pec-
sis et humidis et est debilius altero
et est magnum / color est ad viridita-
tem tendens et mollis est tactu
et lignum est valde stramosum / et in odore
suo est simile odori rute et in sapore
suo est simile sapori origani / G. Et
illud quod est ex terra quod dicitur potius
lignum eius est ad rubedinem decli-
ne non longum nec difficile frangi-le
et ortus eius est sicut racemi et est
plenum semine et odor eius parum stip-
ticus et illud quod est preciosius odoris
est novum et est optimum et habet ramu-
los colore sanguinis / et quod non est ma-
turum est parvum et est plenum semine
simile racemis parvis Et ubi lignis etiam
odorem bonum multum et mordicat
linguam et color eius est aureus non
divisus. Est quidam adulterant amo-
mum cum planta que dicitur armonides
eo quod assimilatur amomo nisi quia non
habet odorem eius nec semen tale et na-
scitur in armenia / et flos eius est
similis flori origani et si vis non
decipi ab hac ut assimilatur cave
a planta que est minus et elige
ipsam cum ramis coniunctis ab una
radice. G. Virtus amomi est similis

virtuti acori nisi quia acorus est
magis desiccativus et amomum plus
maturativum. Et dixit in .v. aph
quod omnia ista sunt calida calitate
forti ut cassia costus cinamomum
et amomum et faciunt sodam / simile
dicit et sunt plures species que sunt
calide subtiles. Et virtus eius est
calefactiva induicit sompnum et
sedat soda que emplastrum fit super
frontem et maturat apostemata. Et
confert punctiis scorpionis quod fit
emplastrum cum .r. bedaraug .i. ozimo
et ponitur super locum puncture et
confert apostibus odor quod fomenta-
tur ex decoctione eius et confert
apostibus mulieribus quod ponitur ex
tincus sicco cum eo emplastro cum passum
et confert dolori matrici cum fit nas-
tale cum eo / et quod fit euacuatissima
ex decoctione eius / et qui bibitur
decoctio eius est conveniens illi co
epatis est infirmum et confert egritudinibus
renum et podagre et ipsum ingreditur
in confectionibus odoriferis. Et hunayn
filius ysaac in syriaca amomum
est ex rebus que inebriant / est
enim de proprietate eius quod inebriat
et facit dormire .:. Juniperus
263 Habis halhar .i. granum junipe-
ri. Juniperus est una ex
speciebus cypressi et omnis sunt .iii. species
et sunt juniperus et habel et sama
et alie / G. Et juniperus qui nominatur
azmaus est ex ea alia magna
et alia parva et habet fructum / est quidam
cuius fructus est magnus sicut
nabach / et quidam cuius fructus est
parvus sicut faba nisi quod ipse est ro-
tundus totus. G. Virtus arboris parva
est calida et sicca in .iii. gradu. sed et calida ipsius

fructus est s h. z siccitas eius e
in pmo / G3 sanua z e illa que
d. buccos z non ht fructum z
nos iam de ea diximus supius
G3 zerbin est illa que nominatur
pistacus / h3 fructu similez fructui
cypssi nisi quia est maior eo sa
tis / z est ex zirbin pua spinosa
hns fructu similem fructui iuni
peri cuius magtudo est similis
ciceri sz est rotundus / Bouo
de ipo venit picea in cap. de
albitu / Et vtus zerbin est ca
z sic in. 3. z vtus fructus est tpa
ta equalis adeo q poss est q
comedat insigna si aliquis co
mederet multum scda induceret z
calefcom corpis z inveniret mor
dicatom in sto suo / Betgar z
est spes pua z zerbin medicaco
eius venit picea z infra / D
azgoanis z est iunipers mag
z pua ambe calefaciunt z subti
liatum z pvo. vr. z quando fit suf
fugaco cum eis expellit tuna
venena reptilia z hnt fructum cuius
quid rpitur in magnitudine auel
lane / z quid i magtu. fabe nisi
quia est rotundus z h3 odorem
bonum z est dulcis hnt in se ali
quantulum acetudinis / z nocumen
tum arteriis z calefacit calefcone
parua z est stiptica z bona sto
z qui sumit ex eo in potu 9fert dol
pectoris z tussi z inflatonibus z tor
sionibus z expellit venena z
pvo vrina z e 9veniens attrito
unorp z dol matris Thimus

Hasce i thimus est planta
nota omnibus z est arbustum
pvum in quantitate tanta quod pos
simus accipe ex ramis eius z
involue eo dta botum z vti p licinio
ad ignem accendendum z h3 folia
pua minuta multum z stricta z ob
longa / z in sumitatibus eius sunt ca
pitella pua sicut formice 9uo
luta in vicem z tota planta eius e
bruis non leuat a terra multum z d
lignosa / similr z ramuli eius lig
nosi sunt z flos eius e purpuras co
z plurim q ex ea nasci est in locis
petrosis z aspis. G. vtus eius p
est vtus que calefacit z desic i3
g. z sca est vtus que incidit / z tria
vtus que pvo. vrina z an / z ex
pellit fetum z apit opilaciones
visceris z 9fert siccitati pectoris et
pulmonis / D. vtus eius est ca
lefma multum z desiccativa z est
9veniens sto / z pectori qui sumit
in potu cum sale z aceto laxat
thimum 9ssum flecma / z qui admiscet
decocto eius cum melle 9fert dif
ficultati anhelitus inqua oz hominem
erigi z asmati z expellit lumbricos
longos z pvo. an. z expellit secundi
nam z fetum mortuum z pvo. vrina
z qui 9ficiet cum melle z fit inde lo
och excludit supfluitates a pectore
z qui fit emplm cum eo z aceto r
soluit apta flaca dum sunt noua
/ z resoluit sanguinem coagulatum
z euellit emorroydas que sunt
in ano z brucas / z qui miscet cu
farinis z 9ficiat cum vino z appo
ta sr sciaticam 9fert ei / z qui pl
urizatur sup cibos z comedit
9fert obscuritati visus / z qui teritur
z 9ficiat cum aceto z administrat
delet brucas z expellit sr excrescen
mala. Ruffus non e ex spebus
origani z ipe quidem meat obscuritate
visus z rsoluit apta Colloquintida

269 Handel .i. colloquintida .D. e
planta q̄ emittit ramos ⁊
folia extensa sup̄ terram similia fol
⁊ ramis cucumeris domestici h̄z fru-
ctum sup̄ terram rotundum similez pilo
mediocris magnitudinis ⁊ folia
eius sunt similia scissura ⁊ amara
fructus v̄o est colligendus qn̄ co-
lor eius mittatur ad citri .6. sapor
eius est amarus fortis acuitur
⁊ folia eius sunt similia scissuras /
⁊ qn̄ sumitur n̄o facit opponere malam
n̄ piciosam qū velociter egreditur
p̄t n̄ tetrem magna qm̄ h̄z i la-
xando / ⁊ qn̄ colloquintida ē recēs
⁊ frīcat̄ cum ea scia inqua ē dolor
q̄fert iuuamentum magnum / q̄ aut̄ de
colloquintida administrat̄ est pulpa
eius .C. D. pulpa huius fructus qui
accipitur ex ea .m. onolosas ⁊ con-
ficitur cum ydromelle que miscet̄
cum mirra ⁊ nitro ⁊ melle cocto et
fiunt inde pille laxat ven / fructus
aut̄ ipse sicut est qn̄ desiccatur
⁊ teritur ⁊ ponitur in clisteribus q̄fert scia-
tice ⁊ paralisi ⁊ colice / laxat enim
flā et humores crudos ⁊ quoque sa-
nguinem ⁊ quoque fit cum eo nascale
occidit fetum ⁊ pro. a. ⁊ qn̄ ipsa
cauat̄ ⁊ extrahit̄ intra eius
deinde in volutur ita ipm̄ lutum
⁊ ponitur in ipsam acetum ⁊ calefac̄t
sup̄ ignem ⁊ fit cum aceto illo
oris collusio aufert dolorem den-
tium ⁊ qn̄ decoquitur in ea vinum q̄
d̄r albolhos et bibit̄ ex eo laxat
humores grossos ⁊ q̄fert dolori intes-
tinorum .C. Verum est malum stō / ⁊ qn̄
fit supposi cum pulpa eius laxat
ventrem ⁊ accipit̄ fructus eius qn̄
color est viridis ⁊ ipse est recens

⁊ extrahit̄ succus eius ⁊ frīcat̄ sup̄
sciaticam ⁊ est iuuatiuus valde
.C. Rabix collo.da est melo ag̃ste
q̄ qn̄ sumitur in potu purgat fla
g̃ssum q̄ advenit etiam mature
⁊ illud flā q̄ mittit fumositates
ad cap̄ / ⁊ expellit humores q̄ agg̃-
gantur in corpe ex mitra ⁊ aliis
humoribus / ⁊ oz q̄ ille qui colligit
colloquintidam q̄ colligat eas in fine
sui anni / qn̄ sunt mature ⁊ color eorum
incipit fieri citrinus / ⁊ n̄o colligā
illa que ē viridis vz cum incipit
co despisari rosa sua / aut̄ dum ipa
h̄z aliud humiditatis qm̄ modicum
ex ipa occidit ⁊ p̄pe illa que inue-
nit sola in arbore sua occidit pota-
tem se sine dubio / ⁊ qn̄ datur
ex pulpa sua facit torsiones
fortes ⁊ euomere facit vomitum
forti ⁊ laxacō eius est sine im-
mitu ⁊ inducit tenasmon ⁊ an-
xietatem ⁊ coartacōm anhelitus et
frequentiam eius ⁊ sincopim ⁊ frigidum
sudorem ⁊ fortissime interficit sicut
dixi .C. Sz qn̄ collit̄ p̄ q̄ qm̄ citrinus-
tur pomum eius p̄fecte est maturus
⁊ hoc est qn̄ advenit frigus vz
qn̄ ascendit lampas .s. i mense
septembris in p̄ncipio autumpni q̄fert
potanti ⁊ expellit humores q̄s
purgare volumus ⁊ n̄o ē necesse quod
ministratur cum medicina / sz est valde
cauendum ne detur in potu in
tpe magni frigoris ut magne
caliditatis nam ista sunt tpa
in quibus nos docuit ypocras
n̄o debere dare medicinam laxatiua
in loco suo amplius .C. Dixit eciam q̄ n̄o
oz q̄ detur medicina laxatiua qn̄ as-
cendit scabari ⁊ in magna

hyeme & voluit intelligi in noue
bri & decemb & ianuario In istis
quatuor temporibus anni / non autem ut detur medicina
laxatiua propter acuitatem sed solum
duobus temporibus aliis volo dicere in
vere & in autumpno / qui igitur bibit
colloquintidam in hora magni caloris
nocet membris in horis nocumento
forti & nocet stomacho / etiam & expellit
sanguinem per ora venarum abra
dendo ea & qui datur in hora ma
gni frigoris pa. fatigat fati
gatione forti que non adiuuatur
eo et facit torsiones. Si igitur
volueris colloquintidam rectificare & me
aliis misce purga ipsum primo a granis
suis & cortice exteriori adeo quod
remaneat pulpa sua pura / de
inde tere ipsum cum gummi arabico
& dragaganto & amilo cum omnibus istis
cum uno istorum / & quod addis ei a
qua ex istis medicinis pone de
ea quantitate equale ei. Et si uis
admiscere ei omnes pone de unaquaque
medicina equaliter ita quod sua quantitas
proueniens sit equalis colloquintide in
pondere / & hoc quod fit medicina
laxatiua sicut sunt pillule. Sin
quod vis ipsum ponere in yeris et
medicinis magnis non autem quod
temperes eam cum aliqua medicina
a. nisi cum istis que ingrediuntur in me
dicinas multum reprimunt acuitatem
eius. Et quantitas que datur ex ea
ut quod preparatur secundum alium modum cum
medicinis aliis est adultis sanis
usque ad unum charactem / & scias quod col
loquintida que extrahitur a pomo suo
& diu fit per manus est minoris virtutis
in laxando & minuitur eius acui
tas / & quod extrahitur & citius & dimittitur
sic tempore longo fit adhuc in hoc
minus & magis remissa virtus eius
Et quod dimittitur non recipit in mu
tationem nisi in tempore longo / Et autem quod
non colligatur colloquintida ex arbore
in qua ex una est tantum radice non est
ortum nisi pomum illud tantum solum
& nutrimentum totius radicis venit
ad illud pomum solum & augetur in eo
virtutem magnam laxandi talis
igitur colloquintida interficit propter acuitatem
suam nimiam & fortem / nam qui
sumpserit ex eo duos danich non
retinebit fluxus eius quousque
moriatur / & scias quod ego vidi in
hominibus qui degunt in terris magne
frigiditatis quod in pluribus vin
cit sumpserunt eo ta. ui. quapropter non
potuit in eis operari nisi medicine
forte & acute sicut est colloquintida
& flos eius propter & ezula & mezereon
& tamendsem & similia horum. Scam
monea vero non est eis necessaria & oportet
cauere ne appropinquet aliqui medici
ex cortice colloquintide neque ex seminibus
eius quod cortex est durum est & siccus
& adheret villis stomachi & intestinis et
pungit et ... forti & prohibet
assellationes / Similiter facit cor
tex et seminum. Et semina ipsius
olim est ea mollificatum. Et
arabes quidem infundunt senna
ipsa in qua plurimum donec recedit
amaritudo eorum & sic comedunt ea de
cocta & aliquo alio & prohibet eis
nocumentum. Similiter qui etiam come
ditur ex eis nimis inducit fas
tidium / Et si fuerint plante pedis
in domo preter balnei facit eos h
fricatio egere cum ... & quod fert & non
augetur nocumentum / & quod est sint
nate appropinquari colloquintide clistere inte
gra sine contritione & percussione

quia tunc constringit colice et facit de-
scendere humores crudos et viscosos.
Et sunt colloquintide quas qui vult pur-
gare cum eis oportet quod colligantur
ex arbore sua postquam maturaverint
poma eius et citrinescent quia si
incipit aer in frigiditate in tempore
et quo diximus debemus colli-
gere poma ipsa et siccemus in umbra
et ut donec remaneat in eis ad
humiditatis et sit reponantur. Et que sunt
nate oportet quod exheatur in potu de
eis oportet quod teperentur cum amulo
aut gummi arabico aut dragaganto
aut cum uno istorum aut cum pluribus
sicut diximus in colloquintida. ipsa
quando igitur ponuntur cum eis ex istis
faciunt operationem mirabilem in expellendo
vitium cum admiscentur eis medicine
convenientes ad hoc sicut sunt
aloes, auripigmentum, epithimum, [illegible]
et si dantur in potu cum yerapigra est
medicina mirabilis ultimum.
Et ego non vidi aliquam ex medicinis
laxativis magis confertur in dolore
mirum quam folia colloquintide et antiqui
deferunt in mercatore ipsorum et
obmiserunt usum. Et ego temp-
tavi et dedi eis in vitium et allo-
picia et tyria et lepra et inveni eas
inimantur et fortassis facient
evomere illum qui sumpserit ex eis
et nichilominus conferunt ultimo lepro-
sis aut faciunt consistere egritudinem suam
et dolores suos et non permittunt augeri
et in scitis quod ista est una eorum in
quibus confirmata est egritudo et na
a quibus membra ceciderunt in posse
est quod renascantur eis. propter hanc
causam necesse aliquando non. Et scias
quod colloquintida que oritur in rupibus
et locis altis que non est in habita-

bitate ut pluvia est fortioris et
melioris operationis quam illa que est
[illegible] aliquis et in bibitur ex eis.
Et quantitas que datur ex collo-
quintida illi qui est fortis est pondus
ʒ. β. usque ad ʒ. i. dantur et est
opera eius convenientius illis qui
sunt duri nature ad laxandum sicut
illi qui degunt in regionibus
frigidis et qui vivunt in talibus cum
lacte et caseo et similibus quia istorum natura
non movetur nisi per fortes me-
dicinas. Et que ponuntur in clisteribus
laxat humores crudos et vitium
et confert colice. et que de ea in medicinis
cum quibus clisterizatur a ʒ. β. usque ad
ʒ. i. et coquitur et colatur aqua et fit
clistere cum ea. et scias quod folia col-
loquintidis cum accipiuntur ex arbore sua
[illegible] quousque [illegible] siccat super ea
aut anni duo aut tres minuitur
virtute eorum et propter hoc necesse est quod
medicus augeat in pondere eorum
qui volunt ex ipsis exhibere. Et ca-
sis dixit in quodam quod radix colloqu-
intide est melior medicina que pos-
sit esse puncture scorpionis et ara-
bes habent ipsam pro certa et magna
medicina ad hoc. et dixit in arabis
quod scorpio pupugit filium [illegible]
loris corporis et dedit sibi in potu
ʒ. i. de radice colloquintide et sedata
sunt statim omnia que patiebatur
[illegible]. Que [illegible]
puncture sedat dolorem eius maxime
radix colloquintide [illegible]
femina alba molli et est debilior
in hoc. Et abenmesuay proprietates
colloquintide est quod mundificat cere-
brum ab humoribus malis et expellit
humores grossos [illegible] ipsa in ducit

punctiones et torsiones et tenas-
mon et in intestinis et vomitum et rec-
tificatio eius est quod admisceatur
ei dragagantum / et quidam admis-
cent ei gummi arab. sed dragagantum
est melius eo quod iuvat ad laxan-
dum / gummi autem est stipticum / et cor-
rigitur quod colloquintida non teneat in intes-
tinis adhereat et ulceret ea / Et melior
colloquintida est illa que matura citrina
in cortice suo et intus alba et levis
/ et cavendum est ab illa que est sola in sua
arbore que est mortifera // Et dosis
colloquintide est a tribus kirach usque
ad .vi. Cabeguesis / colloquintida
purgat coleram admixtam humiditati
viscose / nam illa que est admixta
sanguini quemadmodum facit elleborus niger
et scamonea, sed ipsa attrahit a
membris nervosis et ille cum quo potest
colloquintida est ille qui habet egritudinem in ca-
pite suo aut in velamine cerebri quod
est simile rethi / aut in alio velamine
propinquo cerebro sicut huius scotomia
et emigraneam et cephaleam id est omnem
et soda et huius ... et paralisim
et humiditatem ... antiqua in-
stinctum / ... ab humoribus
grossis et egritudines renum et vesice
... rectificatio eius est cum bdellio

266 Habel vel est Granum indie
granum indicum Cysaar benan
... / et planta eius est similis
plante scilicet lebleb adherens arboribus
duobus brachiis vel tribus / et habet
ramos et folia viridia et in ra-
mo ... flos est flos coloris
purpurei similis ponitur in figura
sua et cum cadit flos eius emittit
semen in vaginis in quibus est tria
grana ... staphisagrie levis
in tribus partibus divisa / et ista grana

sunt id quod ... administratur in medicinis
Cabemeshay / proprietas eius est laxare
fleuma et mundificare ipsum / et preparatio eius
est quod bene teratur et misceatur cum oleo
amigdalarum dulcium / et melius ex eo est
... ponderosum et non stipticum
in sapore / et dosis eius est a .x. kirat
usque ad .xiii. Chabix .6. vel est /
cartamum indicum ... in primo gradu
et habet quod cum miscetur in medicinis facit
moram in intestino duodeno ... in
illo quod sequitur ipsum et est primum me-
seraicis et facit ibi punctiones et ...
sumitur in potu solum non laxat eadem
die nisi completis .xxiiii. horis post eius
potum et cum miscetur ei scamonea et facit
ipsum descendere et tunc laxat fleuma vis-
cosum / et opus eius est ... in educen-
do eo et fortassis accidunt ex potu eius
in membris stipticitas et torsiones
magne et ... supersunt faciet
eos enormes et fortassis inducit te-
nasmon / et dosis eius cum aliis
medicinis est .3. .9. Sed simpliciter numquam
vidi dari in potu nisi admisceatur ei
scamonea que iuvat ipsum ad expellendum
fleuma et eo quod ipsum expellit humores
duorum diversorum colorum ...

267 Rameati ✠ Rameati et lacca
Rameati et lacca sunt due species quarum una
dicitur in greco actis et in latino sabota
volunt dicere sambucus / et secunda nominatur
in greco cameatis et volunt dicere ebulus
et est arbor ebuli / ista planta est
duarum specierum una earum assimilatur arbori
huius ramos similes ... rotundos
quorum color est ad albedinem et sunt
longi et sunt in eis .e. folia autem ...
sortita ... ramos ... et similia
fol... ... in eis ... que
odorem et in summitatibus ramorum sunt

corticeos in quibus sunt flores al. et quia similia quibus lactuce ut quibus vidibus quorum color declinat ad purpureitatem cum nigredine et est velut in racemis et habet multam humiditatem habentem odorem vini et ista dicitur actis / Ista autem species que dicitur cameactis est minor prima habet ramos magis herbe pertinentes quadratos in quibus sunt multi nodi et folia invicem distantia in singulis similia foliis amigdali in summitatibus suis / nisi quia habent venas et sunt longiora eis habentia gravem odorem et in summitatibus ramorum sunt capitella seu come similes comis supradicte speciei et semen et flos similis et habet ramos longos grossitiei digiti habentes. G. virtus eius prima est virtus que desiccat / et secunda virtus que incarnat et resolvit in resolucione temperata.

C. dicitur. virtus cameactis simplex est stiptica que cum sumitur laxat humores aquosos sed ipsa est mala stomacho / et folia eius cum coquuntur in aqua et comeduntur sicut alia olera laxant statim et similiter summitates ramulorum ipsius elixate et comeste faciunt hoc. Radix vero eius cum coquitur in vino et datur in cibo ydropicis miro modo confert et cum in potu de ipso ut pana supra lorum morsus tyri / et cum decoquitur in aqua et fit encatisma in quo sedet mulier mollificat duritiem matricis et dilatat orificium eius / et cum semen eius sumitur in potu cum vino facit hoc / et cum fit linimentum cum eo et oleo denigrat capillos folia vero recentia cum miscentur cum sawich ordei et fit inde emplastrum sedat apostemata calida et est bonum combustionibus ignis et morsibus canis et glutinat fistulas et ulcera corrosiva et cum fit emplastrum cum eis et sepo hyrcino confert podagre / et cum in decoctione eorum fit sessio expellit secundinam et confert ydropisi / et cum tunduntur folia et exprimitur succus eorum et distillatur in aures de eo aufert sonitum et surditatem et occidit vermes que sunt in eis / et cum linitur cum eo tepido prohibet scabiem et pruritum / et cum sumitur de eo in potu confert morsibus venenosorum et dissolvit sanguinem et lac coagulatum in stomacho et occidit sanguisugas que adherent in gutture et confert tussi antique / Vinum multiplicat urinam et confert coartationi anhelitus que cogit hominem erectum stare cum bibitur calefactus et accipitur et fit gargarisma cum eo confert catarro descendenti ad fauces et squinantie et augmento uvule / et cum fit collusio oris cum eo sedat dolorem dentium / et cum accipiuntur ebuli dimidium sextarius tenere cum foliis suis et tunduntur et datur ex succo eorum cum vino in potu confert lapidi renum / et cum ramus eius decoquitur in aqua donec remaneat tertia pars eius et datur in potu decoctio eius habenti duritiem splenis confert iuvamentum magnum. Alube iste species unius sunt virtutis / et habent virtutem desiccativam temperate. Harmel ::

265 Harmel dicitur. Romani eam nominant rutam silvestrem et est planta que oritur ex una radice cum multis ramis et habet longa folia similia foliis rute altius et molliora habentia que capitella rute domestice divisa tribus divisionibus in quibus est semen cuius color est ad rubedinem declinans habens in angulos

amaru
2e 10 q

amarum et est id quod de ipsa planta
venit in usum medicine et ipsum
maturatur et colligitur in autumpno
.G. Virtus eius prima est ca. in .3. g.
/ et secunda virtus que incidit / et tertia virtus
que incidit humores grossos et ex
pellit eos per urinam. Et qui con
ficitur cum melle et vino et felle gal
li et cetera et succo feniculi confert debi
litati visus. Et pes ista dicitur vocari
a quibusdam viola et in syria vocatur
nasath et ortus eius plurimus est in
terra pinguinii bona et culta et humidis
locis. albazari. Harmel est ca.
subtile incidit chimos grossos visco
sos et expellit eos per urinam. Et nos
in hospitali in firmorum utimur eo
ad expellendum sta et urinam per fluxum
ventris / et ipsum existit super omne
medicamen .3. pi. et epi. Abugig.
facit enomie et inebriat potantem
se sicut inebriat vinum g. et propter istam
virtutem confert patientibus ac
rem qui hoc dicitur nam facit eos
dormire. Dixit enim quidam in experimen
tator quod sumebat de eo in potu a
.3. .s. usque ad .3. i. et faciebat eum dor
mire. Rabix. harmel facit eno
mie et inebriat sicut vinum ut prope
Et modus operis eius ad provoca
dum vomitum est quod accipiant ex
granis eius .xv. et abluantur in aqua
dulci pluries postea desiccentur
et terantur in mortario et cribrentur cum
spisso cribro deinde proiciantur super
ipsum ex aqua frigida .3. e. et misce
antur bene in mortario cum ligno
aliquo et colatur per pannum spissum
deinde super ipsam colaturam .3. iii.
mellis .3. iii. olei sisami et adminis
tretur facit enim enomie fortiter.
Ignotus / harmel et est bonum in ke
conputrificat sanguinem. Pentedaum

269 Herba cervini i. petedaum
dicitur est planta huius stipite
subtilem similem plante maratri
et habet velut capillos adherentes prope
radicem et habet florem citrinum / et radix
eius est nigra gravis odoris grossa
plena humiditate nascitur in montibus
et umbrosis locis et obumbratis ab ar
boribus / et radix quidem eius scinditur
cum cutello dum est recens et extrahitur
humitas que est in eo et ponitur in umbra
quia virtus eius debilitatur a sole
et qui colligit humitas accidit illis qui
eam colligunt soda et obscuritas
visus nisi ponant in naribus suis
oleum ro. et fundant ex eo super caput
suum / quando ergo extracta fuit humitas
ex stipite a radice illa postea non
remanet in ea aliquid inmanitur
extrahitur ergo humitas ex stipite
eius sicut extrahitur succus radicis
mandragore sed virtus eius est
debilior virtute humitatis que ex
trahitur ex radice. Nam virtus eius
velociter resolvitur reperitur autem ali
quid gummositas adherens radici si
milis olibano super dicitur melior
. et melior ex isto succo huius plan
te est ille qui defertur ex terra que
dicitur sanyrachi et est gravis odoris
et in colore suo est ru. et mordicat
linguam qui gustatur et melior radix
est nova non corrosa datur pondus o
doris .G. plurimum quod administratur
de hac planta est radix eius prope
riam administratur / similiter lacrima
et succus et omnium virtus est una nisi quod
lacrima et succus et omnium virtus est una
nisi quia lacrima est virtus fortio
ris / et hec quidem eius / prima virtus est
que calefacit caliditate forti / et secunda
est virtus que resolvit et subtiliat

et incidit / et tercia est virtus que confert
egritudinibus interiorum et egritudinibus que
accidunt pectori et pulmoni ab humo-
ribus grossis quando sumitur in potu cum vino
et fit gargarismus cum eo et odoratur ut
attrahit egritudinem (?) fumum eius et facit
idem / et quando ponitur ex eo in corrosio
nibus dentium sedat dolorem eorum sta
tim et curat duriciem splenis / radix
vero calefacit est minor sed desiccatio
eius est forcior / ipsa namque cale
facit in principio .3. gradus. et virtus eius secunda
est virtus que abstergit et incarnat
/ et tercia virtus eius est talis quod ipsa
potest administrari in omnibus superdictis
et quando ponitur ex ea super os cancri corti
cem volucrum (?) et expellere expellit
eum cito et incarnat ipsum et confert
malum (?) ulceribus fraudulentis maturis
que desiccatur et teritur et pulverizatur
super ea eo quod mundificat ea et replet
carne et mundificat et consolidat ℂ
D. lacinia huius quando miscetur cum
oleo rosarum / et aceto confert litargie
et karabite et opilationi cerebri et scotho-
mie et epilencie et sodae antique et palisi et spa
smo quando facit declinare caput ad
posteriora et diminucionem sensus et motus
membrorum et sciatice et valet quod fit linitio
cum eo et oleo et aceto confert egritudinibus
interiorum et ipsa odoratur in suffumigationibus
matricis et in subeccionibus / et quando fit fumiga-
cio cum ea expellit alia venenosa ex
domibus et quando miscetur cum oleo rosarum / et dis
tillatur in aurem confert dolori eius
et quando ponitur in corrosionibus dencium con-
fert dolori eorum et datur in ovo sorbili
et confert tussi et est conveniens asma
ti et torsionibus ventris et inflacioni eius
et lenit ventrem leniter pauca / et
confert inanitum (?) magnitudini difficulta
tis pectoris extenuat splenem et
confert dolori stomachi / et quando sumitur in potu
confert dolori vesice et renum et dilatat
orificium matricum radix vero ipsius
confert ad omnia ad que confert hu-
midas (?) ipsa seu lacinia vel de corio (?)
eius nisi quia existit debilioris
operacionis quam lacinia / nam de corio
eius quando fit sessio in ea confert
egritudinibus matricis / et quando radix ipsius
desiccatur et teritur fortiter et pulverizatur
in ulceribus mundificat ea a sor
dibus et extrahit cortices ossium et
squamas seu furfura ipsorum et incarnat
et consolidat antiqua ulcera et ipsa
ingreditur in unguenta et cortis (?) ca-
lefaciunt et lacinia quidem dissolvitur
in amigdalino (?) cum / et ruta et aceto et
pane cum frumento et fit administratio
pannus (?) in comestionibus seu in potu

210 Ciminum .i. cimi Timinum ::
Cuminum vero tasis ciminum carmenum
est agreste ℂ D. quidam ex eo
boni saporis est et est proprie carme
num et eius ex pone est regale et
post ipsum est babilonicum / et post
hoc alia species cimini .b. ex eo est
domesticum et agreste / domesticum
vero est illud quod magis administratur
et maxime semen sicut administratur
semen anisi et leuistici et carvi et ameos
motam ℂ Et virtus eius prima est
ca. in .3. gradu. et secunda virtus que incidit
/ et tercia virtus que provocat urinam et
expellit ventositates et aufert
inflaciones ℂ D. virtus eius est ca.
desiccativa et stiptica et provocat u-
rinam quando coquitur cum oleo et fit
clistere cum eo aut emplastrum cum fa
rina ordei confert torsionibus
et inflacionibus et datur de eo in potu
cum aceto temperato cum aqua ad

maturam et confert / et datur in potu
cum vino ad morsus venenosorum
et confert apostematibus testiculorum quod ad
misceatur cum oleo et farina fabarum
et passulis et cocto et supponitur / et quod
admiscetur cum aceto abscindit
ca / et cursum humiditatis matricis / ab
scindit fluxum sanguinis narium tri
tum cum aceto / et quod linitur cum eo
corpus aut sumitur de eo nimis in
potu facit colorem croceum ci
tris et ipsum confert vesice propter suam ca
liditatem et confert lapidi renum et vesi
ce. Ciminum agreste nascitur ut
tum in terra que dicitur calcedonia
et est in regione yspanie / et est pla
ta cuius altitudo est circa palmum
vel amplius / et sunt virgarum ipsius se
vel vi folia subtilissima incisa
sicut folia feniculi et in summitate eius
capitella sunt parva .v. aut .vi.
rotunda et mollia in quibus est se
men et circa ipsum semen sunt granula
sicut grana sicut vel sicut furfur
et ipsum semen est acutioris saporis
quam ciminum domesticum / ortus vero
ipsius est in locis humidis maxime
semen eius quod bibitur cum aqua
confert torcionibus et inflacionibus
/ et quod bibitur cum vino contra vene
nenis sumptis et venenis alia
et humiditatibus stomachi / et quod masticatur
et immisceatur cum eo mel et passule
aufert livorem qui fit ex sanguine
mortuo sub oculo vel alibi et quod sit
emplastrum cum eo et hiis que diximus
est conveniens apostematibus circa vesice
Et est alia species cimini agrestis
similis domestice egreditur a lateribus

eius vagina similis cornu alia
in qua est / semen simile nigelle
cuius semen sumitur in potu confert ve
nenosis morsibus et iuvamentum
magnum pacientibus distillacionem
urine et lapidem et dolorem vesice et
educit sanguinem coagulatum
cum urina maxime si sumatur cum
decoctione se apii. Cabene
ciminum domesticum quod sit nasta
le cum eo et oleo veteri aufert superfluum
fluxum sanguinis :· Rubebe :·

211 Rubebe .i. mirta agrestis et
est mirtus mirtus silvestris
planta huius folia similia mirti
domestice nisi quia sunt latiora
eis et summitates eorum sunt acute
sicut summitates lancee / et habet fructum
rotundum aliquantum depressum et
latum ut folia eius ipsum / quod
cum maturavit vergit ad rubedinem
et interius est granum coagulatum
et habet ramos similes plante dicte
egredientes ab una radice dif
fusiles fragiles bilis longos circa
brachium unum plenos foliis / ra
dix eius est similis radici plante
que dicitur agrestis i. que quidem titur e
pontica declinans ad citrinum
et color eius declinat ad rubedinem
folia huius plante et fructus eius
que sumitur in potu cum vino prosunt vir
et ay. et stringunt lapidem vesice et
curant yctericiam et distillacionem urine
et dolorem capitis nascitur in locis
asperis et montibus et quod coquitur ra
dix huius plante et bibitur decoctio
eius cum vino facit opponere folii
eius / et fructus eius et ramuli eius
comeduntur sicut sparagi dum sunt

riences / et in sapore ipsorum est
acuitas et provocat urinam. G. est
medicina similis fu. in sapore
suo et virtute nisi quia est subtili-
or multum et propter hanc causam fit
apta in opilationibus que sunt in cor-
pore toto et provocat urinam et mundificat
renes a lapide qui generatur in
eis. ¶ Spaulus est bona gutturi
et stringit ventrem. Ego propter quod comparavi
inveni sermonem D. et G. super hanc
herbam in verum quod G. nominavit meo
ramnum mirtam agrestem et D. no
minavit rubebas. et vidi quod
descriptione D. super mirta a
grestem ·:· ·:· Carui ·:·
212 Karima i. carui. D. in sapore
eius est acuitas temperata. Et
virtus eius prima est que calefacit
et desiccat in 3 gradu. et secunda virtus que in-
cidit subtiliat / et tertia virtus que
expellit ventositatem. non solum semen
eius verum etiam omnes partes eius. ¶ D.
hung se. provocat urinam et habet odorem
bonum et calefacit et est bonum stomacho
facit digerere cibum et ingreditur in confe-
ctionibus medicinarum que componuntur
ad faciendum descendere cibum.
¶ Et virtus eius similis virtuti ani
et radix eius comeditur cocta sicut
pastinaca. ¶ Albemesuay est quod
simus quod cum ... expellit ascarides
ex ventre et corroborat stomachum et
stringit ventrem. ... quod eminus
...asis confert cardiace. Apium
213 Marsi i. apium. D. sunt eius vi
species est ex eis domesticum
et est notum omnibus. G. domesticum
est illud quod comeditur. ¶ Virtus eius
prima est que calefacit / et secunda virtus
que subtiliat et incidit / et tertia virtus
que provocat urinam et menstrua / resolvit ve-
tositates et menstrua / et propter semen. ¶ D.
planta hec convenit ad omnia ad

ad que convenit coriandrum quando fit
emplastrum cum eo admixto pane
aut cum ... sedat apostema oculi
et inflammationem stomachi / et sedat apostemata ma-
millarum / et qui comederit ea crudum
aut coctum provocat urinam et qui biberit
decoctum eius et radix sua similiter con-
fert medicinis mortiferis et provocat
vomitum et stringit ventrem. et semen eius
est magis provocativum urine quam
ipsum et confert morsibus veneno-
sorum et ei qui bibit litargirum et re-
solvit inflationes et ipsum ingreditur
in confectionibus medicinarum sedantium dolorem et in
medicinis que componuntur contra nocumenta
venenorum et in medicinis tussis. ¶ G.
ista species que dicitur osalis et est apud
quod nascitur in aquis et in locis humidis
est magis apio domestico / sed
virtus eius est sicut virtus illius
/ et est alia species apii que dicitur salis
et est apud orientale. ¶ D. est maius
apio domestico et color eius ver-
git magis ad albedinem habet virgam
concavam et longam in qua sunt
velut lineae et folia latiora foliis
domestici cum viriditate ad rubedinem
et habet comas similes comis herbe
que dicitur linozostis / et habet in eis capitel-
la a quibus egreditur flos et semen eius
color est niger lon. et acuti saporis
et odoriferum / et habet radicem al. et odo-
riferam que gustatur non grossam. ¶ Na-
scitur in locis umbrosis et humidis
ista planta administratur apud do-
mesticum comeditur et coctum radix eius
comeditur et coquuntur folia eius in
summitate ramorum eius et comeduntur
et fortassis coquuntur cum piscibus
et comeduntur et comeduntur cruda capi-
tella cum sale administratur sicut a
olera. G. species eius que dicitur orto-
selinum et alia species que dicitur yposelinum

quod est fortius / semen eius qui bibitur
cum oximelle aut cum vino pro. ay.
et qui sumitur post ut fit vomitus cum eo
calefacit infrigidatos et confert distil-
lacioni vene. radix eius similiter facit
hoc. et qui semen eius datur in potu
cum vino confert puncture scorpio-
num et morsui canis / et qui decoquitur in aceto
temperato in aqua et datur in potu confert
extensioni urine et torsionibus ventris
et dolori intestinorum / Et qui radix eius
decoquitur in vino et sumitur in potu fran-
git lapides et expellit eum cum uri-
na et confert dolori lateris et lumborum et
qui timet et extimet frigus eius et
sumitur in potu aut linitur ex eo cale-
facit corpus et expellit frigus et
montanum apium facit hoc. et sunt
eorum iii. species una earum nominatur
ortoselinum et est planta habens vir-
gam longam unius palmi aut
circa hoc que egreditur a radice virga
subtili aqua plures parve egrediuntur
~~ramuli plures super quos sunt ca-~~
~~pitella~~ virge et ex virga egrediuntur
ramuli plures super quos sunt capitella si-
milia conie nisi quia sunt minora
satis et rotunda et semen longum ali-
quantulum et subtile acuti saporis et
boni odoris similis odori cumini et na-
scitur in locis montuosis et lapido-
sis / Virtus eius est similis virtuti
apii domestici nisi quia est fortior
virtute domestici / virtus sue. et radix
eius est ca. que qui bibitur cum vino
pro. vir. et ay. / et ingrediuntur in confectionibus
multorum calefacientium et aliarum con-
posicionum nos autem quod putetur quod nomi-
netur ortoselinum quod non nascitur
nisi in montibus / similiter et illud quod dicitur
petroselinum cum nominetur nisi in petris
Et illud petroselinum. D. petroselinum
nascitur in petrosis locis altis

et in rupibus et habet se minimus sicut
ameos nisi quia habet meliorem
odorem. G. melius quod est in eo est
semen eius proprie / Sapor eius est
acutus amarus / Et virtus eius
prima est ca. et desiccativa in 3 g°
et secunda virtus quam incidit / et tertia virtus
que pro. ay. et vir. / et resolvit in-
flationes et expellit eas omnes.
planta eius cum suis foliis et
ramulis est similis in virtute semini
nisi quia virtus eorum est minor virtute
seminis / D. pro. urina et ay. / et est
conveniens inflationibus stomachi et intesti-
ni quod dicitur colon / et torsionibus qui sumitur
in potu propter calefactionem et desiccationem
suam multam et est conveniens
dolori lateris et renum et vesice et ingreditur
in medicinas que sunt ad urinam
provocandam et aliis confectionibus
Tertia vero species dicitur sarmamo
habet virgam similem virge apii cum
ramulis multis et folia lacerata sicut
apii / et quod est ex foliis declinat versus
terram cum virtute ad exteriora et sunt
declinantia ad rubedinem et in eis est
humiditas pauca que adheret manui
et sunt dicta humida boni odorem
cum acuitate et sapor eorum est sicut
sapor alterius speciei / et super summitates
eorum ramulorum est corona similis co-
ne quercii / et habet semen rotundum
simile semini cauliculi nigri coloris
acuti saporis et odor eius est sicut
odor mirre / et radix eius est mol-
lis habens multam humiditatem pinguis
sicut acuti saporis et boni odoris
cuius cortex est niger intus vero est
viridis ad albedinem vergens / na-
scitur in locis petrosis. G. hec planta est
media inter plantam apii domesti-
ci et plantam apii montani nam
virtus eius est fortior virtute apii

domestici et debilior virtute apii
montani. Et virtus eius prima est
desiccativa in 3. gradu et secunda virtus quidem
solvit et incidit et tertia virtus que
provocat urinam et menstrua et incarnat vulnera et
resolvit duricies. Et virtus radicis
eius et similiter cortici et seminis et foliorum est
calefactiva. Et conficiunt folia eius ad
sale et comedunt et frangunt ven-
/ et qui bibit radix eius est conveni-
ens morsibus venenosis et sedat
tussim et curat asmaticos et frang-
nit lapidem et ydropisim. Et qui fit
emplastrum cum eo resolvit apostema flua
vetera et apostema ca. et dura et convertit
cure exitura. Et qui fit nastale
cum expellit fetum. Et semen eius
est conveniens dolori renum et splenis
et vesice et expellit urinam et provo-
cat. Et qui sumit in potu est bonum
sciatice et sedat tumores stomachi et pro-
vocat sudorem et aufert eructationes
et bibitur hic in ydropisi et febribus
periodicis. G. in libro de dieta apium
est magis conferens stomacho aliis speciebus
et magis sibi delectabile. Et ysa-
marnus est acuitatis et est melius
domestico et levius satis et magis
provocatum urine et . . . Constantinus
in libro de agricultura apium excitat
libidinem in viro et mulieribus et propter hoc
cum prohibetur mulieribus lactantibus
pueros quia incitat libidinem
eis et abscindit lac earum et ipsum facit
odorem bonum quia propter sumunt ex
eo in cibo habentes fetorem oris qui
volunt loqui cum principibus. Cha-
chim hamay ingeniosi medicorum
ponunt apium in 3. gradu caliditatis et
siccitatis. Hamay in libro de tri-
plici etas seminis apii montani est
quod laxat ventrem in colica.
Albugasis confert apilonibus epis

et aperit vias aque etc. Quod si bibitur
herba eius inde decoctione facit mo-
rtem in stomacho. Et nimius eius usus pro-
vocat vomitum. Albenmesuay confert
in floribus stomachi et aque eius fa-
cit nauseam. Et radix eius est
fortior semine. Et semen foliis fortius
et ipsum est malum epilentis.
Aheseach. radices eius conferunt
2/19 Kapar id est cappa Capparis Sto-
rius est planta spinosa que
extendit circulariter super faciem
terre cuius spine sunt sicut vose rosus se sic
spina rubi. Habet folia similia fo-
liis citonii in figura sua et fructum
similem olive que si aperitur in arbore
sua emittit florem al. fit si re-
cidit in arbore sicut est in venit
claus ad longitudinem declinis. Et
si aperitur inveniuntur in eo semina
minuta similia granulis balau-
stie coloris rubei versus purpuream
et radices eius sunt magne plures
lignose. Nascitur in locis siccis
et prope muros. G. in cortice radicis
eius vincit sapor amarus deinde
stipticus. Et virtus eius prima
est que calefacit et desiccat. Et secunda que
abstergit et mundificat et aperit sua
amaritudine et resolvit sua acuitate
et aggregat et constringit sua stipticitate
Et tertia est virtus que confert splen-
plus omnibus aliis medicinis quando apponitur ex eis
in emplastris. Et quando sumitur intus cum
aceto et melle propter desiccationem et . . .
et hoc incidit humores grossos viscosos
quando bibitur in hunc modum in infusione
materie et expellit eos per urinam et per
secessum et expellit per secessum
egestiones sanguinis et sic curat duriciem
splenis et allevat ipsum et similiter

huius facit in dol' faciei / et cum hoc
toto provo. an. et facit sta plus
qui sit cum eo garg. aut qui
masticatur et confert attroni marorum
et lactorum et qui ponitur super ulcera fe/
andulenta confert mundificationem
magnam quam abstergit ea et desiccat
abstersione et desiccatione forti et
sic confert dol' dentium quando administratur
aliquando coctus cum vino aliquando cum aceto
to aliquando solus masticatur et abstergit
morpheam quando linitur super eam cum
aceto et resolvit scrophulas et
apta duritiam / et qui administrant eam confe
rentibus ad hoc / Et fructus huius
plante virtus est cortici radicis et
quia est debilior cortice / et ego
quidem resolvi duritiem scrophularum
aliquando in paucis diebus cum foliis
capparis solum et aliquando administrabatur
cum foliis aliqua ex medicinis
que prius fuge virtutem earum / et
propter quod folia faciunt hoc non est nisi
si sunt earum / Et cappari qui sunt
in terris intense caliditatis sicut illi
qui sunt in terris chema sunt ca
lidiores capparis qui sunt in partibus
nostris caliditate multa et propter hoc ex
istit in eis de virtute adustiva
quantitas non pauca / et dixit in li.
de cibis quod fructus eius salsus quando
comeditur absque quod abluatur
laxat ven. / et propter quod abluitur mitti
gatur et excitat appetitum cibi et
abstergit quod est in stomacho / ex flate et
expellit ipsum per secessum et aperit
opilationes splenis et epatis quando de
coquitur in aceto et melle et oleo et
accipitur ante cibum et simitates eius
et pendiculi quibus suspenduntur
faciunt hoc nisi quia sunt grossio
res fortes / .d. simitates eius et

in fructus preparantur cum sale et adminis
trantur cum cibo et qui comeduntur
laxant ven. et nocent stomacho et faciunt
sitim / et qui comeduntur cocti sunt
meliores saporis quam cruda et bibitur
fructus eius et mollit ven. et qui
sumitur in potu de radice eius aut
de semine pondus ʒ. ij. omni die
usque ad .xxx. dies cum vino re
solvit duritiem splenis et exte
nuat ipsum et provo. urinam et educit
egestiones sanguinolentas / et qui bibitur
confert sciatice et paralisi et attritionibus
membrorum et provo. an. et qui masticatur
attrahit fla. et fructus eius quando co(n)ficitur
cum aceto et fit ex decoctione
collusio oris sedat dol' dentium
et cortex radicis eius est desic/
cativus et est conveniens ad eg
nes quas diximus quando teritur et
pulverizatur in ulceribus mundificat
ulcera antiqua sordida dura et
teritur folia eius cruda vel recentia
et miscentur cum farina ordei et fit
inde emplastrum aptum splenis et
confert multum / et si ille qui habet do
lorem in dente suo momordit
radix eius cum dente dolente
sedatur dol' eius et si teritur bene et
miscetur cum aceto et linitur super
morpheam al. abstergit eam
et qui bibitur et exprimitur inde succus
et distillatur in aurem occidit ver
mes qui sunt in ea et quando radix
coquitur in aceto aut cum oximelle
et bibitur decoctio eius aut teritur
sicca et sumitur in potu pul. eius
laxat humores fluxos crudos non
solum per secessum et cum urina
et educit in tonicus egestiones san(gui)ne
ut diximus et sic sedat dolorem
sciaticam et extenuat splenem

Cappari autem qui nascuntur in pa
ludibus et in terris lochie et in locis
ubi habitant gentes que dicuntur bar
barie inflant inflacione forti
et illi qui nascuntur in terra que dicitur
agleia et commovent vomitum et
illi qui nascuntur in mari ... terminus ... eu
zin et qui sunt ex terra illa sunt a
cuti multum et ulcerant os et corro
dunt gingivas et faciunt ... et ideo
non conveniunt huic corpori. Libe nec
illi qui condiuntur cum sale faciunt o
paciones istas super dictas nisi quod
sunt mali sed malicia eorum pauca
sed illi qui condiuntur cum aceto forti
faciunt stomachum et provocant appetitum quia
acetum et prohibet nocumentum eorum
a stomacho. Ysaac retulit in quadam
carum meis confectionum quidam cap
parorum recentium et cum comedissent
ex eis induxerunt eis tenasmonem
et consuetum facere clistere ad sciaticam
cum succo capparis et iuvat multum

neri dentes

215 Set i. amirra d. est mirra
gummi arboris que nascitur in
terris arabum similis arbori que
dicitur in greco spina babilonica sunt
namque scissure in ligno arboris unde
egreditur gummi quod emanat ca
dens super sectoria que sternuntur sub
arbore et quedam pars eius coagu
gulatur super stipitem, et est de ma
neries que dicitur bachamas et est gros
sa a qua egreditur meha i. storax
liquida que exprimitur et dicitur in senas
taren et est de ea que dicitur amzen
et est pinguis multum que exprimitur
super eius egreditur velut storax
multum et melior mirra est illa
turhato drauchi et nominatur
hoc nomine eo quod defertur ex
terris que dicuntur sic, et color est ad
viditate tendens pungens lin

guam clari coloris ex ea est que
dicitur lin. et est lucaglutachi et
mollis tactu, sicut bdellium et
in odore suo est pinguedo et
arbor eius est in locis soli ex
positis et ex ea que dicitur peachi
et est aspera multum nigra et apparet
in ea vestigium ignis et deterior
est illa que dicitur argasim et est le
vis non pinguis acuti saporis
similis gummi arabico in fortitudine
et virtute et ex mirra est que dicitur a
... et est mala et sunt quidam trista
ex subus mirre et si mirra fuerit pin
guis trocisci qui ex ea fiunt habent
bonum odorem et pinguem, et si non
est pinguis quod fit ex ea eius
non habet bonum odorem neque pin
guem et habet virtutem debilem propter
hoc admiscetur sibi quod quando
fiunt trocisci ex eo, et adulteratur
mirra cum admiscetur gummi que i
fusum fuit in aqua mirre. Et
melior ex mirra est nova levis
et munda que cum tangitur est aliquan
tulum aspera, et arida et cito frangitur
et in fractura eius est res alba et
figura eius est sicut figura unguis
qui est in frusta non parva et co
lor eius est unforis non diversus
in exterioribus eius sed intrinsecus est t
hens ad rubedinem per unum lineis
is super albidis ut diximus. et odor
eius est delectabilis amari ca
sedativa. Et illa que est grossus
cuius color est sicut picis non est
alicuius utilitatis, sed mirra que
est ex terra que dicitur labrotemo
abscinditur ex radice arboris que
est interius illis, eligitur enim ex ea
id quod est simile mirre in odore. Et
virtus eius est calefactiva et mollitiva

et resolutiva et ingreditur in compositionibus
unguentorum. G. in sapore eius est
de sapore amaro quantitas non
pauca. Et virtus eius prima est
que calefacit et desiccat in 2. gradu et secunda
est virtus que abstergit cum tempera
mento / et tertia est virtus que con
glutinat fragmenta ossium capitis
et occidit lumbricos et fetum et
expellit eos et ingreditur in compositionibus
collirior que fiunt ad ulcera oculi
et ad maculas que fiunt in eo et in
medicinis que bibuntur ad tussim
antiquam et ad asma / nam ipsa ex
asperat cannam pulmonis et est
propterea quia non calefacit nec
desiccat calefactione vel desic
catione forti et cum subtilitate
sue acuitudinis et abstersionis / vir
tus eius calefacit et mollificat
et resolvit. Et dixit almalemir
quod mirra est composita ex contrariis qua
litatibus. D. Virtus mirre est ca
et facit subeth et conglutinat quod
eget conglutinatione et desiccatione
et est stiptica et mollificat orifi
cium matricis coartatum et ipsum di
latat et quando fit nastale cum ea et
absinthio aut cum aqua lupinorum
aut cum succo rute provocat. m.
et expellit fetum cito et datur de ea
quantitas fabe in potu ad tussim
et ad asma et dolorem lateris et pectoris
et ad fluxum ventris et ad ulcera intesti
norum / et quando ex ea quantitas fabe
cum pipere et aqua antequam superveniat
rigor febris duabus horis removet
eum / et quando tenetur sub lingua
et glutitur quod ex ea resolvitur mollit
asperitatem canne pectoris et
clarificat vocem et ipsa occidit
lumbricos et quando tenetur in ore me
liorat odorem oris / et quando miscetur
cum aceto et tenui et linitur cum ea vel

ad fetorem assellarum et quando fit
cum ea et aceto et oleo collusio oris
restringit gingivam et dentes / et
quando ponitur in ulceribus capitis con
solidat et incarnat ea et quando coquitur
cum carne alis quod est in gula
mama curat dolorem aurium et vestit
carne ossa denudata et apta ca
que sunt in eis et administratur
cum cassia lignea et melle linimento
vitas et confert et fit linitio cum ea
dissoluta in aceto et abstergit im
petiginem / et quando miscetur cum lap
dano cum vino et oleo et mirtino
retinet capillos cadentes / et lini
untur aures cum ea linimento cum plu
ma et aufert catarrum antiquum
et ipsa replet ulcera oculi et abstergit
albuginem ipsius et confert obscuritati
visus et asperitati palpebrarum et
colligitur fumus eius sicut fumus
olibani colligitur et est innatabilis ad
omnia ad que innatat mirra. G.
quando recomatur aqua piscium
salsorum dixit quod ipsa confert exitus
putredinis sicut confert mirra quedam
que est admixta / et dixit in libro
de medicinis contra venena et medicinas
mortiferas quod est ex mirra / quedam
que est admixta cum lacte cuius
dam arboris quando dicitur fortassis et
est arbor mortifera quare sit hec
mirra si sumatur per os interficiens
est. Vepth ipsa est mirabilis
in collyriis nam ipsa resolvit humidita
tes que sunt in oculo sine mordicatione
et fortassis aufert aquam in sui principio dum
est subtilis. Albugig. mirra
confert ad aquam citrinam que fiunt ex eo
in potu aut fit emplastrum cum ea
super ventrem et fit cataplasma cum tribus
dauch ex ea mundificat cerebrum
et aufert ex eo ventositates grossas
Adam asci . i . coriat gingivas

⁊ confirmat dentes. Caymesarungie
est bona colice qui fit limito cum
ea ∴ Mumia sepulchrorum ∴
216 Mumie .i. mumia sepulchrorum
Mendoza aloes ⁊ mirra ⁊ quod admiscetur
ex humoribus corporis humani. Et
est mcuus que dicitur acolame deste
dit namque ex motibus qui ducunt flu
mina que aqua ⁊ eicit aquam fi
luus in ripis ⁊ est coagulata
⁊ fit sicut cera ⁊ habet odorem picis
mixte cum aspalto cum aliquo
fetore. Et virtus eius est sicut
virtus picis ⁊ aspalti mixtorum
simul. Rasis ex nomine quorumdam
medicorum est bona sode frigide fre
sine in ⁊ emigranee ⁊ palisi ⁊ tortue
oris ⁊ epilie ⁊ scothomie nam si
cum eius cappergud cum vino quinto ex ea
cum aqua maiorane ⁊ confert dolori
auris qui dissolvitur ex ea quinque vino
in oleo sambucino ⁊ distillatur in aure
⁊ confert dolori gutturis ⁊ qui dissolvi
vini kirat ex ea cum aqua mite
⁊ ventositati intestinorum confert qui ac
cipitur .i. kirat cum aqua cumini ⁊ ca
rui aut cum aqua aniceos ⁊ carui ⁊
percussioni super stomachum aut ceptu ⁊ confert
qui sumitur .i. kirat cum duobus da
nech eo cum aqua solatri aut das
siafer ⁊ datur ad singultum quinque
.i. ex ea cum decoctione seminis apii
⁊ seminis carui ⁊ ad dolorem capitis anti
quum qui accipietur ex ea quinque .i.
⁊ miscetur cum oleo deben ⁊ fit cap
pergud cum eis ad sciaticam pondus
.i. kirat cum sinzibin ⁊ ad dolorem
splenis pondus .i. kirat cum aqua
carui ⁊ advenerit quinta duo cum decoc
tione tribulorum marinorum ⁊ fol a
unde ⁊ ad puncturam scorpionis
pondus .i. kirat cum vino ponitur
in loco puncture cum butiro vaccino

Albugis confert fracturis ⁊ consoli
dationibus que fiunt in interioribus
corporis ⁊ exterioribus ⁊ confert pe
tori ⁊ pulmoni ⁊ est precipua cau
sa quia habet proprietatem in seda
do dolorem qui fiunt in fracturis qui
sumitur in potu ⁊ linitur cum ea
⁊ fit cum ea cliste ⁊ confert ulceribus
⁊ vesice ⁊ virge. Albtabari est
ca. ⁊ subtilis ⁊ est bonum casui et
percussionibus ⁊ ventositatibus. Et
rasis dicit michi fuit quod quidam
emittebat sanguinem ⁊ non potuit
restringi per aliquam medicinam quousque
datum est ei de mumia pondus
quinque cum vino ⁊ restrictum est
statim. Caymesarungie est subtil
⁊ est bona ventositati ⁊ qui fit cap
pergud cum modico ex ea cum za
boch confert dolori capitis. Albemel
.6. memoravit eam in almagesti
qui locutus est de soda in libro .9.o
⁊ dixit quod ex medicis doctorum sunt
quedam ca. acute sicut mumia et
⁊ asaphe ⁊ sapinum ⁊ eufor .i.
vult omnis medicina que calefacit
calefactione forti absque eo quod faci
at in ea asperitatem. Talcanzi
mumia est sublimior omni medi
cina ad sputum sanguinis ⁊ qui
dissolvitur in oleo de sarrabach
⁊ fit in suppositorium confert illis qui
non possunt retinere urinam ∴ ∴ ∴
Bdellium iudaicum ∴ ∴ ∴
217 Molach yeud .i. bdellium iu
daicum. D. est gummi arbo
ris que nascitur in terris arabum
⁊ melius ex eo est illud quod e
acerrimum clari corporis ⁊ est velut
gluten ⁊ fit ex eo lonis ⁊ est bo
num tenax minus cito dissolutum
leue ad albedinem declinans

non habens in lingua neque sordi
cies aliquas quod fit fingendo
cum eo species odorem bonum
similem blatte bizantie. Et reperitur
autem ex eo quoddam sordidum
cuius odor est sicut odor darsi
sahia aut odor corticum cappar.
quod defertur ab india / et quoddam ex
eo defertur ex regione que dicitur
baroniang similis resine pini cuius
color est propinquus colori melo
gene et est similis in virtute. Et
adulteratur autem bdellium cum
gummi arabico quod admiscetur ei et
non habet tunc amaritudinem quam
habet non adulteratum et cum fit fu
migium cum eo non habet bonum odorem.
Et bdellii sunt due species. Una
est arab et est nigrius et mollius
alio / et virtus eius est virtus mol
lificativa et opus in hac virtute
est opus fortissimum et aliud est
arab et est siccius alio et istud est
plus desiccativum quam mediocriter
mollitive / sed virtus illius quod est
recens humidum ita quod quod mala
xatur dissolvitur totum et est virtus for
tissima in mollificando et quanto plus
vetustatur fit sapor eius amarior
et acutior. Et virtus bdellii prima
est ca / desiccativa / et secunda est virtus
mollificativa dissolutiva / et
tertia virtus que dissolvit apostemata que
sunt in canna pulmonis et tumorem
qui fit in crepatura in testiculis
quod dissolvitur cum saliva hominis
ieiuni donec fit sicut unguentum et
frangit lapidem renum quando sumitur in
potu et provocat urinam et expellit
ventositates grossas et dissolvit
apostemata dura cruda / et curat dol
lorem et attriciones nervorum. Et

Et virtus bdellii est calefactiva que dis
solvitur cum saliva hominis ieiu
ni curat crepaturam et dissolvit
apostemata difficilis maturationis
et apostemata que dicuntur nodi arthetici que
fiunt ex gutture et dissolvit radi
cem aquosam et quod fit nasale
cum eo et fumigatio aperit orificium
matricis et educit fetum et omnes humo
res qui sunt in matrice / et quando ex
eo datur in potu frangit lapidem et provo
cat urinam et cetera et quando datur in potu illi
qui habet tussim aut illi quem momordit
aliquod venenosum confert / et confert
attritionibus nervorum et alenzem et
dolori lateris et ventositati et admis
cetur in unguentis et ad duritiem nervorum
et adnodationes eorum et mollifi
cat eas. Omnia autem facit quod
terit et ponitur super ipsum vinum aut aqua
calida / et fit inde unguentum. Et abeme
resolvit apostemata facta intrinseca quando
bibitur cum decoctione et de proprietate
eius est prohibere ne medicine a
cute excorient intestina et confert
emorroidibus. Ysaac benarcam confert
apostematibus intrinsecis quando sumitur in potu
aut fit emplastrum super ea cum decoctione
et quando admiscetur cum medicinis acu
tis laxativis facta prohibet acuitate
earum nocere intestinis et aliis mem
bris et confert tenasmoni. Et
dosis eius solius est ab .i. ℥. usque
ad .ii. et aliqui dicunt a .3. .9. usque
ad .i. et aliquando in potu cottum est me
lioratur et iuvat in omnibus. Alzesa
rugie resolvit apostemata testiculorum et
alia apostemata. Chimay in .ii. tractatu
resolvit sanguinem coagulatum.

Marba ia // Marua ianensa
Maruensa / est planta similis
perssio nisi quod est longior eo
et habet folia parva multa et dura

bonum odorem similia sunt que sunt
pili parui et habet virgas multas con-
iunctas ab una radice et albiores
virgis persici nascitur in locis monta-
nis et asperis. C. b. sapor eius est
acutus pungitiuus clarus. C. c. Vir-
tus eius prima est virtus que ca-
lefacit in 3 gradu et secunda virtus que ab-
stergit et incidit et tertia virtus que
provocat menstrua et occidit fetum in hora et ex-
pellit secundinam. C. d. habet virtute cale-
faciendi acuta et ideo qui bibit decoc-
tionem eius cum vino provocat menstru-
um et facit abortum et expellit secundinam.

279 Merzenius Maioracana maiora-
na i. maiorana. D. est herba
multas habens virgas extensas super
faciem terre in suo ortu et habet folia
parua et rotunda sicut quasi borrai
fere similia foliis calcamenti habet
folia subtilia habet odorem bonum.
C. Et virtus eius est que calefacit
in 3 gradu et secunda virtus que resolvit et
subtiliat. C. d. habet virtute calefaciendi
valde quia sunt decoctio eius in potu
iuvent ydropicos in principio eius et stran-
gurie et torsionibus et qui pulvis fo-
liorum eius miscetur cum melle et
fit linimentum cum eo nasale provocat menstrua
et qui administratur cum aceto et sale
aufert livorem sanguinis mortui quod
est sub oculo et qui fit cum eo nasale
provocat menstrua et qui administratur cum aceto
et sale fit inde emplastrum super puncturam
scorpionis confert et miscetur cum cerato
et ponitur super contorsiones membrorum et
attritiones lacertorum et super apostemata flegmatica
et confert et qui fit emplastrum cum ea ad-
mixta maiorana apostematibus oculorum calidis confert
et ipsa ingreditur in confectionibus unguentorum
que sunt ad lassitudinem et administratur
in unguentis mollitivis et sedativis
dolorem. C. Cabomeshay quia linitur

cum succo huius plante super livorem
sanguinis mortui aufert eos et propter
hanc causam ponentes ventosas ad-
ministrant eam in ventosatione in
vulneribus locum cum ea ne appa-
reant cicatrices carnis ... et
et qui fit caputpurgium cum eo confert dolori
capitis maxime multis et vento-
sitati cerebri et aperit oppilationes que
sunt in eo et propter hanc causam confert epilepsie
et paralisi in qua declinat homo caput
suum ad posteriora et aliis passionibus
et torture oris et emigranee et attrahit
cum humiditates malas a cerebro et
confert multum et fit oleum cum ea quod
confert ad omnia supra dicta quando ungitur
cum eo. C. e. Condarat qui titur maiorana sicca et conficitur cum melle
et linitur super livorem qui fit sub oculo
aufert ipsum et exprimitur succus ex ea cum
est recens et fit caputpurgium cum eo et
mundificat cerebrum et confert egritudinibus
eius frigidis et humidis et qui imbibit
in eo cotonum aut lanam et imponitur
in aurem aperit oppilationes eius. C.
Similiter autem facit oleum eius si in-
volvatur cotonum et imponatur in aurem
et qui imbibitur in oleo eius et fit ex
eo nasale aperit orificium matricis
et confert suffocationi eius et spasmo
humidis. C. Rasis propter caliditatem
suam et acuitatem et subtilitatem
confert omnibus egritudinibus frigidis et confortat
cerebrum et omnia viscera. Ameos

280 Anchaca i. ameos. D. quidam
nominant ipsum ponum i. ci-
minum ethiopicum. G. verum non ciminum e-
thiopie est a a non ameos et notum
est namque simile cimino ethiopie
nisi quia est minus eo multum et
albius et durius et in suo sapore est
distinctio saporis origani et
quod est eligendum ex eo est illud

quod est recens et mundum. & magis
iuvamentum quod est in eo est semen et in
sapore eius est acrimonia pauca
et acuitas. Et virtus eius prima
est que calefaciat et subtiliat et resol
vit. et tertia virtus que provocat.
D. Virtus eius est contra inflationem
corporis et confert qui bibit eum cum vino
torsionibus et stranguirie et morsibus
venenosis et provocat urinam et si
administretur cum medicinis que pro
vocant urinam mulieribus conceptionibus ingredit
femellis et qui aliud miscetur cum
melle et fit emplastrum cum eo aufert
sanguinem mortuum qui est sub oculo. et
qui sumit in potu et linitur cum eo
corpus inducit calorem cutis in corpore
et qui fumigatur cum eo et pice et re
sina pini mundificat matricem.
Abenmesuai qui memoravit proprietates
dixit quod provocat urinam. et semen eius est
bonum febribus antiquis et qui de corti
cibus eius ponitur super puncturam scorpionis
aufert dolorem. et qui ponitur in medicinis est
conveniens fortificationi stomachi et epatis
et aperit opilationes et sedat nauseam
et desiccat humiditates stomachi et est bonum
humiditati que est in pectore et mundificat
vias renum et vesicam et extrahit
lapidem ex eis postquam fuerit fractus
et qui fit linimentum ex eo abstergit mor
pheam et barras maxime cum me
dicinis que sunt ad hoc. Menta ∴
381 Hahandha i. menta et est
ex ea domestica et silvestris
et ramuli domestice qui maturantur
habent colorem celestem et sunt in tinctura co
lorum et in sinuositatibus ramulorum sunt
que licinia et vivet et augetur estate
et hyeme et habet odorem bonum.
D. quidam nominant eam me
tam et est nahanaha et est
nota et habet virtutem calefaciendi

stiptica desiccativam. et ideo quando
datur succus eius in potu cum aceto
abscindit sputum sanguinis et occi
dit lumbricos magis et excitat
coitum. et qui sumitur in potu ex
eo cum potu quatuor acetosorum
confert singultui et vomitui et coli
ce passioni. et qui fit emplastrum cum ea
et sanich resolvit apostemata quando dur
caestimata. et ponitur super mamillas
mulieribus cum apostemata propter congelationem lactis
in eis sedat apostema et qui fit emplastrum
cum ea et sale confert morsui canis
et qui succus eius miscetur cum melli
crato convenit dolori aurium. et qui
fit cum eo nastale ante horam coi
tus prohibet impregnationem et qui linitur
cum eo lingua aspera lenit asperitatem
eius. et qui ponitur ex eo in lacte
prohibet non sinit ipsum coagulari. et qui
linitur cum eo caseus preservat ipsum a
putrefactione et provocat appetitum pro
stratum propter suam odorificationem et
aufert fastidium. Est autem alia species
mente silvestris cuius folia sunt as
pera pilosa plurimis pilis maiora
foliis zinzibei prima. et in odore fro
est pigriocedo et est minus iuvativa
in medicina quam species alia. in qua
est plus de subtilitate quam in omni
alio olere et in sapore est parum amaritudinis
et ponticitatis et acuitatis. Et virtus eius
prima est calida in 3. gradu. et propter hoc quia
seminatur in viridariis et in ortis et
irrigatur aqua est in ea humiditas
cruda. et virtus eius secunda est virtus
que subtiliat et abstergit et fortificat
. et tertia virtus est que cum bibitur et ponitur
cum farina ordei super exituras et
pustulas confert eis. et ipsa occidit
vermes ventris et abscindit sanguinis
sputum qui non est antiquus. quod

[marginal note, boxed in red:] contra generationem acutas administra et est bonum stomacho

bibitur cum aceto aqua mixto
incitat libidinem excitatione
modica. Cabemesuay est ca-
lidum in fine 3 et calefacit stomachum et for-
tificat ipsum et sedat nauseam fleumaticam et
facit eructuare et facit digerere
et de proprietatibus eius est sedare
vomitum fleumaticum cum bibitur sola aut
cum aqua zinziberi. **Spillum.**

282 **S**emen spillum .d. est ex eo
domesticum est planta incli-
nata super faciem terre iacens
et quod de ea tangit terram infingit
in terram radices et habet folia et ra-
mulos multos similes foliis et
ramulis origani nisi quia est
alba et in odore suo est aliquantum
ex odore maiorane et utuntur eo
multi in cibis multis et nominant eam
multi arclas et arclauena rabor
et illa que est ex ipsa nascitur in pa-
ludosis locis est maior. S. nomi-
nant ipsam multi sisnabar. Sa-
por eius est fortiter acutus. C.
Et virtus eius prima est ca. et secunda
est virtus subtiliativa resolutiva
et tertia est virtus que provocat urinam et
menstrua. C. D. et silvestre ex eo nominatur
ragiis quod non inclinatur sicut ad
super terram in ortu suo primo stat
rectum et habet ramos subtiles longos
adeo quod possumus facere ex
eis licinia ad lucernas accendendas
et ramuli sunt longi circa palmum
plenum foliis primus rute foliis
similibus nisi quod sunt strictiora et
duriora foliis rute et habet florem
acuti saporis et odoris [illegible] per
singulos ramos distinctum est
cuius color est in similitudine eius
purpureus et habet radices in quibus
[illegible] nascitur in cam[?]-
pibus et locis paludosis et est

fortius et calidius domestico et
administratur in medicinis nam ipsum
provocat menstrua et urinam quando sumitur in potu
et confert doloribus ventris et attritionibus
musculorum et similitudini eorum et aptitudini
capitibus ca. et est bonum contra nocu-
mentum venenorum cum bibitur et fit emplastrum
cum eo super locum morsus et quando co-
quitur cum aceto et administratur
ei oleum ro. et proicitur super caput
sedat sodam et est conveniens pro-
pter litargie et catarrho et quando sumitur
in potu ex eo cum aceto. S. se-
dat vomitum sanguinis. Et est spe-
cies alia agrestis et est sisnabano na-
scitur in locis habitabilibus et dome-
sticis et est simile mente nisi quia
sunt ei folia latiora quam mente
et meliorem odorem habentia et ad-
ministratur. S. substantia eius est subtilis
C. Et virtus eius prima est virtus
que calefacit et desiccat in 3. g. et
semen eius est similiter calefaciens
subtile et ideo quidam ex hiis faciunt ipsum in
potu habentibus singultum et torsio-
nes cum vino. C. D. habet virtutem
calefactivam quia semen eius bibitur
cum vino confert distillationi urine
et lapidi et torsionibus ventris et
fit emplastrum cum eo ad puncturam
apum et ad zambor et quando sumitur
in potu curat i. contra singultum. **Ruta**

283 **R**adeb i. ruta .d. est de ea
domestica et agrestis sed agrestis
est magis calida quam domestica et
magis acuta et bona non est in
cibis sed domestica et maxime
illa que nascitur sub arbore ficus
est conveniens cibis. S. substantia eius
est subtilis in sapore eius est
acuitas et amaritudo. C. Et virtus eius
prima est ca. et desiccativa in 3. g.
et secunda est virtus que resolvit

z incidit humores grossos viscosos
sos z purgat z expellit quod est in
corpore cum vrina / z est de rebus
magis confertentibus inflationibus z
ventositatibus z ipsa expellit libidinem
coitus ¶ D. domestica z siluestris
sunt ambe calefacientes adustiue prouocatiue
vrine z menstruorum / z qui comeditur
ruta aut bibitur stringit
ven. z qui sumitur in potu ex semine
eius quantitas .i9. casuf. cum vino
est medicina est medicina conferens
multum contra medicinas mortiferas
/ z qui comeduntur folia eius sola aut
cum ficubus siccis aut nucibus
auferunt nocumentum medicinarum mortiferarum
z est vltima medicina
contra malitiam venenorum qui ad
mixtiue sicut diximus z qui comeditur
aut bibitur ruta sepe abscondit
sperma z qui coquitur cum aneto sicco
z sumitur sedat torsiones / z qui administratur
in hunc modum confert dolori
lateris z dolori pectoris z asmati z tussi
z asperitati pulmonis z sciatice z dolori
iuncturarum z rigoribus febrium ¶ z quando
coquitur cum oleo z ponitur in clisteri confert
in flatum intestini colon z inflationibus
matricis z inflationibus earum intestinorum
z qui teritur z conficitur cum
melle z linitur super collum matricis confert
dolori eius z suffocationi matricis z quando
coquitur in oleo z bibitur occidit et
expellit lumbricos z conficitur cum melle
z fit inde emplastrum dolori iuncturarum
z fit emplastrum cum ea z ficubus ad
ydropisim / z qui coquitur cum vino
vsque ad consumptionem medietatis
vini z bibitur confert speciei huic ydropisis
/ z qui comedit sola ~~in vino
vsque ad consumptionem medietatis~~
sicut est aut salita acuit visum
z quando fit emplastrum cum ea z sanich super
oculum sedat dolorem eius / z quando teritur et

miscetur cum aceto z oleo ro. z fit linimentum
cum ea confert dolori capitis
Et quando instillatur iuncta in naribus
aut succus abscindit fluxum sanguinis
ab eis / Et quando fit emplastrum
cum ea z folijs lauri confert apostematibus
testiculorum Et quando administratur
cum cerotto quod fit cum oleo citrino
z confert bothor dura z verrucas que
dicuntur marmachia z linitur cum ea mixta
cum melle z alume in petigo
z confert ei z quando succus rute calefit
in cortice granati z distillatur in aurem
confert dolori eius / z miscetur cum succo
feniculi z melle z fit collirium cum eo
z confert debilitati visus / z quando admiscetur
cum oleo ro. z aceto z conficitur
cum cerusa z fit linimentum cum eo
confert hispile z formice z vlceribus
capitis humidis z ruta quando masticatur
propter congestionem ceparum z aliorum
aufert fetorem eorum ¶ Et agrestis
si fumatur cum ea de ipsa occidit / z quando
ipsa colligitur maxime cum incipit apparere
si carnem tetigerit vlcerat et
facit inflare cum sputu / quando ergo
homo volt eam colligere quod vngat manus
suas z faciem cum oleo rosis
¶ Estimauerunt quidam quod si succus
eius aspergatur super pullos gallinarum
non comedit eos miluus / z putant
quidam quod illa que nascitur in macedonia
prope flumen qui dicitur achinus
quando comeditur occidit z loca in quibus
nascitur sunt mortis plena serpentibus
¶ Et semen eius quando bibitur confert dolori
intestinis z ipsum ingreditur in confectionibus
medicinarum z est inimica
tiri .6. agrestis non est conueniens
cibo z est calidior z acrior quam domestica
z calefactio eius z desiccatio
est in .3. gradu ¶ Tercius est ruta montana
maxime immatura in testinis in
flationibus z confert visui ¶ Albugines

gummi quod est ca. in fine 3. gradus. sicca
in 3. curat ulcera oculi cum pul
verizatur super ea et scrophulas que
sunt in gutture et sub assellis quando sit
cum eo cataplasma **Cassialignea**

285 **M**elochia i. cassialignea.
Sunt eius multe species et
nascuntur in terris arabum ubi na
scuntur species alie aromatice. habet sti
pitem grossum. et corticem grossam
et rubeam. et folia eius sunt similia
foliis yreos magis purpurea et habet o
dorem similem odori rose. et hec
species est prima in bonitate. et secunda post
hanc in bonitate est illa cuius
color est sicut color coralli. et
est subtilis levis longa grossi ca
lami et pleni mordicans linguam
cum stipticitate et acuitate pau
ca bonum habens odorem participante
aliquid odoris vini hee due species
sunt utiles in medicina alie vero
omnis non sunt administrande et ego
volo eas rememorari ut non ad
ministrentur sed abiciantur. Et est de
eis quedam que est nigra habens ma
lum odorem et corticem subtilem
et reperitur res quedam similis cas
sialigne et non est et cognoscitur
per saporem qui non est acuti sa
poris nec odorifera. Et cortex
eius est adherens ligno Et reperitur
similiter quedam habens calamum latum
mollem levem asperum tactu et hec
est minus mala quam iam dicta. sed
peior omnibus est illa cuius color
est albus. et odor similis odori pe
rdonis habens calamum grossum sed sub
tilem. G. substantia cassiefistule est multum
subtilis et sapor eius est acutus cum
stipticitate pauca et virtus eius prima
est virtus que calefacit et desic
in 3. gradu. et secunda est virtus que resolvit
et incidit et fortificat membra

et tertia virtus que incidit et resolvit
quod est in corpore et ex superfluitatibus
et est in ea cum hoc fortificatio
membrorum et propter hoc .A. que retine
tur ex humoribus grossis viscosis
Et dixit in almansorem quod habet vir
tutem propinquam cynamomo in sua
operatione. D. virtus cassie est
calefactiva desiccativa propter va
ri[etatem] stiptica stipticitate levi et est grossus
admixtionis ideo que aperit visum
et admixtioni aliquorum unguentorum
et quando miscetur cum melle et linitur
cum ea lentigines lactea que apparet
in facie aufert eam et propter hoc .A.
et confert veneno terri[bili] quando sumitur
potu et apponitur ea in unguentis oculorum
et quando bibitur in decoctione fecit fomento
cum ea. et confert dilatationi matricis
cum sit evacuativa in decoctione
eius aut suffumigatio et confert similiter
sue lubricitati et ani Et cassia
ponitur loco cinamomi in confectionibus
duplicato pondere ex ea pondere
cinamomi et est utilis et est inna
tiva **C**ynesearh fortificat stomachum
et epar et est subtilis calida. debere
et expellit febrium cum fortitudine

286 **S**achabenzg **Serapinum**
S. i. serapinum. D. est gummi cuius
dam plante galbano simile in figura
sua inclinatur aut ex eo est clarum
extrinsecus rubeum intrinsecus al[bum] odor
eius est inter odorem asse et odorem
galbani. G. sapor eius est acutus
Et virtus eius prima est virtus que
calefacit. et secunda virtus que subtiliat
et abstergit et tertia virtus que mundi
ficat maculas que sunt in oculo et
subtiliat eas et est de melioribus
medicinis aque que descendit ad
oculum et ad obscuritatem visus que

acuit ab humoribus grossis. Cd. con-
fert dolori pectoris et attractioni lac-
torum et tussi antique et aufert su-
perfluitates grossas que sunt in pul-
mone et curat epilenticos et spa-
smum quod facit declinare caput
ad posteriora et valet dolori splenis
et paralisi et illi qui amisit sensum
et motum alicuius membri et confert
que acuit urinis et custodit corpora
a frigore maxime vero a frigore
sen. proditarum et fit cum eo unc-
tio in dolore magnis et confert et qui
bibitur cum ydromelle provo-
cat et interficit fetum et qui bibitur
cum vino confert morsibus
venenatorum et qui odoratur confert
sufforum nitres et qui linitur cum aceto
mixto super cycatrices et atte-
nuat eas et ipsum abstergit vesti-
gia ulcerum oculorum et confert ob-
scuritati visus et aque que de-
scendit ad oculum et prohibet eam et
dissolvitur asa cum amigd. ama-
ris aut ruta aut pone cato et
sic administratur ad ea que diximus
Cadmiscos est contra venenis
mortiferis et opo eius in hoc est
potior operatione galbani ex vo
b. est contra venenis mortiferis
et qui titur cum aceto et linitur
super ordeolum aufert ipsum Cal-
bugig. confert colice qui sumitur
in potu aut fit cum eo clistere
et purgat fla. grossum quod est in intestinis
mollit ven. mollificare co-
petenti et confert emorroydibus qui bibit
simplex aut compositum et est conveniens
medicinis laxativis acutis et ex-
pellit ventositates grossas
Canferzi. hapiud dissolvit la-
pidem et confert rigoribus febris

et auget spermia et est bonum contra
Ccabari et mesarayce purgat
aqua citrina et dissolvit lapidem et confert
puncture scorpionis Calbenal
de proprietate eius est conferre puncture
scorpionis et conferre colice et
ventositatibus intestinorum et cost-
arum et purgat fla. viscosum Et
dosis eius simplex est ab .i. ʒ.
usque ad aureum .i. in se sive in aliqua
decoctione aut in aliqua ture
aut in aqua mellis aut feniculi et
si administratur cum medicinis aliis
in fundatur sicut diximus et sic eius
dosis a ʒ. s. usque ad ʒ. i. et melius
est illud cuius color declinat ad
rubedinem et est clarum habens bonum
odorem et acutum saporem Cha-
bix confert colice qui sumitur in potu
aut qui fit clistere cum eo et laxat
fla. grossum quod est in intestinis
et mollificat mollificatione conveniente et
confert dolori emorroydarum qui bibit aut
compositum et est conveniens administrari
cum medicinis laxativis et prohibet
difficultatem et contra duritiem earum sunt in
et resolvit ventositates grossas
que generantur in corpore. Ceramonea
286 Ceramonia .i. scamonea .d.
scamonea est planta habens mul-
tos ramos egredientes ab una
radice quorum longitudo est iii. vel
iiii. brachiorum super quos est visco-
sitas adherens manui et pinguis hor-
rende et habet folia similia foliis plata-
ni ex lobis a grossis aut foliis tussilaginis .i.
ede nisi quia sunt meliora foliis
tussilaginis et habet iii. angulos et habet
flores al. rotundos contra ramos
similes in figura sua cartula ha-
bentes grauem odorem et radicem grossam
sicut pollex al. quinus ad ...

plena lacte quod colligitur in hunc modum
nam volvatur virga et radix eius
et fiunt fovee iuxta volumus ita quod
humiditas emanans a volutione colligitur
in foveis apta colligitur in conchelis
/ quidam vero fodiunt circa radicem et po-
nunt folia nucis et volutata radi-
ce quod de humiditate manante ag-
gregatur super subiecta folia colli-
gunt postquam sicca sit dimittunt donec
illa humiditas desiccata fuerit quam
reponunt / et melior ex ista humiditate
est scamonee / est illa que est clara
levis similis in colore suo glutino
quod fit ex coriis boum habens gib-
bositates et est spongiosa / et illa
que defertur ex locis misie et e-
xtris asie est huius / et ille qui
vult eligere scamoneam oportet quod non sit
contentus ut cum albescat quando ta-
gitur cum lingwa quia id contingit
quando ipsa est adulterata cum lacte
titimalli / Verum tamen distinguitur quod non est
ei admixtum eo quod non adurit nec
mordicat linguam adustione
et mordicatione forti nam hoc accidit
quando est ei admixtum lac titimalli
/ et deterior species eius est illa que
defertur ex syria et ex palestina quia
iste due species sunt ambe male ad-
ulterate cum lacte titimalli et
orobi / et virtus vero scamonee est illa
que accipiatur ex ea pondus .z.
.ii. aut in onolosat cum mellicrato
aut cum aqua frigida cum eo . et sufficit
quantitas .ii. obulorum ~~aut cum aq~~
ad laxandum ventrem maxime vero mix-
ta cum sisamo / aut cum aliquo alio
semine et si eges fortiori purgatione ma-
xime si etiam purgare volueris pituitam
da .iii. onolosat cum .ii. onolosat
mellis et .z. .iii. ~~onolosat~~ salis

et fit sal laxativum quod administretur
cum .iii. onolosat ex eo et fit
.z. .i. ex scamonea // Et dosis eius sit
eius qui sunt eam et sa-
dosis sit pondus .iii. fahalh et
et media dosis .ii. fahali et parva
dosis .i. fahali accipitur autem ex
radice amborum ciconiorum pondus
.z. .i. et miscetur cum superdictis et la-
xat / similiter sunt autem qui acci-
piunt ex radice plante scamonee
et coquunt et dant elixaturam in
potu et coquitur radix ipsa cum
aceto et [illegible] cum [illegible] forti et
conficitur cum farina ordei et fit in
emplastrum [illegible] sciatice et quando
lana involvitur in succo radicis et
subicitur pregnanti facit aborsum
et quando miscetur cum melle et oleo
et linitur cum ea extirpat [illegible]
[illegible] et quando coquitur in aceto et
linitur scabies ulcerata ex con-
[illegible] eam / et quando miscetur cum oleo
ro. et linitur caput cum ea confert
sode antique .G. [illegible]
Paulus scamonee abstergit cute-
[illegible] et mundificat ba-
[illegible] et confert dolori capitis antiquo
quando administratur cum oleo ro. et ace-
to et infunditur super caput / [illegible]
scamonee est [illegible] et [illegible] eius
est [illegible] [illegible] et que est
melior est [illegible] ad colorem
celestem quando frangitur cito frangitur
et est in fractione sua sicut co-
dal fracta / et illa que colligitur in
montibus [illegible] est huius illa vero
que non est talis est mala sicut
illa que defertur ex terris [illegible]
[illegible] color vergit ad nigre-
dinem et figura eius est rotunda
et est dura et altius coloris ab [illegible]

Nam ista que bibitur facit torsiones
et laxatudine et anxietate et the-
nasmone et dimittere ipsam per eius
melius est quam administrare Et
modus rectificationis quidem prime
speciei eius que est bona est quod ac-
cipiatur citonium et abscindatur
de capite eius rotula et fodiatur
medium eius et intromittatur ibi sca-
monea / deinde ponatur cooperto(rium) quod
sunt abscissum et funetur cum bro-
thys in fixis deinde involuatur
secundum ipsum pasta et ponatur in fur-
no non multum calido et dimittatur
donec siccetur / et dosis eius ita
preparate sit ab i. danich usque
ad ii. et sciasque quod scamonea non mu-
tatur nec minuitur acuitas eius
ita spacium xxx. usque ad xl. an-
norum nisi ista que est preparata sic
diximus / Sed illa que est preparata
cum tamen fecit longum tempus secundum ipsa
dimittit virtutem suam et propter hoc
oportet quod preparetur eam solummodo tunc
cum volumus eam administrare
et cum sunt ex scamonea ab illa quan-
titate quam diximus et e .3. g. et
stringit venter primo deinde accidit
illi qui sumpsit eam anxietas
et langor et sudor frigidus et sincopis
et fortassis mittit nature fluxum
donec moritur / Et dosis eius generis
quod granis vi ordei usque ad xx. et
de proprietate eius est quod expellit
co. et humores viscosos et attrahit
superfluitates malas a corde / et multi
ex hys qui sunt calide complexionis propter quod
sumpserunt eam incurrunt febre acutas
et tunc ab ea huiusmodi hominibus melius
est nisi magna necessitas incumbat
et tunc accipiat secundum fortitudinem

et quantitate quam diximus. Liber de gradi-
bus et scamonea que non est nimis
antiqua non per .vo. vir. sed laxat ve-
. Liber graduum abenmesue scamonea p-
auciam habet caliditatem et cetera non
habet multam et propter hoc ipsa laxat et i-
ducit vomitum Sed capsia et elac-
terium sunt caliora cetera // abeg-
nefiz. laxat cum superfluitatibus
sanguinis si est nociva stomacho et recti-
ficatio eius est administrate ei succum
ticomiorum. Ipse caliditas et sic-
citas eius sunt in .3. g. proprietas
scamonee est quod que expellit co. et
ipso nocet stomacho / et cepti et diminuit appe-
titum cibi et inducit anxietatem
et nauseam. et rectificatio eius quod
administratur ei anisum et dauci
et semine apii et radix piperis et ad-
ministrare ipsam in pomo aut citonio
et ipsa non debet multum teri ne ad-
hereat stomacho / et noceat ei multum et
oportet quod non bibatur simpliciter sed sumatur
cum magna cautela et custodi-
tum Et dosis eius est ab i. kirat
usque ad tres kirat .:. Squilla
281 Hamuscel .i. squilla. G. virtus
eius prima est virtus que cale-
facit calefactione forti et propter hoc
est in .3. g. et secunda est virtus que in-
cidit incisione forti et melius est
quod accipiatur tempore squille et assetur
ut coquatur et postea administretur
quia si fiat hoc minuetur fortitudo
et acuitas sue virtutis. D. habet vir-
tutem acutam ad ostima et quando assa-
tur sunt habet multa et maxima iuva-
menta Si igitur volumus eam assare
oportet quod involuatur in pasta aut in
luto et ponatur in furno aut sepeliatur
in prunis donec coquatur pasta ut lu-
tum donec extrahatur et considetur

si est bene decocta si non involvatur
alia vice in pasta vel luto ut prius
/ nam si non assaretur bene noceret
accipienti ipsam et lederet membra
interiora / Assatur autem alio modo id est ponitur
in olla donec coquitur bene et cooperitur
[Et coquitur quod fiat bene] in athanor donec coquitur bene de-
cocta quod accipiatur interius eius
et abiciatur cortex eius / et quidam
sunt qui abiciunt corticem eius et
meditullium et accipiunt quod est inter
utrumque inter / et quidam incidunt eam
in frusta et elixant eam in aqua
et mutant aquam eius sepe donec
videlicet non sit in ea acritudo nec
punctio / et quidam incidunt eam
in frusta et inserunt in filo lineo
et separant inter frusta / ne se attin-
gant et desiccantur in sole / et id quod est
intrinsecum ex ea ponitur in aceto et vino
et oleo / sed id quod est in medio eius co-
quitur in oleo et dissolvitur in eo re-
sina pini et ponitur in scissuris que
fiunt in pedibus propter frigus et curat
eas / et coquitur in aceto et fit ex ea
emplastrum ad morsum tyri / et accipitur
ex squilla assata et miscetur cum sale
assato et trito partes .viii. et datur in
ieiunio pondus .i. ʒ facitque ad ven-
trem laxandum et administratur squilla assa-
ta in confectionibus plurimis et in illis
in quibus ingrediuntur species aromatice
et datur ex ea in potu his qui volunt
provocare urinam in se et in ydropisi et datur
illi qui conqueritur de stomacho suo / et cuius cibus
vacillat in eo et non digeritur et datur
ictericis et ad torsiones ventris et
ad tussim antiquam et ad asma et ad
excitandam famem appetitore et mundi-
ficat pectus a grossis humoribus et suffi-
cit ex ea pondus .iii. cum olosac
ad mixto melle cocto et fit inde
looch / et miscetur cum melle et comeditur
et confert ad omnia que diximus

confert multis ad digerendum cibum
propter et purgat ventrem a humoribus grossis
viscosis / et qui comedit fructum
elixam facit hoc. sed tamen cavendum ab
ea illum cui sunt ulcera ut excor-
riationes seu vulnera in membris
interioribus / et quod assatur et linitur
cum ea verruce que dicuntur acrocordas
et cordas et clavi et scissure que fiunt
propter frigus confert eis / Sed semen
eius cum teritur et ponitur in ficu sicca
aut admiscetur cum melle et comeditur
mollit ventrem et qui squillam suspendit
integram super limen ostii domus pro-
hibet animalia venenosa et nociva omnia
a domo illa / Sed aceti squillitici com-
positio est in hunc modum / Accipiatur squil-
la alba et bene purgetur et incidatur in frus-
ta et inserantur frusta illa in filo
lineo et sit inter utrumque frustum distantia
ne se contingant et desiccentur
in umbra .xl. diebus postea sumatur
ex ea quantitas .i. mine et ponatur
in vase et proiciantur super ea .vi.
sextarii aceti fortissimi et ponatur in sole
.xl. diebus. Sit autem vas cooperitum
et obturatum bene post vero tempus ex-
trahatur squilla ab aceto et expri-
matur et abiciatur acetum et
reponatur / Et quidam vero accipiunt
ex squilla .i. mine et ponunt super
eam .v. sextarios aceti. quidam vero ac-
cipiunt squillam et incidunt eam
et non desiccant eam sed sic recente
preparant. ponitur sextarius .i. mine
ex ea acetum .vi. mensibus et id
acetum squilliticum in hunc modum
factum est magis intensum et fortius
quam aliquod aliud acetum
squilliticum / Est autem acetum squilliti-
cum utile ad multa / nam cum fit collu-
tionibus cum eo constringit gingivam
laxam et confirmat dentes

comotos z aust putredine z fetore
oris / z qui sumunt in potu in dirat
trachcam artiaz z in grossat eam
z auget carnem eius z clarificat
eam z administrat ad debilitate
stomachi z ad malicia digonis z ad
opilacoes eius z ad initiam et
appo z epssiaz z frigit lap vesice
z confert suffocationibus inner z
apibus splenis z ad sciaticam
z fortificat cor debile z restituit
ei sanitate z meliorat colore
z acuit visum / z si ponit in aure
confert grauitati auditus · z valet e
tovemes equibus omnibus corporis
pter vlceribus intrinsecis · z oz q
detur in potu i ieiunio z detur
primo parum ex eo deinde augeat
in dosi eius paulatim donec perve
niat ad ij · conos / z quidam tribuunt
· ij · conos z plus ¶ Et z vinum squillic
fit in hunc modum accipit squilla
sicut diximus sumus z desiccatur
in sole z accipit ex ea quantitas
· lb · mane z terit z cribratur cum
cribro tenui z ligatur in panno
lineo z ponit parum in · xx · lib
vini dulcis novi · s · musti z di
mittitur sic intus · iij · mensibus / de
inde colatur vinum z ponit in alio
vase z sigillatur postquam est obturatum
opertum vasis bene sit ex squilla
humida in hunc modum accipiat ex
ea cruda recenti sicut est z in
fundatur sicut in fundunt rape et
accipiat ex eo duplum eius quod
accipit z sicca z ponatur super ipsum
mustum z ponatur in sole · xl · die
bus z coletur z reponatur z hoc tale
quanto est antiquius tanto est me
lius ¶ Sic fit etiam vinum squilliticum
alio modo nam accipit squilla et inci
datur z incidit z accipit simile ex
ea · iij · mane z ponit super eam ex bo
no musto ij talie amphora · i · z dimitti
· xl · mensibus / postea colet z repo
natur in vase z vinum squilliticum
confert malicie digonis z corru
ptioni cibi in stomacho / z flegmati grosso vi
scoso quod est in stomacho / z in testinis
z dolori splenis z sciatice z commocioni
cerebri z male habitudini que preparat
ad ydropisim / z confert ydropisi
z yctirie z singultui et torsionibus
z in stomachis z paralisi z opilationibus
et rigoribus febris antiquorum z attrac
lactorum z dolori lateris z provocat · m ·
z notandum tamen quod in fert nimis est
modicum z ipsum est quasi venenum
z melius vinum squilliticum est illud
quod est antiquum / z oz quod caveat
potus eius in febribus z qui i me
bris interioribus sunt vlcera
288 Hacub · i · al ·:· Hacub ·:·
Hcoroog · d · salvus sit quidam
qui putat quod sit quedam herba
quam nominant homines orientis h̄
nomine z spina lata huius folia
similia sunt albe camelleonte · z
elizatur hec planta in primo suo or
tus z comeditur cum oleo z sale
z lac eius quod egreditur ex radice
ipsius si bibatur ex eo · ʒ · i · cum melli
cratro provocat vomitum ¶ Paulus
qui bibit ex succo huius cum melle
cum aqua ca · in pondere ʒ · ij · co
monet vomitum Kurraurina ·:·
289 Hauroth · i · Kurrau ma ¶ Sunt
enim due species maior z minor
¶ Et maior · d · chelidomonthoria
dicit quidam quod nominatus hoc nomine
eo quod incipiat apperire yrundines
z desiccant qui abscondunt z pu
tant aliqui etiam quod sic nominatur
propterea quod cum excecantur pulli

yridum defert eas pr hanc
herbam et dat eis in cibis et redit
ad eos visus / est planta hns h
astam subtilem cuius longitudo
est 19. brachii et plus ex qua eg
diunt ramuli non d. in quibus sunt
folia similia foliis darothio n
quia sunt formosiora et mollio
ra et albiora et color eorum vergit
ad colorem celeste et flores glau
cos similes floribus herbe que
dicitur erbbu et similis coloris crocei
et sapor eius est acutus mordicans
linguam mordicatione forti cum
amagitudine et fortitudine odoris
et radix eius de super est vnica sin
gularis et de subtus partes / et habet sem
simile semini papaueris de parcais
exus in   follicul longis
in quibus est semen simile semini pa
paueris tamen pri maius C Et q
administratur ex hac planta est succus
et radix eius C G. Virtus eius
prima est calefactiua et desiccatiua
in 3. gradu propter succum eius. et 2a. virtus
que abstergit abstersione forti /
et tertia virtus qua qui curatur cum
succo huius plante omne quod est ag
gratum coram pupilla oculi ex eo
quod necesse est resoluto confert valde
et auget in acuitate visus et qui datur
ex radice eius yetitis que est ca
pitulorum ceptas in vino albo et
aniso confert et qui masticatur confert vel
tum dol dentium C D. qua h plata
titur et exprimitur succus eius et mis
cetur cum melle et coquitur in vase
eneo sed penas acuit visum et
accipiuntur radices et fo cum ramis
suis in semine in pn° estatis et terun
in vini et exprimitur succus et dimittitur
in vmbra donec coaguletur et inspis
setur et sunt in trisci / et qui datur
in patu de radice eius cum aniso
et vino al. curat yeticiam et qui
fit emplastrum cum ea et vino curat
formicam / et qui masticatur curat
dol dentium C Ez inter chelidonio
et est memire est planta altos
hns ramos et graciles quos habet
sicut virgam et habet folia similia fol
cussus i. edere nisi quia sunt rotunda
et minora et pinguiora albe   et
pinguiora habencia viscositatem
et mollia et habet radicem in radi
culis que dicuntur ab ea pluribus
minutis et dispersis longis annexis
ad inuicem sicut spice feniculi
no extensis sicut terram nascitur
ppe kyay C G. Virtus eius pa
est virtus que calefacit et desic
in 3. gradu. et tertia est virtus que euellit
albores vnguium et qui ponitur super
cutem adducit eam / et qui fit cap
pitgium cum succo eius tunc conducit
per nares superfluitates cerebri C D.
virtus eius est similis virtuti piperis
rubei qui applicatur cuti vlcerat
eam et eradicat vngues lep
sos et exprimitur succus eius et misce
tur cum melle et mittitur per nares et mun
dificat caput   Raphanus :·

290 Funel i. raphanus. G. virtus
eius prima est ca. in 3. gradu et de
siccatiua in 2. et 2a. virtus que re
soluit et tertia virtus que confert le
tigini faciei et liuori qui fit in
cute / et semen huius est fortius o
bus partibus plante huius et agrest
quidem est fortior domestico / et
dixit in libro de dieta quod virtus eius
est subtiliatiua calefactiua calefac
tione forti et quod inquit sicut enim est
acuitas / et dixit quod olim raph
ani est oleum simile oleo de sisa
mo quia est calidius eo C D.

nupha. a. qui comedit z̄ guat ve
tositates ht bonum saporem z no
est bonus stō / facit eructuac
pro vrina z calefacit / z qui co
medit post cenam mollit ve
z inflat cibum addescendendum z tu
fumit an cibum / pro vomitu
z ipe sotiliat ss z si decoquatur
vel fumat z fert tussi antique z
humiditatibus grossis aggregatis in pectore
z cortex qui administratur in secessu
bus est magis prouocatiua vomitus z
conueniens ydropisi z qui fit e
plastrum cum eo z fert splenetias
z qui infricetur cum melle z fit e
plastrum cum eo aufert liuorem q
fit sub oculo z fert morsum typi / z
qui infricetur cum farina lolii fac
pilos nasci in alopicia z abstergit
git bothor / z qui comeditur
confert strangulacionem fungorum z qui
bibit pro voa. a. Semen vero eius qui
bibit cum aceto facit euomere z
pro vrina z resoluit duriciem
z tumorem splenis / z qui coquitur
z fit gargarisma cum decoctione
eius resoluit squinanciam / z qui sunt
in potu z fert morsum ali z qui fit
emplastrum cum eo z aceto aufert
vlcera que dicuntur ancoria alba
cone forti z confert stō. Ced ru
phaus agrestis que vocant indiant
armoracio ht folia similia fol
rafani domestici z ht radice sbtile
longam z sapor eius est acuitatem
tale cuius folia z radix coquatur z co
meduntur z gignit stō / Et virtus
eius est calefaciendi in flatina pro
vrina e. a. z qui sunt in aceto
to venit stō / qui suntur cum melle
incidit humores grossos z viscosos
qui sunt in pectore / z radix eius

conbruitur z puluizatur sup vlcu
humida z mundificat ea z desiccat
/ z putauit aliqui q qui exprimitur
eius z datur in potu cum vino q
ad medicinas mortiferas z semen
quidem prius facit hoc Sz nos q
dem multum experti sumus de hac
planta q qui coquitur multum in
sup ordei dan dissoluitur z datur
in potu ht maximam efficaciam
in egritudinibus pectoris antiquis
que sunt ab humoribus s viscosis
Rufus. rafanus confert stō z pro
vomitum z est malus capiti z oculo
z dentibus z palato z cibum ec
corrumpit z est generatiuus omnibus eis
z guat vetositates in stō bz p
tibus ventris. Humaym propter sua
maliciam pnfitio sue sbe. Ce
aulus / semen eius resoluit hpoces
qui sunt sub cornua oculi z mundi
ficat maculas antiquas que st
in facie / z virtus foliorum eius in
omnibus est sicut virtus psscrip. Cas
serosius in libro de agricultura confert
dolori renum z vesice z tussi z incitat
coitum z auget lac z defendit
corpus a morsibus venenosis
qui liniuntur cum eo z semen eius q
fert venenis sicut tyriaca z qui
confundit rafanum z picitur super scor
pione moritur statim. Ysaac dix
in quidam amicus meus q expertus
est hoc z inuenit verum / nam distil
lauit aquam rafani super ipsum z vidit
stati inmobilem deinde continuo
inflatus est z crepuit p medium
Et rafanus confert sc̄ specialiter p
ioditatum febrium z dolet ventris qui
separatur vel premitur semen eius cum
melle z si quis pungitur a scorpione
si comedat rafanum non sentit
dolore qui est expunctura z ipe
delet cicatrices z remouet

ex ubratione ⁊ facit nasci capillos
in allopicia / ⁊ si assuescit eo ille
cuius capilli cadunt confert ei / ⁊ qui
semen eius bibitur citat dat coitus
sed ipse auget pediculos in corpore
⁊ si bibatur succus eius expellit
aquam ydropici. ¶ Tabari. rasa-
nus dissolvit duricies ⁊ semen eius
confert impetiginem / ⁊ succus foliorum eius
purgat ytericos ⁊ frangit lapidem
⁊ evacuat aquam ydropici. ¶ Altan-
zi auget in desiderio coitus ⁊ in sp-
ermate. ¶ Albemine si comeditur cum
frigidum facit nauseam ⁊ si come-
ditur cum eo amplius facit emo-
ne ⁊ corrumpit cibum in stomacho / et
signum huius est eructatio eius ⁊ so-
quidi eius confert ytericie ⁊ dat coitus
⁊ opilationem eius etc. **Panax eschilibz**

291 Panax eschilibz i. panax escle-
pii. D. est planta de cuius medio
egreditur virga subtilis cuius longitudo
est ita brachilen unum ⁊ habet nodos
⁊ folia similia maratro nisi quia sunt
maiora ⁊ pilosa habet odorem bonum
/ ⁊ super virgam est capitellum super quod
est flos aurei coloris / ⁊ semen
acutum habens bonum et odorem
⁊ habet radicem amaram parvam ⁊ subti-
lem. ¶ G. propter capitulum de oppoponati
est nunc tamen quod diximus ante ⁊ propter
hoc administratur flos ⁊ semen eius cum
melle ⁊ curantur cum eis vulnera extra
⁊ ulcera corrosiva. ¶ D. flos ⁊ se-
men huius plante quando teruntur ⁊ mis-
centur cum melle ⁊ ponuntur super ul-
cera confert eis / ⁊ confert ulceribus
corrosivis / ⁊ qui bibit cum vino
aut miscetur cum oleo violis ⁊ fit
inde i. unctio confert morsibus ve-
nenosis. ¶ D. panax cartamo et
panax tiromo habent folia similia
⁊ florem aurei coloris et

⁊ radicem subtilem non multum
intrantem siccam saporis [?] acuti
qua radix quando sumitur in potu confert
morsibus venenosis. Similiter et
folia emplastrata faciunt. ¶ G. virtus
huius est sicut virtus illius quam
supra ⁊ in memoratamus etc. **Agnus castus**

292 Kamaniket i. agnus castus
castus dicit quod est arbor ab-
rahe ⁊ semen eius dicitur agnus casti
⁊ nominatur pipella ⁊ est piper
cumiedorum. ¶ D. sunt enim species ⁊ di-
cuntur hos eo quod religiosi sternunt hanc
plantam sub lectis ad restringendum
libidinem ⁊ nominatur logia propter duriciem
virgarum eius ⁊ est planta in magnitudine
arboris. ¶ Nascitur prope aquas ⁊ in
locis agrestibus maxime aquosis
habet virgas durias ad frangendum
⁊ folia eius sunt similia foliis olive
nisi quia sunt maiora longiora
⁊ molliora. ¶ Et quedam species huius
plante habet florem purpureum ⁊ quedam
habet florem album ⁊ habet semen simile
piperi. ¶ G. id quod administratur ex
ista arbore in medicina sunt folia et
semen / ⁊ semen quidem ⁊ flores sua est
subtilissima ⁊ in sapore eius est
acuitas ⁊ stipticitas. ¶ Et virtus
eius prima est calida ⁊ sicca / in 3 gradu ⁊ sua
est virtus que resolvit ⁊ subtiliat
multum / ⁊ etiam virtus est que ab-
scindit libidinem coitus ⁊ maxime
quando comeditur semen eius nam ipse
comeditur assatum sicut comeduntur
species seminum ⁊ aliorum que comeduntur
post cibum ⁊ ipsum cum hoc facit
sodam / similiter ⁊ folia eius ⁊ flos
faciunt ⁊ provocat quidem menstrua ⁊ resolvit a-
postemata dura que fiunt in membris cor-
poris ⁊ aufert lassitudinem quando ponitur
in unguentis sedativis. ¶ D. seminis
virtus est calefactiva stiptica ⁊ ipsum
quando sumitur in potu confert ydrop-
⁊ qui bibit ex eo .3. i. cum vino

pro ui
⁊ ur

et provo. ap. et urinam et debilitat
potentem fpmati et ipsum inducit so
dam et qui decoquuntur folia eius
cum semine suo et fit evacuatissima in
de coctione ipsa confert dolori iunctu
rarum et apostematibus calidis / et qui semen eius
bibitur cum pulegio aut fit su
ffumigio cum eo curat sodam / et qui
miscetur cum aceto et oleo dulci
et funditur super caput confert litar
gie et carrabinto / et qui ramus eius
cum folijs seminatur aut fit suffumigi
um eis fugantur alia venenosa et
qui fit emplastrum cum folijs eius
confert morsibus venenosis et qui
miscetur cum butiro et folijs vince
mollificat duricies testiculorum et qui
fit emplastrum cum semine eius cum
aqua sedat dolorem cragradiarum
cum / et ipsum semen cum folijs curat
excoriationes et concretiones interiorum et
vulnera et putant aliquid quod si via
tor facit ex ligno isto baculum
quem deferat secum in itinere suo
custodit eum ab offensione ad
lapides et alia et ab excoriatione que
fit ex fricatione membrorum in itinere

297 Haudeniq. i. oi. : Origanum
Agrinum. d. est cum spe(cies)
una dicitur origanum erad hiunki
huius folia similia folijs ysopi et
capita non rotunda sed velut
divisa et in summitatibus virgarum est
semen dure. c. 6. et virtus eius prima
est calesima desiccativa in 3 g.
/ et secunda est virtus subtiliativa et inci
siva. c. d. Virtus huius plante
est calefactiva et ideo qui sumitur decoc
tio eius in potu cum vino confert
morsibus venenosis et qui bibi
tur cum rob succurrit illi qui pota
vit opium et est succus ipsius / et qui
bibitur cum secanabin succurrit
illi qui bibit gypsum et illi qui bi
bit venenum quod dicitur alkimicatum
i. atomicum et est strangulator / et
qui sumitur in cibo est conveniens
attractioni carnis lacteorum et restaurat
capita eorum / et qui bibitur ex eo succo
quantitas duorum cassiatur cum aqua
et melle laxat superfluitates fleumaticas
et provo. ap. et qui comeditur cum va
lente ad proportionem confert ydropicum
et qui miscetur cum melle / et fit
cum eis looch curat tussim et qui
fricatur corpus cum decoctione
eius confert scabiei et pruritui et sumit
in potu eius decoctio in balneo
curat yctericiam et succus eius teres
curat apostemata faucium et uvule et cilla
et qui miscetur succus eius cum oleo de
yreos et mittitur per nares mundificat
caput / et qui miscetur cum lacte et
distillatur in aure sedat dolorem eius
et fit ex eo medicina vomitiva cum cepe
et sumach qui comeditur nam ex eo
accipitur et exprimitur succus eius in
vase cupri et supponitur in sole. xl.
diebus et hoc in diebus canicularibus
et qui sternitur hec planta in domo fu
gat alia venenosa et ex eo est aliud
quod dicitur omcis cuius folia sunt albiora
folijs huius supradicti et est magis si
milis ysope et semen eius est gra
cornula pondens dure. c. et virtus
eius est in via virtutis supradicti
et non est melioris virtutis prime spe
ciei nisi quia est debilior ea. et ex il
lo est quod dicitur origanum. c. tamba
cuius folia sunt similia folijs ori
gani et habet virgas subtiles quarum
longitudo est. i. palmi et plus
et super ipsas est corona similis coine
aneti in qua sunt flores albi et
habet radices subtiles in quibus

non est immanitum et folia huius
et flores qui sumuntur in potu cum
vino conferunt proprie venenosis morsibus
G. virtus eius prima est cale
factiva et desiccativa in .3. gradu. et se
cunda virtus subtiliativa intensa. Et
trahit a ortica nisi quia habet folia
latiora et reperitur in eo in aliquibus
huius subtiles ramos et folia sub
tilia et quidam nominant eum per
sicum et in aliquibus locis reperitur
aliud huius folia maiora et latiora
et maius semen. G. in sapore eius
est stipticitas. D. arborum virtus
est ca. pro vna vice. et qui bibitur de
cocto eius laxat ventrem et facit de
scendere superfluitates colericas / et
qui sumitur in potu cum aceto confert
splenetico / et qui bibitur cum vino
confert potui venenoso quod dicitur alchi
sa et pro uno anno. et administratur cum melle
in looch ad tussim et asma. plonis
ca. et potio eius est conferens fasti
dio et debilitati stomachi / et eructuationi
acetose et nausee et datur ex eo in
potu illis qui eructuant sicut talia com
sumunt ca. et qui fit emplastrum cum eo
et sanich solvit apostema flecta et confert
294 ydropisi pulegium. D. est ex eo
quod dicitur alue ut aluege .i. pulegium
G. in sapore eius est acuitas et
amaritudo pauca. Et virtus eius
prima est calefactiva / et propter hoc qui ponitur
super corpus exterius generat vesi
cam / et si dimittatur ibi longo tempore
vlcerat et ipsum pro. an. et virtus eius
secunda est virtus que subtiliat et tertia
virtus que expellit humores viscosos
per exsiccationem / a pectore et pulmone. D.
est calefactivum subtiliativum et maturativum
qui sumitur in potu pro. an. et expellit
urinam et extrahit fetum / et qui
bibitur cum vino et sale et melle ex
pellit superfluitates stomachi et confert
huic asahasmo et qui bibitur cum
aceto aqua mixto sedat nauseam
et mordicationem stomachi et purgat superflu
itates multas / et qui bibitur cum vino
confert morsui venenosorum / et qui
applicatur naribus cum aceto ex
citat sincopizantem / et qui desic
catur et q bulitur et administratur
vero stringit gingivas fluxas et qui
fit emplastrum cum eo et sanich sedat
apostema ca. et qui fit emplastrum cum
eo solo et assiduatur donec fit
rubea cutis confert podagre et
qui administratur cum decocto aufert
verrucas que dicuntur amena et qui
fit emplastrum cum eo et aceto fit spe
lenatico et qui fricatur corpus in
balneo cum decoctione eius
sedat pruritum / et quando sedent mu
lieres in decoctione eius confert
ventositatibus matricis et ascensui
eius ad superiora / Et invenitur
in hac planta alia species cuius
flos est albus et hec dicitur masculus
et alia cuius flos est purpureus et
dicitur femina et ambe nominantur
in aliquibus balua et nominatur
hoc nomine propter fetus pastorum
quia qui ipsi eum comedunt
augetur eorum daga Diptamus
295 Est est quod dicitur dictanum .i. dip
tanum et est illud quod quidam
nominant aluegem arraba
et quidam nominant eum mecha
et est exsiccatum mense nascitur mul
tum in cretesi insula et est acuti
saporis multum et est simile alue
gen nisi quia folia eius sunt ma
iora et sunt similia foliis plate

Vocatur aiadam / et diadam quidem
est alba et mollis et implentur
ex ea culcitre sicut ex lana
et super alnam et chachum est
res similis lane et non habet flo-
rem ut dicit Se. G. substantia eius est sub-
tilis plus quam substantia pulegii a-
grestis. Et operatio eius est si-
cut operatio pulegii domestici
nisi quia est fortior virtute eo
quia illud non solum in potu
datum venenum est et fit cum eo
nastali seu fumigio extrahit
fetum mortuum. Et dicunt quidam
machararbachirite qui proiciunt
sagittas et a casu infigunt
eas carnibus suis dant eis
in cibo de hac herba et egreditur
sagitta ab eis statim / et est
de eo quod dicitur dictamnum quod
nascitur in pluribus locis et est
simile diptamno nisi quia est
minus eo et non est ita acuti saporis
et facit ea que facit diptamnum
nisi quia est minoris virtutis.
Defertur autem ex cretensi in-
sula. Species alia diptamni huius
folia similia foliis sisimbri et
virgas maiores virgis sisimbrii
et in summitatibus eius sunt folia
similia fol. origani agrestis
nigri coloris et pulcri et odor
foliorum eius est inter odorem
salvie. G. Sed diptamnum est me-
sacramesir non est venenum et est
debilius metramesir et omnibus.
Et odor eius est multum bonus
et facit omnia que facit diptamnum
nisi quia est debilius eo et inve-
nitur in confectionibus unguentorum que
sunt ad morsus venenosos et pro-
vocat .ay. et confert [illegible] odore
sic fugiunt alia venenosa

Calamentum

296 Calamentum D. et est ex eo quod
dicitur calamintum et dicitur ab
aliquibus pulegium domesticum
sed verum est magis dici montanum
et sunt eius tres species. Una habet
folia similia foliis bedarog
id est ozimum quorum color vergit ad al-
[illegible] et habet ramos cum multis nodis
quadrangulatos et flores purpureos
et est ex eo aliud simile pulegio
in odore et foliis suis nisi quia
sunt maiora foliis pulegii et nomi-
nant id aliqui pulegium agreste
eo quod assimilatur pulegio in odore
et romani nominant illud proprie nepi-
tam. / Et est species tertia que est
similis mente agresti nisi quia
folia eius sunt longiora foliis
mente et virge ipsius et ramuli
sunt maiores virgulis et ramulis
aliarum specierum / et virtus eius est
debilior virtute aliarum specierum.
Radix vero eius melius est ima-
menti nascitur in campis et in locis
asperis et aquosis. G. Substantia eius
est subtilis et in sapore eius est
acuitas et caliditas manifesta
et res prinies amaritudinis pauca.
Et virtus eius prima est virtus
que calefacit in .3. gradu et virtus
secunda eius est que abstergit et in-
cidit et subtiliat / et tertia virtus
quod qui bibitur succus eius cum aqua
mellis provocat sudorem et resolvit
et desiccat / corpus totum et teritur cum
oleo et inungitur corpus cum eo totum
et confert proditis et propinatur in potu
et ad hoc et qui sunt emptici si-
sciam huius sciatice dolor est
medicina magna quoque attrahitur
ab profundo et calefacit membra

Liuor

omnis / nam ipsum adurit cutem
adustione manifesta / et qui sumitur
in potu pro. an. et qui sumitur est
ex medicinis magis confortantibus le/
pros non solum resoluendo humo/
res in resolutione sed etiam incidit
et subtiliat humores grossos in/
cisione et subtiliatione forti / et
abstergit liuores et aufert illum
qui fit sub oculo / et melior modus
administrationis / ad hoc est quod decoquatur
in vino et emplastretur locus cum eo
et proprie dum est in tenuis / et ipsum est sicut
est valde forte / ad comburendum
oculo / et qui ponitur in loco nisi mo/
morditur venenosum aliquod sicut
opponitur cauterium ignis confert multum
et tu debes scire quod omnis medicina
per quam tenuit et habent acuitate penetratiua
et subtilitate attrahunt cito ex pro/
fundo corporis humiditates quas
reperiunt in locis illis / et qui sumitur
in potu succus eius aut fit clistere
cum eo occidit ascarides et lumbri/
cos et occidit similiter vermes qui generantur
in auribus et in vlceribus putridis
et qui sumitur in potu et fit nastale
cum eo occidit et expellit fetum
et confert coartationi anhelitus et
ycteritie propter amaritudinem quam habet ipse
sicut omnis medicina amara confert
eis nam ipse abstergit et aperit opi/
lationes / et pulegium quod montanum
est magis iuuatiuum in omnibus
hiis quam domesticum / et nulla medicina
est adeo bona obtalmie sicut
pulegium propter quod desiccatur et teritur et
fit collirium cum eo Ad. folia ori/
ganum istarum specierum habent acutum saporem et
pungentem linguam puncture forti
hinc qui bibunt aut fit emplastrum
cum eis confert morsibus veneno/
sis et qui bibitur de cocto eorum pro
leo. an. et confert conquassationi carnis

musculorum et sumitur [illegible] cum eo corpus et
asmatici et dolori lateris et tortionibus
et colice passioni et rigoribus fe/
brium et qui sumitur in potu cum vino
est conueniens ad resistendum
venenis mortiferis / et mundifi/
cat ycteritiam / et accipitur ciminum
seu cortum et teritur et bibitur cum
melle et sale occidit vermes in ven/
tre qui dicuntur desiccati et similiter lum/
bricos longos et ascarides et qui co/
meditur aut bibitur per se ipsum augmentat
cases [illegible] confert elephancie et confert
debilitati stomaci et pro. an. et qui
tunduntur folia eius et fit cum eis na/
stale educit fetum / et qui fit fu/
migium cum foliis eius fugat
alia venenosa et sternuntur folia ad
ramis in domo et idem facit et qui
coquitur dum est in tenuis cum puta
et fit in emplastrum confert cicatricibus ni/
gris et aufert eas et liuorem qui
fit sub oculo a sanguine mortuo
fit quoque emplastrum cum eo sciati/
ce et adiuuat multum et confert inna/
[illegible] magnum / et qui succus eius
distillatur in aure occidit ver/
mes qui generantur in ea cum au/
xilio dei Radix piperis.

297 Balsamine .i. radix piperis
Et albemesuay radix piperis
defertur ad nos ex tribus et confert
colice et dolori frigido / Rasis balsa/
mine est ca. et est bona colice
et ventositatibus et sunt ligna arboris
piperis Carescah balsamine
est ca. et sic. confert colice et aliis
doloribus frigidis Satureia

298 Sahatum .i. tymbria .d.
Et est planta omnibus nota et e
sahatur .i. satureia nascitur in locis
saxosis et asperis et est similis thymo
nisi quia folia eius sunt maiora

et molliora et habet spicam plenam
floribus quorum color tendit
ad citrinitatem et viriditatem / et
virtus eius est sicut virtus thimi
et administratur sicut thimus et est
conveniens usus eius ad con-
servationem sanitatis et ponitur in
cibis quedam ex ea seminatur
in ortis et est debilioris operationis
quam alia / sed ipsa est magis con-
veniens in cibis quia acuitas eius
est magis remissa. ¶ Virtus tym-
bre est calefactiva incisiva et desic-
cativa et resolutiva et provocat uri-
nam et expellit fetum et purgat
membra interiora facit exsiccare
superfluitates a pectore ¶ Albemey
saturegia est calida et sicca in .3. gradu. et
maxime agrestis et proprietates eius
est quod expellit ventositates et
inflationes et torsiones et facit
digerere cibum et expellit superflui-
tates que sunt in stomacho / et provocat uri-
nam et acuit visum debilitatum
ab humiditate. et propter hanc causam co-
meditur cum bodaroch et rafano
et confert dolori sciatice quando fit em-
plastrum cum ea cum eruca cum fru-
mento trito / et agrestis fortior
est domestica. Centaurea maior

299 Katarion kibar id est centaurea
maior. Dyascorides. habet folia similia
foliis vitis vel gallis longa et
viridia sicut folia caulium in sin-
uositate gradatum incisa habet virgam
similem virge acetose cuius lon-
gitudo est .2. brachiorum aut
.3. habet ramos plures egredientes
ab una radice super quos sunt
capitella similia capitibus
pomis . ad longum tendentia
et habet fructum cuius color est similis
bl'alhatie semen simile carta-
mo
cum flore eius / et flos eius est
similis lane / et habet radicem duram
grossam ponderosam cuius longitudo est
.3. brachiorum et est plena humore
et acuti saporis cum stipticitate pauca
dulcedine cuius color est ad ru-
bedinem tendens et color succi
eius est sicut color sanguinis /
¶ Nascitur in terris soli expositis et in
montibus arborosis et in terra
pingui ¶ Galienus. quod de ipsa administratur
est radix eius et in sapore ipsius
est sapor compositus diversus nam
in eo est acuitas et punctio et stipticitas
cum pauca dulcedine ¶ Et virtus
eius prima est virtus que calefacit
et secunda est virtus que incarnat et
conglutinat et abstringit et fortifi-
cat membra / et tertia est virtus que
provocat menstrua et expellit fetum mor-
tuum et corrumpit vivum et expellit eum
et conglutinat vulnera et confert sputo
sanguinis et quantitas dosis eius
.2. aurei et si ille qui habet eam habet
febrem bibat eam cum aqua si non
habet febrem bibat eam cum vino et
confert attritioni interiorum et coarta-
tioni anhelitus et tussi antique
et succus radicis facit idem quod radix
ipsa / et quidam administrant eam loco
licii ¶ Galienus. radix huius quando sumitur
confert attritioni lacertorum et dolori
lateris et asmati et tussi antique
et sputo sanguinis a pectore / et
qui dat febricitanti ex hiis quando ista
patitur detur cum aqua et non
febricitanti cum vino . ʒ .ij. radicis
ipsius et quando datur secundum hanc formam
confert dolori et torsionibus intestinorum
et quando contunditur et ponitur in modum
naspati provocat menstrua et educit fetum
et propter suam acuitatem expellit

fetum mor(tuum) / et eo extrahit vinum
et succus eius facit hoc / Et quando coqui-
tur donec sit recens et humida et
administratur in vulneribus aut si est
sicca infunditur primus et postea commisce-
tur et imponitur in vulneribus / Similiter
consolidat antiquum nam per suam stip-
ticitatem conglutinat ea / et succus
similiter consolidat et conglutinat
vulnera et quando decoquitur caro cum ea
coxit cum carnibus in olla conglutinat eas / Hircanes (?) autem
interea licie exprimunt succum ex
ea et deficcatum servant ut utantur
eo loco licij ¶ Abenmesuay
pietas radicum centauree maioris
quod laxat flegma viscosum et co-
lericum sedibus et confert sciatice
quando sumitur cum vino aut fit clistere
cum ea ¶ Albanzi laxat flegma la-
xatione forti et aqua decoctionis eius
fortiter. Centaurea minor. G. :·: P.

300 Rauturion (?) sagesa i. centaurea
minor. D. nascitur in aquosis
locis et est similis herbe ypericon
aut moriano aut virgam longam
quasi palmi et habet florem rubeum
vergentem in purpureitatem similem
flori plante que dicitur hambes
et habet folia parva oblonga sicut
folia rute et semen sicut granum fru-
menti et habet radicem parvam in
qua nullum est iuvamentum. G. Ra-
dix huius plante non est alicuius
iuvamenti et in sapore ipsius vincit
amaritudo plurimum ad. et est in eo stip-
ticitas pauca ¶ Et virtus eius
prima est virtus que desiccat / sine
mordicatione et secunda virtus que in-
carnat et mollificat et abstergit
/ et tertia virtus que incarnat vul-
nera magna quando ponitur recens super
ea viride emplastri et incarnat et

consolidat ulcera antiqua difficilia in-
carnationis quando administratur re-
cens sicut diximus et quando desic-
catur et administratur cum unguen-
tis incarnativis et desiccativis
in quibus est potentia incarnandi mol-
lificandi apta dicitur fistulas
et ulcera profunda et in illis in qui-
bus est potentia mollificandi apta
dicitur antiqua et mundandi corrosiva
antiquas malas profundas et est
magni iuvamenti valde et ipsa
etiam cum emplastris que curant
corrosiones que fiunt ab humoribus
fluentibus advenientibus et quando coqui-
tur et fit cum decoctione eius cli-
stere humidi sciatica expellit humo-
res colericos et quando laxat, per tunc quod
educit humores sanguineos / et tunc
confert ei magis / Et virtus suc-
ci huius est sicut virtus herbe et operatur
ad omnia que diximus operationes
bona et fit collirium ex eo et ex eo
admixto melle et quando fit nasta-
le ex eo expellit fetum et pro-
vocat; et quando datur in ea in potu huic
egritudinem in nervis suis confert quia
desiccat et incarnat sine nocumento
et ipsa quidem est ex nobilioribus et
excellentioribus medicinis ad opera-
tiones eius et est confert maxime
cerebro dicitur splenis qui apparent
extra aut sumitur in potu ¶ Et
sapor huius herbe est amarus
multum qui ipsam comedunt et cetera
et fit emplastrum conglutinat vulnera
et mundificat ulcera antiqua
et incarnat et consolidat ea /
et quando coquitur et sumitur in potu de-
coctio laxat et colicam consolidat
et fit cum ea clistere ad sciaticam

et laxat sanguinem / et aufert dolorem eius cum
miscetur cum melle absterget
visus et admiscetur in castallibus
et provocat menstrua et expellit fetum
et qui sumitur in potu aut in fumi-
gatione confert dolori morsi pre-
exprimitur aut succus huius planta
te dum sit semen quod in floribus
continetur et semine infunditur
in aqua diebus v. postea coquitur
donec videatur consumpta aqua i-
psa tota / deinde colatur cum ex-
pressione et proiecta substantia accipiatur
colatura illa et coquitur iterum do-
nec fit spissa sicut mel / quidam
vero accipiunt ipsius herbam dum
est virens et dum habet semen et te-
runt et exprimunt succum eius et
ponunt in vase et exponunt soli
et miscent cum bastulo sepe et quod
ex eo superficie desiccatur miscetur
cum parte inferiori liquida et te-
gunt de nocte propter rorem nam ros
prohibet coagulare succos eius / Et
qui voluerit exprimere succum a radice
cuiusque sicca aut planta sicca
oportet quod coquatur primo / et postea sicut
diximus in genciana / Et qui vo-
luerit exprimere succum a radicibus hu-
midis aut corticibus seu herbis
humidis oportet quod terat eas et exprimat
et ponat in sole sicut diximus et
secundum hanc formam exprimuntur succus
tapsie et mandragore et vue al-
be et similium huius. Gummi arboris
adad i. lini et absinthii et similium horum
extrahitur quando coquuntur donec aqua
inspissatur sicut diximus supra
/ Abenmesuay proprietas huius p-
lante est quod laxat fleuma visco-
sum simile ferri et confert sciatice
quando sumitur in potu decocto eius
/ quando fit clistere cum ea / Est dosis
eius est in pane ʒ. ij. et electuario
ʒ ij. cum oleo sisamino.

301 Kardamei / Carui agreste

K. i. carui agreste dicitur persice
carda et a romanis sineti. D. melius
ex eo est id est illud quod defertur
ab armenia et est de eo in terris
indie et arabie et melius ex
eo est illud quod est difficile frangi le
plenum commixtum durum et grave et
extense superficiei cuius sapor est
acutus pauca acuitate quod autem
non est tale ex eo non est bonum
. G. sapor ipsius est amarus cum acu-
tudine pauca / Et virtus huius
prima est virtus per virtus que mundificat
vinces et aufert scabiem cum for-
titudine quando fit linitio cum eo
et aceto. Ed. Virtus eius est tale
semina quando sumitur in potu cum aqua
confert epilepsie et tussi et sciatice et pa-
lisi et relaxatione et contractioni nervorum
et tortionibus ventris et expellit
ascarides et quando bibitur cum vino
confert dolori renum et stranguirie et
puncture scorpionis et generaliter omnibus
morsibus venenosorum et qui sumitur
ex eo in potu ʒ. ij. cum cortice ra-
dicis lauri frangit lapidem / et quando
suffumigatur cum eo pregnans educit
fetum et provocat menstrua. Et quando linitur cum
eo curat scabiem et ingreditur in lo-
tionibus oculorum et propter suam caliditatem
rubificat cutem sicut sinapis.

302 Kesum i. abro / Abrotanum

tanum. D. sunt enim due species
una dicitur masculus et alia femina
Sed femina est sicut masculus
dicitur tamen in hoc quod ipsa est plan-
ta similis arbusto huius folia
al. et est plena foliis que sunt si-
miniculos eius scissa per quasi scissa

sicut folia saricon / et in sumitate
eius est flos ad rotunditatem
tendens aurei coloris apparens
in estate habet odorem bonum cum
pauco gravedinis amari sapo-
ris / et dicunt aliqui quod id quod est in sici-
lia sit melius Et masculus habet ramos
subtiles lignosos aliquantulum
et est prima planta eius sit absinthium
et administratur ex eo flos eius et
sumitates ramorum. B. Substantia eius est
terrea quam subtiliavit calor et sapor
eius est amarus et est in eo parum
stipticitatis ¶ Et est virtus eius
prima calida in .ii. gradu et secunda est virtus
que abstergit et resolvit et incidit
/ et tertia est virtus que cum teritur
parum ex eo et infunditur in oleo et in-
ungitur corpus febrientis ante ad-
ventum rigoris aufert rigorem
et ipsum interficit vermes et cum miscetur
cum ciceribus aut cum pane et fit
inde emplastrum curat apostemata calida
et resolvit apostemata que teritur et miscetur
cum farina ordei ¶ Habrotanum
vero robustum mordicat omnia
ulcera et est calidius et siccius quam
combusta adusta et cum radice a-
neti combure / et est conveniens
ulceribus humidis in quibus est durities
... quod non sunt cum eis apostemata et confert
ulceribus recentibus que sunt in ano
et confert allopicie cum linitur cum
eo mixto cum aliquibus ungentis
subtilibus sicut est oleum de kiua (?) et
oleum rafaninum aut oleum antiquum
et facit nasci pilos qui desiccantur (?)
ortus eorum et si administratur cum
aliquo ex ungentis supradictis /
et similiter cum infunditur in oleo de spi-
nanto quod sit despumanto et oleo sam-

similiter facit eos oriri et hoc ideo quia
dilatat poros sua subtilitate
et sua calefactione et sua mordica-
tione. D. Semen eius cum coquitur
in aqua et bibitur aqua ipsa
confert de tosto (?) eius aut infunde-
tur crudum in aqua et bibitur aqua
ipsa confert coartationi anhe-
litus que cogit hominem stare
erectum et confert sciatice et stranguirie
et retentioni. M. et cum sumitur
in potu cum vino est medicamen bonum
potationibus mortiferis / et fit cum
eo trito et cum oleo mixto un-
guentum quo fit unctio ad
rigorem febrium predictarum et
aufert eos et cum sternitur planta eius
sub lecto aut fit suffumigium cum ea
fugat venenosa animalia ex domibus
et cum fit emplastrum cum eo et ciceribus
decoctis aut cum pane confert
apostematibus oculorum / et cum miscetur
tum cum farina ordei resolvit
apostemata extrinseca et propter suam amari-
tudinem occidit lumbricos et expellit eos
sicut facit species absinthii. et cum
sumitur in potu aut inungitur caput
cum eo et oleo confert exsudationibus (?)
frigoris que sunt in eo et vertigini et scoto-
mie. calefacit enim ipsum et confert
et ipsum quando ingreditur in confectionibus
de yreos ¶ Agnota cum decoquitur
in oleo et inungitur cum eo stomacus ca-
lefacit ipsum et aufert frigora eius

303 Costa i. costus ∴ Costus

R[illegible]o ex eo est ex terris ara-
bum et est albus levis boni odo-
ris ex eo est qui est ex terris in-
die et est grossior niger levis sicut
ferula et est ex eo species / tertia que
est ex terris syrie cuius color est

sicut color ligni buxi quintus cuius odor est stipticus / melior autem omnibus est arabicus, post ipsum est indus / et post eum est syriacus / et melior est arabicus est novus albus plenus durus soliditate et siccus non perforatus mordicans linguam cum stipticitate et aliqua acuitudine adulteratur autem cum radice enule sicca tamen non admiscetur et maxime enule que est ex tribus que dicuntur enulahaica / sed coctio eius est facilis / nam enula non mordicat linguam sicut costus. sed odor eius est a deo fortis et exuberans sicut odor costi et sapor eius est acris multum fortis acutus. ¶ Et virtus eius prima est calida cum calitate multa quasi usque videtur. Virtus in eo est humiditas superflua inflativa / et secunda est virtus que abstergit et attrahit / et tertia est virtus que confert rigoribus febrium quando linitur cum eo corpus / et sicut huiusmodi confert relaxationi membrorum et sciatice et vulve. administratur ubi oportet calefacere aliquod membrum aut attrahere aliquem humorem ab inferioribus et administratur ad provocandum menstrua et urinam et ad tortuositatem et dolorem lateris et ipse quidem interficit ascarides et quando linitur cum aqua et melle super impetiginem mundificat eam et propter hoc quod est in eo de humiditate inflativa accidit quod adiuvat super libidinem coitus quando sumitur in potu cum vino. ¶ D. Virtus eius est calefactiva et provocativa urine et menstruorum et confert dolori matricis et administratur in nastali / et quando sumitur in potu confert morsui tyri / et quando bibitur cum vino et absinthio confert dolori pectoris

et attritionibus musculorum et spasmationibus et excitat libidinem coitus quando sumitur in potu cum vino et melle et expellit ascarides quando bibitur cum aqua et cum eo fit unguentum cum oleo ad rigores febrium / quando inunctio fit ante adventum rigoris et paralisim cum relaxatione et mundificat impetiginem quando linitur cum eo mixto cum aqua et melle et ingreditur in confectionibus unguentorum et medicinarum confortativarum et antidotorum et athalalhame / si fiat fumigatio cum costo interficit lumbricos et provocat menstruum. Gariofilus

302 Karunfel i. gariofilus. G. in sectione alkabarithus est cortex ... sed nomen suum in greco et hoc quia nomen eius in greco est fol ... et ipsum quidem est res que defertur in die similis flori sue arboris et sunt lingua parva nigra quorum sapor est acutus cum pauca acritudine et virtus gariofili prima est calida et sicca in tertio gradu. administratur multum in medicinis et decoctionibus et antidotis. ¶ Paulus quidem dixit sic ipse de littera ad litteram quod significatur quod transtulit ab eo iachim id est quod dicitur in medicinis que acuunt visum et removent namque obscuritatem eius confert sebel. ¶ Albugig glutine garum est simile glutino albotum alcabari et mesuay et basari et rasis confert stomacho et epati et confortat cor et stringit ventrem et digerit cibum. ¶ Ysaac benaram. quando bibitur ex gariofilo ʒ. i. cum lacte ieiunio corroborat potentiam coitus et dixit quod gariofilus sit lignum et fructus eius administrantur sed defertur extrinsecus in die cum ligno suo et sunt in eis

capitella habitata dentes et meliores
ex eis sunt quorum color vergit in
aliquantulum ruborem et habent
multitudinem nitrum maxime illi
qui colliguntur ex arbore sua
cum digitis singulariter unus
post alium ·:· Galbanum ·:·
305 Kene albedi et est bazard .i.
galbanum. D. est gummi pla
te cuiusdam similis ferule in figura
sua et melius ex eo est illud quod
est simile olibano aut amoniaco
mundum sciffum ad herens ma
num non habens aliud lignum neque
semina cuius planta habet grauem
odorem et non sunt nimis sicca
adulteratur autem cum resina pini
que admiscetur ei cum fabis fracti
tis et amoniaco. G. virtus eius
prima est virtus ca. in 3 gradu in princi
pio eius et desiccat in principio 3 et secunda e
virtus resolutiua et mollificatiua
Ed. habet virtutem calefactiua
in flatiua attractiua quando fit nas
tale aut fumigatio provocat menstrua et ex
pellit fetum et quando fit emplastrum
cum eo et aceto et nitro aufert
bothor lacteam et cum ex eo fit
gummi fabe ad tussim et ad asma
et ad torquationes anhelitus et ca
sum et attritiones lacertorum et quando sumitur
in potu cum vino et aqua contra ty
toricas / et quando sumitur in potu sicut di
ximus expellit fetum mortuum
et si fiat emplastrum cum eo dolorem late
ris confert et fatuitat et quando odoratur
excitat epilenticos et mulieres
habentes suffocationem matricis et habentes
opilationes in cerebro suo et quando fit
fumigium cum eo expellit veneno
sa alia et si inungatur aliquis cum eo
preseruat eum a nocumentis veneno
et quando miscetur cum melle quod dicitur sachi
dalion et oleo et appropinquat aliquibus
veneno sis ouiti ea et apponitur dolori
doloroso aut morsicatione
eius et sedat dolorem / et dixit quidam
quod quando sumitur in potu curat singultum
et quando vis ipsum dare in potu dis
solue ipsum cum amigdalatis aut
cum aqua et vino aut cum mellito
aut cum pane calido aut dissoluatur
et si vis ipsum administrare alio mo
do misce eum cum opobalsamo aut cum ere
usto aut cum humiditate que est in felle
et si vis ipsum mundare a sordibus
pone ipsum in aqua feruenti et
dimitte liquefieri nam quod fuerit in eo ex
sordibus natabit super aquam
quod autem residuum est bonum
Recipe galbanum et liga ipsum in
pecia panni lini munda et sus
pende ipsum in vas mundum ita quod
non tangat vas eneum aut
ferreum aut terreum subtile aut vi
treum et stringe os vasis deinde
pone vas ipsum in aquam bullientem
nam galbanum extra in pecia
liquefiet et colabitur cadens in
vas et quod in eo fuerit ex lignis vel
aliis sordibus remanebit in
pecia Grana cum qua tinguntur
306 Karmes .i. grana. D. panni
est arbustum quod administratur
ad ignem accendendum et est medium
inter arborem et herbam cuius
rami sunt multi super quos sunt grana ro
tunda similia lenticule que col
liguntur et reponuntur et confiunt ad tin
gendum et melior ex ea est illa que
defertur ex terris que dicuntur galides
et ardarnisi et armenia / et secunda est
illa de yspania reperitur autem in ar
bore glandium in terris calidis vel
at testosum prunis simile lima
chiis et colligunt mulieres illius
terre cum ore earum. G. in sapore
eius est stipticitas et acritudo

Et virtus eius prima est virtus que
desic/cat sine mordicatione / et secunda
est virtus que abstergit et incarnat
et tercia est virtus que confert ulceribus
magnis et vulneribus in ore et quidam
curant vulnera huiusmodi cum ea tantum
aceto / et quidam terunt eam cum
melle et aceto. D. virtus eius
est utilis quando teritur fortiter et mi
scetur cum aceto adglutina
da vulnera in ore et alia vulnera
aliorum membrorum **Betonica**

3or Rastarat .i. betonica. D. est
herba que nascitur omni an
no huius virgam subtilem cuius lo
gitudo est illius brachii aut plus
et est quadrangulata et habet folia longa
mollia similia in figura sua fol
arboris glandium et in scissuris suis
odorem bonum habentia et folia que
sunt propinqua terre sunt maiora a
liis et in summitate virge est semen col
lectum in se ipso et collectum sicut spice sicut
assimilatur saturei que dicitur tymbra
folia eius colliguntur et desiccantur
et sic servantur non id quod ex ea plurimum
administratur sunt folia ista radices
subtiles sicut radices elle-(boris). G.
sapor eius est amarus acutus / Et
virtus eius prima est que calefacit in
primo gradu / et secunda est virtus que incidit
et abstergit / et tercia est virtus que in
cidit humores grossos et frangit la
pidem renum et mundificat et
abstergit pectorem et epar et pulmonem
et confert epilensie et curat attoniones
norum et lactorum et quando ponitur super
morsuram alicuius animalis venenosi
fraudulenti confert et quando sumitur in
potu confert sciatice et eructua
tioni acetose. D. radix huius
quando sumitur in potu
cum ydromelle

faciat vomitum patenter similiter et quando
sumitur in potu ex foliis eius ʒ .i.
cum ydromelle aut cum aqua ad
attoniones et quassationes earum
et ad dolorem matricis et ad suffocationes
eius confert eis et dantur ex foliis
eius ʒ .iii. cum cotila una vi
ni ad morsus venenosorum. Oportet at
quando fit emplastrum cum foliis eius super
loco morsus confert et quando bibitur
ex eius ʒ .i. cum vino convenit
malicie medicinarum mortiferarum
et si biberit ex eis aliquis primo
et postea super sit aliquid in quo sit medicina
venenosa aliqua non nocebit ei
urinam provocat et ventrem laxat et
quando sumitur in potu cum aqua curat
epilenticos et dolorem splenis / et quando
bibitur de ea ʒ .i. cum aceto et melle
curat dolorem splenis / et quando sumitur ex
ea post cibum in quantitate fabe cum melle
despumato facit digerere cibum /
et quando datur de ea in potu habenti
eructuationes acetosas confert / et datur
de ea habenti malum stomachum ita ut
masticet eam et deglutiat et
bibat post vinum tepidum confert valde
et datur in potu illi qui exscreat
sanguinem a pectore in quantitate
ii. oxolosac cum vino conos
vini cum aqua mixti aliquantulum
tepidi et confert et datur in potu habenti
dolorem renum et vesice in quantitate ʒ .ii.
cum aqua et datur in potu ydropico
febrienti ʒ .ii. ex ea cum ydromelle
et non febricitanti cum oximelle et quando datur
de ea in potu ʒ .i. cum vino pro
.ai. et quando dantur ex ea ʒ .x. cum .x. co
nos ydromelle laxat ventrem quando datur
cum melle confert ulceribus pectoris an
tiquis et sanie que est in pectore
et datur yctericis sicut in ydropisi di
ximus / et datur ex ea ʒ .iii. cum aqua
ca in colica et dolore intestinorum
et sunt aque conos. x. et quando datur

in potu .ʒ. i. ex ea cum .xxiiii. g
ranis piperis cum tribus conos vini
calefit confert dolori lateris / et cum volu
erit operari folia eius oportet primus quod de
siccet ea deinde deinde teratur cum
aceto forti et reponatur in vase vitreo
de quibus si pulverizetur super vulnera que
sunt in cute capitis conglutinat
ea cito / et si accipiatur humida antequam
desiccetur et teratur et fiat emplastrum
cum ea facit horidi / et si sepe de
renovari emplastrum et sic fiat emplastrum
de ea humida extrahit fragmenta
ossium que sunt in vulnere / et ra
dix eius cum coquitur in aqua donec
consumantur due partes aque et liniuntur
cum ea oculi sedat apostema eorum quod
fit in eis et si liniatur frons sedat
dolorem capitis / et cum folia eius humida
teruntur et fit emplastrum cum eis super
oculum aut super frontem facit hoc
et cum coquitur cum vino aut ace
to et fit decoctio et fit ex decoctione
eius oris collusio confert dolori
dentium de ea in potu assidue .ʒ.
i. cum aqua calida ieiunis confert
obscuritati visus et cum datur
ex ea .ʒ. ii. in potu cum aqua calida
confert corrize et catarre et difficultati
urine / Et si mulier non habuit fetum
detur cum vino et aqua et cum fit
emplastrum cum ea vulneribus nervorum confert
et ponitur super membra que volumus
calefacere ipsum et si sumitur de ea in
potu cum aqua antequam potetur vi
num prohibet ebrietatem sicut putant
aliqui et teritur et miscetur cum an
xungia et aqua confert bothor et cum
sumitur in potu cum vino abstinen
tibus prohibet excoriationes que fiunt
in membris eorum ex continuatione
membrorum ad invicem et datur de ea in
potu cum oximelle convalescentibus

et aufert fastidium corporis et cum acci
piuntur ex ea trita .ʒ. ii. et mitt
untur .i. et coquitur donec inspissatur
et fiunt ex eis .ii. trocisci quorum unus
sumatur in potu cum aqua calida la
xat ventrem et prohibet vomitum cibi
et cum herba tota teritur et fit em
plastrum cum ea sedat dolorem et inflationem
ventris et dolorem podagre et ex
trahit venenum ex morsu canis ra
bidi si super locum dimittatur ligata
308 Rero cathami .: Damationes
Ro. quod sit apud aque et vocatur
ipsum hanekamella et est senatio
D. est planta que nascitur magis
habet stipite rectum et ramos et est tota
planta pinguis et habet folia similia
foliis apii dicti petroselinum nisi quia
sunt minora eis et habet odorem bonum
cum masticantur. G. scilicet quod in hac p
lanta est de bono odore et sapore
ita est in ea de virtute calefactiva
et virtus eius secunda est virtus que resolvit
/ et tertia est virtus que provocat urinam
et frangit lapidem renum et provocat menstrua.
D. hec herba cum comeditur cruda
et cocta frangit lapidem et emittit
eum cum urina et provocat urinam et menstrua
et expellit fetum / et cum comeditur
confert ulceribus intestinorum ka
debras / et dixit quod ista est herba
que habet folia pauca rotunda quorum
color est niger et sunt similia fo
liis mente aut foliis ruce in figura
sua : Feniculus
309 Raziene i. feniculus. G. est
ex eo domesticus et agrestis
Sed domestica virtus est prima vir
tus que calefacit in .3. g. et de
siccat in primo / et secunda est virtus que
subtiliat et tertia virtus que generat
lac et confert descensui
aque ad oculum et provo

urinam et menstrua. Et agrestis dicitur maratrum
et montanum et radix eius et semen
sunt fortioris desiccationis quam
radix et semen domestici quod in eo
est plus stiptici et ipse quidem frangit
lapidem et curat stranguriam et pro-
vocat menstrua. Sed hec species non habet vir-
tutem in provocando lac et in-
grossando sicut domestica et ex
eo est magnus cuius semen est
rotundum simile semini coriandri
calidum acuti saporis. Et virtus
eius est similis virtuti feniculi
supradicti nisi quia est debilior. Et
dicitur ubi medicina de mortis quod
alia comedunt feniculum recente
ut clarificetur visus eorum. G.
feniculus cum sumitur in cibo augmen-
tat efficit in lacte et semen eius
facit simile cum sumitur in potu et
quod coquitur cum ordeo et qui bibit
decoctum similiter eius provocat urinam
et ideo confert dolori renum et vesice et
datur ex eo etiam in potu cum
vino ad morsus venenosorum et
decoctum eius provocat menstrua et quando
in potu cum aqua frigida in febribus
sedat nauseam et inflationem stoma-
que accidit eis. Radix vero eius
quando teritur et fit emplastrum cum ea mix-
ta cum melle curat morsum canis
et quod exprimitur succus ex foliis et summita-
tibus eius et desiccatur in sole est
conveniens in collyriis oculorum et
acuit visum et est magis in ma-
et exprimitur succus seminis eius dum
est virens sicut diximus de foliis
et summitatibus et preparatur eodem modo et unde
licet ad eadem valens. G. feni-
culus qui nascitur in asia versus
occidentem habet virtutem similem huius
et homines illius regionis inducunt

liquorem illius feniculi et approximant
eas igni donec sudent et emittunt
humiditatem similem gummi que
quidem est fortior in collyriis quam semi-
nibus agrestis est maior predicto in
quantitate sue plante et semen maius
semine primus. Et est semen simile se-
lanodami (?) et vocatur fabar (?) et habet radi-
cem boni odoris. Et decoctio eius
qui bibit curat distillationem urine
et quod fit nascale cum eo provocat menstrua
et quod sumitur in potu augmentat lac mulierum
et qui bibit de radice eius aut de
semine frangit renum et confert morsibus
venenosis et potus eorum frangit la-
pidem et mundificat vesicam et
decoctio foliorum eius provocat lac et
mundificat pulpas. Et est alia species
ozomaratro dicitur huius folia parva
subtilia oblonga semen rotundum
simile semini coriandri acuti sa-
poris et boni odoris. Et virtus
eius est similis virtuti alterius
feniculi nisi quia est debilior eo
dicitur quod radix eius retinet menstrua
et fluxum ventris. Resina.

310 Ratinegi i. resina. D. sunt autem
species diverse secundum diversitates
arborum a quibus colliguntur. Nam quedam
colligitur ex pinu et quedam non ex
pinu sed ex arboribus aliis. G. illa
que est ex pinu quedam est ex pinu
masculo que dicitur coca et est colo-
fonia et alia est que colligitur ex pinu
que dicitur tituolin et est arbor cuius
fructus est quasi magna et est alia
cuius pinus nominatur tiundam et est
arbor iarchi et facit fructum minorem
priorum et est de ea quedam que fit
in pinu sicut ista que fit in arbore
mastici et in arbore grani viridis
et cypressi et aret. Melior autem ...

Specꝫ resine est illa que est boni
odoris clari coloris non multu ex
istens arida nec nimium humida
sunt Sectalis secationis ¶ Et o
mnes species glutinis calefaciunt z
desiccant z dulcificant ad i vire
propterea qꝫ in aliqua earꝫ est deacu
itate z punctione in sapore et
virtute quantitas maior quam in alia
z quia earꝫ quedam ht subtilitatem
pauca z quedam ampliore / z qꝫ
ht stipticitate z q non ht stipticitatem
¶ Et melius quidem glutinum omnium e
gluten romanum z est mastix z hoc
io quia cum hoc qꝫ in ipso e de
stipticitate pauca cum qua confert
corpori z stomacho z intestinis / est in eo
etiam virtus desiccativa sine mordi
catione z nocumento z ls qui non ht
acuitatem aliquam z est subtilis mul
tum ¶ Et ceterarum specierum glutinis
melius e gluten albotim z est te
bentina / z hꝫ quidem gluten non
ht stipticitatem manifestam sicut est
stipticitas mastici z est in eo
cum hꝫ acuitudo z propter hac tamen de
venit qꝫ dissolvit plus qꝫ mastix
z propter hunc saporem similiter e in hꝫ
glutino res que abstergit adeo
qꝫ curat scabiem et propter quid
attrahit a profundioribus plus aliis
speciebus glutinis quia est subtilius
quia est subtilius aliis ¶ Et gluten
qꝫ est de specie pini qꝫ dicitur cophi z
illud qꝫ est ex pinu qꝫ dicitur ducolia
z est pinus magna sunt acutora
quam glutinum albotim ¶ Verum tamen
non resolvunt nec attrahunt plus
ipso et gluten pini magna qꝫ dicitur
cophi / Sed gluten pini parve z glu
ten arboris qꝫ dicitur alati sunt media
inter duas res nam sunt acutora
glutino albotim z minus acuta /

glutino cophi z glutino pini ma
gne z in glutino albotim cum hꝫ
est aliqua mollificatio z post
ipsam in mollificatione est mastix
¶ Sed gluten cypressi ht punctionem
z acuitatem z gluten qꝫ dicitur la
tehes est simile glutino albotim
/ z dixit in almagiemir gummi
pini que dicitur sarthulg z est sudor
arboris pini que facit fructum
magnum z est fortior sudoribus
omnibus aliarum arborum in calefactione
z desiccatione quam sudor arboris
albotim z minus calidus z minus de
siccativus quam sudor aliarum arborum
z sudor pini que facit fructum parvum
e minus quam sudor magne in desic
catione z calefactione plurimum ¶
Et resina arboris quam in viridis e
terebentina defertur ex terris ara
bum z est ex terris aliis etiam / sed
melior est illa que defertur ex
terris aleippes cuius color e albi si
milis colori vitri dethmas co
celesti hns odorem bonum re
ferens odorem arboris eius est
autem melior omnibus resinis post
ipsam mastix / z post ipsam iacuta
z est ex arbore candicaris / z post
ipsam resina arboris dicti alati
/ z post istas in bonitate est resina
chochi z est aret z resina pini
z oīs resina aret z omnes iste
resine sunt calefactive desiccative
z dissolutive z mundificative sunt
convenientes tussi z pulmonis ulceri
bus z sputo sanguinis z tereben
tina cum hoc mundificat pectus
qꝫ fit looch cum ea sola aut
cum melle pro . urs . z mollit
ven . z q̄t ad faciendum adherere
palpebrarum que pungunt oculos
z qn infertur cum zinar z calcato
q st scabiei ulcerose z auribus

a quibus fluunt humiditates que miscentur cum melle et oleo et prosunt
ulcerum et ingrediuntur in compositionibus
unguentorum et ceratorum que resolvunt
lassitudinem et confert dolori lateris et quando
ungitur cum ea et quando fit emplastrum
cum ea confert extitutis et volubilibus
Et meliores quidem omnium istarum
resinarum sunt ille que sunt splen-
dentes et ex genere est resina pa-
ruth et est resina locatina et est
aretis melior est illa que est hu-
mida et defertur ex partibus gallie
et ex terra que dicitur trama et de-
ferebatur olim ex terra que dicitur colo-
fonia et propter hoc dicitur resina illa co-
lofonia et propter hoc dicitur resina illa colo-
fonia que defertur ex gallata que
est proxima terre albarum et vocant
eam homines illius terre laichas
et ipsa quidem est magis inmaturata et spissi
antiqua que fit laoch cum ea sola
Et sunt ex resinis quedam humide
resine que humide sunt diversorum co-
lorum et quedam ipsarum est alba et que
coloris oleagini et quedam coloris mel-
lini sicut est archas et est similis
ex cypresso gummi humidi quod est utile
ad omnia que diximus Et alie spi-
nantur autem ex istis resinis quedam
sicce que ex eis reperiuntur super pi-
nu et super aret et super yaruth et super
arbore alati et melior ex eis
est illa que habet meliorem colo-
rem clarum non multum similis mu-
non facile frangitur et boni odoris
et melior ipsarum est resina yaruch
et alati quia sunt boni odoris
similis odori olibani Sunt autem
quidem ex istis resinis diversarum spe-
cierum ex terris cantarosa et sunt
regiones yspanie videlicet resina
cosiet et est arz et resina pini
et resina cypressi sunt debiliores
quam resina yaruch et resina alati
et non habent virtutes quas habent
iste quamvis administretur loco eorum
Et mastici virtus est propinqua
virtuti terebentine coquuntur autem
omnes iste resine in hunc modum
ponitur resina in vase quod capiat
quadruplum eius et sit ex ere
ponitur in eo resine lb. x. et aque
pluvialis lb. xviii. et coquitur bene
super prunas et moveatur semper in coti-
nuatione et coquatur donec cadat totum
odor eius et desiccetur desiccatione
forti et fiat facile frangibilis ita quod fri-
getur cum digitis deinde repo-
natur in vase fictili sit autem al-
ba sicut preparata et cocta vel autem quod
colligitur resina in hunc modum illa
vero que est humida ponatur super prunas
sine aqua et quando incipit coagulari
adde super ea prunas ignitas et coquatur
tribus diebus et iii. noctibus donec
fiat sicut diximus donec super
et repone et resina illa vero que ex eis
sunt sicca sufficit quod coquatur die
i. tota a mane usque ad noctem
et iste quidem resine sic decocte con-
veniunt in decoctionibus unguentorum
odoriferorum et in unguentis que resol-
vunt lassitudinem faciuntque ea co-
dorifera et melius colorata col-
ligitur autem fumus ex istis resinis sic
colligitur fumus olibani et confert in co-
hol qui sunt ad pilos palpebrarum
et ad corrosionem lacrimarum oculi
confert pruritum oculi et palpebris et
lacrimis Et fit etiam ex eo incaustum
ad scribendum Albugig. resina
confert ad extituras durities et quando
pulverizatur super ulcera que sunt
in cute capitis cum balanis curat
ea simpliciter autem et alia ulcera

que sunt in corpore. Anetum .i.c.

311 Rebet .i. anetum .G. Virtus eius prima est virtus que calefacit in fine tercij gradus et desiccat in principio tercij et secunda est virtus que resolvit et maturat et tercia est virtus que resolvit et sedat humores et facit sompnum et maturat apostemata mollia et cruda quando coquitur cum oleo et administratur et hoc quod oleum in quo decoctum est anetum quod est propinqua quando in medio in fine nisi quia ipsum est calidius pinguius et subtilius eo et propter hoc est resolutivum et quando comburitur anetum fit virtus eius prima in .3. gradu calefactionis et tercia est virtus que confert ulceribus humidis plurimum sanie quando teritur et pulverizatur in eis et precipue que sunt in membris genitalibus ulcera vero antiqua que sunt in ano incarnat cito et consolidat. Aneti vero recentis virtus prima est plus humida et minus calida et secunda est virtus que maturat et resolvit et facit sompnum. D. aneti virtus est carminativa quando de decocto summatur eius et semen eius sumitur in potu prodest vomitui et sedat torciones et inflaciones et retinet ventrem et prodest vomitui et sedat singultum et anetum si coquatur in oleo resolvit extremitates et maturat apostemata sicca cruda et quando anetum siccum bullierit in aqua et bibitur de decocto eius provocat lac et sedat torciones et ventositates et inflaciones et confert nausee et singultui et prodest vomitui. Verumtamen nimius usus aneti debilitat visum et abscondit spermam et quando sedent mulieres in decoctione eius est dolori matricis semen vero eius quando comburitur et fit ex eo emplastrum super emoroides curat eas et quando pulverizatur super ulcera virge conglutinat et consolidat ea et consolidat ulcera antiqua difficilis consolidationis. Anetum vero recens humidum est et minus calidum et minus resolvit et maturat. Albenenx: anetum est calidum .i. 3. gradu et proprietas eius est sedare singultum et inducit sompnum et oleum eius est bonum ventositati et semen eius quando ponitur in polentis multiplicat lac et qui accipit solum minuit spermam et debilitat visum maxime usus eius. R.i.c.

Arbor marie ut ros marinus

312 Rager al mariam .i. arbor marie est apud alsafat et est tacola .D. libanotis species sunt .iij. una earum habet semen quod nominatur suchi et quidam nominant hanc speciem cachrys ut canusana habet folia similia foliis maratri nisi quod sunt latiora pinguiora et spissiora et extenditur super terram circulariter habens odorem bonum et stipitem cuius longitudo est illius et habet multos ramulos super quorum summitates sunt capitella in quibus est semen multum simile semini plante dicte sachidalio rotundum angulosum acuti saporis in quo odore est simile odori resine pini et quando masticatur mordicat linguam et radix eius est alba multum cuius odor sicut odor thuris et est illa species similis supradicte nisi quia semen eius est latum nigrum simile semini plante dicte sachidalio et habet odorem bonum sed non mordicat linguam et habet radicem coloris nigri extrinsecus intrinsecus vero albi et species alia que est similis speciebus supradictis nisi quia ipsa non habet stipitem neque semen neque florem et nascitur libanotis in locis petrosis et quibusdam .G. in speciebus illius plante

apostemata et maturat (margin note)

Una non habet semen, due vero habent
Et virtus eorum omnium est similis
et hoc quia virtus cuius est virtus
que resolvit et mollificat et ab-
stergit et incidit et succus radicis
huius plante et succus herbe eius
utrumque miscetur cum melle
curat obscuritatem visus que accidit
ab humiditate grossa et que species
que habet capitella et est quam romani no-
minant ros marinus quando datur in
potu ictericio confert. G. quando accipiuntur
folia libanotis eius speciei simul
et teruntur et fit emplastrum cum eis confert
fluxui sanguinis emorroidarum et
sedat apostemata calida ani et extenuat
emorroidas egredientes et maturat
~~apostemata difficilis maturationis~~ scro-
phulas et maturat apostemata difficilis
maturationis, radix vero eius quando
administratur sicca cum melle cum
mixta mundificat ulcera et quando
sumitur in potu cum vino confert tortioni-
bus ventris et est conveniens morsibus
venenosis et provocat urinam et menstrua et quando
fit emplastrum cum ea humida resolvit
apostemata flatica et quando exprimitur radix eius
et aliarum partium eius et miscetur cum
melle et fit collirium acuit visum
et semen eius quando sumitur in potu cum
vino et pipere confert epilentie et dolori
pectoris antiquis et ictericie et quando
miscetur cum oleo et linitur corpus
inde provocat sudorem et sic confert
ydropisi et teritur et miscetur cum a-
ceto et fit emplastrum cum eo confert
attritioni lacertorum et podagre et quando
miscetur cum aceto fortissimo
curat morpheam ingreditur
autem semen eius in syrupis. Verum se-
men illius que dicitur sachis non est
administrandum in potionibus que sunt
ad curationem quoniam ipsum est acutum
nimis et exasperat guttur. trad'

aut tefrastos quod nascitur in arbore
que dicitur arbachi species libanotis
cuius folia sunt similia foliis lactuce
agrestis et habet radicem brevem
et est amari saporis nisi quia folia
eius sunt albiora et asperiora quam
folia lactuce agrestis et quando radix
huius bibitur provocat vomitum et la-
xat ventrem. Tercia libanotis quam romani
nominant ros marinus est planta
quam multi ponunt in sertis habet virgas
multas non grossas flexibiles rotun-
das super quas sunt multa folia
subtilia et longa quorum color ex-
terius est albus et interius viridis habet
odorem fortem cum amaritudine ali-
qua habet virtutem calefactivam et desic-
cativam in ultimo et ideo administratur
in rebus quibus abluitur caput
et pulverizatur de ea super caput et di-
mittitur sic per iii diebus et postea ab-
luitur caput et est conveniens oculis
ad quos currunt humiditates et confert
ictericie. Albemen est calidum et siccum in i
gradu et siccum in iii. confert corize frigide
que accidit ex cerebro et quando fit cohol
cum ea et melle confert aque descendenti
ad oculos. Rasis mazarizum
et albebel i. coma montana et
est ros marinus calefacit et subtiliat
et expellit ventositates et provocat
urinam et menstrua et aperit opilationes splenis
et epatis et intestinorum et rustici po-
nunt eam in ventribus leporum et
cuniculorum ne feteant propter bonum odo-
rem qui est in ea. Nigella
313 Tamuz i. nigella. D. est planta
parva habens virgam parvam circa duos
palmos aut plus et habet folia parva
minuta et mollia similia foliis pla-
te que dicitur arnalicon nisi quia sunt
minora satis et super summitates eius
sunt capitella subtilia similia capi-
tibus papaveris et in medio eius sunt

pietes separantes semina quod quidam
se. nigra paruum bonum odoris
.6. substantia eius est subtilis quia ma
turavit eam caliditas naturalis
completa / et sapor eius est acutus
Et virtus eius prima est virtus que
calefacit et desiccat in .3. gradu et scilicet virtutem
que incidit et abstergit et resolvit
/ et etiam que curat corrizam qui as
satur et ponitur in potu et odoratur
et resolvit inflationes forti / et rumpit
ventos et interficit lumbricos qui
comeditur et qui apponitur super ven
trem optimus et aufert opinionem cu
qua elevatur cutis et aufert ver
rucas et maculas et confert asmati
et provocat menstrua quia evacuat ea humorum 314
viscosorum Et. quidam admis
cent hoc semen in massa paste
et panem faciunt inde / et qui fit em
plastrum fronti confert sode / et qui fit
cataplasma cum eo trito et rorem
confert aque que descendit ad
et qui fit emplastrum cum eo et aceto
aufert bothor malas et curat
scabiem ulceratam et dissolvit a
postema flecta antiqua ita dura ef
ficitur et miscetur cum urina et
ponitur super verrucas et carbun
culos aufert et curat / et qui coquitur
cum aceto et ligno pini et tenetur
decoctio eorum in ore confert dol
dentium et qui fit emplastrum cum eo su
per umbilicum occidit et expellit lum
bricos / et qui teritur et ligatur in pecia
et adoratur sepe stringit fluxum
corrize et est valde virtutis / et prec
cipue qui assidue pluribus diebus
potatur provocat menstrua et urinam / et desic
cat et qui sumitur in potu cum vino se
dat asma / et qui bibitur ex eo quan
titas .3. .i. cum aqua confert mor

sui rutele / qui fit suffumigium cum eo
fugat venenosa / et fit emplastrum
cum eo super duricies que fiunt
in manibus et pedibus que dicuntur calli
aufert eas / et qui sumitur intus occidit
et digerit chimos viscosos et tena
ces et aperit opilationes interiores
. Unde putant quidam quod si su
matur ex eo nimis occidit / et Albe
mesuay et Haly experti sunt eius quod aufert
se fluxum menstruum et interficit a
scarides et confert morsui rute
le :.

Sticados :. :. :.

Secha .i. sticados .d. san
ton est planta et est absin
thium marinum habens minutum
se. simile semini quod dicitur abrotanum
et est plena semine et habet folia sic
ca / et non est ista amara sic
absinthium et habet odorem grauem
.6. figura eius in apparentia est
sicut plante absinthii / et sapor
eius est sicut sapor absinthii et
quia non est tante stipticitatis
et calefacit plus quam absinthium / et est in
ea plus de acuitudine quam
in absinthio cum pauca salse
dine / sed virtus eius est diversa
a virtute ipsius nam est mala
stomacho et occidit vermes in ventre
plus quam absinthium / qui apponitur
exterius recipit intus et cale
facit in .3. gradu et desiccat in 2o
Et. sapor eius est acutus
et est malus stomacho et habet grauem
odorem et est stiptica cum
caliditate pura et coquitur sola
aut cum alia et bibitur et inter
ficit vermes et expellit eos
cum laxatione leni et qui

coquitur cum lentibus et bibitur
facit hoc et pecudes quedam im
pinguantur que comedunt ea
Turbith .D. ca. Turbith i.f.
314 Tristamon est planta que
nascitur in littoribus maris
et in locis similibus quos mare co
operit quando crescit quando non est tunc illud
non tangit ea. Non enim nascitur
nisi aquam maris nec est multum
remotum ab ea nisi quando mare tur
batur et crescit non attingit ei
habet folia similia foliis plante que dicitur
asaro nisi quia sunt grossiora eis
et habet stipitem duabus palmis
longum dimissum in sublimitate / et
dicunt quidam quod flos eius mutat
colorem suum in die quia in mane
est albus / et in meridie declinans
ad colorem purpureum in vesperis
fit rubens / Radix vero eius est
odorifera et quando masticatur calefacit
linguam et quando sumuntur .ʒ. ij. cum vino la
xat ventrem et evacuat humores aquo
sos et provocat urinam et sumitur ad phlebe
nomiam et venenosorum sicut alka
beraud. Et in tractatu albacha
rich nascitur in littoribus et in arenis
et natura eius ca. laxat et mundificat
ventrem / et melius ex eo est illud quod ac
cipitur radix eius a terra ausfertur
cortex eius statim et abicitur cor
eius / et ex corticibus melior est ille
qui est ut cannula gummosus et
albus / et qui voluerit ipsum frangere
et non accipiat turbith corticosum
in modum incisionis cornu et in tractatu
humayn i. s. radix huius plan
te habet ca. / saporem et ca. virtutem
in .3. gradu et estimavit humayn quod
ipse diminuit memoriam eius in ope
ne meoratet ipsum in .ij. locis quoniam
magis erat ... eius quod removetur
eius in ... et quod aufert ipsum ab uno
Albemesuay est ca. et sic. in .3. gradu

et melius ex eo est illud cuius color
est albus multum leve ex intus sub
tilis ligni non habens sacciam / et
proprietates eius est laxat fleuma visco
sum. Oliu ipsum infert debilitatem
in stomacho propter abhominationem sui saporis
et rectificatio eius est quod fricet ipsum cum
oleo amigdalarum dulcium. Et dosis eius est
a .ʒ. i. usque ad .iij. et oportet quod adhibeatur
solum et ipsum quidem est bonum humo
ribus sciatice educens eos. Cave
sarugie expellit superfluitates gros
sas. Et altrinzi laxat humores grossos
dos Et abix / melius ex eo est album
in figura sua et quod in corpore suo est sic
cillam argenteam et pulpa cala
mi est subtilis et quando frangitur cito frangitur
non exeunt grossum ... / et qui co
quitur est contritio eius facilis et
est album quod est ... illud vero quod
non fuit sic non est aliquid bonum
et turbith quidem quando transierit super ipsum
multum tempus fiunt in eo vermes sicut
in aliis lignis et debilitatur vir
tute sua / et signum eius super hoc est
quod aspicit in eo forma / ac si esset per
foratum acu / et quando temptas pon
dus eius invenis ipsum leve et quod
ipseris ipsum tunc non administres ipsum
quia virtus eius evanuit et turbi
th quidem laxat fleuma laxatione leni
/ et natura eius est ca. et sicca sicut quod scri
mo et in est ei proprietas laxandi fleuma
Oliu ergo miscentur ambo sunt operan
tur co... et flate et expellunt ambo
humores per fluxum ventris / et rectificatio
eius est quod frices corticem eius ex
teriorem donec pervenias ad album
eius et postea teres ipsum cribra ipsum
per cribrum tenue et si in potionibus ipsum
in ... laxativis sicut in pillulis et
decoctionibus cribra ipsum per cribrum
raro ut sit ei aliqua grossities ne
adhereat villis stomachi / et convenientior

modus rectificationis est quod con
fricatur cum oleo amigdalarum amar
rarum quousque fuit contritum et tribratum /
et si modo ipsum extrahere hictibus sta
vistrosum tenax tere sbtilr et cri
bra uti per ipsum adhereat sti et expel
lat ipsum / et quantitas dosis eius est
a z. i. usque ad ii. in decoctionibus
vero usque ad iiii z. **Allium** :

316 **O**hairim .i. allium. D. est ex eo
domesticum et agreste et est qui
dam ex eo quod reperitur in babilonia
quod non est divisum in dentibus. 6.
virtus eius prima est ca. et sic. i. z. g.
sed in agresti sapor eius est com
positus / nam in eo est acritudo et
acuitas et stipticitas et punctio / et
acuitas quidem est similis acuitati
allii domestici / et virtus allii prima est
virtus que resolvit et abstergit et in
carnat / et tertia est virtus que mun
dificat membra interiora. et ca
lefacit ea ut probo. ay. et urina que
sumitur in potu curat attricones
lacertorum et nervorum et dolorem lumborum qui
accidit ex opilatione causa frigiditatis et
conglutinat plagas magnas cum
ponitur super eas recens et mundificat
eas si affluunt ibi sordes et incar
nat ulcera fraudulenta cum de
siccatur et pulverizatur super eam. **S**ed
scordeon et est allium agreste est for
tior domestico et dicitur allii por
rum virtus est sicut virtus allii
porri / **E**t dixit in libro de conservatione
sanitatis / allium resolvit ventositates
plus omni re alia que ventositatem
resolvat / et est bonum dolori inte
stinorum qui se non affluunt / ypo.
allium removet in eum qui ipsum
comedit omnem dolorem qui sibi ac
cidit et melius quod in eo quod ipsum pro
vo. vi. **E**t dixi in .ps°. quod allium
expellit sanguisugas ubicumque
adheserunt. **G**. D. virtus allii ca.
sedativa inflationi que fuit in ve
tre desiccativa stomachi inducens
sitim ulcerat autem / et qui come
ditur expellit ascarides ut pro
vo. vi. et qui comedit ipsum ille
quem momordit serpens qui no
minatur aimerus et bibit post ipsum
vinum cum assiduatione auxi
liatur allium cum ruta et potatum
confert ei et si fecit emplastrum
ex eo faciet idem et qui comeditur
confert morsui canis rabidi / et
si comeditur aut quod tritur ab aqua
/ et qui comeditur crudum et assatum
ut alii coctum clarificat vocem
et sedat tussim antiquam et interficit
pediculos qui assiduantur tibus
eius et qui linitur cum decoctione
fraucinegi .i. origani idem facit
et qui obtinetur et miscetur cum mel
le aufert linorem qui fit ex ictu
et qui preparato addetur oleum deben
et linitur inde allopicia curat eam
et qui miscetur cum sale et oleo curat
bothor / et qui miscetur cum melle
curat bothor lactea et impetigi
nem ulcera capitis humida et
furfures capitum et morpheam
et scabiem ulceratam et qui coquitur
in ligno pini et olibano et tenetur
decoctio eorum in ore aufert dolorem
dentium / et qui miscetur cum lum
bricis terrestribus curat ungues
leprosos / et qui miscetur cum foliis
ficus agrestis et cimino et fit ex
eis emplastrum ad morsum in cogni
atis quod dicitur mingalini confert eum
et qui sumitur allium et post aqua bibitur
corrupta non nocet aqua illa
potata. **E**t folia eius qui coquuntur
cum tota virga eius et fit curatissima

in decoctione illa provocat an(um)· et ex
pellit urinam / Similiter aut(em) fac(it)
si fiat unguentum cum ea / et qui allium
inficitur cum olivis nigris que
dicuntur macoton et comedit provo(cat) ur(inam)
et aperit orificia venarum et confert ydropicis
Sed scordeon et est allium agreste
est minus quam domesticum habet folia
similia foliis porri nisi quod sunt
strictiora eis et habet stipitem ad lon-
gitudinem illius brachii et plus
supra quem est flos albus / et virtus eius
est virtus sicut allii domestici
nisi quia est plus calefactivum et
confert ad omnia sicut domesticum
et est genus ad ulcera magna et
adulterata fraudulenta et morsus
venenosos ad attiones l(atronum?)
Sed allium porrinum est planta por-
ri ultra marinum et in sapore suo
est simile porro et allio et propter
hoc virtus eius est composita de vir-
tute amborum et facit ea que faciunt
porrum et allium nisi quia operacio
eius est debilior operacione porro(rum)
et coquitur et fit dulcius deinde co-
meditur sicut comeditur porrum
domesticum Constantinus allium calefacit
et in radice humores grossos et visco-
sos et est nocivum visui quia ad-
urit tunicas oculorum et corpus humanum?
et conturbat visum et est nocivum
auribus et capiti et pulmoni et re-
nibus / et si est in aliquo loco in
corpore dolorem mitigat et commovet
sperma et generat ventositatem et no-
cium renibus est melius ad provocandum
urinam et mollit ven(trem) et expellit
lumbricos Dixit Hunayn ca-
orum horum est ipsius acuitas et in libro
de operacione diete dixit quod allium est
calefactivum nocet oculis Sera(pion?)

confert oculis humidis Avicenna proprietates eius est quod abscindit
que fit ex flate salso quod generatur
in stomacho propter ipsius resolucionem et de-
siccacionem eius in eo / et fugit scor-
piones dum sunt recencia et
tollitur pus ea cum vino odorifero
aufert odorem alliorum adeo quod come-
dit illud allium quidem est sicut tyri-
aca ad omne genus venenum et
ad dolorem frigidum Castas· allium qui
comeditur crudum expellit lumbri-
cos et confert singultui et diffi-
cultati urine Galanga :·

317 Hulingen· i· galanga ysa-
ac benarchim / est vena in
grossitudine cassie lignee et cortex
eius est rubeus intus est pul-
verulentum / defertur ex syria est ca-
lidum et siccum in 3· confert frigiditati et humiditati
que generatur in stomacho / facit dige-
rere cibum propter suam calefactionem in-
flate confert colice et facit odorem
oris bonum et calefacit renes et
commovet sperma et qui frustum ex
eo tenet in ore facit erectionem
magnam Avicenna confert stomacho et facit
odorem oris bonum et digerit cibum
Caue antiqua auget in spermate
multum nocivum et confert frigiditati?
Avicenna est calidum et siccum in 3· quod
fugit ventositates est genus
...ti colicam a ventositate
et eructaciones acetosas Ells

318 Oerhaten· i· ells duo albus
id est sunt albus et niger· Sed
albus est planta cuius folia sunt
similia foliis plantaginis foliis
plante dicte blete agon· i· sicla
agrestis nisi quia sunt breviora
eius et declinancia ad nigredinem
plus eis et super ea rubedinem a-
liquantulum tendencia et habet

stipitem .e. digitorum longum
rugosum qui incipit desiccari
excoriatur et putrescit cito et
apparent versus stipitem velut ca
pilli seminum habet radiculas mul
tas subtiles egredientes ab una
radice parva et oblonga similiter ex
pe longo / Nascitur in montuosis
locis / Et oportet quod fodiatur radix huius
plante et reponatur tempore messis
et melior ad colligendum est cum planta
extenditur super terram extensione
moderata / et albus facile mitte
carnositatis non habens acutas
sinuitates sicut squamas / et quando frigi
euolat ex eo res similes pulveri
et tactus eius est subtilis et non mordi
cat linguam mordicatione forti / si
fiat humida et saliva ad os et ca
ueatur a nimietate sua quia suf
focat / et melior ex eo est ille qui de
fertur ex terra que dicitur gallacia / et peius
est ille qui est ex galdecia et malus
et est albus similis squamato et est suf
focans / Elleborus niger est planta
habens folia viridia similia foliis dulb
.i. platani nisi quia sunt minora
eis sicut folia affodille et scipulus sas
sa et in locis pluribus quam folia dulb / et
nigriora / et est in eis asperitas et habet
ingam breuem et florem album cum
aliquantulo purpureitatis et est super ipsam
velut racemus in quo est semen
simile grano cartami quod homines
de natibor vocabant cartamoy
das eo quod utebantur ipso in purgatione
ventris / et habet radiculas multas sub
tiles nigras egredientes ab una ra
dice similes radicibus cepe / Et
quod de ipso administratur est ille ra
dicule / Nascitur in locis asperis siccis
nemorosis / et melior ex eo est

plenus / non consumptus vel extenua
tus tamen intus est subtile acuti
saporis pungentis linguam .6. sa
por nigri est magis acutus /
et albi est magis amarus / Et
virtus amborum prima est virtus que
calefacit et desiccat in 3 g. / et secunda est
virtus que confert scabiei et impetigini
et morphee et cuntudini cum qua
eleuatur cutis / et quando ponitur elleborus
niger in fistula duarum aufert duritiem
illam in duobus diebus aut in .3. et quando
fit cum eo collucio oris cum aceto
confert dolori dentium ypo in libro de
elleboro elleborus niger euacuat nimium
perferessim et albus per vomitum / De
elleborus albus qui bibitur mundificat
stomachum per vomitum et expellit ab eo
humores diuersos et ingreditur in confectionibus
sacef qui abstergit obscuritatem
visus et quando fit nasale cum eo
prouo. ay. i. omit fetum et prouo. ster
nutationes / et quando miscetur cum sanich
et confricatur cum melle occidit ver
mes / et quando coquitur cum carnibus liq
fit eas / et datur in potu ex eo
in mane cum sisamo aut pultibus
frumenti aut succo ptisane aut
ariza cum mellicrato aut cum
succo lenticule / aut per aliquam coquitur
in pane / Et uero niger ex hn dz
/ riaz dixerunt antiqui multos
modos preparationis et rectificationis
eius / et nos quidem diximus iam id
quod filonsiculus memorauit in ello
et non oportet quod redeamus ad id quod memo
rauimus / et nos etiam locuti sumus
de eo in aliis medicinis et narra
uimus in libris medicinarum composi
tionum de modo operationis eius quia
non oportet hic elongare sermonem
de hoc / quidem igitur sunt que dant

ipsum in potu cum succo qui dicitur
chilos et est pulsus ut polenta
et quidam sunt qui ante exhibi-
tionem eius bibunt illi cum volunt
eum dare medicinam oportet quod ex-
hibeat ipsum in locis in quibus
non timetur eventus sincopis
sicut sunt macilenti corpore quia
qui ipsi bibunt medicinam hanc
sunt securi a nocumento ipsius nam
non inveniet stomachum vacuum a ci-
bo et iam fecerunt quidam ex eo li-
nimentum in quo cum fit suppositorium
pro vomitu. Et elleborus niger qui ac-
cipitur ex eo 3. ii. et bibitur solus
aut admiscetur cum scamonea et sale la-
xat flegma et coleram et decoctio cum lentibus
aut cum ciceribus et administratur ad
ventrem purgandum et confert epilenticis et melancolicis
et dolori iuncturarum et paralisi humoribus
et laxationem membrorum et qui fit
nascale cum eo provocat menstrua et educit
fetum et cum ponitur in foraminibus
fistularum et dimittitur iii diebus
quantitate vero aufertur mundificat eas
et cum ponitur auribus habentibus sur-
ditatem et dimittitur iii diebus et reddit
auditum et cum miscetur cum olibano
et cera et pice aut cum oleo de alkanna
et linitur cum eo scabies mundificat eam
et cum fit emplastrum cum eo solo aut cum
aceto mundificat morpheam et impetiginem
et scabiem ulceratam et cum miscetur
cum aceto et fit inde collutorium oris
sedat dolorem dentium et ingreditur
in constrictionibus unguium que corro-
dunt carnem et miscetur cum farina
ordei et vino et fit inde emplastrum
ad aquam citrinam et confert et qui nascitur
iuxta radicem vitis acquirit vir-
tutem illius vitis virtutem laxativam
et si inseratur in filum et suspendatur

in vino facit ipsum laxativum et qui-
dam ponunt eum in aqua et asper-
gunt cum illa aqua domum ad
mundificationem. Et quando elleborus effoditur
debet effodi subito quia si tardatur
in hoc inducit dolorem capitis et
tenebrositatem visus et propter hoc oportet
quod fossor eius comedat primo alea
et sumat in potu vinum puro
quia sic fiet securus a nocumento
eius et extrahitur cor eius sicut
est elleborus albus. Elleborum autem ellebori al-
bi proprietas est quod expellit flegma per vomi-
tum et suffocat id quod ex eo attrahi-
tur usus partes gutturis et inducit sin-
copim et qui ad volt eum sumere
sumat prius cibum aliquem deinde su-
mat eum cum polenta frumenti
aut ordei postquam fuit tritus bene et
eligendus est ille qui est longus et cito
frangitur et pinguis et grossus et qui
frangitur apparet intra ipsum simile tele
aranee. Et dosis eius est a 3 i
usque ad 3 ii et ipse accidit canes
et purgat flegma per sternutationem mundificat et con-
fert impetigini et morphee et sca-
biei et cum coquitur cum cortice suo
et ponitur super dentem corrosum con-
fert et cavendum est ne ille qui sumit
eum incurrat spasmum. Sed elleborus ni-
gri proprietas est purgare flegma et
coleram et non evacuat istos hu-
mores per vomitum sicut al. et est
debilioris operationis quam al. et melior
ex eo est ille cuius radices sunt
plene pingues subtiles et cum fran-
gitur invenitur intra ipsum simile
tele aranee habens odorem bonum
et cuius ortus est in locis siccis.
Et dosis eius est a 3 ß usque ad
3 ii. Thesaringie (?) albe est fortioris
operationis quam niger et est ~~vitandum~~
timendum ne ille qui sumit eum

in tirat spasmum / et ipse occidit columbos qui in funduntur fabe aut frumentum in aqua in qua infusus est et pmatur eis in cibo. Laurus :~

319 Lar .i. laurus .D. ex eis est huius stricta sed et ex eis folia et grana est huius latora et est mesulus .G. administratur ex eis folia grana et cortex / et virtus prima corporis est virtus que calefacit et desiccat calefactione et desiccatione forti et granum eius est fortius quam sit folium cortex vero radicis est minus acutus et pungitivus et plus acutus et est in eo aliquantulum stipticitatis et propter hanc causam frangit lapidem / et confert egritudinibus epatis et dosis eius ad hoc est .q. danich et .q. cum vino odorifero .D. folia ambarum specierum sunt calefactiva et decoctio eorum corpus calefacit ita quod si fiat encatisma cum ea confert egritudinibus vesice et matricis et sedat dolorem earum recencia vero folia eorum sunt stiptica stiptice levissime fit emplastrum cum eis confert punctture et ambor et apium et vesparum et fit cum eis emplastrum cum pane et samech et sedat ... sacionem apostematum calidorum / et quando sumitur in potu provocant stomachum et provocant vomitum grana vero lauri sunt calidiora foliis quando administrantur in looc cum melle confert ulceribus pulmonis et strictis anhelitus et tussi et asmati quod cogit hominem stare et cursum ... tum adprius et quando sumuntur in potu cum vino conferunt punctture scorpionis et aufert morpheam liquor vero eius quando bullierit in vino antiquo et oleo rosato et distillatur in aure confert tinnitui eius et sibilo et confert asmati et miscetur in confectionibus unguentorum que sunt et ad resolvendam lassitudinem et in confectionibus unguentorum que resolvunt et calefaciunt. Et cortex radicis eius quando

teritur et sumitur ex eo in potu .ix. kirat frangit lapidem et expellit fetum et confert doloribus egritudines in epate suo. Laurus alexandrie. Et gar alexandrie est planta huius folia similia foliis mirti agrestis nisi quia sunt maiora et albiora eius et habet fructum inter folia eius in magnitudine ciceris sanguinis tendentis / et habet ramos longitudinis palmorum duorum aut plus et radices similes radici mirti agrestis nisi quia sunt maiores et molliores et odorifere et ad rubedinem tendentes. Nascitur in locis montuosis quod de ipsa administratur est radix eius .G. sapor huius est acutus et est in eo acritudo / et virtus est virtus que incidit et abstergit / et etiam virtus que provocat urinam et menstrua .D. quando accipiuntur ex radice huius .z. vi. cum vino confert difficultati partus et distillationi urine et mingentibus sanguinem

320 Et ex gar est que Comedaplinc dicitur comedaplinc habet virgas duobus brachiis longas rectas subtiles et leves / et habet folia similia foliis lauri sed minora et subtiliora et leniora quorum color est viridis et habet granum rotunda rubea que adherent foliis .G. rami huius comeduntur dum sunt recentes / et virtus eius est similis virtuti lauri alexandrie superdicte. D. folia huius plante quando teruntur et fit emplastrum cum eis sedat dolorem capitis et inflationem stomachi et quando sumuntur in potu cum vino provocant urinam et menstrua et quando fit ... scale cum eo facit hoc. Laureola

321 Et ex gar est species alia que dicitur dacondes / et est arbor parva cuius altitudo est illius brachii habet virgas nitras subtiles a medietate quarum supremus sunt folia / et sunt longe ipse non facile frangibiles et super ipsas est cortex fortis tenens ligno et folia

eius sunt similia foliis lauri nisi
quia sunt molliora et tenaciora
et difficiliora ad frangendum modi-
cum et pungentia linguam et
gulam et habet flores albos et grana que
maturata fuerint fiunt nigra et habet
radicem nullius iuvamenti. Nascitur
in locis montuosis. Sapor
eius est sicut camedafnis
G. folia huius que bibuntur sicca aut
viridia laxant secundum superfluitates fleumaticas
et commovent vomitum et provocant menstrua et
qui masticat attrahit fleuma ad os
sed inducit sitim et provocat sternutationes
et si fumatur ex granis eius provocant
laxant ventrem. Oleum vero lauri fit
ex granis eius antequam maturantur
et est pingue quod ipsa grana coquitur
in aqua apponitur secundum aquam unctuo-
sitas que colligitur ~~incoleis~~ in co-
cleis / quidam vero bulliunt in oleo cy-
perum et squinantum et calamentum aro-
maticum deinde ponunt in eum folia
lauri recentia et coquunt / et quidam
sunt qui ponunt cum foliis lauri gra-
na eius et coquunt omnia donec fiat odori-
ferum / quidam etiam addunt storacem
et mirram / Melior autem species lauri
ad oleum faciendum est montana
lata habens folia et melius oleum lau-
ri est recens inde acarum viride
et acutum. Oleum lauri est calidius
oleis nucis / et id quod est magis resolu-
tivum eo est album. Virtus eius
est calefactiva mollitiva apertiva
orificiorum venarum resolvit lassitu-
dinem et est conveniens omnibus nervorum et fri-
gorum et dolorem aurium et qui bibitur
facit nauseam. Veronicam.

327 Veronica, i. veronica. D. dicit
quod est vere al. nemus extinus
vero ad tinctuatem tendentes et sunt
frusta i. gressitur ramorum scitaragi

in magnitudine nodi pollicis et plus et
sunt aliquantulum dure et que de
feruntur ex Syria et deromiaco ex Syria
est illud quod magis adiu...
est ca. et sic in 3. g. confert dolori
qui generantur a ventositatibus confert
inflationibus et ipse ventositatibus
et confert morsibus venenosorum et puc
tunis eorum bibitum et factum emplastrum cum
eo et scinditur et ingreditur in compositionibus
magnis. Ysaac. Albemeyr est ca. et sic.
et confert ventositatibus maxime que sunt
in unire et confortat cor et confert
suo tremori et ad cassatam.

Medicine ca. et hu. in ij gradus. Zinziber.

328 Zegibel i. zinziber. ~~d.~~ zibel

S. est arbustum quod reperitur
in terris arabie et homines illius ter-
re utuntur foliis eius in multis
rebus sicut ruta vel in cibis
et potibus et decoctionibus aliis et
radices eius sunt similes cyperi quoad color
est extra sine albedine et sunt sicut
[illegible] et in sapore earum est
delectabilitas et similitudo saporis
piperis habens bonum odorem / et ideo quod
eliguntur ille que non sunt perforate
et quidam sunt qui condiunt eas cum melle
et quidam cum rob et quidam preparant
ipsum cum aqua et sale et hoc ne
putrescant et sic ponunt in vasa fi-
ctilia ut deportentur ad partes remotas
et est conveniens in cibis et comeditur cum
piscibus et salsis. G. radix huius
plante defertur ad nos ab india
et est illud in quo est iuvamentum. Et virtus
eius prima est calefactiva caliditate
forti humiditate indigesta et propter istam
humiditatem corroditur et corrumpitur
cito nam ista corruptio non
accidit rebus nimis siccis nec
humidis humiditate digesta similem
sue speciei / et etiam est virtus que
adiuvat in spermate / et qui volunt

calefacere aliq[uod] membrum ad minus secundum
ipsum sed quando volumus calefacere corpus
totum subito ad minus secundum illa
que cum ponuntur super corpus cale
faciunt subito sicut piper longum
et si quidam aliquis in eo quod diximus
in pipere longo quoniam actus eorum est
pauca in eo. Nasturcium vero et
sinapis et rapsia et stercus columbarum
silvestrium non operantur hanc operationem com
pleta nisi in tempore longo. C. Cor
tex zinziberis est calefaciens iuvat
ad digerendum cibum mollit ventrem. mol
lificant leviter et est bonum stomacho / et
est bonum obscuritati visus / et i
greditur in confectionibus electuariorum et
valet habet virtutem piperis. Cubebe
que conferunt opilationi epatis que fit
propter frigiditatem et humiditatem et iuvant super
coitum digerit cibum et resolvit
humiditates grossas que sunt in stomacho et in
testinis et mollit ventrem / confert obs
curitati visus que fit ab humiditate
que fit ex colera cum eo. Oz illud
quod conficitur cum melle est calidum et sic
quia mel aufert ab eo humiditatem
commovet / prima calefacit stomachum
et totum corpus et digerit cibum et
confert venenis et destruit fla
et confert tenebrositati visus. Agnotis
confert mordicationi et superfluitas eius dimi
nuendi humiditatem que est in stomacho a co
mestione fructuum ~~facit~~ sicut sunt
melones et similia. Granum zelim
325 Habel zelim .i. granum zelim et est
granum pingue in magnitudine
ciceris et cortex eius extra album interius
habet bonum saporem et defertur ex terris
barbarie et nominatur piper nigrum secundum
virtutem est a. et nominatur in barbaria
troni et est simile fasceolis in forma
nisi quia grana eius et cortex sunt
minora fasceolis et habet nigrum colorem
et acutum saporem sicut piper et destru
dolorem dentium. Hec res est calida et sicca quoniam hu
in primo augmentat in spermate augmentat coitum
bona bonum efficit oris odorem
nascitur in locis de hede sor. Enula
326 Campana .i. enula. D. nominant
eam quidam. Et decem habet folia
similia foliis plante que dicitur fla
mos nisi quia sunt asperiora et
longiora eis et habet stipitem magnum
et folia eius non elevantur a terra
sed extenduntur super faciem terre et habet ra
dicem magnam boni odoris cuius
sapor habet acuitatem et est subrubei
coloris. Inveniuntur autem enule planta
que oritur sicut yreos et sicut
serpentina et nascitur in locis mo
tuosis et humidis et in ortis. Euell
antur radix enule in tempore estivo et
et desiccatur / et est illud quod ex eo ad
ministratur et est in babilonia ista species
enule et est planta habens ramos
in longitudine illius brachii qui
extenduntur super terram sicut serpillum
et habet folia similia foliis lenticule
nisi quia sunt longiora et plura super
ramos ipsos et habet radices ru
nas parvas quarum grossitudo est sicut
digitus medius et subtilior pars radicis
est subtilior superiori parte eius et super
ipsam est cortex niger. Nascitur vero
in locis maritimis / qui bibit unam ex
radicibus suis confert morsibus venenosis
G. Virtus huius prima est virtus que ca
lefacit et humectat nam in ea est
superfluitas humiditatis indigesta / et tertia vir
tus eius est virtus que adiuvat
ad exsiccandum humores viscosos et
grossos a pectore et pulmone et calefacit
membra eius et est frigida sicut sunt frigida
et emunctoria et confert flexibilitati
membrorum que fit ab humiditate
D. qui bibit decoctionem eius pro

urina et cetera. Et quando teritur radix eius et miscetur cum melle et fit inde looch et administratur confert tussi et raucitati anhelitui et attritioni humorum et tumoribus et morsibus venenosis propter suam calliditatem. Folia vero eius cum coquuntur in vino et fit emplastrum cum eis confert sciatice. Et cum radix eius conficitur in cibis est bona stomacho. Et cum conficiunt eam prius deinde infundunt in aqua et teritur et ponunt in cibis et reponunt. Chumar ex verbo ypocratis: enula aufert iram et tristiciam et fortificat os stomachi et mundificat pectus propter superfluitates que sunt in venis per urinam etc. et ipse vinum quod fit ex

341 Tassia et est iamtum [illegible] **Tapsia** ea et tapsia .D. est planta que tota nominatur eodem nomine et habet stipitem similem ferule et habet folia similia foliis maratri et habet ramos subtiles in quorum summitatibus sunt comone similes comis aneti et habet florem album ad citrinitatem declinantem et semen latum simile semini plante que dicitur carvitas nisi quia est minus eo et habet radicem albissimam intrinsecus corticem acuti saporis et ex qua extrahitur lacrima in hunc modum: foditur circa ipsam et scinditur cortex eius et cooperitur fovea illa ut non recipiat lacrima in ventum neque sequenti die humiditas illa coadunata iuxta radicem quam colligunt et reponunt. Exprimitur autem succus ipsius radicis postquam teritur et exprimitur in cornu et desiccatur in sole donec fiat spissus. Et quidem exprimunt succum ex foliis et radice simul sed iste talis est debilis virtutis. Differt vero iste ab alio qui est ex radice sola est pinguior et remanet per longum tempus sed ille in quo est admixtus succus foliorum eius desiccatur et fit aridus et impressionem temporis corrodit. Oportet autem quod ille qui colligit lacrimam huius non colligat cum in die ventoso

sed quieto ne facies eius detumescat. Et omne quod ex cortice eius exit indiget buccis propter acuitates vaporis eius et propter hanc causam oportet quod liniatur quod ex consuetudine (?) eius est coto liquido. G. Virtus eius prima est virtus que attrahit attractione forti cum pauca humiditate et secunda est virtus que attrahit attractione forti vim habet non operatur nisi per longum tempus propter humiditatem superfluam que est in eo et propter hanc administratur in looch que mundificat et attrahit sputum a pectore et pulmone et calefacit membra que sunt in fine eque antique sicut sciatica et coxendica et laxatione membrorum propter humiditatem et rubificat ea. D. Virtus corticis radicis et lacrime et succi est laxativa et nociva cum quis bibit ea pauca hora cum mellicrato et datur ex cortice radicis eius quantitas .e. onolosati cum .ℨ. iij. seminis aneti et ex succo datur .iij. onolosati et ex lacrima .ℨ. i. tantum nam si plus ex hiis detur nocet et purgando que fit cum ea est genus afrationis et dolet lacrimas antiquas et adiuvat ad exscreandas superfluitates pectoris et ponitur de eo in cibis et datur non potentibus vomere et facit vomitum faciliter et facit hoc lacrima vero huius et cortex radicis de virtute corrumpendi quam coloris destruendi ipsum plus quam alia medicina ex hiis que sunt similis operationis. Qui vero volumus attrahere aliquid ex profundo corporis aut preparare aliquam viam qua educatur aliud ex corpore administramus medicinam propter hanc. G. O cum liniuntur de cortice ut ex lacrima eius sanatur allopiciam facit nasci in ea capillos et miscetur cortex eius contritus aut lacrima cum olibano et administratur super livores et aufert eos. Oportet autem quod dimittatur ibi quatuor tantum horis et auferatur deinde perfundatur super locum aqua ca-

ca. et aufert impetiginem et lentigines
et succus eius cum administratur cum mel
le et aufert scabiem ulceratam et
mundificat pustulas et maxime
si administretur cum sulphure et liniuntur
inde apta et aperit ea et administratur
in unctionibus ad dolorem antiquum lateris
et pulmonis et linitur super dolorem iuncturarum
et podagram antiquam et est iuvamentum
magnum et quando ponitur super ossa denu
data vestit ea carne. Medicine
frigide et sicce in tertio gradu. Iusquiamus :c

328 Benig. i. iusquiamus. Est ar
bustum spinosum et habet stipitem
grossum et folia lata et longa et
mediocriter scissa in summitate quorum
quorum color vergit ad nigredinem et fructus
ipsius est de borra. Et super ramos eius
in lateribus est fructus similis bala
stie in figura sua sortitus super ramos
ipsos equidistanter per ordinem super quem
fructum est coopertorium simile scuto
et ille fructus est plenus semine simile
semini papaveris et sunt eius tres species. Una
corum habet flores purpureos et folia similia
foliis plante dicte malocos et semen
nigrum et fructus nigro est semine. Habet
corticem suum durum spinosum et similem
balaustie. Alia vero species huius floris
mellini coloris et flores et folia sunt
meliora et foliis et floribus supradicte
speciei et habet semen cuius color tendit
ad rubedinem simile semini plante dicte
arusman. Et iste ambe species inflant
et tumefaciunt et inducunt subeth et non
sunt convenientes usui medicine.
Et species tertia et est illa in qua est
iuvamentum in medicina et remissioris virtutis
et mollior tactu et habet folia pinguia
et plena humiditate et super ea est borra
al. et habet se. al. et nascitur prope arbores
et stipullina et prope mare et in rupibus
Bonitas vero huius melius est magis
al. Et cum ista habet non possit prope

loco eius illam cuius flos est rubeus.
Species vero cuius semen nigrum est est fri
gida nam ipsa est mala periculosa
tenuitur aut fructus et folia et rami huius
plante sunt dum sunt recentia et
exprimitur inde succus in sole et servatur
non debet autem administrari per se quia perfecti sunt
anno quia cito corrumpitur. Et accipitur
semen eius solum siccum et teritur et conteritur
super ipsum aqua calida in contritione et
sicut exprimitur succus eius quidem vero
administrent succus huius plante sine
nam fumigant et faciunt tremorem. Et ponunt
etiam succus huius plante est melior
gummi eius et magis sedativus do
loris. G. iusquiamus cuius semen nigrum est
signum super hoc quod habet semen nigrum est quod
flos eius vergit ad rubedinem
facit maniam et subeth. Ille vero cuius
semen est ruffum est cognoscitur in
hoc quod flos eius est citrinus et est
propinquus primo in virtute et propter hoc
oportet quod caveatur ab hiis ambabus
speciebus et non utatur eis aliquis quia
non est iuvamentum in eis sed oportet
Iusquiamus vero habet se. al. et florem
al. est genus usui medicine et est magnum
et gumi eius est iuvamentum. G. Succus
iusquiami qui exprimitur a semine so
lo ingreditur in sief. sedantes dolorem
oculorum et est genus aureum humidita
tem et dolorem auricularum et quando miscetur cum
farina aut cum sarcich et fit in empla
strum est conveniens apostematibus calidis
que sunt in oculis aut in pedibus
aut in quocumque alio loco fiat apostema ca
lidum. Et semen eius facit hoc et cum hoc
est bonum tussi et catarro et consu
mit humiditatem ad oculum. Et quando bibuntur ex
eo .4. onolosat cum se. papaveris et mel
licrato confert in moderato fluxu menstruorum
et quando teritur et fit cum eo emplastrum

podagre cum vino antiquo apti oculorum
mamillarum cum ea confert et admisce-
tur emplastris aliis que sunt ad sedandum
dolorem et est inmanitum. et radix que sunt
ex foliis eius conferunt ad dolores
sedandos. et quando miscentur cum semine
et fit emplastrum cum eis foliis et est con-
positum ex foliis recentibus sedat dolorem
et quando dantur in potu tria ex foliis
eius aut .4. cum vino curant febrem
quartanam et est febris in qua sunt
frigus et calor naturalis et quando coquuntur folia
eius sicut coquuntur alia olera et comeduntur
ex eis quantitas triplex auferunt spasmum
corpore et purgantur quidam quod si fiat cli-
stere cum eis in colica facit / hoc radix
vero eius quando coquitur cum aceto et fit
cum decoctione eius oris collutio
aufert dolorem dentium Sanguis draconis
329 Tem alacohon .i. sanguis dra-
conis .D. quidam nominant
hanc plantam sodricis egilos et e
~~egilos~~ planta habens virgas illius
palmi longas aut plus frutices
sursum quibus filatur sicut quas sunt
folia prima similia foliis coriandri
quorum color vergit ad rubedinem
et habet viscositatem et odorem fortem
non tamen malum semper odorem et
nodos in summitatibus ramorum sunt cone
rotunde et flores albi in primo maturi-
tatis corum in fine vero sunt aurei Nascitur
in terra bona electa. G. sodrigis
in planta ista est res et humiditas mul-
ta et ipsa in fine prima et cum hoc est in ea
parva stipticitas et propter hanc prohibet
generare apostema et conglutinat vulnera
que sunt a percussione Et quidam sunt
qui nominant plantam que dicitur egilos
nomine ipsius plante et est planta
similis huic in virtute et in omnibus nisi
quia ista planta est fortior in stipticitate

ab ipsa et propter hanc causam confert fluxui san-
guinis et ulceribus intestinorum et in mo-
derato fluxu menstruorum. Et ista planta
quando teritur bene et ponitur super ulceram cum
sanguine suo conglutinat ea et prohibet
eam apostemare et abscindit fluxum menstruorum.
et fit curativa ex decoctione eius
in qua sedent mulieres abscindit fluxum
humiditatum antiquarum mulierum et bibitur
de decocto eius ad ulcera intestinorum
Constantinus succus huius plante est
dictus sanguis draconis et est rubeus
fortis rubedinis / et sapor eius est
stipticus Et virtus eius prima est vir-
tus que infrigidat in .3. gradu / secunda est virtus
que confert incisionibus carnis / et tertia
est virtus que incarnat vulnera et con-
glutinat ea et ulcera et quando fit suppositorium
cum eo stringit ventrem et confortat stomachum
in cibus sumptus et extra positus
330 Abaisir .i. spodium Spodium
Abedissoras
proprietas eius est quod confert caliditati colere
Chachim ex verbo .G. in spodio
vero soluto et prohibito et repercussio et
infrigidatio eius est fortior in sapore
ipsius est amaritudo et stipticitas
et propter hoc desiccat et iam declaratum
est quod in eo est virtus compositi sicut
in rosa et non est in eo tantum stipticitas
quantum in rosa Et Spodium confert
apostematibus calidis oculorum Meseah est
frigidum in .3. gradu siccum in secundo confert inflationi
colere et fortificat stomachum et confert ulceribus
oris Mesarugie est bonum colere
et sincopi et ad borbor que fiunt in
ore infantium Caltanzi est bonum
cardiace Rasis est frigidum et siccum
in .3. gradu stringit ventrem et confert ulceribus
oris et inflationi colere confert cardiace
confortat stomachum et confert sincopi quando datur
in potu ex eo et regediace calide et bo-
thor oris infantium Mandragora

331 Lebrahat .i. mandragora et
confectus eius dicitur losfah / ysa
ac bevaram / est sceherig et est
archilefa. Sunt enim due species
masculus et femina / et femine color
est niger et nominatur bandagis a
lactuca nam in folijs eius est si
militudo cum folijs lactuce et sunt
pinguia grauis odoris extenduntur
super faciem terre et in medio folijs
est similis mespili et est lutulenta et
est citrini coloris habens odorem bonum
/ et inter ipsum sunt grana similia granis pi
rorum et habet radices magnas medio
criter duas vel tres adherentes in
vicem extrinsecus nigras et intrinsecus al
bas super quas est cortex grossus / et hec
species mandragore non habet stipitem
Sed masculus est albus et nominatur /
autumno et habet folia magna lata al
similia folijs sicle et mollia / et poma
eius sunt in duplo maiora pomis
speciei prime quorum color est similis
colori croci habentia bonum odorem cum
grauedine aliqua et pastores quidam
alij comedunt ea et inducunt eis
subeth. Radix vero eius est similis
radici speciei prime nisi quia est al
ba et ista species et non stipitem ex
primit. Aut succus corticis huius
radicis primo conditur et ponitur
sub aliqua re graui donec effodiatur
totus qui postea ponitur in sole do
nec inspissatur et reponitur in vase
vitreo / exprimitur etiam succus pomorum
et est debilioris virtutis et accipitur cortex
radicis et ponitur in filo et suspenditur
donec siccatur et reponitur .G. Virtus prima
huius plante est virtus frigida in .3. gradu
et est in ea cum hoc caliditas pauca
Sed in pomis est humiditas et
propter hanc causam faciunt subeth /
Sed cortex radicis huius est frigidus
multum et cum hoc desiccat. Sed
medulla radicis / eius est debilis
virtutis. Et .D. sunt quidam qui co
quunt radicem huius cum vino donec
minuitur tertia pars et colant et re
ponunt et accipiunt ex eo quantitatem
illius cyathos et administratur ad nimi
as vigilias et ad sedandum dolo
rem / et qui sunt necesse incidere aut
cauterizare aliquod membrum et volunt
quod non sentiatur detur in potu ex
eo plus / et si bibantur ex eo duo
oboli ex succo radicis cum melli
to faciunt euomere fleuma et co. sicut
elleborus. Si si plus accipiatur occidit
et cortex rad. ingreditur in medicinis
oculorum in antidotis que sunt ad
sedandum dolorem et in pessalibus
et qui accipit ex eo medium obolum
et supponitur prouocat menstrua et extrahit fetum
et qui imponitur ano sicut suppositorium
facit dormire et dicitur quod quando radix eius
coquitur cum ebore .vi. horis mol
lificat illud et facit ipsum aptum
ad faciendum quamcumque figuram volueris
et quando fit emplastrum cum folijs eius
recentibus cum sanich est conveniens ap
tibus cum oculorum et apostematibus ca. fer
mentatis vel duris et vlceribus et
resoluit apostemata dura et scrophulas
et exitura / et quando fricatur cum eo im
petigo et barras et similia eis /
quinque aut .vi. diebus tamen vlcera
tione loci et confert actionibus que
sunt ab interiore et rectificant colorem
malum qui fit post vlceribus et ea
desiccantur folia ipsa et ad inslrunt
ad supradicta / radix vero huius con
teritur cum aceto forti et fiat emplastrum
cum ea et aceto curat herisipilam
et quando miscetur cum melle aut oleo

et bona morsui venenoso et qui
miscet cum aqua resolvit scro
phulas et excitias / et qui miscetur
cum sambuch sedat dolorem matricis et
alios omnes dolores. Fit autem vinum cum
cortice radicis eius absque de corde
in hunc modum. Accipiatur ex vino
dulci amphora i et coquatur in ea
iii radices et detur in potu ex ea
quantitas iii onolos illi quem
necesse est cauterizare aut incidere
et non sentiet cauterizationem seu incisi
onem propter subeth quod contingit ei
Desiccantur autem poma huius et
folia sicut diximus / et oportet quod in ex
siccatione eorum caveatur vapor
eorum nam odor eorum facit subeth
/ similiter et contingit ex succo eius
quod elongetur ab eis et qui sumitur de
eis ut de succo eius nimis appa
plexiam. Sed semen pomorum eius
quod sumitur in potu mundificat matricem
et qui administretur ei sulphur et fit in
pessale abscindit fluxum eius. Col
ligitur autem lac huius plante quia
perforatur radix eius et colligitur quod
emanat ex lacte. Vinum succi eius
fortior est lacte et qui est in omni
parte radicis tamen de humiditate quod qui
colligatur emittat lac / quod quidem
experientia scire potest. Est autem alia
species plante quam quidam dicunt huius
herbe speciem esse et nominatur eam mar
bus quia nascitur in locis umbrosis
et habet folia similia foliis iebroach
albi nisi quia sunt minora et habet virgam
longam in palmis cuius color est
albus / et folia huius sunt longa
plus palmo et grossa sicut pollex
et dicitur quod qui comederit radicem ex hi
bentur alicui in potu aut in cibo
cum pane aut cum alio quolibet
cibo incidit similiter eam subeth
ut dicitur et moriatur in eo in hominis
ante et propter hoc administrant eam ci
rurgici ei qui voluit membrorum scin
dere seu coquere / et dicitur quod hec radix qui
bibitur pro solatio quod dicitur sussorzinus (?) est
ei tercia. Ysaac dixerunt michi quod
ex antiquis babilonie quod quedam
puella comedit v poma man
dragore et cecidit sincopizata et non
effecta est rubicunda / et quidam servientium
effudit super caput eius aquam
nimis et continuo surrexit / et ego vi
di homines qui sumpserunt de radice
eius cum impugnacionibus et accidit
eis sicut accidit de solis hominibus exeun
dientibus balneum et bibentibus pro
exitum vinum multum namque fe
fuit multum rubicundus

Camphora

332 Zaffor i camphora almasodi
et repansor sunt insule que
sunt propinque regioni sarandin
et ideo dicitur camphora de panzor et
in annis quibus sunt multa fulgura
et tonitrua multi terre motus
generatur ibi multa camphora in annis
vero annis in quibus non sunt hec non
fit multa camphora. Ysaac be
mamram / defertur de regione castel
la et ex regione calca et dabeah
et arig et plurimum quod defertur ex ea est
ab harig et est minor sim / et ipsa est
gummi arboris in illis partibus nascentis
est gummi coloris rubei macu
lati et lignum eius est al. tener quod
quod velit fieri nigro si reperit cam
phora in corde ligni arboris i
pertis ligni que sunt ibi intus extra
se / si melior ex ea est riah et est
que nascitur et reperitur ex ligno ipsi
in sua arbore et color eius est
rubens maculatus que pro ca

sublimat[ur] ibi et fit al[ia] ca[m]phora
et dicit[ur] nachim eo q[uod] p[ri]mus rex q[ui]
regnavit ibi nominatus est riah et
nomen loci in quo reperitur dicit[ur]
panzor et est melior et subtilior
et maioris quantitatis dealbabilitatis et albior
et maius frustum q[uod] ex eo reperit[ur]
est sicut 3 i[d est] post ipsam vero i[n] boni
tate est illa que d[icitu]r fanzeri et e[st]
grossa h[abe]ns obscurum colore[m] n[on] est
ita clara sicut riah / n[on] p[re]tium eius
est tamen sicut p[re]tium illius n[on] tamen p[er]
durat sicut riah / et post ip[sa]m e[st] cam
phora q[ue] d[icitu]r cartab et est frusta et
est minoris p[re]tii q[uam] riah et post hac
est illa que d[icitu]r balouch in qua s[unt]
admixta fragmenta ligni camphore
et est unctuosa gummosa et reperit[ur]
in frustis q[ua]ntitatis ciceris aut fabe
aut lentis et est bo[na] ad aromatizandu[m]
et tinctam eorum / et omnes iste spe[cie]s cla
rificant[ur] per sublimationem et egreditur
ex eis camphora al[ba] in laminis albis
similibus in figura sua p[ro]ssidibus
aliud q[ua]m ascendit et nominat[ur] ista
camphora sit sublimata camphora
operata et d[icitu]r q[uod] debaluch et car
tab exit in sublimatione ex uno
eius lb. i. de sublimata usq[ue] ad
lb. 5 et est mediocris p[re]tii inter
alias spe[cie]s camphore. / Et camphora
quidem est frigida et sicca / in 3 g[radu]. [con]fert
calefactis et humidis sodam colericam
cum odorat[ur] simplex aut cum aqua ro[sarum]
aut cum sandal[is] [con]fert cum aqua ro[sarum]
et odor eius abscindit coitum
/ Et potus ipsius in hoc est fortioris
operationis et qui administratur ex ea
quantitas parva cum medicinis que strin
gunt ventris fluxum colicum fit
opus melior et usus eius facit late
scere canos / et cui fit cataplasma
ex q[ua]ntitate duorum granorum in pode

[D]ecca cum aqua lactuce reprimit ca
liditatem cerebri et facit dormire
et aufert sodam et abscindit fluxum
sanguinis narium et abscindit eu[m]
etiam utrumque fluat. et camphora
ingreditur [con]fectionibus suffumigiorum
et unguentorum p[er] quam in gallia / Aur[e]
ut visum est frigida subtilis / [con]fert
ad sodam et egritudines calidas que
fiunt in capite et in toto corpore et
qui utitur ea nimis incurrit vigi
lias et si sumatur in potu infri
gidat renes et vesicam et coagulat sperma
et generat egritudines frigidas maxime in re
gionibus frigidis / Mesceah. frigida e[st]
et sicca / in 3 g[radu]. et abscindit fluxum
sanguinis narium cum fit cum ea cata
plasma cum succo uve acerbe / Ale
xander suspexit ex ea quidam vi
antes in tribus uncibus et destru
xit stomachum eius adeo q[uod] no[n] pote
rit digerere cibum abscindit et
sperma / Abemey stringit ven
trem et potus eius facit accelerare
canos et [con]fert apostematibus calidis / Abemey
camphora est frigida in 3 g[radu]. [con]fert
calefactis cum aqua ro[sarum] et fortificat
membra corporis et sensus ipsorum et cui miscet[ur]
ex ea quantitas parva cum medicinis
que fiunt ad stringendum fluxum qui
fit acu[m] [con]fert. / Medicina antiq[ua]
camphora stringit ven[trem] et facit acce
lerare canos :- Avellana indica
333 [F]ausel i[d est] avellana indica
[e]t bo amfa arbor fausel
est sicut arbor veregil et amittit
ramenculas in quibus est fausel
sicut dactili / ista arbor n[on] e[st]
in terris arabie / Ysaac bena
fausel est avellana indica et e[st]
fructus similis nuci muscate et
q[ua]ntitate et colore suo / et sunt in ea
nigre et in sapore ipsius est p[er]m

caliditas cum pauca acritudine
defertur ex sina et est frigida et fortiter
stiptica et fortificat membra. Et virtus
eius est sicut virtus sandali rubei
et confert apostematibus calidis que quando non reperitur
ponatur pro eo pondus eius ex san-
dalo rubeo et medietas ponderis
ex coriandro i. recenti. Caciban
faufel est frigida fortiter stipticum for-
tificat membra et virtus eius est
sicut virtus sandalorum rubeorum
Mahazar frigida est et est bonum
empimatibus calidis quando linitur locus cum eo
Vedigoras est bonum apostematibus
grossis Tymesarug est genus
dolor dentium et scabiei palpebrarum
Abemey faufel est frigida et sicca et
est bonum dolori dentium et est stipticum
et virtus eius est sicut virtus san-
dali rubei Cabemey faufel est
frigida et sicca et ~~est bonum dolori dentium~~
stipticum in tertio gradu confert dolori dentium
et fortificat dentes commotos
et gingivas sua stipticitate et reprimit
caliditatem oculi quando fit cohol cum
eo aut emplastrum. Sandalum
334 Sandal i. sandalum defertur ex
sina et est album et rubeum et citrinum
Mesaha est frigida et sicca in tertio gradu Abe-
mesuay est frigida in tertio confert debilitati
stomachi et dolori capitis ex calore et rubeum
est frigidius albo et citrinum est magis
immaturum natura ipsius prohibet fluxum humorum
ad membra et est sicut faufel in
frigiditate et siccitate fortificat gin-
givas et stomachum. Abemey sanda-
lum confert cardiace ex calore quando
linitur cum eis super cor. Ysaac be-
narati sandalum est lignum quod de-
fertur ex sina et sunt eius tres species

scilicet species album rubeum et citrinum et omnia con-
petunt usui medicine et sunt frigida in tertio
sicca in tertio conveniunt calefactis confe-
runt debilitati stomachi et cardiace que
accidit a calore quando teruntur et miscentur cum
aqua rosacea et applicantur exterius et
quando confitiuntur cum aqua rosacea et parva
camphora et liniuntur in dorso tempo-
porum confert sode que fit a calore
et quando miscetur cum i. quantitate sandali
albi media quantitas sarcocolle et fiat
cum albedine ovi et ponitur super timpora
confert sode colerice et prohibet descensum
catarri ad oculum et linitur cum eo
balneo et prohibet odorem prostilocum.
Et sandalum citrinum est frigidius albo
quando miscetur cum succo solatri aut
semine aut portulace aut lenticule
aqua confert podagre calide et apostematibus
calidis et prohibet humores ab illis membris
Et melius ex sandalo est citrinum et
pingue et post citrinum siccum et post
ipsum rubeum et est magis siccum ci-
trino et post ipsum est album et sunt
medicina que teri aut moleri debet
siccum Albugeria al est frigida
in tertio gradu ut ocur(?) cum resolvitur in aqua
rosacea in caus calidis et ponitur in fronte
et in sto et in frigi ca et confert febri
calide et bizsem et debilitati stomachi
Ezacium et ru est frigida in tertio et sicca
in tertio non huius stipticitatem et ponitur
dissolvitur cum aqua rosacea et ponitur
super stomachum confert febri acutis et de-
bilitati stomachi et sode que fit a
calore Acaban rubeum est frigidius
albo et liniuntur cum eo apostemata calida.
335 Suratam i. cicuta Cicuta: sic
sic nominatur apud medicos.
Sed arabes nominant eam sicaram
Id est planta huius spirite

q cauu inq° st multi nodi sicut nodi
feni · z est multu maior ferulo
z ht fo simlia folijs ferule hn
tia gnem odorem / z fr stipite
est cona inqua st flores al · z sem
simile sem an · qr e albius z ht
radicem non multum i fra tre
· 6 · est fra valde · C · D · hec radix
omit fra fri te · B · z si bibat vinud
puro calidi imediat nocumto
eius / z accipit corona huig pla
te cu toto seme aut desiccat
z titur z exprimt sucus z siccat
z administrat in collijs que sunt
ad sedandu dol oclor z est optim
in hoc z qu fit emplm cu eo se
dat cali · dolr z hispilam z for
micam z qu titur h planta cu
seme suo aut cum folijs z fit e
plm cum ea sr testiclos absindt
pollone gomorrea / z si fiat e
plm sr vga cum ea phibet erec
tom / z qu emplat cum ea mamille
multum phz ab eis lac z qu po
sr mamillas puellar phibet
eas augmtari z qu ponit sup
testiclos puor non sunt eos
augei / Melior aut de hac pla
ta est illa que nascitr in crete
z i ichios z in atica : Thama
336 Tamarindi · habo / rindi : P
Tamsa nascitr multum ex eis
in cetera z in tris hamen z folia
eius sunt sicut folia salicis · C ·
Tibeneur · destur ex tris in die z e
fructs coloris rubei · ht medul
lam plinam qm xilocaracta
dnam trci colois admgdinem
tendens z ht mellcitate z est
illud q ex fructu administratur
p9qp emut qna eius z meliores
tamarindi sunt noui rrentes
non acidi sapois acti acrimi / z
vtus eor est fri in z · g · z ppetas

eor est q laxant colam z repmit
acuitatem eius z vomitum z aufert
pritum / Et dosis aque eor pqp
decoquunt est lb s · C · Abugig
extinguunt colam z aufert sitim
z sedant vomitum z stipticant sto
cu vomitu · Chescah · tamarindi
est siccum z · z mollit ventre · C ·
Aicharugie est sicut vna nisi q
est sbtilior z minois humiditatis :
Medicine fri z hu · in z° g · Portu
337 Tandaue est hba · q : lata
Taulta z e papurella · i · por
tulata · G · sba eius e aquosa
z in sapoe eius est stipticitas p
na · C · Et vtus eius prima e vtus
que infrat in z · g · z humiditati sc
z fa · vtus est que repcutit / z z
vtus e que phz huores z i muttat
qm eor z cu hoc est de rebus ma
gis iuuatiis illi quibz in flacom
z in tensiom in sto suo accid z cui
stuporem dentiu eo q leuit et
aufert asperitate que est in eis pp
humiditatem viscosam que e in ca
z qst vlceribz in testinor qu sunt
intibo z fluxui · Ih · i modcato z
sucus eius fortior est in h pqp
vtus eius est sicut diximus z pp
hoc infrat qu fit ex ea emplm
· z h herba ipa qu comedit fa
h · C · D · vtus eius est stiptica z
z fri qu fit emplm cum ea / et
saucus qfert ad sedam z qfert
aptibz oclor z alijs aptibus
dentis z inflam que e in sto
z intestinis z cu sui humitatum
ad ea / qfert mordicacom re
num z vesice z febribz z sputo san
aptore z vlceribz in testinor
z fluor hematibus sanguinem
z morsui alis dri socoss z ipa
gredit in qfeconibz collenior

: confert et preparatur in administratione ad
scrofulas et tumores que accidunt ad testiculos
et ardorem inunctis et miscetur cum o-
leo ro. et infunditur super caput
~~bochor quo apparet ibi et fit ex ea~~
~~emplastrum~~ et confert sode que fit a sole
et miscetur cum et abluitur inde caput
ad bochor quo apparet i. et fit ex ea
emplastrum cum sambuco quibus accidit se-
sufamos et masticatur propter quod menstruorum
fructum arborum et aufert stuporem
dentium qui accidit ex eis. Rufus.
destruit visum aut debilitat eum
et infrigidat corpus et phlegma vomitum. Habe-
mesuay proprietas eius est quod aufert
libidinem : Semperviva :

338 Heia al alem .i. semperviva
.D. nominatur hoc nomine eo quod
non amittit folia aliquo tempore sed
semper viret et sunt eius due species ma-
ior et minor. Sed maior habet stipites
illius brachii longo aut plus. et
grossitudo corporis est sicut pollicis vi-
des et pingues et divisos sicut ti-
timallus qui dicitur cataries et habet folia
pinguia et grossa quorum summitates
sunt sicut summitates lingue et que ex
eis sunt inferioribus vigent et stipitis
stant tempore estate ad radice et depres-
se. ortus corporis est iuxta stipitem in
figura oculi deloratam. Nascitur in
locis montuosis et locis edificatis
et ex latibus et quidam faciunt eam
nasci in domibus suis et super tecta
Sed minor nascitur in muris in petrosis
locis et umbrosis et habet ramos plures
expedientes ab una radice multos
et plenos foliis parvis rotundis
et oblongis pinguioribus et plenis
humiditate cum summitatibus acutis et habet
virgam in medio longam circa palmi
longitudinem super quam est capitellum.
quo est flos citrinus subtilis. Et sapor
eius est aquoso et sapor eius est
stipticus. Et virtus eius prima et
virtus que infrigidat in .3. gradu et desiccat de-
siccatione pauca et secunda est virtus
que repercutit et tertia virtus que confert
herisipile et apostematibus calidis que dila-
tantur in corpore. Filan radices eius
cum coquuntur cum radice arnoglosse
et ponuntur super podagram sedant dolorem.
Ed. in specie que habet magna folia
est virtus calefaciens stiptica et io
cum fit emplastrum cum ea confert heri-
sipile et formice et ulceribus fraudulentis
et apostematibus ca. oculorum et combustionibus
ignis et podagre et miscetur succus
eius cum oleo ro. et linitur cum eo
caput et confert dolori capitis et nat.
morsum tutele cum sumitur in potu
et fluxum ven. et ulceribus in testiculorum
et si detur in potu cum vino expellit
lumbricos et cum fit nastale seu
pessarium cum eo confert fluxui hu-
moris et fluxum ma. et fit cum eo co-
hol aut emplastrum in obtalmia et
confert. Demori autem dicit quod habet omnes
istas virtutes et in fol et mirad. est
similis virtutis cum magna. Est
autem alia species quam quidam nominant
andracathara seu adragne agra
et quidam nominant eam teliafon et
romani nominant eam assebrum et hec
species habet folia extensa similia fol
portul nisi quia sunt maiora et
latiora. Nascitur in rupibus. habet vir-
tutem calefaciendi ad vestima dec-
rat tutem cum fit emplastrum cum
ea et aufert antiqua et solvit scro-
phulas : Virga pastoris :

339 Hathiarbar. et in lingua per-
sica dicitur pseuda vu. et est
virga pastoris. Ed. sunt eius due species
masculus et femina. Sed masculus est
herba que nascitur eo anno. habet ra-
mos seu virgas teneras molles sub-
tiles nodosas et dilatantur super faciem
terre sicut gramen et habet folia similia

rute in si quia sunt longiora et
molliora et ht mx vnuqqz son
epp hoc dr masculus z ht flore al
z ru. Oz femina ht planta pua
z vgam vniam tenuem sutem
canne / z ht nodos sutes nodis
qui st in radice canne / z in nodis
ipis st folia egredientia ab ipa
vga similia folijs pini z ht radice
in qua nullum est iuuamentum / Nasci
mx aquas. G. plumo qp e in vga
pastoris est scus z in sapore eius
est stipticitas / Et vtus eius pa
est vtus que in srat in pno. 3. 9 / z
sa vtus est que repurat z in carnat
/ z tertia est vtus que 9st instam
ois stoi qn apponit extra sicut e
p9 qp trita fuit 9st apti q dr hisi
pila z aptibus antiquis z rep cut.
z phz humores qui fluunt ad membra
z 9st ex melioribz medicis hispile
qui dilatatur z extendit ambulas
de membro ad membrum z 9st vlceribz
alijs z 9st iuuamento manifesto vl
teribz manifestis ad que humores
fluunt z conglutinat volida vtencia
cum suo sanguine z 9st vlceribz auris
z si est in ea sanies desiccat eam
z abscindit fluxum. ay. t modeatur
z curat vlcera in testinorum z sputum
sanguinis z sistit fluxum eius vn
cumqz fluat z in omnibus hijs ma
sculus est fortior femina. Oz. mas
culus ht vtute stiptica scam qn
suntur in potu ex succo eius 9st
sputo sanguis z fluxui ven. an
tiquo et egru que dr colica pas
sio et distillacom vrine quia prod
vrs provocuie. forti z qn sun in potu
cum vino 9 fert morsibus venenosis
z qn bibitur in febribus prodit an acces
sionem post phorum 9st vtilum
z qn fit nastale cu ea nutri huti

vlcera in cute z 9st z abscindit cur
sum humtati antiquarum ab ea et
distillat ex eo in aurem z conuenit
dolori eius z saniei que fluit ab
ea z qn coquitur in vino z admiscet
ei mel 9fert iuuamentum magnum
vlceribus cutis z fit emplm cu
folijs eius in flatorum stoi z sputo
sanguinis et formice z hispile z
aptibus ea z aptibus fris in pno. corp
const. Et dix in femina qp ht vtute
stipticitatem in scitam z facit ea
que facit masculus nisi quia est de
bilior :. Fungi .:

3 xo Matar. i. fungi. D. sunt eum due
species. vna est apta cibo / alia
non quia occidit z cause ppt quas
occidit st multe / aut quia nascunt
in locis putridis / aut mx cauernas
aialium venenosorum. aut mx plantas
seu arbores malas mortiferas aut
quia st mali mortiferi in spe sua
z cognoscuntur qn reperiuntur sup eos
humtas viscosa z qn fringuntur z
ponuntur in loco z dimittuntur cor
rumpuntur cito / Alia vero species po
nitur in cibus z cibis alijs z est
multum delectabilis cibus. G. vtutum
corporum prima est vtus fri z humida
in lrum z ppter hoc st ppe medicinas
mortiferas ppe quorum stac admiscetur
aliqua putrefactio / Et dix i lio. de die
ta qp boni ex eis st non nocui z
st sri. Oz siquis eis vtitur nimis
generant humores malos / z eis sunt
species male mortifere z iam vidi ho
minem qui passus est ab eis an
rietate z coartacom anhelitus
z sincopim z sudorem frm z cu euasit
p9 qp potauit sancgibim in quo co
ctum fuerat pulegium z piretrum
est stus vpm bauriq z euomuit fun
gos illos ex quibus generati fuerant

in stō grossi humores / Et dixit i
lib° dechimus qd ipi generat apostemos
chimos viscosos frōs C. qui
comedunt ipsius eorum est malus
Generat enim ex eis suffocatio colica
passio et matricandi nocumentum
ipsorum est da'e in potu in tllam aut
aquam tinis cum aceto et sale et
decoctionem satureie et origani et stercus
galline cum aceto mixto cum
melle fcō inde looch / et fungi qui
inveniunt nutrimento superfluo nisi quia
sunt difficilis digestionis et egrediunt
in stercore integri sine aliqua in
mutatione Et illarum nimietas
fungorum generat strangwiriam Aben
mesuay melius est ut ponatur
cum eis pira sicca aut rtencia
et bibatur post eos vinum purum et proprie
tas eorum est que generant suffoca
tiones :· Completus est tractatus
primus huius partis de medicinis cum gratia dei
Incipit 2us de medicinis que sunt compositae
Afarbiam i euforbium Euforbium
321 Albin D. est arbustum simile
ferule in forma sua. Nascitur in
regione chabex est plenum multo
gummi acuto caveant homines
ab eo qui colligunt ipsum gummi
propter suam nimiam acuitatem et ideo ac
cipiunt ventres animalium et lavant
eos et alligant stipiti ipsius / de
inde perforant arboris stipite alto
ge stantes cum lancea effunditur
namque in ventribus exiens
a stipite multum copiosum subito
ac si funderetur ex alio vase ita
quod aliquando effunditur intrinsecus et ex eo
propter impetum sui ipsius exitus
et egrediuntur de eo ex arbore due
species una earum est similis sarcocolle
et est frustum in quantitate orobi et alia
assimilatur seri adulterati aut sarcocolla
et gummi arabico sed admixtis et melius
ex eo est clarum acutum / experientia
tamen eius per gustum est difficilis
quia morditat linguam subito cum
violencia multa et durat morditatio
eius diu / et propter hoc omne quod gustatur
ex eo periculosa videtur bonum / Primum
aut ad eius cognitionem pervenit h
medicina rex lynoy. 6. virtus eius
est subtilis acuta sicut virtus aliarum
gummarum similium Et dixit in 3. almansoris
zen / Euforbium novum est calidius
satis quam asa fecit / quamvis alia sic
calefaciant omnium lactis arboris C. hoc
gummi quod sit cohol cum eo habet virtutem
abstergendi aquam que est in oculo
nisi quia eius morditatio durat toto
die et propter hoc immiscetur cum melle i statim
propter eius acuitate nimia et usus
eius in hoc debet esse cum cautela / et qui
miscetur cum aliquibus potionibus
que sunt cum speciebus et bibitur con
fert sciatice et ipsum excoriat ossa
in una die et separat ab eis fragmen
ta eorum / oportet tamen quod primum evacuatur
caro circumstans ossi cum coto aliquo
vel cum panis lineis et ipsum habet vir
tutem laxandi et calefaciendi
humores aquosos sicut sinapis
et ideo confert laxatio eius ydropisi
et colice et aliis suis equalibus similibus
illis / sed ipsum acuit eo et inducit
sitim nimiam quia desiccat / oportet
aut quod admisceatur ei semen petro
selini aut anisi aut cimini et ponitur
in carnibus duris facit eas de
coqui cito Et dixit quidam quod qui ali
quod animal venenosum momordit aliquis
si scindatur cutis capitis eius et ponatur
in illa scissura ex hoc gummi trito
non nocet ei venenum Bedi
goras proprietas eius est quod confert
aque citrine Liber venenorum

qui miscetur cum aliquo oleo et fit
linitio cum eo confert paralisi intestinum
et pondus ʒ iii. ex eo acuit quia
volvat stomachum et intestina. Et al-
tauzi stringit orificium matricis intrando
ad eo quod plus exire fetum. Et albe-
mesnay proprietas eius est laxare
sua viscosum quod est in lumbis et in-
testinis quia in sua anxietas et de-
siccationem et adustionem et tenasmo-
nem et rectificatio eius est quod no-
tatur intinctum et misceatur cum
bdellio aut cum succo liquiricie
aut cum speciebus aliquibus sicut est spica
et cinamomum et cassialig et lini apud
cum oleo ro. vel amigd. et melius
ex eo est clarum novum sed quod tamen
fuit ab uno anno usque in .iii. et co-
lor eius est citrinus calidi odoris
amarum acu. et dosis eius est a .ii.
karat usque ad .iii. karat. Cepe

392 Nasal .i. cepe. .b. substantia eius est
grossa et virtus eius est virti-
ta in .ii. g. et est in ea humiditas
et secunda est virtus aperitiva et tertia est
virtus que aperit proprie orificia ve-
narum que sunt in ano quando applicatur
in loco et prodest .ai. et quando dissolvitur
cum aceto et linitur inde morphea
aufert eam et quando linitur cum oleo
eo allapicia facit in ea oriri pi-
los citius quam spuma maris et
quando exprimitur succus ex cepe et substantia
ex qua expressus est que remanet
est sicca ca. tali. forti. Set succi
substantia est aquosa arca ca. et propter humidi-
tatem confert aque que descendit ad
oculum et obscuritati visus que fit
ab humoribus grossis administratur ex
in cohol et propter humiditatem que est in
cepe quando comeditur generat vento-
sitatem et inflationem et propter hanc

tam cepe cum eius quod que declinat ad
siccitatem est magis ventosum
aliis. Et longe enim cepe sunt
acutiores quam rotunde et plus
stipticitate et ille que sunt rubei coloris
sunt acutiores quam albe et sicce quam
recentes et crude quam assate et quam
preparate cum sale et aceto et cepe quidem
mordicant et generant ventositates
et subtiliat humores facit stomachum
mollit ven. aperit emorroidas ani
et quando nos volumus administrare cepe
ad aperiendum eas ansumus cortices
exteriores et intinctus eius linitur cum
oleo et fit inde suppositorium et quando fit ex
succo eius cohol cum melle confert
debilitati visus et ulceribus que fiunt
in oculo que nominantur aragmati
et principio descensus aque ad oculum et
prodest .ai. et administratur .i. caputpurgiis
et mundificat caput et panni .i. me-
squinancie et administratur aqua eius
in emplastro cum sale et ruta ad mor-
sum canis rabidi et quando miscetur
cum aceto et linitur inde morphea
in sole curat eam et quando miscetur
cum tucia curat pruritum oculi
qui fit a fle ~~de~~ falso et quando miscetur
cum sale et administratur super verru-
cas aufert eas et quando miscetur
cum adipe galline et apponitur au-
fert callos qui sunt in pedibus
propter calciamenta et quando distillatur
ex succo eius in aurem confert debi-
litati auditus et tinnitui eius et aque
que cecidit ad eam et quando linitur
cum ea allopicia facit in ea
nasci capillos cito et quando admis-
cetur ei spuma maris et fricatur locus
eius multiplicat et auget capillos
Et usus quidem cepe in dubus so-
dam et nimius usus eius generat
esurem que dicitur tabargas et qui

coquitur est magis prov. vo. et fac-
dormire qui comedit. **Bulbus**
ʒ.e3 Hatal alzir .i. bulbus. Et dicit Ce-
pe sine tunicis. G. In sapore
ipsius est acuitudo cum stipticitate
et virtus eius prima est virtus que
desiccat, et secunda virtus que abstergit
et incarnat qui comeditur generat
humores grossos et malos et viscosos
et est difficilis digestionis et infla-
tivus ventris excitat coitum. ¶
D. Rubeus ex eo est bonus stomacho
et acutus est melior dulci quia
facit digerere cibum, et omnes species
bulbi sunt calide acute excita-
tes libidinem, calefaciunt inguin-
et multum nutriunt et augmentum
efficiunt in carne. ¶ Qui generat in-
flationem, et qui fit emplastrum cum eis
et melle aut cum eis solum confert
contritioni nervorum et attritioni lacertorum
et concussioni ossis capitis quando non
est fractum et confert dolori iuncturarum
et podagre et extrahunt sagittas
et alia infixa corpori posita velut
emplastrum cum eis et melle confert y-
dropi et morsibus canis rabidi
et qui fit emplastrum cum eis et pipere cer-
to confert dolori stomachi, et qui miscentur cum
vitellis ovorum et administrantur confe-
runt livori qui fit sub oculo propter per-
cussionem, et virtus que dicitur mo-
sa et lentiginem faciei, et qui mis-
centur cum sengibin que sunt bochor
et fit emplastrum cum eis cum samich et
confert conquassationi manuum et attritioni
unguium, et qui assantur sub cinere
calido et administrantur cum capitibus
porrorum pistis qui dicitur stinci pro-
quam sunt ipsi, et fit cum eis emplastrum
secundum Galienum vel solvit ipsum
et qui miscentur cum euforbio et
linuntur inde morphea et impeti- //

go et ex radices nigre que sunt post de
solidationem ulcerum curat ea, et qui
elixantur et comeduntur cum aceto con-
ferunt attritionibus lacertorum, sed cum
oportet quod caveatur nimius usus eorum quia
ipsi nocent nervis. ¶ Sed sunt quod facit
vomitum habet folia subtiliora et
longiora multum quam bulbus qui
comeditur et durior et habet radicem
similem bulbo nisi quia super ipsam
est cortex niger, que radix quando
comeditur cruda seu cocta aut bi-
bitur de coctione eius provocat vomi-
tum. G. est calidior quam ille de quo
dictum est superius. **Anacardus** ·f
ʒ.ee Halladar .i. anacardus est fructus
harbois similis cordi avis
cuius color est rubeus ad rubedi-
nem declinans sicut est color cor-
dis, et intra ipsum est res similis san-
guini et illud quod ex ipso administratur
et defertur ex semine nasci in cecilia
in montibus ignis. ¶ Albemey est
... et sic in q. g. est bonus cor-
ruptioni spermatis et meconie et omnibus
egritudinibus febris que fuit a fri-
giditate. ¶ Athalaham proprietas
eius est conferre vel laxationem nervorum
¶ Bedigoras proprietas eius est
quod aufert oblivionem et exacuit sensum
ex loco qui vocatur. G. et i. superpositum ex
eo confert meconie et mel quod est intra ipsum
aufert verrucas et ulcerat cutem. ¶
Albugis calidus est multum quando mo-
net alguesgnes et barras et lepram
et apostema et fortasse occidit et hoc in
iuvenibus et colericis et propter hoc cavendum
non debet eis ex hoc. **Erisimon** ·f
ʒ.e1 Hudereg .i. erisimon. D. na-
scitur in locis habitationis et in mu-
rinos et seminatur in ortis et habet folia
similia eruce agrestis et habet virgas
subtiles et similes virgis eruce a-
grestis et in summitate virgarum est flos

citrinus et sunt ibi vagine similes cor
nibus .i. similes vaginis fenugreci
in quibus est semen parvum simile sed
nasturcii mordicativis lingue. G
semen eius est huius plante sa
por est similis saporis nasturcii
/ et virtus eius est similis virtuti
illius nisi quia est ca. i. flatina
/ et sua virtus est quod confert cum ponitur
in looch ad extirpandum humores
viscosos grossos qui ascendunt
a pulmone et confert apostematibus duris que
sunt in radice aurium et duriciebus
antiquis que sunt in mamillis et
testiculis et cum oz ea administratur
in looch oz quod ponatur in aqua et
bulliat et involvatur in pecia post
ea involvatur in pasta et assetur
ed. qui miscetur cum melle et fit
loochum confert pectori ad quod currunt
humores et ad saniem que aggregatur
in eo et iuvat ad exsiccandum eos
et confert tussi humide et confert yctericie
et sciatice et contra medicinas
mortiferas et cum miscetur cum aqua
et fit emplastrum cum eo confert carnoso
profundo et apostematibus que sunt in ra
dice aurium et apostematibus dracapanungd
et apostematibus testiculorum et mamillarum
et vtr e planta talescona et sub
tiliativa et cum infunditur in aqua
et coquitur aut involvitur in pecia
et includitur in pasta et assatur fit
lenior accipienti. :: Deud :f

346 Deud hayse Deud sunt
due species s. semen et non semen
Oz semen est simile grano alkerna
et sapor eius est sicut sapor a
migdalarum amararum / et color eius est
pulverulentus et intrinsecus est lingua
similis lingue avium que est venenosa
laxat enim laxatione forti et in
ducit tenasmon oz / oz g° quod potator
eius evomat postea et post ea detur
ei in potu butirum et lac et detur ei ex
medicinis que retinent ventrem
in quibus est viscositas sicut portulaca
et psillium et gummorum et dragagantum
et dentur pultes risi et ordei mun
dati cum oleo ro. sine zucaro / et su
mant carnes in ius cum succo
pomorum et agresta et roretur desup
er vinum et comedat piscis et silua
thyus / Calbugig deud sunt iii species
semen et salvum et indi Oz semen habet grossa
grana similia fistulis et sahari est
simile grano cathapucie nisi quod est
punctatum punctis parvis nigris indi
vero est medium in grossitate inter semen
et sahari et est pulverulentum ad tri
nitatem tendens Oz semen est melius
omnibus et forcius ad laxandum et indum
est magis iuvativum quam sahari / et
sciatis quod caro eius detior semper
procedit cosmicedo temporis mensium de eis pa
remaneat / et ipse cum nata est in terra
sua. Chabuz sicut ipse etc dixit
est in tantum ca. ac. et est imitandum
de tanta acuitate sua cum tanta
ventuositate que est in eo et ipsum expel
lit humores grossos viscosos et scia quod vadit
ad iuncturas et homines qui in die
miscent ipsum in confectionibus eorum ma
gnis et stomaticorum et in aliis medicinis
laxativis Oz meum consilium est quod
non exhibeatur nisi magne ca
liditatis sicut est harrach et babilo
nia et zain propter dissolucionem corporum
eorum que accidit ibi plurimum et ipsum in
ducit post dissolucionem debilitatem for
tem et in regione babilone et regiones
quia sunt ca. et sicut predictum est laxat
propter dissolucionem humiditatum habitancium
ibi propter caliditatem et siccitatem Oz yemem
quia yems eius est estas et estas
eius est yems et sunt ibi multe pluvie

et vreos / quia quod est magis innatum
hominibus illarum regionum est melius. huius
stipite cum lenificatione sicut tur-
bith et mirabolis et uiola et leblebe
et tamarindi et pruna et similia. Et potius
vero deus est tovremes nitris sicut
sicut in senu et in aliis similibus. Et
ego cognoui quendam qui assumebat ipsum
et assellabat nimis vibere quia sedet
in aqua frigida, et quia fundebatur corpus eius
quia cessabat assellatio / et ipsa quidem
est melior. que scilicet quod non innatur ad re-
tinendum ventrem eius qui sunt calidi
orum / qui non volt de ipso sumere su-
mat semen illud quod habet gossipium genuinum
propter rarificationem aut indicum quod est
similis gossipium. Dixit sahari huius prima
genuinum non vidi in ex hinda alienum quia
tardant operam suam et facit tortiones
et ampliores. acutia mala. Et significatio
eius est quod cum ex sene ut ex indo
extrahetur ab eo cortex superior et
caueatur ne approximetur cum cuius cor-
tex eius superior si tangatur labium
in mutat colorem eius et induit
in eum colorem album sicut est color
morphee al. et anfatur ab ea
lingua eius similis que reperitur
intra ipsum inquantum medium eius et cor-
tex eius exterior et spiciatur et trahatur
genuinum cum pauco amulo et ro. in
beis validatis et primum etiam et si tempore sunt
calidi frige virtutem eius ne dissol-
uat nimium ex humoribus / et si tu vis
ipsam miscere cum aliqua medicina
laxatiua misce ipsam cum turbith
et succo absinthii et succo eupatorii et
similibus hiis et cum misceatur cum medicinis
quas diximus quia est medicina ma-
gis intensa iuuans in dolori sine a-
cutia et siccitate et resoluit dolores matricis
et confundit capillos in sua nigredine
sicut si ipso camescente cito. Et do-

sis autem eius propter quod sunt rarificationum
illi qui est fortis nature ad fortes
medicinas est a y. dragmis usque.

Narf al. id est Nasturtium. ad 3. 5. ʒ xA
spe et in latino dicitur madacta et est
nasturtium / que notum / et ex eo est na-
sturtium tectorum / et ex eo est nasturtium aic
tale. Dixit nasturtium quod est melius
est illud quod defertur ex babilonia
. G. semen nasturtii habet virtutem que ca-
lefacit et desiccat / sicut sinapis / et fo-
rtius eius est que incidit incisione
forti et aduerit / et tria virtus que se-
dat dolores sciaticos et dolores capitis
et propter hoc conuenit in quo oportet calefacere
et miscetur semen eius in medicinis
asmaticis / quia ipsum incidit humores
grossos. et dicitur quod quidem nasturtium desiccatum
sit virtus eius sicut virtus seminis eius
et dum est recens propter humiditatem assam
que est in eo habet virtutem debiliorem
seminis virtute. Et semen nasturtii est
calefactivum acutum malum stomacho lenit
ventrem et expellit lumbricos / resoluit
apostema splenis facit abortum irri-
tat libidinem coitus et est simile si-
napi et erucae seminis. Semen nasturtii
abscindit scabiem ulceratam et im-
petiginem / et cum sit emplastrum cum eo et
melle resoluit duritiem splenis
et mundificat ulcera que dicuntur mel-
lina et bibitur cum polenta et ex-
pellit superfluitates a pectore / et quando
sumitur in potu confert morsibus vene-
nosis fugiunt cum eo in domo ex-
pellit animalia venenosa / et ipsum re-
tinet casum capillorum linitione
facta cum succo eius curat combustionem
ignis et aperit apostema / et cum miscetur
cum sanich et aceto et sit inde em-
plastrum confert sciatice et resoluit apostema
et cum sit emplastrum cum eo et aqua
et sale maturat furunculos /

et folium eius facit hoc idem quod de
bilius / et quando coquitur cum lacte capri
no et datur in potu in morem dat
omnibus scitur / et quando aliquod membrum pati
tur dolorem antiquum sicut est dolor poda
gre et sciatice et inungitur melle et
pulverizatur desuper pulvis seminis
nasturtii confert et aufert dolorem. Secundum
nasturtium hortorum. D. est planta
huius folia stricta et longa duobus
digitis / in summitate acuta et scissa
et pinguia / et extenduntur super
terram et habet in medio virgam subtilem
duobus palmis longam paucos
habens ramulos super quos sunt velut
pile habentes depressam summitatem
in quibus est semen simile semini
nasturtii latini cuius figura est sicut
figura cutelle fissa ita est de
pressum et propter hoc nominatur grece cald
son eo quod significat in lingua greca de
pressum et habet florem cuius color
declinat ad albedinem nascitur
in viis et in parietibus domorum. G. virtus
eius prima est calida et secunda est subtilis / et
tertia est virtus que aperit furunculos
qui fiunt in corpore cum sumitur in potu
et provocat menstrua et corrumpit fetum et quando fit
clistere cum eo confert sciatice et laxat
humorem similem sanguini / et quando
sumitur per os expellit serpentes et
interficit lumbricos colicos quando de eo
sumuntur ʒ. danich ij. Et semen
eius habet acutum saporem calefactivum
quando sumitur de eo in potu duo
danich expellit eo cum eo clistere sci
atice et evacuat sanguinem illud
clistere confert multum / et quando sumitur in po
tu aperit pustulas in visceribus
et collectiones que fiunt in membris inte
rioribus et provocat menstrua et corrumpit fetum
et estimavit Cathebras que est
in alia species huius que dicitur sinapi
persicum / et est planta habens lata

folia radicis nigre et adulteratur
in clisteribus. Nasturtium orientale
D. est planta duobus brachiis
longa habet ramos subtiles multos
in quibus sunt folia a duobus lateribus
similia foliis sartangi sed quia
sunt albiora et molliora et in sum
mitatibus ramorum sunt capitella similia
capitellis plante acti. et habet flores
albos coquitur autem hec planta cum pist
ordei et comeditur ipsa in regione
siarochia / et semen eius ponitur
in cibis loco piperis. Titimallus
308 Metita .i. lactucinum vel titimal
lus. D. sunt eius .vij. species quarum
una dicitur arrifinas et est masculus
et habet virgas quarum longitudo est plus
uno brachio in quarum colore est
rubedo plenas lacte albo acuto
et folia super virgas ipsas sunt similia fol
iis olive nisi quia sunt longiora et
strictiora / et radix eius est grossa
aspera in summitatibus illarum comarum
sunt capitella similia capitellis
ipsius altius que dicitur voat et in istis
capitellis est semen. Virtus huius
herbe est laxativa quando bibuntur ex
eo duo oboli facti cum aceto temperato
et quando sumuntur in potu cum mellicrato la
xat et provocat vomitum / et exprimitur succus
eius et colligitur lac ipsius in tempore vin
demiarum nam coadunantur rami
eius simul et inciduntur deinde in
clinantur super aliquod vas ita ut flu
at lac in vase. Quidam vero acci
piunt farinam orobi et conficiunt eam
cum lacte ipsius et faciunt inde pillulas
similes orobo et siccantur et quidam
distillant ipsum lac super ficus sic
cas super unamquamque ficum iij. guttas
et sic eas reponunt. Alii vero te
runt herbam ipsam in mortario
et faciunt inde trociscos et siccant

oportet autem caveri ne extrahatur
lac eius in tempore ventoso / et ne ille
qui hoc facit tangat faciem suam
cum manu et quod ungat prius manus
suas et faciem et testiculos et collum
et omne quod ex corpore suo detectum
est cum axungia aut cum oleo et vino
et eius quidem potus exasperat guttur
et propter hoc oportet quod pillule eius liniantur cera
aut melle despumato / et sic suman-
tur et accipiantur ex ficubus in quibus
distillatum sit lac iii ficus aut e
et sufficiunt ad laxandum / et lac quidem
eius cum accipitur recens admi-
scetur ei oleum et linitur cum eo locus
in sole a quo volumus pilos evellere
depilat eos et capillos facit quod pi-
li qui oriuntur post ea oriuntur subtiles
et rubei / qui si frequenter ungantur cadunt
omnino et ponitur in foraminibus dentium
corrosorum et sedat dolorem eorum Verum oportet
quod post modum opilentur foramina cum cera
ne fluens lac tangat linguam
et ipsam ulceret / et cum linitur su-
per verrucas aufert eas et super carnem su-
perfluam eminentem in ano que dicitur co-
diloma et super impetiginem aufert
eam / et est conveniens ungule oculis
et variolis et pruritui et ulceribus et
corrosionibus et fraudulentis et ca-
tarro et fistulis Colligitur autem semen
huius herbe tempore autumpni et desic-
catur et reponitur de quo si accipi-
atur purgat ventrem et lenit Folia
autem eius desiccantur et reponuntur
/ Et quod accipitur ex semine et foliis
est pondus .ii. acsusi et bibuntur
faciunt idem quod lac et quidam accipiunt
folia eius cum sictarapi et miscent
cum lacte et caseo recenti / radix
vero eius cum de ipsa accipitur ʒ .i. et
conficitur in ydromelle et bibitur laxat
fortiter / et cum coquitur cum aceto /

et fit inde oris collutio que sedat dolorem den-
tium Est species alia que dicitur feria
et est illa que nominatur torsitis et
similis est planete que dicitur bikaoma
das habet folia similia foliis ~~mirti~~ mirti
nisi quia sunt minora et strictiora et
duriora et sunt fetidi odoris / et habet a-
cutas summitates velut spinas et
habet virgas egredientes ab una radice
longas circiter palmum .i. et habet se-
men quod ~~post~~ post di. anno ter site
mici mordicantibus linguam mordicatione
forti et nascitur in locis asperis Virtus
autem lactis huius speciei et radicis et foliorum
et seminis est similis virtuti prime speciei
nisi quia commovet citius vomitum
quam prima / Est species alia que dicitur paralios
et est eius expo. ppe mar et est id
quod nominant homines nugar et
cansonias Kasti i. marinus locus
habet ramos .v. aut .vi. quorum lon-
gitudo est circa palmum .i. rectos quorum
color tendit ad rubedinem exeun-
tes ab una radice in quibus sunt fo-
lia stricta et oblonga similia fo-
lii lini et in summitate ramorum sunt capi-
tella amigdalata rotunda in quibus
est semen rotundum simile orobo co-
loris varii et sunt ibi flores quorum
color est albus et est tota planta p-
lena lacte plurimo albo / Usus vero
huius speciei et modus reponendi eius
est sicut modus speciei superdicte
Est species alia que dicitur elyo-
scopos habet folia similia foliis
portulace nisi quia sunt subtiliora
et rotundiora et habet ramos .iiii. aut
.v. egredientes ab una radice quorum
longitudo est circa palmum .i. subtiles
et rubeos et plenos multo lac-
te / et habet in summitatibus ramorum co-
ronam similem concavitati in qua

est flos et semen / et semen eius vertitur
cum revolutione solis / et propter hoc dicitur
elyoscopos / et eius expositio est aspi-
ciens solem / Nascitur plurimum in civi-
tatibus et in fanetis(?) et iuxta mon-
tes. lac igitur primus et secundum colliguntur
sicut lac et secundum aliarum specierum quas
supra memoravimus / Et virtus eius est
sicut virtus ipsarum nisi quia ipsa est
fortior eius. Et Species vero alia que
dicitur ciparisias habet virgas fere .i. pal-
mi longas aut plus quarum color
est rubens in quibus oriuntur folia
foliis pini que dicitur tahtuis(?) nisi quia
sunt molliora et subtiliora et minora(?)
et utrique(?) sunt similia et propter hoc sic nominatur
et hec planta est etiam plena lacte /
nascitur in locis lapidosis et sitis(?)
Et eius est similis virtuti supra dictarum
Alia vero species est que nascitur inter la-
pides et dicitur dendroides habet multos
ramulos et multa folia plena etiam
multo lacte et color ramulorum est
rubens et sunt virtutes eorum sunt folia
similia foliis mirti subtilia et lon-
giora pini(?) et habet semen simile semini illius
speciei que dicitur curatias(?) et modus opo-
ris huius virtutis et forma reponis(?)
eius est sicut supra dictarum specierum
Quarta(?) species que dicitur platofilos habet
folia similia foliis plante que dicitur
flamos(?) et radix eius et folia et lac eius
laxant aquosum humorem et quo-
titur(?) et ponitur in flumine vel in stagno
occidit pisces qui sunt ibi et etiam
species supra dictorum lacticiniorum quam
supra diximus faciunt hoc. Et est autem
alia species lacticinii que dicitur fichias
similis speciei que dicitur ciparisias et
propter hoc posuimus eam quidam inter
species titimalli. habet virgas longitudine
.i. brachii similes virge lentisci nisi
quia sunt longiores et plene

nodis et habet folia subtilia et stricta et acu-
ta in simitate(?) similia foliis pini
et propter hoc sic nominatur / et habet flores
magnos ad longitudinem tende-
tes quorum color est purpureus / et habet
semen depressum simile lenti et habet
radicem magnam et al. et grossam in qua
est multum lac qui accipitur de
ista radice ʒ. ii. in potu laxat
eo. et qui sumit in potu de semine eius
ʒ. i. laxat eo. et flata(?) et qui bibit
pondus alterius(?) vini idem facit. Et
et folia eius si dentur in potu in alteri(?)
faciunt eandem operationem. .6. Sapor specierum
istorum lacticiniorum est acutus et est
cum hoc in eis amaritudo et virtus
eorum prima est ca. et sic in c. iii. et sua(?)
est virtus que abstergit et incidit
et fortius quidem quod est in eis est lac
eorum et post ipsum est semen et post ipsum sunt
folia / et in radice est eorum sunt
virtutes quas diximus sed hec non sunt
in omnibus lacticiniis equalis / Et
radix quidem lacticinii curat dolorem de-
ntium et aufert eum quando coquitur cum
aceto Et virtus quidem lactis est
fortior magis manifesta nam quando ponitur
ex eo modicum in dente corroso
in quo est dolor postquam custodiunt
os et lingua ne tangatur ab eo
propter ea quod ulcerat quicumque ipsorum tan-
geret et hoc sit postquam ponitur est stilla
una lactis in foramine opilatur
statim et minuitur cum aliquantulo cere
aufert dolorem statim / et quando liniuntur
locus ubi sunt pili quos volumus
evellere cum lacte lacticiniorum
aufert eos omnes / sed propter fortitudinem
eius et violentiam oportet quod admis-
ceatur ei oleum et quando fit hoc sepe extir-
pat radices pilorum facit quod ampli-
us non renascantur / et hoc quidem

aufert verrucas que liniuntur cum eo
et carnem que super excrescit in
lateribus unguium et abstergit im-
petiginem et scabiem propter suam ex-
cellentem caliditatem. Et stat loco
cauterii et curat ulcera corrosiva et
herisipilam et ulcera putrida que ad-
ministrantur suo tempore et secundum modum et quantitatem
que oportet / et aufert duritiem que est
in fistulis / et folia quidem eius fa-
ciunt omnes istas operationes similiter et
semen. Virtus ipsius est debilioris
operationis et accipiunt quidam eius cor-
ticem et proiciunt ea in aquis et ca-
piunt pisces qui sunt in eis eo quod
pisces sunt velut ebrii natantes
in superficie aque / Omnis vero species
lacticiniorum et aqua eius habent operationes
quas habent lacticinia ipsa. Et Galenus
dixit omnes species lacticiniorum purgant
multum et sunt consimiles aquis. Et Albu-
gig. lacticinia sunt mazarion et
rebrum et hosti largina et artanita
et alchit et species alie multe et illud
cum medici appellant nomine lacti-
cinii est lac lagie. Et habix lac
lacticinii accipitur ex arbore sua
et accipitur farina ordei et conficitur
cum eo / et si vis ipsum insipidare misce
cum pauco amilo et pone cum eo pin-
guedinem amigdalarum dulcium / aut oleum violis et
meliores que sunt admiscentur ex
medicinis sunt rose trite et sucus
liquiricie et aloes et turbith et mira-
bolani et absinthium et eupatorium et suc-
corum et sal indus et coronis et amulo
/ que quando preparatur cum aqua hac mixtio
rarificatur quod eius et confert febribus
antiquis et purgat aqua citrina purgatione
absque inconveniente magno quod quando da-
tur solum sine rarificatione corrumpit
omnino et facit multam tristiciam accipienti
ipsum et dolorem et ex descriptione et aufert
appetitum et ipsum quod est calidum et

acutum simile scamonee. Et dosis
eius plus quam rarificetur sicut diximus
est a tribus danich usque ad iiii. et
quando veterascit diminuitur operatio eius
et inuamentum ipsius. Porrum: i. f.

329 Churrath i. porrum est ex
eo domesticum et est yspanum
et est ex eo napti et est montanum
et est porrum vinee. Dixi porrum agre-
ste est medium inter porrum et aliud
et reperitur virtus huius plante secundum
hunc modum volo dicere inter virtutem
porri et propter hoc est magis acutum
et incisio eius et operatio eius sunt plus
quam domestici et hoc provocat urinam
et menstrua et sepe quod vomitus propter humores
grossos et siccos et habet tamen de calefactione
quod ulcerat quando applicatur corpori ex-
terius et nos iam diximus quod omnes
medicine que calefaciunt sunt in
fine tertio. Et porrum ultra ma-
rinum et napti sunt in flatuosa generant
chimum malum et acuunt ex eis som-
nia mala. Virtus et provocant urinam
et molliunt ventrem et subtiliant humo-
res et inducunt obscuritatem in visu
provocant menstrua et nocent vesice et renibus
quando sunt in eis ulcera / si quis co-
quitur cum aqua ordei extrahunt
superfluitates a pectore et pulmone
et quando accipiuntur folia eius et coquuntur
in aqua marina et aceto et sedent
in decoctione illa mulieres confert
coartationi oris matricis et duritiei
ipsius et porri quidem dulcorantur
quando elixantur bis et proiectis aquis
sunt ponuntur postea in aqua frigida
quando igitur sic sunt dulces minuitur
eorum in flo. et porri quidem nabati
sunt acutiores saporis quam ylex
marinum et est in eis aliquantulum stipticitatis
et ideo quando succus eorum miscetur cum ace-
to et mixto thure aut olibano
ipso stringit sanguinem et prohibe ex-
naribus

et porri quidem incitat libidinem
et quando miscetur cum melle et fit in
looch confert doloribus pectoris et ulceribus
pulmonis et quando comeditur mundificat
cannas pectoris / et quando assuescitur
cibus eius inducit obscuritatem
et est malus stomacho / et quando aqua eius
miscetur cum mellicrato confert mor-
sibus venenosis / et quando fit emplastrum
cum porris ipsis et ponitur super locum
morsus facit hoc / et quando miscetur
cum aceto et olibano et lacte et
oleo rosaceo et distillatur in aurem confert
dolori eius et tinnitui qui fit in ea
/ et quando fit emplastrum cum eis et su-
mach aufert verrucas que dicuntur a-
fra et curat syrce / et quando fit cum eis et
sale mundificat ulcera sordida
et quando bibuntur ex semine porri ʒ .ii.
cum granis mirti sunt tres ab-
scindit sputum sanguinis antiquum apto-
re. Et succus porri oximel et mundificat
pectus et aufert eructuationes a-
cetosas et mollit ventrem. Et proprietas
eius est quod destruit dentes et
gingivas. Et Rubeus: proprietas
porri est quod nocet vesice et renibus
quando fiunt in eis ulcera / et folia
porri destruunt quando sunt cocta nimia
ex proprietate que est in eis quod est
in ea humiditas qua facit lubri-
care fetum. Et Mesarugie: semen
porri quando suffumigatur cum eo aug-
mentat fistulas que sunt in eo.
Et D.: porrum vinee est deterius
isto aliis et est calidius et magis pro-
vocativum menstruorum / et quando comeditur confert
morsui venenoso :· Condisi :·
370 Hundes .i. condisi .G. id quod ex
eo administratur est radix eius
sapor eius acutus / Et virtus eius
que est calida et sicca in gradu .iii. et sunt ei vir-
tutes que abstergunt / et tamen virtus
que commovet sternutationem / D.
ista medicina utuntur lavatores
lane ad lanam faciendam leve-
~~ale~~ et pulchram que fumigat ipsam
cum ea et est nota / radix eius est
acuta et est in forma sua longa et
rotunda de qua si accipiatur pon-
dus fabe una cum melle pro-
vocat urinam et confert opilationibus epatis et tortu-
ositatem anhelitus que cogit ho-
minem erigi / et tussi et yctericie / et
laxat ventrem et quando bibitur cum oppopa-
nato et cum radice capparis frangit la-
pidem et expellit eum cum uri-
na et resolvit duriciem splenis et
quando fit cum eo nascale provocat menstrua
et expellit fetum expulsione
forti / et quando fit cum eo emplastrum cum
aceto curat scabiem ulcerativam
et quando coquitur cum farina ordei in vino
resolvit apostema in corpore primo quando fit
emplastrum cum eo et ipsum ingreditur
in confectionibus siccis que fiunt ad
visum acuendum et confert ad hoc et in
confectionibus unguentorum et provocat sternuta-
tionem et quando teritur et miscetur cum mel-
le et fit inde caputpurgium provocat sterilu-
tationes acerbas ad os et mundificat
caput. Et Abedigorius de proprietate
eius est quod abscindit fleuma et vitiam
grossam et resolvit ventositates
371 Mazarion .i. tea. Camelea
Mmelea .D. est arbustum
parvum cuius rami sunt apti ad ignem
accendendum et sunt ipsi rami ex-
tensi super terram longitudine duorum
palmorum habentes et habet folia simi-
lia foliis olive nisi quod sunt subtiliora
eis longiora mordicativa et apparen-
tia longiora / et sunt super ramos den-
sa .G. sapor eius est acer et virtus
eius tertia est virtus que mundifi-
cat ulcera que sunt multum sor-
dida et aufert cortices seu escha-
ras magnas que sunt in facie /

ulcerum ab adustione que in eis. De
folia huius plante laxant fleuma et co-
leram maxime que administratur duplum
eius ex absinthio et conficiatur cum melle
et cum aqua et fiunt inde pillule quedam
que fiunt ex ea non dissolvuntur in
ventre sed egrediuntur integre sicut sunt et
accipiuntur folia huius et terantur bene et
misceantur et ponantur in ulceribus et
mundificat ea et auferunt ab eis
escaras. De Bedigoras. Proprietas
eius est quod laxat uritiam et aquam
citrinam admodum faciunt alie species
lacticiniorum. Libera ventositas ponderis
ʒ. i. ex eo accidit propter ea quia de sic-
citate est eius. De Mazerion
nigrum purgat aquam citrinam et album sicut
et cum hoc educit ascarides et est
melius nigrum in hoc et nigrum est
bonum pruritui et scabiei. De Alcanzi.
Proprietas eius est quod laxat uritiam
et dicitur enzema quod ipsum exsiccatum
m. e. g. et corrodit et destruit humores
corporis et totius corporis et facit hominem
ydropicum. De Albeneg. Proprietas eius
est quod destruit quam corporis et eva-
cuat aquam citrinam et eo et fleuma et operatur
plus in hoc quam fiunt ex eo pillule
et qui autem vult ex eo sumere admini-
stratur ei duplum eius ex absinthio
et conficiatur cum aqua citrina et sumatur
et ego quidem consulo quod aliquis bibat
preparetur in hunc modum et est quod accipiatur
de eo ʒ. i. et conficiatur sirupi ipsum lb. ʒ. aque
et coquatur donec remaneat lb. i. de-
inde coletur et conficiatur sirupi ipsum ʒ. i. olei
amigdalarum et coquantur iterum donec consumatur
aqua et remaneat oleum. Et dosis
eius sit a ʒ. iii. usque ad v. Sed
ille qui bibit pillulam eius administre-
tur ei duplum ponderis eius ex
absinthio. Et dosis eius sit a karat
iii. usque ad vi. Chabiz maza-
rion sunt due species. Una ipsarum habet
magna folia et alia habet folia parva
que sunt rugosa et est deterius et illud
cuius folia sunt magna est melius et
volo dicere parva uel magna folia non
quod ex una arbore colligantur magna
uel parva sed quia diverse sunt species
quarum una habet folia magna et alia
parva et mazarion in virtute sua
est sicut scebran et in acuitate
et fortitudine et qui bibit ex eo sine recti-
ficatione accidit ex eo lassitudo
et debilitas et fortasse faciat vo-
mere et assellare simul et fortassis
expellit ipsum natura per viam istarum
viarum et qui datur sine rectificatione
facit assellare sine rasure in-
testinorum aut sicut farina disso-
luta cum aqua et hoc non accidit nisi
quia generat ... et excoriat in-
testina. Et homines habentes mul-
tas humiditates possunt magis susti-
nere potionem eius quam alii et senes
possunt ipsum melius sustinere quam
iuvenes quia in post... est quod ille
medicine sit. Item non inducant labo-
rem iuvenibus propter caliditatem corporis
et coleram quia humidat in eis quod propter
meliores medicine sunt decoctiones
in quibus ingrediuntur mirabolani citrini et
kebuli et tamarindi et prunia et sebe-
sten et iuiube et similia. Nam hee
medicine laxant leniter propter viscositatem
que est in aliquibus et quando tu dabis
alicui aliquam ex istis medicinis acutis
in potum propter preparationes eam aut
dotis aut in pillulis aut in istis
precipue quod bibat eam cum aqua quam
tepefecerit aer solum non cum illa quam
calefecit ignis inducit laborem et
facit vomere quia non hee medicine
sumuntur cum aqua que non est calefacta

super ignem laxat laxatione leni
nisi forsan fuerint aliqui ex senibus
quorum stomachi sunt infrigidati vel tam macri
quia non potest dissolvi in eis medicina nisi
longo tempore. tibi namque detur in potu
cum aqua que bullierit super ignem
bullitione forti. postea dimittatur donec
tepescat et sic detur medicina cum ea et
non facias illud quod faciunt stolidi
medici qui exhibent medicinas cum
aqua que non bullivit quia faciunt e-
nomenem potantem. Sed precipe quod bulliat
bullitione forti deinde tepescat ut
detur in potu. Sed sciamus quod oportet ab-
stinere quibus sive iuvenes sive senes
sive sint seniores dummodo bibant
ipsam cum aqua bullita et tepefacta.
Si autem ab eo cognitum quod medicina
non quieverit in stomacho donec evomat
eam, fac eum comedere diversa cibaria
et repleri eis multum. Deinde da ei
vinum in potu prius in quo sit aliquid
dulce. Deinde fac eum evomere, aut
bibat loco vini succum tepidum in quo
sit admixtum mel et sal. Et tunc evo-
mat donec stomachus eius mundificetur
a superfluitatibus que sunt in eo coadunate.
Deinde custodiat se illa die et in
sequenti bibat medicinam. Et hoc si est
ex hominibus qui possunt evomere sine
labore. Nam quidam sunt qui abhor-
rent vomitum fortem et propter hoc dent
evomere paulatim cum rebus faciliori-
bus donec mundificetur stomachus eorum et
expellantur humiditates que sunt in eo.
Et hoc faciat una die aut duabus antequam
accipiant medicinam. Nam faciet eos
assuefacere et non evomet eam. Si igitur
vis exhibere mezerion elige illud
quod diximus esse melius illud quod habet
folia longiora et latiora et subtiliora
et infunde ipsum in aceto forti duobus di-
ebus et duabus noctibus et hoc antequam conteras
illud sed ~~integrum~~ integro sicut est
et renova duabus vicibus aut tribus

acetum. postea pone illud acetum
in quo fuit infusum et abluetur
cum aqua dulci duabus vicibus aut tribus
et desicca ipsum in umbra aut in sole;
si non potest cito desiccari in umbra
donec recedat humiditas que est in eo
et postea contritione que habeat conficere.
Deinde misce ipsum cum oleo amigdalarum
dulcium aut cum oleo violis. Sed ego non
dixi quod teratur grossomodo et propterea quod
non adhereat villis stomachi et intesti-
nis et noceat. Et si tu vis admiscere
ipsum cum rebus sibi convenientibus
admisce ipsum cum dend aut epi-
thimo aut mirabolanis citrinis vel
cum rosa et epithimo et adhuc
tandem subtilitatem eius cum succo
liquiricie et cum cimino et sale indo. Cum non
miscetur ipsum cum hiis medicinis
quas diximus fit medicina conveni-
ens omnibus egritudinibus que sunt contra
naturam; expellit eam et confert dolori
flaticis. Et si vis evacuare cum eo aquam
citrinam prepara ipsum sicut diximus
nam ipsum laxat eam et confert in
natum manifeste. Deinde postquam preparatum
rasificavis misce in eo scilicet radicem
yreos et katicuam eius asarum
mirrad hap indum sal indum mirabo-
lanorum semen apii domestici succum
eupatorii succum absinthii spice
nardi et masticis et propter hoc cum aceto
succo solatri et feniculi bullitis et
albificatis. Et si virtus fuerit fortis
appone de cassia fistula cum succis her-
barum cum pauco medicine preparato
sicut diximus nam ipsum laxabit aquam
citrinam. Et si vis fac ex ipso pillulas aut
trociscos quia confert nisi quia non
possunt sustinere eam debiles quorum
virtus cecidit quia convenit fortibus.
Si autem mazarion preparatur sicut
diximus et virtus est potens ipsum sus-
tinere et tempus fuerit medium medicine tollerabile
et fortitudo et dispositio aeris et loci et etatis

convenit fit dosis eius fortius
quia non habet aliquam contrarietatem in colore
suo quantitas ʒ. ß. usque ad ij. dandum
egris vero fortibus qui possunt sustinere et fortibus
qui conveniunt eam. Ille vero qui habet aquositatem
et est fortius da ex eo in potu
a vj granis ordei usque ad x. si deo
placet :ρ Cathapucia minor

372 Meudana .i. catapucia minor
est planta quam multi putaverunt
lacticiniorum speciem, habet stipitem
.ij. brachij longitudinis habentem concavitatem
et in digitum .ij. grossitudinis et in summitate
stipitis et ramorum sunt ramuli parvi
et ex eis procedunt super stipitem et que
sunt illos ramulos. Et folia que sunt
super stipitem sunt longiora similia
foliis amigdale nisi quia sunt latiora
et longiora. Et folia que sunt ramulos sunt
superiores sunt minora foliis stipitis et
sunt similia foliis ari sto. lon. apparentia
similitudini foliorum eius
et habet fructum in summitatibus ramulorum triangulatum et velut rotundum
sicut grana capparis et intrinsecus sunt semina
in magnitudine orobi extrinsecus subnigrorum
habentia colorem, sed cum excoriantur
sunt albi et habent saporem dulcem et habet radicem
subtilem in qua nullum est iuvamentum.
Virtus eius est similis virtuti quorundam lacticiniorum et non dantur ab
eis nisi in vino et est quod in semine
eius est dulcedo et hoc semen est
illud quod habet proprietatem laxandi. Et
hec planta est tota plena lacte sicut
alia lacticinia et qui sumunt ex seminibus
eius viij. vel x. grana et sunt inde
pillule et sumuntur et bibitur aqua frigida purgat
flegma et coleram et humorem aquosum et lac
eius cum pillulis aut cum oleribus aut
aliis cibis et facit... Et paulus laxat
sicut lacticinia et proprie lac eius
Virtus sed eius habet virtutem penetrative

ad laxandum Galamie quando habet nomen
coquitur cum atriplicibus et gallo
veteri laxat ventrem. Et albasai laxat
sicut alie species lacticiniorum et sed eius
est simile semini ipsarum nisi quia in isto
est dulcedo in sapore. Et abesege
sit. acconis est granum melinaria
laxat sicut stamo. et est fortius
ea et datur ex ea secundum sententiam antiquorum a vj granis usque ad xv. et dicitur
quod est error quia non debet dari de eo
nisi ab uno grano usque ad ij. grana
et secundum sententiam modernorum grana v. et quando
stomachus fuit fortis da integra et si
est debilis da contrita. Et thabrie habet
folia longa sicut digitum per ramos
ordinata ita quod assimilantur et assimilantur piscibus pinnis et propter hoc
nominat ipsum armeni piscem et quando
vulneratur in aliquo loco egreditur
desuper lac et qui coquuntur folia
eius et dantur in cibo habentibus aquam
citrinam evacuat eam per sellas et si datur
in potu ex foliis eius aut ex lacte
laxant et fortasse faciunt vomitum
et lac quidem eius est fortius foliis
et semen extrahitur a cortice suo sicut
grana coti et sunt eiusdem quantitatis
aut minora parum et in quolibet fructu
sunt tria grana prout de equalibus si dentur
in potu ʒ. ij. laxant flegma et coleram
et eo. et humo. secundum Rasis. laxat et facit
vomitum cum virtute et confert podagre
et laxat coleram et aquam citrinam et operatur
sicut lacticinia. Et albunigi. mi
meudana sunt due species que habent folia
sicut digitus laxat sicut lacticinia
et semen eius simile est sicut semina
eorum et est in sapore eius dulcedo

373 Meizaharam Q: Meizaharam :ρ
albunigi confert dolori
matricum et articulorum. Et habet proprietatem
in capite quia minuit in dolorem
matricum et contractionem digitorum et ex

arbore sua quod est innatum est cortex
eius exterior et ponitur in medicinis
magnis / et dixerunt quidam quod vide
runt in foliis huius plante id quod
dixi in arbore agime (?) / et quando ponitur
in stillis ebarum (?) pisces / et melior
ex ea est illa que habet subtilem corticem
et in sapore eius est acuitas pauca
/ Et dosis eius simplicis cum ... (?)
est aur. i. quando miscetur cum aliis me
dicinis est ʒ danich / et similiter si po
nitur in pillulis aut in electuariis (?) et si ponitur
in decoctione cum aliis medicinis
est dosis eius a ʒ i usque ad ii
Et ego (?) intendo (?) ista pondera
ideo quia quando medicina potatur
simplex operatur cum sua virtute sola
sed quando miscetur cum aliis medicinis
fortificatur virtus unius per alteram
et propter hoc oportet quod sit quantitas eius que
de ea sumitur cum aliis medicinis
plus tertia eius quod de ea bibitur simpliciter
et non augeatur de medicina quando ad
miscetur cum aliis ideo ne sit virtus
unius superius super virtutem alterarum
medicinarum (?) et debilitetur virtutes earum de
bilitate forti in decoctionibus verum (?)
non est ita quando substantia medicine abi
citur et recipitur aqua Piretrum :f

378 Machitaraha i. piretrum ·D·
est planta cuius folia sunt similia
foliis dauci agrestis aut marathi
et stipes similis sit stipes illius. et super
stipitem est coma similis come ane
ti similis capitellis rotunda / et
habet radicem in grossitudine digiti ·6· per
linum (?) ex ea administratur est radix
eius / et proprietas virtutis eius est pro
prietas adurens / et tertia virtus est
virtus que sedat dolorem dentium qui
fit a frigore et confert rigori febris quando fri
catur (?) in unctione cum eo dissoluto in oleo
ante adventum paroxismi. et confert illi qui
habet membra sua narcotizata et illi
qui habet stuporem in membris

aut relaxatur ·D· pungit linguam
quando gustatur punctione forti et
attrahit flegma et idem fit (?) coquitur cum
aceto et fit cum eo collutio oris
confert dolori dentium / et quando masticatur
attrahit flegma / et quando teritur et miscetur
cum oleo et inungitur cum eo provo
cat sudorem ad cutem et confert membris
super que vincit frigus et conservat corpus
a nimio frigore aeris ne noce
at ei et amissioni sensus et motus et e
ius incarnativum (?) magnum i. habet
et paralisi et rigoribus febris. Piper :f

379 Fufel i. piper ·D· est arbor
nascens in regionibus indie
habet semen quod in suo ortu est longum
simile faseolis et elongatur in forma
sua / et est macropiper et intra ipsum
sunt grana similia ... (?) que
quando maturantur fit piper et hoc quia se
paratur et fit quasi racemus in quibus
sunt grana prima (?) et sunt grana piperis
et quando colligitur post maturitatem est piper ni
grum sed quando colligitur ante maturationem
est piper album nam color eius est
albus et non recipit in colore
suo nigredinem antequam maturetur et ra
dix huius arboris est similis costo
Eligendum est autem ex nigro illud quod
nondum (?) nigro non est res similis
furfuri grave et plenum. Ex albo autem
melius est illud quod est non rugosum
album et grave et longum est eligendum
illud quod cum frangitur apparet densum
huius grana que sunt intra ipsum invicem
mixta (?) et acuti saporis mordicativi
lingue cum calefactione. Sapor piperis
est acutus et illud quod est non ma
turum est piper album et ipsum est acu
tius nigro et magis pungens
linguam et hoc est quia nigrum propter eam quod
maturatur accidit quod recipiat ad
ustionem in seipso et desiccatur adu
stione et desiccatione forti quare minuitur

acuitas illa que quidem remanet in albo / ambe tamen iste species sunt de siccitate calefactiue desiccatione et calefactione forti / et fructus quidem eius qui incipit est piper longum et propter hoc accidit quod piper longum est humidius albo pipere / et signum super hoc est quod quando eligatur tempus super ipsum corroditur et perforatur / et quando tritur non invenitur tantum impressio succionis pungitiuam multam et quod incipit morditiue non apparet mordicacio eius [struck through] multa autem quando gustetur bene demum remanet mordicacio eius tempore non paruo / et dixit in libro de regimine sanitatis piper album est melius sed duabus aliis speciebus. Et D. piper nigrum est acuius albo / et album est debilius eo. Et virtus piperis est calefactiua attractiua tibi precatur vrine resolutiua abstersiua obscuritatis visus / et quando sumitur in potu aut fit in vnctio cum eo cum aliquo vngento confert rigoribus febrium periodicarum et confert morsibus venenosis et expellit fetum / et putant aliqui quod quando fit nascale cum eo post coitum prohibet impregnacionem et administratur in looch et in syrupis qui sunt conuenientes tussi et doloribus pectoris / et fit linitio cum eo et melle confert squinancie et quando sumitur in potu maxime cum foliis lauri aut cum sol eius confert torsionibus ventris et masticatur cum staphisagria et cum passulis morum facit descendere flegma ex capite et ipsum sedat dolorem et confortat digestiuam et ingreditur in confectionibus specierum quibus vtuntur sani in condimentis ciborum ad prouocandum appetitum et quando miscetur cum pice resoluit scrophulas et quando miscetur cum nitro abstergit morpheam / assatur autem piper quando ponitur

super testam nouam et mouetur continue sicut mouentur lentes donec assetur quantum oportet / Et non est radix piperis sicut quidam putauerunt ymmo radix eius est similis costo que quidam radix calefacit et mordicat linguam et attrahit humiditates ad os / et quando miscetur cum aceto et fit emplastrum cum ea resoluit apta splenis / et si sumitur in potu facit idem et quando masticatur cum staphisagria attrahit flegma et est mirum in manu meum. Albenefir proprietas piperis est quod prohibet impregnacionem quando supponitur post coitum et prohibet torsiones et ventositates que sunt in stomacho et intestinis et incidit flegma viscosum quod aggregatur in pectore et pulmone et intestinis. Et piper quidem est calidum digestiuum et expellit ventositates a stomacho et intestinis et est nociuum febricitantibus. Albegonid si quis vtitur multum pipere prouocat vrinam / et si vtitur eo paruum facit hominem humectare ventrem. Beamon est grana hoc ex arca indi piper facit hominem marcessere et desiccat sperma et in pipere albo cum acute sua est [struck through] humiditas que augmentat in spermate. Humay in tractatu piper mundificat epar et ventrem et pulmonem et stomacum et confert morsibus venenosis et calefacit neruos et musculos plus omni alia re. Sapo :P

346 Aabon .i. sapo. Paulus virtus eius est que abstergit et putrefacit. Albasari sapo est bonum et ad mollienda apta dura. Rasis calidum est et vlcerat corpus et est fortis in hoc :P Kitran C :P

347 Kitran D. est oleum quod egreditur ex arbore et serbin sunt due species vna earum est arbor magna et ea est alkitran habet fructum similem fructui cypressi nisi quod ea est minor eo

multum / et secunda est arbor parva spi-
nosa habens similitudinem cum arbore
iuniperi. Et magnitudo fructus eius
est sicut magnitudo grani mirti.
Melius autem albitram est illud
quod est spissum clarum habens odorem
fortem cum horribilitate et quando tingitur
in eo digitus non cito defluit ex
digito propter suam spissitudinem. Et
quando stilla eius cadit in aliquo lo-
co remanet collecta et non expanditur
.6. species terebinthi quod est calidum et
siccum in .iii. gradu. Sed oleum quod extrahitur
ab arbore sua est subtilis et virtus
eius prima calida et sicca in .4. gradu et secunda
est virtus que desiccat et purificat
carnem. Unde cicius putrefacit te-
neram carnem durationem vero in longo
tempore. Et tercia est virtus que custodit
corpora mortuorum. Et hoc quia ipsum
est debilius cum medicinis putre-
factivis expellit putrefactionem et desiccat
quod est ibi de humiditate absque quod le-
dat membra radicalia. Sed quando appli-
catur corporibus vivis calor corporis
facit augeri et fortificari virtutem
eius quare fit causa ad comedendum carnem
teneram et mollem. Et propter hoc
occidit pediculos et lendines et lum-
bricos et vermes qui sunt in auribus
et quando fit cum eo nascale corrumpit
fetum et excludit mortuum. Et quando
linitur cum eo virga in hora coitus
destruit conceptum. Propter hoc est ex vi-
cinioribus medicinis et fortioribus
ad prohibendam impregnationem adeo
quod accidat ei qui utitur eo quod fiat ste-
rilis. Et quando distillatur ex eo in den-
tem corrosum sedat dolorem et frangit
dentem et aufert livorem qui fit sub
oculo et curat hispilam que fit ab
humoribus grossis et pinguibus.
Et albitram est illud quod est optimum
ex eo quod colligitur in lana que sus-

penditur super ipsum dum coquitur
et est subtilius quam albitram totum
et minus acutum. Et similiter calefactio eius
non est intensum minor residuo
eius et hoc residuum quod remanet
est albitram est illud quod de eo est
spissius et grossius. Et est sicut illud
quod remanet ex spissitudine olei
et ideo evenit quod albitram propter suam
grossitiem mordicat et aperit et propter ista-
rum commovet ulcera et facit ea
aperiri. Et quando linitur cum eo albi-
tram sublimato calefacit multum
et mollificat et propter hoc cum liniuntur
cum eo orificia apostematum et curat ea
sicut facit pix liquida. Et ad-
ministrat quidem albitram ad scabiem
et pruritum. Et dixit quoniam terebinthi
virtus est temperata adeo quod potest comedi
nisi quia facit soda et calefacit
corpus et mordicat stomachum. Et vir-
tus albitram est quod corrodit et mun-
dificat corpora viventium et servat cor-
pora mortuorum. Et si fiat feretrum in quo
deponatur ut in ipso deponatur corpus de-
functi ex ligno terebinthi servat
corpus a putrefactione quare propter hoc no-
minant ipsum quidam vitam mor-
tuorum. Et albitram adiuvat plantas
et coria propter nimietatem sue caliditatis
et desiccationis. Et administratur
in collyriis que sunt ad visum acue-
ndum et abstergit albedinem oculi
et cicatrices seu maculas que re-
manent post consolidationem ulcerum
cornee et quando distillatur in aurem
cum aceto occidit vermes qui sunt
in eis. Et quando miscetur cum aqua
in aqua decoquitur ysopus et
distillatur in aures removet tin-
nitum et sibilum et si ponatur in
dentibus corrosum sedat dolorem eius
et frangit dentem quando fuerit in potu

cum vino confert ictui leporis
marini. Et qui bibit eum cum rob et
sale pancto confert morsui serpentis
et si linitur sit cum eo super elefan-
ticum confert. Et datur ex eo
quantitas ʒ. i. et s. mundificat ulcera
pulmonis et curat ea, et fit clyste-
rium eo, curat lumbricos magnos
et paruos. Et quod fit nastale cum
eo corrumpit fetum. Et si quis
unxit virgam in coitu cum eo constringit
[illegible] faciunt et separantur. Fit autem ex
eo oleum quod colligitur ex pice, et virtus
eius sicut virtus albitran nisi quia
ipse curat scabiem pecudum, et camelo-
rum et confortat corpus et incarnat et eo
solidat ulcera corporis postquam abraditur
locus pilis. Fumus vero albitran col-
ligitur sicut fumus picis. Et virtus
fumi eius est sicut virtus fumi
picis. Sed fructus cedri dicitur
chedrides et virtus eius est cale-
factiua et est nociuus stomacho sed confert
tussi et attritioni lacertorum et distil-
lationi urine. Et quando bibitur tritum
cum pulvere piperis dr. i. confert quando
bibitur cum vino ille qui bibit
leporem marinum et cum admiscetur
cum adipe ceruino aut cum ce-
rebro eius et linitur corpus cum eo
non appropinquat ei aliqua vene-
nosa et ipsum ingreditur in confectionibus
antidotorum. :D: Cinis :

178 Ramad .i. cinis. G. similiter in eo
qualitates contrarie eo quod est ibi
pars terrea et pars velut fumosa
et ista pars est subtilis. Sed quando ad-
miscetur ei aqua recedit cum
ea et remanet pars terrea que est
debilior et non inest ei mordi-
catio, quia recessit cum aqua
pars illa in qua virtus illa acuta que
erat in substantia illa fumosa quando
quidem aqua admiscetur cum cine-

re substantia illa subtilis admiscetur cum
aqua statim sicut dixi supra
et non separatur ab ea. Diuersifi-
catur autem cinis in genere suo secundum
diuersitates lignorum ex quibus
fit, quia ex eo est super quem
vincit stipticitas, sicut ille
qui fit ex lignis arboris glan-
dium et arboris masticis, et ypo-
quistidos et similium que habent stip-
ticitatem. Hii namque habent stip-
ticitatem tantam quod ego restrinxi
fluxum sanguinis cum istis cineribus.
Sed cinis arboris ficus non ad-
ministratur ad hoc, eo quod sit in ipso
acuitas multa, et adustio et ab-
stersio, et ideo euenit quod iste cinis
sit contrarius cineri contrario, volo dicere
quod pars fumea que est in eo est
alia a parte fumea que est in aliis
cineribus et pars terrea eorum que est
in cinere contrario declinat ad stipticitatem.
Et in cinere ligni ficus est ab-
stersio quia dicitur quod medicine que com-
buruntur excoriant propter adustionem
earum et acquirunt ab adustione
rem igneam, et ista pars ignea
separatur ab eis per ablutionem quando
lauantur et remanet terrea sine
desiccatiuis sine mordicatione.
Et dixit in xo. aqua cinis in-
greditur in putrefactiuis et ad-
iuuat sine dolore propter suam subti-
litatem et secundum acuitatem cinis est
acuitas aque ipsius. Et dixit
in viio. aqua cinis est abstersiua
et est in hoc quedam ex eis for-
tior et quedam debilior. Et plurimum
aqua cinis sunt abstersiue cum
pertinent ficus et lactucarum
et iste due aque sunt in virtute sua
propinque medicinis putrefactiuis

Cinerez aque alie aliorum cinerum possunt
in virtute abstersionis et desiccationis
secundum virtutem lignorum ex quibus fiunt
cineres. Cinis d. aque cinis ficus agre-
stis et domestice operose est, quod adu-
runtur rami eius et colligitur cinis,
deinde infunditur cinis in aqua
et dimittitur ibi aliquibus horis et co-
latur, deinde ponitur ad hoc alius
cinis et fit idem et hoc fit sepe, et ergo
fit usus eius ad ulcera fraudulen-
ta, et comedit carnem que crescit
in ulceribus et administratur in ali-
quibus ydropisibus quia infunditur spo-
gia in ipsa et ponitur super tumorem
et fit cum ea clistere ad ulcera
in testinorum et ad fluxum antiquum
et administratur in ulceribus frau-
dulentis quia aufert carnem
corruptam que est in eis et in ter-
et consolidat ea sicut alie medicine
et colatur et clarificatur ex ea
et datur in ea in potu ʒ. i. et ergo
cum parvo oleo ad coagulationem
sanguinis et ad tussim et attritionem
et datur de ea sola quantitas ʒ. i.
et ergo huic fluxui ventris et ulcera
in intestinis. Et quando miscetur
cum oleo et linitur in corpore provo-
cat sudorem et ergo fit dolori membrorum et
paralisi, et bibitur eam ille cui da-
tum fuit in potu gipsum, et
ille quem momordit rutela, et ergo
fit faciunt autem hoc omnia species a-
quarum cinerum et precipue cinis ar-
boris glandium et sunt eius stipites.
349 Scebram i. esula. Esula
d. est planta habens sti-
pitem extensum in longitudi-
nem brachii habens multos no-
dos et super ipsum sunt folia parva sub-
tilia acuta ex extremitatum

similia foliis pini et habet flores p-
rvos purpurei coloris et habet semen
latum simile lenti et radicem
albam grossam plenam lacte grossam
et est planta ista similis que-
admodum lacticinio quod dicitur cyparis-
sios. Crescit autem hec planta in
aliquibus locis magna. G.
et putaverunt aliqui quod hoc sit
ex speciebus lacticiniorum, eo quod habe-
at lac sicut ipsa habet et laxat
sicut ipsa, et virtus eius in aliis
proprietatibus sicut virtus eorum. C.
d. radix eius si de ea accipiatur
ʒ. i. et bibitur cum mellicrato laxat
ventrem, sed etiam folia eius laxant
ventrem si de eis accipiatur pondus
iii. quorum ologinat. Et semen
eius si de eo accipiatur ʒ. i. lax-
at eo. et flegma. Et si sumatur ex
lacte ipsius pondus ʒ. i. facit
hoc. Albedine scebram proprietas
est sicut proprietas inczenori nisi
quod ponas loca absinthii eo. et
dragagantum et bibat ipsum cum
aqua mellis aut cum rob aut cum
decoctione mellis aut cum olere
iameno, et dosis eius est ab i.
karat usque ad iii. C. paulus. Sce-
bram laxat aquam citrinam
quam bibitur cum sanich. Albemes-
hat laxat flegma et urinam. Alib
vencorum id quod de ipsa accipitur est
pondus ʒ. ii. et absondit flu-
xum qui accidit ab eo sedens in aqua
frigida et ponit ipsam super caput eius.
Chabrix scebram est ca. in ʒ. quartum
siccum in primum. 2. et est in eo acu-
itas stypticitas et acuitas ita quod
qui sumit de eo in potu, in-
venit ex eo stypticitatem in gutture.
Et antiqui utebantur eo et
invenerunt in operatione eius nocu-

humiditatibus quoniam calida et quod inducit po-
tum se se. et cum toto hoc est ma-
lis humiditatibus emorroydalis / na
aperit venas ani et inducit flux-
sanguinis earum quia vene ille de
natura sua sunt fluxibiles / quoniam senciunt
stipticitate scebram ~~faciet in quali-~~
~~tatibus quas diximus hoc~~ et siccitate
faciet eas tumescere plus et fluere
quia scebram faciet in qualitatibus
quas diximus hoc et propter fluxum eius
Et ille medicine que laxant
cum stipticitate et acuitate sicut sce-
bram et meserion faciunt hoc /
Sed oportet rerum stipticitas que strin-
gunt naturam sicut sunt glandes et
castanee et similia passularum
et cortex exterior granati et tha-
marindi et galla et mirtus et similia
eius et simulia / istis ex medicinis
stipticis est oportet contra operacionem
scebram et meserion que iste strin-
gunt naturam et restringunt venas
illas et abscondunt illum sanguinem
qui fluit ab eis. Et scebram
quidem quando rectificatur consistit in nocumento
manifesto et hec proprietate in laxando
aquam citrinam et coleram et in-
uitiam / et laxat flegma grossum
intrinsecus eius et melius est scebram
est tamen corpus est cum lene
huius cortices subtiles. Sed illud
quod non est ita sed est grossum et non est
cum nisi primo et quando vis ipsum fu-
gere non fugiet facile propter sua
grossitie et apparet in eo similiter fi-
lius est de tribus ex scebram et tu-
rpites sunt ista in scebram agresti
sed illud preside est de tribus aliis
Et rectificatio eius est quod tu
accipias ex eo quantitatem quam vis
et infunde in lacte / et dimitte

ibi die ac nocte / et caue ne plus
dimittas / ne debilitetur operacio
eius ad expellendos humores
malos a corpore et quod mittes lac
in die illa et nocte bis aut ter
quia sic expoliatur a stipticitate
et siccitate que est in eo. Et si vis
ipsum administrare cum aliis medicinis ad-
misce illud cum hiis que conveniunt
ei sicut sunt anisum et maratrum et cimi-
num et turbith et mirabolanis / quia iste
medicine et si est stipticitas in sapore
earum tamen ipse non sunt ita acute sic
scebram / quia in eis est quod quasi
immanet corpori plus quam in scebram
et ipse subtiliant ipsum et auferunt
acuitatem eius / et quando tu vis cum
eo curare colicam que fit a ven-
tositate grossa aut a flate / aut
ab apostemate ut opilatione rectifica
ipsum cum bdellio et sagapino et amo-
niaco et fac cum eis pillulas et pone
cum eis primo ex stercore lupi quod
reperitur sicut herbam albam / aut
sicut lapis albus sicut cerusa
et infunde ipsum postea in succo en-
divie et feniculi et solatri de quibus
accipe tribus succum et clarificatus
et stet ibi in diebus cum suis
noctibus deinde siccetur et fiant
inde trosci et ponentur cum modico
salis indi et turbith et mirabolanis
citrinis et aloe nam eueniet inde
medicina mirabilis in natura. Et
In lacte vero scebram non est aliquis
bonitatis nisi non noceret illi qui
accepit ipsum. Et medici via-
tores occidunt cum eo multos
propter paucitatem sue scientie. Et
ego quesivi ab aliquibus ex
eis que erat ista medicina
quam ipsi dabant in potu / et sci-
vi quod erat scebram cum toto suo ...

nimis et laxabant aliquos usque
ad mortem. Et ex eis sunt qui
accipiunt mirabiles et ponunt ipsos
in coloquintidam humidam et ex-
trahentes eos ab illa ponunt
in alia / deinde dant .i. mirab.
sol. in potu et laxat donec occidit.
Et iste quidem medicine sunt ipsis
quas nos dicimus nominari medicine
sunt venena patiens / Et quidam ex
eis sunt qui dant in potu karfar/
cum et est in eo de malitia et de
fectione humorum et de commotione dol.
corporis et complexione ipsius rei quam
impositum est nominari. Et quidam
dant in potu ex artanita qua
lavatur lana et dealbatur et est prope
pe maliciam karfasin / et dehal
cita et est herba que nascitur super
spinas / et lignum eius est ru. et
sol. eius videntur purpurea / que
quando inciduntur egreditur lac ex eis
sicut ex scebin. Et quando ponitur ex
foliis eius super corpus facit ru-
beum locum et fortissime ulcerat / si
ponitur super carnem mollem / et omnia
ista que faciunt rubere exteriora
corporis non sunt convenientia dari in
potu. Et illi quos diximus dant
in potu de lacte istarum herbarum
et sunt omnes male destructores
omnium hominum cum fluxu et vomitu
quia dimittunt ipsas omnino est melius
quam exhibere. Et dosis scebin fortiter
quando rectificatur cum aliis medicinis
ut diximus est .a.iiii. danich usque
ad ii. secundum virtutem : Saitarag

360 Saitarag. est hansab .b.
virtus eius et sapor et odor
eius sunt similia virtuti saponi et
odori nasturtii nisi quia est nimis
desiccativum ipsum et calefacit in .iiii.
gradu. Et est planta nota ad

miscetur cum lacte et aqua et sale
et virtus sol. eius est ca. ulcera-
tiva / et propter hoc fit emplastrum cum eis
sciatice et pungit multum / quando
teritur et miscetur cum radice enule
et dimittitur super locum per spacium hore
et similiter ponitur super splene et linitur
cum ea scabies ulcerativa / ut
ulcerosa et aufert eam et aufert ma-
culas unguium et confert bazas et dolori
sciatice. Et experimentaverunt quidem quod quando
radix saitarag suspenditur in loco
hiis dolor dentium sedatur dolor eius

361 Chardel .i. sinapi Sinapis
De eligendo est illud quod non
est nimis siccum neque extenuatum
humoris combustum et quod frangitur est
album intus et est humidum nam
illud tale nimium est bonum. Virtus eius
virtus prima est virtus que calefacit
et desiccat in .iiii. gradu. Et in augmento est
abstersio et resolutio / et secundum mundificat
humores malos. Et virtus eius
calefacit et subtiliat et extrahit quando
masticatur / et quando teritur et miscetur
cum aqua et temperatur cum rodomelle
et fit inde gargarisma / confert apostematibus
radicis lingue et asperitati antiquis
plenis fit cum eo gargarismate
Et quando fit cum eo emplastrum cum rebus
convenientibus ad hoc resolvit scrophulas
et quando teritur et aplicatur naribus
quinonem sternutationem et confert epilenticis
excitatibus eos / et illam que patitur
suffocationem matricis et confert litargie
quando fit emplastrum cum eo super caput
post quam tu fecisti abradi capillos
eius. Et quando miscetur cum caricis et
ponitur super cutem donec rubeat
confert sciatice et duriciei splenis
et confert genus prope dolori omnium antiquos
quos volumus attrahere aliquid ad exterio-
ra et quando fit emplastrum cum eo mundat
alopiciam / Et quando miscetur cum

melle et adipe aut cum cera et oleo
dissoluta mundificat faciem et aufert
maculam / seu liuorem qui fit sub
oculo / Et coquitur cum aceto et linitur
cum eo scabies ulcerata et impetigo
et curatur non multum cito et datur in
potu in aliquibus scilicet proditis / et
confert grauitati auditus et tinnitui aurium
aurium / Et quando teritur et miscetur cum
aqua et melle et fit inde collirium
confert obscuritati visus et pruritui pal
pebrarum et exprimitur succus scilicet sina
pis dum est recens et desiccatur in
sole. **medicine frigide et sicce quarti gradus**

365 Tarchar .i. papauer - **papauer**

Ad. sunt ei multe species nam ex eo
est domesticum quod seminatur in ortis
cuius capita sunt oblonga et semen
eius est album et ex eo est agreste
et sunt ei due species. Una est huius caput
est oblongum minus tamen alto et nota
scilicet / et ex eo grossum eo quod flos eius
ipso grosso cito cadat / et ex eo est
aliud quod nascitur iuxta mare in litto
ribus et ex est ebedhi .b. domes
ti semen inducit sompnum temperate
quando puluerizatur in pane aut mis
cetur cum melle et comeditur / si
grossum semen eius infrigidat
in fine forti / et propter hanc causam non est
aliquis qui utatur eo solo quod ef
fugiat vomitum eius eo quod facit
dormire dormitione forti / Et gummi
huius speciei et succus eius est opium
Et scilicet .i. liquidum in gradu plus
in mediis vero et semen eius et
capita eius / et folia et lac eius et
alius corpus primum est virtus que in
frui in ... et secunda est virtus nar
cotica mortifera. Et virtus in
species intelligo domestici et agre
stis est in ... et obl... si coquitur
folia eius cum capitibus in aqua et in
funditur decoctio eius super caput

facit dormire et datur ex ea in po
tu non valentibus dormire etiam
et qui terunt folia eius cum triticone for
ti et miscetur cum sanich / et fit inde
emplastrum apostematibus calidis et herisipile confert eis
Et terunt capita speciei recentia
et fiunt trosci qui desiccantur et reponuntur
et administrantur / Et quando coquuntur capita
speciei cum aqua / donec consumitur
aque medietas / deinde admiscetur
decoctioni illi mel et coquitur iterum do
nec coagletur et fit inde lohoc
valde bonum tussi et superfluitatibus
que descendunt ad canna pulmonis
et fluxui antiquo ventris / quando vero ad
miscetur ei acacia et ypoquistidos
fit fortius ad hoc / Semen vero nigre
speciei teritur et datur in potu cum
vino in fluxum ventris et in con
stitutionem antiquam ex matrice / Ca
uendum est tamen a multitudine eius ne
inducat subeth aut litargia aut
mortem et teritur cum aqua aut cum
oleo / et fit inde emplastrum temporibus
ad vigilias et dolorem capitis / Omnium
vero specierum nigra est opium et succus
eius infrigidant plusquam semen
et desiccant et inspissant quando sumitur
de ipso parua quantitas / Dicunt quidam
quod sedat dolorem et facit dormire
et maturat et confert tussi et fluxui
antiquo / Et quando accipit ex eo quan
titas magna facit subeth et post ea
occidit et miscetur cum oleo rosato et linitur
inde caput confert soda / Et quando mi
scetur cum oleo rosato mirra et croco et
distillatur in aurem confert dolori eius
et miscetur in vitello oui assati / et cum
eo confert apostematibus calidis oculorum / Et quando mis
cetur in lacte mulieris et croco est bonum
podagre et fit ex eo suppositorium prunum
et imponitur ano et facit dormire
/ Melius vero quod est ex gummi isto

est gummi amari saporis faciens reso-
lutionem in aqua leve tactu et al-
bum et quod fuerit resolutum non asperum
neque grumosum neque coagulatur
quando dissolvitur in aqua sepe sic
facit illud / et quod ponitur in aqua dis-
solvitur et si appropinquat igni ignito
incenditur et flamma quam e-
mittit non est obscura et quando extin-
guitur fit odor eius fortis non
malus / adulteratur autem admixto
cum sief (?) et memithe | Sed quod dissol-
vitur in aqua apparet ei res similis
croco in colore et adulteratur cum
succo lactuce | Cognoscitur quod quod
dissolvitur est debilis odoris et aspi-
tacius (?) | Et adulteratum cum gummi
cognoscitur quod habet virtutem debilem
et habet clarum colorem / et quod tangitur adheret
tactui | Et sunt quidam qui adulterant
opium cum adipe miscendo ipsum cum
eo fortiter donec rubeat / Est autem
usus opii in collirijs Unde dia-
scorides narrat quod erasistratus vita-
bat usum eius in obtalmia / et
non utebatur eo in egritudinibus oculorum
neque in aliqua earum omnino nam
dicebat ipsum debilitare visum
et inducere subeth | Et andreas
dixit / quod nisi quia ipsum est adulteratum
induceret cecitatem quibus inungun-
tur | Et mesideius (?) dixit quod iu-
vamentum eius est solo in odoran-
do faciens dormire / aliis vero omnibus
modis usus eius est malus et
periculosus valde | Sed hii omnes er-
raverunt nam id quod experimentatores
testificati sunt de virtute ipsius
operatio eius vincit per experientiam
| Et opium quidem et est gummi papaveris
fit in hunc modum / mane postquam
sol desiccaverit rorem qui cecidit
super plantas fiunt scissure in capiti-
bus papaveris subtiles cum cutello

non profunde / ne transfigatur cortex
eius / sed superficies cutis solum in-
cidatur / deinde cum gummi seulac (?)
[illegible] fuerit a scissuris illis radatur
digito scissura quidem et non exprimatur
ab tasio (?) / ne abradatur cum eo de
cortice papaveris / Accipiatur ergo hoc
gummi et coadunetur in coclea et
quod colligis ab omnibus papaveribus
per ordinem digito ad primam papaverem
et collige quod iterum aggregatum in vicibus
super scissuras / et est [illegible] digite vi-
dens / si adhuc aliquid aggregabitur
/ accipe ergo hoc gummi et agita in
vase mundo et tere simul bene et
fac inde trociscos et repone / Fit autem
opium alio modo accipiuntur alio modo folia
et capita papaveris et tunduntur bene / deinde
exprimuntur in torno et colligitur
succus et ponitur in vase et teritur bene
donec possibile est trociscos fieri qui sunt
et reponuntur / et hec species opii nominatur
meconium et virtus eius est debi-
lior virtute alterius | Sed papaver
corniculatum habet folia alba et pinguia
et pilosa / similia foliis plante que
dicitur flosmus (?) scissa in partibus eius
/ et habet similitudinem alterius sicut folia
papaveris agrestis / et stipitem similem
stipiti illius et habet florem glau-
cum et habet semen minutum in vagi-
nis subtilibus et longis et curvis
sicut cornua / et sicut habet semen
... et propter hanc causam nominant ipsum
karatidas alnectomon (?) et est
eius ex papaveris corniculati
| Et semen quod est inclusum in illis
vaginis est minutum nigrum a-
... nascitur in locis maritimis et
asperis | G. virtus eius prima est
virtus que abstergit et incidit

et dissolvit et diminuit / et etiam virtus
quod qui coquitur in aqua usque ad
consumptionem medietatis confert
confusionibus corporis et flos eius et
folia consumunt ulcerum apostematibus
sordidis. Et oportet quod caveatur propter
nimiam desiccationem suam quia absumit
absumptione forti / quoniam dissol-
vit et diminuit carnem. Et ipsa
quidem aufert escaras adustas
que sunt in eis. Quando coquitur
radix huius plante cum aqua
usque ad consumptionem medietatis
et datur in potu de cortice eius
confert sciatice et dolori corporis / et confert illi
qui habet in urinis suis velut te-
lam araneam / et quorum urina est
grossa et semen eius quando sumitur in potu
in quantitate ii. Et assumptum cum mellic-
rato laxat ventrem laxatione forti
leni. Et flos eius et folia quando fit
emplastrum cum eis addito oleo au-
ferunt fraudulenta ulcera. Et cum
fit cum eis lohol acuit visum et au-
fert ulcera que sunt in cornea
que dicuntur argemon / et illa que dicuntur
fatalia. Et quidam erraverunt.
hanc plantam putantes quod ex ea est
principalis succi quo fiat sief. me-
miche et error eorum est propter similitudinem
quam habet in foliis suis cum memiche.
Et dalbie eius longitudo est
fere i palmi et folia eius sunt parva
multum similia foliis scorobion
et medulla foliorum eius est semine albo et tota
planta est alba et virga eius et folia
et semen assitantur intense et folia
semini turbich in sua albedine
et habet radicem subtilem nascitur
in umbrosis locis et colligitur semine eius
propterea quando sunt bene matura et hoc fit
in estate et desiccantur et reponuntur
deinde quando accipiuntur pondus ii karatorum

infectum / et bibitur cum mellicrato nisi
desiccat stomachum per vomitum et purgat
humores. Et confert epilenticis. Ypocras. Galienus semine huius
plante purgatur flegma. Rasis. Galienus
firmavit in libro venenorum quod opium
est frigidum et siccum, confert fluxui ventris
et ulceribus intestinorum / et dosis eius
est ab i danich usque ad ii. et
quantitas occidens ex eo est iii ii.
Et dixit in iii libro de tyriaca quando
missum fit ad hesatam opium si detur
hominibus sola antiquitate evadunt
a morte et si datur illis quorum virtus
dissolvitur propter vigilias mitigat eos
eo quod facit eos dormire et sic faciunt
revertiri virtutem corporis. Et Galienus dixit
in libro de ingenio sanitatis quod opium
et madragora et iusquiamus desic-
cant ulcera. Rasis. Et in carne
sana magis desiccat. Iohannes
Abenmesue de corticis papaveris albi quando
lavatur cum ea caput facit dormire dor-
mitione temperata. Et si quis utitur
ea nimis inducit subeth / et si su-
matur in potu confert tussi que fit
ab humiditatibus ea que descendunt
a cerebro quia repellit eas / et maxime
que sunt in aqua pluvie et vino
propter ponticitatem que est in aqua pluvie.
Iauz methel i nux methel.
365 Methel ysahac ben albaitarich
est fructus similis nuci vomice
et semen eius est simile semini man-
dragore / et cortex eius est asper
et sapor eius est delectabilis cum amari-
tudine suus et virtus eius est frigida in ii gradu.
Et si detur de ea i karat cum vino
inebriat ebrietate forti et si datur
ii aut cum eo occidit statim. Rasis
Iauz methel est narcotica et for-
tassis occidit ~~statim~~ et coagulat et fa-
tuitatem. Et dixit in semicum quod si
detur de ea quantitas iii f. inebriat

in ebrietati forti Et si decoquitur in ea
in potu ualdum dat & qui
sumit eam ut accipiat butiro
ta & ponantur extremitates eius
in aqua ca & fiat quod euomat
satis & tunc erit cura illius qui
sumpsit mandragoram

Completus est tractatus quintus de medicinis
q[ua]rta pars eius cum quo completus sermo
de medicinis que sumuntur ex plantis ex hiis
que sunt ex hiis eis Sermo secundus pars
libri aggregati in medicinis simplicibus
tractatus de medicinis que sumuntur ex mi-
neris & lapidibus & luteis. Antimo-
nium

364 Aitimad .i. anti monium .D. Melius ex eo est
fortius & est illud quod qui frangitur
habet in fracturis suis claritatem
& luminositatem & quod est mitius leue
nichil non habens aliud admixtum
ex terra uel sorde aliqua G. Et hac
medicina est uirtus stiptica cum
uolgari que est in ea que desic-
cat Et dixit .i. G. Catagenis Antimonium
est siccatiuum quod intus D.
Virtus antimonii est de siccatiua stip-
tica conglutinatiua in frutina
auferens carnem superfluam que est in ul-
ceribus & incarnat & consolidat
ea & mundificat sordicies eorum &
aufert sordiciem ulcerum oculi & stringit
fluxum sanguinis qui fluit a uenis
que sunt in panniculo cerebri & uirtus
eius est similis uirtuti plumbi adusti
Et qui miscetur cum aliqua adipe
recenti & linitur super combustionem ignis
prohibet ibi pustulas fieri et mis-
cetur cum melle & terrusa & consolidat
ulcera que fiunt ab ipsa adustione
& assatur antimonium in hunc modum
miscetur cum adipe & diu terit in
mortario & extinguatur in lacte mulieris
que masculum peperit aut in urina
pueri aut in uino ueteri Et fit ar-
aliter ut ca sortem ponitur super prunas et in-

& insuflatur donec inflammetur &
deinde aufertur a prunis Si uero
si plus in morietur fit sicut
plumbum Ablutio autem sicut ab-
luitur climia & es ustum & quidam
sunt qui lauant ipsum sicut laua-
storia eris De ed igoratus proprietas
eius est quod ferre in copia & superflui-
tatibus grossis Arsenicum

365 Asreng .i. minium Alexander
& paulus & alkindi dicunt quod
est sarcon alii dicunt asreng fit
ex plumbo quod ponitur in igne et in-
flamatur & fit rubeum quod est cerusa
que ponitur in ungento & bullitur cum
oleo aut cum aliquibus ex oleis odori-
feris & post ea ponitur in ungentis
& ipsum est de siccatiuis conglutinatiuis
qui desiccat ulcera & aufert carnem
putridam C. Comburitur terrusa in
hunc modum accipitur & ponitur ~~uas~~
~~super ignem~~ in concauo uase mundo
post quod fuit terra & ponitur uas super
ignem & mouetur donec rubescit
& fit uelut auripigmentum rubeum Et
quidam nominant hoc sandix G. Cerusa
comburitur plumbum mutatur & fit
asreng & est res subtilior eo sed non
est ita sedatiua Alchindi
accidit illi qui bibit asreng hoc
quod accidit illi qui bibit litargirum
ex grauitate in stomacho & constrictione
anhelitus & mania & similia hiis
& cura eius est sicut cura illius qui
sumpsit litargirum Cerusa

366 Asfidheg .i. Cerusa G. Uirtus
eius prima est infrigidatiua
& secunda conglutinatiua .D. assatur
cerusa in hunc modum accipitur
testa noua ex terra althichi & ponitur
super prunas & puluerizatur super ipsam
cerusa post quod fuit terra & mouetur
sine intermissione & qui fuit cerusa

in cotidie vnde aufertur ab igne et in-
frigidatur et administratur et aduritur in
hunc modum ponitur in vase concauo
postquam teritur et ponitur super prunas
et mouetur donec fit sicut auripigmen-
rum. deinde auferatur ab igne et
administratur quae sit praeparata ab ali-
quibus dicitur sandix. Lauatur autem ce-
rusa sicut lauatur climia et vir-
tus eius est in se frigidatiua re-
solutiua conglutinatiua et mollificatiua
implet ulcera carne subtili aufert
carnem superfluam ab ulceribus et
incarnat ea quando ponitur in cerotis
et vnguentis quae dicuntur lachiaris et
in crost. est autem cum hoc ex medicinis
insufficientibus. Gipsum.

361 Gypsen id est gipsum. G. hoc non
administratur nisi extrinsecus.
Et virtus eius prima est virtus quae
desiccat et secunda est virtus quae con-
glutinat et opilat et haec ideo quia
ipsum facit aggregationem partium cito
et tertia est virtus quae confert fluxui
sanguinis cum miscetur cum medi-
cinis quia ipsum cum solidatur est durum
sicut lapis. Et propter hanc causam
oportet quod administretur cum albumine oui
subtili quidem administratur in dol-
ori cum puluere molendini qui
aggregatur quando euolat ex farina
frumenti super muros et parietes
molendini et pilis leporis et quando
aduritur minuitur de viscositate
sua et augetur sua subtilitas
et sua desiccatio et fit stipticior
et maxime quando conficitur cum aqua
et aceto. Et D. habet dyafanitatem
sicut nitrum et melius ex eo est
illud cuius lamine sunt late. habet vir-
tutem stipticam conglutinatiuam
abscindit fluxum sanguinis et
prohibet sudorem et quando bibitur
occidit suffocando. Sed quando aduritur
habet virtutem subtilem et desiccati-
uam et stipticam quando administretur
cum aqua et aceto tamen. Et vir-
tus eius est similis luti samii
nisi quia ipsum est magis stipticum
et est infrigidatiuum satis et propter has
causas quando administretur cum aliquo
liquore conueniente ad hoc et linitur
super frontem stringit sanguinem ex
naribus ponitur autem in medicinis
quae sunt adultera in testinorum
et ad fluxum antiquum ventris
et menstruorum. Lapis frigius.

368 Defrigis id est frigius lapis. D.
sunt ei iii species una est
quae in tyro nascitur solis et est
sua ex glebis terre nascitur
in puteis et sub aqua in illa in-
sula quae postquam extrahitur
de sub aqua desiccatur in sole
et postquam desiccabitur aduritur se-
cundum compositionem lignis. Et species
vero alia est fex eris quae colli-
gitur quando purgatur es a grossitiebus
suis cum hoc quod quando infusum est
es proicitur aqua super ipsum donec
infrigidatur et extrahitur ut attra-
hitur a botri et est formula in
qua proicitur recipitur sub eo haec
species et habet de stipticitate eris et
sapore suo. Et tertia vero species fit
ex marchasita quando pluribus
diebus coquitur sicut coquitur
calx et quando fit color eius sicut
color magre extrahitur a fornace
et reponitur. Et quidam putant
quod sit species composita ex eo quod est
ex lapidibus ex quibus extrahitur
es. Nam quando infunduntur in
crusibolo in quo conflatur es

ex thuncit preciosa lapides / superius
ex eo preciosa satis. Melius autem
et electius dissolutis est illud in cuius
sapore imprimitur sapor eris et
zinar et est stipticum desiccans
lingue fortiter sicut facit alumen
.G. Virtus huius et sapor sunt composita
nam est ibi res stiptica et res
calida propterea. Et virtus eius frigida est
virtus que incarnat et consolidat
incarnatione et consolidatione
bona / et tertia est virtus que con-
sumit ulceribus corrosiuis et in-
ditur in medicinis ulcerum que in ore
sunt. Ruffus: si administratur col-
latum cum melle et confert spasmus
squinantie propterea quod ablatum est et
prohibitus cursus humorum qui ve-
niebat ad illud membrum. Et
ego iam administraui ipsum post
incisionem uvule statim et con-
tinue usus eo in ipsa / donec ipsa
fuit consolidata et curata. Et con-
fert ulceribus que fiunt in palatino
et ano / et modus administrationis
eius ad hoc est in ulceribus oris
et huiusmodi quia ista membra maniant
cum eisdem medicinis et reprimit inanitatem
inde. .D. Virtus dissolutis est de-
siccatiua stiptica mundificatiua
mundificatione forti / abstersiua
aufert carnem superfluam ab ulceribus
et incarnat ulcera fraudulenta
et consolidat ea et desiccat et
abstergit putredinem ulcerum et curat
mala et corrosiua ex eis. Et
quando miscetur cum terebentina aut cum
ceroto resoluit apostemata seu car-
bunculos. Bulemchen hasen / Et
reperi de eo naturam in rure nab-
zin in spelunca que est ibi iuxta
ciuitatem cordube :

Auripigmentum c:c 17

369 Zarnech i. auripigmentum
.D. sunt ei due species s. rubei
et citrini. Et citrinum est in eisdem mi-
neris in quibus est auripigmentum
rubeum. Melius autem ex eo est illud
quod laminosum huius colore similem
auro / et lamine eius separantur faci-
le et sunt composite una super aliam non
habens admixtam terram neque aliam
sordem. Reperitur autem aliud auripig-
mentum citrinum cuius color est
propinquus colori auripigmenti rubei
et est sicut sedimen ... quia non est
ita bonum sicut illud rubeum
vero eligendum est id quod est valde
rubeum / et cito frangibile et mundum
sine scabrositate et odor eius est
sicut odor sulphuris. .G. Virtus
eius arsenici est calida adustiua
et sicca est virtus que abradit pi-
los et comburit cutem quando fuerit
moratum super ipsam. Quod vero vocatur
arsenicum est subtilius satis et
propter hanc causam ingreditur in unguentis
abstersiuis resolutiuis. .D. Assa
auripigmentum citrinum in hunc modum
ponitur in testa terrea noua et ponitur
super prunas et manet ibi donec co-
ctum sit et quando fuerit ignitum et mutatus
color eius aufer ab igne et di-
mitte infrigidari / et tere et repone.
Virtus eius est talis: est virtus purifi-
catiua, corrosiua, saniei mordicatiua
mordicatione forti et aufert carnem
superfluam que est in ulceribus et
abradit pilos et habet calefactionem
et adustionem fortem. Et auripi-
gmenti rubei virtus est sicut
virtus citrini et assatur et administratur
sicut illud et quando miscetur cum re-
sina pini curat alopiciam et quando
miscetur cum pice aufert macu-
las albas que sunt in unguibus

et qui miscetur cum oleo et inungitur
cum eo occidit pediculos. Et mis-
cetur cum adipe dissolvit exituras
et pustulas et est conveniens ul-
ceribus que sunt in naso et ore
et ulceribus aliis. Et quando miscetur
cum oleo ro. confert bothor ut con-
venit et emorroydibus ani. Et
Et miscetur cum oxymelle et da-
tur in potu habentibus famem aggra-
vatam in pectore et confert magnifice.
Et fit suffumigium addita resina
pini et attrahitur fumus eius per os
mediante canula confert tussi an-
tique. Et fit cum eo looch ad-
mixto melle et clarificat vocem
et miscetur cum resina pini et
datur habentibus asma et coarta-
tionem anhelitus et vocis et confert.
Et Galienus: nitrum aufert sanguinem
mortuum qui est sub oculo. :f

310 Zugeg id est nitrum ex Nitrum
eo est lapidosum et ex eo est
arenosum et quando incenditur et
miscetur lapis cum eo lapis
magnates coagulatur cum
suum propter plumbeitatem que est in
eo et in eo sunt multi colores nam est
ex eo album fortis albedinis
sicut cristallo et melius aliis et est
ex eo rubeum et citrinum et viride et
azurinum. Et nitrum est lapis simil-
ior aliis lapidibus et est inter lapi-
des sicut stulti inter homines
nam ipsum inclinatur ad omnem
cineritatem sicut faciunt ad omnem
ventum pulvis est et est facilius
dissolutionis in igne et in aere fri-
gido coagulatur et purificatur
ab eo. Et cristallus est species nitri
nisi quia invenitur in minera
sua ubi ipsa coagulatur in frust-
is integris unde figitur nitrum
vero reperitur confractum et propter hoc
coagulatur sicut diximus cum
lapide magnete. Et virtus
nitri est ca. in i. gradu sic. in iii. ingreditur
in collirijs cohol et ipsum aufert
furfures capitis et lenificat ca-
pillos et barbam et quando teritur et
bibitur cum vino albo subtili.
Abenmesuay: ca. est et sic. est bonum
pulmoni et casui capillorum. :f

Zimar id est erugo eris .:.

311 Zimar. B. sapor eius est acutus
et virtus eius fortissima est virtus que
resolvit et abstergit carnem teneram
et duram et comedit eam et dissolvit
et tertia est virtus qua sentitur permix-
tum cum sinceritate radicis in ulceribus
super carnem superfluam que fit in eis
destruit eam et miscetur cum cerot[o]
et fit medicina que abstergit sine mor-
dicatione. Et Dioscorides: zimar est
stipticum calefaciens abstergit macu-
las que sunt in oculo propter quod consolida-
tivum ulcerum et albas et subtiliat eas
et provocat lacrimas et prohibet ambulationem
ulcerum corrosivorum in corpore et
prohibet apostemationem ulcerum et quando miscetur
cum oleo et melle consolidat ulcera
et quando coquitur cum melle mundifi-
cat ulcera sordida et emorroy-
das duras et diminuit carnem
superfluam que est in ulceribus. Et quando
miscetur cum amoniaco et fit inde li-
nimentum et intromittitur in fistulis dis-
solvit duricies earum et callositates
et confert apostematibus gingivarum et quando mi-
scetur cum melle et fit inde cohol
dissolvit duricies palpebrarum. Et
cum quando fit cohol ex eo oportet quod
ponatur super actum spongia infusa
in aqua ca. Et quando miscetur cum
glutino albo tantum et ere usto et
nitro aufert scabiem ulcerosam
et barbas. Et fit autem zimar
in hunc modum et teritur et ponitur in
vase vitreo et postea superponatur
et moveatur cum aliqua re donec
mutetur color eius ad colorem ...
deinde aufertur ab igne et dimittitur

donec in statur / et reponitur in vitrati
Et quidam non ponunt illud in olla
crida et dimittunt in igne donec
coquatur et scias quod non est commixtum
lapis Smaragdus et zabarged
Zabarged i zamorad · i · Sma
ragdus sunt duo lapides
habentes duo nomina Unum est species unius
speciei / et est utique lapis congelatus
in mineris auri zebus garbi et est vi
ridis fortis viriditatis splendens
et ille qui eo est viridior est melior
et ille qui magis est dyafanus est
melior illo qui est obtusus Et
de lapis dahanet est similis ei verum
quia dahanet sicut Smaragdus
et zebarged non est dyafanus
Et natura Smaragdi est frigida et sicca / Qui
sumitur in potu confert venenis mor
tiferis / et morsibus venenosis et
punctionibus serpentibus aculeatis / Qui
hoc dedit in potu de limatura eius
pondus viii granorum ordei illi qui
sumpsit venenum antequam sentit in eo
in passionem liberat eum a morte
et non cadent capilli eius neque ex
coriabitur et est sua curatio Et ille
qui assiduat aspicere in ipsum confor
mat visum eius a nocumentis et con
servat eum in columine et qui defe
rent in anulo preservat eum ab e
pilencia qui induit eum in digito
antequam perveniat Et propter hanc causam
docemus reges quod suspendant ipsum
in collo filiorum qui nascuntur statim
ne sit vexat eos epilencia et cecitas
visus Et asis in libro de mineris
generacio smaragdi et zabarged
est sicut generacio Jacoch nisi quia
ipsi indigent desiccatione id quod habet
Jacoch Et viriditas color nasci
tur a mineris eranninis Et
dixit in libro de proprietatibus si ca
dat aspectus serpentis super lapidem
Smaragdum dissolvuntur oculi eius

et liquescunt Albasari · smaragdus
est lapis viridis qui defertur a tribus
ingressio Et notus zabarged confert
leprosis qui sumunt in potu limaturam
eius Et smaragdus liquefacit
oculum serpentis cum ab eo aspicitur
Et quidem putant quidam quod anasis sit
species zabarged et ex eo est ...
sunt vene albe clare / et ex eo est
unus color est sicut color gummi
viridis Et estimaverunt quidam quod
omnes iste species qui suspenduntur ad
collum alicuius aut ad humerum eo
sunt meliores Et qui suspenditur
in coxa mulieris facit accelerare
partum Et ego vidi ex eo quod est secundum quod
suspenditur super ipsum aut in anulo
ponitur in digito · G· testificatur se
quidem quod in lapidibus est proprietas
similis huic proprietati / que est in hoc
lapide vidi / et quod confert ori stomachi qui
suspenditur ad collum Et ego expertus
sum hoc in isto lapide et reperi per
experientiam quod confert et propter hoc feci
chanata et est torques qua colla
ornantur et coniunxi ex lapidibus · i · mo
nile polonite et feci suspendi in
collo et feci protendi longitudinem eius
usque ad os stomachi et reperi quod non minus
iuvant / ... qui portantur in anulo
Et transtulit albacharich hoc capitulum
per verba Dicunt quidem quod est quidam
lapis qui dicitur iasis / qui facit ea
que faciunt isti lapides / nam confert
ori stomachi cum suspenditur super eum
Argentum vivum
Haibach est
argentum vivum · G· est occidens
qui bibitur occidit sua ponderositate et quia
corrodit omnia cum obviat exme
bris intrinsecis et confert noctuo cig
lac qui sunt in potu in multa quanti
tate et nocent Et confert similiter potatum vi
no frixis apii aut origano aut ab
sinthio aut sinapi aut ysopo

Albemesnay. argentum vivum quando mor
tificatur et miscetur cum oleo ro. occidit
pediculos / et curat scabiem. Odo-
rem eius est magis nocivus
nam assiduatio eius destruit
... et inducit palisim et auferet
... et motum et corrumpit sensus
et nocet auditui et visui et facit fe
tere os et expellit anima venenosa
Paulus quidam supposuit ar-
gentum vivum mortificatum et mor
tui ex ... passione. Et ipse
argentum vivum extinctum est adusti-
vum et ideo fecit scabiem et occidit pedicu
los sed sublimatum ex eo est putre-
factum adurit sicut ignis et destruit
carne superfluam malignam / que fit
in ulceribus et fistulis et occidit
vermes et omne animal quorumque supposuit

Hez i. vitoli Vitreolum pro-
... Vidi in minis ... venas
extensas una super alia preparatum et
vena inferior erat hez ... que
erat. Super eam erat colcatar / et
que erat superior erat zeg vide
et hoc est zeg ... ... et fit col
catar et colcatar fit zeg vide. Et
omnes iste ... species diversificantur ab
invicem in subtilitate et grossitie
quorum grossius est zeg ... et subtilius
est zeg vide et Colcatar est me-
dium hec duo / et virtus omnium ipsorum
est ... adustiva comburens carne
faciens escharam duram ... et
... quod adurit et stiptica
Et zeg vide nocet tamen de corte
propter suam mordicationem quod facit in
ea / cum toto hoc quod ipsum mordicat
minus quam colcatar et hoc quod minus
mordicat est in ventum in eo propter
subtilitate sue substantie. Et zeg quidem
vide et colcatar dissolvuntur et
lique fiunt quando ponuntur super ignem
sed zeg ... non dissolvitur neque
lique fit / quia coagulatio eius
est fortior ... zeg vero

vide est maturatum ... non ...
maturatione amplior quam colca
tar / Et ipse comburitur colcatar
minuitur mordicatio eius et
stipticitas diminutione non pau
ca. Cum desiccatione eius non
minuitur et ideo fit colcathar ad
ustum melius non adusto in
omnibus suis operationibus et
hoc quia fit subtilius quod erat pro-
sicut accidit omnibus mediciis que
comburuntur et non augetur acuitas
eius sicut augetur acuitas pli-
mmd meditmarum qui comburuntur
Et omnes ... que comburuntur
quando lavantur post combustionem ipsarum
fiunt leniores et longinquiores
a mordicatione. Et zeg ad
babilonicum ~~melius durius~~ / quod ad
~~frigus~~ et aliud cipruse et babilonicum
melius durius quod non frangitur ... i
tinus maculas al. / et virtus eius
est sicut virtus calcatis et com-
buritur sicut ipsum. Et cipruse habet
colorem aureum ... color eius fragi
le venenosum sicut aliud ...
... in ... maculas splendidas
stellis et melius ex eo est ...
mundum fragile / et virtus eius est
similis virtuti colcatar et comburitur
sicut comburitur colcatar et in alia
translatione virtus eius est similis
virtuti Calcadis. Et illud autem quod
defertur ex babilonia est melius
nisi quia non est bonum ad fa-
ciendum soricon / et est diversum
a colcatar in fortitudine et zeg
babilonicum est fortius in omnibus
quam cipruse ... in medicinis
... in hoc est debilius
quam cipruse ... et habet virtute
stipticam et ... et adus-
tivam et mordicat et ideo fecit his-
pile extinguit eam et ...

ulcera que ambulant de loco ad
locum et corrosiva. Et id quod fit na-
turale retinet fluxum. Et quod sumitur
in potu cum suco persicorum confert
suffocationi fungorum; et quod fit cum
ea collutio oris prohibet ipsum
humiditatum ad fauces et ad gingi-
vas et restringit eas; et quod admiscetur
convenientibus medicinis oculi; quod teritur et
miscetur cum melle mollificat duri-
ciem palpebrarum et lenit asperitatem
earum. Et id quod fit ex zegi teste quod
intromittuntur in fistulis confert; sed
bitirias putant aliqui quod sit species
zegi et est id quod aggregatur super capi-
ta minerarum eris sicut sal et ex
eo est quod generatur super mineras et
est idem in alticia quod invenitur in
mineris ubi foditur es et super ip-
sas aliud reperitur et color eius est terrea
et ex eo est quod reperitur in mineris
in terra que dicitur Falchia et in aliis pluribus.
Et melius ex eo est cuius color eius
sicut color sulphuris et est leve quod
[…] mundum et quod tangitur digitis
fit nigrum eius […] est adustiva
similis virtuti zegi; et adustio eius
est sicut adustio illius. Omnium hoc
habet maiorem virtutem quam zegi
ad conglutinanda vulnera. Sed
surie et est similis quod dicunt quidam zegi
[…] putaverunt quidam quod sicut species
malterie et erraverunt propterea quod est
ei simile, sed alterius est speciei quoniam sit
[…] generis et in eo est virtuositas
et facit nauseam et quandoque vomitum.
Et reperitur autem in Babilonia et Cypro
et in Hyspania; est autem et alia species
eius que est magis similis zegi; sed
melius ex eo est babilonicum quod quando
frangitur est nigrum in […] cum aro-
sitate cavernosum et ventuosum
in sapore suo et odore et facit nauseam

sed illud quod ex eo est splendens et pun-
rennum sicut zegi. Est alius species
quam surie et debilioris virtutis; sed
virtus surie est virtus zegi et combu-
stio ipsius; et ipsum aufert dolorem dentis
quando ponitur in corrosionem eius et
restringit dentes commotos
et quod fit cum eo clistere cum vino
confert sciatice; et quod miscetur cum aqua
et linitur cum eo bothor lacteam
aufert eam; et admiscetur in medicinis
que denigrant capillos. Et virtut
dicta in sermone uti quia omnia ista
eorum mineralia non adusta sunt
fortioris virtutis quam adusta; sicut
plurima alia corpora preter sal et fecem
vini et nitrum et calx et hiis similia
quia quando aduruntur sunt fortiora quam
non adusta; nam istarum et humido-
sitatem naturalem virtus et opo au-
getur per adustionem. Sed calca-
dinum est trium specierum, una coa-
gulatur ex aqua que emanat
per distillatoria domorum in quibus
funduntur metalla et hec quoniam […]
illa est de superfluitatibus metallorum
per longam assiduationem coagulan-
tur partes iste in locis istis aquis
distillat et sic aggregantur ibi et hec
species dicitur fracos. Secunda alia reperitur
in mineris ubi fodiuntur metalla que
colligitur et separatur ut aggregetur
et mundetur et hoc dicitur sechon; et alia
species fit in Hispania quando accipitur
aqua metallorum et coquitur cum donec
inspissetur et postea capitur in for-
mulis et dimittitur donec coagule-
tur […] et hec species est putri-
dior sed debilioris virtutis et dicitur affron.
Et melius autem est […] maxime
illud quod est color velut nebulosi
et est […] et solidum cum splendore
non habens aliud sordis. Et post
quod est id quod invenitur in mineris maxime.

nig color est nebulosus / sed illud
quod fit artificialiter est bonum ad fran-
dum in causticis septicarum magis
quam ad usum medicine et calcatum habet vir-
tutem stipticam constrictivam et adus-
tivam / Et quando funditur in potu
ex eo .3 .i. cum ydromelle expe-
llit lumbricos et ascarides Et quando
funditur in potu cum aqua aufert ne-
cumentum fungorum faciens euomere
Et quando ponitur in naribus ex eo dis-
soluto in aqua mundificat caput
et quando ponitur pulvis eius in naribus
stringit sanguinem fluentem ab eis
mundificat ulcera que sunt in naribus
et in aure / et sedat dolorem aurium et com-
dit vermes in eis generatos aut sic
certe cipisse Spuma maris :-

312 Hebet albahr .i. spuma ma-
ris species spume maris sunt v.
Una earum est solida et gravis habens
odorem piscium putridorum et similitudo
spongie marine et reperitur inter
in littore maris hec vero figura est
longior ista / et est levis ponderis
habens multa foramina et est similis
vngule orti levius sicut spongia
et odor eius est similis odori le-
tiete marine / Et tercia est similis
rose / et color eius vergit ad rubedinem
et ponticitatem Quarta est similis la-
ne sucide levis ponderis / sicut
species hec / quinta vero est in superficie
levis intus vero aspera similis
fungo et non habet odorem .6. Omnium
specierum spume maris secunda est sub-
tilis et virtus earum est virtus que
abstergit et resolvit Quinta habet plus
de bonitate alia / et alia est minor in
his virtutibus et in subtilitate sue
et propter hoc sunt diverse in virtutibus suis
tribus, Et virtus quidem ambarum
specierum primarum est que confert scabiei
et impetigini et morphee / certi-
tudini cum qua elevantur cutis
et mundificant faciem / sed tercia est
subtilior aliarum specierum / ob hoc quando ad-
uritur et miscetur in vino ru-
btili et linitur cum ea allopicia
mundificat eam / et virtus quarte est similis
huic virtuti nisi quia est debilior
ea quantitate non pauca / Et quin-
ta habet in sapore suo ponticitate
et acuitate / et virtus eius prima est
acutior aliis speciebus / et secunda que
adurit pilos et excoriat cutem
et profundatur in tantum virtus eius que
curat ulcera Et due primas species
administrantur in lavatorio mulierum
que mundificant cutem earum / et confert
similiter ad ausferendum bothor lactea
et lentigines et impetiginem et barras
et scabiem ulcerosam et morpheam
et maculas que sunt in facie et in
aliis partibus corporis et similiter horum
/ sed species 3 confert sanguinem et lapidi
vesice et dolori renum et ydropi et dolori
splenis / sed quando aduritur et miscetur
cum vino et linitur inde allopicia
mundificat eam / sed alie due species stipti-
cant et abstergunt dentes / et quando
miscentur cum sale abradunt pi-
los Siquis autem volt adurere
aliquam istarum specierum / oportet quod ponat
eam in olla cruda et cooperiat
eam et lutet cooperculum et ponat
in fornace et dimittat donec olla
coquatur postea extrahitur et reponatur
et lavatur sicut climia Et adarce.
sed spuma alia que dicitur adarki quia
congelatur sicut sal super cannas et su-
per iuncos et super alias herbas / et re-
peritur adherens herbis et cannis
in locis humidis et lutosis et salsis
quando loca desiccantur / et color eius
est similis colori flori spume
maris et habet multa foramina sicut
spongia .6. virtus eius prima est
calida in uleram / et secunda est virtus que

abstergit abstersione forti / et etiam est virtus que consumit extitudinibus in quibus est calefacere cum pervenit ad corpus. Et intimus non e congeus propter sui nimiam fortitudinem. Et d. e bona scabiei ulcerose et bothor lacteis et impetigini et scabiei et utr est ea i mutat quam malam quam hnt membra ad bona / et sedat dolorem et confert sciatice lapis lazuli

313 Hager alenazard i lapis lazuli est ex eligatur ex eo cuius color est celestis nubilosus et non e lenis sine asperitate et sine admixtione alterius lapidis / et qui non frangitur facile / et cuius frustum est magna et virtus eius est similis virtuti glutinis auri nisi quia ipse est debilior eo / et facit nasci pilos in palpebris. G. est in eo stipticitas cum acuitate pauca / et virtus eius prima est virtus que desiccat et secunda et tertia virtus que in format palpebris et quod depilantur propter aliquos humores acutos et remanent quod non augentur pili et multiplicantur et fiunt subtiles et debiles et hoc quia lapis lazuli destruit humiditatem in locis huius istorum humorum calorum et immutat subtilitatem ad quam facit radicalem cum qua fit generatio pilorum palpebrarum et eorum augmentum et eorum fortitudo et est ad hoc quod teritur multum et administratur in pulvere. Climatos in libro lapidum cum suspenditur super infantes remanent ab eis timores ut timores et facit yrtos capillos ut yrcos / et si teritur cum aceto et linitur super morphea et baras curat. Cilianz hic virtutem adustivam ut putrefactivam et propter hoc aufert verrucas sed cum sumitur itaque laxat humorem melancolicum et mundificat sanguinem ab humoribus

consumptis. Et dosis eius e a x karatis usque ad ʒ i cum miscetur cum aliis laxativis et quando potus eius dat renum et asmati / et cum sumitur in potu aut fit nasale cum eo proprio. Al. et potus eius commovet nauseam et vomitum / sed absolutio eius remanet hoc ab eo lapis iudaicus

314 Hag aliendi i lapis iudaicus est lapis similis lapidi hebex et est in palestina in oriente est in figura sua similis glandi albi as bone figure habens multas lineas angulatas in longitudine protensas / et nominant similitudines lacte et est lapis qui dissolvitur in aqua et non habet saporem. G. iste lapis in palestina est ex tribus speciebus habet colorem album velut pulverulentum et est pt tricae / nam sunt ibi linee splendose ut spatiose. Et dicitur lapis iudaicus quia invenitur in terris iudeorum et medici utuntur eo in huiusmodi lapidis in vesica / nam frangit enim sic tote et dant in potu fractionem illam cum ʒ e et ʒ aque ca. Ego non expertus sum in hominibus lapidis in vesica et non inveni iuvamentum / sed in lapidis qui generatur in renibus est multum fortis operis. Ed. qui accipit eo eo in quantitate ciceris et fricatur in cote aque frigide sicut fricatur et sumitur in potu quantitas ciceris ex eo cum aqua calida et confert stranguirie et lapidi renum et vesice / et propter hoc etiam nominant eum homines dissolutivum lapidis. Tabemesua debilitat appetitum et frangit lapidum renum et stringit fluxum sanguinis emorroydarum

317 Ager sum lapis adamas. Albedehig i lapis adamas est inestimabilis in quo e lapis demes et est similis ad quem nunquam venit aliquis nisi alex et est in finibus casarum

et col. 09 apriat

et col eius approximat colori salis a
moniaci clari et iste lapis est fri
gidus et siccus in .2. et raro aggre
gantur iste due qualitates in aliquo
lapide ¶ Et sunt in eo due proprie
tates / una earum est quod non coniungit
aliam in alterum corpori quod non fugat
et propter hoc eo aptantur fragmenta eius
in summitatibus ferri apti ad perfo
randum / et perforantur cum eo lapides
alij sicut sunt smaragdus et
zabargedi et saphirus et alie gemme
¶ Et si accipitur gummi .i. ex frag
mentis eius et conglutinatur in
summitate ferri cum glutino roma
no et intromittitur in vesicam per
foramen virge frangit lapidem ¶ Et
alia proprietas eius est quod nichil est
quod frangat lapidem hunc nisi plum
bum ipsum enim rumpit eum ¶ Cetit
.d. est lapis quo utuntur aurifices
ponentes eum in stillis ad acuendos
lapides et administratur in confectio
nibus unguentorum purificatorum et
adustivorum et confert gingiue fluxe
et purificat dentes .G. virtus eius est
quod abstergit abstersione forti et signum
in hoc est quod aurifices utuntur eo quod
indigent abstersione ¶ Et nos
iam experti sumus / quod abstergit den
tes et mundificat et in eo est virtus
ea et propter hoc autem tamen admiscetur in ali
quibus medicinis convenientibus
et in aliquibus desiccativis que curant
gingivas fluxas Cor ut Cos in
316 Ager aluesen i. acuens ferrum ¶
.i. Cor ut Cos in quo acuitur
ferrum ¶ Et Cos aluesen que accipitur
ex lapide qui dicitur ysaac seu phibz
anguetani mamillas puellarum
antiquus et testiculos puerorum et hec
virtus eius in ferro ¶ Di. Cor qui

acuitur super ipsam ferrum aliquod
et linitur quod agglutinatur super eam
allopiciam facit in ea nasci capil
los et liniuntur eo mamille puellarum
et testiculi puerorum et prohibet eos an
gustari / et confert apostematibus eorum am
borum / et qui fiunt impotentes in coitu
confert eis plenius et confert epi[lepticis] et re
ctificat cotis oleatis est mundifi
cativa et confert allopicie ¶ Et frictio
eius et vini al. cum cote instillatum
oculis valet rubori oculorum probatum est
Ager aios .i. lapis asinus ¶
.A. lapis asius .D. est lapis a
sius lapis qui reperitur in alexa
et flos huius lapidis assii quidam
apparens super substantia eius similis pulueri
molendini et reperitur etiam super eo et ma
eum et est iste lapis al ¶ Et oportet quod
eligatur ex eo ille qui est albus
levis similis pumici subtilis cito
frangibilis nigro sit bene oculte
et substantia quod est flos eius et est ibi lapis
siccus similis spongie et generatur super
eam velut farina ex qua quedam
est alba / quedam tamen similis pumici
declinans ad croceitatem ¶ Et qui ap
propinquat lingue mordicat mordi
catione pauca .G. nominatur hic la
pis nomine acquisito a loco .i. asia
et non est ex duro sicut lapis / sed
assimilatur in colore suo et in substantia la
pidibus qui reperiuntur in lanell bal.
et est tener frangibilis cito / et super ipsum est
res similis pulueri molendini reperti
super pietres molendini et hic ue
nominatur flos lapidis asios et est
subtilis / et propter suam subtilitatem dissol
uit carnem sine mordicatione ¶
¶ Et virtus partis lapidose ex qua generatur
pulvis iste est similis virtuti floris
nisi quia flos est fortioris virtutis
et ob hoc opus floris est melior

corrumpit quam lapidis / quia est magis dis-
solutivus et lignificativus plus eo et
facit istas operationes sine mordi-
catione forti / Et est in eo cum hoc
res que est boni saporis / volo di-
cere in flore et scitur certitudo huius floris
non est nisi ex rore qui cadat super
lapidem istum in locis maritimis cum de-
siccat sol. Et virtus huius lapidis
et floris eius est prohibitiva putre-
factione parva dissolutiva extenuans
quod dissolvitur cum ambobus cum terebin-
tina / aut cum pice et flos eius est
fortior lapide et habet virtutem maiorem
nam quod est siccus et mundificat et curat
ulcera profunda que sunt difficilis
sanationis et aufert carnem superflu-
am que fit in eis que est similis
fungis et curat ulcera fraudulenta
et replet ea carne / et mundificat ea
quando admiscetur cum melle / et quando miscetur
cum cerotο confert ulceribus frau-
dulentis non sinens ea augeri in
corpore. Et quando miscetur cum farina fa-
barum et fit inde emplastrum podagre et
confert multum / et confert duriciei sple-
nis quando miscetur cum calce et aceto
Et quando fit ex eo lohoc cum melle
confert ulceribus pulmonis et quando ponitur
ex hoc lapide scabella super que te-
nent podagrici pedes et dicitur eo
ferre eis / et quando pulvis eius aspergitur
super corpora pinguia in balneo loco
nitri extenuat ea. Et qui vult ab-
luere lapidem hunc aut florem eius
lavet eos sicut lavatur aclimia

318 Hager al/ lapis magnes
manites id est lapis magnes
minera huius lapidis est in mariti-
mis propter terras Indie et quando naves
appropinquant monti minere ipsius non
remanet in eis aliquid de ferro quod non evadia-
tur et volet sicut avis usque ad
montem / et si est clavus aliquis

infixus tali quod possit evelli e-
vellitur ~~propter non clavantur cum cla-~~
~~vis ferreis~~ et salit donec adheret illi
monti et propter hoc naves illarum partium non
clavantur cum clavis ferreis sed cum
claviculis ligneis / nam si forent
clavate ferreis clavis quando appro-
pinquarent illi monti dilaniarentur
tote. Et color eius est virgens ad
colorem celestem non multum gravis
ponderis. Et virtus huius lapidis
est quod quando datur in potu ex eo ij o-
boli cum mellicrato laxat humo-
res grossos. Et quidam sunt qui ad-
urunt ipsum lapidem et vertitur eo
sicut sumbedelhid id est adamas. G.
virtus eius est sicut virtus sumbe-
delhit. Et mesarugie est bonus illi
qui transglutivit acum vel aliquod ferrum
et illi qui habet fluxum ventris / eo quod
sumpsit scoriam ferri et est siccus
multum. Et dicitur de hoc lapide quod
accipias eum et ponas in vase terreo
et liniatur caput vasis cum creta /
postquam posuit super lapidem calcem
vivam quam non tetigit aqua donec
repleatur vas calce / et accendas
magnum ignem sub vase donec ingre-
diatur per orificium vasis et habeat
potum in eo deinde pone in forna-
ce vas figuli / et dimitte ibi donec
lutum eius coquatur et fiat testa
deinde extrahe lapidem a vase
et dimitte infrigidari et pone iterum in va-
se novo et pone in fornace sicut prius et fa-
cias hoc ter aut quater / quando vis ex-
heris ipsum pice ista dimitte ipsum
lapidem in loco ubi non tangit
vel aqua vel rore vel ab humiditate
aliqua donec infrigidetur deinde frange ipsum
in frustra minuta. Et ista iterum sit
numerus frustorum x 3 aut plus aut
minus de 3 gravior quam qui voluit

oportet cum eo facere / pone iuxta
lapidem pondus ex sulphure deinde
de rota super ipsum aquam et egredietur
ex eo ignis magnus / ascendens
ita in mensuram brachii unius fortis
simus qui non tanget aliud quod non
comburat / Et quando lapis magne
tes non ita preparatur ut dixi sed quando
sicut est madefit cum succo alii
aut cepe prohibetur ab attractione ferri
/ sed si mittis quod reuertatur ad uirtutem suam
primam / infunde ipsum una die
in sanguine yrcino et fiet uirtus eius
ut prius / Et accipiatur frustum magnum
istius lapidis / et est ex bono electo
et approximatur clauatione alicui aperit
eam cito / nam lapis attrahit ad se
ferrum / Et quando aliquis uulneratur cum ferro
uenenato et teritur iste lapis cum
aliquibus ungentis et datur de puluere
ipsius in potu illi qui est uulneratus
facit ab eo uenenum ut cogitant
exire per secessum cum egestionibus
/ Et si puluerizetur super uulnus uene
natum curat ipsum. Et namque et alia
dicuntur de hoc lapide lap. marchasita

379 Hager .i. marcasicha. / chac est species lapidis ex quo exhalant
es et oportet quod eligatur ex eo ille cuius
color est similis eri / et cum ponitur
in igne saliunt ex eo scintille facile
comburitur autem in hunc modum liniatur
melle et pone in igne leuem / et e
ueniat donec fiat rubeum. / deinde extra
he ab igne. quando uero ponitur eum
in igne donec omnes partes eius sit
equaliter aduste / quia fortassis
primo aduritur extra et non intus deinde
inde exsufflatur ab eo tinea et re
ponitur / et si indiget ablucione
laua eum sicut lauatur aclimia
/ Uirtus uero eius adusti et non ad
usti est adurens abstersiua uleera
abstergit obscuritate uisus resoluit

apta datur et maturat quando miscetur
cum resina pini et resoluit sanguinem
congelatum et auget carnem. Si succa
tum pauca calefit et scriptum est
/ quando uero lapides huius propter quod aduritur
nominant diatoras. / G. hic lapis
est unus ex lapidibus habentibus uir
tutem forte / et nos administramus
eum in ungentis resolutiuis et
miscemus cum lapide sahatos
et resoluimus cum hoc unguento humi
ditatem sepe mixtam / que est aggrega
ta in concauitatibus et cauernis
membrorum / et quod administramus hunc lap
/ ideo quod intemperatum curat / Albugo de
proprietate eius est / quod resoluit humidita
tem corruptam que est forte /
et propter hoc quando teritur ultima contritione
et conficitur cum aceto et abstergit ba
rbas morpheam / et lentigines
faciei / et habet uirtutem magnam
in abstergendo oculum / et cum hoc confor
tat speciem eius et acuit uisum /
Et propter hanc causam nominant eam
medici ferrezie lapidem lunarem
et facit capillos tenues et crispos

380 Hager. abe lapis bezaar. / Bezaar .i. lapis liberans a uene
nis ut tyriaca. / Albezaar est
nomen persicum et est expellens uo
nenum / et hoc non tradit super
hoc unum est quod tradit secundum omnem modum
conuenientem alicui ueneno eo
quod resistit uirtuti eius et expellit
nocumentum eius per proprietatem que est
in eo / Et sic quod tradit super lapidem
naturam / qui est omnibus uenenis ca
et frigidis in tota sui substantia / et re
sistit eis bibitur aut suspensus super
patiente / alii uocant lapidem bezaar
per multum / nam ex eo est citrinus
et uelut puluerulentus et mabachi
et est ille qui participat uiriditate

et ille qui participat albedine. ¶
Melior vero omnibus est citrinus
et plus pulvulentus et hic defertur
ex terra sen et ibi nominant eum
bezaar et eius expo est contra
venenum et minera eius est in terris
sin et indie et in terris orientis ¶ Et
multi lapides assimilantur ei, qui non
habent suam proprietatem, neque approxi-
mant ei in operibus aliquibus
¶ Et quidam est qui dicitur tobhori et
maria / et est lapis magis utilius ¶ Et
multi erant in alio qui dicitur chindos et
est lapis multe bonitatis et caliditas
in actu proprietas eius est quod confert vene-
nis animalium et plantarum et
morsibus et puncturis venenosorum
/ qui bibit ex eo pondus .x. granorum
ordei aut liniunt super eum
eo super locum morsus liberatur namque
a morte et expellit venenum per su-
dorem / et qui portat lapidem in anulo et
ponit in ore ipsius qui suxit ve-
nenum et suggit cum aliquantulum
confert ei et si ponitur lapis iste super
locum puncture ut morsus alius ve-
nenosi / quemadmodum sunt puncture scor-
pionis aut tarantule aut malarum
aut zambor confert eis immediate
... Et si teritur et ponitur super morsus
reptilium venenosorum deliberat venenum
per sudorem ¶ Et si locus in quo est mor-
sus est purificatus et pulverizatur
ex hoc lapide super locum mundificat
et curat ¶ Et qui tangit cum hoc lapi-
de aculeus scorpionis prohibet
ab eo potentiam pungendi / et si teritur
pondus .x. granorum ordei et dissol-
vitur in aqua et ponitur in ore serpentis
suffocatur cum statim et occidit ¶ Ca-
sius. bezaar est lapis citrinus mollis
non habens saporem confert venenis ¶ Et
ego vidi in ipso sufficientiam ad
auferendum nocumentum bix et est
toxicum vini / et erat lapis ille

qui vidi vergens ad citrinitatem
et albedinem habens colorem vini et cum
hoc erat levis et splendens si-
lime / et iam vidi in eo de sufficien-
tia / et vix quod non vidi in curationibus
quod posui ¶ Mahamed benvisuf
lapis bezaar confert venena scor-
pionis ~~luna existente in scorpionis~~
~~signo~~ quod portat in anulo sculpe
in eo ymaginem scorpionis luna
existente in scorpionis signo et ascendente
ascendens deinde sigilla cum eo
olibanum luna existente in scorpione
quod etiam exhibe potari ad potandum
et evadit ¶ Ad alla anarach. vi-
di lapidem bezaar filius almira
mamamuri custodientis legis
dei et est verum quod ipse emittit hunc
lapidem et dedit pro potro primus pa-
latium corduba in principio guerre ¶
381 Haga alb alo. Margarite
i. margarite meschamar
garite sunt desiccative humiditatis
confert humiditati ut debilitati cordis
et sunt gentes in cohol ~~abche~~
abenneschat margarite deferuntur
ex mari sunt frigide et sicce et est in eis
subtilitas pauca confert obscu-
ritati visus et albedini oculi et sor-
didiciei eius in confectionem in medicinis
que retinent sanguinem et abstringunt
dentes abscisione conveniunt
¶ Alcabari margarite sunt sicce
subtiles / desiccant humiditates oculi
et si miscentur cum medicinis visceri-
bus innatione multum quia subtiliat
sanguinem ¶ Rasis. margarite
deferuntur ex maritimis sunt frigide et
sicce in tertio gradu i at in sexto est in eis
subtilitas pauca conferunt obs-
curitati visus et albedini oculi
et sordiciei eius retinent .ay. et
abstringunt dentes et desiccat es
humiditates ¶ Ysaac benamram

margarite sunt temperate in caliditate et
frigiditate et siccitate et humiditate. Et
grossiores eius sunt meliores parvis
et clare meliores obscuris et
equales superficiei meliores angulosis
in figura sua. Et de proprietate
ipsarum est quod confert cardiacis ut car-
diace et timori accidentibus propter melanco-
liam et hoc ideo quia fortificat humores oculorum.
Calcinus proprietas eorum est quod conferre
cardiace et timori quod fuit antea
quia clarificat et purificat sanguinem
cordis et mittitur in kohol ad for-
tificandum humores oculi. Et qui dis-
solvit margaritam et linit cum eis
locus aufert eam post quod linitur sta-
tim, et ille qui patitur soda propter dis-
tillationem humorum oculi et fricatur caput
pugnum cum hac aqua curatur statim
per eis vero ponitur pondus earum et
medietas ponderis ex quo dicitur
suis magis fulgidis. lapis
382 Hager i. lapis jacinctus
jacinctus sunt ei iii species
una est color rubeus, secunda est color citrinus, tertia
est color azurinus seu lazuli. Anthonius
dicit autem alii quidam lapidum propri-
que ei in color adeo quod unum eiusdem
speciei cum eis sed non habet apropri-
etatem. Et rubeus est melior
aliis qui incendit super eum ignis
rubescit multum. Citrinus vero
potest stare minus super igne ipso. Et
azuli non potest stare super ignem
qui destruatur statim, est autem virtus
jacincti, quod qui portaverit secum
aliquem ex eis aut sigillaverit ali-
quid cum aliqua specie ipsorum et
portaverit illam sigillationem et ingre-
ditur regionem vel provinciam aliquam
in qua cadunt fulgura multa
fit ab eis quia non cadet super eum
fulgur. Et hec virtus est multum
divulgata inter homines

383 Hager albu lapis albuzedi
zedi est lapis cui nomen est
quod iacinctus, nam iacincti rube-
do est magis placibilis hominibus
eo quod non sit in eo obscuritas ali-
qua, minera vero huius lapidis est
in terris orientis, et qui defertur a
minera sua est obscurus. Et quando
excoriat eum artifex detegitur
bonitas eius et apparet clarificatur
qui sigillaverit cum eo qui sit
ponderis ·xxx· granorum ordei, non
videbit in sompnis sompnia ma-
nerias timorosa, et hec est eius pro-
prietas. Et est ille qui apperit
in sole tantum quod visus eius est debi-
litatus tergit cum eo oculos
suos confert ei. Et quando iste lapis
fricatur fortiter ad capillos capitis
attrahit festucas palearum sicut
magnes ferrum. lapis Corne
384 Hager albalinus vel corneolus
cech i. Corneolus lapis sunt
eius multe species et multe minere
defertur enim ex terris iamen et ex
maritimis romanorum, et meli-
or ex eo est ille qui est plus tendens
ad rubedinem. Et fit autem ex corne-
olo species alia similis in colore suo
aque que distillat a carnibus
salsis minus est similis alii in fixe. Et
virtus huius lapidis est quod qui defer-
tur in anulo reprimit iracundiam
in causa litis aut iudicio et stringit flu-
xum sanguinis undecumque exeat
et precipue sanguinis menstrui. Et qui fit ex
pulvere suo dentifricium abstergit
sordes dentium, et dealbat eos
et facit eos pulcros. lapis alhaza
385 Hager alhazaha i. quod ha
lapis alhazaha sunt multe
species est lapis qui defertur ex iamen
et est lapis in quo sunt colores diversi, scilicet al-
bedo et nigredo et alii et in quo
est unus color similis venis et non

est visum hominibus de tamen, ut
i[n] regionibus eorum quod qui portat semper
aut reponat in domo sua hunc
lapidem / nam asserunt quod non vide-
runt aliquem portare hunc lapidem
quin videret in sompnis terribilia
et cum hoc faciat per tante seriositatem
ut homines ¶ Et qui suspenderit
super fauces auget vanas earum
et si fiat ex eo vas ad comededum
intus / ut bibedum / quicumque come-
derit in eo ut biberit in eo non poterit
dormire ¶ Et si pulverizatur et ab-
stergitur iacinctus in pulvere primo
meliorat colorem eius multum
et est lapis qui est durior inter ce-
teros lapides **lapis aquile**

386 Hager achamach i. lapis
aquile / est lapis indus
qui agitatur et movetur auditur in-
tra ipsum lapillus alius et minera
eius est in montibus indie inter chi-
meas et saradim et vocant eum
greci amarcetes et est eius expo-
lapis allemans partum ¶ Et hec
proprietas est inventa in hoc lapide
ab aquila volt parere ova sua
masculus defert sibi hunc lapidem
a partibus indie / et supponit eum
aquile / et facit eam parere facile
et allemat dolorem eius / et hoc idem
facit mulieribus et omnibus animalibus
qui ponitur super eis in hora partus ¶
Dixit in libro pantacois inter
achamali est medicina in die
et est lapis similis castanee nisi
quod habet colorem avellane / qui agitatus
ipsum audis intra ipsum lapillum
et cum frangis eum invenitur ille la-
pillus et est sicut avellana vergens
ad albedinem ¶ Et ego repperi in quibus-
dam libris indorum quod quod ligatur
in pecia et suspenditur in coxa
mulieris / quod dat parere facit acce-
lerare partum cum facilitate / et hic ex-
pertus sum lapis similis ovo / et

habet intra se lapillum / et concor-
dant in hoc quod allemat par-
tum qui alligatur coxe mulieris ¶ Ipse
dixit / ego repperi in quadam terra
quod innatat qui ponitur loco proprie
¶ Ergo iste lapis habetur apud nos
aqua pluvialis / et visitavit de eo
multotiens experientia **ferrum**

38 Hadid i. ferrum d. tubel
fri et est stanna sine batitura
est similis stanne eris / nisi quia
est debilior ea in laxando ven-
trem ¶ Erugo vero fri est stiptica
qui fit cum ea nastale stringit
fluxum antiquum matricis / et qui bi-
biunt prohibet impregnationem et
illinit cum ea et aceto fri hispi-
lam et bachor aufert ea et confert
panarico et ungule oculi et as-
peritati palpebrarum et emorroydibus
et stringit gingivas ¶ Et qui linitur
ex ea super podagram confert et sa-
nat omni capillos in allopicia
antiqua ¶ Et aqua in qua extinguitur
ferrum candens / aut vinum extin-
guitur confert fluxum ventris et ulce-
ribus in testiculorum et durities et tumor
splenis et colice passioni et fluxum
qui fit a stomacho / nam corroborat
stomachum relaxatum et debilitatum maxime
a colera ¶ Scoria fri / et est tanta
tum fri habet virtutem similem virtuti
eruginis eius / nisi quoniam est debi-
lior ea / et que dicitur atomeo .6. omnis
scoria desiccat desiccatione forti
nisi quia scoria ferri est debilior
aliis / et qui tritis eam cum aceto et po-
toquis fit medicina que desiccat
saniem que fluit ab aure antiqua
¶ Paulus quando extinguitur ferrum
candens in aqua fit aqua i.a
desiccativa et proprie hec confert passioni
splenis et si extingetur in vino
confert vinum illud ydropisi et

dissinterie et colice passioni et de-
bilitati stomaci. Et mesarugie scoria
ferri est sicca in 3° gradu. fortificat
stomachum relaxatum qui coquitur in
vino. Et Rasis. iam vos coquimus
per experienciam quod confert fluxui urine
et vinum in quo ferrum candens
extinguitur confert relaxacioni vesice
que distillat in se ipsa et auget
libidinem. Luti armenum
388 Tenarmeni .i. lutum armenum
est in gibar. Paulus et G.
est lutum siccum intensum. quod color eius
vltra croceitate ad rubicunditatem
et teritur cito sicut teritur calx et e-
lene sine lapide. Et virtus eius
prima est que desiccat desicca-
cione. et tercia que confert vlceribus
in testiculis et fluxui ventris et
sputo sanguinis et fluxui .m. et
catarro descendenti a capite
et vlceribus putridis que sunt in ore
et desiccat extremitates que indigent
desiccacione. et quod fert illi cuius ca-
pite descendit humor ad pectus
iuuamentum magnum et coartacioni
hanelitus ab hac causa et propter hanc
causam ptisicis. et hoc ideo quia de-
siccat vlcera pulmonis eo quod
in eis tussiunt. esto quod errent in
dieta errore magno. aut per-
mutetur aer subito ad quoddam malum
Et illi qui non errant in dieta
sua iuuantur eo iuuamento maximo
et maxime per acietates asma et coar-
tacionem hanelitus antiquam qui bi-
bunt ex eo curantur cito. et qui non
iuuabitur per hanc medicinam nunquam iuu-
abitur alia medicina. Et sumatur
ex eo in potu in potu cum vino
subtilissimo mediocriter lympha-
to cum eger non febricitat aut qui paru
febricitat. Et si fuerit febris intensa de-
tur cum vino mixto multa aqua
ne febris augeatur. Et qui bibit

in hunc modum confert se pestilencia-
libus valde. Et qui assueverit
potum eius in tempore pestilenciali
vbi servatur a nocumento pestilencie
per ipsum nam scio quosdam qui sumunt
ipsum cum vino mixto aqua vo-
et confert maxime qui se adest. Tin
en machimi .i. sigillata
389 Terra sigillata est sigillum
marinum. et est sigillum laice. et
est vna ex terris alymayn et
multi luti assimulantur ei et sigillantur
et color eius est similis nigre. sed
discernitur ab eis quod cum tangitur di-
gitis. non adheret eis sicut me-
gre et est de viscositate in ea-
res pura. et ista sigilla fuit in
almayn. Et color eius est ru-
billa que est vna ex eis funditur
aut foditur ex terra fundosa vbi
non est arbor neque herba neque
lapis. Accipitur igitur ex minera
illa sua. et infunditur in aqua donec
dissoluatur et fiat spissa. agitatur a-
gitacione forti. deinde dimittitur
donec residat. et abicitur ab ea
aqua supernatans cum facilitate et
postea colligitur quod est pingue
ea viscosum. et proicitur quod est lapido-
sum in fundo vasis. deinde ponitur
illud pingue ad desiccandum
donec fit sicut cera mollis et sic divi-
ditur in frusta parua ex quibus fiunt
trosisci et sigillantur qui desiccantur
in vmbra donec recedat agi-
tas et compleatur desiccacio. G. sub-
stancia eius est aliquantulum agitatis. et
est in ea parum stipticitatis et virtus eius
prima est virtus que desiccat sine
mordicacione. et secunda est virtus que
mundificat vlcera fraudulenta et ea si-
militer sordida. Et qui conficitur
aceto forti ut fiat sicut lutum
et ponitur super vlcera antiqua. et dissolue
eum cum quoque videbitur tibi magis
conpetere necessitati sicut cum aceto

aut vino albo sine ru. aut secca
nabin / aut vino mellito / aut
mellicrato / aut aceto aqua mellita
& est iuuamento manifesto habentibus
ulcera i intestinis aut si fiant pu
trida fit clisteri cum ea / aut detur
in potu & fit clistere cum ea & post
postessit clistere cum aqua mellis
& post ea cum aqua salis / deinde cum
succo plantaginis & detur in po
tu cum aceto forti mixto aqua
& est morsui tyri / & aliorum animalium
venenosorum & canis rabidi / qui bibit
cum vino lymphato / & qui linit
super locum morsus cum aceto. Et sunt
qui liniant omnes morsus aliorum ani
malium venenosorum deinde ponunt sup
er illud folium aliquod / quod sit resistens
putrefactioni illius & exulcerationibus
est folium allii agrestis / & post est folium ra
pancee indicis / & post hoc est fol.
persici. Et medicamine quod accipitur
ex luto sigillato / est quoniam cum pri
mo administretur ex bolo quanti
tas pura / qui bibit ex eo ille qui
timet potionem venenosam prohibet
nocumentum eius ab eo. Et si sumit
ex eo ille in potu qui iam sumpsit
medicinam venenosam dum est adhuc in
stomacho suo / provocat ei vomitum & expellit
venenum ab eo & liberat eum a
morte. Et dixit ego sum expertus
illis qui biberunt tantandes et
leporem marinum / nam dedi eis in
potu de hac medicina & fecit eos evo
mere statim & evaserunt neque passi sunt
aliquod accidens malum ex ipsis. G.
luto sigillato est virtus quod qui sumit
in potu cum vino resistit medi
cinis mortiferis omnibus & venenis
cum virtute forti. Et qui bibit aliquid
ex eo & postea sumit in potu medicinam
mortiferam facit eam statim cum
provomitu / & non nocet ei & est

convenientis morsibus et punctis
venenosorum animalium omnium / Et in
greditur in confectionibus plurimum
medicinarum quod positarum & tyriacarum
Alcanzi terra sigillata que est
bona si pulverizatur de ea. os
unde fluit sanguis stringit eum
statim. Et non est medicina que
abscindat ita omnes fluxus san
guinis ista. Paulus non habet parem
in abscindendo fluxum sanguinis
et virtus in hoc est fortior / virtute lu
ti terre que dicitur samos / & prohibet
apostemata in principio horum nisi sunt fue
rint in membris mollibus / nam
tunc non convenit eis / nam facit in
membris asperitatem non sustinet.
Et qui ponit se ad unctionem ignis
non sinit locum vesicari / quia si
vesicatus est curat eum. Et dat
ex eo in potu post casum in quo
continue lesio membrorum interiorum
& linitur cum eo membra post percus
sionem & casum ut attrahat & prohibet
ea ab apostemate / & si fuerit in eis sanguis
solutus contumitur & consolidat.
Et est de melioribus medicinis contra
omnia venena. Thimolea .i.

390 Tyn thimolea. D. sunt ei due species
una est alba solida alia est
velut spumea & velut unctuosa
que cum tangitur adheret digitis
& est melior aliis. G. virtus eius
prima est virtus quo infrigidat et
desiccat sine mordicatione propter
quod lavantur / & secunda est virtus que re
solvit & prohibet / & tertia est que confert
adustioni ignis & miscetur cum
aceto aqua mixto & prohibet
locum vesicari. Et abluitur hec
terra & recedit ab ea pars resolutiva
& si non abluitur remanet cum suis vir
tutibus ambabus. D. virtus eius

est stiptica desiccativa / quando linitur
cum ea scabies mala / que dicitur
ignis sacer confert. Et quando linitur super com-
bustionem ignis non sinit locum
vesicari. / Est autem ex ea species
alia que dicitur lucid hamez / cuius
color est niger et est fortis coagulati-
onis adeo / quod si aplicetur lingue
adheret ei propter suam viscositatem
/ et melior ex ea est illa que est
nigrior cum lucididitate / levis
tactus et que cito dissolvitur in aqua
est similis chimolee in operationibus
suis / nisi quoniam tingit adeo quod ex
ipsa tingunt ligna et cannas qui
volunt ea nigra facere et propter hoc
administratur in cool addem guid
ocum :. Sulphur capitulum :.
391 Thibrit. G. sulphur substantia est
subtilis et virtus eius est
que resolvit et attrahit / et tercia
que resistit venenis marinis
et aliis et similibus eis quando teritur
et pulverizatur super locum morsure
aut conspergitur cum sputo aut cum
visco / aut cum urina / aut oleo veteri
aut melle aut glutino. Et albo-
tim curat scabiem et eque curat que
elevatur in cute / et hoc quod ipsum aufert
istas egritudines absque eo quod impellat
materiam corporis ad interiora corporis
D. oportet scire quod melius ex sulphure
est illud / quod non approximavit igni
et est clari coloris splendens
sine lapide / sed eius qui sunt posi-
tus in igne / oportet quod eligatur ru-
beum nigro est unctuositas
et est multum ex eo in locis dictis
in insul. prope i. insula dicta libari
Virtus eius et maxime prime specie
est quod calefacit et resolvit et ma-
turat et confert tussi et educit saniem
ex pectore. Et quando transglutitur in ovo
sorbili / aut fit suffumigium cum eo
confert asmati / et quando suffumigatur mulier
cum eo educit fetum / et miscetur
cum glutino albotim et resina
pini ad scabiem ulcerosam et
impetiginem et ad maculas ali-
que sunt in unguibus et confert. Et quando
miscetur cum resina pini et aceto
~~curat puncturam scorpionis~~ confert
scabiei ulcerose / et aufert morph-
eam et curat elefantiam / et similiter
cum resina et aceto curat puncturam
scorpionis. Et quando miscetur cum nitro
et fricatur inde corpus aufert pru-
ritum. Et quando accipitur ex eo quantitas
unius calanambs et sumitur in potu
cum aqua aut ovo sorbili curat
ictericiam et est bonum corrize. Et
quando pulverizatur super corpus aufert
sudorem et quando linitur super podagram
cum nitro et aqua confert ei. Et
quando fit suffumigium cum eo confert sur-
ditati et oblivioni et miscetur
cum melle et vino et curat actiones
aurium quando linitur cum eo Sinopida
392 Magrech i. sinopida / ex ea
est quedam que defertur
ex terris sinos et melior ex ea est
gravis densa cuius color non est
diversus et est sicut color epatis aut
sanguinis non habens lapidem et
posita in aqua dissolvitur facile
Et illa non magna qua utuntur
carpentarii est debilior in omnibus
operationibus quam illa que defertur
ex sinos / et ex babilonica est
melior illa que facile teritur
G. in sapore ipsius est stipticitas
tas / et virtus eius prima est desic-
cativa sed est virtus que quando sorbetur
cum aqua ovo aut fit clistere cum
ea stringit ventrem. D. habet virtu-
tem stipticam desiccativam et
conglutinativam / et quando miscetur
in emplastris consolidat vulnera recentia
et intromittitur in confectionibus trociscorum.

desiccativorum et constrictivorum. Vetus
est. Si sorbetur in ovo sorbili aut
fit clistere cum ea stringit ventrem
et superponatur in potu in dolore epatis
et datur in ovo ad sputum sanguinis
et ad venenum. Paulus. magna
sinopida est fortior bolo roma
no et luto sigillato et eius iuvamentum dicitur
in constrictionibus vigorum et occidit vermes
in ventre. Sal. Capitulum

Sal albus i. Sal. D. sunt eius
393 due species unus qui est ex
minera et alius qui est ex mari et
ille qui est ex minera est fortior et
est andarani et melior ex eo est
non habens lapides clari coloris cuius
partes sunt equales. Et ex ma
rino est melior albus equalium partium
reperitur in locis aquarum stantium.
G. Sal qui generatur in stagnis
maris assimilatur sali marino et iste
sal fit in maritimis nam quando de
relinquitur aqua maris ut contrahitur
in temporibus estatis coagulatur a calore
solis adurente quod est in marginibus
aque et fit sal et hoc fit plurimum
eo quod aggregatur in loco illo ex aquis
sordidis que sunt multum calide et propter ca
quia evaporatio aque maris fit in
loco calido substantia est grossa et sapor eius
est stipticus salsus. Ille vero qui
est ex minera est grossioris substantie
et fortius stipticus. Et virtus salis
prima est calida et sicca in tertio et virtus eius
secunda est que aggregat et resolvit et
hoc ideo quia mundificat ex corpore
id quod ibi ex humiditate de eo quod non
relinquit ex ea aliquid deinde aggregat
quod remanet ex substantia eius datur
propter suam siccitatem. Et tu potes
discernere diversitates que sunt in sali
bus propter suos sapores et hoc quod ille
qui participat amaritudine resolvit
et hoc secundum quantitatem quam habet amaritudinis.

Sed ille qui est salsus solus cum
resolutione sua stipticitatem et constringit
et virtus eius tertia est que prohibet
putrefactionem corporum eorum que sunt
parata putrefactioni propter humiditatem su
perfluam que est in eis. Et sal qui
aduritur est maioris resolutionis
et minoris stipticitatis. Et dixit in
xi° flos salis est subtilior quam
sal adustus et sapor eius est
acutus et virtus eius resolutiva
resolutione forti. Et dixit in xi°
ad glauconem spuma que est super
salem salinarum que extenditur super
corium et ponitur super splenem resolvit
duritiem eius. Sed pulvis salis
assimilatur spume salis multum
et post est quia subtiliat et resolvit
plus quam sal et aggregat quod remanet
de substantia ex corpore sicut facit sal.
Et dixit in ii° ubi rememoravit
mare mortuum. Si tu accipis pi
sces vivos ~~et pisces~~ et proicis
eos in mari illo moriuntur et de
struuntur statim. Potes ergo scire
quod hoc accidit propter amaritudinem que
est in eo que quidem est inimica
animalibus omnibus et etiam plantis
et hoc quod ipsum in natura sua est sicut
sicut fimus qui generatur propter adu
stionem. Quare aqua illius maris est
multum amara et sal qui generatur
ex eo nominatur sal sodome
a nomine montium qui sunt circa ma
re illud. Sed montes sidon non
sunt ita amari et nisi esset propter hoc
homines illius regionis utentes
eo in multis rebus in quibus ad
ministratur species salis. Sed virtus hu
ius salis est quia ipse non solus est
plus desiccativus aliis salibus sed etiam
cum hoc plus subtiliativus quia is
te sal habet de adustione salis plus

omnibus aliis speciebus salis / et hec species
inter species omnes salis miscetur
propter stipticitatis quoniam resol-
vit et conservat sanam carnem que
salinitur cum eo ne minuatur et
species sal ille qui non potest faciliter teri
propter sui duritiem et melior sal est ille
qui est limpidus Et sal qui est ex
mari et sal qui generatur sal fit per
desiccationem que advenit ei do-
nec coagletur et fiat sal et est
minus sale minerali in hoc. Et secun-
da species salis et est ille qui cito teritur
et istius speciei abstersio est plus
quam stipticitas / et sal desadon est
pinguis in virtute Et isti sali et est
sicut sal marinus nisi propter hoc quod ad-
miscetur ei de amaritudine et est
magis abstersivus et magis re-
solutivus quam marinus et sal qui
durioris substantie est magis pinguis
naturae terre et hanc naturam habet omnis sal
qui effoditur a mineris et minus
est ea et minus sibi aliis Et
ille qui est salsioris coloris
est subtilior et calidior in sensibus com-
paratione salibus aliis Et quidam
sal est amari sapo oleo / et ille qui est
sic / est medius in natura sua inter sa-
lem et acetum optimum Et dixit
in libro carthagenensis salis stiptici-
tas est maior sua resolutione
multum / nam est in eo stiptici-
tas multa Et virtus salis est
stiptica et abstergit et mundificat
et resolvit / et aufert carnem superfluam
ab ulceribus et cauterizat aut
operationes iste in fortitudine et
debilitate secundum diversitatem specie-
rum et prohibet ulcera fraudulen-
ta et ingreditur in confectionibus
medicinarum scabiei et aufert carnem
superfluam que crescit in oculo / et il-
lud facit ungulam que fit

in eo et ingreditur in clisteribus
Et quando miscetur cum oleo et ungitur
cum eo corpus resolvit lassitudinem
et curat scabiem et est bonus
apostematibus ydropicis / et quando fit emplastrum
cum eo sedat dolorem / et quando miscetur
cum oleo et aceto sedat pruritum
quando inungitur cum eo iuxta ignem
donec sudat / et idem facit in sca-
bie ulcerata et non ulcerata et in
lepra et in petigine Et quando mis-
cetur cum melle et aceto et oleo
et linitur cum eo confert squinantie et
cum melle solo confert apostematibus
umbilici / et duarum amigdalarum et cur-
sui humiditatum ad gingivas Et
quando fit cum eo emplastrum cum farina
ordei Et cum melle et pruritum et
ad colla et ad flexibilitatem gin-
givarum et ulcera corrosiva et fit
cum eo emplastrum cum semine lini
ad puncturam scorpionis et cum
origano et ysopo et melle ad
morsum vipere masculi et cum pice
alkitran aut cum melle ad morsum
animalis quod dicitur karastes et est species
cornute et cum aceto et melle
maleficii veneni animalis quod dicitur
sacarion / et miscetur cum adipe
vituli ad bothor dicta saffa-
kia et fiunt in capite et Carni
superflue que crescit in extremitatibus
quod dicitur lirimel Et quando fit emplastrum
cum eo cum melle et oleo resolvit
furunculos / et quando miscetur cum or-
gano et fermento maturat aposte-
mata testiculorum et confert morsui ra-
ne existentis in flumine babilonie
Et quando teritur et ligatur in panno lini
et intingitur in aceto forti aut mi-
scetur cum aceto ipso et ponitur
super locum in quo est morsura alicuius
animalis venenosi confert Et

qui administratur cum melle confert
sanguini mortuo / qui est sub oculo
et confert vomitu opii et fungorum
putrefactorum / qui sumitur in potu cum
fermentatione / et qui miscetur cum fa-
rina et melle / et confert corrosioni un-
guium / et attritioni lacertorum / Et qui
miscetur cum oleo et ponitur super combustionem
ignis non sinit locum vesicari
/ et qui ponitur in huiusmodi super poda
gram confert / et qui miscetur cum a-
ceto dat auxilium et fit emplastrum cum eo
cum aceto et linitur cum ysopo et pro-
hibet herisipilam et formicam augmentari
in corpore ¶ Comburitur autem sal in
huiusmodi / pone sal in olla nova
et cooperi illam ne salsedo egrediatur
aliquid ab olla propter calorem ignis et sepeli ol-
lam in prunis et dimitte diu donec
adurat et crepitet deinde aufer
ab igne ¶ Secundum vero accipiunt sa-
lem nitrum et involvunt eum in pa-
sta aduritur ¶ Aduruntur autem sales
alio modo nam accipitur et abluitur cum
aqua / deinde dimittitur donec sicce-
tur / post ponitur in olla et cooperiatur
olla et incenditur sub ea ignis et co-
aceruantur carbones prunarum deinde
movetur sal donec calefiat et
aduratur cum sua mora / Flos
salis solum ex stagnis et co-
agulatur in extremitatibus aquarum stan-
tium / et alii super lapides et est velut
pinguedo natans in superficie
aque antequam coaguletur ¶ Et oportet quod
eligatur ex eo ille qui est color ce-
ci in cuius odore est fetor vergens
ad odorem muri ex piscibus et est
autem ex eo cuius odor est fetidior
quam muri piscium / et mordicat lin-
guam mordicatione forti et habet in
se unctuositatem ¶ Oportet cuius
color croceitas vergens ad rubedinem
autem est quam lotus est malus
¶ Et cognitio non adulterati est quod dis-
solvitur in oleo adulteratus autem non
dissolvitur in oleo nisi addatur aqua
¶ Est conveniens ulceribus fraudulentis
corrosivis / et ulceribus que sunt
per corpus et maxime ulceribus
virge et humiditatibus que sunt a con-
solidatione ulcerum cornee et in-
greditur in confectionibus unctorum
unguentorum et aliarum medicinarum et
in unguentis odoriferis ¶ Et qui
miscetur cum oleo ro. provocat sudorem
et qui sumitur in potu cum vino et aqua
laxat ventrem Ventri est malus
¶ Et ingreditur in unguentis que sunt
ad lassitudinem et in hiis quibus con-
ungitur ad subtiliandum pilos
et velut acuitas eius et mordicatio
eius est sicut salis ¶ Adulteratur
autem cum tegula cocta / et aliis / sed
cognoscitur ut diximus ::
399 Marthech .i. litargirum litargirum
est quod ex eo est quod fit
ex arena plumbea / ita quod
inflammatur donec fit sicut ignis
et dissolvitur donec aduritur et
post ea coagulatur / et ex eo est quod fit
ex plumbo / quod fit ex eo lamine
et aduritur post eius ¶ Et de eo est
cuius color est ru. et est splendens
et est aureum / et est melius a-
liis / et ex eo est cuius color est
argentum ¶ Et comburitur litar-
girum in huiusmodi accipe litar-
girum et frange ipsum in frusta quantitatis
nucis et pone in olla nova ex
terra et sepeli eam inter prunas et
dimitte donec fiat sicut ignis
¶ deinde extrahe ab igne et dimit-
te et purga ipsum a sordibus et repone
Et sunt quidam qui quando extrahunt
ab igne extinguunt ipsum in aceto
~~aut vino~~ et vino deinde ponunt
iterum in igne et comburunt et faciunt

hac plures deinde vero reponitur
Modus vero ablutionis eius est
sicut modus ablutionis aclimie
sed de albato eius fit in hunc
modum / accipe de litargiro au-
reo et frange ipsum in frusta quantitate
~~ad … purgati~~ et pone super ipsum
~~de aqua~~ fabarum et pone ipsum in
olla nova cum libra i. tritici boni et
bene purgati / et pone super ipsum de aqua
quantum oportet / deinde accipe de or-
deo bono libram i. et liga in panno
lineo et suspende ipsum in orificio
olle deinde fac ignem sub olla et
coque donec ordeum quod ligasti
penitus crepet deinde aufer ab igne
et pone in paraside vel parapside / et
deinde tritum aliquantulum abice li-
targirum vero tere parum / et pone super
ipsum aquam et sepe muta aquam eius
postquam resederit et tere ipsum tota die
In sero vero abiecta aqua / pone
super ipsum aquam aliam etc. et dimitte
usque mane / et iterum ut prius facias
hoc vii diebus ~~abiectos~~ salis ex
~~…~~ continuus / quo facto pone
in una quaque earum litargirii vi.
obolos salis ex minera / et tere
sicut fecisti prius tribus diebus
deinde muta aquam eius et agi-
ta sepe mutando aquam donec re-
cedat salsedo deinde dimitte
siccari in sole et repone. Est
in eo stipticitas pauca / et virtus
prima est equalis de siccativa sic
de siccant medicine minerales
/ et secunda est quod restringit et abstergit malig-
nitatem que separata non est / et tertia est virtus que
confert excoriationi que accidit in
coxis / et in aliis partibus propter fri-
cationem in itinere et est sicut medi-
cinam medio que sumatur sicut cera
Cerussa litargiri est stiptica
mollitiva sedativa infrictiva

conglutinativa / implet ulcera
profunda carne / et aufert carnem
superfluam que fit in eis et consoli-
dat ea / sed illud quod est de albato
et ablutum est convenientius in tollendo
et emundat cicatrices turpes et
extendit cutem rugosam / et ab-
stergit sordes eius et lentiginem
et impetiginem et similia Et almuzi
litargiri / de albatum est magis
conveniens ad auferendum vestigia
variolarum non de albato / et aufert
fetorem assellarum et prohibet su-
dorem Liber venenorum / si bi-
batur ex eo stringit ventrem et
urinam et perforat et occidit Nitrum

397 Natrum et baurach baurach et
nitrum idem et petra et spuma sunt
species baurach et minera ipsius est
minera salis / nam ex eo est quod est
in minera sua sicut lapis / et ex eo est
rubeum et ex eo est album et pulvis le-
vis et nitrum rot. Et nitrum quoniam
ius sit ex speciebus baurach habet
cum oportet alias a baurach Et
ysaac benarrim nitrum habet species
multas una earum dicitur baurach
armenum et defertur ab armenia
alia dicitur nitrum et defertur arruhat
et sunt huius nitri due species alba et nigra
et est sicut sal et minerale / et
sapor eius est inter salsedinem
et acetositatem Et dixit quidam medi-
cus / quod baurach sunt ii species
una earum naturalis et alia est arti-
ficialis / et naturale est baurach
ex mineris et sunt ii species armenum
et babilonicum et armenum est me-
lius Et nos non vidimus ipsum
apud nos / sed babilonicum est illud
quod defertur ad nos / et sunt eius ii species
una nominatur nitrum et est sal persi-
cus color est ad rubedinem et
sapor ad salsedinem cum acuitate

pauca siccus fu(er)it sicam adus-
tionem. Et est species alia que dicitur bau-
rach panis / quia in yraya utun-
tur eo in pane / et hoc quia ipsius ere
homines dissolvunt ipsum in aqua
et liniunt ex eo panem antequam co-
quant ipsum / recipit enim ab eo
clanitatem / Sed baurach arti-
ficiale nominatur nitrum et est sal pe-
trosus / et est incisivum abstersivum
et generatur ex minera nitri et humiditate
plumbi / et kali quod miscetur ad ...
vicem et ponitur in igne. Et ras(is)
in libro ductorio ad practicam
una ex speciebus baurach est
baurach quod fit artificialiter et est
album / et ex eo quidam quod est spu-
mosum / et est melius omnibus
et color eius est tirens pulverulentum
et ex eo est siccar quod fit et sigillatur.
Et nitrum eligitur illud quod est le-
ne et color eius est sicut color rose
aut albus et fit plenum foraminibus
sicut spongia. Et sed in eo que dicitur
affron nitaron / et eius expo-
sitio spuma nitri / et est illud quod pu-
tant quidam esse baurach armenum
/ melior ex ea est illa que est
levis multum / et exhus in lavatu
cito fugit / et in colore eius est ponti-
tas et est similis spume mordicativa
lingwam / quemadmodum est illa que
defertur a filadelfia et ab arcadia
Et post hanc in bonitate est illa
que defertur a babilonia. G. dicta
que est inter baurach affrice / quod
dicitur spumosum / et inter spumam baurach
est mediana sicut ultima / et color eius
est similis farine frumenti / et hoc quod
ipsa est alba / et non est sicut flos
lapidis asii / nec talis color / sed est
coagulatum aggregatum et est illud
quo utuntur homines quotidie
ad lavandas sordes et ad auferen-
dum prurigines. Et post hanc res est
similis diximus in veniunt ipsum me-
dicus esse unam ex medicinis resolutivis
Sed spume baurach humiditas natura
et virtus eius est eadem / et habet naturam
quam habet baurach nisi quia est de-
bilior Et propter hoc quod diximus quod natura
baurach est media inter naturam
baurach affrice / et naturam salis
est hoc quod in baurach affrice est
... / quod abstergit sordes et in sale est virtus
stiptica in baurach sed iste v-
irtutes sunt nisi quod virtus sti-
ptica est pauca multum / sed
virtus vero abstersiva est multa
Et dixit idem eodem loco et est videre
quod virtus baurach est media inter
virtutem baurach affrice et sal
et quod generatur est spuma illius
affrice et hoc ideo quia ipsum subtili-
at et propter hanc causam desiccat et re-
solvit. Et si sumitur de eo aliquis
pos incidit et subtiliat humores grossos
viscosos plus quam sal Sed baurach
affrice non utimur nimis nisi
indigeamus medicina forti / quia ipsum
commovet nauseam et vomitum
/ et nisi propter hoc esset non iuvat nos
dicemus ipsum in humoribus grossis
et viscosis. Armeni vero utuntur
ista baurach affrice in medicinis que
dantur illis qui sumpserunt fungos
strangulatores / et curat eos statim
/ Sed et nos administramus baurach
administrum et non adustum et magis
spumam eius in ista strangulatione
Et dixit ... qui incorporantur sale
sado et ita est in baurach et in spu-
ma eius que nominatur nomine to
porto i. giro / et est affronitrum ...
sed magis abstersiva quam sal / quia
non stipticat et sed multum amara
Et propter hoc dixit quod sal amarum est
medium inter salem durum et affroni-
trum baurach / et hoc quod affronitrum sunt
species / quia ex eo est ... quorum

quod non dissolvitur in aqua cito et
non est fumo (?) mens hoc in speciebus
illis malis ex eo / sed fumo est meg
inco / sed quod significat n° sum / nolo dicere
spuma sive sicut spuma baurac-
ch / Tertia species omnes quas diximus
sunt sicut petra / que dicitur asinus
quia ipsa est multum sensualis sed e
nimis ta qui affi nitrum / et proprie hac
tum aufert carne que crescit in ul-
ceribus et desiccat eam absque no-
cumento aliquo / Sed flos nitri
mordicat carnem ulcerum et similiter
facit in termini ipsum / et dixit considera-
tor horum sermonum qui diligenter
considerabit sermone .6. ix. demet
et affronitrum et quod patet eum in sermone
suo i. x°. de baurach affrice nitro
quod est spumosum / et baurach similiter
et aggregas opiones / scias pro certo quod
intellexit per baurach affrice
nitrum et species nitri et est baurach
armenum / Dicitur ergo ph(ilosophus) quod ba-
rach proprie est baurach armenum
Id est vitrum omnis nitri est desiccati-
uus et cum bibitur ex eo incidit et
subtiliat humores grossos et viscosos
plus quam affronitrum / et datur adustum
et non adustum ad suffocationem fun-
gorum per utrosque / Sed vitrum spume
nitri et est medicina que dicitur aff-
nitrum est similis virtuti salis adusti
/ et adustio eius est sicut adus-
tio illius nisi quia assimilatur nec
plus sale in hoc quod sedat tor-
siones ventris per illis / maxime
cum quia titur cum cimino et bibitur
cum ydromelle / aut cum vino / et d(atur)
ad sanam / aut cum aliquibus medicinis
resolventibus ventositates / Datur
et decoctio aceti et aqua cum ruta
aut aneto et similibus / Et miscetur
cum aliquibus unguentis in ungatur
cum eo in se. prodicis et aufert

nigore / si in ungatur ad horam ac-
cessionis ~~resolutivorum et attractivorum~~
~~in unguentis~~ eius mixta igne et
in unguentum cum commixtione un-
guentorum resolutivorum et attractivorum
et in unguentis que sunt ad sca-
biem ulcerosam et pruritum et
morphea / Et cum dissolvitur in aqua
aut vino / et distillatur in aure
sedat dolorem eius / et ventositates
que sunt in ea et sibilum et confert huius-
modi fluctibus ab ea / et quando dis-
solvitur in aceto mundificat sordes
que sunt in ea / Et cum miscetur
cum adipe asini aut cum aux(ungia)
portatur morsum canis / Et cum
miscetur cum terebentina curat ca-
ficia furunculorum / et fit emplastrum ex
eo cum oleo cum melle et acuit visum
/ et cum bibitur cum aceto et aqua confert
suffocationi fungorum venenosorum
/ Et cum bibitur cum aqua confert no-
cumento speciei catandarum / que
dicuntur buffrasatis / et similiter
animalium et confert nocumento san-
tauri / et fit ex eo medicamen
quod confert ad extenuandum / et cum mis-
cetur cum cotis et fit inde emplastrum
palusi / qui facit reclinare caput
ad posteriora et torsionibus morbo
et confert / Et miscetur cum pasta
ex qua fit panis huius palisum
lingue / quidam quoque comburunt
sal quia ponunt in olla terrea et
sepeliunt in terris / et dimittunt donec
candescat et postea auferunt ab igne
et reponunt

Calx

396 Morach i. calx id est de ca-
que fit ex conchiliis marinis
et quedam que fit ex lapide / et quedam
que fit ex marmore / quando comburitur
et mittitur ab igne donec fiat alba ita
ut ex eis fiat calx / Sed melior
omnium est illa que fit ex marmore

C[apitulum]. Calx aduritur adustio forti
donec facit ostam duram vs-
tam / Et illa que est vna per q[uam]
extinguitur facit adustionem ad
hoc dum est nondum extincta / sed post
q[uam] ut iij. dies mansit h[abet] virtus eius
⁊ q[ua]n ablutur cessat h[ec] opa ab ea
⁊ mordicatio eius remanet i[n] aqua
⁊ calx fit desiccatiua sine mor
dicatione ⁊ q[uan]do lauatur multum
non h[abe]t mordicatione[m] suo[m]. Et dix[it]
q[uod] calx est ex speciebus cinis et
est subtilior q[uam] cinis lignor[um]
⁊ hoc accidit p[ro]p[ter] immictat[em] ignis q[ue]
nata est adustioni lapid[um] plus
q[uam] lignor[um] aliq[ua]n[do] fiat cinis ⁊
est in ea p[ar]s ignea in q[ua]ntitate
multa. Et q[uan]do lauatur pluries fit sine
mordicatione / ⁊ si lauatur cum aq[ua]
marina deuenit q[uod] resoluitur re-
solutione forti. C[apitulum]. virtus calcis
est inflamatiua / mordicatiua.
adustiua. cauterizatiua. resolutiua
. incarnatiua. ut consolidatiua
Et oportet q[uod] scias / q[uod] calx noua vi
ua q[ue] non tetigit aqua est for-
tior q[uam] illa q[ue] tetigit aqua
Sal Armoniacus
396 Nuxader. i. sal armoniacus
Nessaac beauram est sal al-
⁊ ru. et extrahitur ex lapidibus
duris claris / ⁊ est salsus mor
dicatiuus multum defertur ex castee
⁊ sit ei color mitti / nam est ex eo nig[er]
⁊ pulueulentus ⁊ albus ⁊ clarus
sicut cristallus est melior ⁊ est
ille qui plus ingreditur in medicis
⁊ est ca. ⁊ sic in .4. g[radu] abstersiuus sub
tiliatiuus. Et de p[ro]prietate eius est
q[uod] extrahit ablutionibus ad ex[te]rio
ra ⁊ est causa vmule / q[ui] fit
ex humiditate ⁊ subtiliat. Cum lesch
bius eius est ca. i. 4. g[radu] est acuus
sicut subtiliatiuus h[umo]r[um] grossor[um]
et abstergit ⁊ lauat. Et dicit albai
est mundificatiuus subtiliatiuus / ⁊ est
in eo acuitas q[ue] fert casum vu
vmule. Alkanzi q[ue] fert vmule
pendendi ⁊ sinancie ⁊ diminuit
albedinem oculi / sine panno ⁊ est
ca. i[n] fine .3. g[radu]. Es ⁊ q[uod] ex eo fit
391 Noas. i. es phi[losophoru]m. quidam
faciunt ex ere vasa ad come-
dendum et bibendum in eis ⁊
nocet eis multum / ⁊ maxime ill[is]
qui assuescunt h[oc] diu / nam p[ro]p[ter]a
sunt tales in curere elefancia
⁊ cancrum ⁊ dolorem epatis ⁊ splenis et
maliciam quorum maxime comede-
tes in eis res acres / ⁊ bibentes
i[n] eis vina dulcia. Et qui co
medunt cibum qui stet in die v[e]l
⁊ nocte / ⁊ est peius multum. Et
q[ua]n[do] ponitur vas eneum sup[er] pis-
ces assatos ca. fiunt venenum
mortiferum. Et q[uod] aduritur simpl[ex]
⁊ quandoque cum sulphure ⁊ sale et
alum[in]e cum h[is] omnibus aut cum aliquibus
C[apitulum]. Es vstum fit sic i[n] huiusmodi
accipiuntur clam[i] enei veteres et
lauantur eris ⁊ ponuntur ordinate
in olla terrea / cruda. deinde pul
uerizatur sup[er] eos sulphur q[uod] non
tetigit aqua ⁊ sal equali q[ua]ntitate
p[ro]pter q[uod] vtrumque cum fit postea /
obturetur orificium olle cum argil
la ⁊ ponitur in fornace figuli
⁊ dimittitur ibi donec olla coquatur
deinde extrahitur. Et sunt quidam qui
ponunt loco sulphuris alumen
lameum / ⁊ sunt alii qui nichil
imponunt nisi es tantum solum. Verum
illud q[uod] non p[otes]t aduri nisi in pluribus
diebus / ⁊ p[ro]p[ter] hoc ponitur iterum
totum in fornace donec aduritur

Quidam vero sunt qui admis-
cent sulphur et alumen simul et
terunt in aceto forti / et sic ex
eis liniunt clavos / sive lami-
nas et ponunt in olla sicut supra
diximus. Et melius combustum es
est istud / quod defertur ex insula
cypri. De eris usti sapor est stip-
ticus. Virtus eius prima est exsic-
cativa / secunda est virtus que incar-
nat et qui abluitur est melius in
corporibus mollibus / et non ablutum
est melius in corporibus duris /
De squama eris / ut battiture scoria
est subtilior quam scoria ipsius eris
et virtus eius fortior est que ab-
stergit incidit et resolvit grossiciem
palpebrarum que dicitur sacosas. De.
Virtus eris adusti est stiptica et
desiccat et resolvit et subtiliat
et restringit mundificat ulcera et in-
carnat et consolidat ea / et abster-
git obscuritatem visus et diminuit
carnem superfluam / neque sunt anti-
qua ulcera fraudulenta / et corrosiva
in corpore. Et cum sumitur in potu
cum ydromelle / aut fit cum eo
lohoc cum melle provocat vomitum
et laxat ventrem evacuat aquam
provocat urinam. Et abluitur autem sicut
climia / quia mutatur aqua eius
sepe usque ad quinque vices aut quo-
usque non natat super aquam aliqua
sordicies / et scoria eris et est scoria
eris / abluitur sicut es ustum.
De flos eris est res que aggregatur
in aggregacionibus petrarum eris / cum con-
flatur et coruscat postquam fusum est ipsum aquis
enim si coagulatur coadunantur
namque partes eius ad invicem
et fit aqua illa viridis et tunc est ibi
flos natans super eos similis sali.
De. Melior ex eo est ille qui

cito frangitur dum teritur et est intrinsecus
citrinus / et est figura sua similis
generis et est minor eo granis suis
et est multum granis / et est medius
in claritate non habens aliud ex
limatura eris admixtum in aqua
nitrosa cuius adulteratur et cognoscitur
limatura eris in eo / quod quando
frangitur cum dentibus extenditur
et non frangitur et est flos eris in hunc
modum / quando liquefit es in bonis
metallorum et exhibetur inde acci-
mia / et est in bonis aliquantulum
terre in censu et subtus in fundo et
profectum es diminuitur tunc in loco
ubi colatur / tunc illi qui perficiunt
illum proiciunt super ipsum aquam dul-
cem donec coaguletur / et faciunt hoc
donec infrigidetur et aqua clara
exhalat quod accidit ei / ex aggregacione
petrarum eius ad invicem fit hec herba
et est flos eris. Et flos quidem
eris est stipticus diminuit car-
nem superfluam et resolvit apta
et abstergit obscuritatem visus ad
mordicationem multa. Et qui sumit
in potu ex eo quatuor onolosias
laxat chimum grossum et dissolvit
et destruit carnem superfluam in ano
et in naribus et qui miscetur cum
vino austero bachor. Inspeximus
vero in quibus foditur es viride et est
cyprum et est melius et grossius et ordi-
nant ipsum artes sicut battitura
eris aliud et est subtilis et debilis
virtutis et nos non habemus speciem
battiture bona / sed eligimus eam
que est clara grossa / in cuius colore
est rubedo / et quando corrumpitur sine appara-
tu acetum fit zinar et ipsa quidem
est stiptica subtiliat purificat
prohibet ulcera corrosiva et in-
carnat et consolidat ulcera

Et qui bibitur cum mellicrato ex ea
laxat aquositatem et confert ydropi-
cam facit clara de egritudinem aque
Citrulam vero conficiunt eam cum
farina frumenti et faciunt inde pi-
lulas et dant eas in potu
et ingreditur in commixtione medicinarum
oculi et desiccat ulcera que sunt in oculo
et resolvit asperitatem palpebrarum. C
lavatur autem scoria eris in hunc
modum. Accipe de scoria eris bene pur-
gata mediam unciam et pone
in mortario et tere ipsam cum aqua
et dimitte residere et proice aquam
et facias hoc quousque aqua appareat
clara. Deinde pone super ipsam aquam
pluvialis collecte unum et misce
et pone quod est levius et scamnis et
miscebitur cum aqua in vase mun-
do. Deinde pone residuum ad hanc
aquam aliam et misce cum manu
sicut prius et iterum refunde aquam
cum scoria que levigabitur cum
ea in vas. Deinde vero residuum
scorie ad parietes mortarii [illegible]
donec ad hec [illegible] aquam vero pone
in alia quod autem ex scoria est levi-
[illegible] ad mixtum aque [illegible]
et separatur [illegible] et dicitur flos scori-
e et hoc est illud quod est magis conveniens
in medicinis oculorum aliud vero non convenit
in hoc ad invicem igitur reside .2. diebus
donec possit aquam abicere et siccare
et dimitte siccari et repone. C
Multi vero lavant [illegible] hac
sicut lavatur scoria, sed [illegible]
sabarchan et est. Cortex [illegible]
[illegible] est similis virtute [illegible]
eris et ablutio eius est ablutio
prius differt autem ab ea quia laxat
ventrem [illegible] quam [illegible] eris
Argentum et scoria eius
398 Sedh .i. argentum. adamachi
infrigidat et desiccat et lima-
tura eius confert cardiace
Calkanti .i. scoria argenti et est
scoria eius est bona scabiei et
pruritui. Sed scoria eius confert bo-
ne ulceribus et propter hoc ingreditur in
unguentis que conglutinant
ulcera eius et consolidant eam et
est sicut attractiva. G. scoria
argenti ~~est stiptica attractiva~~
ingreditur in unguentis desiccativis
Paulus scoria argenti est
stiptica attractiva et propter hoc ingreditur
in unguentis que consolidant ulcera
Ferruges .i. / Stagnum
399 Stagnum abemesnay effo-
ditur ex mineris terre et invenitur
omnis frustum de eo a .3. xx usque
ad .v. [illegible] ingreditur in
operibus alkimie et in medicinis
oculorum. Erasis quod bibitur et bibitur
confert puncture scorpionis. Pumex
Hanech .i. pumex est lapis
400 Adebarchen .i. [illegible] Dicitur
quod eligatur ex eo levis [illegible]
foraminosus non durus et frangibilis
combustionis eius est quod accipias
de eo quantitatem et ponas in prunis et
quando fuerit ignitus extrahatur et ex-
tinguatur in vino odorifero
et fiat hoc ter sed tertia vice cum ex-
trahitur ab igne non extinguatur
in aliquo et dimittatur infrigi-
dari per se et postea teratur et reponatur
et habet virtutem stipticam stringit
gingivam abstergit oculum et au-
fert maculas que sunt in eo et re-
plet ulcera et consolidat ea et
aufert carnem superfluam que est in eis
Et qui teritur et fricantur inde dentes abstergit dentes
abstergit eos et administratur ad
pilos abradendos et estimant
Theofrastus quod si proiciatur in vas vi-
ni bullientis non permittit ipsum
amplius bullire. G. ingreditur

in me.ᵉˢ que generant carnem ꝛ s(unt) me
dicinis que abstergunt dentes
q(uo)n(iam) non est adustus Et q(uod) ad
uritur fit subtilior nam acquirit
ab igne rem adustam ea que
aufertur ꝛ separatur ab eo q(uod) la
uatur Et dicit homines q(uod) ab
stergit dentes ꝛ clarificat eos
ꝛ hoc facit non p(ro)p(ter) v(ir)tutem eius
s(ed) p(ro)p(ter) suam asperitatem sicut facit
lapis zimia/ ꝛ alia similia q(ue)
timuntur que abstergunt dentes
ꝛ fortassis facit hoc p(ro)p(ter) utrumq(ue)
uolo dice(re) p(ro)p(ter) uirtutem suam ab
stersiuam/ ꝛ p(ro)p(ter) asperitatem eius
ꝛ p(ro)p(ter) hanc cam cornua q(ue) adu
runt(ur) abstergunt dentes :

Klimia

201 Klimia d(icitu)r sunt
eius due spe(cie)s Una e(st) lap(is)
qui rep(er)itur in cypro in t(er)ribus
agro ꝛ est petra ꝛ est melior
aliis spe(cie)bus Climie ꝛ alia q(ue) fit
in fornacibus Et aggregatur in
tecto fornacis q(ue) purgat es
ꝛ generatur ex ere q(uod) ponit(ur) in
fornace ꝛ liquescit/ nam re
soluit(ur) fumus ab eo ꝛ adheret pa
rietibus ꝛ tecto eius / et iste q(ue)
fornaces sunt fere hutes cul
men ꝛ fortassis plures Et ex
his spe(cie)bus est quedam que
d(icitu)r botrioides i. granulosa / quia
assimilatur granis / ꝛ est me
lior spe(cie)rum eius ꝛ est p(ro)pinqua
media in(ter) grauitatem et leui
tatem/ s(ed) magis declinat le
uitati Et color eius est similis
colori cinerie que d(icitu)r spodos / ꝛ q(ue) fri
gidit(ur) color eius intior est cinctis
ungens ad colorem zimar ꝛ p(ro)p(ter) ...
in bonitate est spe(cie)s nota/ cuius
color est celestinus ꝛ ...

antiquis climie ꝛ assimilatur
Casati Et est ex ea spe(cie)s q(ue)
sunt vene similes manchir et
p(ro)p(ter) hanc cam nominant eam gri
manchi / ꝛ est spe(cie)s alia que d(icitu)r
Cahasi ꝛ est subtilis / ꝛ deterior
harum est huius color ni. ꝛ extius
fortassis est similis luto sicco
ꝛ est spe(cie)s mala Et illa que
fit ex argento est albidior ꝛ
leuior ꝛ debilior illa q(ue) dixi(mus)
ꝛ iam quidem dissoluit(ur) marcasi
ta in fornace ꝛ colligit(ur) ex ea
climia ꝛ ulla istarum quas diximus
est bona in medicinis oculorum
nisi baucoti ꝛ casari Et alie
u(er)o spe(cie)s omnes conueniunt in unguentis
ꝛ puluibus que sunt ad desic
canda ulcera ꝛ incarnanda
ꝛ conueniunt in ulceribus ꝛ apta ...
ꝛ uulneribus ꝛ consolidant ea Et
reperitur quidem lap(is) in locis ubi
fodiunt(ur) metallica aliqua si
milis klimie ꝛ no(n) e(st) climia ꝛ
non obedit ibi masticationi
dentium / sicut ipsa p(ro)p(ter) eius duri
tiem Et climia q(ue) teritur cum
aceto ꝛ desiccatur in sole et
aggregat(ur) ꝛ fit corpus unum la
pidem ut lapidosum Et lap(is)
q(ui) teritur ꝛ p(ro)icit(ur) in igne(m) arest...
tito ꝛ trepitat aliquantulum ꝛ
emittit fumum similem fumis
aliis Et climia q(ue) ponit(ur) in
igne non desiccatur ita et
eleuatur ab ea fumus duri si fu
mi ut dixi s. albi ꝛ similes
color eius ꝛ similis uelli Et
lapidibus accidit q(uod) ponunt(ur) ab
igne ꝛ extinguunt(ur) ꝛ dimittunt(ur)
in frigidam/ mutatur color eorum
ꝛ fiunt aridi Et climia q(ue) po(nitur)

in ignem et extrahitur ab eo non
mutatur color eius nisi forsan
panderetur in ignem quousque
donec resolvatur tota pinguedo
eius. G. ista climia est in for-
nacibus magistrorum conflatorum qui in for-
nace proiciunt. Corba i. materia
ex qua fit auricalcum et climia
fumus ab ea qui est similis fumo
grosso aut fumo subtili et similis
carbonibus aut quomodo velis nomi-
nare. Et si tu non vis nominare
id quod extra collocatum est eius in fornace
cum post perfecta est eius et alia climia
et alia auricalcum corba, si velis
eum nominare lapidem non est magna
diversitas. Est et climia in mineris
ubi effoditur argentum quod purgatur
et affinatur generatur climia quando
dissolvitur lapis qui dicitur marca-
sita fit climia. Reperitur et
climia alibi quam in fornacibus
et in insula quadam. Et qui nominavit
hanc climiam lapidem bene dixit. Ego
vero tempore quo ascendi in insulam in
qua non erat in domibus fornacis ex ea
climia que generatur in fornacibus
nisi res modica. Et ego re-
cepi ab homine fideli ex illis
minis lapidem qui invenitur in montibus
illis et in meatibus illis et cur-
sibus aquarum et quod ego post ea de-
di hunc lapidem cuidam medico
Ytalie. quidam amicus meus qui
erat mecum constrabat quod dederim
de maxima domo, quia ista species
climie est nobilior et melior a-
liis speciebus et hoc debet nominari
cadmia petrosa. Et climie que
est in fornacibus quedam species est
que dicitur hautodi i. botrisa et que
dicitur lamnosa. His nominibus nomi-
naverunt eas medici. et hautodi est

illa que aggregatur in supremis tectis
fornacis et lamnosa que aggregatur
in inferioribus partibus fornacis.
Et etiam que hautodia est subtilior
et lamnosa grossior est manifesta
et virtus climie prima est equalis
temperata in caliditate et siccitate nam
ego non inveni quod appareret aliquid
istarum duarum quando operatur mani-
festa, sed ipsa desiccat sicut in me
perse et terre, et secunda est virtus que
abstergit abstersione temperata quod
illud quod est ex ea in tectis habet
valde modicam quantitatem decur-
rente igne. Et propter hanc causam
fit quod lavatur medicina que
abstergit et desiccat cum tempore aucto
sine mordicatione, et confert ul-
ceribus que sunt in oculis, que
indigent medicina que repleat ea
carne et ulceribus totius corporis
et ulceribus que sunt fraudulentis hu-
midis humiditate multa et putridis que
fiunt in corporibus mollibus multum
sicut sunt corpora infantium et muli-
erum. hoc confert climia, sed que fue-
rint in corporibus fortibus egent
medicina desiccativa plus multum
et fortiori. Et virtus omnis climie
est stiptica replet ulcera et purgat
sordes putridorum ex eis et abstergit
et diminuit et desiccat carnem
superfluam que est in eis et consolidat ea
et fraudulenta ex eis. Et admini-
stratur climia in huiusmodi postquam fit
nas et diminuitur donec inflametur
et cadescat et postea cauterium in ea vesice
ebullientes sicut sunt in scoria ferri
deinde extrahitur ab igne et ex-
tinguitur in vino et si indigetur
ea per stabilitatem oculorum extinguitur
in aceto. Et quidam vero accipi-
unt istam et terunt cum vino et ponunt
in vase ereo et advertunt eam in

tinus et admiscet, et hoc faciunt donec
fiat cinis, et administratur ea sic prepa-
rata loco antimonii, et post lavatur
quod teritur in aqua, et proicitur aqua
illa quousque non natet aliquid
de sorde desuper cum aqua deinde
desiccatur in sole et reponitur.

Nasas i. plumbum **plumbum**

202 Natura substancia eius est composita
ex substancia terrea et substancia humida multum
que sunt coagulata per frigidita-
tem, et non est in eo substancia terrea nisi
modica. Et virtus eius prima
est que infrigidat et humectat et sig-
num quod in eo est substancia aerea est quod infri-
gidatur raritas et mollities sui
corporis et quod ipsum crescit in quantitate
et pondere quando moratur in terris
et in locis frigidis et humidis, et virtus
eius est quando acciperetur mortarium et
pistellum ex eo, et ponitur in eum
oleum quod ro. aut mirtinum aut
oleum citoniorum et teritur in fortitudine
fricationis et virtus huius olei in medicinis
apostematum que fiunt in virga et pectine
et ano cum ulceribus aut in medica-
tione emorroydarum confert. Et
apostematibus mamillarum est medicina co-
ferens multum et similiter hec similitudo
administratur ad omnem materiam que
descendit ad pedes et ad [illegible]
aut ad partes alias, et apostemata ca-
lida et mala et si administratur hec medicina
in apostematibus in quibus est cancer
facit opus mirabilem. Et si tu
vis coagulare cum hoc plumbo ad ex-
siccandum herbarum et indiges hoc in tempore
verni tere eos in sole aut in aere
calido quocumque sit ca. Et ex succis
sicut succus lactuce aut uve acerbe
aut [illegible] vine aut endivie aut portulace
et hec medicina que fit in hunc modum est
multum conferens. Et medicine quarum sic-
cus ex principio subito debent administra-
ri cum humiditate que infrigidat

sicut est succus uve acerbe. Et cum
fit ex plumbo lamina et ligatur
stricte in pectine, prohibet pollu-
tiones et sompnia et infrigidat in-
frigidatione manifesta. Et si ligatur
super cotorsionem lumborum aut super e-
nodationes eorum dissolvit cito
et curatur, et dixit Ruffus(?) quod stringit
sicut locum eius et non in partibus con-
trariis(?). Et quando plumbum conbu-
ritur et lavatur fit virtus eius que
infrigidat. Antiquum vero lavetur est vir-
tus opposita, et hoc plumbum adustum
confert apostematibus et ulceribus malis
que dicuntur baharatrimia et ulceribus
cancerosis putridis, quando administratur
solum simpliciter et miscetur cum aliquibus
medicinis que incarnant et consolidant
sicut est unguentum quod fit cum climia et
quando curantur hec ulcera cum eo oportet quod
dissolvatur omni die, quoniam sanies ad-
est multa habundans sed quando fuerit pau-
ca sufficit quod dissolvatur in ii. vel in iii.
diebus semel et ponatur desuper
spongia madefacta in aqua frigida
et quando ex siccitate madefiat iterum. Et
Dixit quando plumbum teritur et linitur super
puncturam scorpionis marini et
draconis confert. Et lavatur autem
plumbum in hunc modum habeas mor-
tarium ex plumbo et pistellum ex
eodem et pone intus aquam paucam
et in ste fricando cum pistello illo
donec aqua fiat nigra et spissa
deinde colla eam per pannum lineum
et facias hoc ii. vicibus aut pluribus
si oportet et post hoc dimitte residere in fundo
et abice aquam, et deinde superpone a-
liam aquam et ablue sicut lavatur
climia et fac hoc donec non appareat
nigredo in aqua et fac inde tro-
ciscum et serva. Et quidam vero accipi-
unt plumbum et ipsum limant cum li-
ma et terunt in mortario lapideo
cum aqua et proiciunt super ipsum aquam

et fricant cum manibus bene in mortario
illo et colligunt quod apparet de nigre-
dine et proiciunt, et non desinunt ultimam
fricationem eius nimis, et propter hoc dimit-
tatur donec descendat ad fundum
et abiciatur aqua, et ponatur super ipsum aqua
alia, sicut oportet et sicut est. Ista autem
quare non oportet, quod fricetur nimis est, quia
quando nimis fricatur, convertitur in cerusam.
Et sunt quidam qui ponunt cum fricatione
plumbi mortarium quod dicitur molibdina
putantes quod ablutum plumbum sit
sic melius. Virtus autem plumbi a-
dusti est stiptica infrigidativa, con-
glutinativa, mollificativa, replet ul-
cera profunda, abscondit corrosionem hu-
miditatum ab oculo, aufert carnem su-
perfluam ab ulceribus, et confert fluxibus
sanguinis. Et cum miscetur cum oleo
roseo, et confert ulceribus ani et emorroy-
dibus a quibus fluit sanguis, et ulceribus
que sunt difficilis consolidacionis et
corrosionis, et ulterius virtus eius est
similis virtuti tuchie. Et aduritur au-
tem plumbum hoc modo: accipiunt ex eo
laminas subtiles et ponuntur in olla no-
va et pulverizatur sulphur super eas,
deinde ponuntur super eas lamine alie
et super pulverizatur sulphur, et fit ita
donec sit plena olla, deinde ac-
cenditur sub olla ignis. Et cum p-
lumbum fuit inflammatum movetur
cum ferro quousque fit cinis et non
apparet ibi aliquid de substantia plumbi, deinde
aufertur ab igne. Et oportet quod ille qui — Q o ȝ
facit hoc obturet nares suas
quia fumus eius est intensum nocivum.
Et etiam accipitur limatura plumbi
et ponitur in olla et pulverizatur super
eam sulphur sicut diximus. Et
quidam accipiunt laminas plum-
beas et ponunt in olla et cooperiunt
ollam cum coopertorio adherenti olle
et perforant summitatem coopertorii ut
fumus exhalet et aduritur et informa-

ce autem preparant sub ea ignem. Et
quidam sunt qui pulverizant super plumbum
cerusam loco sulphuris, alii vero
proiciunt super ipsum ordeum. Secundo
vero ponunt super ignem fortem, et mo-
vent cum continuatione donec
fit cinis. Verum modus iste adustio-
nis est difficilis et laboriosus.
Et qui adurit plumbum sic, tot
eius sunt tot litargirum. Nos
autem preeligimus modum primum adu-
stionis. Lavatur autem plumbum ustum
sicut lavatur cathimia. Et virtus lat-
spe... quidem plumbi adustio me-
lior est illa que est sine sulphure
in colore suo citrino, quamvis difficile
frangibilis, non habens admixtum
plumbum citrina clara similis in
claritate sua nitro, et virtus eius
est similis virtuti plumbi usti, nisi
quia est plus est stiptica. Et ab-
luitur autem posita in mortario et su-
perfusa aqua, nam teritur et abicitur
aqua illa et ponitur alia, et fit totum
eius hoc, donec fit bene albatum
et recedat ab ea viscositas, et fit
solida et clara, et tunc dimittatur re-
sidere et abice aquam cum facilitate
et fac inde trociscos et repone. Alumen

Decebi, id est alumen. Species eius sunt
multe, sed illis que admiscentur
medicinis sunt tres: una earum est illud
quod dicitur scissum et est melius. Et
melius ex eo est illud quod est novum
album fortis albedinis, facile dividens
se, dividens se sicut velut capil-
los albissimos quos ventus ru-
pit, et est acre nimis et stipticum
non habens lapides, et defertur hoc
ex babilonia, et secundum est rotundum
et est secundum in bonitate. Et etiam melius
ex eo est illud quod est simile tuchie
et rotundum naturale et non artificiale
fiunt rotundum tamen color est albus
et est stipticum valde et est in eo

1 G. pta omnium specierum aluminis est grossa
rum citrinitatis cum pinguedine
quadam non huius lapidis et cito
frangibile / est autem ex babilonia
ferum est humidum / et melius ex eo
est clarum habens in se velut florem
similem lacti equalium partium et
medianum / et est totum humidum
non habens lapides / et odoratur ex eo
odor velut ~~ignis~~ i. geus ¶ Et
subtilius ex eis est iamenum et pars
ipsius est rotunda alie vero species eius
sunt grosse multum in sapore
eius est stipticitas multa ¶ D.
Virtus omnium istarum specierum / est stipti
ca calefaciua abstergit obscuritatem
visus aufert bochor qui fit in fa
cie / et corrodit carnem superfluam
in scabie et in aliis ulceribus ¶
Adurentur autem iste species omnes et
assantur sicut aduritur et assatur
colcotar et prohibet ulcera fraudu
lenta ne augeantur in corpore et ab
scindit fluxum menstruorum et resi
stit gingiuis a quibus fluit sa
nies multa / Et qui miscetur cum aceto
et melle confirmat dentes commotos
et qui miscetur cum melle confert ulla / et qui
miscetur cum succo herbe pastoris
confert bochor et est sin humiditatum
ex auribus ¶ Et qui coquitur cum
fol vinee aut cum melle confert sca
biei ulcerate et qui coquitur cum aqua
et linitur super pruritum et super unguentes
leprosos aut super panaricium aut super
excoriationes que fiunt a frigore
confert / et qui miscetur cum fece aceti
cum quantitate sui ex gallis confert
ulceribus corrosiuis ¶ Et qui admiscetur
ei duplum eius ex sale confert
ulceribus fraudulentis et qui lini
tur cum aqua picis ut picis caput
cum eo aufert furfures capitis
et qui miscetur cum aqua et linitur
caput occidit pediculos et lendes

et confert combustionibus ignis et lini
untur cum eo apta fluxui confert ¶ Et qui
liniuntur cum eo ascelle et pectori au
fert fetorem corporis / et qui fit nastale
cum eo confert fluxui menstruorum et prohibet in
pregnationem / et est bonum apostematibus gi
ngiuarum et uuule / et confert doloribus aurium
et doloribus qui fiunt in gallo ut in collo
uuulis / et strictis eius et dolori testi
culorum. Lapis ematiches
Scedanegi i. lapis emachites
Id est lapis sanguineus cuius color
est similis coloris sanguinis aut frangi
et melior est ille qui cito frangitur
comparatione aliorum lapidum qui
non sunt scedaneth et qui sunt durum
cuius color equalium partium mundus
a sordibus et habens venas ¶ Adulteratur
autem cum lapide saxo / si dissoluitur
quia lapis fissus / qui fricatur super
cotem egreditur ex fricatione
eius color bonus / si fricato scede
nich ~~vero et est lapis~~ est magis in
cta rubore ¶ G. scedenich qui f
catur super cote dissoluitur et sapor
eius est stipticus / et est virtus
que incarnat / et tria que confert
asperitati oculi et palpebrarum ¶ Et
qui asperitas fuit cum aposteme ca. deinde
fricatur cum al. oui. aut cum decoc
tione fenugreci et si est sine aposte
fricatur cum aqua quantitate preparata
et distilla in oculum ¶ Et qui vides quod
infirmus potest hoc sustinere fac me
dicamen spissimus / in fine vero pone
cum eo in oculo aut trahe palpe
bram ad inferiora et pone in oculo
et qui fricatur super cote sicut diximus
confert sputo sanguinis in mundo
maximo et confert omnibus ulceribus
qui liniuntur cum eo. Et qui fit ex
eo puluis subtilissimus et pulueri
zatur in ulceribus aufert carnem
superfluam et consolidat ulcera oculi

et renat

Et est que fricatur sicut diximus
cum aqua et datur in potu stringit
menstrua fluxum, et qui bibit cum vino
6 et viij antiquo stringit. Et si fricatus ex lapi-
de emachites portatus sub capite
mulieris facit eam confiteri si for-
nicata est cum alio preter illum
qui dormit et si homo alloquatur
eam audit dormiens et respondet. Et si po-
situs in potu sepe et potatus ille
potus conservat potantem ab omnibus
egritudinibus sanguineis. Et quod vetus fe-
denich est stiptica calefaciens ca-
liditate parva et subtiliat et abstergit
maculas oculi et aufert consumptionem pal-
pebrarum que miscetur cum melle
et [illegible] et miscetur cum lacte mulie-
ris confert obtalmie et lacrimis
et adustioni oculi et sanguinem eius
qui linitur cum eo et bibitur cum vino
et [illegible] stringuntur et fluxum nimium menstruorum.
Et si dissolvitur in aqua [illegible]
ad egritudines oculi et sublimatio
eius et modus adustionis eius
est sicut diximus et extinguitur.
Tuchia ex ea Tuchia in vino
904 est quedam que invenitur in
mineris et ex ea est quedam que
fit in fornacibus in quibus citrinatur
es et colligitur et reponitur sicut cli-
mia scilicet illius que est in mineris sunt
in species nam ex ea est alba et ex
ea est viridis et ex ea est citrina
in bibita rubore et minere tuchie
indie sunt in littoribus maris
prope regionem indie melior omnium
est alba que cum aspicitur vi-
detur quod habeat super se salem et post ipsam
est citrina. Sed in viridi est asperitas
et est perforativa et defertur ex ma-
ritimis [illegible]. Et alba est subtilior
omnibus speciebus tutie et viridis est gros-
sior sed illa que est in fornacibus.
Et sunt ei due species. Una est
alba levis [illegible] et alia est

nimis levis ea. Et generatur autem
tuchia quando accipitur climia
et pulverizatur super es in sui ci-
trinatione et apparent in ipsa cli-
mia autem fiat clarum citrinum ele-
vatur quod ex climia fumus et
adheret parietibus et est tuchia
quod non est solum propter citrinatio-
nem eris sed est absque hoc quia
potest fieri ex climia absque citrina-
tione eris et ego docebo te mo-
dum. Edifica fornacem habentem
duplicia tecta et super tectum
inferius sit pavimentum politum
et mundum quod tegit tectum superius
et habeat fenestram per quam sit ingres-
sus fumi ad pavimentum illud
et edificata domum illam iuxta
fornacem in qua stet artifex.
Et deinde fac foramen strictum
in quo possit constitui nasus
follis ad insufflandum in fornace
et habeat fornax similiter seorsum
hostium mediocriter latum ad po-
nendum et extrahendum quod volumus
mittere in fornacem. Et sit
autem in superiori parte fornacis
sub tecto superiori sit fenestra
per quam possit homo ingredi ad col-
ligendum id quod fumus fecit ex tu-
chia et sit ipsa clausa in tempore oppor-
tuno. Ponantur [illegible] carbones in fornace
et inflamment. Deinde artifex habeat
climiam pulverizatam et proiciat in
[illegible] paulatim et addat car-
bones quantum necesse sunt et faciat hoc
donec nichil remaneat de climia
quam climia sublimat et quod est ex fumo
eius subtile ascendit ad tectum
fornacis et adheret ibi in parietibus
eius et in principio eius ascensus as-
similatur ampullis que fiunt
in aqua et quando continuatur fumi
ascensus assimilatur floccis la-
ne

et vo[catur]
fumo

Quod vero ex fumo illo / est
grossius quare / cadit ad inferiora
et cadit aliud ex eo in pavimento
fornacis superioris / et aliud in parte
ipsius inferiori in qua est ignis
et hec species tuchie est minor in boni-
tate alia specie quia in ea extre-
mitate et sorde. Et quia quidam
putaverunt quod tuchia fit in hunc mo-
dum et melior ex tuchia est illa
que fit in cipro que quando roratur
aceto emittit odorem eius / et co-
lor est similis colori resine / et sapor
similis sapori luti. Et quando ponitur
super prunas aggregantur partes eius
et fit color eius similis colori aeris
et quando tangitur non habet asperitatem
et est levis / oportet enim quod inveniatur
hec omnia in ea / aliter non est bona.
Adulteratur autem cum colla. excoc-
tis bonum et cum aqua et cum fecibus
aliquorum similibus. et cum adurimento
et cum aliis rebus similibus hiis
et discernitur quod est in adulterata
non est aliud ex eis que diximus.
Lavatur autem tuchia in hunc
modum accipitur sicca vel cum aqua
mixta et ponitur in pecia lini
non rara et ponitur in magna pluvia-
li et movetur pecia in aqua et quod est de
tuchia bona clara subtilis et
egreditur a pecia in aquam et id quod est
in ea ex sorde et grossum remanet
in pecia et post hoc dimitte re-
sidere deinde proice aquam cum tuchia
in vase alio mundo / et quod remanet
in fundo ex ipsa arenoso abice
deinde dimitte aquam clari-
ficari et proice eam cum facilitate
et iterum infunde super tuchiam aquam
aliam et agita et fac ut prius
et hoc tamdiu quod non arenosi re-
maneat et aqua superstans fit cla-
ra et tamen hoc feceris proice aquam
et desicca tuchiam. Et quidam sunt
qui dissolvunt tuchiam in aqua / do-
nec fiat sicut mel et ponunt eam in
pecia et suspendunt peciam super vas
et colatur ex ea quod potest / et con-
stringunt peciam constrictione pauca / ut
amplius egrediatur et proiciunt super ipsam
aquam multam et movent / et quod na-
tat in superficie aque colligitur cum lana
et istud quod natat est pinguedo et
proiciunt eam in vase mundo novo
deinde commovent residuum motione
leni et proiciunt in vas illud et quod re-
manet in fundo ex arenoso abi-
ciunt et faciunt cum hoc sepe donec
nichil arene remaneat. Et quidam
accipiunt tuchiam sicut est et proiciunt
super ipsam aquam pluvialem et accipiunt
quod est in superioribus eius ex arenoso
et proiciunt similiter / et sic separant alios se-
parat tuchia ab eo quod natat. Et ab
eo quod est in fundo eius et abluunt sic.
Cuiusque lavatur et tuchia similiter cum
vino terre que dicitur abos maxime cum
illo in quo non est aqua marina.
Et tuchia quidem que lavatur cum
vino est plus stiptica quam illa que
lavatur cum aqua / et virtus tuchie
est plus stiptica in fortitudine repletiva
ulcera carne et glutinativa / desic-
cativa desiccatione pauca et qui
voluerit assare tuchiam terens eam co-
ctione forti / et conficiat eam cum aqua
et faciat ex ea in assiduatione donec
desiccentur et fiant ut. Et scias quod
accipitur et tuchia ex auro et argen-
to et plumbo / et illa que accipitur ex plumbo
est et in bonitate ab illa que in boni-
tate sit in ipso de qua diximus.
Illa autem egemus tuchia et non
possumus invenire si nos scimus
medicinas equalentes in bonitate
et similes virtuti eius / quas volumus
hic docere et modus earum equatur fiat.
Accipe ex foliis mirti cum floribus
et granis eius recentibus sit et pone

in vase tfico crudo / et cooperi vas co-
opertorio habente multa foramina et
pone in fornace figuli / et quando decoc-
ta fuerit terra vasis et facta testa aufer
quod est in ea / et pone in vase alio cru-
do / et pone iterum in fornace sicut fe-
cisti prius et sine coqui / et extrahe cum
coctum fuerit vas et extrahe quod est in eo
et lava cinerem illum sicut lavatur
tuthia et vitrum Et fit autem hoc idem ex 405
fol et similitudinibus olivarum eadem disciplina
et maxime silvestrium et fit ex circo-
nibus [illegible] in radicem [illegible] et abi-
ciuntur semina / et ex galla et ex frustis
lini et ex moris celsi albis immatu-
ris et desiccatis in sole Et ex summita-
tibus arboris [illegible] vidis et
ex floribus vitis agrestis et ex fo-
liis hanfich recentibus aut ex summita-
tibus arboris siod / aut ex fabrorum
cum suo flore Et quidam accipiunt
folia arboris ficus et desiccant in
sole / et faciunt ut diximus Et quidam
faciunt ex colla coriorum bonum / et qui-
dam cum lana ignata [illegible] in bi-
bunt eam in melle et picea. G. virtus
tuthie ablute est sicca et plus de-
siccativa omni medicina sine mor-
dicatione / et virtus eius similis est que
confert ulceribus cancrosis et aliis
ulceribus fraudulentis Et ingre-
ditur in sief / cum quibus curantur egri-
tudines oculorum et est una de melio-
ribus medicinis cum quibus curantur
~~egritudines oculorum~~ ulcera que fiunt
in ano et virga et pectine Et ialma-
ienus / tuthia lota desiccat humi-
ditates que veniunt ad oculum / et prohibet
eas venire et egredi tunicas eius.

406 Tincar . i. borrax :- Borax.
Ysaac benamram tincar est
ex speciebus salium et in sapore suo re-
peritur de sapore baurach et ha-
bet hoc preter acuitudinis / et est
minerale et artificiale et minera eius
est in ripis maris est ea et sic sub-
tile confert corrosionem dentium et ab-
scidit vermes qui sunt in os et sedat
pulsationem corporis et prohibet ut plica
in hoc proprietatem mirabilem Et quasi
et abemesuai similiter / sed dixit plus
abemesuay quod radix eius est minera
in famen et in [illegible] eius quod est ar-
tificiale et est gluten auri Tegula

407 Quasef . i. tegula . D. tegula
Caamol ut ferrum que est bene ad-
usta habet virtutem cauterizativam / et propter
hanc causam qui infricatur et linitur cum
ea aufert pruritum et bothor et confert
podagre / et quando infricatur cum cotis
resolvit apostemata dura et scrophulas
. G. tegule lateris virtus est abs-
sina / et maxime tegule [illegible]
Et dixit alibi quod virtus tegule est
virtus que abstergit et desiccat et
proprie illa que est Et archanor quod
est fortior aliis et ponitur propter hanc
causam in unguentis que dicuntur anfastas
et est unguentum nigrum ingredi-
tur testa mediocris bona ad consolidanda
vulnera et cicatrizanda Aurum :-

408 Dheheb . i. aurum limatura auri
confert cardiace melancolie et debilitati
cordis Et quando cauterizatur cum eo
non facit vesicas cauterizatio eius
et est melioris et velocioris curationis
Et dixerunt antiqui quod cum accipitur
anulus aureus / aut argenteus et po-
nitur in igne et cauterizantur cum eo
ale columbarum veniunt cito et libe-
ter ad turrem suam et non separantur
ab ea Et alkindi vero sic in anulo
aut alio [illegible] eius [illegible] est si cauteri-
zetur cum eo Completus est sermo
secundus huius partis libri aggregati in medicinis
simplicibus cum quo completur
sermo de medicinis que sumuntur ex lapidibus
et mineralibus et lutis :- Incipit sermo
tertius de medicinis que sumuntur ex animalibus
et membris eorum :-

209 Sextro de animalibus in .x. libro d.
.x. et xi. libro .6. continet suf-
ficienter exitum quod indiget eo ingre-
dientes sunt in via diete accipiat eo
quod antiquitus est innanitum in corporibus
ibi / quod autem est dicemus hic
corporis in via memorie dicemus hic

lepus silvestris

210 Arnabberi .i. lepus silvestris
Rasis. lepus silvestris qui assatur
et comeditur cerebrum eius confert tre-
mori / qui accidit post egrues. Et cum li-
nitur gingiue in fumento cum eo confert
doloribus qui accidit eis qui emittunt dentes
facit facilem nativitatem corporis. Et
Et comburitur caput eius et cum fit
cum adipe ursi aut cum aceto et
curat allopiciam. Et dicitur quod qui bibit
coagulum eius .iij. diebus post mundifi-
cationem .a.m. prohibet impregnationem
et stringit cursum humiditatis matricis
et stringit ventrem / et qui bibit cum a-
ceto confert epilepsie et est bezaar omnibus
medicinis mortiferis / et precipue lacti
coagulato in stomacho / et morsui vipere
et qui fit in ventre cum sanguine ipsius
cum mundificat morpheam et impe-
tiginem et bothor lactea. Anas

211 Bar .i. anas .6. in libro alma-
riemir adeps anatis sedat
dolorem sedatione magna. Et dixit
primo exagenus / adeps anatis
est melior omnibus adipibus / nam
non invenio adipem subtiliorem
neque magis mollificativum / neque
magis resolutivum propter ea quia caro
eius est ~~calida~~ calida in actum. Nam
ego comedi ex ipsa et calefecit
me et dedi infrigidato et calefecit
eum. Abenmesuay caro anatis
habet multam humiditatem et est grauis
digestionis sed clarificat vocem et voce
et impinguat et augmentum efficit in
spermate et aufert ventositates et e-
mollis unctuosa confert stomacho / for-
tificat corpus. Catalacine /

Caro anatis est calidior et grossior omnibus
carnibus avium domesticarum. Ga-
lenus pinguedo anatis est sedativa
morditationum que sunt in intioribus
corporis et est cum subtilis. Gallina

212 Digeg .i. gallina .6. et Gallus
Gallinae de corte in fidh bege-
tarius est que vivificat multum quam
corporis. Ius galli decrepiti mo-
laxat ventrem. Et dicitur quod ille qui volt
laxare ventrem cum eo coquat gal-
lum decoctione forti et ego fui ex-
pertus et inveni veritatem. Et
galli qui scinduntur per medium et po-
nuntur dum sunt calida super morsum ve-
nenosum confert et super punctuam
eorum. Et dicitur quod si comedant sepe ungues
post aliud / et cerebrum eius quod bibitur
cum vino confert morsui venenoso et
abscindit fluxum sanguinis in cerebro
cerebri. Et qui decollatur gallus et
de visceratur et accipit pellicula
stomachi eius interior et desiccatur et teritur
et datur de ea in potu cum vino
confert huiusmodi doloribus in stomacho suo. Et ius vero
pullorum gallinarum solet acceptum
confert precipue ad rarificandum corpus
consumendum / et maxime humani in-
flationem in stomacho. Et ius galli decre-
piti administratur ad laxandum ventrem
/ et dicitur quod extrahas interiora eius et lanetur
et repleatur venter eius sale / et suas
et coquas in .xx. rotulis aque donec
remaneat vi et bibatur et in da
vero coquuntur cum eo caules marinos
anthibam que dicitur balimorsatas et
Cartamum aut polidium laxat om-
hmnores crudos viscosos et est conferens
sed antiquis prodictis et rigoribus
corporis et tremoribus et inflationibus stomachi et asmati et dolorem

213 Haiya .6. est semi porcelliones multarum
henilus vasorum aque et cisternarum
et est animalium parvum / qui cum tan-
gitur involuitur in seipsum et est vi-
dis tot vidi multos ex medicis

turdum qui ponuntur eo die anno ipso
in dolore aurium / aquacumque causa con
tingat et propter hoc vidi michi quod alii curant
eos alii nocent. Et porcelliones
scilicet animali pusilli qui reperiuntur sub
vasis aquarum et in cisternis et in stagni
liniis quod quando tanguntur et inflectuntur
sunt rotundi / quando sumitur in potu de
ipsis confert stranguirie et ictericie
et quando teruntur cum melle et liniuntur cum
eis confert squinancie et relaxationi
vvule. Et quando coquuntur cum
oleo ro. et bulliuntur in cortice granati
et distillatur ex hoc medicamine
in aurem confert doloribus eius. cp
c14 Halsum. i. limacia. Limacia
.b. fo holia est species ex speciebus
limaciarum / quando uritur ex eis cum
cortice suo est virtus earum exsicca
tiua exsiccatione forti et adurunt et
in terra apta difficilis resolucionis
que sunt calidis a comquassacione ut
ita et exsiccant eam quoniam non reciant
in eis humiditatem grossam viscosam.
Et quando ponuntur in hunc modum super ven
trem ydropici / et super apta inflationis
dolorosa exsiccant exsiccatione
forti. Et oz quod quando ponuntur in hiis
egritudinibus in locis quos diximus
quod dimittuntur ibi donec cadant / et
quando limacie aduruntur cum cortice
suo fit virtus earum que desiccat de
siccatione forti et est cum hoc in
eis calefactio propter adustionem / quando ac
cipiuntur ex earum cineris .e. partes et ex
gallis viridibus partes .y. piperis partes
i. fit medicina conferens ulceribus
intestinorum / quando nondum sunt putrida
mundificando maxime. Et oz quod crean
tur medicina combustione forti et pulueriza
tur super cibos ipsorum et detur ex eo
similiter in potu cum vino et aqua
et caro limaciarum et testa earum con
fert vulneribus morsure canis validi
Et caro limaciarum quando teritur mor

tario fit medicina que exsiccat
membra omnia in quibus est humidi
tas multa / et propter hanc causam confert
ydropicis. Et humitas limaciarum
quando accipitur sola sine carnibus
et miscetur cum olibano et mirra
aut cum aloe cum aliquo istorum / aut
cum omnibus et teruntur simul donec
incorporentur et fiant fiant mel fit
medicina tenax glutinosa que
exsiccat apta in stillationibus et sa
que sunt sub auribus exsiccatione for
ti et similiter ipsa adherens multum
et exsiccat et cohercet humorem qui
fluit ad oculum quando apponitur super tempora
Modus vero accipiendi aquam
limaciarum est quod perforatur caro ipsarum
cum stilo ferreo / et sicut limacie
recentes accipiuntur et manat namque
humitas ab eis et colligitur in vase
et hec humitas conglutinat pilos pal
pebrarum qui non recte oriuntur et lima
tie aduruntur ad extrahendum spina
corporum et fragmenta ossis quando teruntur
cum cortice suo et ponuntur etiam
medicinis que sunt ad extrahendum. Ru
Et caro limaciarum sola quando ad
miscetur eis puluis molendini
aut mirra aut olibanum aut quodque
libet / aut gluten consolidat vulnera
humida operationem magnam et attrahit
intus cum constrictione forti et
non sunt ficti apta in duris ma
xime in corporibus duris densis
Ed. Coclee marine sunt bone
stomaco laxant ventrem / sed ille que
sunt in fluminibus sicut pingues
Sed agrestes que adherent spinis
arbustarum pirarum que dicuntur salle
et nominantur sallicia laxant ventrem
Ru. Et virtus testarum
ipsarum omnium est quod quando comburuntur cale
faciunt et adurunt et abstergunt scabie

vlceratam et morpheam et deles
Et qui adurunt limatie cum car-
nibus suis sicut sunt et teruntur et fit
inde cohol abstergunt cicatrices
cornee oculi / et curant vlcera oculi
que dicuntur locomi et impetiginem et
fit emplastrum cum eis crudis sicut
sunt super tumorem minuunt / nam
separantur de loco donec diminuit
humiditate eius et sedant apostema po-
dagre Et qui fit emplastrum cum eius
attrahit infixa corpori et coniuncta
ossium et teritur et fit nasale cum eis
pro [illegible] et fit emplastrum vulneribus ipse
limorum cum eis piscatis in carne
sua maxime addito ture et mirra
mixtis mixtum ad invicem et conglu-
tinat ea et carnem carpo(?) vlcera curat
et teritur et miscetur cum aceto et
stringit sanguinem narium et elixantur
carnes limatiarum recentium et ipse
illarum que sunt intrinsecus limorum et come-
duntur Et sedant dolorem stomachi et teruntur
sicut sunt cum testis suis et bibitur
ex eis cum vino et confert colice et
dolori vesice / et quod accipitur de vis-
cositate que est sicut carnem agglutinat
cum sinciate acus et ponitur super pilum
palpebrarum ortus nouum et [illegible] sic
decet conglutinat eam et rectificat

q 17 Zarbe .G. Caro Caro harbe
Zharbe habet virtutem attractiuam
[illegible] titur et fit emplastrum cum ea
extrahit infixa corpori Et qui come-
ditur recens est conglutinatiuum et
mollitiuum ventris non desiccat et
acuit vocem et quod fit emplastrum cum
carne ipsius salsa bene attrahit
infixa corpori et aqua carnium ipsius
salsarum / qui sedent in ea curantur
vlcera in testiculis in principio cuius
est eis generatio propter suam attractionem
ad exteriora corporis / et quod fit clistere
cum ea curat sciaticam Cancer

q 16 Sarca .i. Cancer .G. aquam amis(?)
eius desiccat sicut cinis a[illegible]
ostracorum que diximus et in proprietate
curatiua sue ipsius et quod confert iuuamen-
to magno morsui canis rabidi
qui administratur cinis eius solus
aut qui administratur cum genciana
et olibano Et [illegible] quod accipiatur
ex olibano pars vna et de genciana
na partes .v. et ex cinere cancrorum ad-
ustorum cum quintum est summa illarum
et adustio ipsorum fit quod adurebat
eos [illegible] experimentator
est quod accipiebat cancros et ipse
ponebat eos ad hoc vinctos in olla
ex ere rubeo et adurebat eos do-
nec fiebant cinis et [illegible] eos
leuiter faciebat autem hoc estate / quando
~~sol erat~~ sol erat in signo leonis
et luna iam fuerit .xviij. noctes
dabat [illegible] medicinam hanc que mo-
mordebat canis rabidus .xl. diebus
et dabat ex ea coclear .i. magnum
cum aqua / si si ergo non dat curatum
a principio sed iam preterierant iam sic ipsum
multi dies pistiebat ex hac medicina
super aquam in quantitate .ij. coclea-
riorum et dabat in potu Et super
locum morsure debet apponi vnguentum
quod fit ex pice que dicitur lingua greca
broca et est illud quod in gradibus
apponat et acetum et quantitas que
ponitur in eo de pice est .lb. et
aceti sextarius .i. et sextarius ytalie et fit
acetum forte / et de opopanace .ʒ.
.iij. Et .G. laudat multum hanc
medicinam et iam dixit quod nunquam
vidit aliquem mori qui fuit morsus
a cane rabido cum hac medicina
et vtebatur ea sicut dixit quod consuetudo
hoc est sua multum / et propter hanc cam
timent aquam Et dixit quod cancri
fluuiales sunt iuuatiui marini vero
non propter salsedinem que est in eis ex
mari

G. Vero dixit in hanc egritudine
quod cancer fluviales faciunt hoc
cum tota sua natura et non vidit
aliquem utentem hac medicina qui
moreretur ex egritudine hac. G.
sed cancer marinus est mollis mol
litie multa / et non est testa eius
sicut testa cancrorum istorum neque
ita petrosa. Et in cancro ma
rino est abstersio similiter et testis
omnium ostreorum et similiter est in eis de
siccatio / sed subtilius sibi est in
venta in eis plus quam in omnibus
aliis speciebus ostreorum et propter hoc
administrantur adusti in curatione
morphee et in petiginis et lenti
ginis faciei / et quando additur ei sal
commiscentur ungulam oculi et non
adusti cum abstergunt dentes et
desiccant ulcera. Et quia in
cancro marino est de grossitie tempera
te pon superflue siccant cum eo pal
pebras que est in eis asperitas fractione
superflua forti / namque fit expul
sio eius sicut longum et fricatur
cum eo palpebrarum intus donec
sanguis egrediatur et qui fecit hoc
in scabie palpebrarum administratur
sicut qui faciunt ad scabiem. Et
de fluviales ex cineribus qui ad
munt et accipitur ex cinere ipsorum
pondus aurei iij cum aurei .1. et semis gen
tiane et bibitur cum vino iij diebus
confert in augmento maiori morsui ca
nis rabidi. Et cum infectum cum mel
le cocto confert scissuris pedum
et manuum et ani et excoriationi
que fit a frigore et cancer. Et qui
teruntur crudi et bibuntur cum lacte
asine confert morsibus venenosis
et morsui tutele et scorpionis
Et quando coquitur et comeditur caro
eorum confert ulceribus pulmonis
et illis qui suspiciunt leporem.

marinus / et quando teritur cancer cum
bedaregi / et infertur loco appositioni
scorpionis aufert eum. Et cancri vero
marini faciunt easdem operationes
nisi quia sunt debiliores. Scorpio
211 Hacrab .i. scorpio. G. dixit
quod scorpio cum teritur et ponitur
super locum punctionis confert quando assatur
et comeditur / et quando sit ex eo ... de
morsibus vipere et semabrus
et confert cinis eius adusti lapi
dibus renum et vesice. Et de scorpione mon
tanus qui teritur crudus et ponitur
super punctuam suam curat et assatur
et comeditur et facit hoc. Et scor
piones marini qui comeduntur
vel bibuntur ius eorum laxat co(rpus)
et confert aque descendenti ad oculum
et obscuritati visus. Conchilium
218 Sedef .i. conchilium cocleae pre
ciose que aduruntur. Cinis eius
quod dicitur est intinum adurens ita
quod qui miscuerit eum cum albumine
et liniverit cum eo locum pilorum palpe
brarum postquam evulsi fuerint prohibet
ortum eorum. Et que teruntur sine
adustione et decoctione et ponuntur
super membro in summo debilitatis
confert. Et dixerunt quidam medicorum
qui composuerunt libros de medicinis
simplicibus experti hoc et invenerunt hoc
ita. G. homines orientales nominant
eas celsam / et est una ex speciebus
conchiliorum habentium parvam testam
que sunt recentes et comeduntur
mollitur ventrem et marinum ius
capitis / sed antique veteres ex cocleis
que comburuntur et miscentur cum albumine
et tunc bene fiunt et ponitur ex hoc me
dicamine in palpebris non sinit
renasci pilos qui pungunt oculos
Et ius speciei coclearum quod dicitur ha
me et aliarum parvarum specierum laxat
ventrem que coquuntur cum pauca aqua
et bibitur illud ius et cetera. Ericius

Qenfud .i. ericius. G. qui gbn-
219 ritur quod utriusque amborum volo di-
cere marinus et terrenus fit cinis
corporum abstersivus et resolutivus cre-
scentis carnem superfluam. C. et ad-
ministratur enim quandoque in medicinis
vulnerum que sunt ad generandum car-
nem. Cz. urina carnis ericii ter-
reni est virtus que desiccat et re-
solvit desiccatione forti et reso-
lutione et cum desiccatur et bibitur
confert leprosis et hictericis qui mala
corruptam durante in corporibus
corpus / et confert spasmo et egritudini
renum et hictericis ydropisim
carnosam. C. D. ericius marinus
habet bonum saporem et est bonus
stomacho / mollit ventrem et provocat urina-
m et cutis eius adusta ingreditur
in medicinis que curant scabiem / et quando
adurit cutis eius et miscetur cum
medicinis ut pice administratur in-
dificat ulcera sordida et dimi-
nuit carnem superfluam. C. Cz. ter-
reni ericii cutis que aduritur et
miscetur cum pice liquida et linitur
inde alopicia curat eam. C. Carnes
vero ipsius que desiccantur et bibuntur
cum secanabin sedant dolorem re-
num et conferunt ydrop. carnose et
paralisi et elefantie / et principio ydrop.
et abscindunt consumptum humiditatum
fluentium ad viscera / et desiccat
kas. C. Et par vero ipsius cum desic-
catur in sole etc. et datur in potu
confert ad omnia quibus confert caro eius.
C. habix caro terreni confert se lo
220 Kanabrith Kanabrath his
G. avis hec habet coronam quasi
super sit super caput eius ex plu-
mis eius cum coquitur cum aneb
adesibad confert dolori vesice / et quod
ille qui volet quod conferat ei
ad hoc bibat satis ex iure ipsius
et utatur cibo eius in tantum. C. D. cum
bibitur ius eius et ipsa comeditur
confert dolori vesice piscis stupefa-
221 Hrad .i. torpedo sive ciens
piscis stupefaciens. G.
hoc animal est marinum et est illud quod
inducit stuporem cum tangit
cum eo caput huius soda / aufert
dolorem suo tactu ego expertus sum
hoc in hiis ambobus / et non reperi
invenimentum et estimavi quod oporte-
bat me tangere caput huius so-
da cum pisce ipso vivente et sic
conferret sicut faciunt alie medicine
narcotice et feci sicut cogitavi
et inveni sicut dixi. G. D. qui ponitur
super caput huius soda antique
confert / et quando fit suppositorium cum
eo restringit anum egredientem
222 Thaleb .i. wlpes. Vulpes :f
G. oleum in quo decoquitur
wlpes confert in tantum dolori matricis
C. Et multi medicorum ponunt eam
viventem in vase cum oleo ad co-
quendum et quidam ponunt eam
mortuam / sed hoc oleum non est plus
resolutivum quam oleum in quo coquitur
ad habel / nam quando coquitur in
oleo est virtus eius resolutiva
in tantum. C. Et nos quandoque diximus
quod medicine que hoc faciunt atrahunt
ab interioribus corporis / et ideo cum
hiis cum ponuntur super magnos
dolores / sedant eos propter / nam cum dolor
eius propter humorem grossum visco-
sum adherentem et existentem
in profundo membri / non potest cu-
torum medicina trahere propter suam multi-
tudinem aut propter grossiciem et visco-
sitatem / aut propter frigiditatem
ipsius nimiam aut propter ventosi-
tatem inflativam que generatur
ab eis in vitate. C. Dico quod ille
qui operantur cum wlpibus ad hoc

ipsi faciebant olea que resolue-
bant multum et ipsi faciebant eti-
am balnea / in quibus eum ponebant
et iacebat ibi adeo quod oleum cooperie-
bat corpus eius totum et inbibebat
in fimo quod staret ibi multum et fa-
ceret moram longam ibi. Contin-
gebat ergo ex hoc quod oleum illud re-
solvebat illud quod erat in corpore
hepatis dolor materia ex repletione
magna / non est ergo mirum si hoc
medicamen confert eis in huiusmodi
/ nam humores qui descendunt
ad intestina corporis primo evacuantur
per resolutionem in loco ubi sunt et illi
qui sunt in intestinis resolvuntur etiam
sicut in principio de corpore istorum erat
salvum / et non erat in eo egritudo
aliqua gravativa sicut hiis humores
qui fecerunt egritudinem hanc propter ma-
lum regimen in dieta. Contingit et
postea item virtutem egritudo in medio
propter precedentem in sanitate. Paulus
dicit quod qui pulmo vulpis desiccatur
et potatur ex eo pondus ʒ.i. confert
asmati multum. :℞ Vermes :℞

923 Oaratin i. vermes vel lumbrici
terre .6. sunt vermes qui quan-
do foditur terra / ut aratur inveniuntur
/ qui ipsi teruntur et ponuntur super duos
nervos confractos immanente manifesto
profectu et qui dantur in potu cum rob sunt
medicina que provocat urinam. Et
qui teruntur cum aceto forti et ponuntur
super duos nervos incisos conglutinant
eos / et non est quod unquam dissolvantur
nisi post iii dies / et qui coquuntur in oleo
et distillantur ex eo in aurem
oppositam dentis dolentis / sedat
dolorem eius. Et qui teruntur cum tritico
forti et bibitur ex eis cum rob pro-
vocat urinam et frangunt lapidem
et curant yctericiam :℞ Yrundo ℞

924 Oaufat i. yrundo .6. multi fa-
ciunt cineres ex yrundinibus
combustis eorum et miscent cine-
rem illum cum melle et liniunt super
naucam / et omnia gutturis apta
et uvule / et multi sunt qui utuntur hoc
cinere in alcohol ad acuendum visum.
Et alii desiccant yrundines
et terunt et dant in potu cum uno
ex eis tantum totidem granis piperis
et dant in potu in hora qua sedat
dolor et dant similiter in cibo habentibus
egritudinem in vesica. De hys
dicit quod qui accipiunt pullos yrundi-
nis in augmento lune et scindunt quod
habent mater eius et scindunt et inve-
niunt in ventre eius .ii. lapides
unus quorum est unius coloris / et alius
habet colores diversos / qui si stringantur in
corio vituli / aut cervi antequam terram
tangant et suspendantur in brachio
aut collo epilentici confert ei / et multum
fecerunt hoc qui curati sunt curatione
perfecta. Et qui yrundo comedit
sicut avis que dicitur soffadas et fit
cool ex ea acuit visum / qui com-
buruntur et miscentur cineres earum
cum melle et fit inde cool / et sali-
untur et siccantur et fit inde pul-
vis et accipitur ex eo ʒ.i. cum aqua
confert squinancie et apostematibus gut-
turis et uvule / et similiter facit cinis
~~capitis cum melle~~ pullorum eius qui
aduruntur. Ignotus / cerebrum eius
quod miscetur cum melle et fit inde
cool in principio descendentis aque
ad oculum :℞ Cantarides.

925 Dherarie i. cantarides .6.
expertissima experientia non
modica in unguentis lepris et in
verrucis quod qui ponunt super eas
cum coto confert multum / aut cum
unguento auferunt eas unguine et fa-
ciunt eam cadere totam. Et can-
tarides ingrediuntur sepe in missione
unguentorum et aliorum que sunt ad scra-
biem et ad egritudinem cum qua ele-
vatur cutis et in medicinis que

sunt ad pros. vrinam Et quidam
accipiebant alas et pedes ipsarum
solum dentes cum hoc quod sunt ut
qui supersunt corpora ipsarum et eat
eis bezaar et alii dicebant quod
cum hinc vidi quod corpora ipsarum so
la iuuabant eos qui superstant
alas et pedes earum Ego vero ni
si omnia sunt .s. corpora cum pedi
bus et aliis et dedi. Ille autem que sunt
magis innatiue ex eis sunt ille que
reperiuntur in tritico. Et quarum ale sunt
linee citrine in latitudine pertransiens et
ipse qui pietis eas in olla terrea no
ua et claudis orificium olle cum
panno lineo super vas in quo sit
acetum feruens donec suffocentur
et moriantur. Et similiter oportet quod fiat
ex aceto quod dicitur yosestis qui volunt
eum reponere. Et similiter species alie
similes cantaridibus in figura et virtu
te. Et similiter viridis qui reperitur
super arborem pini. Virtus eius est
sicut virtus earum et similiter eius ad
hanc qui comburunt et miscentur
aquibusdam in medicinis putre
factiuis et medicinis conferentibus sca
biei et serpiginum cum qua elenchi
cantis Et que generantur et degunt
ex cantaridibus in frumento sunt
meliores et ydonee ad reponendum
Et oportet quod reponatur in vase terreo
non vitreato et ligetur pannus lineus
super os vasis deinde vertatur orifi
cium olle super vaporem aceti donec
moriantur cantarides omnes et post
hoc infundantur in lino et reponantur
Et meliores et fortiores operationis
sunt linee transuerse citrine et sunt
grosse et oblonge. operatio autem illarum
que sunt vnius coloris est debilis
Reponunt autem in tempore estatis canta
rides que dicuntur pitoraspa que po
nuntur super cribrum tribo et ponunt sic
super acetum etc. donec assantur pau
latim et reponuntur Et virtus quidem
cantaridarum est putrefactiua calo
rifica vlceratiua et ob hoc miscen
tur medicinis conuenientibus apos
tematibus cancrosis et que sunt ad scabiem
vlceratam et impetiginem malam
et qui ponunt in nasalibus pros. ay
Et estimant quidam quod qui miscentur
in aliquibus confectionibus ad ydropisim co
sunt propter virtutem earum fortem quod
sunt in pros. vrinam Et estima
uerunt quidam quod ale cantaridarum et pe
des earum sunt bezaar illis qui bi
berunt corpora earum Rana

426 Dhifdha .i. rana .6. Cinis
ranarum combustarum secundum quod dicitur
abscindit fluxum sanguinis qui
puluerizatur super locum et qui li
nitur cum eo mixto cum pice hu
mida super allopiciam aufert eam
Ad. rane que sunt in paludibus
qui coquuntur cum sale et oleo et ad
miscentur in cibo sunt bezaar ve
neni et lepre et ius earum quando eli
xantur est conferens apostematibus antiquis
que sunt in cordis qui proicitur super
ea Et qui comburuntur rane et pul
uerizatur cinis earum super locum vnde
fluit sanguis abscindit eum
Et miscetur cum pice humida et
linitur inde allopicia et confert Et
qui sanguis ranarum viridium ponitur
in loco pili palpebre euulsi et prohi
bet ortum eius et qui rana coquitur
in aqua et aceto et fit collutio dentium
cum elixatura illa confert dolori den
tium De medicinis et superfluitatibus
animalium Ostraca

427 Galienus ostracorum ex mari
que dicuntur bestracora non vsus
corporibus eorum nisi comburantur pro
ea propter ea que est testea duram ualde
sed quando aduruntur fit virtus eorum que
desiccat desiccatione forti et

virtus eorum frigida est que resoluit et ab
stergit / Et oportet quod trita forti cauterizentur
donec fiant sicut puluis / et hec est re
gualis cum meliori quarum substantia est te
strosa et petrosa / nam quando comburuntur
bene fiunt sicut arene communis si bene
fuerint cauterizate fiant sicut farina ¶
Cum ergo administrantur sola conferunt apostematibus
fraudulentibus et quando conficiuntur cum ace
to et melle et conferunt in maturando magis
apostematibus putridis ¶ Et testa caro
cochilud que dicitur ostree quando adu
runtur et administrantur in curatione ulcerum
putridorum in quibus non potest nasci
caro propter fluxum humorum antiquorum qui
fluunt in ulceribus in quibus fiunt
fistule et ¶ Carne conferunt in maturatio
ne maxime et pone cinerem eius tra
ca extimus postquam miscetur cum ad
ipe porci / et iungitur cum rebus que
faciunt nasci carnem in ulceribus si
cut medicina que dicitur vir et greci
nominant machoiam et facit hoc
propter eius adustionem et hec eadem virtus
reperitur in omnibus que habent corpora
testeosa propter quod aduruntur / nisi quod
est plus in illis que dicuntur ostrea
/ et primo in illis que dicuntur Cobros
que dicuntur purpura ¶ Et propter hanc causam
administrantur hii cineres cum unguentis
resolutiuis / et cum quibusdam adi
pibus et conferunt nam resoluunt ¶ Ad
eius adeps quanto est antiquior
est acutior et fortioris resolutionis
est et iste cinis habet virtutem abstersiuam
quia abstergit et albificat dentes
et non facit hoc propter abstersionem solum
¶ Et propter confricationem sue substantie sicut facit
et testa furni ¶ Et qui vult hiis
uti ad hoc / nonnumquam cremat eas
in sinum sed qui vult eas ponere in ulce
ribus malis fraudulentis oportet quod cremet
eas tritura forti / et hec de cinibus he
at hanc proprietatem administratur ad car /

nem que super crescit in ulceribus
¶ Et omnes iste teste quando aduruntur
et miscentur cum sale / fiunt medicina
que abstergit dentes abstersione
forti quousque desiccet gingiua
et confert ulceribus eius putridis et
aliis ulceribus ¶ Et ungule que
cooperiunt ostrea que dicuntur vaporaci
frigide quidem dicunt / quod bibuntur cum a
ceto minuunt duriciem splenis ¶ Et
quando ponuntur super prunas confert fumus
eorum suffocationi matricis et cum
hoc exhibit secundina que remansit
in matrice ¶ Et porcella marina
et est cochilud purpureum habet virtutem
desiccatiuam abstergit dentes di
minuit carnem superfluam et mundi
ficat ulcera et solidat ea et quando te
ste eius replentur sale et ponuntur
in vase fictili et aduruntur deinde te
runtur et abstergunt dentes et fiunt
conuenientes ad hoc et conferunt combusti
oni ignis quando puluerizantur super locum
¶ Et oportet quod dimittatur hec medi
cina in loco donec per se cadat / nam
quando locus consolidatus est cadit
per se et fit ¶ Calx ex hiis testis sicut
diximus supra ¶ Et dicunt / quod cum cale fiu
ree coquuntur cum oleo et fit linimen
tum cooperiunt capillos in loco
¶ Et ungule specierum et sunt coop
ercula quibus teguntur in foramine
suo fructus ungulis que deferuntur
ex india et quedam ex babilonia
et quedam ex iamene / et meliores earum
sunt que vergunt ad albedinem / ille
vero quarum color vergit ad nigredi
nem sunt minus bone et sunt omnes
odorifere quarum trahit aliquantulum
ad odorem castorei quando fiunt cum
aceto in potu attenuat splenem
et quando suffumigatur cum eis mulier pa
ciens suffocationem matricis confert

ei / et iste fumus excludit spinam. Et
quando fumigatur epilenticus excitat eum
/ et quando chilind spermatum quod est intus
ipsum sicut conchilium. Crebros adu-
iutorium facit ea que diximus de conchilio.
Cobiu / sed virtus eius est fortis ad
aures plus quam scolopendrium. Et qui ponitur
super carnem superfluam corrodit
eam et caro quando buscit scolopendrium et quod eius
est bona stomacho et mollit ventrem. Et
dixit sed amarchas et est species co-
chiliorum melior est illa que defertur
ex terra vitam et quando admiscetur facit hoc
quod facit scolopendrium et quando abluitur sicut
plumbum et administratur in medicinis
oculi confert dolori eius. Coagulum
228 Anfaha .i. Coagulum omne e-
est subtile et resolutivum et siccum
et propter hanc causam quod sunt coagulata huius
que dicemus dicto. Nam dixerunt qui-
dam medicorum quod dederunt in potu
ex coagulo leporis dissoluto cum
aceto et quod tulit epileptici et dixerunt quod confert
fluxui .ay. et resolvit sanguinem
et lac quod coagulatur in stomacho et non ex-
periencia scimus quod ita est non de
coagulo leporis solum / sed de co-
agulis omnibus aliorum animalium et
omnia coagulum leporis solum in
hoc est fortius et melius. Et di-
xerunt quidam quod coagulum leporis
confert emoptoicis sed non sum expertus
hoc neque vidi aliquem qui sit expertus
hoc neque videtur michi bonum ad-
ministrare in egritudine hac / quoniam
medicine confferentes huic egritu-
dini sunt medicine stiptice et ista
est medicina resolutiva acuta que
est contraria intencioni eius quod necessarium
est in emoptoica passione. Et
dixerunt quidam ex eis quod coagulum
equi quando sumitur in potu stringit flu-
ventris. Et vidi quosdam laudabiles
coagulum animalis dicti kobi et est

forti / et virtus eius est sicut virtus cas-
torei non autem vidi in hoc loco re-
memorandum sermonem quod scripserunt
antiqui de oppone et proprietate et virtu-
te coagulorum animalium et causa huius
est superfluitas longitudinis scrip-
ture iniqua non est nisi occupacio
cordis et propter nimietatem fit nobis
tedium et aufert nos ab eo quod promisimus
loqui in hoc loco. Et. coagulum e-
calefactivum / resolutivum / exsiccativum
et stipticum et confert omnibus fluxibus
et quando sumitur in potu dissolvit
sanguinem et lac quod coagulatur in stomacho
et vesica. Et coagulum leporis est
fortioris operationis / nam quando accipi-
untur ex eo in onolosac cum vino
confert morsibus venenosorum et flu-
xui antiquo qui fit ab ulceribus
intestinorum et fluxui humiditatum an-
tiquarum ex matrice et coagulacioni
sanguinis et sputo eius quod colligitur
in pectore. Et mulier facit sibi na-
stale ex eo cum butiro post men-
struacionem .ay. confert in pregnacione
et quando sumitur ex eo in potu prohibet
impregnacionem. Coagulum vero equi e-
convenit fluxui antiquo ventris
et ulceribus intestinorum. Coagulum
vero agni edi et vituli et alis da-
falacrifos et illius qui dicitur dorcas
et ydicis habent omnia hec virtutem si-
milem et confert omnia coagulato
lacti in stomacho et coagulum vituli ma-
rini quod fit nastale cum eo prohibet
impregnacionem. Et coagulum alio
dicti kobi habet virtutem similem vir-
tuti castorei et est bonum epilenti-
cis et suffocacione matricis ex-
periencia vero quare sciatur quod sit ut sic
coagulum kobi est quod accipiatur
et coagulum alicuius alterius alio
/ et preparetur et ponere super ipsum aquam et
dissolve ipsum in ea / et dimitte per

donec dissoluatur deinde pice ex aqua
illa in qua dissolutum est coagu
lum super coagulum kok / nam si
non fuerit verum coagulum koky dum
fuerit ita purum / quod non potest pasci vlterius
aut omne coagulum dissolutum co
agulatum et coagulata dissoluta co
agulabilia

Castoreum

429 Auicenna aliquid debedustri .i.
testiculi castorei .d. sunt
testiculi animalis quod dicitur castor et est
animal quod viuit extra aquam et in aqua
/ sed in aqua plus quia nutritur ex
pisciculis et cancris / et eligendi autem
sunt ex hiis gemini pendentes
ex vna radice intus habentes sicut
mel et ipsi sunt similes terre in col
ligatione sanguinis coagulati / et qui sunt in pel
liculis suis grauis odoris pung
nes facit separacionis / et qui separantur
in veniunt ibi diuise multe aqui
facile separantur debet ergo emundari
ab ipsis pelliculis et reponi in
medicinis. Adulteratur autem cum
amoniaco / aut gummi confecto cum
sanguine ipsius alio et ponitur ex
vesicis. Et castoreum confert inun
mento ~~non habet in se~~ maximo et
nocumentum non habet in se vllo modo
nisi calefacto calefactione forti .6.
Virtus eius prima est que calefacit
et desiccat / et secunda est que dissoluit
et tercia est que curat spasmum ex
repulcione et hec ideo quia euacuat
et purgat neruos ab eo quod in eis
continetur deorsum contra naturam et similiter
hanc viam confert pacientibus
tremorem. Et qui sumitur in potu
cum pipere et aqua mellis prouo
cat .m. et expellit fetum / Et cum
sumitur in potu cum aceto confert
habentibus inflacionem et intestinis
et stomacho / que est difficilis resolucio
nis et habentibus torsiones et singul
tum propter humores grossos aut
propter ventositatem inflatiua
et omnibus egrotantibus quibus confert
bibitum confert eciam extinctis in
vomitum cum oleo veteri / sed ad
subeth et ad obliuionem cum
fe oportet quod administretur cum oleo ro.
et fiat linitio super caput et qui po.
super pruinas et singultum eo confert
ad hoc. Et dixit in almaicum
quod ipsum est compatiens opio et est
contrarium ei. D. castoreum confert
morsibus venenosis et in ducit
sitim commonet sternutacionem. Et
qui bibunt ex eo aurum m. cum
sande .g. .i. cum pulegio .m. prouo
et expellit fetum et secundinam et datur
in potu cum aceto ad inflaciones
et singultum et ad medicinas
mortiferas / et proprie ad illam
que dicitur que dicitur absie / et
miscetur cum aceto et oleo ro.
et in ungitur inde caput aut
atrahitur odor eius per nares
et confert litargie quemque fit. Et
similiter quando fit singultus cum eo
/ aut quando sumitur in potu / aut fit
cum eo vnctio confert tremori
et chetano / et dolori neruorum et muscularum
et vtilitas virtus eius est calefaciua

430 Basoh .i. oua .6. illa Oua
que eligimus sunt oua gal
linarum non ergo oportet quod narremus
naturam aliorum ouorum quia natura eorum
est eadem cum natura illorum et qui quidem
ouum est frigidior pars quam corpus
temperatum ipsum namque infrigidat
in frigidacione temperata et desic
cat desiccatione sine mordicacione.
Et oportet quod administrentur ex eis
que sunt recencia / quia vetusta
non sunt bona. Albugo vo
ouorum administratur in dolore omnibus
in quibus est necessaria medicina que non
mordicet sicut sunt dolores

et apostemata ani et pectinis / et omnia vl-
cera fraudulenta mala / et miscetur
cum medicinis que abscindunt
sanguinem qui fluit a miringis
cerebri / et iste medicine que de-
siccant sine mordicatione. Et
cuchiara locata est una ex istis et a-
lie multe / et quando bibitur in eo
lana / et prohibet propter adustionem ignis
/ aut aque fluentis confert multum
et est bonum in emplastris / que po-
nuntur super frontem et facit ad-
herere pilos quorum ortus non est
directus in palpebris postquam
administratur ei medicina conveniens
ad hoc sicut olibanum et maxime
pingue ex eo quod non est antiquum
neque nimis siccum et inviscatum
eius in hoc est propter viscositatem
que est in ipso non propter [illegible] eius
Vincit humiditatem ipsam. Vitelli vero
ovorum sola est similis substantie albuminis
et propter hanc causam miscetur cum coctis
que non habent mordicationem aliquam
postquam fuerit elixatum aut assa-
tum differunt enim / assatum
enim desiccat superfluitates pau-
cas. Et nos estimamus quod ex his
que acquisivit ex hac virtute est
quod est a sua qualitate / et miscetur
similiter in emplastris que prohibent
apostemata sicut emplastrum quod fit ex mel-
liloto et confert stomacho / coctum vero o-
mnium administratur postquam miscetur
cum oleo ro. in curatione apostematum
que fiunt in mamillis et in palpe-
bris et in auribus quando apostema fit
ex percussione / aut aliqua alia
causa. Et utuntur eo etiam in mun-
dificatione membrorum interiorum sicut
sunt intestina et corde digitorum et
interiora corporis et pedum. Et si co-
quitur ovum sicut est in aceto
et comeditur sedat humores flu-
entes ad stomachum et ad intestina

et si miscetur cum eis aliquid ex medicinis
que conferunt ad fluxum ventris
et dolorem eius / et das in potu aut
coquis super ignem sine fumo sicut
est ignis carbonum et dederis in
primo in cibo / confert ei iuvamento
non pauco. Et meliores medicine
que admiscentur ei in hoc casu sunt
succus uve acerbe similiter ipsum et
succus et [illegible] / galla similiter et cor-
tex granatorum. Et si ipsum assatur ovum
aut coquitur aquis propter assationem
aut coctionem diversitatem non pau-
cam / et est conferens propter hoc multum et
hoc quod ipsum admiscetur cum medicinis
que desiccant humiditates postquam
elixantur / aut assantur frigitur
et miscetur similiter cum medicinis
conferentibus ad hoc quod est in pectore
et pulmone et est illud quod est semi-
coctum et utantur eo causa sue
nature et sue substantie ille / qui conqueri-
tur de asperitate gutturis / et cane
pulmonis / nam ovum adheret in
locis illis / et remanet ibi velut
emplastrum / et propter hanc eandem cau-
sam removet mordicationem stomachi et asperitatem
ventris / et stomachi et intestinorum et vesice.
Et ovum semicoctum sorbile est
magis nutritivum quam aliorum come-
stium. Et vitellum ovi elixati quando
miscetur cum croco / aut cum oleo
ro. confert pulsationi oculi et admis-
cetur ei melliloto et confert apostematibus
ani et apostemati emorroydarum. Et quando
frigitur cum sumach et galla strin-
git ventrem / et quando comeditur
solum facit hoc assatum. Et albu-
men vero eius quando distillatur in
aurem apostematum apostemata [illegible] fiat
et sedat dolorem eius et quando ponitur / et quando
ponitur super apostema oculi confert. Et quando
linitur super combustionem ignis non
sinit locum vesicari et quando linitur
cum eo facies prohibet ab ea solis
adustionem. Et quod conmiscetur cum

cum eo cibus / et pannus super frontem
prohibet cursum humorum ad oculum
/ et cum miscetur cum oleo ro(sarum) et vino
quod dicitur onomel et infunditur in eis la-
na et panni super oculum sedat apostemata ca-
lida eius / Et cum sorbentur ova commixta
mersin acidulis quod dicitur amolos et sor-
bentur tepidum eius / et confert ardori
vesice / et ulceribus renum et asperitati
pectoris / et expuentibus sanguinem
et catarro qui descendit in pectus
/ et cum sorbetur confert apostematibus a-
migdalarum / et cum instillatur modicum
ex albedine eius tepido in oculum
sedat dolorem eius **Sputum**

431 Busak i. sputum hominis stomachi
repletum cibo est valde
debilis virtutis / sputum vero ie-
iuni est forte / et est resolutivum
et abstersivum et curat umbilicum
in pueris cum linitur cum eo omni die
/ et cum masticatur frumentum et po-
nitur super apostemata corporum rusticorum ma-
turat et resolvit ea et similiter in cor-
poribus mollibus sufficit solum
aut cum masticatione panis et
confert sanguini qui fluit ad oculum
et abstergit maculas corporis et faciei
et lentigines et impetigines et pannum et
sanguinem mortuum subcute. Et
sputum quidem hominis est contrarium omnibus
animalibus habentibus venenum occidens
hominem / et ipsum occidit scorpionem

432 Haul i. urina. 6. **Urina**
Natura urine est calida acuta et e-
st in ea abstersio magna / et propter hanc
causam utuntur eo lavatores pannorum
lavantes cum ea pannos et auferunt
ab eis maculas et sordes et quod ex ani-
malibus est fortis caliditatis / caliditas
ipsius est fortior et maior et quod
ex eis est frigidius urina eius
est calida. Et urina hominis est de-
bilior omnibus aliis urinis preter
urinam porci castrati ipsa enim est
in debilitate sicut urina hominis
Urina vero verris est fortior omnibus

urina hominis Et urina est fortior
his et signum in hoc est acuitas
odoris eius / propter quod non potest transp
saporem ut potum / propterea quod me-
dici viderunt quod urina ultimum ab-
stergit curant cum ea ulcera putri-
da / et scabiem putridam et sordi-
dam et ulcera multe sordis Et
administrant eam similiter in ulceribus
testiculorum et circa loca illa cruti-
bus / et cum fuerit ultimum humida et in
ulceribus currentibus et abluunt cum ea ca-
put et mundificat furfures que sunt
in eo et lentigines faciei et curat im-
petiginem et serpiginem et curat saha-
phati capitis Et cum eam adminis-
trant necessitate coacti / non poten-
tes habere medicinam aliam in rusticis
curant consuetudines eorum et accipitur
pecia et ligatur super extremitatem / aut
super ulcera que generantur in manibus
eorum et ligatur in ea ligatione forti
et recipitur in fimo ut mergat as-
sidue super locum illum et non dis-
solvat eum donec curetur confert
eum et curat. Et medicina que
sumitur ex urina infantium et est
dicta chrisocolla eo quod artifices u-
tuntur ea ad aurum solidandum
est medicina ultimum mundificativa in
ulceribus fraudulentis et difficilis
curationis Et cum quis vult facere
medicinam hanc accipiat mortari-
um ex cupro et pistellum ex eodem
et recipiat puerum qui non dum pervenit
ad coitum / quod mingat in eo deinde
pistetur cum agitatione continua
in sole aut in domo calida ut dissol-
vatur extra eis in mortario illa propter ca-
liditatem solis / aut aeris / ampli-
or quantitas eius / namque magis
confert est enim in ipsa mundificativum
magnum in ulceribus que diximus
Et fex urine que residet in fundo
eius alba crassa similiter quod dicitur ast
hispile Et urina puerorum et est

viorum/ iam biberunt quidam in temporibus
provenientibus a corruptione aeris
et estimaverunt se propter hoc fuisse curatos
Et urina animalium miscetur
cum medicinis que fiunt ad dolorem
matricis et est conferens. Et urina
hominis que sumitur in potu ab illo
quem momordit serpens confert
et resistit medicinis mortiferis
ebibitis et confert principio ydropisis et que
infunduntur super morsum tyri marini
et scorpionis marini confert
Et urina hominis que miscetur
cum nitro et linitur super morsum canis
rabidi/ et super scabiem ulceratam
et super pruritum confert. Et urina
vetus est melior quam recens in ulceribus
humidis et sordidis et furfuribus
capitis et in petiginibus et serpiginibus et
scabiei et prohibet dilatationem ulcerum
serpentium in corpore/ et quando pessarizatur/
cum ea matrix/ prohibet
dilatari ulcera que sunt in ea et
prohibet cursum humiditatum auris
Et quando calefit in cortice granati
et distillatur in aurem expellit vermes
qui sunt in ea. Et urina infantium
que sumitur in potu confert asmati
et quando coquitur in vase eneo cum melle
abstergit albuginem que fit in oculo
propter incarnationem ulcerum que dicuntur
thahalos. Et etiam fit ex urina
puerorum que agitatur diu in mortario
ex ere cyprino et pistello eiusdem in
sole ca. gluten cum qua glutinatur
aurum Et sedimen urine velud fex
quod residet in fundo eius/ quando linitur
cum eo herisipila sedat eam Et quando
ponitur cum oleo alcanne et fit inde
nascale sedat dolorem ex suffocatione
matricis et miscetur cum mirra et
distillatur in aurem sedat dolorem eius
Et urina apri est sicut urina hominis
nisi quia proprietatem habet frangendi
lapidem facientis eum egredi cum urina
Urina vero ~~apri~~ capre quando bibitur
cum spica omni die in quantitate uncie
Canonis/ curat ydropisim carnosam
expellens humiditates eius per fluxum
ventris et per viam urine/ et quando
distillatur ex ea in aurem sedat dolorem
eius Et urina animalis quod dicitur linx
que urina dicitur pharangos id est quidam
quando mingunt statim petrificatur et fit
lapis/ et hoc est verum et dicitur lapis iste
ablacaron vel bacarapton qui quando
sumitur in potu cum aqua est conferens
stomacho et sedat dolorem eius et confert consumptionem
humiditatum ad stomachum. Urina vero a-
sini silvestris quod dicitur quando sumitur in potu curat
dolorem renum etc. Cutis G. i. f.
Geldalcheb i. cutis arietis
G. que accipitur recens sicut
excoriatur aries/ et ponitur super
locum percussionis/ lesionem in die
una et nocte/ aufert hoc quia maturat
et resolvit loca percussa/ que
sunt repleta sanguine/ sed gelud
alachiche i. corium vetus. G. so-
lee sotularium vetustorum que comburuntur
et cinis earum pulverizatur post
combustionem ignis et super apostema quod
fit in pedibus ~~ut toris de fiant~~
a strictura calciamentorum confert/ et quando
pulverizatur super excoriationem que fit
in pedibus ut toris desiccat et
solidat eam. Et dicit quidam
quod quando fit suffumigium cum eis fugiunt
scorpiones et animalia venenosa
fumo earum. G. id quod tradit a sotu-
laribus veteribus/ similiter quod dicit quidam
que comburuntur confert cotricombus
que fiunt propter calciamenta strictorum et hoc
propter naturam contrietatis habet. G. sed si fuerint
ibi apostemata post contricionem confert propter
quod non fuerint maturata apostemata confert eis
id quod est interius ex solea in fiori
sotularis que adurit quia desiccat. Nos enim iam possumus humectare
eiusdem dum eciam in quadam insula
super excitationem que accidebat propter frictionem
sine constrictione sotularis et
eo tulit et iste cinis curat etiam apostemata
que fiunt ex combustione ignis Et

excoriationes que fiunt in toxis :.

Sanguis porci c. i. p.

434 Dixit i. sanguis porci est ca-
lidus sicut sanguis hominis
Sed sanguis columbi administratur
a quibusdam pluribus medicorum in capite
quando fuit sissura in craneo nam
ponunt in loco illo sanguinem columbi
et si non inveniunt illum ponunt san-
guinem andee aut sanguinem cornicis Et qui-
dam instillant sanguinem columbi cum e-
st medio quando in eo fuit carsa i.
egritudo sanguinis et quidam extrahunt pennam
ex ala eius et exprimunt sanguinem qui est
in ea in oculum aut scindunt sub a-
la eius et accipiunt sanguinem qui egreditur
et imponunt ei et non faciunt hoc n-
isi illi qui nolunt occidere columbos
Et quando distillatur in oculum loco il-
lius sanguis columbi vel reo fecerit idem n
quid oportet quod distilletur columbi ca-
liditatem sanguinis nam iuvamen-
tum in hoc nihil non est nisi propter ca-
liditatem eius actualem non propter
aliquam virtutem que sit in eo nisi
propter illam virtutem cum transitu sue
qualitatis et manifestatur hoc ex eo quod
columbi vero est melius ad curandum
fissuram cranei quia columbi vero ad
hoc quod est temperate qualitatis habet quandam
stipticitatem Et sanguis capre
quidam medicorum sunt qui dant in
potu sanguinem capre et hircinum mix-
tum cum melle ydropicis Et quidam
assant hunc sanguinem et dant in potu
habentibus fluxum ventris et fluxum
instillaginis in quo est admixtus
sanguis Et estimo quod eius que
iuvat ad hoc est propter constrictionem terre
que est in eo et propter siccitate que
est admixta sue caliditati Sangu-
inis vero agni qui bibitur confert epilentie
Et dixit theofrastus quod sanguinis edi
confert epilentie Vidi episcopum quendam
qui erat discretus homo et verax
et bone memorie qui dixit mihi quod
fuerat ex partibus in duobus qui ex

spuebant sanguinem a pulmone usque a
palato sed propter apostemam aliquam ve-
ne Et dixit theofrastus quod sanguis
edi est magis iuvativus ad flu-
xum sanguinis alvus et oportet quod sic co-
agulatur et quod ex eo accipiatur lb.
i. in pondere et misceatur cum ace-
to forti tantum quantus est sanguis et
coquatur iii. bullitionibus aut plus
primo deinde dimidiatur in iii. partes
et detur in potu qualibet die pars i.
in ieiuno et maxime qui fuerint di-
stantes a locis in quibus sunt medicine
alie Sanguis urci et ursi
qui apponitur ea super apta maturat
ea cito Et sanguis porci se-
dat dolorem et curat ulcera que sunt
in auribus et confert ulceribus Et
sanguis agni et anseris et anatis i-
greditur in confectionibus antidotorum
et confert apertibus sanguinis gatti sanguinis et
Cuniculi et columbi Et debet acci-
pi ea et sit cum aliquo istorum
Cohol apertibus oculi et sanguinis qui est
in eo et obscuritati visus Et
sanguis columbi proprie abscindit fluxum
sanguinis narium qui fit a minuglis ce-
rebri sanguis urci et capre leporis
et cervi qui assatur et administratur
cum rebus propriis confert ulceribus inte-
stinorum et fluxui ventris antiquo
Et qui bibitur cum vino confert
veneno quod dicitur castoreo Leporis
vero sanguis qui linitur impetigo cu-
rat cum sumitur vel tinea vel cal-
vat eam Sanguis vero canis
quando sumitur in potu curat morsu
canis rabidi Sanguis vero ne-
moralis testudinis marine
qui bibitur cum vino et cum co-
agulo leporis et cimino confert
morsibus venenosis et confert
bibentibus ranunculos Sed san-
guis thauri qui fit emplastrum cum
eo et sanich mollificat et resolvit

aptā dūa ¶ Sanguis harbe qui
ponitur in radice capillorum cuius
corpus non sinit eos renasci Virtu-
tem facit sanguis rane vidis
¶ Sanguis menstruus qui iun-
gitur virga cum eo in hora coitus
podagram curat dolorem eius Cere
Dimac .i. cerebro .b. brum if
237 D cerebrum leporis protto sanus
qui liniuntur cum eo gingiue puerorum
que crescunt dentes eorum facit eos
facile nasci / et sine dolore et hoc est
notorium apud omnes / et administratio
eius est postquam decoquitur / et hoc
cerebrum non habet solum proprietatem
ymo et mel et oleum et butirum et alia
multa talia que habent virtutem
faciendi nasci dentes in infantibus
¶ Et dicit quidam quod cum cerebrum le-
poris comeditur confert tremori
membrorum ¶ Cerebrum cameli quod de-
siccatur et sumitur in potu cum
aceto confert epilenticis ¶ Et cerebrum gal-
line stringit sanguinem manantem a
cerebro et cerebrum anatis est conueniens
apostematibus que fiunt in ano / et iam
administrant quidam cerebella quorundam
animalium venenosorum ad illos
qui biberunt medicinam mortiferam
Ysopus humida
256 Hensferatab .i. ysopus hu-
mida .b. Virtus eius est ma-
turatiua et resolutiua Et est
pinguedo que est in lana et fit
in hunc modum Accipe lanam
succidam / lenem et mollem et
laua eam in aqua calida in sole ca-
lido et exprime totum quod est in ea ex
sorde et pone sorditiem illam in
vase habente orificium latum / et proice
super eam aquam infundens ab
alto cum impetu ut spumam fa-
ciat Deinde agita agitatione
forti / ut multam faciat spu-
mam Deinde collige spumam
illam super quam asperge aquam
marinam cum impetu / donec
spuma sedetur omnis et tunc collige
pinguedinem quam super natan-
tem vidis / et pone in vase treo
deinde proice in vas iterum aquam
illam et agita sicut fecisti prius
et proice spumam eius aquam ma-
rinam et dimitte sedari in spuma
et collige quod super aquam natat ex pin-
guedine et pone cum pinguedine
alia / et facias hoc quotiens quo-
tiens spumam fecit Deinde accipe
pinguedinem quam agitasti et mala-
xa ipsam manibus / et si aliquid in-
ueneris in eam sordem extrahe eam
aquam agitando ¶ Et facias
hoc totum donec videas ipsam
albam / et puram pinguedinem
sine admixtione alterius rei / et cum
feceris pone in vase treo / et sicut
hoc aut totum ut dixi fiat in so-
le calido ¶ Et quidam accipiunt con-
tnosum ex lana quod fit in hunc
modum et est albior alia quia ip-
si accipiunt lanam succidam sordidam
et lauant cum aqua calida et exprimunt
donec extrahatur sordem eius deinde
ponunt sordem illam super ignem
lenem in vase eneo et bulliunt leuiter
et colligunt postquam frigescit pinguedinem
que supernatat et lauant cum aqua
sicut diximus agitantes et col-
ligunt et ponunt in vase treo et super
infunditur aqua calida et cooperiunt vas
cum panno lini et ponunt in sole quo-
usque inspissetur inspissatione con-
ueniente et albescat ¶ Et quidam
mutant aquam eius in duobus diebus
semel Melior ex ysopo est illa que
non habet odorem acetosum et est
mollis quando tangitur sine asperitate
habet odorem lane succide Et qui di-
soluitur in concha munda non apparet
ibi aliqua grossicies sicut apparet
in adulterata dissoluta cum cera
et oleo aut sepo ¶ Et virtus huius

mediane est calefaciens / mollifica
tiua vlcerum induratorum et prope vl
cerum matricis / qui miscetur cum mel
liloto et butiro Et qui fit suppositorium
cum eo prouocat menstrua et expellit fetum
et secundinam / Et qui miscetur cum ea
adeps anatis confert vlceribus
aurium et virge et testiculorum et curat
vlcera loca illa et confert pruritui lacri
mali oculi et confricationi palpebrarum
et pilis cadentibus ab eis Et condi
ditur aut ysopus quia ponitur
in vase nouo / et ponitur super le
nem ignem et dimittitur donec
liquefiat pinguedo eius et fiat
cinis Est aut conueniens iste
cinis et collirium oculi qui bibitur ex eo
pondus .iij. onolosat confert mor
sibus venenosis et confert fluxum
ventris antiquo et vlceribus in
testinorum et abscindit fluxum
.m. et dissoluit san. coagulatum
in stomacho et vesica / Et qui sumitur in po
tu sicut diximus mundificat vlcera
pectoris et pulmonis / et qui miscetur
cum butiro et fit nasale cum eo
post mundificationem .m. prohibet in
pregnationem / et qui datur in potu
mulieri post partum facit eam ha
bilem ad impregnandum Stercus
231 Hebel .i. stercus .b. omne stercus
est ca. resolutum et attrac
tiuum et hoc secundum plus et minus stercus
canis comedentis ossa / et signum
in hoc est quod est album desiccat et
curatur cum eo squinancia / et aposte
ta gutturis et miscetur cum lacte
cum quo extincti sunt lapides aut
ferrum candens et datur in potu
aut fit clistere cum eo / et miscetur
cum medicinis resolutiuis apostema
et confert in [illegible] maximo Stercus
infantium comedentium a [illegible]
et lupinos aut carne gallinarum
elixatarum quod desiccatur curat squi
nanciam confert ei [illegible]

Et qui miscetur cum melle et linitur
cum eo guttur et palatum
et datur in potu stercus lupi confert
colice quod sumitur in potu aut
suspenditur super infirmum et iuxta
locum dolentem / Oportet aut quod e
ligatur ex eo al. quod est repertum
super spinas aut super plantam
aliam Et dixerunt quidam quod
oportebat quod ligaretur in corio
lupi / et suspenditur cum filo ex
lana que remansit ex animali
quod comedit lupus Ego vero po
sui ipsum in pixide argentea se
dat namque dolorem et preseruat ab eo
antequam accidat portanti ipsum Opor
tet aut quod antequam assumatur quod pur
getur corpus et adhibeantur
cibaria conueniens colice / donec
sumatur secum quod non eueniat deinde
assumatur Ego dedi ex eo in potu
in hora quietis et non sunt venit
dolor Stercus caprarum est ca. re
solutum confert apostematibus scrofularum
sicut sunt apostemata renum et dolorem ma
tricum et sciatice qui miscetur cum farina
ordei et fricatur cum aceto et ponitur
super locum maxime in corporibus
duris solidis sicut sunt corpora
rusticorum / et administratur in duri
cie splenis et ydropisi Et quod in
stercus .s. caprarum aduritur est sub
tilius et magis resolutum / et
curat alopiciam et scabiem et
vlcera mala / et omnem cutis [illegible]
que indiget medicina mundifi
catiua / absinthina / et cum miscetur
emplastris sicut est emplastrum quod fit
ad apostema sub auribus et testiculorum
et confert morsui vipere et aliis
morsibus venenosis Et da
ex eo in potu yctericis et curat
eos et sedat fluxum .m. Stercus

vero bonum collectum in vere est magis
mollificativum / nam virtus eius
quando comedunt herbam est
mollificativa multum sed quando
comedunt fenum virtus eius est
desiccativa / resolutiva / et est ad
hoc in eo virtus attractiva confert
punctioni apum et vesparum et
zambor. Et quando emplastratur cum eo
ventris ydropicorum confert in
iuvamento maximo et resolvet aquam
eius et attenuat ventrem / et quando
liniuntur cum eo membra apostemata
confert eis. Et stercus bovum come-
dencium orobum confert ydrop-
icis etiam et emplastratur cum eo apostemata rus-
ticorum / et quando comburitur cum aceto
confert apostematibus durus. Et stercus
pecudum constringit fluxus et calidum super-
fluitatem quando miscetur cum aceto et
linitur et confert combustioni ignis ita
quod consolidat ex condicione eius ma-
xime quando conficitur cum oleo ro-
sarum et ceria et ponitur super locum. Stercus
vero columbarum volatilium quando ad-
miscetur cum sinapi et nasturcio
et ponitur super membra frigida / quia calefacit
et maxime in egritudinibus antiquis
sicut podagra et emigranea et soda
et scotomia et dolor lateris et spatu-
larum / nam acuit eis alias dolorem
antiquum et dolor ventris et inclinarum
confert eis omnibus maxime de-
siccatum. Et stercus gallinarum
est minoris caloris quam stercus columbarum
et administratur ad suffocationem que
fit ex fungis quando miscetur cum aqua
et aceto et datur in potu et iuvat
forti iuvamento / nam facit evo-
mere. Et quando bibitur cum vino idest dolor
colice confert. Stercus stellionis
et adhaya et zerzir est siccum abs-
tersivum mundificativum / nisi quod stercus
zerzir est ~~fortius abstersivum~~ est de-
bilius quam stercus adhaya. Et

stercus stellionis curat impetiginem
et lentiginem faciei et aufert morpheam
/ sed stercus zerzir comedentis semen
orizeum solum / abstergit impetiginem
abstersione forti. Stercus vaccarum
pascentium / quando ponitur cum humiditate
sua recens super apostemata calida sedat ca-
lorem in fortitudine vulneris et stercus ponitur
super apostemata / et similiter eundem modum confert
sciatice iuvamento manifesto. Et quando
miscetur cum aceto resolvit scro-
phulas et apostemata dura. Et stercus bovum
ipse quando fit suffumigium cum eo confert
descensui matricis et egressui eius.
Et quando fit suffumigium cum eo / fugat
cimices et cinifes et culices / et quando
colligitur in olla nova cum vino et
bibitur vinum illud confert ydropicis
et lepre. Stercus caprarum maxime
silvestrium quando bibitur cum vino confert
ytericie / et quando bibitur cum speciebus
adhuc confert fontibus facit spica solvi
et similia provocat / et expellit fetum.
Et quando teritur siccum et miscetur cum
olibano et fit inde nastale confert
fluxui humiditatum antiquo ex
matrice. Et quando miscetur cum ace-
to confert fluxum sanguinis undecumque
fluat / et quando comburitur et miscetur
cum aceto et sermenabin et linitur
inde allopicia curat. Et quando fit
cum eo emplastrum cum sepo antiquo
confert podagre et quando coquitur cum aceto
aut vino et ponitur super morsus
venenosos et super formica et super
apostemata antiqua confert / et quando cauterizatur
cum eo confert sciatice et modus cau-
terizacionis cum ea est quod accipiatur
lana que tincta idest bibit et oleo bene
flamma frustum stercoris et pone in
lana et statim appone in loco /
medio inter pollicem et indicem
et tene tamdiu in loco donec se-
cias in scia impressionem / nam sta-
tim sedatur dolor eius et non amplius

h cauterizatio cutibus. ¶ Stercus vero
arietis quod fit emplastrum cum eo et
aceto mixto curat stirre et confert
verrucis ¶ Et quando miscetur cum cera
dissoluta in oleo ro. curat combus-
tionem ignis ¶ Et stercus apri quod
desiccatur et bibitur cum aqua et
vino confert spuentibus sanguinem apostemate
et aufert dolorem lateris antiquum ¶ Et quando
administratur cum aceto confert atra-
citatibus ¶ Et miscetur cum cera dis-
soluta cum oleo ro. curat contor-
siones membrorum ¶ Stercus azini et
equi combustum aut non combustum
mixtum cum aceto abscindit
fluxum sanguinis ¶ Et stercus azini co-
medentis fenum mixtum cum vino
et butiro confert puncture scorpionis
[illegible] ¶ Stercus vero
columbarum est calidius et magis
adurens aliis stercoribus omnibus
quod quando miscetur cum farina ordei
et aceto resolvit scrophulas
et frangit apostemata ¶ Et quando mis-
cetur cum melle et se. lini aufert
variolas et quando teritur cum oleo curat
combustionem ignis et stercus galline
facit hoc nisi quia est debilioris
operationis et est super convenientis
illi qui sumpserit fungos morti-
feros et huius colicam et quando sumitur
in potu cum olibano et aqua mel-
lis frangit lapides ¶ Et quando fit
cum eo suppositorium in [illegible] pro-
venientibus colo ¶ Stercus vero [illegible]
quod colligitur in estate tempore quo
ascendit stella que dicitur canicula
et desiccatur et datur in potu cum vino
et aqua stringit ventrem ¶ Stercus
alahadea quod fit emplastrum cum eo
in sua caliditate [illegible] herispilas
et apostemata et extenuat et conglutinat
¶ Et dicitur quod quando desiccatur et miscetur
cum melle et fit linitio cum eo

confert squinantie ¶ Et stercus stellionis
non differt ut clarificet multum
melius autem ex eo est illud quod
est album mitum et fertile fri-
gibile et leve sicut amilum et quando
miscetur cum aliquo liquore
tito dissolvitur et quando frangit odorem
ex eo velut acetositas suntis
acetositati fuenti ¶ Et quidam
vero adulterant ipsum cum stercore
turturis comedentis rizi nam
stercus eius est simile stercori stel-
lionis et miscetur amilo in thi-
molea et cribrant cum cribro
lato ut fiat cribratio sicut ver-
miculi et desiccant et vendunt
pro stercore stellionis Ungula et
super os

258 Hazir .i. pes
ses .i. ungule zeron .i. au-
gmentatos que sunt in cruribus
animalium maiorum ut equorum nec
.i. molares dentes. G. quidem
adurunt ungulas caprarum et
conficiunt cinerem earum cum aceto
forti et liniunt inde allopiciam
et confert et propter quod res est sicut di-
ximus Virtus huius cineris est virtus
que subtiliat humores grossos
quidam vero estimaverunt hoc accipi-
unt ungulas [illegible] azini et adurunt
et miscent cum ea epithima magna
et idem cinis resolvit scrophulas
quando conficitur cum oleo et quando fit pul-
vis ex ea est desiccativus et curat
ulcera que sunt in manibus et pe-
dibus propter frigus ¶ Et augmenta-
tiones que sunt in cruribus et
in [illegible] equorum quando teruntur et dantur
ex eis in aceto curant epilepsiam
¶ Et ungule caprarum quando adurantur
et miscentur cum aceto et fit inde
linitio super allopiciam curant [illegible]
secundum [illegible] dens elefantis

est styptica quando fit emplastrum cum
ea curat pandriciam. Dicunt
quidam quod molares dentes canis
rabidi qui momordit hominem
si accipiatur ex eis et ligetur in co-
rio et suspenditur in brachio pro-
hibet propter amorsu canis
rabiosi. Epar
459 Bedid i. epar. G. epar canis
rabiosi quando sumitur in cibo
curat morsum canis rabidi. Et
iam vidi quosdam qui comede-
runt ipsum et evaserunt. Verumtamen non
evaserunt contenti cum hoc solo me-
dicamine sed usi sunt enim hoc a-
liis medicinis in hoc a nobis ex-
pertis. Et dixit michi quidam
quod quidam comedit epar canis
rabidi stans contentus illo solo
et mortuus est. Epar capre aliqui-
dam assatur accipientes humidita-
tem venenosam emanantem ab
eo et faciunt cum ea coll obscuritati
visus. Et cum assatur et precipiunt
aperire oculos super ipsum et recipere
vaporem ipsius et similiter precipi-
unt quod comedat ab egro et es-
timaverunt quod confert ad hoc. Et dicit quod
qui comedit de epate manifestabit
in eo egritudinem suam et faciet
eum cadere. Et dicunt quod epar hirci
facit hanc eandem operationem. Sed epar
lupi posui sepe in medicinis que
sunt de epatorio et sunt convenientes
epati multum sed ego non sum ex-
pertus utrum propter admixtionem epatis
in medicina aucta sit virtus
medicinis comparata virtuti eius
sine operatione epatis. Quamvis virtus
utriusque sit magna in egritudinibus.
Et. Epar asini qui comedit confert
epilenticis et tamen sumitur ieiunio.
Et Epar capre quando assatur et colli-
gitur liquor emanans ab eo
et fit inde coll quod confert ad obscuri-
tatem visus. Et qui aperit homo
oculos suos super vaporem eius
dum assatur quousque senciat
vaporem pervenisse ad oculos co-
fert ei singulariter. Et cum comeditur
postquam fuit assatum facit hoc
idem. Dicitur autem quod qui comedit epar
magni hirci ab epate facit eum cade-
re et sic detegit egritudinem suam
maxime autem epar magni hirci.
Epar porci masculi cum desiccatur
et sumitur in potu confert morsibus
venenosis. Epar canis rabidi
similiter quod assatur assatum et comes-
tum ab illo quem momordit canis
rabidus prohibet enim ei timorem a-
quae i. ydrophobiam. Venes
460 Tute i. ren. Ve. Venes que
nes scinci G. ex piscibus
istis et sunt scinci quidam deferuntur ex
babilonia et quidam ex india et ex
eis sunt qui generantur in mari Rubro
et ex eis sunt qui inveniuntur in regio-
nibus ledie et in regionibus morsion
et sunt species stellionis aquatici.
Et ipsi quidem desiccantur in tempore
autumpni et dicunt quod qui sumitur in potu
ex eo quod est iuxta renes scinci
incitat fortiter libidinem et qui bi-
biterit de cocto lenonum cum melle
aut semine lactuce cum aqua se-
dat libidinem illam et hec medicina
ingreditur in confectionibus ad ex-
citandum desiderium coitus. Et al-
kanzi si bibitur ex renibus ipsius solis
istius piscis facit nimiam erec-
tionem nimiam longe a dosi quod oportet oporteat
fieri medicina. Verumtamen qui mi-
scetur cum medicinis aliis in eis fit
virtus eius. Mescha et rasis ca-
lidus est auget sperma et libidinem.
Et melior ex hoc pisce est ille
qui est maior et pinguior et accipitur
in vere et alii administratur in me.

que sunt ad egritudines siccas unorum
991 Leben .i. lac rube lac z confert
.i. caseus z edb .i. butirum serum
.i. mantega. b. lac melius est
sanum naturale non habens in fectione
alicuius alterius humoris aut sic
quod non vincit aliqua qualitas
z est clarum in quo non est tribulencia
aliqua neque acuitas in sapore
ut odore neque acetositas neque
salsedo ymo est in eo dulcedo pau/
ca z est odor eius bonus / z lac
quidem quod est huiusmodi illud quod generatur
ex sanguine sano et spirituo ab omni
malitia z sanius lac est mulieris
maxime cuius corpus est sanum non
antique / sed iuvenis pulcre pul/
cre corpus ~~est sanum non antique~~
z annus non latum habens sed me
diocriter artum / temperate quomodo / non
multum se supponet cuius menstruum
est bonum generatum bonorum humorum
Et post lac mulieris est lac quorum natura
non est elongata a natura hominis
/ sed est prope naturam eius Et odor quorum
carnium significat super bonitatem lactis
z sanguinis eius z super ipsorum sani/
tatem z super elongationem aut ap/
propinquationem nature hominis quoniam ani/
malium quedam sunt quorum carnes sunt fetide
sicut carnes canis et lupi et le
onis z ursi / z quedam sunt quorum car
nes sunt boni odoris / sicut car
nes porcorum z perdicum z caprarum et
boum z equorum z asinorum dome
sticorum z silvestrium z dampnulorum
z eorum que sunt circa istorum quorum
carnes comedunt quoniam plures ho
mines. Et natura namque corporis est propin
qua nature hominis / z propter hanc causam
administratur lac caprarum z aliorum
animalium similium ut boum z asinorum
z fit caseus ex eis preter quam ex lac
te asine propterea quod est aquosum subtile

non habens grossiciem in se Et lac vo
vaccarum est grossius z lac caprarum
est medium inter utrumque Et lac quidem
est velocis alterationis cum tangi
tur a calore aeris aut frigore et propter hanc cau
sam precipitur quod sugatur ex mamilla ne
alteret ipsum aer z ipsum tost Et catar
rum acutum z mundificat membra a
chimis suis malis propter suam ab
sessionem z adheret membris z prohibet
ab eis acuitates humorum ne per
veniant ad ea quemadmodum al
bume ovi z terra lota z similia
horum ex medicinis que membris
adherent z sedant mordicationem
humorum malorum Et propter hanc
causam confert [illegible] ulcera in pectore
z pulmone z confert ab [illegible] z fit
propter catarros acutos Et fortasse
possumus ipsum super palpebras
supponi / z quod miscetur cum eo oli
eo / z cum albuginis ovi z possimus
super palpebras apostemas curat cas
z fit clistere cum eo adulcata que
sunt in matrice / aut cum eo solo
aut admixto cum aliquibus me
dicamentibus eis Et confert ul
ceribus ani / que sunt ab ulceribus
acutis mordicativis z venien
tibus ad locum illum / z propter hanc
causam confert emoroydibus z ulceribus
in testiculorum z ulceribus vesice cum eo in ca
apostemate z ulcere ad que veniunt humo
res mordicatiui Et quando miscetur
aliqua medicina sedancia cum eo
sicut est cinis qui accipitur in for
nacibus in quibus purgatur confert
ulceribus Et canceris z sedat dol
orem Et cum fit collucio oris cum
eo z gargarisma confert ulceribus
oris cancrosis z apostematibus duarum a
migdalarum z uvule z sedat dolorem
Et multi medicorum dant ipsum
in potu illis qui ~~de~~ super sunt

aliquas ex medicinis mortiferis
sicut sunt cancri· decoctiones et similia. Et lac
acetosum / et est mac. Ego admi
stravi alii in plagis rusticorum et
glutinavi eas cum eo et ponebam
super vulnus aliquid ex foliis et cura
bantur. Et lac quidem est compositum
ex iiii· substanciis· s· caseata buti
rosa et aquosa. Et qui tu cog
noscis has substancias et separas unam ab
alia tunc medicinus invenis quod unaqua
queque ipsarum habet operationem propriam
in via nutrimenti et medicine et
propter victoriam pinguedinis super
lac vaccarum accipitur ab eo recoc
ta. Butirum vero accipitur ex lac
te vaccarum et ovium et butirum dissolvitur
et maturat et propter hanc causam administra
tur in apostematibus que sunt sub au
re / quia volumus ea mollificare
et maturare cito / et opus eius in
corporibus mollium carnium est for
tior et est magis maturativum in eis
in corporibus vero duris est debili
oris operationis et linimentum cum eo a
postematum et furunculorum que sunt in corpore
infantium et mulierum solvit et maturat ea
Et multi curant cum eo tumores
gingivarum / et nos administramus
ipsum propter hoc in gingivis infantium
linientes eas cum eo / quia volumus
quod dentes eorum cito oriantur et sin
dolore et confert aliis apostematibus oris et
miscetur cum medicinis ex quibus
sunt emplastra ad apostemata lumborum
et membrorum aliorum. Et qui sumit
ex eo mixto cum melle confert
iuvamentum magnum spuentibus
sanguinem et habentibus pleuresim et
apostema in pulmone / et qui sumit
butirum solum sine melle est ma
turativum plus / sed ad extrahendum
saniem est debilioris operationis
Et qui comedit mixtum cum
melle ~~est maturativum~~ et amigd

amaris est fortioris operationis in
extractione et mundificatione et de
bilioris in maturatione. Aqua autem
lactis lavat et mundificat ulcera
et purgat ab eis superfluitates
eorum qui bibit autem cum ea fit clisteri
et facit hoc sine mordicatione et la
vat ulcera saniosa et curat ea
Et quidam miscent cum hac aqua me
dicinas que sunt ad descensum aque
ad oculum / et similiter ad mundificandum
impetiginem et curat apostemata ocu
li et sanies que venit ad oculum quando miscetur
cum ea medicine que conveniunt ad
hoc. Et in lacte nigro est casei
tas / quia administratur adhuc membris
in tionibus / et sedat acuitatem sanguinis
et humorum malorum et sedat fluxum
ventris et abscindit fluxum humorum
sanguinolentorum viscosorum / et preparatio
eius est ad hoc / quod accipiatur ex
lapidibus littoreis plena manus et
mundificentur bene ab omni sorde et
ponantur in igne donec calefiant / a
quo extracti extinguantur in lacte
aut coquatur lac donec minuatur
aqueitas eius et plus sue quantitatis
deinde aufertur ab igne et admi
stratur. Nos autem consuevimus hoc
facere cum ferro rotundo mundo
et invenimus ipsum melius lapidibus
propter stipticitatem aliquam que est in ferro
et quanto fuerit stipticius erit
melioris operationis. Et caseum
est lac coagulatum et fit caseus
et non omne lac recipit coagulationem
et castitatem / nam illud lac coagula
tur in quo sit grossicies / tale quidem
est facilis coagulationis et separatur
facile ab aqueitate fit caseus
Et substancia butirosa in lacte vac
carum est plus et quod coagulatur lac
absque quod assatur ut auferatur ab eo

butirum fit caseus pinguis. Et quando
caseus vetustatur fit mordens et
siccus hoc sapore et odore ipsius. Ergo
assuevi administrare ipsum cum deco
ctione cruris porci salsi facta co
ctione vngosa super locum iuncturarum
cum doluerint et scissuras fiunt ut fiant lo
cus ipse et exivit ab eo virulencia
et aquositas multa et alleviatus est
dolor et contulit magnifice et expertus
est hoc etiam ab aliquibus me et inveni
hoc idem. Sed caseus recens est sine
virtute a caseo veteri et ego iam po
sui eum super vulnera putrida cum
foliis acetose sicut vince aut lac
tuce aut sidre aut dulb et est pla
tanus. Sed lac omne bonum chimi
est et multum nutrimentum mollit
ventrem et agit stomachum et quando sumitur in potu
est bezear medicinis mortiferis
et expellit fetum mortuum. Sed ca
seus recens sine sale quando comeditur
est nutritivus et bonus stomacho et bone
saporis facile transitionis ad melius
auget in carne et impinguat et mol
lit ventrem mollitione temperata. quando
coquitur et exprimitur aut assatur
stringit ventrem. Et quando fit emplastrum
cum eo recenti super oculum confert a
postematibus eius calidis et liuori qui fit sub
oculo. Sed caseus recens salsus est
minoris nutrimenti quam recens sine sa
le et est malus stomacho et intestinis et
non impinguat ymo macrescit
et inducit ardorem in stomacho qui fit
ex lacte vaccino. Sed caseus vetus
stringit ventrem et aqua casei mollit
ventrem et aqua casei nutrit catulos
multum. Et id quod dicitur atatti et est ca
seus qui fit ex lacte aquarum ut
caprarum est multum pinguior et
nutritivus multum et est simile in suo
nutrimento caseo vaccino et quidam
nominant eum ferem. Butirum
vero melius est ex pinguiori

lacte sicut ex lacte ovis et capre
et vacce. Et modus faciendi
butirum est quod agitetur lac in vase
donec separetur ab eo butirum et
virtus butiri est mollificativa
unctuosa et propter hanc causam quando sumitur
de eo in potu nimis laxat ven
trem. Et quando caremus oleo possumus
ponere ipsum loco olei in mixtione eius
ad medicinas mortiferas. Et quando
butirum miscetur cum melle et linitur
cum eo gingiva pueri facit na
sci dentes eius facile et sine dolore
confert contra mordicationem gingivarum
que accidit ei tempore illo et confert
culla et butirum nutrit corpus et in
pinguat et non sumit et accidere ha
las. Et quando ex eo quod non est putredi
nem vetus fit clistere confert apo
stematibus calidis et duris que fiunt in ma
trice et ulceribus in testiculorum et ap
miscetur in medicinis capitis
et confert in medicinis que fiunt ad
extremitates neruorum et panniculorum ce
rebri et vesice et replet ulcera et
mundificat ea et generat in eis car
nem. Et quando ponitur super morsum
tyri confert. Non vero sine re
centis ex eo ponitur in cibis pro oleo
et in aliis pro adipe. Fumus vero bu
tiri colligitur hoc modo. accipe lu
cernam novam et pone in ea butirum
et intende in eo licinium et coopi
eum cooperculo habente culmen et in
culmen fit foramen et dimitte
comburere et quando explebitur butirum
pone aliud et post abrade fumum
et cooperculo cum pluma et ad
ministratur in medicinis oculorum.
Nam iste fumus desiccat cum
stipticitate manifesta et absum
dit cursum commixtum ab oculo
et replet ulcera eius cito. Caro

L

ihame alfahi i. carnes tyri
Caro tyri. 6. Caro tyri

calefacit
et desiccat

cale facit et desiccat et resolvit desic-
catione et resolutione forti mortifi-
catione que fuit condita cum oleo et sale et
aneto et porris et aqua quantitate
nota et videtur quod ex virtutibus istarum
carnium virtus mirabilis proveniens
usque ad cutem expellens inde
superfluitates que sunt in corpore
hoc generatur in cute illorum qui
comedunt has carnes in quorum
corporibus sunt humores mali
ab humoribus illis generate exeun-
tibus cutem sunt res scaminis et hec
fit asperitate ipsarum. ¶ Nam iste
carnes adherent humoribus et ad-
ducunt eos ad cutem quod ex eis
est quasi cum tremum ex quibus generan-
tur scabies et egritudo cum qua
elevatur cutis. ¶ Etiam visitatur
experientia quod tyrus / cum ponitur
in vino et bibunt ex eo leprosi i-
grossatur cutis corporum tota / de-
inde cadit sicut cadunt teste
animalium ostracorum et remanet eis
post hoc caro mollis / sicut ca-
ro que remanet in ostracis et
cancris / cum cadit testa eorum //
Et qui bibit leprosus ex tyriaca
que fit ex carnibus tyri cum
assiduatione / aut linit corpus
eius cum ea confert ei valde ¶
D. Caro tyri cum coquitur et come-
ditur acuit visum et est conveni-
ens doloribus nervorum et prohibet scrophu-
las augmentari et oportet quod excorietur
et auferatur caput eius et cau-
da ¶ Et iam aut voluit quod abscin-
datur de extremitatibus corporis eius quan-
titas certa / erraverunt / residuum vero
accipiatur et lavetur et coquatur in
oleo et ruta et sale / et aneto ¶ Et
dicunt quidam quod qui comederit
carnes istas / generat multos pe-
diculos / et hoc non est verum Et dicunt

quod qui utitur carnibus istis augetur
vita eius ¶ Et dicunt quod sal car-
nium tyri facit operationem ipsius
carnis / nisi quia est debilior
carne ¶ Accipitur ergo tyrus et
ponitur in vase terreo vitreato
et ponitur ibi sal et sicut terre de
quolibet .i. ℥ .f. ℨ .ix. mellis et ob-
turatur os vasis et assatur in
furno donec inflammatur sal / et
post hoc teritur et reponitur Et
fortassis miscetur cum eis spica
aut pium malabaster ad aroti-
zandum vaporem eius ffel : P
443 Amarat .i. fel. G. Melior ex
eo est cuius color est naturalis et
est colera prima. Nam viridis est
ex admixtione humiditatis aquo-
se et nigre ex ea / aut ea que est
altius color / est propter aliam causam / non
ergo oportet quod admisceretur illa / que est
propter sua ad alium colorem et mutata et con-
versa a sua qualitate ¶ Et fel quidem
masculi est fortius felle femine
aut castrati / et fel thauri est
fortius omnium quadrupedum et post
ipsum est fel versi / et post ipsum est fel
ovis / et fel gruis omnibus est fortius
et siccius felle porci ¶ Omnia fella
omnium animalium amara / et omnia ca-
lida mordicativa sicca et quedam
ex eis faciunt mordicationem for-
tem / et quedam debilem Et fel
galli et dorce .i. perdicis et gre-
dicitur plus in mediocrius et fel
austorum et milvi sunt multum
mordicativa et corrodunt car-
nem / et hoc faciunt nam calor eorum
vincit aviditate et fortassis
admixtione / quia colera eorum
est acuta / quare aperit orificia ve-
narum que sunt in ano cum mordi-
catione et ardore doloroso quare
non oportet quod appropinques eis ca//
Ιlesias

Et secundum quod diximus, oportet quod considerentur diversitates fellium ad invicem et aspicere unumquodque ex eis cum convenit ex corporibus quando volueris aliquid ex eis administrare. Et dicit quidam quod fel gazelli confert obscuritati visus, et fel galli et perdicis similiter. Et dicit quidam quod fel porci, cum imponitur ulceribus aurium, confert eis, et si indiges fortiori eo, administratur fel hyrci, et fel ursi, et fel ovis, et fel thauri, quoniam quodlibet istorum secundum acuitatem quam indiget ad curationem ulcerum istorum. Et ex medicis sunt qui ponunt fel thauri super emorroydas, qui volunt aperire orificia venarum que sunt in eis, et fortasse perveniunt in aperiendo propter acuitatem eius et fortitudinem sine mordicatione, et propter hoc non oportet quod fiat huiusmodi curatio nisi cum timore et cautela et consideratione corporum in quibus administratur et fortitudo acuitatis medicine. Et omnia fella ingrediuntur in speciebus aliquibus in curatione oculorum. Et administres quodcumque in venis cum aqua feniculi et melle et fit cohol cum eo acuit visum et abstergit oculum.

Ad conservandum fel reponitur sic. Accipe fel recens et liga os eius et submerge in aquam fluentem et tene ibi spacio temporis quo possis numerare tribus numerationibus et extrahe ab aqua et desicca in umbra in loco privato ab humiditate. Et fel quod tu vis specialiter administrare in medicinis oculi sic serva: liga os eius cum filo lineo dum est recens et pone in vase vitreo in quo tu posuisti mel et liga vitrum in orificio vasis et cooperi et repone. Et omnia fella sunt acuta calefacientia, verum diversificantur ab invicem in fortitudine et debilitate. Et fel piscis masculi qui dicitur sarchis id est scopinus et alterius qui dicitur calonomos et testitudinis marine et hoahecha clandi et bachad et galli et capre silvestris sunt omnia magne virtutis. Sunt enim utilia nimium ad aquam descendentem ad oculum et adustionem corporum que dicuntur galines et adustionem dicti harumar et ad obscuritatem visus et asperitatem palpebrarum. Et fel quidem thauri est fortius felle ovis et hyrci et ursi et porci. Et omnia commovent fluxum ventris et precipue infantibus cum supponuntur ano. Et similiter si lana involvatur in eis et ligetur super umbilicum infantis. Et fel thauri cum miscetur cum melle et linitur inde squinancia confert et curat ulcera oris et vulve et meliorat cycatrices corporum. Et cum miscetur cum lacte caprino aut muliebri et distillatur in aurem a qua emanat sanies curat eam. Et cum miscetur cum succo porri confert tinnitui aurium et ingreditur in confectionibus unguentorum que prohibent herisipilam et corporum que sunt ad morsus venenosos. Et est bonum ulceribus fraudulentis cum miscetur cum melle. Et fel galli et colli matricis et testiculorum et virge et cum miscetur cum nitro et chimolea curat scabiem ulceratam et furfures capitis cum lavatur inde caput curatione perfecta. Et fel ovis et ursi conveniunt in omnibus in quibus convenit fel thauri nisi quia sunt debilioris operationis. Et fel ursi quidem cum fit ex eo lohoc confert epilentie et fel testudinis confert squinancie et ulceribus fraudulentis confert

in ore in sanando. Et qui ponitur
in naribus epi. confert et aperit
opilaciones narium. Et fel capre
silvestris curat obscuritatem visus
sue, et quidem hoc facit fel hyr-
cinum et aufert carnem superfluam.
Et quando linitur cum eo lepus elefa-
ciam confert ei et fel porci ad-
ministratur in ulceribus aurium et
ad omnia que diximus de ulcerum
spetiebus. Medulla ossium

Mocalhadath i. medulla ossium
M. G. Virtus medulle est que
resolvit et mollificat duricies
et petrificationes nervorum et lacertorum
et humores qui sunt in corpore.
Et illa que est melior per experien-
tiam est medulla ossium cervi
et post ipsam medulla vituli. Et
ossium magnorum et hyrcorum
magnorum sunt magis adure-
tes et magis acute et magis
desiccative. Sed propter hanc causam non
sunt potentes resolvere duricies
petrificatas. Et ex medulla
vituli fit medicina composita que
est mollificativa, et supponitur
in egritudinibus matricis, et fit similiter
cum ea emplastrum extrinsecus in egritudinibus
matricis, quoniam virtus eius est quod
mollificat. Et reperitur ergo in ossibus
medulla, que vere est medulla,
et reperitur medulla alia i. spinalis
et est nucha que est durior et siccior
aliis omnibus que accipiuntur ex os-
sibus, et habet ex mollificatione et vir-
tuositate plus quam omnes quas eligat
nucha, prope ne faciat putrescere
medullas, aliis volo dicere me-
dullas ossium. Et propter hanc causam
oportet quod accipiatur adeps. Deinde
desiccetur in testa que non habeat
humiditatem cum sol calefaciat,
ne si eveniet invidia propter corruptionem

acquirit ab eis saporem, et fiet
sensus eius acutior et advenientior,
et reponatur in domo nova. Et ne pu-
trescat habeat fenestras aptas ut
possit ventus ingredi die et
nocte. Et G. Medullarum ossium
cervi est fortior omnibus, et post eam est
medulla vituli, et post medulla
thauri, et post caprina et post arieti-
na. Et tempus autem collectionis me-
dullarum est in fine estatis, quia
in aliis temporibus in veris est eis fri-
giditas sanguinis que congelatur in lo-
co cum medulla. Et non nocuit
his nisi ille qui assueverit frangere
ossa et extrahere medullas. Et dico
medullarum species sunt mollificati-
ve, resolutive, sedative, replet-
ive. Et medulla cervi qua inun-
gitur corpus cum ea prohibet nocu-
mentum animalium venenosorum, et
medulla reponitur in hunc modum:
dissolvitur sicut adeps, et ponatur super
eam aqua et mundificatur ab os-
sibus que sunt in ea et colatur cum
panno lini et lavatur et mundificatur
ab aqua. Deinde ponitur in olla
et ponitur olla illa in aliam ollam
in qua est aqua et colligitur quod
apparet ex sorde in ea cum pluma.
Deinde colatur in vase
et dimittitur ibi donec fiat rubea.
Deinde accipitur quod est de super ex
puro eius, et quod est in fundo eius
ex impuro abicitur et purum reponitur
in vase novo. Et si vos vis ea-
dem reponere ipsam sicut dominus
reponit adipem galline et anseris
et similia in ista mollificat namque
duricies corporis. Pinguedo et adeps

Menim vel chaam i. pinguedo
M. do et adeps. G. quando animal est
humidum generatur in eo pinguedo
sicut porcus, et quando fit sicum
generatur in eo adeps sicut thau-
rus, capra et alia que huius-

coriua. Et virtus adipis et pingue-
dinis est virtus que calefacit
et humectat; qui sunt recentes
quam vero veteres sunt, sunt calidiores
et subtiliores et magis resolutive.
Diversificantur autem species adipis
in plus et minus, secundum diversitatem
animalium. Pinguedo porci compara-
ta ad id quod facit in corpore est humi-
dior et non calefacit sicut oleum,
sed mollificat et maturat plus quam
oleum; et caliditas que est in pingue-
dine porci pinguis est sicut caliditas
corporis hominis. Et adeps thauri
est calidior et siccior pinguedine
porci; et est calidior masculi quam
femine; et castrati est similis femine,
et lactantium est plus humiditatis
quam adulti. Et adeps vituli est
minus calidus quam adeps leonis; et
sic adeps leonis est plus reso-
lutivus et calidior et subtilior adipe
omnium quadrupedum. Et propter hanc causam
est magis mundificativa medicina in
apostematibus antiquis duris et in noda-
tionibus durorum et vomicis et glan-
dulis duris petrificatis. Pingue-
do vero porci in posse est quod faci-
at aliquid ex istis operibus. Sed
adeps thauri et capre elongan-
tur a pinguedine porci; magis
tamen calefaciunt et desiccant plus
ea; et sic sunt ambo debiliores adi-
pe leonis in hoc; sunt ergo me-
dii inter illos duos; et propter hoc miscentur
aliis in medicinis que maturant aposte-
mata sicut est basilicon quod fit ex
adipe et rasina pini et cera et oleo.
Et si adeps qui imponitur fuerit
thauri, aut vituli, aut capre,
aut porci, fit maturativum pro-
vocativum saniei et maturativum. Cum
si fuerit porci erit in corporibus in-
fantium et mulierum magis con-
veniens et propinquius quorum corpora

sunt tenera. Et si fiat cum adipe
thauri erit magis conveniens
rusticis et omnibus quorum cutis est
spissa dura; et adeps caprarum quando cum
eo fit clistere in ulceribus mordica-
tionibus in recto intestino et in co-
lon est conveniens plus quam
si fiat cum pinguedine porci,
et hoc non propterea quod sit calidior, ymo
magis sedativus acuitatis. Et
propter hanc tamen simul propterea quia nam pinguedo
porci est magis calefactiva et
magis sedativa mordicationum
quam adeps caprarum; et propter hoc miscetur
in medicinis que conferunt ulce-
ribus. Et facit hoc idem adeps ca-
prinus, quoniam velociter coagulatur
propter complexionem sue sicce. Pinguedo
vero porci fluit et liquefit et
lubricat faciliter sicut oleum; et propter hanc
causam facimus cum ea clistere propterea
quod in intestinis fuerit aliquis ar-
dor aut tenasmon et volumus
sedare ardorem illum cum adipe
et confert propter subtilitatem; et est magis
conveniens quam res nociva fuit
profunda in membro, quia res sub-
tilis penetrativa in ... membri.
Et propter hanc et eandem causam adeps
anatis est de magis sedativis
adipibus aliis mordicationum
existentium in profundo membrorum
et hoc plus etiam quam pingue-
do porci. Et adeps gallorum et
gallinarum est medius inter hos.
Et dixit Galienus in .i.ii. de ingenio sanitatis:
pinguedo gallinarum et anatis
est subtilior aliis adipibus
omnibus et magis penetrat in profundum
corporis. Capitulum. Virtus omnium adipum
est calefactiva, et adeps thauri
est stipticus stipticitate parva et sic
est adeps vaccarum et vitulorum et
caprarum et hyrcorum; est similis adeps
ursi in virtute sua, et dicunt quidam

quod si quis unxerit eo corpus suum
non timebit malorum hominum insul-
tum. Et adeps elefantis et cui-
/quo linitur corpus vino ipsorum re-
pellit ab eo venenosa/ et adeps
talpinus est stipticior omni alio
adipe/ et propter hoc sanantur ex eo ulcera
intestinorum quando fit cum eo clistere
cum samich et surfure. Et iam li-
quefit et miscetur cum aqua ordei
/et fit clistere/ et fit ius cum eo et sor-
betur ab eo/ quibus ulcera sunt
in pulmone et iuvatur eo ille
qui bibit cantarides. Et adeps
hyrci est plus resolutivus illo
quod miscetur cum stercore talpino
et foco/ et ponitur cum lana succida
super podagram confert. Adeps vero
anatis est similis virtutis eius
super dictis. Adeps vero porcinus
convenit dolori matricis et ani et
adustionibus ignis/ antiquus vero
ex eo super que prius sunt longo
tempore/ calefacit et mollificat.
Et quando abluitur cum vino confert
plesi/ et quando conficitur cum cinere aut
cum calce confert apostematibus et vulneribus
Asini vero adeps secundum quod dicitur inducit
cicatricibus turpibus colorem similem
colori corporis. Adeps anatis et
galline convenit dolori matricis
et scissuris labiorum et ad multum cla-
rificandum et confert auribus/ Et
adeps ursi facit oriri pilos in
alopicia/ et est conveniens scissuris
que sunt a frigore/ et apostematibus
Vulpis vero adeps est bonus
dolori oculorum et aurium/ Et adeps pi-
scium marinorum quando dissolvitur in sole
donec liquefit et miscetur cum melle
et fit cum eo collirium acuit visum
Adeps vero serpentis quando miscetur
cum albumine et melle quod dicitur acuit

et oleo veteri de omnibus equalibus
ponderibus/ et fit inde collirium fit
optimum medicamen conferens ob-
scuritati visus et aque descendenti
ad oculum. Et quando evelluntur et liniuntur pili assellarum
locus cum adipe serpentis dum
est recens non sinit eos renasci
Adeps intimum quod est recens ex a-
dipe anseris et galline et est sine
sale est conveniens dolori matricis
et egritudinibus eius. Sed quod ex eis
est salsum/ aut huius acuitate
aliquam propter antiquitatem eius/ est mat
matrici. Preparatio vero omnium adipum
ad reponendum est in hunc modum
accipiatur recens ex eo et mundetur
a pelliculis sive in quibus continetur
et pone in olla nova ex terra
que capiat duplum adipis ~~liq.~~
~~fiat~~ et sic cooperi ollam bene/ et sic
pone in sole calido ut liquefiat
et quod ex eo liquefiet pone in
vase alio novo et pone iterum
ollam in sole/ et facias hoc tam-
diu donec totus adeps dissolutus
sit et nichil ex eo remaneat in
olla/ et postea repone in loco frigido
et sicco. Quidam vero ponunt ollam
cum adipe in aqua calida loco solis
aut super prunas debilis caliditatis
Preparatur autem aliter et est postquam sunt
purgatus a pelliculis sive telis
et ponitur in olla/ et ponitur super eum
aliquantulum salis/ Deinde colatur
per peciam lini et reponitur sic. Cum
preparatus convenit lassitudini/ quando
miscetur cum medicinis conferen-
tibus ad hoc. Sed adeps ur-
sinus et porcinus preparatur sic/ accipe
ex eo dum est recens id quod est
pinguior multum/ sicut ille qui
est circa renes et pone in aqua
pluviali frigida et purga bene a sanguine

pelliculis / Deinde dissolue eum
cum manibus malaxando / de-
inde pone in vase terreo mundo
capienti duplum eius et pone
super eum aquam / que ipsum
cooperiat et pone super carbones
incensos / lenis caloris et agita
sepe donec dissoluatur adeps totum
in aqua / Deinde cola adipem
super aquam aliam frigidam / postquam se-
paratus ab eo aqua prima(m) inquam
dissolutum fuit et dimitte infrigidari
Deinde separa ipsum ab aqua il-
la et pone in olla iterum cum aqua
alia recenti et pone super prunas
lenis caloris donec liquefiat iterum
Postea vero cola et abice sordes
eius / et pone in vase lactoris di-
fusum fundo eius satis et dimitte
donec coaguletur ¶ Cum autem
coagulatus fuit extrahe a vase / et
quod reperies in fundo eius ex
sordido abice ¶ reliquum vero pone
in vase mundo et dissoluetur in tina
vice / et pone in vase terreo mundo
et dimitte coagulari et repone in
loco frigido ¶ Adeps vero hyring
et anceting / et cetera ... preparatur sic /
accipe ex eo et purga sicut diximus
supra et lava sicut diximus de adi-
pe porcino et frica malaxando
manibus sicut diximus supra et
asperge super eum aquam sepe / et
faciat donec fiat albus et non
appareat in eo aliud sanguinis uel
alterius sordis / Deinde pone in
vase / et pone super ipsum aquam qua
cooperiatur et pone super prunas le-
nis caloris et agita et postquam liquefactus
fuit cola in vase alio et dimitte
infrigidari ¶ Deinde pone in vase
~~et liquefac sine~~ frigido cum aqua et
liquefac et cola ut diximus / et
vero pone in vase et liquefac sine

aqua et pone in vase alio et dimit-
te infrigidari / et extrahe sicut diximus
in proximo et serua ¶ Et adeps
recens vaccarum accipitur et puri-
ficatur a suis pelliculis / et
abluitur cum aqua marina
copiosa / deinde ponitur in mor-
tario et teritur bene et aspergatur super
eum semper aqua marina et teritur
semper / deinde pone in vase cum
aqua marina non multa / et co-
que donec amittat odorem suum
¶ Deinde pone super unamquamque ma-
ne adipis 3 iii terre regionis
Cirinee et post cola / et quod fuit in
fundo vasis ex sorde abice ¶ Re-
liquum vero pone in vase alio nouo
et puluiza super eum parum lactis
triti et pone omni die in sole co-
optum / ut albificetur et dimittat
fetorem suum ¶ Adeps vero recens
sic preparatur accipe ex eo recenti
et ablue cum aqua dulci et purifi-
ca a suis panniculis et pone eum
in vase nouo / et pone super ignem
cum aqua munda / et aliquantulo sale
donec liquefiat / deinde aufer
ab igne et eice aquam et sine in-
frigidari / ~~ablue manibus tuis~~ et quando
infrigidatus fuit et incepit coagula-
ri ablue manibus tuis frica cum
aqua clara / et muta aquam eius
sepe donec mundetur bene et facias
hoc secundo et tercio in diebus deinde
pone in vase / et coque in vino
odorifero eiusdem quantitatis et quando
bullierit .x. ebullitionibus aufer
ab igne et dimitte sic nocte .i.
¶ Et si odor eius adhuc est fetidus
pone iterum in vase cum vino alio
et coque ut prius / et facias hoc
tamdiu et totiens quousque de odore
percipias remansisse ¶ Et fit etc.

condimento/ sed in sale propter consuetudines
quibus sal est notiuus. Verum non
sit ita albus/ Eodem modo preparatur a-
deps leonis et leopardi/ et apri
et equi/ et similium sicut diximus de
adipe bovis et thauri. Et quidam
vero aromatizant adipem vi-
tuli et thauri et cetera in hunc modum
quem ego narro. accipe de quanti-
tate quantum vis/ et ablue sicut diximus et
bulli in vino/ et post auffer ab igne
et dimitte sic nocte .i. mane vero
muta vinum eius ponens aliud
in eadem quantitate/ et lique fac item
deinde collige et pone in vase
alio. Et faciunt hoc quidam pluries
et omnibus .x. cotilas adipis ponunt
ʒ .viij. spicenardi. Et si vis for-
tius odorifacere ipsum/ pone ex spica-
nardi ʒ .viij. et corticum palme
ʒ .viij. et darsisaha et xilobalsa-
mi an. ʒ .i. et cordumeni et nardi
et cassielignee et cinamomi an. ʒ .
i. Cassa medicinas istas grosso
modo et pone in vino odorifero
cum adipe et fac bullire totum
simul tribus ebullitionibus et di-
mitte sic nocte .i. mane vero accipe
adipem et proice vinum et ablue bene
et purga adipem a sorde que
in fundo eius est et remitte ad-
ipem in vas et dissolve et cola
et repone et utere. Et secundum hanc
formam aromatizantur adipes supra-
dicti et iam diximus in eo quod pertinet
modum preparationis adipum qui ne-
cessarius est fieri antequam aromatizen-
tur et citius recipiant odorem
specierum. Fit autem aliter sic accipe
ex quocumque volueris et bulli cum
vino/ et pone cum eo ex fructibus
mirti et ex serpillo et cipero et dar-
sisahan de quocumque horum ʒ .iij.
an. quibusdam vero videtur vinum

ex hiis sufficere. Et quando bullierit
bullitione tria auffer ab igne et
cola cum panno lineo et repone
Et iam narraverunt aliqui in hunc
modum/ accipe de quantocumque vis re-
centi et mundato a sanguine et
preparato sicut supra diximus et pone
in vase novo/ et proice super eum
ex vino albo antiquo odorifero
tantum quod supernatet .viij. digitis desuper
et bulli leni igne/ quousque separetur
ab eo odor eius naturalis/ et habeat
fere odorem vini/ et post auffer
vas ab igne et permitte infrigidari
/ et accipe ex adipe illo .ij. emi-
nas et proice super eum lb .iij. vini
supradicti et pone cum eo ex fructu
plante que dicitur oris et ex fructu pal-
me tritis ambobus et bulli totum
super ignem lenem et move con-
tinue et cum amiserit odorem eius
cola et infrigida et post accipe de dar-
sisaham trito eminam .i. florum
a tame eminas .iiij. confice cum
vino veteri et dimitte .i. nocte
macerari sinit. Mane vero accipe
ollam .i. novam terream et capientem
circa lb .xxx. et pone in eo adipes
et species/ et adde super hoc ex vino
vini at .viij. misohaos/ anti-
quissimi puri/ et fac bullire donec
adeps odorem specierum receperit.
Deinde cola et item liquefac
et repone. Et si vis augeri odorem
eius adde speciebus ex mirra pin-
gui ʒ .ix. dissolutas in vino veteri
Galline vero et anatis adipem
sic aromatizabis/ accipe quantum vis
de eis et preparabis sicut supra
diximus et accipe ex eo .iiij. cotilas
et pone in vase novo ex terra et
proice super eum ex darsisaham
et xilobalsami et ex corticibus.

palme et ex calamo aromatico de quo
libra una semis preparato ʒ. xii. Et deinde
pone super hoc ex vino veteri re-
gionis asis ʒ. ix. et confice omnia
simul et pone super prunas et fac bul-
lire tribus ebullitionibus / deinde
aufer ollam ab igne et dimitte
sic die ac nocte / mane vero liq-
fac et cola in vase vitreo vel ar-
genteo per pannum lini mundum / et quod
coagulabitur collige cum cocleari
et pone in loco frigido / hoc autem fa-
ciendum est hyeme. Et quidam
vero miscent cum eo ex cera tre-
doe triti / eo quod melius coagulatur
cum ea. Et multi vero non aroma-
tizant adipes porci et ursi et
similes his / aromatizant autem
adipes omnes olei in hunc modum
accipe adipem purgatum preparatum
sicut diximus in quantitate unius
emine / et melior ad huiusmodi
preparationem est adeps tharinus
et maiorane recentis sicatate
mineam .i. ʒ. s. et misce simul et
et fac trociscos quos pone in vase
et proiice super eos vinum et cooperi
vas / et dimitte sic una nocte
ante eos et pone in vase ereo
/ et proice desuper aquam et fac bul-
lire super lentum ignem. Et
cum recessit odor adipis / cola
in vase et cooperi / et dimitte tota
nocte / mane autem accipe ex a-
dipe qui sunt coagulatus mundus
et proice emina .i. ʒ. s. et pone in
vase et fac ut prius fecisti / et quando fe-
ceris / et bullierit ultimo et co-
laveris et proieceris feces eius / pone
in vase et serva in loco frigido. Et
si tu vis reponere adipem / aliter
ab istis modis omnibus / ita ut pro-
netur non putrefiat et desiccatur
autem de quolibet recenti vis / et lava
bis et desicca in umbra suppanno

mundum / et cum sunt desiccatis
pone in petia lini et comprime
bene / et postea insere in filo lineo
et suspende. Post alios vel a-
liquos dies pone et volvens
in cartis novis ex papiro et
repone in loco frigido. Et qui po-
nunt adipes in melle et repo-
nunt sic non corrumpuntur.

Spolium serpentis .i. f.

446 Salchal hayhed .i. spolium
D. spolium serpentis quod co-
quitur in vino et distillatur
et distillatur ex eo in aure dolo-
rosam confert ei multum et quando
colluitur os cum vino illo confert
dolori dentium. Et etiam miscent
ipsum quidam in medicinis oculorum
propter id quod sunt ex masculo. G.
Dicunt quidam quod spolium serpentis
quando bullierit cum aceto et collui-
tur os cum eo confert dolori dentium.

Piscis ut aqua piscium .i. f.

441 Samec .i. piscis. G. aqua
piscium confert primo vulneribus
putridis / sicut alumen et confert
similiter dolori sciatice / et ulceribus
intestinorum / quando fit cum ea
clistere et hoc ideo quia attrahit humo-
res qui sunt in scia et lavat in-
testina et desiccat ulcera / que
sunt in eis / et illa qua medici
plus utuntur est aqua anguille
salse et piscium porum. Et nos
quidem administramus eam in ul-
ceribus putridis que sunt in ore. G.
ab samalis est species piscis que-
dam cuius capud salsum quando ad-
uritur aufert carnem superfluam ab
ulceribus et non sinit ea crescere
in corpore / et aufert verrucas carnee
superfluam ab ulceribus que
dicuntur moros. Et caro eius est
conveniens puncture scorpionis

et morsui canis / sicut est caro eius
piscis salsi altius piscium vo
porum / qui dur sir. Capita que
aduruntur et terunt² et pulverizantur /
super ragadias ani curat eas
Et unum quod fit ex eis / quod collu-
tur os cum eo curat ulcera oris
putrida. Et kame / et est piscis
marinus / qui cum veterascit
ponitur in ventre porci et coquitur
cum eo in xxiiij. lb. aque donec
redeant ad iij. lb. et colatur
aqua illa et infrigidatur et bibitur
in potu aqua illa laxat ve-
ventrem laxatione forti. Et
fit emplastrum cum eo confert
morsui canis et aliis venenosis.
Et caro piscis marini salsi
qui dicitur besen et homines orientis
nominant eum aliena quando ad-
ministratur confert morsui tyri
oz laut quod infirmus comedat
ex eo sepe et bibat vinum vetus
et evomat sepe. Et cum ca
fit emplastrum super morsum canis
et confert et administratur etiam ad in-
cidendum sta sicut administratur
medicine acute. Corium

238 Kan. i. corium. G. plurimum quod
administratur ex corium est
crinum et caprinum nam admini-
stratur ad restringendam gingivam
et confirmandos dentes. Et iam
narraverunt quod corium bovis / quod
aduritur et abluitur curat ulcera
intestinorum et fluxum ventris et
qui bibitur etiam curat yctericiam et
dosis eius est cocleare .ij. Et
iam administratur adustum et
ablutum in siccis ad desiccandum
humores venientes ad oculum et
omnia que hec faciunt hunc virtute
desiccativam. Et d. Corium bovis

quod aduritur et lavatur et bibuntur
ex eo aur. ij. cum dragaganto
convenit sputo sanguinis et ulceribus
intestinorum / et fluxui ventris
antiquo et ictericie et doloribus vesice
et confert tussi humiditatum an-
tiquo ex matrice / quod bibitur
cum aliqua medicina conveniente ad hoc.
Et incidetur corium in frustra
et ponitur in olla tecta / et lucatur
caput et dimittitur in fumo donec
albescat lavatur autem per modum
sicut climia / et fit conveniens ori
ad que currunt humiditates et vl-
ceribus que sunt in eo et quando fri-
cantur cum eo dentes abstergit
eos a sordibus et fit unguentum cum
corium crudo et fugat animalia
venenosa / Et quando coquitur cum
aceto et tollitur os cum decoc-
tione eius confert doloribus dentium
et limatura eius que datur in po-
tu cum vino excludit lumbricos
Kansa i. ventriculus

239 Kinlhes .d. ventriculum gal-
line aquatice quidam lauda-
verunt dentes quod est medicina matura-
tiva / quod comedit et coctus ut
condiunt sicuti. Et dixit excepti sunt
hoc et non invenimus. Unum sunt
pelliculam interiorem ventri-
culi galli quidem desiccant et
dant in potu et estimatur quod confert
consuetudinibus oris stomachi. Pulmo

240 Liech. i. pulmo .d. pulmo
agni et porci ut dicit quidam
confert excoriationi calciamentorum
Et pulmo vulpis quando desiccatur
et bibitur confert asmati. Et d.
pulmo porci / et agni / et ursi quando
aliquis horum ponitur super excoria-
tiones pedum confert et curat
eos apri. Et pulmo vulpis

desiccatiuus, et bibitus, confert asma-
ti, et adeps eius dissolutus et dis-
tillatus in aurem sedat dolorem ei-
471 us. i. caput .6. / **Caput**
Fuit quidam qui accipiebat
capita piscium salsorum et
desiccabat et puluerizabat super
ulcera ani et uulue et curabat
ea in hunc modum, non est uirtus
corporum nimis // Et quidam ad-
urunt caput leporis et curant cum
eo allopiciam. Ex caput argas-
ga. i. ut dixerunt quidam ex
sapientibus librorum, quando teritur et ponitur
super membrum ubi est res infixa
extrahit eam et aufert uerrucas
D. pisciculi puri data in olecte
sit caput quando aduritur et puluerizatur
super scissuras ani curat eas. Et
mirum quod fit in eis, quia fit cum
plus cum eo curantur ulcera frau-
dulenta et putrida et illa que sunt
472 rachi. i. **Capilli**. in ore
capilli .6. qui aduruntur
sit uirtus eorum similis uirtuti lane
aduste. Volo dicere quod calefaciunt
et desiccant calefactione et de-
siccatione forti. et cetera :.

Explicit liber de simplicibus medicinis agregatoris Serapionis quem magister Nicolaus polonus filius Fabiani phisicus parisiensis in medicina licentiatus

Q i f

